

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
DIN BUCUREȘTI

REDAȚIA:

Arhiepiscopia Bucureștilor

SECȚIA CULTURALĂ

APARE ODATĂ PE LUNĂ

ABONAMENTUL:

Pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an;
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei.

ADMINISTRAȚIA:

Arhiepiscopia Bucureștilor

SECȚIA ECONOMICĂ

CUVÂNTAREA SUVERANULUI

CU PRILEJUL PREZENTĂRII DE CĂTRE SENAT A ADRESEI DE RĂSPUNS
LA MESAJUL TRONULUI.

Majestatea Sa Regele rostindu-și cuvântarea.

Domnilor Senatori,
Domnule Președinte,

Cuvintele prin cari Senatul răspunde la Mesajul ce deschide actuala sesiune a Corpurilor Legiuitoare, sunt cuvinte cari Îmi dau asigurarea că Maturul Corp, reprezentând elitele vieții românești, este hotărît a colabora în modul

a însemnat în viața noastră națională jertfele și rezistența patriotică a unui lung șir de străbuni.

Generația de azi și în primul rând acei cari astăzi au răspunderea conducerii, au datoria de a veghea fără preget ca tot ce poate ajuta la păstrarea acestei sfinte moșteniri să se îndeplinească în spiritul în care ar fi dorit acei

Membrii delegației Senatului ascultând cuvântarea M. S. Regelui
(Pe primul plan Marele Voevod Mihai și Î. P. S. Patriarh Nicodim)

cel mai patriotic la luarea măsurilor ce-i vor fi înfățișate de Guvernul Meu.

Această făgăduială Îmi dă cheazășia că această colaborare va fi cât mai rodnică în folosul Țării.

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

Toată activitatea noastră în aceste vremuri este dominată de opera de înzestrare a oștirii.

Pentru această necesitate de apărare, atât de imperioasă, trebuesc concentrate toate eforturile și toate jertfele. Eu cel dintâi sunt conștient de mărimea acestor eforturi și acestor jertfe, dar tot Eu sunt conștient că fără ele se primejduiește un viitor clădit pe un trecut care

cari au făurit această Românie în care trăim astăzi.

Sunt vremuri în care îndeplinirea nevoilor și dorințelor personale trebuie lăsate la o parte pentru îndeplinirea unor mai imperioase, de care depinde chiar permanența existenței națiunii. Azi trăim în atari vremuri.

Toată năzuința individuală și colectivă a tuturor locuitorilor României întregite în grantele ei firești trebuie să fie deci consolidarea fără încetare a acestei Patrii românești.

Tot pentru această operă de întărire a rezistenței noastre, am făcut neîncetat apel la unirea sufletească a tuturor forțelor vii și conștiente ale Țării, și răspunsurile date acestor chemări au umplut sufletul Meu de bucurie; căci însem-

nează că pe lângă betonul ce se toarnă în cazematele întăriturilor dela graniță, s'au întărit și zidurile cetății sufletești a rezistenței naționale. Ce va folosi unei Români slăbite, cum s'a numit sau care a fost lozinca trecătoare de eri. Astăzi nu mai trebuie să existe decât o singură lozincă și un singur crez — păstrarea neștirbită a unității și integrității României.

S'a repetat de multe ori, și nu se poate repeta destul de des, că noi dorim cele mai bune relații cu toată lumea și în deosebi cu vecinii noștri; nu năzuim la nimic dincolo de granițele noastre, dar acestea le vom apăra cu îndârjire și cu convingerea că sunt un drept sfânt al nostru.

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

Membrii delegației Senatului la ieșirea din Palatul Regal.

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

Sunt foarte îmbucurat că Maturul Corp susține cu căldură linia trasată în politica externă a țării, chiar dela începutul conflictului, care din nou, abia după 21 ani de pace, îndoliază Europa. Această politică a fost hotărâtă luându-se în considerație exclusiv interesele permanente ale patriei.

Cu aceeași bucurie constat reîntărirea solidarității cu aliații noștri din Înțelegerea Balcanică, cât și manifestațiunile de prietenie și de simpatie de cari s'a bucurat comandantul Străzii Țării în Italia și ministrul de finanțe în Bulgaria.

În răspunsul domniilor voastre la Mesaj Mi-ați adresat cuvinte cari M'au mișcat și pentru cari vă mulțumesc din adâncul sufletului.

În munca ce o veți depune în cursul acestei sesiuni, neîncetat veți fi mânați, sunt convins, de sentimente de înalt patriotism și de cerința imperativă a solidarității naționale.

Lucrând astfel Senatul României noi, expresiunea cea mai înaltă a unirii tuturor puterilor națiunii prin Frontul Renașterii Naționale, va avea conștiința că a contribuit din nou la consolidarea puterii de rezistență și de permanență a României.

Sănătate!

PASTORALĂ*Nicodim*

**DIN MILA LUI DUMNEZEU ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTILOR,
MITROPOLIT AL UNGRO-VLAHIEI, PATRIARH AL ROMÂNIEI, LOCTIITOR
AL CEZAREEI DIN CAPADOCHIA, PREȘEDINTE AL SFÂNTULUI SINOD**

**Tuturor binecredincioșilor creștini ai Bisericii noastre, har și pace dela
Dumnezeu, Părintele din ceruri, iar dela Noi arhierescă binecuvântare.**

*Preacucernici Protoierei,
Preacuvioși Stareți și Starețe,
Cucernici Preoți,*

Toată lumea trece astăzi prin cele mai cumplite primejdii, cum nu se știe de a mai trecut vreodată. Țări și împărății mari sunt înțeleștate în războiul cumplit. Celelalte țări, cum e și țara noastră, dornice fiind de pace, sunt nu mai puțin îngrijorate și au luat toate măsurile ca să-și apere pacea și hotarele. Pentru asta și-au adunat oștirile, le-au înzestrat cu toate mijloacele de apărare și-și păzesc cu hotărîre granițele.

Dar, preacucernici și iubiți păstori, noi mai avem de purtat și alt război, un război înlăuntrul țării, care nu e mai puțin plin de îngrijorare și care ne cere o mobilizare și mai largă. E războiul contra nevoilor de toate zilele: Pregătirea hranei și a mijloacelor de trai cere o grijă și mai mare. Acestea niciodată nu se pot aduce de peste mări și țări, și cu atât mai vârtos nu se pot aduce astăzi, ci ele trebuiesc scoase din pământul țării noastre. Pentru aceasta pământul trebuie lucrat la vreme și bine, întrebuițând tot timpul și toate brațele.

În vedere că arăturile, semănăturile și toate lucrările câmpului, toamna trecută nu s'au putut face în măsura trebuitoare, din pricina timpului rău și a venirii iernii prea de timpuriu, de aceea hărnicia trebuie îndoită, dacă nu înzecită, iar timpul de muncă trebuie cumva lărgit, și brațele toate mobilizate, pentruca lucrările câmpului să fie toate aduse la îndeplinire.

Se naște acum întrebarea: ce puteți preacucerniciile voastre face, ca lucrările câm-

pului, ale grădinilor și ale livezilor să se facă la vreme? Iată ce puteți:

Întâi, alătura cu autoritățile de Stat, să vă faceți trâmbițași ai mobilizării tuturor brațelor de muncă, dela cele mai tinere până la cele mai vârstnice. Toată lumea să fie îndemnată, sfătuită și povățuită să iasă la lucru și să lucreze cu sârguință și tragere de inimă, ca astfel aratul și semănatul să se facă la vreme și bine; îngrijirea și curățirea livezilor să se facă la vreme și bine; prășitul și plivitul să se facă la vreme și bine; cositul și strânsul fânului, ca și strângerea recoltelor, să se facă la vreme și bine.

Cei mai mulți din oamenii satelor noastre sunt harnici și cu mare tragere de inimă la lucru. Ei din zori și până în noapte sunt la țarină și pe ogor. Dar sunt și unii cari privesc munca ca o beleă și ca o năpastă. Acestora să le aduceți aminte de porunca lui Dumnezeu și de hotărârile legii dumnezeiești.

Când Dumnezeu a făcut pe om și l-a așezat în raiu, în acea minunată grădină, i-a zis: „Lucrează-o și-o stăpânește“. Va să zică Dumnezeu i-a dat grădina aceea numai cu condiția să o lucreze. Așa dar se dă omului pământ, ca să-l lucreze; altminterlea la ce l-ar ținea incurcat?

Mântuitorul a zis Ucenicilor Săi: „Tatăl Meu până acum lucrează, și Eu lucrez“. Apoi dacă Dumnezeu lucrează, cum să îndrăznească omul să trândăvească!

Dar ascultați ce spune Apostolul Pavel în una din cărțile sale: „Fraților, noi vă povățuim, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă feriți de tot fratele care se poartă cu nerânduială (în lene și petreceri

urite) și nu după sfaturile primite dela noi. Căci voi singuri știți, cum trebuie să ne urmați nouă, pentru că noi nu ne-am purtat cu nerânduială la voi, nici nu am mâncat în dar pâinea cuiva, ci cu osteneală și trudă am lucrat ziua și noaptea, ca să nu îngreuem pe careva, căci am voit să vă dăm pildă de urmat pe noi înșine. Căci și eu când eram la voi, aceasta vă spuneam: dacă cineva nu voește să lucreze, atunci nici să nu mănânce. Auzim însă că la voi se poartă unii cu nerânduială, nu lucrează nimic, ci se țin de iscodiri. Voi însă să nu veniți în atingere cu unii ca aceștia, ca să-i rușinați⁴.

Iată ce fel sunt poruncile dumnezeiești și ale legii celei creștinești. Să sfătuiți dar pe toți fiii voștri cei duhovnicești să le împlinească fără șovăire. Altfel să le spuneți că nu se pot numi creștini și fii ai Sfintei Biserici.

Al doilea, timpul să fie cu scumpătate prețuit și întrebuințat tot la lucru.

Preacucerniciile voastre știți, că în popor se țin o mulțime de sărbători păgânești, pe care Biserica totdeauna le-a osândit. Astfel sunt circovii, filipii, joile după Paști, vinerile, drăgaicele, Foca și altele. Veți stărui cu deosebire în aceste vremuri, ca asemenea sărbători să fie părăsite, ca protivnice Bisericii și ca urciune înaintea lui Dumnezeu. Veți sfătui cu timp și fără timp ca asemenea zile să fie toate întrebuințate la lucru.

Sunt apoi zile, în care Biserica cinstește cu slujbe anumiți sfinți și plăcuți ai lui Dumnezeu, dar în care zile Biserica nu face opreliște de lucru, ci numai credincioșii din evlavie le prăznesc cu reținere dela lucru. Sfătuiți pe oameni, ca asemenea zile credincioșii să le cinstească prin rugăciune, însă lucrând, mai ales că și munca este rugăciune. Și prin asta se lărgeste iarăși simțitor timpul de muncă.

Dar chiar și sărbătorile rânduite de Biserica, Biserica le poate deslega la vreme de mare nevoie, cum e cea de astăzi, afară de sărbătorile în cinstea Mântuitorului, și a Maicii Domnului, de felul cărora în timpul primăverii și al verii sunt numai câteva.

Un singur fel de sărbători nu poate deslega Biserica și anume sărbătorile

rânduite de Dumnezeu, adică Duminicile, de care Dumnezeu a zis: Să lucrezi șase zile și să-ți faci toate trebile tale, iar în ziua a șaptea să te odihnești tu și femeea ta, și fiul tău, și fiica ta, și sluga ta, și boul tău, și asinul tău. Pentru ce trebuie ținute aceste zile? Pentru a respecta porunca Domnului, pentru ca omul să poată griji și de suflet, și pentru că altminterlea s'ar secătui puterile de muncă ale omului și ale vitei, și atunci în loc de spor la muncă, ar fi pagubă.

Însă poporul să fie sfătuit ca Duminica să o întrebuințeze cum cere Dumnezeu: pentru rugăciune, pentru fapte de milă, pentru odihnă și pentru curățirea sufletului și a trupului. Dar nici într'un caz ziua Domnului să nu fie întrebuințată la petreceri, la jocuri, la beții și la fapte netrebnice; căci acestea în loc de a înnoi puterile trupului, ele le istovesc și fac pe om ticălos înaintea lui Dumnezeu, și netrebnic pentru lucrul și pentru munca din zilele următoare.

*Preacucernici Părinți și Păstori
ai poporului,*

Veți fi cu o deosebită luare-aminte și asupra faptului, că prin parohiile voastre sunt multe femei de ale concentrațiilor, care nu sunt în stare să și lucreze ogorul. Veți îndemna pe gospodarii din parohie să sară în ajutorul unora ca acestora și prin ore și zile de clacă să le ajute, ca și ogorul lor să fie lucrat, și astfel să nu rămână nelucrat nici un petecuț de pământ, și așa toată țara să se înfățișeze ca o grădină minunată, ca raiul lui Dumnezeu.

Veți lămuri poporul de asemenea, că prin munca și lucrarea pământului ei fac o ispravă tot așa de mare ca și cei ce stau cu arma în mână la hotarele țării, căci prin roada muncii lor se țin și se întăresc și puterile oștenilor.

*Preacucernici Păstori
ai poporului,*

De veți îndeplini cu dragoste toate acestea și toate câte le veți mai găsi de trebuință, bine veți face. Prin asta veți dovedi

că sunteți destoinici păstori ai poporului și vrednici colaboratori ai autorităților de Stat; vă veți atrage bunăvoința și iubirea Preaînălțatului nostru Rege și mai presus de toate veți dobândi binecuvântarea lui Dumnezeu.

Odată cu aceste sfaturi și îndemnuri, vă

împărtășesc din toată inima și cu toată nădejdea binecuvântările mele.

Nicolae
Patriarh

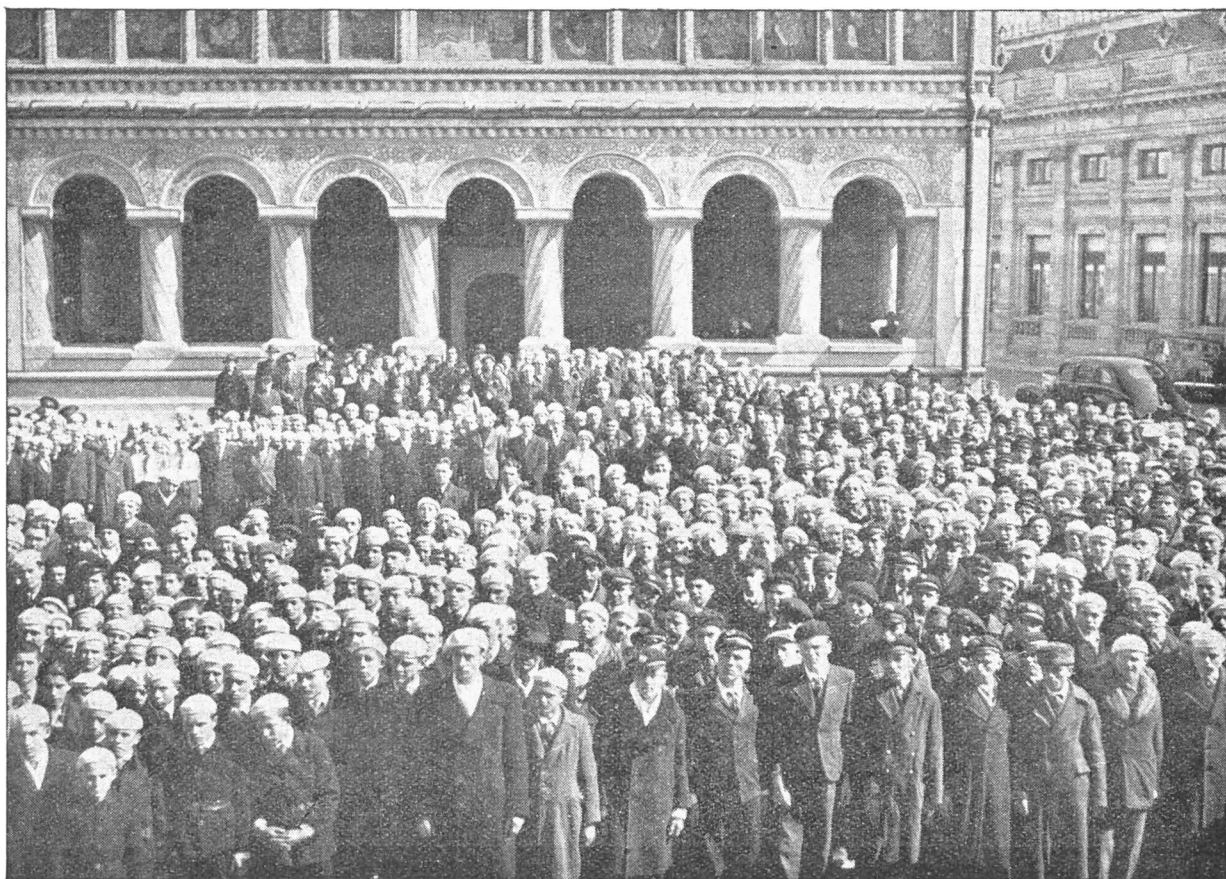
PRIMĂVARA SPIRITUALITĂȚII ROMANEȘTI

Binecuvântata primăvară, cu mângâietoarea căldură a soarelui pătrunde întreaga fire, de viață și de bucurie. Seninătatea cerului, adierea vântului și haina cea nouă pe care o îmbracă pomii și câmpiile, dealurile și luncile, munții și văile, ne farmecă și ne cuceresc.

Primăvara respirăm cu voieșie, ne încordăm puterile sufletului mai visători, și devenim încrezători în munca și întru izbânda

idealurilor ce ne însuflețesc. Căci în acest minunat anotimp când încolțește firul de iarbă și când se ivește mugurul în pomi, parcă și viața sufletească își înnoiește tainicele ei forțe.

Primăvara este simbolul tinereții, al nevinovăției și al bucuriei celei de sus. Viața cerului, a virtuții și a eroismului începe să stăpânească cu puteri sporite inimile creștinilor. Da! primăvara ne oferă cele mai

In prima Duminică a postului mare, elevii străjeri dela școlile de ucenici din Capitală, după ce s'au împărtășit, primesc binecuvântarea Î. P. S. Patriarh.

frumoase îndemnuri de învoire, și vigoare duhovnicească.

În țara noastră, sub noua și înțeleaptă cărmuire a Prea Luminatului nostru Rege, un duh nou de primăvară se revarsă peste câmpiile vieții sufletești și un soare binefăcător încălzește pajiștile inimilor românești. În noua așezare a Țării razele soarelui primăvărat al Evangheliei lui Hristos fac să incoltească virtuțile creștinești și cele ale patriotismului luminat. Întreaga suflare românească se găsește pe cărarea unei noi vieți de muncă, de jertfă și de mari biruinți.

Ceeace cu adevărat impresionează, este grija și aleasa atențiune ce se dă prin minunata și viguroasa ctitorie regească, prin Straja Țării, educației sufletești a tineretului.

Dacă și până acum s'au făcut frumoase încercări de a întări viața sufletească a tineretului nostru, apoi trebuie să mărturisim că nu s'a reușit, până la Straja Țării, să se intensifice pe linia istoriei și a creștinătății, luminile conștiinței veșnic trează a solidarității.

Straja Țării s'a dovedit a fi o școală a disciplinării caracterului și a minții, de înobilare a inimii și zidire morală. Este cu adevărat o școală înaltă de creștinism activ și patriotism temeinic, în care tinerii, în primăvara vieții lor, învață, și-și întăresc conștiința creștină.

Cu prilejul împărtășirii străjerilor, în prima Duminecă a postului mare, s'a observat puterea năvalnică a primăverii sufletești.

Armatele albe s'au îmbulzit spre sf. Altare. Au ingenunchiat, s'au rugat și s'au împărtășit cu Sf. Trup și Sânge al Mântuitorului Iisus Hristos.

Sufletul tineretului românesc hrănit cu pâinea vieții, indestulat cu pâinea coborită din cer. Căci Sf. Împărtășanie dă sufletului o viață supranaturală, divină, și potolește foamea cea din lăuntru.

Înțelept lucru este acesta, de a pregăti sufletele tineretului român prin îndeplinirea acestor înalte datorii creștinești. Măreția acestei educații religioase se va ivi în zorile idealurilor celor mai înalte și curate și se

va vădi în lupta și biruința duhului asupra trupului. Se va înțelege atunci puterea harului ceresc, binecuvântarea lui Dumnezeu și sensul valorilor celor veșnice.

Nu există altă metodă mai temeinică și nu se va cunoaște, sub nici o formă, un succes mai durabil decât acela al cultivării spiritului prin Iisus Hristos, prin acest soare veșnic primăvăratec al sfințeniei și al eroismului duhovnicesc. Căci unde va afla omul un mai mare ideal de bine, de frumos, de sfânt, decât în Fiul lui Dumnezeu? Care minte va afla mai multă lumină, care inimă mai mult sentiment, care conștiință mai multă puritate, care imaginație mai multă frumusețe, decât în Iisus Hristos?

Sufletul omenesc însumează toate facultățile într-o desăvârșită armonie, concentrate într-o putere intimă, care trebuie să-și aibă izvorul de inspirație și de întărire în Dumnezeu.

Și astfel când spunem de inteligență că tinde spre adevăr, de inimă că năzuește spre iubire, de conștiință că aspiră spre sfințenie, de imaginație că aspiră spre frumusețea ideală, înțelegem armonia totală a acestor facultăți, înmănunchiate ca într'un buchet de flori frumoase.

Ori formarea și dezvoltarea sufletului tineretului sub privirile lui Dumnezeu, întărirea inimii prin bogăția sentimentelor și virtuților evanghelice și prin îndeplinirea îndatoririlor către suflet, toate acestea constituie chezașia și forța neînvinsă a spiritului omenesc.

A învăța pe copii să meargă pe cărările ortodoxiei și evangheliei lui Hristos înseamnă a-i învăța să fie ai lui Dumnezeu. Și faptul acesta, este un ideal, care se ridică în fiecare dimineață mai luminos pentru o zi mai strălucitoare, întocmai ca soarele de primăvară care în fiecare zi se ridică puțin mai sus la orizont.

În zorile luminoase ale spiritualității românești să privim cu încredere spre idealurile neamului și țării noastre scumpe și să fim convinși de isbânda totală a sufletului românesc.

Pr. D. CRISTESCU.

PREOTUL ÎN ȘCOALĂ

(CÂȘTIGAREA ÎNVĂȚĂTORULUI PENTRU EVANGHELIZARE).

Multe sunt chemările preotului din timpul nostru. El este dator să slujească Sfântului Altar cu frică de Dumnezeu, să înalțe rugăciuni pentru popor, să catehizeze pe elevii școlii, să facă educația religioasă a străjilor și premilitarilor, să ia parte activă la conducerea Căminului Cultural, să predea lecțiuni cu caracter practic la cursurile țărănești, să ia parte la ofensiva sanitară, să ajute la lucrările de interes obștesc, să lupte împotriva sectelor și a celor fără de Dumnezeu, să activeze în comitetul de ajutorare al familiilor concentraților săraci, precum și la alte lucrări cu caracter cultural, moral și social.

Toate aceste îndatoriri cer timp și muncă fără preget, încât la sfârșitul săptămânii când se încheie socotelile ostanelilor, se minunează chiar preotul și se întreabă cum de a putut un vas neputincios de lut, să lucreze atâtea și atâtea...

Se înțelege însă, că n'am arătat aci în amănunt, toate greutățile activității pastorale și chiar dacă aș fi încercat să le arăt, n'aș fi putut, căci ele sunt prea multe și se deosebesc dela caz la caz.

Am schițat numai cele mai însemnate îndatoriri fără să arăt acțiunile disperate ale celor plini de patimi și ale celor fără de Dumnezeu. Toate le-am însemnat însă, numai cu gândul curat de a arăta în scurt, cât de grea și cât de complicată este astăzi activitatea pastorală, culturală, misionară și socială a preotului.

Trecând prin toate și peste toate, el e dator să adâncească mereu dreapta credință în inimile oamenilor și să-i învețe să facă fapte bune. Căci nimic nu este mai frumos în lume, decât să binevestească cineva pacea și iubirea între oameni.

Și această iubire, trebuie să se arate prin fapte, așa cum ne îndeamnă chiar Sfântul Ioan Teologul, care zice: „Fiii mei, să nu iubim cu vorba, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul”. (I Ioan III v. 18).

Iar preoția teleormăneană a dat dovadă sinceră de această iubire, ajutând, ei cei dintâi, și activând în comitetele sătești de colectare pentru ajutorarea familiilor sărace ale concentraților, care au adunat zeci de vagoane de porumb, și au fost trimise și împărțite în regiunile lipsite ale Țării.

Desigur, că este numai unul din multele exemple ce se pot arăta, și aceasta nu o facem spre a ne lăuda, ci numai ca să dovedim munca sinceră și osteneala de fiecare clipă a preotului, pentru binele și fericirea celor mulți.

Dar oricât de mult va activa preotul în parohia sa, niciodată nu va putea spune că a făcut totul. Odată terminate unele lucrări, se ivesc altele și preotul trebuie să activeze pentru toate. Așa că misiunea preoțească are un câmp de activitate atât de mare, încât nu se poate lăuda cineva, că a desăvârșit totul.

Deaceia ne și îngăduim să repetăm și noi cuvintele Mai Marelui Păstorilor, care a zis: „Mare este secerișul și puțini sunt lucrătorii” (Luca X v. 2).

Și-l mărturisim cu toată convingerea acest mare adevăr al zilelor noastre și arătăm în scris și aci, *căci mare este secerișul Domnului Iisus, dar lucrători sunt puțini.*

Fiindcă și condițiunile de viață ale lumii s'au complicat atât de mult, atât prin libera ei voință, fiindcă s'a angajat în goana nebună după vânt, cât și prin greutățile ce i le-au adus evenimentele în curs.

Așa că întâlnim la tot pasul multe suferințe dar și multe păcate. Și știm că „cine păcătuiește este dela diavolul, căci diavolul păcătuiește dela început”. (I Ioan III 8). Și multele suferințe din lume sunt roadele păcatului. Deaceia se cuvine să ne ridicăm cu toată puterea noastră împotriva celor ce fac păcate și să le spunem hotărât împreună cu Sfântul Apostol Pavel:

„Smeriți-vă sub mâna tare a lui Dumnezeu, pentruca la vremea Lui, El să vă înalțe.

Și aruncați asupra Lui toate îngrijorările voastre, căci El însuși îngrijește de voi.

Fiți treji și vegheați! Pentrucă protivnicul vostru, diavolul, dă târcoale ca un leu, care răcneste și caută pe cine să înghită.

Impotriviți-vă lui tari în credință, știind că și frații voștri în lume, trec prin „aceleași suferințe ca voi”. (I Petru V 6-7).

Cunoscând această disperată lucrare a diavolului și văzând suferințele și păcatele lumii, preotul din vremea noastră nu poate să stea cu mâinile încrucișate pe piept, ci e dator să lupte cu curaj împotriva tuturor acestor rele.

Dar aceste rele sunt multe și nenumărate dintre care însemnăm pe cele ce urmează: „preacurvia, curvia, necurătenia, desfrânarea, închinarea la idoli, vrăjitoria, vrăjile, certurile, zavistiile, mâniile, neînțelegerile, desbinările, certurile de partide, pisme, uciderile, bețiile, înbuibările și altele asemenea cu acestea”. (Galateni V 18-21).

Și preotul, care este trimisul lui Dumnezeu în lume și care vede toate aceste rele, le urăște și e dator să lupte ca să le îndrepte.

El, ca și isvorul dela încrucișarea drumu-

rilor care adapă pe călătorii insetați, e dator ca să adape cu lumina cunoștinței de Dumnezeu pe toți locuitorii pământului. El e dator să lumineze lumea întunecată de patimi și plină de suferințe, cu lumina Sfintei Evanghelii.

E dator ca să alerge după oile rătăcite și să le găsească și să le aducă în staulul Domnului nostru Iisus Hristos.

Preotul de azi e dator să găsească mijloacele cele mai potrivite, ca să curățească și să sfîntească lumea.

Dar cum am arătat mai sus, preotul se găsește astăzi în fața prea multor probleme, încât cu toată dorința lui fierbinte de a le deslega în chip fericit se vede câte odată fără putere.

Deaceia, socot că a venit ceasul, ca preotul să-și caute și să-și formeze ajutoare, care să-l ajute la nevoie și să-i ușureze unele din sarcinile activității sale pastorale, culturale, misionare și gospodărești.

Una din persoanele de seamă ale parohiei, care ar putea să-i dea un ajutor preotului, este învățătorul. Și preotul intrat în școală este bine să se ostenească ca să-l câștige pe învățător pentru evanghelizare. Adică vreau să zic, ca să-l înflăcăreze și pe el pentru adevărurile veșnice ale lui Dumnezeu, să-l facă să le iubească, să le păzească, să le împlinească și pe urmă să le predice amândoi.

Și nimănui să nu i se pară curioasă această propunere a noastră. Deoarece la timpul potrivit chiar și Domnul nostru Iisus Hristos a trimis în lume alături de cei 12 Sfinți Apostoli, încă 70 de ucenici ca să răspândească învățăturile divine. (Luca X v. 1).

Rugați dar pe Domnul secerișului să scoată lucrători la secerișul Său. (Luca X v. 2).

Căci dacă nu se secără la vremea cuvenită, vine vântul din toate părțile și incurcă recolta, o trăneste la pământ o scutură de boabele cele sănătoase și frumoase, rămânând doar paele amestecate cu ierburi, spini și mărăcini.

E un nou capitol în activitatea pastorală, dar e foarte necesar, pentru înlăturarea multor greutăți ce se ivesc în câmpul de lucru al preotului.

N'ar fi rău dacă am avea chiar școli normale confesionale sub înalta conducere a Sfântului Sinod, care să ne pregătească pe viitorii învățători în scopul arătat mai sus. Dar până la înfăptuirea acestui frumos gând, eu rog pe preotul zilelor noastre ca să în-

cerce, acolo unde se poate, și să facă toate eforturile de a câștiga pe învățător pentru evanghelizare.

Fiindcă atunci când vom ajunge ca să-l câștigăm pe învățător pentru această sfântă misiune alături de preot, se vor înlătura multe din relele ce turbură azi liniștea sfintei Biserici.

E bine să înțelegem chemarea vremii, să alergăm în ritmul ei și să pricepem rostul misiunii, care ni s'a încredințat de „luminători ai lumii“. Să pășim pe drumul cel drept al binelui și al adevărului.

Căci ceața groasă a neștiinței, care apasă încă pe sufletele celor mulți, poate să ne aducă mai curând sau mai târziu necazuri. Să lucrăm ca să subțiem cât mai mult această ceață a neștiinței. Pildă să luăm dela Mântuitorul Hristos, care a zis: „Eu sunt Lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine, nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieții“. (Ioan VIII v. 12).

Viața Fiului lui Dumnezeu este: muncă, stăruință, blândețe, smerenie și iubire până la jertfă.

Să ne fie călăuzitor în viață, pentru isbânda misiunii noastre.

Căci numai așa ne vom bucura de zile mai bune și de fericirea lumii.

Deaceia să se pună toată stăruința de către preotul intrat în școală, ca să câștige inima învățătorului pentru o cooperare de evanghelizare.

Căci de acest câștig, nu se va bucura numai Sfânta Biserică și poporul drept credincios, ci cel dintâi se va bucura preotul. Căci câștigarea învățătorului pentru evanghelizare, ușurează sarcinile preotului, îl scoate din bănuelile nedrepte ale celor ușuratici la minte și-l așează la locul ce i se cuvine de slujitor al Sf. Altar.

În ziua când se va împlini acest gând frumos, ca să vedem pe învățător alături de preot, învățând și făcând cele ce ne învață Sfânta Evanghelie, scumpa noastră patrie va fi fericită și progresul va fi asigurat.

Atunci va cunoaște omul binele și se va feri de rău. Atunci se vor îpușina păcatele și se vor micșora suferințele.

Atunci „oricine va chema Numele Domnului, va fi mântuit“. (Romani X v. 13).

Preot DANIIL A. ILIESCU
com. Belitori jud. Teleorman

DATORIA CLERULUI, A STATULUI ȘI A CREDINCIOȘILOR.

În ziarul „Universul”, din 24 Februarie, s’a publicat un articol, intitulat „Datoria clerului”, în care se arată pericolul național al sectanților și se amintește datoria autorităților bisericești și în special a preoților de a lucra pentru stăvilirea întinderii sectelor. În acel articol se arată, că salariul nu asigură preoților existența, însă ei sunt de vină, că n’au activat pentru sporirea salariului.

Socotesc că nu se poate tăgădui activitatea preoților contra propagandei sectanților. Astăzi însă preotului i se cere prea mult în dezvoltarea activității sale. Să facă serviciu în biserică și în enorie, să predea religia în școala primară, să fie prezent la străjerie, la premilitari și la toate comitetele locale, de multe ori chiar în timpul când trebuie să facă serviciul în biserică. Oricât de activ ar fi un preot, nu poate îndeplini la timp atâtea obligațiuni.

Pe lângă aceasta preotul trebuie să asigure traiul lui și al familiei sale. De unde? Când are un salariu de mizerie; iar mulți preoți n’au nici un salariu. Mai ales preoții tineri, cari n’au gospodăria formată, sunt într’o situație foarte grea.

Am auzit preot tânăr plângându-se, că a încercat în toate felurile să-și asigure existența familiei și n’a putut. De aceea și-a cumpărat o pereche de boi, ca la vară să facă plugărie spre a-și asigura cel puțin pâinea cea de toate zilele.

Nici plugărie nu poate face preotul, fiindcă n’are ore de slujbă și ore libere. Când voiește să plece la plug, la sapă sau la secere, unul îl cheamă la un bolnav, altul la alte chemări publice. Dacă nu se duce, reclama este gata, ancheta începe și bietul preot își dă și cămașa de pe el, ca să scape cu față curată.

Preotului nu-i dă nimeni o mică răsplătire pentru munca lui. În schimb însă, el trebuie să dea când i se cere pentru tot felul de angarale, pentru asistență, pentru propagandă, etc. etc.

Autoritățile chiriarihale au multe de făcut, care le împiedică de a se ocupa mai de aproape de activitatea și starea preoților. În special n’au organe suficiente de control,

cari să îndrumeze pe preoți pentru propagandă contra sectanților și pentru îndeplinirea multelor obligațiuni, ce li se cer în timpul de față, și să-i controleze dacă își fac datoria.

Statul n’a asigurat preoților ortodocși un salariu, care să-i pună la adăpost de grija traiului spre a se putea ocupa numai de grijile slujbei. Și este dator statul să facă aceasta, deoarece a luat bisericii averi mari, care i-au servit la consolidarea sa la începutul existenței lui. Nici una din bisericile din cuprinsul țării noastre, n’a dat statului averi, cum a dat Biserica ortodoxă.

Biserica nu pretinde statului nostru mai mult de cât poate da. Dar nici statul să nu aducă indirect greutăți Bisericii ortodoxe prin avantajile pe cari le dă altor biserici și chiar sectelor.

De curând a fost sancționat statutul baptiștilor. Prin art. 14 se dă dreptul predicatorilor baptiști să catehizeze pe copii în școli și pe soldații aflați sub drapel.

Nu era trebuință să se ceară părerea Bisericii ortodoxe române, când s’a aprobat acel statut? Să se fi întrebat comandantii militari și aceia ar fi arătat, că baptiștii, adventiștii și toți sectanții, nu folosesc armele în război, sub motiv că religia lor îi oprește. Ei fac serviciul numai la formațiunile sedentare, unde nu se mănuesc armele.

Și atunci se pune întrebarea: Ce se va alege de țara noastră când armata ei va fi formată din soldați, cari nu voiesc să mănuiască armele?

Inspectoratul școlar din jud. Prahova a dat ordin directorilor școlilor primare să îngăduie predicatorilor „Creștinilor după Evanghelie” să pună note elevilor de credința lor. Acești sectanți n’au statut sancționat. Totuși autoritățile școlare le dau dreptul să intre în școlile primare.

Pentru formarea unei parohii ortodoxe legea cere 300-400 familii. Pentru formarea unei case de rugăciune sectante se cer 50 suflete. Deci 10-12 familii sectante pot forma o casă de rugăciune, nu 300-400 familii, cum se cere pentru a se forma o parohie

ortodoxă și numai un preot. Pentru 300-400 familii de sectanți sunt 30-40 de predicatori. Pentru același număr de familii ortodoxe este un preot.

Cum poate un preot să facă atâta, cât fac 30-40 predicatori sectanți? Aceia n'au altă obligație, decât să predice și să facă propagandă; pe când preotul are atâtea obligațiuni oficiale și neoficiale.

Nici credincioșii nu-și fac datoria către preotul lor. Nu-i recunosc munca și nu i-o răsplătesc. La botezuri, la cununii și la înmormântări fac cheltuieli de multe ori peste puterile lor. Când este vorba să răsplătească munca preotului, spun că nu mai au, și preotul să le mai creadă.

Când însă preotul are trebuință de serviciul enoriașului său, acela îi pretinde plată mai mare decât altora, spunând, că preotul are de unde să dea, fiindcă ia dela toți.

Nu așa este la sectanți. Credincioșii sectanți dau zeciuială din tot ce câștigă. Sunt obligați să contribuie la chetele ce se fac în casele lor de rugăciune, să plătească broșurile și revistele lor. Din acele dări se strâng

anual sume însemnate, cu care plătesc predicatorii și propaganda, plus că mai primesc ajutoare mari din străinătate.

Am citit într'o revistă, că dela câteva familii sectante din jud. Teleorman s'a strâns într'un an grâu în valoare de 60.000 lei, cari s'au dat conducătorilor adventiști. Acei locuitori nu dăduseră pentru biserica și preotul lor nici un ban, înainte de a trece la adventiști.

Predicatorii sectanților sunt bine plătiți. Autoritățile fiscale însă, nu se ocupă de venitul lor și nici nu-i impun la taxe. Preoții ortodocși însă sunt urmăriți pe toate căile și impuși la taxe pentru venitul epitrabilului, socotit la zeci de mii de lei anual. Când preotul contestă, i se cer registrele de botezați, cununați și înmormântați. Controlorii calculează cum voiesc plățile pentru acele servicii, fiindcă o normă nu este, și stabilesc venituri nereale.

Cele expuse sunt adevăruri, cari nu se pot desminți. Numai de ar fi cineva, să le audă.

Econ. D. GEORGESCU.

CUVÂNT LA INSTALAREA PĂRINTELUI I. BUCUR

ÎN ZIUA DE 25 FEBRUARIE 1940 CA PROTOIEREU AL CIRC. III ILFOV

*Prea Cucernice părinte referent,
Domnule prefect,
Prea Cucernici părinți,
Iubiți credincioși,*

Se împlinesc la 1 Martie crt. 21 de ani de când am primit harul preoției și mă gândeam atunci la răspunderea grea pe care o primeam, ca să dau socoteală înaintea lui Dumnezeu de sufletele creștine ce aveam să păstoresc.

Am slujit Domnului 6 ani într'o comună de frunte a jud. Ialomița, Cegani, și după cum orice om tinde spre mai bine, acum 15 ani m'am transferat la această sfântă biserică.

Dar pentru că harul Sfântului Duh împlinește neputințele noastre omenesti, am avut multe bucurii din această păstorie, care mi-au venit și din partea credincioșilor și din partea Înălților mei Ierarhi, care mi-au arătat o prețuire ce mi-a fost totdeauna o mângâiere și o încurajare. Iar astăzi, când Înaltul Păstor al Bisericii noastre, I. P. S. Sa Nicodim, mă învrednicește cu cinstea de protopop al circ.

3-a Ilfov, îmi dau seama de marea răspundere ce mi se pune, urmând să fiu sfătuitoarul și îndrumătorul a 70 de preoți, dar mai ales expresiunea de voință, de gânduri și înțelepciune cu care Înaltul nostru Ierarh vrea să îndrumeze preoțimea spre o bună păstorie.

Mă bucur din toată inima că s'a gândit să mă învrednicească pe mine cu această răspundere căci voi avea prilejul să străbat drumuri de țară prin lanuri roditoare de grâu și de hrană, printre țărani bine-credincioși înfrățiți cu brazda roditoare și voi vedea adesea ori preoți amestecați cu țărani printre stoguri sub arșița soarelui arzător, dar sănătos. Atunci vor izbucni în mine toate amintirile copilăriei, când sufletul mi s'a plămădit printre frumusețile câmpului și prin nădejile ce le dă sămânța asvârlită primăvara sub brazda întoarsă ca să dea rod însutit. Îmi voi aduce aminte însă și de pilda semănătorului, că preotul este semănătorul seminții evanghelice, iar pe preoții din protopopiatul meu îi voi vedea ca pe niște adevărați semănători.

Nu știu dacă îmi dau seama de toate gân-

durile pe care le-a avut Î. P. S. meu Stăpân când m'a invrednicit cu această conducere. Însă știu că vremurile de astăzi sunt excepțional de grele prin găsirea unui echilibru fericit de viață. Căci după încheierea frământărilor interne care duceau țara noastră spre necunoscut, spre certuri între frați, spre învrăjbire și mai ales spre trezirea poftelor dușmane din afară, când după această înfrățire și liniște roditoare care domnește acum, am fi putut crede că vor fi zile ușoare, simțim că trebuie să fim cu ochii la hotare și să străjuim acolo drepturile noastre și moștenirea strămoșilor de veacuri, în posesiunea căreia am intrat prin sângele eroilor noștri vărsat în războiul de întregire. Dar mai ales, să ne gândim în ce fund de prăpastie ne-am fi găsit, dacă mâna hotăritoare a marelui nostru Rege Carol al II-lea n'ar fi împlinit această minune, ca să pună de-a curmezișul acestui drum care ducea spre ruina unui neam: *gloria, strălucirea și eterna înțelepciune regească*? Cu ce îngrijorare și chiar cu desnadejde am fi privit în jurul nostru singuri când am fi văzut bătând vânturi dinspre vrăjmașii noștri. Și care ar fi fost soarta bisericii noastre, a preoților și a credincioșilor creștini, dacă în aceste vremuri am fi fost desbinați? La această operă națională de cuminenție a vieții noastre, realizată înaintea deslănțuirii furtunii acestui nou război, biserica a luat partea ei de răspundere și de înfăptuire, încât rolul nostru este să desăvârșim această operă.

Ca protopop deci, incredințându-mi-se din întregul front de luptă al apărării noastre naționale și creștine, un sector de comandă și de răspundere, Înalț Preasfințitul Patriarh mi-a dat această primă poruncă: *Păstrează liniștea între frați; păstrează pacea și unitatea sufletească; păstrează toată hotărîrea de muncă a poporului și îndeamnă-l la munca roditoare a pământului românesc.*

Dar nu noi preoții suntem cei dintâi care poruncim, ci noi trebuie ca prin dragoste să învățăm poporul să-și iubească ale sale și să se creadă fericit pe pământul pe care-l muncește. Noi trebuie să-l îndemnăm să stăruie în această credință: *Biserica ortodoxă este tulpina viței din care cresc mlădițele și strugurii cu roadă plină.* Fără unitatea sufletească împlinită prin biserică, anevoe se poate înfăptui unitate românească. Cred dar, că a doua poruncă este aceasta: *Apără acest sector al bisericii pe care ți l-am incredințat să-l păzești, ca nu cumva să pătrundă în el vreo credință dușmană neamului și bisericii ortodoxe.*

Știu că nu numai asupra mea cade această răspundere. Însă în fiecare parohie și în fiecare sat este un preot care va împărți cu mine această răspundere. Să nu-și închipeu nimeni că locul lui este de mai mică impor-

tanță. În parohie, acest centru de rezistență, se înfăptuește cea mai strânsă viață sufletească și românească. Acolo unde preotul va lupta cu toată râvna pentru biserica și neamul său, acolo va fi începutul izbânzii noastre. Acolo unde preotul își va iubi credincioșii ca un adevărat păstor, acolo cuvântul său va hotări toată viața pașnică și plină de hărnicie. *Astăzi preotul trebuie să meargă în școală unde trebuie să crească pe copiii satului în învățătura creștină.* Prin îndatoririle ce le are din partea *Străzii Țării* și a *Pregătirii Premilitare*, el trebuie să ia

P. C. Protoiereu I Bucur.

parte la educația morală și fizică a acestui tineret și să le dea o îndrumare morală în viață, îndemnându-l la munca de folos obștesc. Iar pentru ceilalți, preotul rămâne tot așa de îndatorat ca să indemne pe bărbați și femei la *muncă, cinste și hărnicie*, la păstrarea sănătății și mai presus de toate să nu uite marile greutăți care apasă peste noi toți sau altele care pot veni. Pentru coordonarea acestei lucrări prin incredințarea și porunca Înalțului Ierarh al bisericii, voi face toate eforturile ca împreună cu preoții din Protopopiatul ce mi s'a incredințat, să rea-

lizăm această operă de *adâncă chibzuială, de prevedere și de satornicie a vieții noastre creștine și românești. Iată deci a treia poruncă pe care o primesc.*

Vreau să știe toți frații preoți că protopopul nu este un ispravnic oarecare, ci un bun sfătuitor și un bun frate în Domnul. Nu vreau să înfăptuiesc nimic decât prin dragoste frățească și prin ascultare smerită față de Înaltul nostru Patriarh, care ca Părinte știe să răsplătească munca fiecăruia. Nu-mi închipui că voi avea numai de transmis ordine venite de sus, ci voi fi și purtătorul de cuvânt al *tuturor nedumeririlor, al tuturor nevoilor și al tuturor propunerilor înțelepte* ce mi s'ar face, ca să le înfățișez spre luare aminte la conducerea superioară a Bisericii. Așa că socotesc a 4-a poruncă ce primesc: *să adun toate gândurile preoților și credincioșilor din protopopiatul meu și să le înfățișez conducerii superioare a bisericii ca să le asculte și să le deslege spre binele tuturor.*

Voi face tot ce-mi va sta în putință ca învrednicirea ce mi s'a făcut să fie nedesmințită nici prin vreo greșală ce aș face-o față de superiorii mei, nici prin vreo nedreptate față de frații preoți din protopopiat. Vreau să fiu față de Înaltul meu Ierarh un ascultător și înfăptuitor al gândurilor sale; iar față de cei cărora le voi transmite aceste gânduri, un bun sfătuitor.

Către enoriașii bisericii Popa-Rusu,

Fraților. Dacă astăzi primesc această răspundere, nu pot să uit care este și datoria mea de preot, căci cu toată această nouă îndatorire ce mi se adaugă, răspunderea mea cea dintâi și cea mai mare rămâne *tot parohia mea și biserica Popa-Rusu*. Poate că grija ce am purtat acestei biserici, poate că buna chivernisire ce am făcut aici, căci fusese

închisă 15 ani, și mai ales dragostea ce am înfăptuit-o între biserică, preot și enoriași, au fost garanția pentru care am fost numit la conducerea unui protopopiat. Ba mai mult, acum când vreau să fiu ochiul care să privească prosperitatea a 58 de parohii, eu nu pot neglija cu nimic grija de parohia mea care trebuie să fie un model, nesacrificând niciodată nevoile sufletești ale credincioșilor mei, ci dimpotrivă, voi înmulți numai puterile mele de muncă ca să mă fac tuturor toate. Mă rog bunului Dumnezeu ca să-mi dea sănătate și tărie ca să nu uit nimic din îndatoririle mele de preot al acestei biserici și să-mi trimită puteri în plus ca să îndeplinesc și nevoile altora.

Deci asigur pe credincioșii mei, să nu fie cu nimic îngrijorați, ci dimpotrivă, să aibă mai multă încredere în spiritul meu de îndatorire.

Mărturisind înaintea tuturor aceste gânduri, vă mulțumesc P. C. Păr. Referent pentru osteneala ce v'ați dat ca să-mi faceți instalarea, dar mai ales vă rog să transmiteți Î. P. S. Patriarh Nicodim adâncile mele sentimente de mulțumire, de smerenie, devotament și ascultare duhovnicească. ca unui părinte, pentru cinstea ce mi-a făcut, asigurându-l de toată destoinicia ce voi depune.

Mulțumesc P. C. Preoți cari au ținut să fie de față în această zi la instalarea mea ca protopop.

Mulțumesc d-nelor din parohie, care din indemnul d-nei dr. Paulian, președinta filialei Popa Rusu a Soc. Ortodoxe naționale a Femeilor Române, mi-au făcut deosebita plăcere oferindu-mi culionul, bastonul și brăul în valoare de 4.200 lei.

Mulțumesc prietenilor, rudelor, cunoscuților și tuturor bunilor mei enoriași, a căror dragoste este izvorul bucuriilor mele preotești.

Pr. I. BUCUR

O FRUMOASĂ SĂRBĂTORIRE

Luni 25 Martie a. c., a avut loc în sala ziarului «Universul» o înălțătoare sărbătorire a profesorilor T. Iordănescu, protoiereu Gh. Georgescu-Silvestru și Al. Bărcăcilă, foști elevi ai seminarului Nifon, cu ocazia trecerii lor la pensie.

Această frumoasă inițiativă a fost luată de «Asociația Nifoniștilor», care se găsește sub conducerea d-lui I. Popescu-Pasărea și sub președinția de onoare a d-lui Stelian Popescu, directorul ziarului «Universul».

Totul s'a petrecut într-o caldă atmosferă du-

hovnicească. Au luat parte diferite personalități din lumea mirenească dintre care remarcăm pe d-nii: Stelian Popescu, Emil Lăzărescu, prim efor al Seminarului Nifon, Gen. Georgescu, Corneliu Moldovan, Col. Bădănoiu, G. Steriopol, Col. Mihail, comandanți ai Gărzilor Naționale și F. R. N., precum și numeroși preoți și credincioși.

Prea Sfințitul Arhiepiscop Veniamin, vicarul Sf. Patriarhiei, înconjurat de preoți, a oficiat un Te-Deum. Răspunsurile au fost date de corul

seminarului Nifon, care după terminarea serviciului religios a intonat Imnul Regal.

Primul a luat cuvântul P. S. Arhiereu Veniamin, care a spus între altele că dacă «Asociația Nifoniștilor» n'ar face decât acest lucru, sărbătorirea acestor trei vrednici profesori ieșiți acum la pensie, foști elevi nifoniști și ar fi de ajuns. Pentru mine, este o duioasă aducere aminte a ceea ceasta. De asemenea îmi amintesc de d. prof. Popescu-Pasărea, care mi-a fost pedagog și de d. Stelian Popescu, care s'a ridicat prin voința lui Dumnezeu și personalitatea sa, fiind totdeauna cu multă dragoste de bine. El a ajutat seminarul Nifon mai mult ca ceilalți, căci două burse donate de d-sa sunt astăzi în plus la acest seminar.

Iar despre cei trei sărbătoriți îmi amintesc de fiecare în parte. Iordănescu, o fire blândă, vestit latinist, era șeful clasei și foarte iubit de profesorii săi. Bărcăcilă băiat frumos, înalt, fire veselă, școlar amabil cu toți. Iordănescu s'a ilustrat ca profesor și director la Focșani, iar Bărcăcilă, pe lângă profesorat, ca și răposatul Costescu, s'a ocupat și de antichitățile dela Severin, fiind cunoscut și stimat de toată lumea.

Pr. protopop Georgescu-Silvestru a fost mai aproape de mine și oriunde a fost pus, a muncit cu cinste și cu vrednicie, atât în armată, cât și ca profesor, ca preot și protopop.

Mulțumindu-vă pentru că m'ați chemat și pe mine la această sărbătorire, care merita să fie făcută, mă rog lui Dumnezeu să trăiască cei trei sărbătoriți, d. Popescu-Pasărea, președintele asociației, care ne ține pe toți în jurul său, d. Stelian Popescu, în casa căruia venim cu dragă inimă, pentru că știm că ne iubește, și să nu uităm niciodată seminarul Nifon.

D. EMIL LAZARESCU, prim efor al seminarului Nifon, a arătat că de 30 de ani muncește nedespărțit, împreună cu P. S. vicar și cu alți nifoniști, cu aceeași dragoste, pentru ridicarea seminarului.

Deși veniturile seminarului s'au micșorat considerabil, în urma expropriării moșiilor pe cari le avea, totuși, seminarul a mers pe drumul tras de fondatorul său, mitropolitul Nifon. Și nu este o plăcere mai mare pentru noi, — a spus d-sa — decât să vedem în toată țara pe preoții și învățătorii cari au urmat acest seminar, că fac cinste locurilor în cari sunt puși.

D. prof. POPESCU-PASAREA, președintele «Asociației nifoniștilor» a rostit următoarele: Sărbătorirea de astăzi este continuarea unei

tradiții stabilite în asociația noastră. În fiecare an de ziua *Bunei vestiri*, noi nifoniștii venim să aducem marelui public o veste bună, despre rolul seminarului Nifon în viața românească și creștinească a Neamului. Cea dintâiu veste bună, a adus-o, acum patru ani, prea onoratul nifonist, d. Stelian Popescu, președinte de onoare al asociației noastre, tratând de pe această tribună, magistrala sa conferință «Despre rolul seminarului Nifon în viața țării».

A doua s'a repetat în anul 1938 de d. prof. T. Iordănescu tratând «Despre profesorii de elită ai seminarului».

Anul trecut, s'a întrerupt firul tradiției. Îl reluăm acum și aducem astăzi o veste bună că trei dintre cei mai de seamă nifoniști, emeriți profesori secundari, au fost trecuți la pensie și anume: Th. Iordănescu profesor și director la liceul din Focșani, d. Al. Bărcăcilă profesor și director la liceul din T.-Severin și protopopul G. Georgescu-Silvestru profesor la liceul Spiru Haret din Capitală.

Faptul pensionării cuprinde în sine însă, un sentiment de melancolie, de duioșie — căci pensionarea înseamnă întâi de toate încetarea unei activități, cu care omul s'a îndeletnicit o viață întreagă. Și cât de greu îi vine omului să renunțe la idealul cu care s'a identificat o viață întreagă.

Pensionarea însă mai cuprinde și un sentiment de mândrie, de satisfacție, de eroism. În adevăr este un eroism ca să lupți cu toate greutatețile și inconvenientele acestei profesii atâta de importante dar și atât de spinoasă.

Părintele prof. GH. COMANA, un distins elev al seminarului Nifon, a ținut o interesantă conferință, vorbind despre rolul seminarului Nifon în cultura română. D-sa a arătat că faptul cultural este o realitate cu caractere generale și multiple, printre cari principalul este acela de a se strecura peste hotarele politice și etnice. Existența unei instituțiuni culturale ca seminarul Nifon, este un fapt al culturii. Seminarul Nifon este un organ al bisericii și al neamului și existența lui trebuie privită prin acest fapt cultural. Pe la începutul sec. al XVII-lea, una din cele mai geniale minți făcea deosebire între însușirile primare (întindere, greutate, materie), și însușirile secundare (cari privesc însemnătatea, utilitatea și valoarea). Pornind dela această distincție, mintea veacurilor cari au urmat s'a ocupat de însușirile primare, ajungând la o mare dexteritate în cunoașterea lumii din afară care

a adus la progresul tehnic. Dar prin faptul esirii omului din sine însuși, cum puterile omenești nu sunt infinite, s'a împuținat cunoștința lui despre lumea lăuntrică, într'atâta, încât deși a ajuns să stăpânească lumea din afară și chiar să o prefacă, nu a putut să mai stăpânească lumea dinăuntru. Noi nu suntem azi mai buni.

Și la noi în țară, în această ordine de idei, s'a manifestat un duh de învoire și un sentiment împotriva clericilor, deși mai puțin violent ca în alte părți. Acțiunea laicizării școlilor de către stat a urmat să creieze o nouă spiritualitate,

acestei făclii sunt și foștii elevi, sărbătoriții de azi. Incheind, mă rog la Dumnezeu să vă binecuvinteze, să păstrați mai departe spiritualitatea neamului, care e mai ales în legea bisericii, căci ea a sfințit totul în neamul acesta: munții cu chiliile, răscrucile cu troițele, basmele noastre, colindele, căci nu e popor cu fondul sufletească mai frumos ca al nostru, care a trăit faptul cultural real.

După acaastă conferință au luat cuvântul următorii:

Preotul DUMITRU CRISTESCU, consilier la

D-l Profesor T. Iordănescu, Protoiereu Gh. Georgescu-Silvestru și Dl profesor Al. Bărcăcilă.

deviată delă adevărata spiritualitate românească, profundă și creștină. Căci biserica are două funcțiuni în lume: să lumineze și să sfințească viața. Seminarile pregătesc pe preoți să învețe poporul.

Seminarul Nifon s'a constituit spre a lupta contra acestui laicism. El a creiat o școală pentru cadre și pentru laici și pentru biserică, care să gândească armonic. Deaceea, seminarul Nifon avea studiile complete și absolvenții lui puteau da bacalaureatul și urma apoi orice studii universitare. El a creștinat frunțile obștei țării românești, militari, medici, miniștri, profesori; pe toate tărâmurile a purtat făclia. Purtătorii

Sf. Arhiepiscopie, care, ca reprezentant al I. P. S. Patriarh, a spus următoarele:

În numele I. P. S. Patriarh Nicodim iau parte cu nespūsă bucurie sufletească la omagierea ce se face Prea Cucerniciei Sale Părintelui Protoiereu Gh. Georgescu-Silvestru.

Sunt fericit că pot avea prilejul să arăt sentimentele de admirație și omagiu față de omul care a cinstit înalta misiune cu care l-a învrednicit Dumnezeu și să preamăresc în cuvinte de laudă bogata activitate desfășurată de Prea Cucernicia Sa.

Țara noastră a cunoscut întotdeauna lucrarea binefăcătoare și mântuitoare a Bisericii Orto-

doxe. Luminile Bisericii strămoșești s'au proiectat puternic în sufletul poporului român, iar zărilor luminoase ale idealurilor evanghelice au călăuzit gândirea și au determinat mereu inițiativele izbăvitoare ale patriotismului luminat. La umbra Altarului s'a păstrat și făurit sufletul viguros al acestui neam și lucrarea constructivă a Bisericii și-a manifestat influența în toate ramurile de gândire și muncă, inobilând și consolidând viața sufletească și culturală a poporului nostru.

Marile prefaceri prin care a trecut țara noastră din timpuri ce se pierd în vâlul cronicilor și letopisețelor, au confirmat pe deplin influența ei divină.

De aceea astăzi, când în acest cadru de frumoasă atmosferă duhovnicească se sărbătorește un vrednic slujitor al Altarului, această sărbătorire se reflectează din belșug asupra însuși acestui Așezământ dumnezeesc.

Este frumos și înălțător că s'a luat inițiativa sărbătoririi unui distins cleric al Capitalei. Căci se cinstește și preamărește o muncă și se dă avânt și curaj de acțiune și altora.

Este greu însă să se prindă în câteva cuvinte chipul plin de entusiasm, de frumoase aspirațiuni și muncă apostolică al Părintelui Protoiereu azi sărbătorit.

Personalitate distinsă, datorit de sus cu frumoase însușiri sufletești, cu voință dârză, cu putere de credință, știind întotdeauna să slujească cu râvnă lui Dumnezeu, să iubească cu pasiune Altarul, a rămas adevărat preot, fericit de harul sacerdoțiului ce i s'a încredințat.

Părintele Protoiereu Georgescu-Silvestru a urmat calea binecuvântată a tradițiilor bisericii și neamului nostru românesc, cultivând spiritul de disciplină, de jertfă, de muncă și de supunere.

Activitatea patriotică a Sfinției Sale, în timpul războiului de întregire a neamului, în calitate de confesor activ în scumpa noastră oștire, munca desfășurată în ogrorul bisericii ca neîntrecut slujitor, ca entusiast vorbitor, ca paroh al uneia din cele mai frumoase biserici din Capitală, la care s'a adăugat așa de bogat activitatea sa de profesor secundar și mai ales de protoiereu al Capitalei, toate acestea ne prezintă luminos chipul preotului râvnitor de bine, harnic, bun chivernisitor patriotic, și cu tact duhovnicesc.

Vioiciunea spiritului său, strădania și munca jertfelnică ce a depus-o în toate oficiile ce i s'au încredințat și însărcinările ce le-a avut, ne înfațișază, în viața noastră bisericească, sufletul

unui apostol de o nepotolită râvnă și de o activitate creatoare.

Ceeace încununează însă viața și activitatea Păr. Protoiereu azi sărbătorit este buchetul înmiresmat al unei fapte proiectate și pe cale de a se înfăptui în scurt timp. Prea Cuc. Sa următor faptelor nemuritoare săvârșite de Marii Ierarhi și pioși credincioși din țara noastră și mai ales următor faptei mărețe săvârșite de marele Mitropolit Nifon, în al cărui așezământ ctitoricesc și-a făurit inima de preot și și-a întărit elanul său sufletească, s'a hotărât și a purces cu tot sufletul la zidirea unei monumentale biserici, într'un cartier al Capitalei, unde credincioșii sunt lipsiți de acest sf. locaș. Nu e locul și nici timpul de a sublinia îndeajuns frumusețea spirituală a acestei fapte. Țin însă să remarc comoara unei inimi încălzite de razele soarelui de primăvară al evangheliei lui Hristos.

Aduc aci Păr. Georgescu omagiu de admirație din partea Bisericii și binecuvântări din partea I. P. S. Patriarh Nicodim, pe care am cinstea să-l reprezint, pentru frumoasele idealuri de care este însuflețit, și pentru activitatea rodnică ce a desfășurat-o.

Vă rog în același timp, să-mi dați voce să prezint călduroase felicitări celorlalți prea distinși sărbătoriti, cari au strălucit în viața publică și strălucesc din ce în ce mai mult, prin bogata dăruire a ființei D-lor, vieții obștești. Imi fac deasemenea cea mai plăcută datorie să exprim aici omagiul de admirație din partea Bisericii celui mai strălucit reprezentant al Nifoniștilor, care este D-sa D-l Director Stelian Popescu pe care Dumnezeu l-a hărăzit să desfășure cel mai luminat apostolat în țara noastră, pentru sprijinul dat Bisericii strămoșești, cu atâta generozitate și cu atâta înaltă cuviință prin mult prețuitul și marele ziar «Universul».

Nu putem pierde acest fericit prilej de a-l ruga să primească din partea Bisericii sentimente de adâncă recunoștință, iar D-lor Efori ai Seminarului Nifon precum și D-lor profesori și elevi ai acestui ctitoricesc așezământ, le aduc din partea I. P. S. Patriarh Nicodim, binecuvântări și isbândă întru îndeplinirea frumoaselor idealuri ce le nutresc cu atâta însuflețire.

D. prof. ȘERBAN, directorul liceului Spiru Haret din București, a spus: Liceul Spiru Haret ia parte cu toată bucuria la sărbătorirea aceasta, căci ea e un semn de cinstire a unor oameni cari și-au închinat școalei cei mai frumoși ani ai vieții lor. Printre aceștia, este și pr. protopop

Georgescu Silvestru care împrăştie în jurul lui atâta optimism şi care simţind golul pe care-l va lăsa în mijlocul şcoalei pe care trebuie să o părăsească, a găsit formula de a fi mereu prezent în mijlocul ei, dăruind 200.000 lei în efecte publice, ca din venitul lor să se susţină anual un fiu de ţăran ca bursier al liceului Spiru Haret de la cl. I-VIII. Este în această danie o adâncă morală, să agoniseşti şi pentru fericirea semenilor tăi, şi un adânc sens etic social.

Pr. protopop STOICA IONESCU, a arătat că iniţiativa luată de Asociaţia Nifoniştilor, de a sărbători într'un mod festiv munca depusă în serviciul şcoalei, de cei trei profesori pensionaţi, membri ai acestei asociaţii, printre care se află şi P. C. Econom Gh. Georgescu Silvestru, protoereu al Capitalei, a găsit un ecou deosebit de plăcut şi în sufletul preoţiei din Bucureşti şi în deosebi al vorbitorului pentru că toţi văd în această sărbătorire, **cinstirea unor vrednicii**.

În adevăr, — spune d-sa —, 35 de ani de muncă profesională, puşi în slujba celui mai frumos ideal de viaţă — **lumină prin şcoală, formare de caractere prin şcoală şi biserică** —, cu o dragoste şi devotament până la jertfă, socotesc că înseamnă o **adevărată vrednicie**.

De aceea, preţuim cu sinceră şi curată bucurie, atâta iniţiativă cât şi persoanele, care au binemeritat.

Şi acum, ce aş putea să-ţi spun, cu acest pri-lej, în deosebi, P. C. Tale, venerabile părinte protopop Georgescu, pe care te cunosc de peste 20 de ani.

Te-am urmărit cu drag şi interes în toată ascensiunea vieţii, urcată prin muncă şi cinste, ca diacon, preot şi paroh la biserica Silvestru, una din cele mai frumoase din Capitală, ca profesor secundar la Liceul Spiru Haret, ca organizator al serviciului clerical în Ministerul Apărării Naţionale şi astăzi ca protoereu al Capitalei, alături de mine.

Pe la toate aceste instituţii ai dat viaţă din viaţă şi entuziasmul Sf. Tale, creindu-ţi simpatie, dragoste şi recunoştinţă.

Nu pot să nu remarc şi de aci, faima ce ţi-ai creiat în Capitală, prin vocea frumoasă şi bisericască, ce ţi-a dăruit Dumnezeu şi care dă un fast de strălucire slujbelor dumnezeieşti, pe care le săvârşeşti cu credinţă şi evlavie.

Dar, după îndemnul Sf. Evanghelii, cuvântul Sf. Tale a fost urmat şi de fapte.

Căci, mergând pe linia trasă de voievozii şi

boerii neamului nostru, alături de domniţele şi jupănesele lor şi urmând pilda Mitropolitului Nifon, ctitorul aşezămintelor şi seminarului ce-i poartă numele, la care te-ai format, — te-ai hotărât să închini lui Dumnezeu locaş de rugăciune, drept proslăvire, cinstire şi mulţumire. Astfel, cuvintele Bisericii «Ale tale dintru ale tale» au găsit ecou adânc şi realizare pilduitoare în sufletul Sf. Tale şi al vrednicei şi evlavioasei soţii, d-na Georgescu, care, ca fică şi soţie de preot, cu bunătate şi pricepere, te-a ajutat în toată lucrarea cea bună.

Şi iată, că prin dărnicia P. C. Tale, se va ridica o măreaţă biserică în Capitala ţării, într'o frumoasă aşezare nouă, denumită Parcul Că-lăraşi; iar primul fond de 3.000.000 lei a şi fost pus la dispoziţie în acest nobil scop.

P. C. Ta, iubite frate, poţi avea acum **mândria conştiinţei, prin împlinirea datoriei**.

Şi ce poate fi mai de preţ decât aceasta?

Iată pentru ce exprim în numele preoţiei din Capitală şi al meu personal, gratitudinea noastră pentru cei ce au luat iniţiativa acestei sărbătoriri, în frunte cu d-l profesor I. Popescu-Pasărea, ca şi aceluia, care ne-a dat ospitalitatea în acest palat, marele român şi virtuosul creştin d-l Stelian Popescu, directorul ziarului Universul; iar d-lor profesori: Teodor Iordănescu, Al. Bărcăcilă şi Protoereul G. Georgescu-Silvestru, sărbătoririi noastre, le dorim sănătate, întru lungime de zile, cu pace şi mulţumire.

S. S. pr. BARTHOLOMEI, din partea liceului de fete din Focşani, şi-a exprimat bucuria pentru faptul că această sărbătorire se face în sala ziarului «Universul», care e al neamului nostru şi pentru căldura cu care toţi «Nifoniştii» sunt ataşaţi de seminarul Nifon.

A arătat apoi că d. prof. Iordănescu a fost un bun coleg, care a făcut nu numai şcoală ci şi educaţie, trăind ca un schivnic, cu biblioteca de acasă şi biblioteca vie din sufletele copiilor dela şcoală.

D. prof. BOOS, din partea liceului comercial din Focşani, a adus salutul de mulţumire d-lui prof. Iordănescu, întemeetorul aceluia liceu. D-sa a scos apoi în evidenţă erudiţia clasică şi bunătatea faţă de elevi şi stima colegilor, cari se asociază din toată inima la această sărbătoare.

D. prof. GROSU în numele liceului din Turnu Severin a elogiât activitatea d-lui prof. Bărcăcilă, care e cunoscută în ţară şi străinătate.

Pe lângă profesor şi director al liceului, d.

Bărcăcilă a fost și un neobosit cercetător arheolog.

A urmat după aceia răspunsul sărbătoriiilor.

Primul a luat cuvântul d. Profesor T. Iordănescu, care a spus:

Mă simt mișcat de măgulitoarele cuvinte ce mi s'au adresat astăzi și nu știu cui să mulțumesc mai întâi. Să mulțumesc activului nostru președinte Popescu-Pasărea care nu cruță nimic ca să țină nestinsă flacăra amintirii și recunoștința pentru școală care ne-a fost adăpostul celor mai frumoși ani ai vieții, sau să mulțumesc Prea Sf. Veniamin care în cuvinte inspirate m'a arătat așa cum nu mă socotesc căci nu-și relevează meritele de cât cei care nu le au sau să mulțumesc președintelui nostru de onoare, d-l Stelian Popescu care ne pune la dispoziție cu atâta bunăvoință sălile ziarului Universul pentru ca să putem ține ședințele noastre, și ne oferă ocazii înălțătoare ca cea de azi. Tutulor celor ce au spus un cuvânt bun pentru mine și tutulor celor ce s'au gândit la noi în această zi le exprim viile mele mulțumiri și adâncă mea recunoștință. Cât îmi va fi hărăzit să umbresc acest pământ îmi voi aduce aminte de cei ce astăzi s'au adunat să ne cinstească pe noi cei ce n'am știut altceva în viață de cât să muncim, dar în jurul cărora nu trebuia să se facă atâta sgomot căci scopul vieții nu este de cât împlinirea datoriei.

Cicerone spune în cartea sa asupra prieteniei că Scipione din multe zile pline de glorie pe care le văzuse în viața lui cea mai fericită a fost aceia, când după o întrunire a fost dus acasă înconjurat de prieteni iar în aceeași noapte și-a dat sfârșitul. Nu am mulțumire mai mare ca în ziua de azi când mă găsesc în mijlocul d-v, între colegi, prieteni cunoscuți și elevi înconjurat de atâta dragoste în cât cred că culmea fericirii o formează ocaziunea de acum. Ceia ce faceți d-v astăzi pentru cei ce și-au îndeplinit datoria nu este de cât o cinste pentru d-v și probează că sunteți pătrunși cu adevărat de menirea omului ce v'ați ales. Educatorii adevărați aleg momente, care să impresioneze și de unde să se scoată acel fir conducător care să se resimtă în întreaga viață. Modesta mea persoană nu valorează nimic pe lângă ideea ce d-v ați avut ca să vă aduceți aminte de cel ce «a fost odată» și această idee are valoare morală și educativă și de aceia nu am pregetat să vin în mijlocul d-v cu toată dragostea și să rețrăesc cu d-v clipe de mulțumire cum numai în asemenea momente se pot găsi.

În adevăr, ca dascăli trebuie să ne îngrijim mai cu seamă de partea morală, să ne îngrijim ca sufletul să fie curat și esența lui divină să se observe în ori ce moment. Pregătirea morală trebuie să fie esențială pentru ori care om. Ce folos că vom fi o țară bogată și mare dacă vom fi pierduți sufletește, dacă nu vom fi pregătiți nici să ne bucurăm de fericire nici să suportăm nenorocirea. Pregătirea morală trebuie să fie esențială pentru oricine care în civilizațiunile moderne cu miile de atracțiuni orbitoare fac ca sufletele să slăbească și să nu mai poată conduce corpurile. Patimile trebuie să lase loc sentimentelor nobile, sentimentelor care fac să pătrundă lumina și adevărul, dragostea și mila cu care poți învinge în viață. Toate virtuțile ca și toate virtuțile sunt în noi înșine și de noi depinde să cultivăm pe unele sau pe altele. «Privește-te căci în tine este izvorul binelui capabil să izbucnească chiar când îl îngropi» zice Marcu Aureliu, împăratul filosof. De aceia nu numai mulțumesc inițiatorilor acestei sărbători ci și îi felicit că au găsit momentul prielnic ca să amintească luptătorilor de ieri că nu au fost uitați și că munca lor a fost prețuită.

Se zice că bătrânii trăesc din amintiri și de aceia aș putea și eu să deapăn câte ceva dintr-o viață pe care o țin minte de aproape 60 ani. Mă văd copil trăind într-o casă mică, condus de energia unei mame care nu cunoștea de cât gospodăria ei și de bunătatea unui tată care munccea din greu. Mă văd dus la școală de unchiul meu, un venerabil preot cu barbă albă, atunci când împlinisem șapte ani și tot de același unchi care văzând că am oarecare aplicație la carte, am fost adus la București. Am fost înscris la seminarul Nifon cu acea destinație ca să continui cariera unchiului meu care îmi va purta de grije. Am intrat pe poarta de mănăstire a seminarului pentru ca aci timp de șapte ani să se plămădească un destin. Cei cari au contribuit la creiarea destinului meu au fost întâiu cei cari, urmând dorințele marelui fondator, căutau să ne dea îngrijirea așa ca să nu simțim lipsa părinților, au fost epitropii din acele vremuri, iar apoi cei ce ne-au format sufletele au fost profesorii noștri din acele vremuri, cari s'au ilustrat nu numai prin știința ce posedau dar și prin modul cum știau să aplice ceia ce ei știau celor ce li se încredințau. De aceia nu am lăsat să se așeze colbul uitării peste numele profesorilor noștri și am căutat acum doi ani să dăm la o parte umbra ce căuta să întunece numele lor. Azi nu voi mai vorbi nimic despre a-

cei eroi ai muncii, ai corectitudinii și ai grijii ce puneau ca să ne înarmeze cât mai solid pentru viață.

Se vorbește acum de surmenaj în școală și toată lumea care nu cunoaște istoricul școlii crede că programele sunt încărcate. La această părere s'au aliat și unii profesori mai tineri cari se simt deja îmbătrâniți și obosiți, dar eu cred că nu de multe materii se simt școlarii surmenați ci de surmenajul fizic. Mă uit pe un certificat de clasă din acele vremuri și număr 16 obiecte fără așa numitele dexterități cari aproape dispăreau din cl. V. La puține dintre aceste obiecte existau cărți tipărite, cele mai multe trebuiau scoase după dictarea profesorului și apoi transcrise.

Nimeni nu se plângea de greutate ci ne stimulam unii pe alții ca să fim cei mai buni. Dacă nu ne plângem atunci de oboseală când mijloacele de învățământ erau așa de reduse este un non-sens să ne mai plângem acum când este oprit să dictezi și când nu poți da lucrări elevilor decât într-o anumită măsură.

În școala aceasta pregătitoare de suflete am învățat să distingem binele de rău, care este culmea înțelepciunii după cum spune însuși Socrate. Astfel înarmați am ieșit în lume unde dacă nu am fi avut soliditatea culturii câștigate nu am fi putut pătrunde în viață căci viața este luptă. Am luptat ca student la facultatea de litere și drept din București, am luptat ca student al Universităților din Halle a/Saale, Germania, de unde mi-au rămas frumoase amintiri pe care le cultiv și astăzi.

M'am întors în țară plin de iluzii dar natura este bogată în mediocrități și trebuie timp pentru a creia minuni. Am fost numit profesor la Focșani deși cerusem Brăila și catedra rămăsese încă neocupată. M'am fixat deci la Focșani unde am rămas ca să probez că în ori ce colț al lumii se poate studia și poți avea la îndemână ori de ce ai nevoie. În acest orașel unde ca să aduci o carte trebuia să treci prin București, am putut sta în legătură intelectuală nu numai cu Europa ci și cu America și India așa că mulți profesori din București mă întrebau cum pot aduce eu cărți pe care nu era posibil să le aducă nici un librar din Capitală. Nu numai atâta dar eram în corespondență cu profesori din Germania, Franța și chiar Norvegia, ba chiar și americanul Charles Upson Clarck care ne-a vizitat acum doi ani, mi-a scris vre-o două scri-

sori fără să mă aștept căci aflase de oare care preocupări ale mele citind Universul. Toți acești profesori nu uitau să mă informeze și de multe ori să-mi trimită operele lor sau chiar ale altora și acestea au fost cele mai mari satisfacții sufletești ale mele.

Iată cum timp de atâția ani, nimic nu mi-a rămas necunoscut, nimic neștiut în specialitatea mea.

Nu numai atâta dar înainte de marele război mi se trimeteau cărți chiar din biblioteci străine și am avut un mare sprijin în biblioteca orientalistă din Halle (Germania), care mi-a împrumutat multe opere ce nu se puteau achiziționa.

Nu depinde deci de mediu ca să te cultivi ci de voința și de dragostea pentru știință. Deși Creștinismul aprobă pe înțeleptul Solomon care spune că știința lumii acesteia nebunie înaintea lui Dumnezeu este, totuși vechii Romani spuneau că știința singură nu te face să te căești că ai pierdut timpul. Este adevărat însă că cine adaogă știință adaogă durere. Cu cât înveți mai mult cu atât vezi că știi mai puțin, cu cât cercetezi mai adânc cu atât ți se deschid înainte prăpăstii de nepătruns pe marginea cărora adesea stai gata să fii înghițit. Totdeauna să ai în vedere vorba latinească: «**Quantum scimus gutta est, ignoramus mare**» (Cât știm este o picătură, ceia ce nu știm este o mare). Unii învață ca să aibă recompense, alții fac știință pentru glorie, puțini sunt cei ce n'au în vedere nimic personal ci numai sufletesc dar să nu credeți că cineva își dă vre-o atenție dacă nu o soliciți.

Cât timp am fost profesor și 17 ani am fost director, mi-am iubit colegii și nu a fost ocaziune să nu-i ajut; am împărțit cu ei binele iar răul l-am lăsat mai mult pentru mine și încă dela 1907 am luptat pentru revendicările corpului dascălesc. Am fost poate invidiat, poate hulit, dar nu am crezut în răutatea oamenilor ci am făcut bine celor ce m'au urât. Ca și profesorii mei am fost un îndrumător nu un chinuitor al elevilor, am fost un sfătuitor, care m'am gândit că trebuie să dăm societății oameni dintre acei fără teamă nu sclavi, nici lingușitori, nici fățarnici. Am căutat să încurajez pe cei buni iar pe cei răi să-i îndreptez, căci «**melius est pueros flere quam senes**», (Este mai bine să plângă cineva copil de cât bătrân). Nu mai stăru, căci a vorbi cineva despre sine este plictisitor.

tor și are o aparență de laudă. Cei ce au fost înaintea noastră au făcut mult dar n'au terminat, noi am făcut ceva dar n'am isprăvit, rămân încă mult de făcut și avem încredere în generațiunea de profesori tineri, cari lucrează cu atâta stăruință pe terenul cultural, că vor face mult mai mult. Astfel am fost în viață și cei aproape 40 ani cât mi-am servit țara, fără să mă fi gândit la vre-o recompensă, n'au lăsat decât urme plăcute în sufletul meu, căci am știut să-i dau reconfortante pe care le-am găsit în citirea operelor vechilor literaturi, care îți toarnă balsamul liniștitor peste toate neplăcerile inerente unei vieți agitate. Mulți spun că trecând la pensie se retrag la odihnă, mie mi se pare însă că acest cuvânt ar fi echivalent cu lenea și că dacă părăsesc unele ocupațiuni nu însemnează să nu mă dau la altele, poate tot așa de frumoase ca și cele pe care le-am părăsit. A trece la pensie nu însemnează a te retrage din lume, căci numai fanfaronii fac paradă de retragerea lor și caută să se depărteze de vederea oamenilor. Voi trăi și de aci înainte în aceeași lume de visare și voi face ca aceia cari plecând mai târziu dau pinteni calului. Dorința mea cea mai arzătoare este ca înainte de a părăsi această lume să pot vedea dată la lumină opera la care am muncit peste un deceniu și care cuprinde peste 40.000 cuvinte latinești explicate în toate sensurile. Atunci voi putea pune ca epitaf:

Hic quiescit
qui vitam consumpsit
in antiquorum linguis, artibus, moribus
discendis, docendis, laudandis.

Aici odihnește acel care și-a petrecut viața învățând, predând și laudând limbile, artele și obiceiurile celor vechi.

D. Prof. Al. Bărcăcilă a rostit următoarele:
Sunt mișcat de dovada de simpatie și de atât de binevoitoare manifestare de prețuire ce ni s'a făcut astăzi. Din multele ce avem și suntem datorie a spune și a răspunde, ce să aleg eu și cum să înmănușiez, așa ca să vi se dea iluzia măcar a unei flori a sufletului meu, pe care țin s'o dăruiesc, din profundă recunoștință, fiecăruia dintre Dv.?

S'au cultivat și au crescut flori în sufletul nostru, de dragul frumosului și de dragul binelui. Frumos și bine: nu poate fi mai fericită formulare a năzuinței triumfului omului și a umanității, decât aceasta, așa cum ne-a dat-o spiritul grec adânc și de largi orizonturi: Kalos Kai Agathos.

Aceasta am îndrăgit de copii, am primit dela alții și la rândul-ne am învățat pe alții. Și prin ce putere se poate ajunge la înfăptuirea frumosului și binelui? Prin care alta decât prin îndrăgirea lor, prin puterea iubirii: această cheie a înfăptuirii fericirii omului, a înălțării umanității, ne-a dăruit-o Domnul nostru Iisus Hristos, prin graiul Său și al apostolilor Săi.

Ce am văzut la eminenții noștri dascăli și efori, ce am deprins dela ei ca fericite ucenici? Iubirea cea viguros roditoare de frumos și de bine, în cultivarea științei și patriotismului, în cultivarea înfloririi instituției în care lucrau, a țării ai cărei fii de nădejde erau, a umanității ale cărei solidare mădulare se simțeau.

Acei dascăli și efori au clădit sufletul nostru, au rămas vii în noi, iar prin noi ei trăesc în ucenicii ce am avut la rândul nostru fericirea să îndrumsăm, ca și în întreaga societate la a cărei propășire ne-am bucurat de privilegiul de a colabora.

Avem atâtea icoane vii și dragi în sufletele noastre: latinistul **Costică Georgian**, istoricul **Anghel Demetrescu**, savantul teolog **Dem. Nițulescu**, savantul fizician **C. Șonțu**, literații **I. P. Filibiliu**, **Em. Grigorovița**, luptătorul naționalist **Aurel Popovici**, eruditul filosof și pedagog **C. Dumitrescu-Iași**, matematicianul foarte tânăr pe atunci, **G. Țițeica**, eforul realizator și organizator al unei severe discipline **Ioan Rozescu**, eforul de înalt prestigiu științific **C. Gogu**.

Ne simțim mici și umili și ne plecăm fruntea înaintea lor și a celorlalți magistri cu care au colaborat la creșterea noastră, la înflorirea țării. Suntem trei din mulții cărora ei le-au deschis căi și orizonturi de muncă și de vrednicie în viață. Ii vedem la fel; iar în mijlocul lor, depășind pe a tuturor, ni se desprinde figura marelui patriot și bunului creștin în faptă, a Mitropolitului Nifon, fericitul întemeietor al Așezămintelor ce-i poartă numele. Sărbătoriții de astăzi suntem doar trei dintre luptătorii pentru frumos și bine, pregătiți de ei; toată țara a fost și este împânzită de marea lor falangă. Aici între noi s'a întrunit azi un mănunchi dintre ei, mai tineri și mai bătrâni, între care ca pildă de vrednicie ne stă marele înfăptuitor și patriot, d-l Stelian Popescu; aici avem pe neobositul creator și organizator nu numai în domeniul culturii muzicale, ci și în acela al prieteniei și solidarității sociale, pe președintele înfăptuitor al Asociației Nifoniștilor, dragul nostru d. **I. Popescu-Pasărea**. Au fost, suntem și vor fi pe tot întin-

sul țării muncitori spre înflorirea Patriei, ucenici ai marei școale de patriotism, de idealism și de umanitarism creștin, seminarul Nifon Mitropolitul.

Ce bine am putut înfăptui fiecare dintre noi, s'a vădit, credem exagerat, din bunătatea și noblețea sufletească a organizatorilor sărbătoririi și a celorlalți distinși părtași cu cuvântul. Nu dorința de a ne mândri cu fapta noastră ne stăpânește sufletul. Știm că binele trebuie făcut, fiindcă el trăește acolo unde s'a făcut; mai știm că acest bine se face de multe ori anevoios și cu trudă; îndrăsnim să mărturisim că noi acești trei ucenici nifoniști încă năzuim a spori binele pe cât puterile ne vor sprijini. Ceeace avem a vă spune este numai pe ce tărie ne-am sprijinit și nu încetăm a ne sprijini în năzuințele noastre. Este așa de elementară această tărie, dar totdeauna așa de neînfrântă: iubirea. A radiat din noi pentru cartea și maestrul dela care am primit-o, pentru colegii cu care am ucenicit, pentru toți în mijlocul cărora și pentru care am avut de desfășurat după puteri destoinicia noastră modestă. Luptând după puteri pentru înfăptuirea binelui și frumosului n'am pregetat să ne lipsim deseori de odihna și de huzureala care adoarme în om năzuințele frumoase; n'am stat la îndoială de a ne pune în luptă și cu piedeci din afară, ridicate de cele mai multe ori de aceia chiar pentru mai binele cărora am asutat; n'am dezarmat de a vedea în toți colaboratorii mari și mici, în mijlocul cărora am lucrat, puteri care trebuiesc apropiate și înmănunchiate, capabile cu această condițiune de mari și strălucite realizări.

Cu această atitudine sufletească ce ne-a fost cultivată în casa părinților și de dascălii noștri de totdeauna, dându-ne seama și crezând că o scânteie luminoasă din suflarea dumnezeiască sălășluiește și în noi, ne-am socotit chemați s'o cultivăm ca datorie față de noi înșine ca oameni, față de țară și instituțiunile ei, și mai presus de toate față de Dumnezeu.

Am avut fericirea ca născându-ne și copilărintă, iar mai apoi începându-ne activitatea bărbătească în țara mică, dar cu avânturi mari în lipsurile ei multe de împlinit, să o putem vedea întregită și întărită cum este astăzi.

Nutrim în noi credința nestrămutată în propășirea mai departe a Neamului prin păstrarea nobleței tradiționale a sufletului românesc, și prin înflorirea instituțiunilor Patriei, între care se rânduiesc cu mândrie Așezămintele Nifon Mitropolitul.

Aastă scrutare din adâncuri a simțămintelor și gândirilor mele, este modesta floare ce pot oferi ca unic mijloc de vădare a recunoștinței mele pentru manifestarea de simpatie și de prețuire, fiecăruia dintre domniile voastre, asistenți și organizatori ai sărbătoririi, în frunte cu d-nii efori, corpul didactic și elevii Seminarului Nifon și cu iubiții colegi din «Asociația Nifoniștilor».

Trăiască, înflorească și propășească neamul românesc;

Trăiască M. S. Regele Carol II, Nădejdea noastră de astăzi pentru apărarea și întărirea drepturilor sfinte ale Patriei noastre scumpe.

P. C. Sa părintele protopop Gh. Georgescu Silvestru, a spus între altele:

Ne simțim înduioșați căteșitrei pentru că sărbătorirea de azi ne aduce aminte de ceeace am fost și unde am ajuns acum prin muncă, când putem spune că aproape ne-am isprăvit lăcrul.

Eu eram cel mai mic în Seminarul Nifon. Văd și acum pe mama când m'a adus de mână la Seminar. Căci dorința ei a fost ca să fiu preot în satul meu Pârlita-Sărulești, Ilfov. Ea zicea: «popa Ion și popa Mihai sunt bătrâni și trebuie să le urmezi», căci bunicul meu a fost vestitul protopsalt Nicolae Străulescu și de când eram de 5 ani îi țineam isonul la strană, în Biserica satului meu. Eram un copilăș sfios și slăbănog și Seminarul m'a crescut. Eram sglobiu, cântam frumos, scriam și desemnam minunat. Țiu minte că eram 4 prieteni nedespărțiți la studii din clasa I până în a VIII: Bărcăcilă, Georgescu, Ilescu Marin-Atârnați, și N. Stoenescu-Sărulești. După ce am absolvit Seminarul — în Iunie 1898 —, băiat sărac, m'am luptat greu cu viața, căutând să-mi Țiu existența mea și a familiei mele și să muncesc pentru completarea studiilor: Facultatea de Teologie, Conservatorul de Muzică, Facultatea de Drept, examene de capacitate de profesor la Religie și Drept. În timpul acesta am fost funcționar la Ministerul de Interne și cântăreț bisericesc. Apoi hironit diacon la Biserica Sf. Silvestru la 19 Iunie 1904, funcționar — ca diacon — în Cancelaria Sf. Mitropolii și Sf. Sinod; Preot tot la biserica Silvestru în 21 Martie 1910, și paroh al Bisericii «Silvestru» 1 Mai 1929. În războiul mondial — 1916-1918 — a fost pe front iar din 1 Sept. 1921—1 Ian. 1935 șef al Biroului Clerului Militar din Ministerul de Război. Protopop I al Capitalei dela 1 Mai 1935 până astăzi. Profesor la Liceele din Capitală de fete și băieți și

dela 1922 până la 1938 titular definitiv la Liceul Spiru Haret din București de unde am ieșit la pensie.

Am urcat treptele vieții cu multă încredere în noi, pretutindeni cînd am făcut cu toții scumpei noastre instituții care ne-a format «Seminarul Nifon», suind acest urcuș numai cu picioarele noastre. Nu ne-am gândit la bucuria și fericirea de astăzi, prilejuită de Președintele de onoare, marele român d-nul Stelian Popescu și Președintele activ d-nul Popescu-Pasărea, care țin legătura de dragoste între noi toți absolvenții acestei sfinte instituții, cărora le mulțumim cu multă recunoștință, și revărsăm toată bucuria noastră sufletească și cîntea ce ni se face asupra Seminarului Nifon. Mulțumesc P. S. S. Veniamin un distins nifonist, care s'a obosit să ne onoreze cu prezența. Mulțumesc Părintelui Consilier Referent Cristescu delegatul I. P. S. S. Fericitului Patriarh Nicodim și îl rog să ducă I. P. S. Sale caldele și prea respectuasele mele mulțumiri pentru Înalta bunătate ce ne-a arătat-o tuturor și în deosebi pentru binecuvântarea trimisă. Mulțumesc d-lui efor Lăzărescu care se îngrijește atât de frumos de sănătatea copiilor acestei instituții. Mulțumesc părintelui protopop Stoica Ionescu, colegul meu, care a rostit cuvinte atât de duioase pentru mine și soția mea. Mulțumesc d-lui Gh. Șerban directorul Liceului Spiru Haret pentru dragostea ce-mi poartă atât d-sa personal cât și profesorii și elevii Liceului, și tuturor cari prin cuvinte alese au căutat să-mi încălzească inima

aducându-mi aminte de munca mea din acești 40 de ani în ogrorul bisericii și al școalei.

La urmă, P. C. Sa a anunțat că donează 100.000 lei în efecte Seminarului Nifon, din venitul cărora să se acorde o bursă unui elev sărac, silitor, fiu de preot din județul Ilfov.

Fiind de față delegația Gărzii Naționale, a F. R. N. în frunte cu d-nul Corneliu Moldovanu și d. Col. Bădănoiu ne ridicăm cu toții sufletul către Bunul Dumnezeu rugându-L să dăruiască Ctitorului României Noul M. S. Regele Carol II, mulți și fericiți ani. (Intreaga asistență a intonat Imnul Regal).

În urmă a luat cuvîntul D. STELIAN POPESCU, directorul ziarului «Universul», și președintele de onoare al «Asociației Nifoniștilor» care a spus:

«Am venit azi, deși sunt gripat, numai ca să mă asociez cu d-stră la sărbătorirea aceasta, să aduc omagiul meu celor trei sărbătoriți și să-i asigur de dragostea colaboratorilor mei dela «Universul» cu care lucrăm pentru redemptarea națională, pentru întărirea eforturilor de apărarea granițelor și pentru apărarea credinței strămoșești și a moralei».

D-sa a donat apoi celor trei sărbătoriți câteva cărți care să-i întărească în lupta aceasta.

Sărbătorirea s'a terminat la ora 9 seara.

În sufletele tuturor celor ce au luat parte la această frumoasă sărbătorire va rămâne vie și neștearsă, amintirea acestei înalte și duioase tăriri duhovnicești.

L A M U R I R I

CU PRIVIRE LA DREPTUL CE SE ACORDASE SECȚEI „CREȘTINII DUPĂ EVANGHELIE” SĂ PREDEA RELIGIA ÎN ȘCOLILE PRIMARE

Redăm aci copie depe adresa Sf. Mitropoliei Nr. 2747 către Ministerul Educației Naționale prin care se cere să se revină asupra deciziei ministeriale, prin cari secta „Creștinii după Evanghelie” are drept să predea religia în școlile primare.

Domnule Ministru,

Problema cultelor în România nu este numai o problemă misionară a Bisericii Ortodoxe, ci este o problemă a rezistenței și existenței noastre naționale, sau mai bine zis o problemă a suveranității, independenței și a conservării noastre etnice.

Ne îngrijorează concurența în care se găsesc astăzi sectele neoprotestante, pentru cucerirea unui teritoriu spiritual cât mai întins în țara noastră. Asaltul ce-l dau sectele și mijloacele nepermise ce le întrebunțează într-o țară așa de ospitalieră și de îngăduitoare, este dovadă nu de cât zel misionar sunt acestea capabile, ci de cât interes poartă anu-

mită lume din afară, pământului românesc și bogățiilor lui și în stăpânirea cărora, știe precis această lume, că nu poate ajunge, decât confiscând și fărâmițând sufletul poporului românesc.

Nimeni nu poate tăgădui uriașul rol pe care l-a avut Biserica strămoșească în făurirea și întărirea neamului românesc, în decursul veacurilor. Ea a fost sufletul acestui popor și pârgia pe care s'a sprijinit Statul, fiind neconținut centrul marilor inițiative naționale, focul care încălzește inimile și a dat avânt de idealuri naționale. Poporul român a trăit în jurul Bisericii, prin care s'a putut ajunge la construirea unei firi etnice unitare și cu o limbă omogenă.

Neamul nostru românesc a luptat și a sângerat dealungul veacurilor împotriva oricărei încercări de strecurare a altor credințe decât cea ortodoxă; și astfel a izbutit să-și păstreze

ființa lui prin apărarea și păstrarea legii și credinței strămoșești.

În afară de aceasta una din concepțiile care a prezidat la alcătuirea Noului Constituții — această temelie de ctitorie nouă — a fost garantarea integrității spirituale și teritoriale a poporului românesc, împotriva eventualelor încercări de denaturare a ceea ce constituie originalitatea neamului de baștină și împotriva infiltrațiunilor dizolvante, care ar urmări, subteran, nimicirea ființei noastre naționale și deci zădărnicierea misiunii noastre istorice.

În acelaș timp, ea cuprinde și un omagiu pentru rosturile esențiale ale Bisericii Ortodoxe, în conservarea ființei noastre etnice, rosturi pe care Marele nostru Suveran, le vrea cât mai viu, cât mai compact și mai fecund în viața României celei noi. Noua Constituție, stipulează anumite condiții, pe care suveranitatea Statului național era în drept să le ceară minorităților religioase și etnice, pentru a înlătura categoric, orice desordine de pe urma căreia majoritatea națională ar fi putut avea măcar o cât de mică turburare în exercițiul misiunii și răspunderilor ei istorice.

Libertatea conștiinței religioase, nu poate fi confundată cu libertinajul spiritual. Ea nu poate servi ca mijloc de camuflare a desordinei publice. Statul oferă oricui protecția legilor lui, împotriva opresiunii și violenței în domeniul convingerilor, dar nu poate admite aceste practice împotriva altora, ceea ce el le interzice împotriva propriei conștiințe. Interdicția prozelitismului este categorică, ceea ce nu înseamnă un act de intoleranță sau de persecuție, ci de garantarea tocmai a libertății de conștiință a tuturor.

Pe baza acestor adevăruri și în lumina acestor înalte principii, Noi, ne arătăm îngrijorarea că s'a permis de către acel Onor. Minister, sectei religioase „Creștinii după Evanghelie“ să facă prin predicatorii lor, catehizarea elevilor sectanți din școlile primare. Ne arătăm îngrijorarea nu pentru Biserica Ortodoxă, care nu va pieri niciodată, fiind permanent sub călăuzirea lui Dumnezeu, care a întemeiat-o, dar ne arătăm îngrijorarea pentru însăși ființa și unitatea neamului nostru românesc.

În aceste timpuri de frământare și încordare, Statul nostru n'are deloc nevoie ca fiii lui, să fie împărțiți și fărâmițați sufletește.

Dacă în aceste clipe de îngrijorare, Patria trebuie să devină simbolul rezumativ al tuturor eforturilor, este necesar să nu se destrame sufletul neamului, prin astfel de împerecheri.

Deaceea, Ne facem cea mai înaltă datorie către scumpa noastră Patrie, rugându-Vă stăruitor din tot sufletul nostru, să reveniți urgent asupra dreptului ce l-ați acordat sus numitei secte să catehizeze în școlile primare, binevoind a cunoaște că nu este nici potrivit ca alături de domnii învățători cari au o aleasă pregătire pedagogică și alături de preoți, care în majoritate sunt licențiați în teologie, să fie predicatorii acestei secte, cu un prea scăzut nivel intelectual, mai toți neavând decât clasele primare și pe deasupra o structură psihologică strâmtă, bolnăvicioasă, străină neamului românesc.

Având neclintita nădejde și convingere că Domnia Voastră, care puneți atâta suflet și atâta jertfă pentru ridicarea nivelului vieții noastre școlare și care preconizați promovarea elitelor intelectuale, și care mai presus de orice țineți la sufletul și propășirea neamului nostru românesc, veți ține seama de călduroasa rugămintă pe care V'o facem în numele întregii Biserici Ortodoxe Române și numai pentru binele și întărirea unității naționale.

Primiți, Vă rugăm, Domnule Ministru, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni și arhierești binecuvântări.

Patriarh, † NICODIM

La această intervenție onor. Minister al Educației Naționale a răspuns prin adresele de mai jos.

La adresa I. P. S. Voastre No. 1337/940, referitoare la ordinul nostru No. 230.597/939, prin care s'a aprobat elevilor de curs primar de religie „Creștini după evanghelie“ să li se predea Religia de predicator, avem onoare a aduce la cunoștința I. P. S. Voastre că Ministerul nostru, prin decizia No. 2690/940, a hotărât ca elevii școlilor primare care nu aparțin cultelor istorice recunoscute, să fie promovați fără nota la obiectul Religie, în baza unei dovezi că au primit educația religioasă în familie.

Această măsură a fost adusă la cunoștința tuturor inspectoratelor școlare, cât și Asociației „Creștini după Evanghelie“.

Avem onoare a ruga pe I. P. S. Voastră să primească respectuoasa noastră considerațiune.

p. Ministru, (ss) I. STĂNESCU

p. Director General, Indescifrabil

La adresa I. P. S. Voastre, No. 2747/940, prin care ne faceți cunoscut că Ministerul nostru a acordat sectei religioase „Creștini după Evanghelie” dreptul de a face catehizarea elevilor sectanți din școlile primare, prin predicatori, avem onoare a Vă aduce la cunoștință că Ministerul nostru, prin decizia No. 26.960/940, a rezolvat definitiv situația acestor elevi, urmând a fi promovați la obiectul Religie, fără notă, numai în baza unei

dovezi că au primit educația religioasă în familie. În consecință predicatorii nu au voie să facă în școală catehizarea.

Această măsură a fost adusă la cunoștința I. P. S. Voastre, prin adresa No. 27.666/940, iar Asociației „Creștini după Evanghelie” și tuturor inspectoratelor noastre școlare cu ordinul No. 26.960/940.

În școală nu pot face educație religioasă, prin persoane calificate de cât cultele istorice.

Avem onoare a ruga pe I. P. S. Voastră să primească respectuoasa noastră considerațiune.

Ministru, (ss) P. ANDREI

Director General, (ss) Stanciu Stoian

HOTARÎRI CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA PANGARELOR

18-III-1940. Să ia act și se va publica în Apostolul, cu adaosul, că dacă la pangar va urma să se vândă lumânări care profanează bisericile, atunci e bine să se desființeze peste tot unde nu se vând lumânări bune.

† NICODIM

*Înalt Prea Sfințite*¹⁾,

Am cetit cu atențiune judicioasele lămuriri date de către Înalt Prea-Sfinția Voastră în chestiunea lumânărilor de ceară curată pentru pangare. Chestiunea aceasta m'a preocupat în mod special când eram paroh la biserica Bradu-Boteanu, fiind singura biserică din Capitală unde erau la pangar numai lumânări de ceară curată. În anul 1936 am și făcut un referat sfintei Mitropolii, dând o serie de sugestii referitor la soluționarea practică a acestei chestiuni, care este atât de puțin înțeleasă de către preoțimea noastră. Atunci consumarea lumânărilor fiind suficientă, adecă în raport cu capacitatea de producție a fabricii, aplicarea propunerilor făcute de mine s'a amânat. Acum însă, când prețul cerii a crescut și tot astfel și al lumânărilor, iar boicotarea lor s'a accentuat, reîmprospătarea soluțiunilor propuse de mine a devenit actuală. Pentru acest motiv îmi iau voie să le aduc la cunoștința Înalt Prea Sfinției Voastre.

Cauza boicotării lumânărilor de ceară este lipsa de rentabilitate. Rentabilitatea este im-

părțită în două, una pentru biserică și alta pentru conducătorul pangarului, care în cele mai multe cazuri este însuși parohul. Fiecare conducător de pangar își are fabrica, sau fabricantul său de lumânări. Cele dela Turnătorie Sfintei Mitropolii se cumpără de silă și sunt puse la pangar așa de ochii lumei, cu toate că sunt credincioși destui cari cumpără numai lumânări de ceară curată. La biserica Boteanu aveam credincioși și sunt și acum, cari cumpără lumânări de ceară, ca să le aprindă în alte biserici. Cine s'a obișnuit odată să aprindă lumânări de ceară și să-și desfăteze sufletul la frumusețea cum ard, nu mai poate aduce altă jertfă, decât de ceară curată. Această situație este chiar și la bisericile unde sunt preoți protopopi, cari siliți, silesc la rândul lor pe preoți să cumpere lumânări dela Turnătorie Sfintei Mitropolii, fără ca ei să premeargă cu exemplul la bisericile lor. Lucru care se știe.

După calculul făcut de mine în anul 1936, când lumânările de ceară dela Turnătorie costa un kgr. 170 lei, câștigul la un kgr. varia între 90-120 lei. La aceasta se mai adaogă

¹⁾ Referatul P. S. Vicar Emilian.

prețul resturilor de lumânări care era de 50 lei la kgr. Rentabilitatea a variat între 30 și 37 %. Așa de pildă la Biserica Boteanu, în anul 1935, după ce s'a statornicit pangarul — care înainte era aproape inexistent — la o vânzare anuală de 39.292 lei s'a câștigat 13.652, adică circa 30 %; în anul 1936, la o vânzare de 58.832 lei, s'a câștigat 23.822, adică circa 37 %; în 1937 la o vânzare de 91.787 lei, s'a câștigat 29.941, circa 34 %; iar în anul 1938 la o vânzare de 129.512 lei, s'a realizat venit curat 45.620, adică peste 35 %.

După cum se vede venitul a fost cât se poate de acceptabil și a fost exclusiv din lumânări de ceară curată. Toate celelalte lumânări cari se aduceau, fie la cununii sau la parastase, erau transformate la un negustor în untdelemn, feștile pentru candelă și câteodată în lumânări de cadelabru, dar tot de ceară, din cele ce se vând la negustori ca atare.

Luând ca bază prețurile de atunci de pe piață ale lumânărilor de parafină și ale celor amestecate cu ceară, am constatat, că la un kgr. care costa 90 lei, câștigul netto varia între 180-220 lei, la un kgr. plus resturile cari încă adăogă cel puțin 30 lei, căci lumânările de parafină rar ajung să ardă un sfert din ele, căci se și îndoaie de căldură, pe când cele de ceară ard de tot. Câștigul în acest chip se ridică până la 200 %, dacă nu și mai mult, când se făceau în fabrică proprie sau se plătea numai turnarea.

Disproporția aceasta de câștig de circa 150 % îi tentează pe toți preoții făcându-i să speculeze pangarul și cu el deodată și pe credincioși, căci socotesc imoral — oricât de înalt ar fi scopul — să se vândă lumânări cu un profit de 200 %. Din acest câștig, nu merge în folosul bisericii nici 30 %, adică atât cât l-ar da consumul cinstit al lumânărilor de ceară curată. Sunt convins că dacă s'ar face o anchetă discretă la fiecare biserică, s'ar adevveri afirmațiunea mea. O arată în primul rând bugetele parohiale cu veniturile cari figurează la pangare. Afară de câteva biserici, a căror venit e întemeiat numai pe pangar, celelalte au sume derizorii, cu toate că abea există biserică în care să nu se consume anual dela 200 kgr. lumânări în sus. Spun acest lucru fiindcă fiecare preot protivnic lumânărilor de ceară, invoacă drept motiv scăderea veniturilor și neputința de a

întreține altfel bisericile. E un motiv de circumstanță, căci dacă ar fi să se facă bilanțul pierderilor cu afumarea bisericilor, stricarea sănătății lor și a credincioșilor — în afară de pierderile morale cari nu se pot prețui — atunci câștigul scade sub cel de 30 % al lumânărilor de ceară curată.

Cu durere trebuie să constat că preoții noștri au prea puțină credință și din cauza aceasta, nesocotesc toate argumentele de ordin moral și dogmatic, cari impun aducerea de jertfă la altar în lumânări de ceară curată. Dacă ar fi încălziți de aceste adevăruri, atât de temeinic arătate în circulara Înalt Prea Sfinției Voastre, Chiriaria n'ar avea nevoie de niciun mijloc de constrângere, ci toți cu dragoste — iar nu cu silă — ar introduce la pangar lumânări de ceară curată.

Până să se convingă preoții, însăși Mitropolia trebuie să intervină pentru înlăturarea piedicilor ce stau în calea marelui concurențe ce se face de către lumânările de pe piață și a celor din fabricile proprii preoțești.

Piedica cea dintâi este diferența mare de preț. Un kgr. de lumânări de ceară este de trei ori mai scump ca un kgr. de lumânări de parafină. În schimb numărul lumânărilor de aceeași mărime, la un kgr. este aproape același. Cele albe sunt ceva mai mari, dar cu atât e numărul mai mic, scăzând în proporție și suma de desfacere și câștigul proporțional.

A apropiat prețul este exclus. Singura posibilitate este de a înmulți numărul lumânărilor la kgr în așa proporție ca să se dea un câștig netto de 30 %; astfel cele de un leu, să fie ca număr, cu o sută mai mult decât câți lei costă la turnătorie un kgr. de lumânări, cele de 2 lei cu 50 bucăți și cele de 5 lei cu 20 bucăți. În afară de aceasta, lumânările să se vândă numărate, în pachete de 250 și 500 buc. cele de 1 leu, de 150 și 300 cele de 2 lei, și de 100 și 200 cele de 5 lei.

Resturile de lumânări să fie returnate cu preț convenabil, socotindu-se numai costul lucrului și al feștilor. În felul acesta nu s'ar întâmpla ce se întâmplă astăzi ca mii de kgr. de mucuri de lumânări de ceară, să fie re-fabricate de preoți în amestec de parafină, ca să dea culoare, miros și să mințească pe credincioși, că li se servesc lumânări de ceară curată, efină.

A doua piedică la fel de mare ca și cea dintâi, este *distribuirea lumânărilor* la di-

feritele biserici, atât în Capitală, cât și în parohiile din orașele și comunele din provincie.

În Capitală, după ce prin anchetă discretă și cât mai aproape de realitate se va stabili de fiecare biserică consumația anuală de lumânări, după această măsură se va furniza direct la domiciliu, fiecărei biserici cantitatea lunară cuvenită, încasându-se costul lor, și ridicându-se totodată și resturile de lumânări. În acest chip nicio biserică nu s'ar mai putea sustrage dela consumul de ceară care astăzi este lăsat la voia fiecăruia. Afară de aceasta s'ar face control dacă se consumă altfel de lumânări sau nu.

În provincie aprovizionarea ar urma să se facă de 2 sau 3 ori pe an, înaintea postului Crăciunului și al Paștelui, conform cantităților înainte fixate în bugete.

Să se interzică cu strictețe vânzarea altor fel de lumânări la pangarele bisericilor, decât de ceară curată. Atât preoților li se vor aplica

sanețiuni cât și epitropilor, paraclisierilor și vânzătorilor sau vânzătoarelor.

Când se vor lua toate aceste măsuri, fabrica de lumânări trebuie să fie din timp aprovizionată cu materiale și să aibă un mare stoc de lumânări gata pentru a putea satisface toate cererile, căci în Capitală se consumă mii de kgr. săptămânal. Aplicarea sancțiunilor se va începe din momentul când turnătorii a început să furnizeze la domiciliul fiecărui oficiu parohial, cantitatea fixată anticipat de lumânările necesare.

Socotesc Înalt Prea Sfințite că aprobând punerea în practică a acestor măsuri, chestiunea lumânărilor de ceară curată se va putea apropia de soluționarea ei definitivă, în special în Capitală, cât și celelalte orașe principale și parohii rurale.

Primiți, vă rugăm, Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Arhiereu Vicar, † Emilian T.

15 Martie 1940

Carti

C A R Ţ I

DUH și VIAȚĂ de Pr. Dr. MARIN IONESCU

Părintele Profesor Marin Ionescu, dela biserica Cuibul cu Barză din Capitală a dat la iveală o lucrare de o mare importanță pentru educația religioasă a tineretului. Lucrarea «Duh și viață» cuprinde 468 pagini și este închinată Înalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim. Se împarte în trei părți. Prima parte cuprinde un studiu bine documentat cu privire la problema educațiunii și la metodele cele mai eficace pentru întărirea și formarea religioasă a tineretului.

Prea Cucernicia Sa, care are o foarte aleasă pregătire în această direcțiune și care a dat la iveală opere atât de importante, reușește prin această lucrare să pună la îndemâna educatorilor, intelectualilor, preoților și tineretului, o adevărată comoară de gândire, de înțelepciune și de încordare pe cărările desăvârșirii. Scoate în lumină cu multă iscusință ideia atât de te-

meinică, că Biblia este singurul isvor nesecat spre care trebuie să se îndrepte toți acei care au greaua misiune de a forma suflete.

În partea doua dezvoltă o mulțime de texte biblice în formă de cuvântări pentru străjeri. Textele sunt culese atât din Vechiul cât și din Noul Testament, alese foarte potrivit și dezvoltate pentru atâtea împrejurări și momente din viața școlărească, religioasă, patriotică și națională.

Textele biblice dezvoltate în aceste scurte cuvântări, sunt un buchet înmiresmat, culese din grădina cerească a Sf. Scripturi. Spre a ne da seama de felul minunat în care P. C. Sa prinde momentele cele mai alese pentru dezvoltarea simțămintelor religioase, și spre a ne da seama de varietatea temelor pe care le dezvoltă, redăm în parte titlurile lor, și anume: Preotul și Străjeria; Preotul și adevărurile biblice; Rugăciunea în viața tinerilor; Ingerii păzitori ai țării; Creștere minunată; Căderea și ridicarea multora; Făclia unui savant; Doruri sfinte; Conștiința; Ca finicul și ca cedrul; Fii regilor și voinicii satelor; Sarea pământului; Nu în vorbe, ci întru putere; Putere în fapte și în cuvânt; Tineret eroic și gata de jertfă; În luptă cu cel rău; Speranțele unui neam și scutul unei țări;

Sfințirea și ridicarea Pavilionului național; Duhul Sfânt; Drepti; Braț înarmat și suflet de oțel; Trup vânjos, braț puternic și suflet tare; Respectul față de autorități; Entusiasm, curaj și sacrificiu; Sinceritate și voioșie; Iubiți pe Dumnezeu, iubiți pe semeni; Străjerul veghiază; Cu trup și suflet; Munca și cinstea; Mantaua și cărțile; Sus inimile; Înțelepciunea cea de sus; Despre dajdii; Dătătorul de bună voie; Indemnuri pentru biruitori; Pentru neam și pentru lege; Cercetați Scripturile; Examen de conștiință; Indrăznește Pavele; Ascultare și supunere desăvârșită; etc.

Din enumerarea acestor câteva teme dezvoltate pentru străjeri, se poate desprinde importanța deosebită ce o prezintă această lucrare.

În partea treia dezvoltă o serie de texte biblice, potrivite pentru educația fetelor, care texte sunt așa de bine alese, încât educatorul are prilej să se inspire din aceste cuvântări și să-și sporească râvna pentru educația tineretului.

Lucrarea părintelui Marin Ionescu este de un real folos nu numai pentru educația tineretului și îndrumarea lui în noua și frumoasa organizare a Străjeriei, dar necesară tuturor preoților și intelectualilor care au să se prezinte în fața credincioșilor de toate vârstele cu idei și fapte pline de înțelepciune. Oricine se adâncește în studiul acestei lucrări, va găsi izvoare pentru subiectele religioase, patriotice, naționale, precum și lumini din vastul câmp al educației sufletești.

Remarcăm deasemenea minunatele bucăți alese din viețile sfinților, redată cu multă pricepere, ușor de înțeles de copii.

Nu putem să nu amintim de frumusețea și de splendoarea literară cu care părintele prof. Marin C. Ionescu redă și dezvoltă atâtea teme. Amintim dintre acestea ca cele mai frumoase următoarele: Mantaua și cărțile; Pe pieptul lui Iisus; Pentru neam și legi; O floare și o regină; Omul din cer și omul de pe pământ; Printre flori și printre stele, etc.

Ne facem o plăcută datorie să recomandăm fraților preoți și tuturor intelectualilor cu toată căldura acest minunat buchet cules cu atâtea agerime și cu atâtea pricepere din câmpul realităților duhovnicești.

Trebue să fim mulțumitori părintelui prof. M. Ionescu și să-l felicităm că dă la iveală o carte așa de folositoare și atât de potrivită pentru problemele actuale ale educației sufletești.

SFÂNTUL TEODOR STUDITUL de Arhim. Athanasie Dincă.

Părintele Arhimandrit Atanasie Dincă a dat la iveală în ultimul timp o lucrare de mare importanță. Dacă s'a început cu atâtea râvnă și cu atâtea temeinică hotărâre tipărirea de lucrări pentru îmbogățirea literaturii noastre religioase, nu putem totuși să nu mărturisim că există încă atâtea câmp sterp care trebuie cultivat și îmbogățit cu gândirea, munca și jertfa celor ce au strălucit odinioară pe cerul Ortodoxiei.

Iată că lucrarea părintelui Atanasie, cel din soborul Căldărușanilor, sădește o floare duhovnicească de o rară frumusețe în câmpul literaturii bisericești. Căutând lucrarea P. C. Sale, orice preot și orice creștin, fie cât de rece pentru cele ale duhului, este răpit de frumusețea unei vieți închinată lui Dumnezeu.

Cine poate însă să cuprindă în câteva cuvinte ascultarea și iscusința, sărăcia și jertfa, râvna și desăvârșirea, lupta și biruința acestui atlet al lui Hristos? Toiagul bărbăției lui pentru cer nu s'a încovoiat, lacrimile și întristările nu l-au copleșit și călugăria înălțimilor cerești nu s'a clătinat. El a făcut mănăstirea Studion, o adevărată stupărie călugărească.

Lucrarea părintelui Arhimandrit Athanasie se împarte în două părți: Prima parte cuprinde: Copilăria și tinerețea sf. Teodor Studitul; Ucenicia în mănăstire; Lupta pentru apărarea credinței și surghiunul sfântului; Petrecerea sf. Teodor în mănăstirea Studion; Lupta împotriva sf. icoane și prigonirea sf. Teodor; Cel din urmă surghiun al sf. Teodor și moartea lui; Chipul și firea lui; iar partea doua cuprinde: Lucrarea cărturărească și scrierile sf. Teodor Studitul.

Din însăși înșiruirea acestor capitole se poate întrevădea și înțelege importanța deosebită ce o prezintă acest studiu. Stilul limpede și curgător al acestei lucrări, și limba minunată aleasă, plină de mireasma vechilor cazanii, atrag și cuceresc pe cititori.

Ne facem o plăcută datorie să felicităm călduros pe părintele arhim. Athanasie, care are astfel de preocupări și de îndeletniciri duhovnicești necesare nu numai vieții monahale ci și tuturor preoților și credincioșilor.

Recomandăm din toată inima această lucrare, și îndemnăm pe toți C. Preoți să se adâncească studiind pe sf. Teodor Studitul, acest chip viu al lui Hristos, această flacără strălucitoare și acest ochiul fără de somn, care a adus cel mai

înalț imn de slavă apostolului Ioan, când spune: «O, prea fericite, de trei ori fericite, și cu totul fericite Ioane, mare soare al Evangheliei, izvor necesar al Teologiei, ramură apostolică asemenea lui Petru, privește și spre noi din înălțimea Cerului cu îngăduință. Vezi întristarea de aici de jos: se dărimă altarele încununat cu sfintele icoane; se nimicește frumusețea sfintelor biserici; chipul lui Hristos este batjocorit și ca un nimica socotit în orașe, în sate și case; și chiar al Maicii Domnului și al altor sfinți asemenea cu tine sau mai mici ca tine. Peste tot este des-nădejde.

Ia cu tine pe Petru, ia, încă, și pe Iacov cu tine, vă rugăm. Voi trei, martorii neobosiți ai lui Hristos la schimbarea la față, la cele mai multe minuni, la rugăciunea Sa, ca fiind cei mai bine știutori dintre Apostoli, voi trei și cu adunarea apostolică faceți îngăduitoare Sfânta Treime față de noi: pentru ca Hristos să poruncească acestei mări viforoase ca altă dată Tiberiadei și, seninătatea și pacea iarăși venind, să aducă Biserica Sa întru frumusețea și bucuria Ortodoxiei celei de demult». (pag. 91).

Preotul DUMITRU CRISTESCU

PE MARGINEA UNEI CĂRȚI

Nicolae Velimirovici. **Cugetări despre bine și rău.** Trad. din sârbește de B. Pisarov. «Cugătarea».

Timpurile acestea de mari prefaceri sociale vor arăta încă odată că cine este mai bine pregătit triumfă totdeauna. Insul, ca și colectivitatea, — națiune, popor, — care va fi înarmat mai temeinic, cel ce va avea resurse mai bogate, cel ce va depune mai multă stăruință și cea mai abilă strategie, acela va reuși să se impună adversarului. Lăsăm la o parte calea armelor materiale, care adesea—și acum mai mult decât oricând — ne arată zădărnicia și netemeinicia eventualei victorii. Ceeace vreau să accentuez este pregătirea spirituală, înarmarea sufletească de care dispune luptătorul. Războirea de azi constă înainte de toate într-o ofensivă a valorilor recunoscute, a bunurilor spirituale, știința, arta, politica,—războirea diverselor culturi. Neamul nostru românesc în timpul de față se pregătește, se înarmează. Însă pe lângă pregătirea materială, pe lângă armele ce varsă foc și împrăstie moarte, poporul românesc se pregătește temenic, sufletește. Se înarmează febril cu

arme ce luminează mințile, întăresc sufletele, oțelesc voințele, înfrățesc inimile și cimentează legăturile frățești, arme prin care se formează și se adâncește conștiința noastră națională. În felul acesta se desvoltă dorința și hotărîrea de a ne apăra cu orice jertfă patrimoniul moștenit dela înaintași.

Pe lângă acestea mai observăm că azi vecinii, ca și popoarele mai depărtate ne caută prietenia. Dacă ne sunt prieteni în mod sincer sau simulează această prietenie din interes, se va vedea. În orice caz istoria neamului nostru este prea sbuciumată ca să ne încredem așa ușor, mai ales în vremurile în care pactele devin «petece de hârtie». Pentru a cimenta însă aceste legături prietenești, a căror importanță și necesitate o recunoaște oricine, trebuie să se recurgă tot la factorii spirituali, — trebuie făcută legătura între civilizația, arta, și cultura diverselor popoare. Numai cunoscând fondul spiritual al cuiva poți să-l înțelegi, să-l apreciezi și să-l aperi chiar cu jertfă dacă este nevoie.

Dintre toți vecinii, noi Românii avem cea mai temeinică alianță cu prietenii noștri Sârbi. Și putem spune că alianța aceasta s'a cimentat în sensul considerentelor de mai sus.

Fără a vorbi de trecut, vreau să relievez numai câteva momente, care constituiesc un aport însemnat în desvoltarea legăturilor de prietenie româno-sârbe. Este vorba de tălmăcirea în românește a unor opere sârbești, recunoscute ca mari realizări de artă și cugetare.

Traducătorul, pe care d. Victor Eftimiu îl prezintă astfel: «nu cunoaștem străin care să-și fi însușit cu atâta perfecție limba românească... și puțini sunt scriitorii români cari mănuesc o limbă atât de bogată, atât de densă și totuși atât de firească și armonioasă», este d. Bogoliub L. Pisarov, lector de limba sârbă la Universitatea din București. Nu mă voi opri aici asupra celor mai frumoase pagini ale literaturii sârbești: **Comoara împăratului Radovan** de care d. prof. I. Petrovici spune că este «un prilej de rară desfătare pentru oricine se bucură a descoperi dincolo de veșmântul scânteetor al unui stil de calitate superioară, o gândire adâncă, vie și plină de surprize», sau asupra unui «document de gândire desăvârșită»: **Legende albastre**, și nici voi analiza cartea clasică a «călătoriilor și impresiilor», care este: **Cetăți și himere**, toate scrise de d-l Iovan Ducici, ambasadorul Iugoslaviei la București, despre care d. prof. Nichifor Crainic spune că «înfrângând influen-

ta ideologiilor apusene, a știut să se ridice în zona universală a spiritului ca Sârb și ca balcanic, adică cu tot specificul unui cetățean din imperiul ecumenic al Bizanțului ideal». Despre toate aceste opere critica românească și-a spus cuvântul elogios îndată ce au apărut în traducerea românească. Voiu insista însă asupra ultimei traduceri a d-lui B. Pisarov: «Cugetări despre bine și rău» de Nicolae Velimirovici.

Precum d. Iovan Ducici este cel mai de seamă poet al vecinilor noștri Sârbi, P. S. Velimirovici, actualul Episcop al Ohridei este mintea cea mai luminată și mai profund gânditoare a bisericii ortodoxe sârbe. Doctor în Teologie, Vlădica Nicolae este cunoscut astăzi nu numai în Europa, dar și în America, atât prin opera scrisă cât și prin predicile și conferințele sale, care au răsunat aproape în toate centrele mari ale lumii. Este un vorbitor, un scriitor și un filosof creștin.

«Cugetări despre bine și rău» este o lucrare pe care titlul o caracterizează pe deplin. «Cugetările» ne sunt înfățișate sub forma maximeilor sau preceptelor scurte, însoțite și explicate de cele mai plastice comparații. Subiectele luate din viața de toate zilele, abundă în varietatea aspectelor și manifestărilor. Binele și răul, dragostea și adevărul, virtutea, fericirea și credința, precum și omul, natura, lumea, bogăția, prietenia, sunt o parte din cele tratate aci.

Pentru a înțelege frumusețea și profunzimea gândirii ca și claritatea de aci, redăm textual două dintre acestea:

Tăcerea. «Despre trei lucruri nu te grăbi să vorbești: despre Dumnezeu, până ce nu-ți întârești credința în El; despre păcatul altuia, până ce nu-l cunoști pe al tău; și despre ziua de mâine până ce nu se luminează de ziuă».

Paharul plăcerii. «Dacă ți-ar întinde cineva o cupă de aur cu cel mai bun vin din lume și ți-ar spune: bea; însă să știi că pe fund se află o scorpie, ai bea oare? În orice pahar al plăcerii pământești se află pe fund o scorpie. Și din nefericire, aceste pahare sunt și atât de mici, încât scorpia este totdeauna prea aproape de buze».

Precum se vede, din premise simple, concluziile rees în mod natural. Cartea aceasta este un ghid, o călăuză pentru vremurile și pustiul sufletesc în care trăim, este o unealtă de mult folos pentru curățirea drumurilor atât de spinoase ale lumii acesteia. Este un tratat de etică și filosofie creștină, expus pe înțelesul tuturor, practic, la îndemâna oricui. Este o carte care trebuie trăită, o carte care deșteaptă cucernicia și piozitatea, luminează inima și încălzește sufletele. Este o carte ziditoare și mântuitoare de suflet cum puține se găsesc. (Se poate procura dela Facultatea de Litere din București — costă lei 85).

Suntem recunoscători d-lui Pisarov că ne-a dat în românește o asemenea comoară. L-am ruga însă să nu întârzie cu traducerea operei fundamentale a Vlădicăi Velimirovici: «Cuvinte despre Atototomul», pe care ne-a promis-o.

I. M. STOIAN

INSEMNAȚII

„PRINCIPIILE SOCIALE ALE EVANGHELIEI”

Acesta a fost subiectul conferinței pe care a ținut-o P. S. S. Arhiepiscopul Antal, vicarul Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei în ziua de 23 Febr. a. c. în sala „Dalles”. Un subiect de o mare importanță și foarte interesant, mai ales astăzi când asistăm la atâtea prefaceri ale vieții sociale.

Valurile lumii se frământă ca ale mării, sunt într-o continuă mișcare. Alteori pornesc vijelios ca niște torente, ies din albiile vechi revărsându-se și căutând să găsească altele

noui, pe care să se scurgă mai în voie și mai liniștită.

Se întâmplă uneori și la unele popoare, ca la câte o răspântie de veac, când soarta unui popor se hotărăște, să apară câte un Om, care dirijează, captează și canalizează valurile de viață nouă pe un fâgaș sănătos și cuprinzător.

La alte popoare, și tot uneori, lipsește, la această răspântie de încrucișări de curenți, Omul, care să le stăpânească, și atunci, ne-

îndrumate și nestăvilit, inundă și prăpădesc totul în calea lor, lăsând în urmă jale și ruină.

Aceasta fiind starea de spirit a societății actuale, când se caută un răspuns potrivit oricărei întrebări, care se pune pentru ziua de mâine, creștinismul, Biserica, trebuie să nu fie absentă, ci să studieze, să caute și să găsească răspunsul cel mai potrivit în comoara de învățături a Sf. Evanghelii. Pătrunderea spiritului creștin în viața lumii se impune azi mai mult ca oricând.

Biserica trebuie să stea la punctul de încrucișare și de încleștare a curenților sociale potolindu-le furia, împăcându-le între ele și îndrumându-le, după ce le-a turnat din mirul dragostei Sf. Evangheliei, pe albiile largi și line ale învățurii Domnului Iisus.

Aci se stabilește un loc însemnat pentru preot, pentru biserica conducătoare, de unde să dirijeze viața spre un sens unic, **idealul creștin**.

În materie de sociologie-creștină, trebuie să recunoaștem, că atât literatura noastră religioasă, cât și pregătirea cuvântătorului amvonice, e săracă.

Toată acțiunea Bisericii, în acest sens, s'a mărginit numai la ajutorarea aproapelui la mila creștină, care s'a făcut, când și cum s'a putut, fără a fi sistematic organizată.

Despre o pătrundere a principiilor evanghelice, care privesc viața socială, în masse și mai ales în pătura cultă și diriguitoare pe care să le opună altor principii de sociologie științifică și curenților de tot soiul cu pretenții de mântuire a lumii prin ele, nu poate fi vorba. Astfel că ele au rămas necunoscute, nevalorificate și neaplicate. Creștinismul a rămas aici contemplativ, de unde trebuia să devină foarte activ.

N'am voit să spun altceva până acuma, decât să scot în evidență și mai mult, cât de interesantă a fost conferința P. S. Antal, care a adus un material bogat, bine studiat, desigur cu trudă cules, clar și convingător expus.

Toate problemele însemnate sociale au fost abordate punând față în față concepția creștină cu alte concepții socialiste.

Pr. N. P. PIETROȘIȚA

CETIȚI ȘI RASPÂNDIȚI

cărțile puse la îndemâna oricui de I. P. S. Patriarh Nicodim

Pagini

1.—Noul Testament, ediția IV-a broșat	650
2.—Psaltirea lui David, împărțită în Catisme și cu arătări de tipic . . .	320
3.—Cântarea Cântărilor	46
4.—Psaltirea în versuri de Vasile Militaru, verificată de I. P. S. Patriarh Nicodim	336
5.—Biblia tradusă de I. P. S. Nicodim, în colaborare	1919

Semințe evanghelice pentru ogorul Domnului

Traduceri și prelucrări de I. P. S. Patriarh Nicodim în 16 volume mari.

6.—Vol. I. 75 Predici catihetice pentru popor. <i>Tâlcuirea Crezului, Tatăl Nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci, după C. Stratilatov</i> . .	448
7.—Vol. II. Cuvântări Apologetice, <i>adică apărarea adevărurilor fundamentale ale religiunii creștine ortodoxe, după Dr. Serghie, Arhiepiscop de Vladimir</i>	400
8.—Vol. III. Menirea Științei și Artei, sau: <i>Religia este știința științelor, după Contele L. Tolstoi</i>	412
9.—Vol. IV. Viața și operele Sf. Părinți și învățători ai Bisericii, <i>Partea I, după Farrar</i>	443
10.—Vol. V. Cuvântări la Postul Mare, <i>după Inocențiu, Arhiepiscop al Odesei</i>	508
11.—Vol. VI. Predicile la Sărbătorile Împărătești, <i>după Inocențiu, Arhiepiscop al Odesei</i>	512
12.—Vol. VII. Cuvântări la Sărbătorile Măicii Domnului, Duminici, etc. <i>după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei</i>	444
13.—Vol. VIII. Cuvântări Liturgice. — Dumnezeu și Dreptatea Lui — <i>Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută. Scurtă explicare a Sfintei Liturghii și pomenirea morților. Originare și prelucrări</i>	416
14.—Vol. IX. Paisie, <i>Starețul Monastirei Neamțului din Moldova, viața, învățătura și influența lui asupra Bisericii ortodoxe, de Protoereul Serghie Cetfericov</i>	640
15.—Vol. X. Viața și opera Sf. Părinți și învățători ai Bisericii, <i>partea II după Farrar</i>	416
16.—Vol. XI. Viața și operele Sf. Părinți și învățători ai Bisericii, <i>partea III după Farrar</i>	478
17.—Vol. XII. Predici pentru tineretul școlar <i>după vestitul patrolog și predicator englez Farrar</i>	416
18.—Vol. XIII. Biblia ilustrată, <i>în colaborare</i>	382
19.—Vol. XIV. Primele zile ale creștinismului, <i>după Farrar, partea I</i> . .	600
20.—Vol. XV. Primele zile ale creștinismului, <i>partea II</i>	440
21.—Vol. XVI. Primele zile ale creștinismului, <i>partea III</i>	494
22.—Vol. XVII. Predici despre căderea lui Adam; <i>păcat; moarte și înviere, după Inocențiu, arhiepiscopul Odesei</i>	544
23.—Vol. XVIII. Un păstor model	394
24.—Vol. XIX. Cel pierduți	261
25.— <i>Mica Biblie, epuizată</i>	450
26.— <i>Propaganda papistă la Români, epuizată</i>	300

	Pagini
27.— <i>Pe urmele lui Hristos</i> , Vol. I . . .	200
28.— " " " " " II . . .	200
29.— <i>Viața de Seminar</i> , epuizată . . .	250
30.— <i>Ortodoxia și creștinismul apusean</i>	80
31.— <i>Multe știe oare omul despre Univers?</i> epuizată	25
32.— <i>Soarta creștinismului prezisă de Profetul Daniil</i> , epuizată	15
33.— <i>Creațiunea lumii după Știință și Biblie</i> , epuizată	20
34.— <i>Respectați femeia</i>	15
35.— <i>Orașe și oameni</i>	50
36.— <i>Argatul lui moș Procopie</i>	128
37.— <i>Carte de rugăciuni ilustrată</i>	114
38.— <i>Călăuza creștinului în biserică</i>	104
39.— <i>Un mare Păstor</i>	40
40.— <i>Povestea lui Ion cel prost</i>	30
41.— <i>Un Sfat bun dădacelor creștine</i>	15
42.— <i>Trei întrebări</i>	15
43.— <i>Ce să crezi și cum să trăești</i>	40
44.— <i>Cinci mărgăritare</i>	47
45.— <i>Ce socotiți voi de Hristos?</i>	42
46.— <i>Cu ce trăesc oamenii</i>	48
47.— <i>Cuvioasa Melania</i>	34
48.— <i>Crășma trează</i>	48
49.— <i>Doi moșnegi la Ierusalim</i>	48
50.— <i>Dumnezeu și Dreptatea Lui</i>	129
51.— <i>Epistolie către creștinii ortodocși</i>	72
52.— <i>Istorie morale pentru copii, part. I</i>	30
53.— " " " " " II	32
54.— " " " " " III	16
55.— " " " " " IV	16
56.— <i>Jos beția</i>	58
57.— <i>Ierarhia bisericească</i>	39
58.— <i>Lămuriri asupra Bibliei</i>	32
59.— <i>Mielul lui Dumnezeu</i>	96
60.— <i>Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută</i>	85
61.— <i>Religia și Morala</i>	40
62.— <i>Trei întrebări</i>	20
63.— <i>Sf. Ioan Gură de Aur</i>	60
64.— <i>Umblați în lumină</i>	100
65.— <i>Unde-i iubire, acolo-i Dumnezeu</i>	36
66.— <i>Viața Sf. Grigore Teologul</i>	36
67.— <i>Viața Sf. Vasile și anul nou</i>	40
68.— <i>Unde-i Fericirea</i>	32
69.— <i>Cartea de rugăciuni sau pravilioara</i>	116
70.— <i>Biblia ca bază a educației</i>	30
71.— <i>Evangelistar</i>	20

Toate aceste cărți se găsesc în Editura Sf. Mănăstiri Neamțu unde se pot comanda.

PASTORALĂ DE PAȘTI

Nicodim

DIN MILA LUI DUMNEZEU ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTILOR, MITROPOLIT AL UNGRO-VLAHIEI, PATRIARH AL ROMÂNIEI, LOCTIITOR AL CEZAREEI DIN CAPADOCHIA, PREȘEDINTE AL SFÂNTULUI SINOD

Tuturor binecredincioșilor creștini ai Bisericii noastre, har și pace dela Dumnezeu, Părintele din ceruri, iar dela Noi arhierească binecuvântare.

IUBIȚI FII DUHOVNICEȘTI,

Lumina învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, strălucește din nou puternic și se revarsă minunat peste câmpul vieții duhovnicești.

Covârșitoare și nepovestită bucurie

nepătrunsă a biruinții vieții asupra morții, a biruinții adevărului asupra întinericului.

Cu adevărat prăsnuirea acestei sărbători are darul de a mângâia și întări inimile, de a lumina și îndruma conștiințele și de a încălzi și îmbărbăta suflete.

„Ce căutați pre Cel viu cu cei morți? Nu este aici ci s'a sculat!”

aduce întregii creștinătăți, slăvita zi a învierii Mântuitorului. Măreția acestei bucurii amintește și destăinuiește lumii de pretutindenea și de totdeauna, taina

tele creștinilor. Biserica noastră drept-slăvitoare numește ziua învierii Mântuitorului, „zi sfântă, Impărăteasă și Doamnă, praznic al praznicilor, sărbătoare

a sărbătorilor, pe care Domnul a făcut-o să ne bucurăm și să ne veselim într'însa".

Pământul s'a cutremurat și catapetasma templului din Ierusalim s'a rupt în două când Mântuitorul și-a dat Duhul pe cruce. Lumină mare, fulgere, au brăzdat văzduhul, pământul și cerul au tresăltat și cutremur sguduitor s'a făcut deasemenea când El a înviat și s'a ridicat biruitor din mormânt. Iată pentru ce bucuria învierii Mântuitorului nu este asemenea bucuriilor și desfătărilor trupeshti. Ea este cu adevărat bucuria Duhului și a dragostei care nu pierie niciodată; este imnul triumfal al bucuriei divine, armonia și pacea biruitoare a cerului.

„Căci Mântuitorul Hristos a murit ca să mântuiască pe cei păcătoși și a înviat ca să lumineze și să desăvârșească pe cei drekști; a murit ca să închidă porțile ia-

dului și a înviat ca să ne deschidă ușile raiului; însfârșit a murit pentru păcatele noastre și a înviat pentru îndreptarea noastră". Deaceea, „cerurile după cuviință să se veselească și pământul să se bucure și să prăznuiască toată lumea cea văzută și cea nevăzută, că Hristos s'a sculat, veseliea cea veșnică".

Prin înviere, Mântuitorul statornicește o nouă ordine duhovnicească în lume și întemeiază împărăția Sa în inimile oamenilor. Dar învierea Sa se înfățișează ca o piatră de hotar puternic între o lume stăpănită și întunecată de păcat și între împărăția Harului cel de sus. Ea reprezintă creațiunea omului nou, omului lepădării de sine, al adevărului și al dragostei. Deaceea în această slăvită sărbătoare apare Mântuitorul ca Impărat al cerului și al pământului, încununat de laurii biruinții celei negrăite: biruința împotriva păcatului și morții.

IUBIȚI FII DUHOVNICEȘTI,

În împărăția lui Dumnezeu sufletul este acela care formează singura frumusețe, singura putere și singura nădejde. El este înfățișat ca un Altar rezervat lui Dumnezeu, și ca cea mai prețioasă podoadă a operii divine în lume.

Tăria și vrednicia omului izbucnește din lăuntrul său, unde găsim cheia entusiasmului celui mai înalt, a eroismului celui mai curat și puterea de biruință cea mai înflăcărată. Și când în miez de noapte, ca dintr'o trâmbiță a sfintei bucurii, răsună minunat glasul slujitorilor Bisericii: „Veniți de primiți lumină"!., înțelegem mai mult decât oricând chemarea cerului pentru biruința idealului lui Hristos în omenire. Pentru că „Dumnezeu L-a și prea înălțat pre Dânsul și i-a dăruit Lui nume care este peste tot numele: ca întru numele lui Iisus tot

genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor de de subț și toată limba să mărturisească, că Domn este Iisus Hristos întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl". „Filipeni II, 9-11".

Nu vom putea însă să proslăvim după cuviință pe Iisus cel înviat, nu ne vom bucura de darul deosebit de a înțelege strălucirea Evangheliei Sale și gloria împărăției Lui în suflete, decât în clipa în care vom putea zice cu sfântul și marele apostol Pavel: „nu mai sunt eu cel ce trăiesc, ci Iisus Hristos este cel ce trăește în mine" (Galateni II, 20).

Trăirea lui Hristos în cugetul și conștiința lumii creștine, în inima și voința oamenilor, este un ideal care se ridică în fiecare dimineață mai luminos, pentru o zi mai strălucitoare, întocmai ca

soarele de primăvară care în fiecare zi se ridică puțin mai sus la orizont. Cu ce vom putea să ajungem la acea treaptă de înălțime duhovnicească? Și cum vom izbuti să ne facem părtași bucuriei învierii lui Hristos? Cu nimic altceva decât cu iubirea față de Dumnezeu și față de oameni, cu lepădarea de omul păcatului și al fărădelegilor, „îmbrăcându-ne în omul cel nou, care după Dumnezeu s'a zidit întru dreptate și întru sfințenie“ (Efeseni IV, 24).

Ca să vă bucurați cu adevărat de praznicul învierii, este nevoie mai întâi de învierea sufletelor voastre la o viață curată, este nevoie de învierea unei credințe puternice în ființa voastră launtrică și de o biruință totală a tot ceea ce este pământesc. Creaturi spirituale și responsabile, noi creștinii posedăm gloriosul dar înfricoșătorul privilegiu de a putea să ne deschidem sufletul sau să-l închidem iubirii lui Dumnezeu, de a renunța la vistieria cea neseacă a bunătă-

ților și darurilor cerești sau de a dori cu nepotolită râvnă să rămânem în preajma slavei lui Dumnezeu.

Iubirea de Dumnezeu și de oameni, iată sentimentul dela care ar trebui să se inspire toată lumea creștină și spre care să năzuiască neîncetat. Adevărata iubire nu se trâmbițează numai, ci mai ales se arată, se dovedește, în faptă. „Dumnezeu este iubire“ după cum spune sfântul Ioan Evanghelistul și vistieria milostivirii Lui nu seacă niciodată.

Iubire este ființa Sa, viața Sa. Iubirea rezumă toate operele Sale și explică toate căile Sale. El este iubire! Cuvântul Evangheliei Sale e iubire, lucrarea de tămăduire a inimilor e iubire, zelul Său iubire, judecățile Sale iubire, certarea Sa iubire, inima Sa iubire. Cu ce vom răsplăti însă acest ocean de iubire care învâluie ființa omenească de pe fața întregului univers? Cu nimic altceva decât cu suflete înnoite și inimi curate.

IUBIȚI FII DUHOVNICEȘTI,

+ Clipele prin care trecem sunt clipe de frământare adâncă și de îngrijorare. Neamurile pământului s'au sculat și se răsboesc cumplit. Popoare mari și mici își încordează puterile și-și oțolesc brațele.

— Neamul nostru românesc privit în lumina trecutului său istoric atât de sbuciumat, a trăit și a biruit bazat pe forța armată, dar mai ales întemeiat și călăuzit întotdeauna de Dumnezeu.

Dacă poporul nostru s'a luptat de-a lungul veacurilor, s'a luptat în numele sfintei dreptăți și dragostei fierbinte pentru comorile lui nepieritoare. Și-a apărut cu un elan dârz vatra sfântă din care nu s'a stins focul vieții românești; și-a apărut legea strămoșească, glia scumpă a țării, obiceiurile și limba românească.

Idealul pe care l-a urmărit și-l urmă-

rește fără încetare neamul nostru, este idealul de pace, de frățietate și de bună înțelegere. Căci iubirea de pace și de armonie cu toate neamurile, este adânc sădită în inima poporului nostru.

Singura ajutorință, singura nădejde nedesmințită și singura ocrotire sfântă, a avut-o din partea lui Dumnezeu. Și astăzi, când amenințările se ridică la orizont, se cuvine să ne îndreptăm cu toată sinceritatea și curățenia inimii noastre spre Dumnezeul marilor milostiviri al strămoșilor noștri. Să-l rugăm neîncetat să ne ocrotească și să ne ducă spre limanul biruințelor noastre sufletești și naționale.

Indemnăm pe toți fiii acestui neam, ca la acest mare praznic al învierii Mântuitorului, să-și încordeze puterile spre o nouă viață a păcii, a iubirii de Dumnezeu și de oameni.

Iubirea de Patrie să izbucnească din adâncurile ființei voastre ca un izvor al iubirii de Dumnezeu și de legea strămoșească. Să vă sprijiniți în nevoi și în necazuri, neuitând marile porunci ale ceasului de față, de a forma un singur suflet, o singură voință și o singură simțire.

+ *La marele praznic al învierii neamului nostru să privim spre lumina deapureri strălucitoare a învierii Mântuitoru-*

lui și să facem cu toții zid de dragoste în jurul Prea Luminatului nostru Rege, care întruchipează puterea, biruința și nădejdea noastră. +

Cu aceste gânduri, cu aceste povești și îndemnuri, vă împărtășim din adâncul sufletului arhierească binecuvântare și calda urare ca sărbătoarea învierii Mântuitorului să o petreceți în pace, cu bună cuviință, întru duhovnicească bucurie și întru dragoste frățească.

HRISTOS A INVIAT!

Nicolae
Patriarh

DECIZII

CU PRIVIRE LA FUNCȚIONAREA ȘI LUCRAREA MISIONARILOR ÎN CUPRINSUL ARHIEPISCOPIEI BUCUREȘTILOR.

Este fapt constatat că sectanții se bucură de cea mai largă toleranță, deși ei contestă acest lucru, și că au devenit foarte agresivi în lucrarea lor de prozelitism printre credincioșii noștri în urma sprijinului ce li s'a acordat prin diferite legi și dispozițiuni ministeriale.

Pentru a preîntâmpina primejdia fiilor noștri duhovnicești ne facem cea mai înaltă datorie de arhipăstor să atragem atențiunea în mod serios tuturor P. C. protop. și tuturor C. preoți din Eparhia Noastră asupra dispozițiunilor art. 47 al. n. și art. 52, 53 și 54 pentru preoții parohi și art. 60, 61, 62 pentru P. C. Protopopi din Statutul nostru pentru organizarea Bisericii române.

Aceste dispozițiuni sunt așa de clare încât dacă ar fi fost aplicate cu toată energia în parohiile noastre, primejdia sectară care este neînsemnată, în raport cu numărul și forța Bisericii noastre, ar fi fost înlăturată chiar dela început.

Sectanții nu au nici adevărul sfintei noastre Biserici, deoarece s'au abătut dela el. Ei nu au nici o doctrină limpede și ziditoare de suflete ca aceea a Bisericii noastre și nici preoți cu pregătire teologică și intelectuală, cum sunt preoții noștri. Ei au însă în predicatorii lor oameni energici și neobosiți, chiar dacă sunt greșiți în convingerile lor.

Deaceia atragem atențiunea P. C. preoți și protopopi din această Eparhie ca să depună tot sufletul, toată râvna și toată stăruința pentru a împiedeca pierderea enoriașilor lor și a-și face o datorie în redobândirea celor pierduți.

Pentru a ajuta munca misionară a P. C. Protopopi și preoți, care în definitiv toți sunt misionari ai Bisericii noastre, am hotărât să numim misionari suplimentari ai acestei Eparhii.

Oficiul acestor misionari și îndatoririle lor sunt următoarele:

1. Vor sprijini cu tot sufletul lucrarea în parohii mai ales acolo unde sectanții fac întinsă

propagandă, organizând misiuni de lămurire a credincioșilor asupra adevărilor Bisericii noastre și asupra rătăcirilor în care se sbat secanții.

2. Vor cerceta toate parohiile contaminate de acești eretici și vor raporta asupra situației reale, asupra activității pe care o desfășură preotul local respectiv făcând propuneri serioase pentru reînvierea conștiinței ortodoxe.

3. Planul de lucru și organizarea misiunilor le vor face împreună cu P. C. Protopop și preoții respectivi care sunt obligați să sprijine eforturile misionarilor pe teren.

4. Se va coordona întreaga activitate misionară din cuprinsul Eparhiei sub îndrumările și inițiativele Secțiunii Culturale raportând lunar asupra activității desfășurată în parohii și asupra rezultatelor obținute.

II. In ceea ce privește felul în care trebuie desfășurată și realizată activitatea misionară, dorim ca pe viitor ea să nu mai fie o simplă vorbire despre adevărilor Sfintei noastre Biserici: și preotul paroh și comitetele parohiale să aibă în grijă pe fiecare enoriaș și familia lui în mod permanent, ajutându-l în toate nevoile. Preotul paroh se va interesa întotdeauna de starea sufletească, morală și socială a enoriașilor săi, cău-

tând să pună în aplicare învățăturile Mântuitorului Iisus Hristos de ale cărui lumini să fie călăuzit permanent. Se vor combate toate relele sociale, viciile și păcatele dăunătoare sufletului și trupului.

Insistăm și spunem lămurit tuturor preoților că fiecare din ei trebuie să fie cu adevărat misionar însuflețit și zelos pentru mântuirea sufletelor și păstrarea dreptei credințe.

Nu trebuie să se aștepte ca numai un alt misionar să vie în parohii și să lucreze; ci preotul paroh cu ceilalți preoți ajutători să lucreze, să se străduiască și să stăruie zi și noapte în sfânta lucrare a Bisericii noastre ortodoxe.

III. In scopul arătat mai sus am numit ca misionari ai acestei Eparhii pe P. C. preot Ioan Gafton dela biserica Sf. Ecaterina și P. C. preot F. M. Găldău dela biserica Domnița Bălașa.

P. C. Lor vor lucra împreună cu P. C. consilier referent dela Secția Culturală care va indica și hotărî pentru fiecare în parte programul și timpul când au să lucreze precum și centrele ce trebuiesc vizitate pentru a aduce la îndeplinire deciziile de mai sus.

† NICODIM
Patriarh

DE SFINTELE PAȘTI

Amintirile frumoase sunt asemănătoare unei prețioase colecții de tablouri, în cari intră omul din când în când ca să-și desfășoare sufletul, să uite năcazurile și amărăciunile ce i le aduc viața și oamenii. Cele mai scumpe sunt cele din copilărie, când sufletul încă nu era încărcat de grija zilei de mâine, când toate erau mai pline de nevinovăție, de poezie. Aproape nu există om, chiar dacă a dus o viață grea în copilăria sa, să nu aibe amintiri plăcute din acest timp și să nu se desfășoare sufletește de câte ori și le aduce aminte.

Intre amintirile cari se sapă mai adânc în suflet și foarte deseori se transformă în isvor nesecat de credință pentru viața întreagă, sunt amintirile trăirilor religioase și ale marilor noastre sărbători, Crăciun și Paști. Sunt astfel,

fiindcă ating și pun în lucrare partea cea mai simțitoare a sufletului nostru, care este sentimentul religios și care la rândul lui, dă o corespunzătoare mulțumire sufletească.

Poate cea mai veche amintire a mea este dela niște Sfinte Paști. Slujba Invierii se făcea după o veche tradiție în zorii zilei, cam pe la ora 4 dimineata. Toplița — comuna mea natală — e așezată pe câteva văi și pâraie înguste, cu case resfirate ca la munte, pe lungimi de kilometri. Singur centrul este mai adunat, în preajma bisericilor, a primăriei cu piața și prăvăliile ei.

Dela noi de acasă până în centru și până la biserică sunt patru km. Valea se mai întinde în sus locuită, încă 4 km. E o plăcere să privești Dumineca și sărbătoarea cum merg oamenii la biserică, sau la alte treburi, în grupuri mai

mici sau mai mari, îmbrăcați în haine albe de sărbătoare, în sumane sau cojoace. În noaptea învierii se adună mai bine de o mie de credincioși, căci satul e mare.

Copil, abia pornit la școală, atunci mi s'a dat întâia oară voie să merg noaptea la slujba Învierii. Pentru mine a fost un mare eveniment. Încă de pe la miezul nopții am fost în picioare și m'am gătit de sărbătoare. Drumul până la biserică l-am făcut pe jos, cum îl făcea toată lumea, căci la munte o jumătate sau o oră de mers nu se socotește. Cu toate că se vedea drumul, în chip simbolic aproape fiecare grup purta câte un felinar cu lumânări aprinse. Intreagă șoseaua era numai pâlcuri de credincioși, pe unii i-am ajuns noi, alții ne-au ajuns ei pe noi. Toți parcă erau stăpâniți de o emoție, vorbeau domol și cuviincios, rar se auzea vreun râset, parcă slujba ar fi început pentru fiecare din momentul când a ieșit din casă. Aceste pâlcuri de pelerini credincioși, în miez de noapte, era mai mult decât impresionant. Misterului nopții i se adăoga glasul îndepărtat al clopotelor, care străbătea până la noi. Când am ajuns, biserica mare era aproape plină, iar afară poate încă odată atâția, așteptau cu lumânări aprinse să se înceapă slujba.

Cum atunci vedeam întâia oară atâta lume adunată la biserică și încă noaptea, apoi noutatea slujbei Învierii, la care asistam întâia oară, sunetul clopotelor, cântarea preoților și a cântăreților, mi s'a învăluit sufletul în atâta mister și evlavie, încât mi-a rămas această noapte adânc săpată în minte. La toate s'au adaus și seria aproape neîntreruptă a detunăturilor prafului de pușcă, pus în săcălușuri, de zornăiau ferestrele, salve de bucurie pentru vestirea învierii Domnului nostru Iisus Hristos. M'am reîntors acasă copleșit de atâtea emoții, parcă aș fi asistat aievea la minunea învierii Domnului.

Paști sfințite (anaforă) am luat după ce am ajuns acasă, înainte de a mânca ouă roșii și pască (o plăcintă rotundă din aluat de cozonac, cu umplutură de ouă și brânză) după postul care se ținea cu sfințenie.

Luarea paștilor sfințite, se făcea cu anumit ritual. Toți ai casei, eram adunați în camera mare unde se servea masa, îmbrăcați în haine de sărbătoare, cari de obicei erau haine noi. Aici veneau și toți servitorii, îmbrăcați în hainele noi cari li se dădeau de Paști, fie în simbrerie, fie altfel. Tata — fie iertat — împărțea anafura dintr'un pahar mare, ca un potir. El lua întâi după ce în liniște ca de biserică — toți fiind sculați în picioare — se închina și careva îl întreba: «Hristos a înviat»? și răspundea: «Adevărat a înviat»! Urmam apoi ai casei după vârstă și apoi servitorii fiecare răspunzând: «Adevărat a înviat»!, la întrebarea tatii de: «Hristos a înviat».

Intreagă casa era plină de sărbătoare și evlavie, parcă am fi fost în biserică. A doua zi după ce începem să mâncăm, noi la o masă, iar servitorii la alte două, căci erau mulți, începea să se lege și să se veselească vorba. A doua zi și a treia zi se repeta acelaș ceremonial.

Amintirile acestea îmi revin la fiecare sărbătoare a Paștilor, însoțite de un fior de credință, răscolit parcă din străfundul sufletului. Când le retrăesc îmi dau seama cât de mult înseamnă pentru sufletul unui om un mănunchi de astfel de amintiri, născute prin păstrarea cu sfințenie a datinelor creștinești, cari le-au urmat cu sfințenie moșii și strămoșii. Practicarea lor s'a transformat în izvor de prea aleasă hrană sufletească, care trebuie reîmprospătat unde datinele s'au stricat, căci au un mare și tainic rost în viața spirituală a neamului nostru.

† EMILIAN TÂRGOVIȘTEANU

SACERDOȚIU ȘI DEVOTAMENT

Mi-am rânduit acest titlu, în urma unei mângâietoare cărți citite. Am găsit în bogatele ei pagini și aceste rânduri: «Părintele Teofil se sârguise toată ziua să-și isprăvească hârtiile de cancelarie, ca să-l găsească în rânduială Anul cel nou. Și mântuindu-le sub seară, își înălță bineșor ochelarii de pe nas, își mângâie mulțumit obrajii trandafirii și își grăi cu bucurie:

— Doamne, mulțumescu-Ți că nu sunt ca ceilalți preoți! Eu slujba mea mi-o fac deplin. Rapoartele mi-s gata. Matricolele încheiate. Socoțile puse la punct. Bugetul mi-e cristal. Lista credincioșilor, icoană. În urma stăruinței mele, vrednic sunt de plata mea. Și de răsplată».

Astfel descrie autorul pe un preot. Corect din punct de vedere formal, dar departe de adevărata «corectitudine duhovnicească», arătată întim și cu devoțiune față de Mântuitorul. Și, după cum împotriva trufiei părintelui Teofil, i-a apărut muștrător glasul treaz al conștiinței, la fel și nouă, *cei de astăzi*, ni se pot potrivi destul de bine «certările» morale, în legătură cu misiunea sf. preoți.

Ingerul conștiinței îl muștra pe acest preot, spunându-i că fala lui nu e decât a unui «scriitoras dela starea civilă». Că n'a asudat nicio dată, «în rugăciune, cum asudă plugarul în dricul verii pe urma coasei șuierătoare» Că nu s'a purtat cu demnitate la sf. slujbă: «Te-am văzut încovoiindu-te și tăcând ca un slăbănog, înaintea oamenilor, când trebuia să ai spinare de oțel, și glas de tunet, să aperi drepturile Celui Etern și te-am văzut în Lăcașul cel sfânt purtându-te lumește în fața Domnului Euharistic. Te-am văzut ca pe-o slugă alunecată, glumind ca'n bălciul lumii, chiar atunci când Stăpânul tău lua paharul morții, ca să te scape pe tine din gura iadului». Și mergând cu scrutarea inimii acestui preot, îl întreabă și mai sguduitor: «La proscomidier? Te-ai purtat ca în măcelărie!

La prestol? Ca la bucătărie! O, sfintele și cereștile și de vieață făcătoarele și dumnezeieștile particule ale Trupului Domnului, cum zac și acum împrăștiate acolo, ca gunoaiele netreb-nice»!

Și, cu toate că astfel de întrebări sguduitoare îi aduseseră părintelui «sudorile căinței» căutând, totuși o îndreptățire a activității sale, ingerul conștiinței îi spuse ultima certare doborâtore: «Ai predicat, părinte, dar mierea Evangheliei ai amărât-o cu fierea inimii tale nespo-vedite cu anii, dar cuminecate cu săptămânile! În care s'a grămdit păcat peste păcat și fără-delege peste fără-delege!»

Iată rânduri sincere, scrise tot de un preot al lui Hristos. În ele se arată un adevăr și se pune o problemă uriașă de conștiință: *să ne dăm seama, fraților, de sublimul sacerdoțiului ortodox și să medităm serios la înțelegerea și trăirea lui.*

Ceea ce încerc eu să spun prin aceste rânduri neputincioase, au cugetat și au trăit în chip demn și convingător înaintașii noștri: *sfintii de altădată, cari și-au făcut din preoție o jertfire totală și sinceră, ducând cu ea scara înălțării morale, spre cerul nobleței mântuitoare.*

Mai ales acuma, în ceasul de față, când peste vieața lumi se 'ntinde un duh satanic și când inima omului e înveninată de simițri sălbatice, noi preoții lui Hristos purtăm cea mai scumpă sarcină spirituală: *înobilarea lumii cu duhul mângâietor al cerului.* Noi trebuie să fim crai-nicii de înduhovnicire, prin zestrea nesfârșită a vistieriei ortodoxe și la chemările noastre hotărâtoare, lumea trebuie să-și schimbe făgașul actual și întreaga ei așezare.

Dar, ca să putem realiza această uriașă determinare morală a lumii, *deschizându-i orizont și cale de spiritualitate creștină*, trebuie ca, mai întâiu, noi înșine să fim conștienți de această supremă misiune, ce ni s'a încredințat. Ne tre-

bue, deci, o prețuire superioară a sacerdoțiului.

Iar această prețuire sinceră și permanentă, n'o putem face decât *prin înțelegere adâncă și prin trăire intensă a tuturor nestematelor sacerdotale*. Ce frumuseți încântătoare și-au agonisit atâția dintre slujitorii harului, prin nesfârșitele lor adânciri în studiu și contemplație! Cât de ușor s'au lăsat de «știința lumii», și au îmbrățișat «știința lui Dumnezeu!» Au disprețuit toate, socotindu-le inferioare, și au luat jugul preoției, devotându-se slujirii Mântuitorului. De asemenea, câtă ambiție morală la atâția sfinți, cari și-au purtat viața ca un far puternic, în mijlocul întunericului și al vijeliilor de patimi!

Incât prețuirea adevărată a sacerdoțiului evanghelic nu se poate realiza decât prin *duh și prin viață*; amândouă scăldate în roua harului și aprinse ca o candelă de pară, pentru luminarea lumii.

Cum au înțeles și cum au trăit sfinții Vasile

cel Mare, Grigore Teologul, Ioan Gură de Aur, Ambrozie, această măreață și divină ucenicie teoforică! Cine a citit și urmărit scrierile și viața acestor sfinți și preoți ai Mântuitorului, își poate da seama în chip desăvârșit de adevărata preoție.

Ne trebuie, deci, mai ales în vremea de față, o convingere profundă despre *puritatea sacerdoțiului și a frumusețe morală în viețuirea noastră*. Deși oameni, să fim pătrunși de adevărul acesta: *suntem îngeri în trup*. Noi avem chemarea sfântă de a lepăda sufletele pe marea acestei vieți păcătoase, către limanul însoțit al mântuirii cerului. În palmele noastre ne sunt încredințate comorile de duh ale lumii și cu harul sacerdoțiului, noi ferecăm de rugina păcatului, sufletele păcătoșilor.

Conștiință, așa dar, și devoțiune sinceră!

Preot MIHAI ȘTEFAN,
Măgurele-Ilfov.

Înalt Prea Sfințitul Patriarh vorbind ucenicilor străjeri cu prilejul împărțirii lor, în prima Duminică a postului mare.

BISERICA, NAȚIUNEA ȘI STATUL

Dela început trebuie să precizez că niciodată mai mult decât astăzi n'a fost nevoie de o clarificare a raportului care există între *Biserică, Națiune și Stat*. De aceea, oricât de modestă ar fi această clarificare, ea are meritul unor serioase cercetări de ani de zile, în acest domeniu, în care au apărut și vor mai apărea atâtea și atâtea alte puncte de vedere.

În primul rând, Biserica este un așezământ dumnezeesc al cărei întemeietor este însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos și al cărei domeniu se întinde pe întreaga suprafață a pământului. Deci, din punct de vedere creștin, Biserica este universală, dar cu toate acestea, popoarele sau națiunile cărora se adresează, sunt limitate și deci circumscrise de anumite limite teritoriale.

Statul pedealtă parte, este o noțiune juridico-politică, care în special, în ultimul timp a fost supusă unor experiențe și schimbări extrem de interesante. Din lipsă de spațiu, voi fi nevoit să renunț la enunțarea și analizarea diferitelor forme de stat modern, neintrând în preocupările mele din acest articol. Spre deosebire de Biserica, însă, Statul, indiferent de forma pe care o are, este limitat de anumite granițe geografice.

În vremea noastră, în care se produc schimbări atât de rapide în lumea tehnică și chiar geografică, este firesc să asistăm la schimbări, dacă nu tot așa de rapide, dar cel puțin tot atât de importante, în lumea socială, politică și economică și să vedem cum chiar procesul gândirii și acțiunilor noastre suferă transformări tot mai adânci. Acest fapt se datorește, în primul rând, nouilor mijloace de comunicație: automobilul, aeroplanul, radio-ul, televiziunea, etc.; deci nu numai în lumea tehnică și mecanică, ci și în lumea spiritului, și a ideilor, care se răspândesc pe calea undelor. Este cu neputință să insistăm asupra importanței și influenței acestor schimbări, într'un articol ca acesta; dar fiecare le putem urmări în desfășurarea evenimentelor care au creat națiunea și statul român, de astăzi. Deasemenea va fi foarte greu să insistăm asupra mediului geografic, economic, psihic, social și

religios și a influențelor pe care ele le-au exercitat mai întâi, în crearea statului român, și, apoi, în consolidarea statului și a națiunii române.

De aceea voi insista, în special, asupra unui aspect cu totul mai actual al problemei ce ne preocupă, căutând să desprindem, măcar în parte, sensul împrejurărilor pe care le trăim.

Am afirmat delă început că Biserica este pe deoparte o organizație suprastatală, iar, pe de alta, este una din diferitele instituții, care împreună cu armata, justiția, școala și presa, formează acel tot armonic, ce se numește Stat. Datorită funcțiunii lui juridico-politică, statul este în măsură să le controleze și să le dirijeze, atunci când anumite interese o cer. Oricât de paradoxală s'ar părea această situație, în toată sinceritatea, noi nu putem ignora această primă caracteristică a statului modern. În același timp, statul, prin însăși structura lui, își exercită dreptul său de control nu numai asupra cetățenilor lui proprii, ci și asupra tuturor celorlalți cetățeni ai altor state, dar care întâmplător trăiesc înăuntrul granițelor lui. În acest sens, în timp ce oricine poate părăsi Biserica, sau școala, sau justiția, în cadrul legilor existente, statul nu poate fi părăsit sub niciun motiv, decât atunci, când statul însuși o permite și atunci pentru a deveni cetățean al unui alt stat. Este adevărat că statul poate controla aspectul formal, vizibil, pipăibil, al oricărei instituții, după cum e tot așa de adevărat că statul nu poate controla opiniile sau intențiile cetățenilor săi, decât numai atunci când ele sunt exteriorizate oral, scris sau material. Imensitatea ideilor și intereselor care sbuciumă sufletul oricărui om, sau al unui grup, sau chiar al unei națiuni, la un moment dat, nu poate fi înțeleasă decât în funcție de modul în care toate aceste idei sau interese înțeleg să se armonizeze și să se integreze, pentru ca să asigure bunul mers al statului și consolidarea tuturor fibrelor lui.

Dacă este adevărat că societatea omenească este aceea care dă ființă statului, familiei, școlii, armatei, industriei, etc., nu-i mai puțin

adevărat că națiunea este acel organism viu, care consolidează viața tuturor. În cazul nostru special, Biserica creștină ortodoxă a plămădit națiunea română și amândouă au dat naștere statului român de astăzi. Oricât s'ar părea că acesta este un adevăr, care aparține trecutului, rămâne totuși *«adevăr»*. Din aceste motive la noi nu se poate vorbi de o egalitate de *«neamuri»* sau *«naționalități»* cum încearcă atâția inși, ci numai de *«națiunea creatoare»* a statului, așa cum prevede art. 27, din Constituție.

Să ne explicăm:

Populația României, conform datelor recensământului din 1930, era, la acea dată, de 18.057.028 locuitori. Repartizați pe neamuri sau naționalități, avem următoarea situațiune: Românii 71,9%; Ungurii 7,9%; Germanii 4,1%; Evreii 4%; Ruteni, Ucrainenii 3,2%; Ruși 2,3%; Bulgarii 2%; Țigarii 1,5% și celelalte naționalități 3,1%.

Repartizați după limba maternă, situația este următoarea: Românii 73%; Ungurii 8,6%; Germanii 4,2%; Evreii 2,9%; Rutenii și Ucrainenii 3,6%; Rușii 2,5%; Bulgarii 2%; Turcii și Tătarii 1,6% și alții 1,6%.

Din punct de vedere religios, repartitia este următoarea: Ortodoxi 72,6%; Uniți 7,9%; R. Catolici 6,8%; Reformați-Calviniști 3,9%; Evanghelici-Luterani 2,2%; Mozaici 4,2%; Mahomedani 1%; alte confesiuni și secte 1,4% ¹⁾.

Ce reese din cele de mai sus?

a) Că toți cetățenii statului român, indiferent neamul căruia aparțin, limba pe care o vorbesc sau religia la care aparțin, formează *«poporul»* român.

b) Că *«populația»* României, în momentul când s'a făcut recensământul, adică în Decembrie 1930, era cu mult mai mare, deoarece în cifrele de mai sus nu se cuprind și cetățenii altor

state, care întâmplător se găseau la noi în țară în acel moment.

c) Că *«națiunea»* română covârșește prin numărul ei pe toate celelalte *națiuni minoritare*²⁾, conlocuitoare în cuprinsul statului român.

Insistând ceva mai mult asupra *ideii* de *«națiune»* vedem că ea nu se confundă cu ideea de *«rasă»*, în sensul Rosenbergian al cuvântului, deoarece nimeni și cu atât mai mult noi Românii nu putem vorbi de o *«rasă pură»*, ca aparținând în totul națiunii românești. Aceasta dacă ne gândim la sensul biologic al cuvântului. Din punct de vedere istoric și juridic și în măsura în care această chestiune s'a limpezit în timp, *națiunea românească este aceea care are aceeași origină etnică daco-romană, aceeași religie creștină ortodoxă și aceeași limbă românească*. Înăuntrul statului român, însă, pe lângă națiunea română, dominantă, majoritară și creatoare a statului, mai sunt și celelalte naționalități minoritare, sau conlocuitoare, menționate mai sus, ale căror interese și aspirații trebuiesc să se contopească cu acelea ale națiunii dominante românești. Altfel o conviețuire pașnică ar fi cu neputință, deoarece este știut că acele state care n'au putut să-și realizeze acea unitate armonică de gândire și de acțiune, au fost nevoite să dispară, cum a fost cazul vechii Austroungarii.

În asemenea situație, naționalismul exagerat poate să aducă adevărate dezastre. Deaceia e nevoie de un naționalism dirijat, constructiv. Adevăratul naționalism nu se înfăptuiește prin spargeri de geamuri sau prin asasinarea celor mai buni și mai meritoși fii ai neamului, ci printr'o acțiune concentrată și dinamică, pentru ocuparea posturilor de comandă în toate ramurile de activitate politică, economică, industrială și culturală.

Așa se explică după modesta mea părere, acțiunea M. S. Regelui Carol al II-lea, care, interpretând voința națiunii române, sătulă de toate agitațiile și de toate formulele magice ale diferitelor partide politice, a căutat să dea statului român o formulă de viață, care să-i asigure nu numai liniștea înăuntru, dar și respectul în afară, și deci și posibilitatea de a se desvolta conform menirii lui firești.

Ce concluzii se desprind din această nouă for-

1. Recensământul general al Populației României, volumul II, Monitorul Oficial, Imprimeria Națională, București, 1938.

2. La noi, ca și în lucrările de specialitate s'a împământenit greșit termenul de *«minorități religioase»*. Acest termen este opera acelor care au avut tot interesul să creeze confuzie. În cuprinsul statului nostru nu poate fi vorba de *«minorități religioase»* ci *«minorități naționale»* sau *«națiuni minoritare»*, fiecare aparținând la 2 sau 3 și chiar mai multe confesiuni sau secte religioase.

mulă de reorganizare a statului român, cu privire la subiectul care ne preocupă?

1. Reforma, nerealizându-se de o fracțiune sau de un partid împotriva altei fracțiuni sau partid, ea nu părtinește pe una sau pe alta în defavoarea celeilalte;

2. Din această Reformă, clasele sociale au eșit unificate pe baza unui ideal comun de naționalism integral, cu vădite tendințe sociale;

3. Că în configurația statului nu mai există forțe antinomice, ci numai forțe paralele; și

4. Că, însfârșit, foloasele Reformei se întind, deopotrivă, asupra întregii colectivități românești, indiferent de origina etnică sau religie, ținându-se seamă de toate energiile care au fost găsite că răspund unor necesități vitale de pacificare și progres și care au fost folosite și valorificate în mod egal.

Nu este locul să insistăm prea mult asupra acestor concluziuni. Totuși, dacă încercăm să le aprofundăm puțin, ca idei fundamentale ale Reformei, în special cu privire la subiectul nostru, vom descoperi lucruri extrem de interesante.

În primul rând vom găsi că M. S. Regele Carol al II-lea, care este un perfect cunoscător al sufletului și caracterului românesc, al istoriei noastre naționale și al necesităților viitoare ale statului și națiunii române, consideră *religia* ca pe cea mai de seamă temelie a viitorului României. De aceea, ca și în trecut, *Biserica*, creatoarea națiunii, păstrează în organizarea noului stat un rol dominant. Bun creștin și cel dintâi rege ortodox, El însuși a văzut în Ortodoxia românească elementul cel mai viu și cel mai pur al trecutului și garanția viitorului. De aceea, în noua Constituție, în art. 19, 34 și 64 Biserica Ortodoxă este considerată ca element constitutiv al națiunii și al Statului, iar nu numai ca religie majoritară.

Dar Regele n'a privit această chestiune numai sub aspectul ei strict religios; ci, ca om politic, singur răspunzător de reușita Reformei, ca șef al unui stat cu atâtea minorități naționale și al unui popor, până acum împărțit prin grave adversități de clasă și de partid, a privit religia și sub aspectul ei social și cultural. Ca cel ce s'a hotărât să acționeze numai în momentul în care a văzut că întreaga colectivitate românească

este stăpânită de deliriul grandoarei și al luptelor politice, fără cruțare, și, privind creștinismul ca pe o valoare în sine și ca pe o garanție de lumină sufletească și de împăciuire socială, M. S. Regele a investit cu drept de viață și cu privilegiul de organizare, orice formă a Bisericii creștine, acolo unde ea se afla profund înrădăcinată în spiritul unui grup și unde prezența ei se justifica printr'un trecut istoric și printr'o necesitate socială.

De aceea, în noua Constituție, statul recunoaște libertatea absolută de conștiință³⁾; iar libertatea cultelor nu are numai semnificația unei toleranțe religioase juridice, care se inspire dela un ideal cu desăvârșire laic; ci a unei afirmări a religiei *per se* ca principiu de viață politică și socială.

Roadele unei astfel de concepțiuni s'au văzut imediat pe măsură ce manifestările ei nu se lăsau prea mult așteptate: noui unitați de organizații religioase, create în favoarea cultelor minoritare; obligativitatea subvențiilor comunale și județene, înscrisă în legea administrativă din August 1938; crearea unui minister al minorităților, în a cărui activitate minoritățile naționale joacă un rol preponderant; în sfârșit, toate liberalitățile, plus toate libertățile, acordate de doi ani încoace vieții culturale și confessionale a minorităților naționale, din țara noastră.

Iată, deci, pe scurt, formele în care se manifestă noua concepție regală cu privire la raportul dintre Biserică, Națiune și Stat, concepție, care, în împrejurările actuale, nu se putea manifesta altfel.

Tot astfel se explică și raportul tuturor confesiunilor minoritare cu Biserica Dominantă a Statului și Națiunii române, care nu este din cele mai fericite. În aritmetica beneficiilor, Biserica Ortodoxă, Biserica Dominantă a Statului Român, nu este aceea care deține pe cele mai multe. Dimpotrivă. Concluzia acestei situații, însă, este, că niciuna din organizațiile religioase din cuprinsul statului român, nu se poate plânge de regimul legal la care a fost supusă. Dacă

3. Asupra sensului pe care-l are această „libertate absolută de conștiință” vom avea prilejul să insistăm în articolul viitor.

egalitatea principală, care domnește, are oarecare devieri, ele nu sunt în folosul Bisericii Ortodoxe, cum ar trebui să fie. Dar voința regală este: PACE, PROGRES ȘI O BISERICĂ, VIE, DOMINANTĂ, în sânul unei națiuni conștientă și vrednică pentru misiunea, grea, istorică, la care a fost chemată. De aceea, nici o categorie de cetățeni, nici o instituție, nicio dorință, nici un ideal din cele care se pot încadra în aceste lozinci, nu poate susține, în mod cinstit, că a fost nedreptățită. Dimpotrivă. Se poate dovedi că toleranța înscăunată de noul regim politic al Statului Român, ținând seama de interesele interne și externe ale lui, față de națiunile minori-

tare, din țara noastră, este unica în regimul de constrângeri naționale și că, deci, în situația actuală, elementele constitutive ale națiunii românești, înțelegând porunca ceasului de față, doresc să dea dovadă, ca și în trecut, de același spirit de jertfă și abnegație, pentru binele statului și al națiunii românești. Biserica, în ciuda tuturor umilirilor și neajunsurilor, la care a fost supusă, va ști să-și recapete locul ei de odinioară și să fie ca și atunci și azi și mâine temelia de granit a Statului și a Națiunii Române.

Preotul F. M. GÂLDĂU
dela biserica Domnița Bălașa
Misionar la Sf. Arhiepiscopie

DE CE REGIM DE FAVOARE

Asistăm la o puternică ofensivă a sectelor religioase autorizate, pentru cucerire de noi poziții. În streinătate, ministrii noștri sunt presați, amenințați cu întruniri, manifestații și acțiuni de presă. În interior, bine organizați, asaltează ministerele în ritmul celor din afară, cerând și dobândind noi drepturi.

Cu toate acestea, șefii sectanți ce ne inspectează țara, după ce pleacă, au îndrăzneala, sfidând adevărul să se plângă de asuprirea sectelor în România. Adevărul este că sectele religioase nu numai că se folosesc în această țară de o desanțată libertate de obraznică atitudine, dar li se aplică de întreagă autoritate un regim de favoare.

De acest regim de favoare n'are parte nici biserica ortodoxă.

O lege care apare și privește biserica ortodoxă se aplică imediat. Pentru reglementarea funcționării sectelor religioase s'au dat mai multe decizii. Iată-le pe cele mai recente: Decizia d-lui Ministru V. Iamandi, P. Lupaș, P. S. Episcop Colan, Zigre. Nici o decizie din toate acestea nu s'au aplicat integral. Aplicarea fiecărei decizii s'a amânat până a venit un alt ministru ca să dea o altă decizie, care la rândul ei, iarăși să nu aplice. Dacă s'a dat o decizie, s'a dat credem că era nevoie de ea, ca să reglementeze ceva. Dar când se dă, nu o decizie ci

câteva, care nu se aplică, nedumerit de întreb, de ce se mai dau, de ce nu se aplică? Care e motivul puternic de se amână de zece ori, aplicarea unor decizii, date după mult studiu și ample discuțiuni. Mai ales te surprinde faptul că aceste amânări sunt cunoscute cu mult înainte de sectele interesate. De unde primesc aceste științe, când chiar unele cercuri oficiale nu le cunosc? Toate deciziile date sunt liberale, de o excesivă toleranță. Dar și așa fiind nu se aplică. Nu este un favor ce se aplică sectelor religioase cu acest procedeu?

Sectele, în special cea adventistă, încasează însemnate sume de bani. Milioane. Fiecare comunitate oricât de mică are: casier, secretar, registre etc. Punem întrebarea: cât încasează Statul, la ce impozite sunt puse aceste comunități? Preotului ortodox îi este cântărită orice slujbă, orice venit. Chemarea preotului înaintea comisiunilor de impunere, este cea mai mare jignire ce i se poate aduce. Pleci umilit. Intr'o scrisoare pe care o posed, un predicator scria subalternilor săi:

«În unele comune, perceptorul sau controlorul fiscal sau altă autoritate au cerut registrele casieriei, de aceia spun hotărât, că fratele casier n'are voie să prezinte aceste registre».

Care preot ortodox ar putea avea această îndrăzneală, de a da asemenea ordine? Și dacă

ar avea, ce n'ar suferi. Predicatorul sectant e liber, se plimbă și predică înaintea asemenea frumose îndemnuri.

La anumite ministere se pare chiar că sunt puse unele secții în serviciul lor. Cum ai putea să-ți explici altfel zecile de telegrame, cu sute de cuvinte, date autorităților de subordine, pentru a nu fi stingherite cu nimic, aceste secte, în primejdioasa lor ordine. Orice plângere sectantă, cât de mică și oricât de falsă ar fi ea, are ca răsunet, o lungă telegramă plecată dela vreun minister spre cine știe ce colț de țară.

Nu e locul să te întrebi, câte telegrame au pornit dela aceleași ministere ca să se ridice o bisericuță într'un sat necăjit sau câte telegrame au pornit ca să se sisteze grabnic o acțiune sectantă, demagogică și subversivă, descoperită într-o parte a țării? Cine e în minoritate în acest caz: Biserica ortodoxă sau sectele religioase?!

S'au închis toate cluburile politice. La sate nimeni nu are voie să vorbească decât în cadrul autorității și căminului cultural. Au rămas absolut libere casele de adunare sectante, cuiburi în care nici odată nu se va ști precis ce se spune și ce se uneltește.

De unde acest drept, ca orice aventurier predicator să cutreere țara și să vorbească clandestin în orice sat? Autorizație dată de sectă unui predicator, este dovadă puternică pentru autoritatea statului nostru că acel predicator este bun român și cu sentimente patriotice față de această țară? Că nu chiar așa se vede că în urma vizitei acestor predicatori, copii adventiștilor fug de străjerie, nu cântă imnul regal, premilitarii refuză să ia parte la Tedeumuri iar la armată nu jură.

O casă de adunare sectantă se ridică într-o comună, chiar unde sunt numai 2-3 sectanți. O parohie ortodoxă ca să se poată înființa trebuie să aibă cel puțin 200 de familii adică 800-1000 de suflete. Predicatori câți vrei. Banul strein, venit de peste hotare îi ajută la plata lor. Preot ortodox se dă unei comune cu greutate. Nu are voie să fie hirotonit cineva decât pentru o parohie recunoscută de Minister. Se vorbea chiar

odată că trebuie să se ia măsuri contra ierarhului care hirotonisește preot nebudgetar.

Dacă nu se făceau aceste hirotoniri în posturi nebudgetate, crede cineva că se mai făceau, din oficiu, noi posturi de preot? Rămânea biserica ortodoxă, cu acelaș număr de preoți, ca acum 25 de ani. Realitatea aceasta este: Sectele își plătesc și încă foarte bine pe predicatorii lor. Urmăresc să aibă cât mai mulți.

Statul Român face economii, plătind un salariu de mizerie, unor preoți, intelectualii superiori ai satelor noastre și singurii pionieri sinceri ai așezământului acestui stat. Îți face impresie, că haina de preot produce indispoziție chiar la cei care sunt puși și au datoria să apere și să sprijine biserica ortodoxă și pe preoții ei.

Iar ca corolar al tuturor acestor stări, punem recunoașterea între cultele istorice ale acestei țări, a cultului baptist.

Baptismul are o vechime în țara noastră de câteva zeci de ani. Pe el nu-l leagă nimic de această țară. Venit din afară, precum vine furul la turmă, a luptat contra Bisericii ortodoxe și i-a răpit din credincioși. Deci la temelia existenței sale, este ceva imoral, furtul. Lupta și metoda se va continua, căci numai astfel va putea exista.

Baptismul, cult istoric în țara noastră este o aberație istorică. Sfidează adevărul și demonstrează încă odată îndrăzneala sectantă și nepăsarea românească. El s'a născut, trăește și av trăi numai lovind Biserica ortodoxă, autohtonă a acestui popor Român.

Deci sectele religioase nu sunt persecutate în statul nostru. Din contră sunt favorizate. Contra acestui regim de favoare să se ridice toată conștiința românească, întreaga Biserică națională, tot poporul. E în joc existența sa.

Mișcarea aceasta de redresare a conștiinței ortodoxe e așteptată. O așteaptă întreg poporul și o dorește. De ce să fie ofensivă sectantă, streină, în țară românească, și n'ar fi ofensivă ortodoxă în țară românească ortodoxă?

Protoiereu, Pr. *Metodie Popescu*

SPRE SCAUNUL DE DUHOVNICIE

În timpul de față o mulțime de întâmplări turbură omenirea. Ne vin vești de rășboaie pe uscat, rășboaie pe apă, rășboaie în aer, cutremure de pământ, înecuri, semne pe cer și altele. Toate aceste vești înfricoșează lumea și o face să se gândească la nesiguranța zilei de mâine.

Dar toate turburările acestea, se abat asupra noastră, numai și numai din pricina răutăților, care s'au înmulțit între noi.

Prea mult alergăm după bunurile pământești și după interesele mărunte ale zilei, pierzându-ne timpul în socoteli fără de preț ale unei vieți nestatornice și trecătoare și uităm de multe ori pe Dumnezeu cel viu dela care ne vine mila și tot ajutorul.

Este bine să ne ridicăm ochii spre Ceruri și întreg dreptarul vieții noastre să ni-l formăm după normele dreptei credințe a moșilor și strămoșilor noștri.

Căci, deși ne aflăm la o răspântie de mari prefaceri, totuși credința noastră este, că până la urmă tot adevărul, bunătatea și dreptatea lui Dumnezeu, vor birui.

Deoarece, au mai fost și altă dată vremuri grele și sfintele scripturi ne vorbesc limpede despre ele.

Răutățile din vremurile acelea, au făcut pe profeții lui Dumnezeu, să strige cu glasurile lor pline de jale, ca popoarele să se îndrepteze și să se întoarcă din nou cu fața către Dumnezeu.

Arătăm aci, strigarea profetului Isaia, care zice: «Ascultați ceruri, și ia aminte pământule, căci Domnul vorbește: «Am hrănit și am crescut niște copii, dar ei s'au răscolat împotriva Mea... Au părăsit pe Domnul... I-au întors spatetele... Ce pedepse să vă mai dea, când voi vă răsvrățiți din ce în ce mai rău?» Isaia I, v. 2-5.

Ascultați mai bine de cuvântul lui Dumnezeu. Luați aminte la Legea Dumnezeului nostru, popor iubit de Creiator. Acesta este vaietul marelui profet Isaia și strigătul lui trebuie să fie auzit și azi de toți aceia ce poartă chipul și asemănarea Ziditorului.

Mai cu seamă acum, în timpul sfântului și marelui post al păresimilor, când se cuvine, ca

să ne înălțăm cu toții sufletele către Dumnezeu.

Căci acum e vremea potrivită, ca să scăpăm și noi de ispitele diavolului, așa cum a scăpat și Domnul nostru Iisus Hristos în pustie, unde a postit, și unde fusese dus ca să fie ispitit.

Lucru despre care, ne vorbește limpede sfânta Evanghelie, zicând: «Atunci Iisus a fost dus de Duhul în pustie, ca să fie ispitit de diavolul. Acolo a postit 40 de zile și 40 de nopți; la urmă a flămânzit. Matei IV, v. 1-2.

Și din textul Evangheliei înțelegem că a încercat diavolul să-l facă chiar pe Fiul lui Dumnezeu, ca să greșească, dar n'a isbutit.

Căci Domnul nostru Iisus Hristos, a certat pe diavol așa: «Pleacă satano, căci scris este: *«Domnului Dumnezeului tău să te închini și numai Lui să-I slujești»* Matei IV, v. 10-11.

Oh! Ce pildă minunată! Ce biruință frumoasă, spre care suntem datori să ne ostenim toți, cei ce ne luptăm cu răul. Avem în față icoana, vrednică de admirat, cu viața și suferințele Fiului lui Dumnezeu. Ni se vorbește lămurit că Insuși Domnul nostru Iisus Hristos a postit, și după ce a postit a venit diavolul de l-a ispitit. Dar Domnul nostru Iisus Hristos n'a ascultat pe diavol, nici ispitirile lui, ci ia făcut certarea aceasta: «Pleacă satano, Domnului Dumnezeului tău să te închini și numai Lui să-I slujești.». Matei IV, v. 11.

Dar noi oamenii ce facem? Cum răspundem la îndboldirile celui rău? Ne lăsăm înșelați și ascultăm câte odată mai mult de diavol, decât de Dumnezeu.

Ce sunt faptele firii pământești, ca: «vrăjbile, certurile, zavistiile, mâniile, neînțelegerile, desbinările, uciderile, bețiile, îmbuibările și altele asemănătoare cu acestea?

Ce sunt cele aproape douăzeci de secte din țara noastră care se rășboiesc împotriva sfintei noastre Biserici, una, sfântă, sobornicească și apostolească? Ce sunt minciunile dintre oameni? Toate acestea sunt armele diavolului, care omoară zilnic mii și mii de oameni, și-i face nefericiți.

În tot ceasul suntem ispițiți, dar avem norocul,

că avem un izbăvitor pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Căci: «Fiul lui Dumnezeu S'a arătat ca să ni-miscească lucrările diavolului». I. Ioan III, v. 8.

Iar sfânta Lui Biserică, ne-a încreștinat și ne chiamă mereu la o viață curată și sfântă, după învățăturile sfintei Evanghelii.

Și după cum o mamă bună poartă de grijă de copiii ei ca să nu-i ardă focul, să nu-i înece apa și să nu ducă lipsă de nimic, tot așa și Maica noastră Biserica ne îngrijește și ne ferește de focul păcatelor, de apa ispitelor și de mocirla diavolilor. Căci prin învățăturile Ei dumnezeiești ne încălzește inimile cu focul dragostei către Dumnezeu și către aproapele nostru.

Iar prin sfintele Ei Taine, ne înalță sufletele către Ceruri și ne curățește de păcate.

Mai cu osebire în timpul acestui sfânt și dumnezeiesc post al Paștilor, se cuvine ca Sfânta Biserică să ne învețe mai cu multă îndrăzneală învățăturile divine și să ne ferească și să ne curățească de păcate, de toate păcatele noastre făcute cu cuvântul ori cu fapta, cu voie și fără de voie.

Căci nici un timp al anului nu este mai prielnic, pentru această lucrare duhovnicească, decât acum în marele post al păresimilor, când corpul trebuie înfrânat, iar sufletul înălțat spre Dumnezeu cel viu, care ni L-a dat.

Așa ne îndeamnă chiar cântările Triodului: «Vremea postului să începem luminat, supunându-ne pe noi nevoințelor celor duhovnicești. Să ne lămurim sufletul și să ne curățim trupul. Să postim precum de bucate, așa și de patimă, desfătându-ne cu bunătățile Duhului. Intru care să petrecem cu dragoste, să ne învrednicim toți a vedea prea cinstita patimă a lui Hristos Dumnezeu și sfintele Paști, duhovnicește bucurându-ne». Triod. ediția IV, pag. 110.

Și această lucrare de luminare și de curățenie trupească și sufletească, nu se poate face mai bine și mai sigur, decât când vom păși cu toții *«spre scaunul de Duhovnicie»*.

Căci oricâte servicii religioase vom vedea, oricâte predici vom auzi, oricâte coruri și concerte vom asculta, oricâte cărți și reviste vom răsfoi, nu ne vor ajuta prea mult, să ne înălțăm sufletele mai aproape de Dumnezeu, decât atunci

când ne vom învrednici, ca să îngenunchiem înaintea scaunului de Duhovnicie.

Fiindcă scaunul acesta este mare, scaunul de spovedanie este puternic, scaunul de Mărturisire este Sfânt, scaunul de Duhovnicie este *Scaunul Dumnezeiesc*.

Și e bine să știm cu toții, că deși pe acest scaun e așezat Duhovnicul, totuși deasupra lui, în chip nevăzut este Insuși Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Și deaceia numai când am ajuns la picioarele acestui Scaun mare de Duhovnicie, ni se înmoaie inimile, ni se deschid ochii sufletelor, ni se smoresc gândurile și cunoaștem deșertăciunile vieții.

Numai aci la picioarele Scaunului de Duhovnicie cunoaștem cât este Dumnezeu de mare și cât de mici suntem noi și numai aci căpătăm adevărata vindecare, slobozenie și izbăvire de rele.

Deci, se cuvine cu îndrăznețe îndemnuri, ca Maica noastră Biserica, să ne cheme și să ne pregătească în fiecare zi, pe noi pe toți, clerici și creștini, ca să mergem neîntârziat în zilele cele prea cinstite ale postului acestuia, *spre scaunul de Duhovnicie*.

Să se folosească de cuvintele dumnezeieștii Scripturi care spune: «Spălați-vă deci și curățiți-vă! Luați dinaintea ochilor Mei faptele rele pe care le-ați făcut! Incețiți să mai faceți răul!

Învățați-vă să faceți binele, căutați dreptatea, ocrotiți pe cel asuprit, faceți dreptate orfanului, apărați pe văduvă! Și: «De vor fi păcatele voastre ca și cărmăzul se vor face albe ca zăpada; de vor fi roșii ca purpura, se vor face cu lăna. Isaia I, 16-18.

Căutați pe Domnul câtă vreme se poate găsi; chemați-L câtă vreme este aproape.

Să se lase cel rău de calea lui, și omul nelegiuit de gândurile lui și să se întoarcă la Domnul, care va avea milă de el, la Dumnezeu nostru, care nu obosește iertând. Isaia 55, v. 6-7.

«Pocăiți-vă, căci împărăția cerurilor este aproape» Iar: «Locuitorii din Ierusalim... mărturisindu-și păcatele erau botezați». Matei III. v. 1, 5-6.

«Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie». Marcu I. v. 15.

Și scaunul de Duhovnicie acest rost îl are, ca să primească pocăința noastră și să ne ierte greșalele.

Și știm că suntem oameni și greșim și datori suntem să ne ridicăm, dacă vom cădea. Deci, să ne spălăm și să ne curățim de păcatele noastre prin botezul pocăinței, spovedindu-ne greșalele, ca să căpătăm sfințenia vieții.

Căci așa ne învață și Sfântul Ioan Teologul, că: «Dacă mărturisim păcatele, El este credincios și drept ca să ne ierte greșalele și să ne curățească de orice nelegiuire. I Ioan I. v. 9. Așa că: «Dacă cineva a păcătuit avem la Tatăl un mijlocitor, pe Iisus Hristos, cel neprihănit. I. Ioan II, v. 1-3. El este jertfa de ispășire pentru păcatele noastre și nu numai pentru ale noastre, ci pentru ale întregii lumi. Căci: «Fiul lui Dumnezeu s'a arătat, ca să nimicească lucrările diavolului». I Ioan III, v. 8.

Iar această putere Divină, a dat-o Fiul lui Dumnezeu mai întâi celor 12 apostoli, când i-a întrebat. Cine cred ei că este El? Iar sf. Apostol Petru, a răspuns: «Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu!» Iar Iisus a zis: «Și tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului, nu o vor birui. Îți voi da cheile împărăției cerurilor și orice vei lega pe pământ, va fi legat și în ceruri și orice vei deslega pe pământ, va fi deslegat și în ceruri». Matei XVI, v. 16-19.

Iar după aceea, a fost dată această putere divină prin sfinții apostoli și urmașilor lor, episcopi și preoți, când le-a zis: «Adevărat vă spun, că orice veți lega pe pământ va fi legat în cer și orice veți deslega pe pământ, va fi deslegat în cer». Matei XVIII v. 18.

«Și iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului». Matei XXVIII, v. 20.

Deci, potrivit acestor Daruri Dumnezeiești, Duhovnicul care este Episcop sau preot, șezând în jeț, cu fața veselă, închipuind iubirea de oameni a lui Dumnezeu, zice către cel ce se mărturisește, așa:

«Iată, fiule, Hristos stă nevăzut, primind mărturisirea ta cea cu umilință. Deci nu te rușina, nici te teme, nici să ascunzi despre mine, nimic din cele ce ai făcut; ci cu neîndoire spune-mi-le toate fără sfială, ca să iei iertare, dela Domnul

nostru Iisus Hristos. Iată și sfânta lui Icoană, înaintea noastră este; și eu sunt numai martor, ca să mărturisesc înaintea Lui toate câte îmi vei spune; iar de vei ascunde ceva de mine, în-doite păcate vei avea. Ia seama dar, deoarece ai venit la Doctor, să nu te întorci nevindecat». Rânduiala Mărturisirii după Evhologiu, ediția II, 1898, pag. 400.

Și după ce am ascultat în liniște acest sfat duhovnicesc, cu rugăciuni și cereri să stăruim din toată inima, ca să părăsim toate patimile cele sufletești și să gonim toate sburdălniciile cele trupesti. Apoi să ne mărturisim cu umilință, toate greșalele fără sfială și cu sdrobirea inimilor, să ne spovedim toate fărădelegile noastre.

După care, Duhovnicul ne îndeamnă astfel:

«Pune de acum început bun la Dumnezeu, care poate a-ți ajuta; ci mai vârtos te păzește, a nu te mai întoarce la aceleași greșale, ca să nu fii de răs și de batjocoră demonilor și lumii. Căci păcatele nu aduc creștinilor nici un folos, ci mai ales le aduc neputință, boală, sărăcie și multe feluri de supărări în această lume, iar în cealaltă arvunesc pedeapsa veșnică și munca iadului. Drept aceea datori suntem toți, mici și mari, bogați și săraci să viețuim fiecare din noi întru frica lui Dumnezeu și cu cucernicie, ca pururea să fim întăriți cu harul lui Dumnezeu». Rând. Mărturisirii. Evhologiu, ed. II, 1898, pag. 410.

Este bine ca în ceasul acela solemn, să udăm și noi cu lacrimile noastre picioarele scaunului de Duhovnicie și să ne rugăm fierbinte bunului Dumnezeu, ca să ne ajute și să ne ferească și să ne curățească de tot păcatul și de orice fără-delege. Căci așa a udat cu lacrimile ei picioarele Domnului Iisus, femeia cea păcătoasă din Sf. Evanghelie: «Și stătea înapoi la picioarele lui Iisus și plângea. Apoi a început să-I stropească picioarele cu lacrimile ei și să le șteargă cu părul capului ei; le săruta mult și le ungea cu mir». Luca VII, v. 36-39.

De aceea îți spun: «Păcatele ei care sunt multe, sunt iertate». Luca VII, v. 47.

E bine să înțelegem cu toții puterea adevăratelor lacrimi ce izvorăsc dintr'o inimă curată, care caută pe Dumnezeu. Și să plângem și noi greșalele noastre și să le mărturisim *Duhovnicului*, ca să luăm iertare.

Căci așa se roagă și Duhovnicul către Milostivul Dumnezeu, ca să ne dea chip de pocăință, iertare greșalelor și deslegare de păcatele noastre. Iar după ectenie, își pune mâna dreaptă pe capul nostru, ne desleagă pe noi care ne-am spovedit și ne citește plinirea Tainei mărturisirii, astfel: «Domnul și Dumnezeu nostru Iisus Hristos, cu harul și cu îndurările iubirei Sale de oameni, să te ierte, pe tine, fiule... și să-ți lase ție toate păcatele, și eu nevrednicul preot și duhovnic cu puterea ce îmi este dată, te iert și te desleg de toate păcatele tale, în

numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Iar noi zicem: «Amin», adică așa să fie.

Deci, cunoscând acestea, să alergăm cu toții și să ne îndreptăm pașii spre scaunul mărturisirii, să-i încredințăm păcatele noastre Duhovnicului ca să primim iertare și deslegare dela Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Și așa curați, să ne învrednicească Cerul, ca să ne închinăm sfintelor Patimi ale Invierii Domnului nostru Iisus Hristos.

Pr. DANIL A. ILIESCU
Belitori-Teleorman

„G Â N D I R E A”

„TRIBUNĂ A SPIRITUALITĂȚII ORTODOXE — PRINOS —

Vremurile actuale, vremuri catastrofale ale rațiunii secolelor 19 și chiar 20, neiluminată și neîmpărtășită din tezaurul creștin, lasă ca peste foc și sânge să se proiecteze tot mai mare și totodată și muștrător, sublimitatea doctrinei creștine, soluție divină pentru tot ceea ce-i frământare omenească. Înțelepții adăpați la streine concepții neotenoiste, marii economiști, toți reformatorii, toată știința lumii acesteia, într-o supremă renunțare sfârșesc, rând pe rând, prin a exclama îngroziți că numai „ceva” mai presus de ei, de noi, de rațiune, ar putea înscrie calea paradisiacei armonii. Niciodată poate, ca azi, când om față de om, lup este, nu s’a profilat mai lămurit toată zădărnicia și mizeria rațiunii. Pe când Hristos a venit la noi, înbunând firea noastră, azi trebuie să ne apropiem noi de El, să-i cerșim lumina, să ne prăbușim în fața Dumnezeirii Lui.

Pace între oameni, pace în suflete, liniște în inimile însetate după sorbirea adevărului, nu toarnă, o spun capitulările de zi de zi ale tuturor sistemelor, decât creștinismul. Alt socialism, în afară de cel creștin, nu oferă armonia socială. Altă metafizică, în afară de cea creștină, nu dă mulțumire. Altă morală, nebazată pe ceva de „dincolo”, pe Dumnezeu nu poate mobiliza! Sociologie, Psihologie, Metafizică, Economie politică, Etică, Morală, Politică, iată tot atâtea domenii care își închid ciclul străduințelor pe ogorul studiului cu opere masive ce oglindesc măreția soluției evanghelice. Nimic nu va fi în stare, în materie de filosofie morală, știință teoretică sau

practică, să depășească perfecțiunea divină. Niciodată omul nu va depăși pe Dumnezeu. În cel mai fericit caz va ajunge sub semnul lui Dumnezeu și cu act de supunere descoperind câte ceva din măreția Lui, se va integra voei Lui. Atât! Iată ce nu vor să’nțeleagă toți cei cari în loc să se străduiască a-și însuși și lucra Adevărul adus din cer, pe căi greșite înțeleg să se ia la întrecere cu El. Și totdeauna sunt învinși; dacă nu în viață, apoi după moarte sunt ținuiți de urmașii lor.

Una dintre revistele, care și-a înscris pe frontispiciu ilustrarea acestor concluzii, fruct al giganticei lupte dintre spirit și materie, dintre Dumnezeu și Satan, este *Gândirea*. Născută din setea de a trâmbița ceva din lumina interioară a unor oameni ce se’nfruptă din limpezimile spiritualismului creștin ortodox altoit pe trunchiul rumânescului, această revistă, în al 19-lea an de existență, se luptă zdrobind sau înălțând coloanele templului ce se conturează din ce în ce mai solid pe plăsurile simțirei noastre. Nu există atac adus lui Hristos, indiferent de ce natură, la care să nu se’ncheme a răspunde, nu există biruință care să nu fie trâmbițată, nu există picuri din slovă, transpuși în artă, care să nu fie prinși în paginile ei spre ocrotire și înălțare.

Cetate a duhului, gata a deschide și încețâteni orice gând bun *Gândirea*, prin harnicile-i albine, de multe ori anonime, aleargă pe orișunde se simte însoțire și înscrie luminile noi culese din nopțile pierdute în alcătuit tomuri ce ar ilustra vreo năruire sau vreo confirmare a ceea ce „savanții” nu vor

s'admită fără „suficiente“ dovezi.

Aproape orice număr al Gândirei, în mai mult de jumătate, este plin de gând ortodox și în mai tot restul se orânduiește gândul senin, țesut din frumosul nealterat de streine tendinți. Luăm la întâmplare un număr, ultimul din cele apărute cu cine știe ce greutate în șirul celor 19 ani. Ce găsim? Creștinism și naționalitate, Jules Chevalier, cavaler al Spiritului. Tovarăși de veșnicie, Naționalismul și cultura adevărată, Cultul familiei în fascism, Pascal, etc. Ce flori pline de spirit curat creștin!

Pentru cine vrea să-și delecteze spiritul cu hrană aleasă, pentru cine își vrea tovarăși și

îndrumători gândului său creștin, să caute în această revistă.

Am însemnat aceste fugare rânduri despre această tribună a spiritualității ortodoxe, nu spre laudă, ci ca un prinos de recunoștință mănunchiului de scriitori care se ostensesc aci.

Și dacă prinosul meu nu e prea ales și în ritm cu contribuția revistei la lauda ortodoxiei, ași vrea ca el să însemne cam atât cât a însemnat garoafa aprinsă oferită de D-l Crainic D-lui I Petrovici, cândva, la Fundația Carol, când acesta a ieșit în lume cu articolul din primele pagini ale revistei din Februarie, și am fi mulțumiți!

Prof. M. TĂTĂRĂM

UN MISIONAR BINE VENIT

PROFESORUL PAUL I. PAPADOPOL

Sunt câți-va ani de când revista «Cuget Clar» (Noul Semănător) care apare sub direcțiunea d-lui N. Iorga, a publicat o scrisoare a d-lui profesor Paul I. Papadopol din București. În acea scrisoare d-sa se înscrisa printre cei ce, în acea revistă, duc luptă dârză pentru combaterea scrierilor pornografice.

Cu toate că d-l Papadopol lucra în direcțiunea aceasta și până la intrarea sa în grupul dela «Cuget Clar», grupare menită să înfrunte valul literaturii distrugătoare de suflete, dar dela acea dată d-sa cu o râvnă din ce în ce mai vie combate răul și îndrumază cu scrisul său mintea și purtarea tineretului pe drumul deopotrivă plăcut oamenilor și lui Dumnezeu. În diferite reviste și ziare, sub semnătura sa, se pot ceti tot mai des articole din care se desprinde grija pe care o are de a da tineretului școlar îndemnuri și învățături mai mult decât părintești.

Stăpânit în grad înalt de conștiința răspunderii sale de educator, d-l prof. Papadopol se străduiește să deștepte și în alții interesul activ pentru asemenea lucrare și să-i asocieze gândului cinstit care stă la temelia trudei sale de profesor român și creștin.

Astfel în ziarul Universul, numărul de Crăciun (1939), sub titlul: «Pe căile Domnului», d-sa are un foileton de «îndrumare literară», cum însuși îi zice cu modestie. Cine a cetit acea pagină frumoasă a putut vedea că nu e vorba numai de o îndrumare literară, ci mai mult este un puternic și mișcător apel, către poeți mai

ales, de a-și încreștina scrisul. Expresiv și convingător sunt evocate, pentru exemplificare, spicuri din operele marilor consacrați: Gr. Alexandrescu, Vlahuță, Cerna, Goga, etc.

După concepția d-lui profesor Paul I. Papadopol «scrisului românesc (oricât s'ar crede altfel) i se impune — între altele — acea obligațiune religioasă, la apelul căreia nu pot răspunde decât cei de-un sânge și de-o lege».

Din aceste cuvinte înțelegem că truda literară a acestui ales profesor e de inspirație naționalistă și creștină. Sub semnul Crucii e pornită lucrarea sa care capătă astfel pecetea misionarismului apostolic. Intrarea sa pe arena aceasta noi o întâmpinăm cu simpatie și recunoștință.

Colaborări de calitate aceasta justifică afirmațiunea, pe care și noi ne-o însușim, că misiunea creștină nu trebuie confiscată numai de conclavul unor inițiați, ci oastea misionarilor creștini trebuie să fie bucuroasă de alinierea în rândurile ei a oricărui entusiast cinstit și pregătit că nu fără rost va zicând sfânta Carte: «că cel ce a întors pe păcătos dela rătăcirea căii lui își va mântui sufletul de moarte și va acoperi mulțime de păcate» (Iacob 5, 20). Ci osteneala d-lui profesor Paul I. Papadopol nu e alta decât aceea de a întoarce pe rătăciți spre a-i readuce «Pe căile Domnului» și pentru aceea am zis și repetăm că d-sa se cuvine să fie prețuit printre noi ca un misionar binevenit.

Pr. G. DICULESCU
Băleni-Sârbi, Dâmbovița.

PENTRU REABILITAREA PREDICII

Religiunea creștină este religiunea misiionară prin excelență. Porunca Mântuitorului sună precis în această privință: „Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte am poruncit vouă” (Matei XXVIII. 19-20).

Arma cea mai prețioasă pentru deplina reușită în această acțiune, fără îndoială, este predica sau propoveduirea neîncetată a cuvântului lui Dumnezeu. Fie că-i vorba despre misiunea externă, fie c'ar fi vorba despre cea internă, predica rămâne arma cea mai indicată pentru aducerea sufletelor la staulul lui Hristos.

În ce privește misiunea internă, o constatare se impune: anume, că mai ales în vremuri de frământări și sbucium sufletesc, cum sunt și cele actuale, ea trebuie întărită, pentru că moralul și nivelul religios să fie menținute și sufletele susținute în aspirațiile lor firești, către înălțimile dumnezeiești.

Misiunea creștină în genere se poate reduce la ceea ce numim evanghelizare. Când creștinii vor cunoaște și se vor conforma cât mai mult cu principiile evanghelice, atunci cu adevărat viața creștină după modelul lui Iisus Hristos va fi o realitate. Că, de ce n'am recunoaște? Majoritatea creștinilor din ziua de azi nici nu cunosc mai aprofundat principiile evanghelice și nici nu prea trăesc conform cu astfel de precepte! Și atunci, cât de binevenită a fost declarația Î. P. S. și Prea Fericitului nostru Patriarh Nicodim, în cuvântarea-program dela investitură: „Să evanghelizăm poporul”.

Da, această acțiune de evanghelizare se impune cu atât mai strașnic în aceste vremuri de adânci prefaceri și de sguduiri puternice.

În adevăr, viața de azi prezintă unele simptome îngrijorătoare. Lumea nu prea mai cercetează biserica. Poruncile lui Dumnezeu sunt tot mai mult călcate. Alcoolismul și ta-

bacismul ne otrăvește și ne sărăcește, concubinajul se lățește, Sfintele Taine sunt tot mai mult date uitării, sudalmele ne stau tot timpul pe buze, iar puzderia de secte face adevărate ravagii asupra unității creștine și naționale.

Un materialism grosolan a subjugat până și conștiințele cele mai scrupuloase și ca urmare faptele cele de toate zilele ale societății noastre contrariază primatul spiritualității predicată de Sf. Evanghelie.

Dar în câte laturi ale vieții poporului nu se simte nevoia de îndrumare?

Urmează dela sine, că în atare caz, vestirea cuvântului dumnezeiesc se impune ca un leac puternic pentru stărpirea atâtor rele!

Predica are menirea de a dovedi lumii forța religioasă, culturală, socială și morală a creștinismului. Prin ea mai ales trebuie să urmărim aducerea lumii în starea de a trăi în legătură cu Hristos și înduplecarea ei de a intra pe calea mântuirii. Pentru aceasta o mai mare atenție față de predică se impune. Să nu uităm, că mai întâi prin predică a hotărât Dumnezeu să convertească lumea. Pe acest mijloc l-a ales, deși putea prin multe altele. Sfântul Pavel dându-și seama de acest adevăr, a exclamat: „Vai mie, de nu voiu binevesti”. (I Corint. IX 16). Și încă mai departe ne sfătuiește: „Predică cuvântul, stărue 'cu timp și fără timp”. (II Timot. IV 2).

Ce bine ar fi dacă toți Cucernicii Preoți după întinsul României-Mari, ar ajunge odată la convingerea, că trebuie neapărat, după oficierea fiecărei Sf. Liturghii, să țină și câte-o predică, în proporții cât de mici.

Am avea atunci acțiunea cea mai formidabilă a celui mai autentic misionarism creștin și național totodată. Să ne închipuim, că pe întinsul Țării, în fiecare Duminică să zicem, zece mii de glasuri propoveduesc pentru Hristos! Mare lucru!

Credem dar, c'a sosit timpul, ca amvonul

să funcționeze regulat în fiecare biserică de pe întinsul Patriarhiei Române. Nici-un motiv nu scuză pe preot, de a abdica dela datoria predicii.

Următorul principiu dar se impune: după fiecare Sf. Liturghie duminicală oficiată, să

urmeze o predică. Cum să fie ea? Asta-i altă chestiune și omiletica ne învață. Totuși poate vom mai reveni și noi altă dată.

Preotul ILIE DUMITRU
Verbila-Prahova

BOTEZUL CELUI DE AL ZECELEA COPIL

TOȚI ÎN VIAȚĂ

Astăzi, când copiii sunt socotiți ca o mare greutate în familie și când mamele caută să se scape de ei, înainte de a-i naște sau îi aruncă după naștere, a avea cineva zece copii în viață este un fenomen.

Asemenea cazuri nu se întâmplă în familiile bogate, nici chiar în cele mijlocii. Tot săracii ne procură asemenea fenomene.

General Rodrig Modreanu, când era primar al sectorului, înainte de ai fi numit prefect al Capitalei.

Cuprinsul referatului este următorul: «Ieri am fost pentru a doua oară la petiționara Ecaterina N. Anton, care deși în vârstă numai de 31 ani, are zece copii, toți minori». «O mamă cu 10 copii — în vremurile acestea —, cred că nu

Oficierea sfintei taine a botezului noului născut.

Cazul pe care-l relatez s'a petrecut într'o familie săracă de la periferia Capitalei.

Pentru cunoașterea acestui caz, dau aci referatul D-rei Ecaterina Petrescu, șefă de secție la asistența socială de pe lângă Primăria Sectorului IV verde. Acel referat a fost prezentat d-lui

trebuia să se fi cineva născut în America spre a atrage deosebita atențiune instituțiilor sociale. Inutil a mai pleda asupra rolului social al unei asemenea mame, cu care sectorul nostru se poate mândri.

«Țiu însă a preciza situația de cumplită lipsă

O L Ă M U R I R E

În Curentul de Sâmbătă 4 Martie 1939, un domn cu nume scump scria un articol intitulat „Copiii de țară”.

Între altele descoperia că orășanul, grație nepotismului, ajunge „un prost cu diplomă universitară iar geniul dela țară rămâne de multe ori să păzească porcii. Că se „prea poate” să fie un raport matematic între lumânări și evlavia enoriașilor. Că țăranul nu poate da nici măcar un ou copilului „că e post”. Și că „așa trăiesc copiii în cătunul, unde dascălul dela biserică adună limbile de porc pentru izbăvirea sufletelor din unsoarea păcatului”. Iată probleme deslegate dintr'un condei și cu ironie. Totuși disprețul inamoratului nostru de lucrurile Bisericii are o parte bună. Omne malum bonum.

Mi-a dat prilej să dumiresc pe mulți în necunoștință despre aceste trei preocupări scumpe unui adevărat credincios.

Lumânarea și evlavia. Oprirea mâncării unui ou în Post. Limbile de porc și izbăvirea sufletelor. Să le adâncim valoarea. Pentru moment să nu mai râdem, ci să ne reculegem!

Câtă întristare sufletească nu simte creștinul, când cineva dintre apropiații lui moare fără lumânare! Chiar d-l cu ironia știe ce valoare are o lumânare, când i se stinge lumina electrică. Ce plăcută indeletnicire și-a făcut însăși Maica Domnului din aprinderea lumânărilor în sfeșnic, mai înainte de adormire! Cine nu știe că sentimentele sufletului omnesc se manifestă prin materialitatea trupului? Cine, oare, ar fi putut să vadă pe Dumnezeu, dacă nu s'ar fi întrerupt în chip de om desăvârșit? Cine nu știe că primul lucru făcut de Dumnezeu la creiarea lumii este lumina? Că viața organică nu poate dura fără lumină. Că la mormântul dispăruților noștri dragi se aprind lumânări în sfârșit, că nu se săvârșește slujbă în Biserica „Luminii lumii” fără de întrebuințarea simbolică a lumânării?

Am zis să ne reculegem, pentru că imputinarea jertfei de lumânări este un trist certificat al sufletelor de azi. A început cam de mult să se singă în noi dorul de lumina cea neînserată. Lumânarea în Biserica Ortodoxă simbolizează pe creștinul, care trebuie să fie o lumină în mijlocul lumii.

„Voi sunteți lumina lumii. Creștinii n'aprind făclie și o pun sub obroc, ci în sfeșnic și luminează tuturor celor ce sunt în casă”, grăia Mântuitorul.

Iată dar că nici nu se poate concepe creștin fără de lumânare. Există o strânsă legătură între lumânare și evlavia ortodoxului. Aprinderea lumânării este o necesitate organică. Deci viața creștinului fără de lumină este un non sens.

Pentru ce este oprită mâncarea de ou în Post?

Romano-Catolicul nu-și pune această întrebare, pentru că el mănâncă ouă în post. Pentru unii necredincioși această preocupare este egală cu o banalitate. Ortodoxul sănătos la trup și la suflet însă, răspunde fără sdruncinare:

Abținerea dela această mâncare este unul din cele mai clasice mijloace de a ne oțeli voința și a o pune în slujirea lui Dumnezeu. În adevăr, cine se abține dela un ou, se poate abține și dela un bou. Și cine izbutește să-și înfrâneze trupul cu sburdările lui, fără puțință de desmințire, poate să se ferească și de păcate.

Postul este un așezământ divin, săvârșit de Iisus în pustie, ca o pildă de înfrânare, pentru adevărații Lui urmași. Postul armonios al trupului și al sufletului este o armă înfricoșătoare, prin care isgonim un soiul anumit de demoni. Copiii generațiilor vechi, cari au păstrat cu sfințenie postul cel plăcut Domnului, au ieșit mai robusți în viață și au trăit mai mult. Cei de azi îmbuibăți cu tot felul de bunătăți cad mai lesne pradă boalelor și morții.

Postul creștin este, în fond, cel mai ideal regim spiritual și material, prescris de nemuritorul doctor al trupului și al sufletului: Iisus Hristos. Toată frumusețea lui stă în faptul că nu e impus, ci consimțit. Prin urmare, a nu da copilului un ou „că e post” nu este un motiv de ironie, ci o practică onorabilă creștină, pe care unii o socotesc o curată prostie sau sinucidere. Și este regretabil. Lăsăm la o parte excepțiile, pe care și Biserica le îngăduie. Curios e însă că mulți vor să facă pe excepționalii în materie de post. Și mai și râd! Ne-a mai rămassă adâncim:

Ce legătură au limbile de porc cu izbăvirea sufletelor de unsoarea păcatului? O jertfă de bună voie „jerfa laudei” să fie o jăcmăneală a proștilor?! Dar Doamne! Cine este mai neinformați cu diplomă și de răs: Cel ce împarte limba de porc sau cel ce râde de acesta?

Mai întâiu dascălul nu adună limbile, dacă

nu sunt risipite. Iar această risipire nu este impusă de cineva, ci pornește din lăuntru sufletului celui credincios. Deci interesant e să știm de ce risipește cu atâta prisosință enoriașul din aceste bunătăți materiale?

Cu aceasta am ajuns la o datină străbună, pe care însuși Măria Sa Regele Carol II ne îndeamnă s'o păstrăm.

Creștinul nu se dedulcea din pârga firii, până nu jertfia mai întâiu Bisericii, care neconținut se roagă „pentru bună întocmirea văzduhurilor și pentru înbelșugarea roadelor pământului”. Creștinul nu face colacifără, „drept Dumnezeu”. Nu mănâncă din pârga castraveților, până nu lipește vârful unuia la frunte. Nu mai amintesc de mere, pere, struguri, pepeni sau carne de porc, care se sfințesc în Biserica noastră, prin molifte deosebite. Astfel,

aceste ofrande, care se dăruiesc Bisericii din prisosul inimilor, au o sântă semnificație:

Se aduc aceste daruri lui Dumnezeu, ca jertfă de laudă și de mulțumire, pentru că El dăruiește ploi, vremuri roditoare (F. Ap. 14, 17), și dă hrană animalelor la vreme. Strămosii noștri împărțeau de pomană mai întâiu la biserică sau la vecinii sărmani și apoi se așezau la masă. De ce? Imitau pe Dumnezeu care împărțește altora întotdeauna. Dumnezeu prin dăruirea Sa a izbăvit lumea de păcate. Dăruirea către aproapele este cheia fericirii veșnice. Darul material e oglinda sufletului. Așa dar și creștinul tot prin dăruire se izbăvește de „unsoarea păcatului”. Numai că adevărurile Duhului lui Dumnezeu trebuiesc judecate duhovnicește.

Pr. Mihail Stănescu
Turnu-Măgurele

RAPORTUL P. S. ARHIEREU GALACTION

CU PRIVIRE LA HIROTONIA PREOTULUI ȘI DIACONULUI
DELA BISERICA ROMÂNĂ DIN SOFIA. (BULGARIA)

Înalt Prea Sfințite Ștăpâne,

Potrivit adreselor Înalt Prea Sfinției Voastre, de sub Nr. 4230 și 4482 din 29 Martie 1940, în ziua de 31 Martie 1940, Duminica Crucii, am liturghisit în Biserica Domnița Bălașa din București, unde, prin chemarea Sfântului și a toate mângâetorului Duh, am hirotonisit și hirotonisit în preot și duhovnic pentru biserica noastră din Sofia (Bulgaria), pe Cucernicul diacon Ioan Dorobanțu, iar în diacon pe candidatul teolog Ioan Iufu.

După săvârșirea acestor taine asupra lor, am adresat poporului de față și nouilor hirotonisiți următoarele lămuriri și îndrumări:

Iubiți creștini,

Sânt convins că au fost rare prilejurile pentru Frățiile voastre de a lua parte la o slujbă așa de minunată și însemnată pentru viața noastră bisericească ca cea de azi, la care ați văzut chiar cu ochii proprii cu câtă măreție împărătească se face de către arhieru consacrarea prin chemarea Sfântului Duh a celor destinați înaltei trepte a preoției și diaconiei.

Am citit și văd și acum pe fețele celor mai mulți dintre Domniile Voastre, revărsată cea bucurie și tresăltare lăuntrică plină de umilință și evlavie pentru fericitul prilej de a vă împărtași împreună cu noi de această comuniune duhovnicească, și de aceea, îmi îngăduiesc să vă dau în câteva cuvinte lămuririle necesare:

Din porunca Înalt Prea Sfințitului nostru Patriarh Nicodim, am hirotonisit dar, precum ați văzut astăzi, doi tineri:

Pe Ioan Iufu în diacon, iar pe Dorobanțu Ioan în preot.

Aceștia, amândouă, vor trebui să meargă în timpul cel mai scurt la Sofia în Bulgaria, unde țara noastră, pe lângă reprezentantul său, are și o biserică pentru îngrijirea cu cele sufletești a supușilor săi de naționalitate română în majoritate însă macedoneni. Acolo ei vor avea puțința să-și desvolte frumoasele însușiri sufletești și totodată și prilejul de a face dovadă fraților noștri bulgari de aceeași credință, despre buna și iubitoare noastră inimă românească.

Biserica noastră din Sofia a fost sfințită în anul 1923 și de atunci și până în momentul de

față a avut rând pe rând următorii vrednici slujitori: preotul Stelian Iliescu, pr. Paraschiv Angelescu și Ioan Popescu-Runcu, care prin aprecierea deosebită a Înalt Prea Sfințitului nostru Patriarh, pe ziua de 1 Aprilie 1940, trece conducătorul corului nou ceremonial patriarhicesc.

Părintelui Dorobanțu fiind deci al patrulea la rând preot al Sofiei din Bulgaria, îmi veți îngădui să-i spun în calitatea mea de arhieru și delegat al Înaltului Prea Sfințitului Patriarh câteva cuvinte și îndrumări:

Prea iubite părinte Ioane și al meu fiu duhovnicesc!

Prin punerea mâinilor mele nevrednice asupra Frăției tale și prin chemarea Sfântului și a toate desăvârșitorului Duh, astăzi, s'a coborât peste Frăția ta puterea Lui, care îți dă dreptul să săvârșești toate cele sfinte, lucrătoare în Biserica Domnului nostru Iisus Hristos, și să legi și să deslegi, cele ce se întâmplă întru poporul Său.

Bogăție și tezaur mai mare decât ce ți-am dat eu astăzi din partea Lui, nu poate nimenea pe lume să-ți mai dea.

Dar cu primirea lui, îți incumbă și mari răspunderi și înfricoșate îndatoriri.

Îți cer dar în numele Celui cui ai primit taina preoției, ca s'o chivernisești după cuviință, stăruindu-te din toate puterile tale să ștergi lacrimile văduvei, să miluești orfanii, să te rogi fierbinte pentru sănătatea celor bolnavi, să cercetezi pe cei streini și să-i mângâi măcar și cu un cuvânt; să potolești furia celui îndrăcit și să îndoiești genunchiu celui mândru și împietrit; într'un cuvânt să fii cu vreme și fără vreme, doctor al tuturor suferințelor trupești și sufletești, al poporănilor încredințați păstoriei tale. Trudește-te și te nevoește să atingi înălțimea la care te dorește Înalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim, a căruia viață de năzuință și de frământare întru împlinirea poruncilor evanghelice, îți poate fi și dreptar și îndemn pentru întreaga activitate a Frăției tale. În vremurile acestea de cumplite frământări sufletești ale lumii, poporul nostru își îndreaptă toate pri-

virile nădăjditoare spre haina noastră preoțească de cinste împărătească. Și nu cere și nu dorește parcă nimic mai mult dela noi decât înfăptuirea unui ideal ce s'ar cuprinde în aceea — după graiul unui mare cugetător bisericesc — că dacă cineva ar întâlni pe drum mergând împreună pe un înger cu un preot, să fie gata și dispus a saluta mai întâi pe preot și după aceea pe înger.

Poporul, iubitul meu fiu sufletesc, ne dorește pe noi preoții să fim îngeri păzitori și înfăptuitori ai binelui și dreptății și întocmai ca și solii cerului să vestim fără încetare:

Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pre pământ pace, între oameni bună învoire.

Iubite părinte Dorobanțu și părinte diacone Iufu,

O coincidență minunată a făcut ca Frățiile Voastre să primiți din mâinile mele darul preoției și al diaconiei tocmai în Duminica Crucii a Sfântului și Marelui Post din anul acesta.

Și noi cu toții, ca și Mântuitorul, trebuie după pilda Lui să ne înarmăm cu suferințele crucii.

«Cel ce voește să vină după mine — zice El — să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze mie».

Așa dar, înarmați cu Sfânta Cruce, această armă puternică și nebiruită împotriva răului; încurajați și îndemnați de dragoctea și atențiunea Prea Fericitului nostru Stăpân Patriarhul Nicodim, mângâiați de cântarea tuturor credincioșilor participanți la această slujbă, care prin noi v'au cântat și rostit din toată inima:

Vrednic este!

eu, vă îndemn din tot sufletul să mergeți cu Dumnezeu și cu voie bună la frații și fiii noștri macedoneni din Sofia, și fiți pentru ei sarea cea bună și aleasă duhovnicească străduindu-vă să-i păziți fără încetare împotriva tuturor stricăciunilor și putreziciunilor care amenință fără răgaz sârmana noastră ființă omenească.

Așa să vă ajute bunul Dumnezeu.

Pentru care cu onoare raportez.

Supus fiu duhovnicesc,

† GALACTION SILISTREANU

RAPORTUL PARINTELUI GAFTON

CONFERENȚIAR LA C. F. R., CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ
PE LUNA FEBRUARIE 1940.

Onor. Inspectoratului General de Control C. F. R.
Str. Sevastopol Nr. 26

LOCO

În luna Februarie crt., lucrarea culturală religioasă printre personalul C. F. R., s'a săvârșit în chipul următor:

I.

1. În ziua de 10 Februarie între orele 9,20-10,30, în stația Titu în fața a c-ca 50 persoane în frunte cu d-l D. Roșca șeful stației. S'a vorbit despre: *necesitatea și efectele rugăciunii*.

2. În ziua de 13 Februarie în Atelierele Palas între orele 12-13, luând parte c-ca 250 de persoane în frunte cu d-l Ing. N. Manolescu. S'a vorbit despre: *foloasele sufletești și trupești pe care le are omul dintr'o legătură vie cu Dumnezeu*.

3. În ziua de 14 Februarie, între orele 18-19, în stația București-Est, în fața a c-ca 70 persoane. S'a vorbit despre: *virtutea milosteniei poate și trebuie a fi împlinită de fiecare suflet datoritor de mântuire*.

4. În ziua de 15 Februarie, între orele 9,10-10,15, în stația Buzău, în fața a c-ca 150 de persoane în frunte cu d-l instructor al personalului. S'a vorbit despre: *Rugăciunea și puterea ei*.

5. În ziua de 20 Februarie, între orele 12,40-13, 40 în stația Giurgiu, în fața a c-ca 200 de persoane în frunte cu d-l șef de gară. S'a vorbit despre: *Rugăciunea este o necesitate sufletească*.

6. În ziua de 21 Februarie, între orele 18,30-19,30 în stația București-Triaș, în fața a c-ca 150 persoane. S'a vorbit despre: *Ascultarea de legi și autorități este datoria ceasului de față*.

7. În ziua de 22 Februarie, între orele 12,30-13,30 la Tipografia C. F. R., în fața a c-ca 200 persoane în frunte cu d-l ing. Z. Constantinescu, conducătorul tipografiei. S'a vorbit despre: *Stăpânirile sunt dela Dumnezeu*.

8. În ziua de 23 Februarie, între orele 10-11, în stația București-Grivița, în fața a c-ca 70 persoane în frunte cu d-l Gh. Teodorescu șeful stației. S'a vorbit despre: *necesitatea și foloasele supunerii la legi și autorități*.

9. În ziua de 26 Februarie, între orele 18-19,30 în stația Mărășești în fața a c-ca 120 persoane în frunte cu d-l G. Gagea șeful stației. S'a vorbit despre: *ascultarea de legi și autorități asigură ușurarea greutăților vremii*.

10. În ziua de 27 Februarie, între orele 11,30-12,30 în stația Tecuciu în fața a c-ca 70 persoane în frunte cu d-l C. Cernat șeful stației. S'a vorbit despre: *importanța legilor și efectelor ascultării lor*.

II.

În afară de acestea, conform programului dinainte stabilit, m'am prezentat pentru ținerea conferințelor anunțate, dar care n'au putut fi ținute, la:

a) În ziua de 2 Febr. ora 11-30 stația Pitești, unde personalul n'a fost adunat;

b) În ziua de 13 Febr. ora 8,30 stația Constanța, unde personalul deși avizat, nu s'a adunat;

c) În ziua de 14 Febr. ora 16,30 Atelierele de vagoane-Grivița, unde sala a fost ocupată cu exercițiile de apărare pasivă.

d) În ziua de 27 Febr. ora 9,30 stația Bârlad, unde personalul nu s'a putut aduna.

Pentru a se preîntâmpina pe viitor pierderea de vreme, fără nici un folos, la care se dă naștere în astfel de cazuri, rugăm pe cei în drept să binevoiască a ne vesti atunci când, indiferent pricina, nu s'ar putea ține conferința la ora și ziua fixată.

III.

Pentru ca influența ce urmează a se exercita asupra ascultătorilor prin lucrarea ce se să-

vârșește, să fie și mai integrală și mai simțită, am distribuit ascultătorilor după fiecare ședință, diferite cărți religioase, morale, în mod gratuit.

Astfel în luna aceasta s'au împărțit următoarele cărți:

1. Noul Testament, *ediția Sfânt. Sinod*, în 16 ex.
2. Sfânta Evanghelie 10 „
3. Cărți de rugăciuni, ed. Fund. Regale 15 „
4. Tălmăciri alese din Sf. Ioan Gură-de-Aur 2 „
5. Sfânta copilărie 2 „
6. Familia noastră (Nr. 5, 6, 7 și 8) 91 „
7. Vrajmașul cel mare 155 „
8. Viața Sfintei Ecaterina 30 „

Plăcerea cu care ascultătorii conferințelor doresc să primească o carte de citit, ne îndrituiește să nădăjduim că o vor și citi. Și, dacă numai o parte dintre cei ce primesc aceste cărți le vor citi, iar dintre aceștia, o parte cât de mică, vor și aplica în viața lor învățăturile din ele, vom avea să ne bucurăm de urmările lucrării împlinite.

IV.

a) Peste tot conferințele au fost și în această lună bine primite. Ascultătorii sunt tot mai do-

ritori de cuvântul de îndrumare sufletească, justificând astfel cu totul, măsura Onor. Direcțiunii Generale C. F. R. pentru ținerea acestor conferințe. Deasemenea felul în care se primește cartea de zidire sufletească arată cât este de cerută de sufletul omenesc și deci cât e de necesară distribuirea — într'un număr cât mai mare.

Ascultarea cu cea mai încordată atențiune a vorbirilor și dezvoltarea gustului de citit a cărții bune, sunt indicii cari ne arată că, de se va continua cu tenacitate, răbdare și bunăvoință lucrarea de frământare a aluatului sufletesc, vom culege și roade binecuvântate.

b) Rugăm Onor. Direcțiunea Generală C. F. R. să reflecteze în *a ni se oferi puțința săvârșirii de servicii religioase* prin centrele în care mergem; participarea la un serviciu religios, prin căldura pe care o degajează va contribui să se fixeze și să se desăvârșească lucrarea începută de cartea cea bună și de cuvântul de îndrumare ce se împrășteie în conferințe.

*

Acestea aducându-vi-le la cunoștință, cu o noare vă rugăm să binevoiți a dispune.

Conferențiar C. F. R. Pr. Ion Gafton

SFINȚIREA BISERICII SILIȘTEA-GUMEȘTI II

JUDEȚUL TELEORMAN

Cu stăruință întotdeauna se pot face lucruri mari. Aproape toate bisericile zidite în vremile din urmă în cuprinsul Arhiepiscopiei, sunt rodul stăruințelor unui grup de oameni plini de credință, în frunte cu preoții. Aceștia zi de zi, ani de-a rândul au făcut apel stăruitor la bunăvoința și simțul de jertfă al credincioșilor din parohie, din comune vecine, autorități comunale și județene.

În chipul acesta s'au adunat multe milioane, ridicându-se biserici mărețe, cari și dacă nu sunt întotdeauna la înălțimea valorii arhitectonice și artistice al celor vechi, — cele mai multe ctitoricești — totuși sunt pline de trăinicie și destulă frumusețe, ca să poată mulțumi setea religioasă sufletească a credincioșilor noștri.

Între bisericile zidite cu trudă și multă alergătură după ofrande, până s'a putut aduna

un milion și jumătate, primit mai mult în bucate, trebuie să înșirăm și noua biserică din parohia II-a *Siliștea - Gumești - Teleorman*. Preotul Ilie *Andrei*, ajutat de comitetul de construcție a pornit la lucru încă în anul 1932. A cutreerat zeci de sate, a bătut la ușile sutenilor și miilor de gospodari creștini, începând cu cei din comuna Siliștea-Gumești, până a încropit cele dintâi sume de bani, cu care a pus temeliala bisericii celei noi, la 6 August 1935. De atunci munca s'a întins pe două fronturi și a zidirii și a adunării de noi fonduri. Încetul pe încetul, ostenelele au dat roade, căci până s'a ajuns să se sfințească biserica, daniile credincioșilor din comună în grâu și porumb, în atâți ani de-arânduț, s'au ridicat până la valoarea de 450 mii lei, ale colectelor făcute în județ la 240 mii. La acestea s'au adăugat daniile ținutului Bucegi, Comunei,

Județului, col. M. Slăvescu, Dir. C. A. M., Soc. Titan-Nadrag, cari au variat între 30-40 mii lei, apoi dania Maria Manus 12.500 Sf.-ta Episcopie de Argeș 2 mii, etc.

În lucrarea sa preotul în mod special a fost ajutat de către d-l consilier parohial Aristide Rădulescu, fost primar, care a împrumutat epitropia de câte ori a fost nevoie. Același sprijin, dar poate și mai simțitor l-au avut din partea d-lui Ștefan Predescu, actualul primar și epitrop, care pe lângă danii personale, deasemenea a împrumutat biserica cu zeci de mii de lei.

Biserica s'a zidit în fața celei vechi, — azi ruinată, — are înfățișare frumoasă, cu toate că îi mai lipsește tencuiala pe din afară. Înăuntru e terminată aproape complet și pictată frumos.

Tărnosirea bisericii s'a făcut în ziua de 10 Martie 1940, de către delegatul I. P. Sf. Patriarh Nicodim, P. Sf. Arhiepiscop Emilian Antal-Târgovișteanu, vicarul Patriarhiei, asistat de către p. c. diacon Silvan Munteanu, P. C. Protopop Nicolae Marinescu, dela Roșiorii de Vede și un sobor de preoți, între cari și P. C. Ec. Sabin Popescu din Cernătești-Dolj.

Slujba s'a făcut cu tot fastul cuvenit și a fost ascultată de un mare număr de credincioși.

După terminarea ei P. Sf. Sa Arhiepiscop Emilian, în cuvântarea rostită, după partea de învățătură și binecuvântări din partea I. P. S. Patriarh Nicodim, a lăudat cum se cuvenea, contribuția de danii și muncă a tuturor donatorilor și ostentitorilor, în frunte cu C. Preot I. Andrei și comitetul de construcție, epitropul Șt. Predescu și consilierul A. Rădulescu. Le-a mulțumit tuturor rugând pe bunul Dumnezeu să le răsplătească cu răsplată cerească pentru tot ce au făcut.

C. P. I. Andrei face o amănunțită dare de seamă despre întreaga lucrare săvârșită, felul cum a adunat fondurile, sprijinul ce l-a avut din partea binevoitorilor, cât și piedicile ce a trebuit să le învingă până s'a ajuns la această mult așteptată sărbătoare. Mulțumește în primul rând P. Sf. Arhiepiscop Emilian pentru osteneala slujbei frumoase săvârșite, P. C. Protopop, fraților preoți și apoi tuturor oaspeților, cari au cinstit cu prezența lor acest mare praznic al parohiei Siliștea-Gumești II.

P. C. Pr. Ec. Sabin Popescu în câteva cuvinte a arătat activitatea mănoasă săvârșită de C. Pr. I. Andrei, cât a fost preot în parohia

Mihăița-Dolj, unde deasemenea a renovat biserica.

D-l Ștefan Predescu, în numele comunei a adus mulțumiri P. S. S. Arhiepiscopului Emilian că a venit în numele I. P. Sf. Patriarh, să dea destinației acest sfânt locaș, care va servi la întărirea suflotească a neamului, condus cu atâta înțelepciune de către M. Sa Regele Carol al II-lea.

P. Sf. Sa Arhiepiscop Emilian știind că d-l Șt. Predescu a împrumutat epitropia bisericii cu 80 mii lei cunoscând strâmtorarea în care se afla, cât și sumele de cari mai au nevoie până se va termina în mod definitiv, cunoscând apoi și bunăvoința de care a dat dovadă, d-l Predescu și daniile ce le-a mai făcut bisericii de vreo 80 mii de lei până acum, când i-a mulțumit pentru cuvintele rostite, l-a rugat în șoaptă să înjumătățească datoria, adică să o ierte jumătate, în amintirea acestei frumoase sărbători. D-l Predescu plin de generozitate a răspuns că iartă și donează întreaga datorie.

P. C. Părinte protopop N. Marinescu a rostit un cuvânt de frumoasă apreciere a celor ce s'au făcut, cât și de mulțumiri P. Sf. Vicar și împreună slujitorilor.

Terminându-se cuvântările P. Sf. Sa Arhiepiscop Emilian a rugat pe d-l Șt. Predescu să anunțe în auzul tuturor dania făcută. D-sa plin de emoție a declarat că donează bisericii suma de 80.000 lei, ce-i datorează epitropia.

P. Sf. Sa mulțumește în cuvinte calde d-lui Predescu, pentru frumoasa danie făcută, care adaugă la ceea ce a mai dat, se ridică la peste 150 mii lei, făcându-se astfel principalul ctitor al bisericii.

P. Sf. Sa împarte tuturor binecuvântări, și în bucurie și mulțumire generală se încheie sărbătoarea din biserică.

A urmat o masă comună în școala primară, unde P. Sf. Sa Arhiepiscop Emilian a rostit cuvinte de omagiere pentru M. Sa Regele și I. P. Sf. Patriarh. Au mai vorbit P. C. Protopop N. Marinescu, Inv. dir. D. Predescu, Ec. S. Popescu, Pr. Andrei, și Pr. Gh. Popescu-Ciolănești din Deal.

La ora 3½ oaspeții au plecat la casele lor.

În acest chip sărbătoresc s'a dat destinației o nouă biserică spre preamărirea lui Dumnezeu, spre întărirea suflotească a credincioșilor și slava sfintei Sale Biserici dreptmăritoare.

E.

Din activitatea pastorală

A PROISTOȘIEI MAGULA DIN JUD. PRAHOVA

Fericită clipă a fost, când s'a hotărît de organele bisericești superioare, ca mai multe parohii, (8-10 la început și 5-6 acum) să formeze un cerc pastoral — o proistoșie — ai căror preoți să activeze — în sobor, — atât pe teren pastoral-cultural, cât și în multe cazuri chiar, pe teren istorico-dogmatic și național.

Căci, în aceste cercuri, cu ocazia ședințelor din diferitele parohii, nu a fost decât de câștigat, atât pentru slujitori, cât și pentru membrii ascultători ai sfintei noastre biserici.

În aceste cercuri, s'a adâncit și se adâncește făgașul conștiinței creștine, se împorțânează în mintea tuturor — cler și popor — învățăturile și adevărurile credinței ortodoxe și se naște apoi dorința aceea fierbinte spre desăvârșirea pe care ne-o recomandă Mântuitorul: «Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru din ceruri, desăvârșit este». Mat. V. 48.

Cu ocazia acestor cercuri, în slujbele, în sobor, slujitorii își observă anumite lipsuri, pe care și le completează, se înfrățesc într-o disciplină mai plăcută și și adună laolaltă toate puterile latente în cazuri singurate, dând astfel dovada unei lucrări, cerută — cu timp și fără timp — spre a produce rodul însutit, în biserică și neamul, cărora le slujesc.

Și nu numai atât. La cercurile pastorale se întâlnesc experiențele bătrânilor cu idealurile tinerilor și se contopesc într'un *tot bun*; *bun*, pentru ei, *bun*, pentru credincioșii parohiilor respective, *bun*, pentru neamul și țara în care trăim.

Și astfel în aceste ocazii, se adună laolaltă, — preoți în sobor, cântăreți în cor, dascăli cu copii, tineri cu bătrâni de diferite trepte sociale, autoritățile din parohii, și — gândurile tuturor — în biserică dimineața și în școală după masă, — se topesc într'o singură plămădeală, aceea a iubirii creștine.

Astfel de constatări am făcut subsemnatul, asupra activității proistoșiei ce conduc de

peste șase ani, în calitate de președinte.

Iar pentruca, lucrarea conștiințioasă a membrilor din Proistoșia noastră, să se facă vădită, dau aci pe scurt cele ce urmează:

Proistoșia Magula este compusă din șase parohii, conduse actualmente de preoți parohi, toți tineri și harnici, ca: Preot C. Dumitru *Magula*, Pr. V. Anghelache *Inotești*, Pr. V. Elefterescu — *Conduratu* Pr. N. Alexe — *Colceag*, Pr D. Nicolae — *Degerați* și Pr. Gh. Popescu — *Parepa*, iar la început încă unul Pr. I. Enescu — *Tomșani*. Fiecare din noi, s'a străduit, la cercul ce a avut în parohia sa, unul pe an, să fie cât mai bine, să înfățișeze biserica sa, gospodăria sa, cât mai curate și bine aranjate, cu popor mult la slujba liturgică dimineața, cât și după masă în școală, sau tot în biserică în unele cazuri.

Ne despărțiam la sfârșitul ședinței într'o atmosferă mai mult decât plăcută, îmbătați parcă de succesul ostenelei noastre întru cele ale credinței. Și aceasta nu o spun ca pentru lauda noastră, ci mai mult spre lauda în Domnul, și ca să ni se dea nouă dela Tatăl din Cer, puteri și îndemn spre mai multă trudă ca până acum... acum mai ales, când vânturi multe, din multe părți, se abat peste biserică și țara noastră românească.

În șase ani de activitate, s'au ținut, conform programului alcătuit anual — *32 de predici*, — cu subiecte alese și în unele cazuri, făcându-se interpretări istorico-morale; toate, în legătură cu bucățile Evanghelice, din ziua când era rânduit cercul, bine studiate, așa fel, că de multe ori poporul parcă nu s'atula îndejuns de merindea duhovnicească dată, tot ar fi mai vrut ceva.

Tot de atâtea ori, câte ședințe au fost, s'a slujit și parastas pentru eroii neamului nostru, morți în războiul 1916—1918, cu pomenirea numelui celor din parohia respectivă și dela caz la caz, s'a adăugat câte

o scurtă cuvântare, ținută de unul dintre membrii cercului, pentru trezirea sentimentului național și patriotic.

Cu lacrimi amintesc, că odată cu parastasul pentru eroi, s'au pomenit și se vor pomeni, de cei ce vom trăi și acei dintre noi, frați preoți, pe cari, găsiți la datorie, Dumnezeu i-a chemat la Sine, prea de vreme: *Pr. Nic. Ștefănescu* — Inotești, mai vârstnic, în Martie 1935, — și tinerii preoți — *Pr. Ath. Stoicescu* — Colceag, decedat în Martie 1937, iar acum de curând pe *Pr. D. Dumitru* — Parepa, în Sept. 1939. Nu-i vom uita niciodată, pentru felul cum căutau și știau, aceste „vase alese” să întrebuințeze talantul încredințat lor de Domnul nostru.

La cele 32 ședințe, după masă, s'au ținut deasemeni peste 35 conferințe, cu subiecte alese și potrivite cu nevoile religioase, culturale și naționale, din parohia în care se desvoltau subiectele. Conferențiarilor preoți s'au achitat în mod onorabil și astfel intercalați de coruri și recitări școlare sau în unele cazuri de cântări religioase, cântate de preoți și cântăreți, cari și ei stau de veghe și gata în ajutorul preotului, — nu dădeau decât atmosfera aceea de dragoste duhovnicească. Asemenea atât la deschidere cât și la închiderea ședinței nu lipsea cuvântul Păr. Președinte. S'au împărțit și broșuri religioase peste 2.000 bucăți, adăogându-se la cele vorbite și hrană scrisă.

Este de remarcat în plus, că, în cadrul ședințelor cercurilor noastre pastorale, timp de 6 ani, s'au adaos spre mărirea fastului, șease evenimente deosebit de importante: cinci instalări de preoți și o sfințire de biserică; trei instalări produse prin transferare

și două produse prin noi hirotoniri. Instalări la care, pe lângă cele rânduite ale cercului, — s'au adăogat Te-Deumuri, cuvântul preoților noului instalați, plin de promisiuni și râvnă duhovnicească, prezența a mai multor poporeni și mai presus, prezența la cerc a Prea Cuc. Protopop Vicențiu Pop, care a dirijat în mod minunat cercul în astfel de ocazii.

Prea Cuc. Sa Păr. Protopop, la fiecare cerc și pentru fiecare preot instalat în misiunea pastorală și parohială, — a spus cuvântul său adânc și plin de învățături miresmuitoare pentru sufletele tuturor celor prezenți.

Iar al șaselea eveniment, despre care am putea zice că iese din cadrul oarecum restrâns al activității cercurilor și totuși la care am luat parte toți membrii cercului, preoți și cântăreți, lângă care s'au mai adăogat și alți opt preoți din vecinătate, cum și popor de peste 2000 suflete, în frunte deasemenea cu Prea Cuc. Protopop al Circ. III Ploești și Prea Sf. Vicar Veniamin, — a fost — *sfințirea marelui biserici*, — zidită din temelie, în satul Magula, prin râvna, inițiativa și truda subsemnatului și cu obolul al său mai puțin și aproape tot al enoriașilor săi numai; sfințire făcută la 6 XI 938.

Aceasta ar fi pe scurt activitatea membrilor din Proistoșia Magula, jud. Prahova, în timp de 6 ani, între 1933—1940 exclusiv, activitate inițiată de forul sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei și dirijată apoi de subalterni spre folosul clerului și al poporului în sânul dreptslăvitoarei noastre biserici ortodoxe.

Proistos, Pr. C. DUMITRU
Magula

PATRIOTISM LUMINAT

Publicăm cu deosebită bucurie scrisoarea cu-cernicului preot Traian Popescu-Fierbințeanu, din comuna Fierbinți, județul Vlașca, către Majestatea Sa Regele, din care se poate vedea spiritul de jertfă și de dragoste dovedită prin faptă către Țară și Tron. Înălțătoare și ne-grăit de frumoasă pildă pentru toți românii, este gestul părintelui Traian, care gest impresionează cu atât mai mult cu cât se văd greutățile ce le are. Elanul patriotismului său curat, dovedește odată mai mult că preoțimea română este gata la datorie și în timpuri bune și în timpuri rele și gata să jertfească totul pentru Neam, Țară și Rege.

MAJESTATE

Regescul gest ce ați făcut, ajutând țara cu o sumă atât de importantă, ne-a răcorit sufletele cu lacrimi de bucurie.

Am plâns, de bucurie, văzând dragostea Regească pentru această țară și acest popor, eternizat aici, la porțile orientului, ca o neadormită streajă.

Regescul gest m'a determinat să subscriu salariul meu pe două luni pentru înzestrarea scumpei noastre oștiri.

Regescul gest m'a determinat să mă împrumut la Casa Clerului și să mai subscriu încă 5.000 (cinci mii) lei. (Ordonanța nr. 556/940).

Sunt preot de țară. Am 9 copii. Băeți și fete. Rog pe Majestatea Voastră să-i considere mobilizați în permanență pentru Țară și Rege.

Iar pe mine cu toată vârsta înaintată, Vă rog deasemenea, a mă considera mobilizat pentru Rege și Țară, indicându-mi-se postul cel mai înaintat de pază al scumpei noastre Țări.

Sănătate.

Preot. TRAIAN-FIERBINȚEANU
Com. Fierbinți, Jud. Vlașca
26 Martie 1940

Martți 20 Februarie a. c. preotul pensionar Avram Eufrosin din comuna Star-Chiojd, satul Valea-Anei, a trecut în vecinicie în vârstă de

78 de ani, după 54 ani de vrednică și pilduitoare păstorire în ogorul Bisericii Străbune.

Fiu al Satului Posești, și strănepot al marelui dascăl Arhimandritul Eufrosin Poteca, preotul Avram Eufrosin a urmat Seminarul la Buzău și s'a făcut preot în Star-Chiojd Prahova, unde a activat intens, pentru ridicarea parohiei sale.

Astfel în Valea-Anei a făcut o frumoasă Biserică, în Rotarea a făcut o școală, iar în Star-Chiojd obștea Star-Chiojdenilor și alte acte mari, cari vorbesc despre vrednicia lui.

A avut o familie grea, dar și-a crescut copii bine, în cât azi îi fac cinste dând societății un fiu institutor, 2 gineri proprietari și 3 gineri preoți.

Pentru meritele sale, Sf. Arhiepiscopie l-a numit Proistos, însărcinare ce a avut-o 20 ani și l-a distins cu cele mai înalte ranguri bisericești, acordându-i dreptul să poarte «brâu-roșu» și «Crucea Patriarhală».

Inmormântarea acestui vrednic preot s'a făcut Vineri 23 Februarie în satul Valea-Anei de un sobor de preoți, în frunte cu Protoiereul Vălenilor, care a vorbit despre meritele defunctului preot, împreună cu d. învățător Bobu și Pr. Ilie Popescu-Posești.

Un mare număr de credincioși din Star-Chiojd și satele vecine și-au petrecut pe fostul lor păstor la locul de vecinicie odihnă.

Fie-i amintirea veșnică!

Protoiereu, Pr. Iliescu Gh.

C Ă R Ț I

CLEMENT ALEXANDRINUL, *Pedagogul, traducere de dr. Nicolae I. Ștefănescu, București, 1939, pag. 384, lei 25.*

Cartea aceasta este al treilea volum din cele publicate în colecția «*Izvoarele ortodoxiei*»; primul fiind «*Dogmatica*» sf. Ioan Damaschin, iar al doilea «*Comentariul la Psalmi*» al sf. Vasile cel Mare.

Înainte însă de a trece la volumul al treilea, merită să pomenim câteva cuvinte de laudă și

pentru ostenitorii acestei colecții. Ceea ce și-au propus să realizeze *p. c. pâr. Căciulă și Fecioru* este un lucru de proporții uriașe. Totuși, admirabil și plin de foloase pentru spiritualitatea țării noastre. Dânșii vor să ne înzestreze cu nestimatele cugetării patristice ortodoxe. Năzuiesc să realizeze o duhovnicească prisacă a tălmăcirilor, dându-ne bogate traduceri din operele sfinților părinți.

Și, cum acest curier merge la fiecare preot din Arhiepiscopie și fiindcă s'ar putea ca unii dintre frații preoți să nu cunoască această uriașă muncă și, *deci, să nu-i știe importanța*, găsesc de bine a spune și ceva în legătură cu organizarea acestor traduceri. Conducătorii acestei colecții și-au luat obligația să traducă și să tipărească anual câte 12 volume. Pentru procurarea acestor 12 volume, cine se înscrie ca abonat, le primește pe toate numai cu plata sumei de 600 lei (și aceasta în rate). Un volum, deci, de peste 300 de pagini, literă mică și *cu un cuprins de aur patristic*, se poate avea în traducere corectă, cu 50 de lei! Fiecare preot trebuie să se aboneze și să punem cu toții ajutorul nostru, ca această colecție de «*Izvoare ortodoxe*» să fie o mândrie a Bisericii noastre românești...

Să revenim acum la volumul pomenit. Cartea este o parte din vasta *trilogie* a autorului, care a trăit în secolul II și III, fiind conducătorul școlii catehetice din Alexandria. Clement a scris o operă în trei părți: *Invățătorul*, *Pedagogul și Stromatele*. Deci *Pedagogul* este cartea a doua. De sigur, că Clement a scris și alte cărți. Cele mai de seamă, însă, sunt acestea. Opera «*Peda-*

gogul» cuprinde trei cărți, prima având 13 capitole, iar celelalte două, câte 12 capitole. În cartea întâia, se prezintă Cuvântul ca educator al sufletelor și se discută despre noțiunea de «copil», în legătură cu Dumnezeu. A doua și-a treia sunt mai practice și cuprind sfaturi pentru evitarea viciilor, cari ar putea primejdui viața creștinilor.

Traducătorul acestui volum este d. *dr. Nicolae I. Ștefănescu*, profesor de limba greacă la seminariile din București, detașat actualmente la școala normală superioară. Înainte de a intra în traducerea textului, face o introducere bună și lămuritoare pentru cititori (pag. 7-23). Traducerea (noi nu cunoaștem limba greacă decât cu dicționarul) e bună, prin faptul că textul e înțeleș.

Am avea, însă, o mică nedumerire. Noi nu știm după ce izvoare s'a condus traducătorul, când a scris introducerea! Dintre monografiștii lui Clement (A. de la Barre, Freppel, E. de Faye, W. Capitaine, Tixeront, Batiffol, etc.), nu găsim pomenit pe niciunul. De asemenea, nu socotim ca bune numirile date unor scriitori bisericești: *Eusebios* (în loc de Eusebiu), *Epifanios* (în loc de Epifaniu), *Pantaenus* (Panten), *Athenagoras* (*Athenagora*). sunt nume cunoscute pentru noi teologii și trebuie pronunțate fără ifos etimologic.

În afară de aceste infime observații, cartea rămâne o importantă lucrare și îmbogățește orice minte preotească și teologică.

Preot MIHAI ȘTEFAN

A P O S T O L U L

REVISTA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE A BUCUREȘTILOR

CUVANTAREA I. P. S. PATRIARH NICODIM CU PRILEJUL ADUNĂRII EPARHIALE DELA 26 MAI 1940.

V'am convocat în adunare eparhială obişnuită, ca să luați cunoștință de lucrările care s'au desfășurat în cursul anului la Arhiepiscopia București. In această privință vi se vor înainta ra-

Eu am găsit aici la București un lucru care m'a îngrijorat. La periferiile Capitalei sunt masse întregi de muncitori, care nu au păstori bisericești și nici biserică. Așa de pildă în suburbana Șer-

I. Nicodim
Patriarhul României

poartele generale ale Secțiunilor: Economico-Financiară, Culturală și Administrativ-Bisericească. Sunt însă alte chestiuni mai importante decât acestea, și printre cele dintâi se află chestiunea parohiilor.

ban-Vodă și în împrejurimi sunt vreo 35.000 de suflete, care nu au decât o bisericuță, cu un preot. Lucrul acesta mi l-a adus la cunoștință primarul de acolo, care mi-a spus: „Iată, la mine la Primărie, veneau credincioșii și cereau

să fie trecuți la adventiști, la sabatiști, sau la aconfesionali. Intrigându-mă această chestiune și cercetând care este cauza, am aflat mai apoi că nu aveau preoți și biserică. Și atunci, ei au făcut acolo o capelă, o casă de rugăciune a adventiștilor“. Dar nu numai aici se petrec lucrurile astfel, ci și în alte părți ale Bucureștilor. Starea aceasta de lucruri însă, trebuie să înceteze. În populațiile acestea vin și se ventilează tot felul de idei de propagandă subversivă, adventistă, comunistă, ateistă, așa încât această populație muncitorească, care este cea mai săracă, nu are păstori și este lăsată pe seama tuturor vânturătorilor de țară și înțelegeți dv. că într-o zi ar putea să devină o primejdie și pentru Capitală și pentru Stat. Căci aci se încuibază și de aici se răspândesc toate învățăturile greșite.

Și atunci eu m'am sfătuit cu cei din jurul meu și m'am întrebat ce este de făcut? La un moment dat m'am gândit: în centrul orașului sunt biserici cu mai mulți preoți și fără populație creștină și am zis: aceștia ar putea să meargă acolo la periferie; bisericile acestea ar trebui unite mai multe într-o singură parohie. Însă mai apoi, cercetând în mai de aproape, am văzut că aceste biserici sunt foarte frecventate și că preoții care sunt acolo, doi-trei, abia prididesc ca să satisfacă pe credincioșii care se perindează la acele biserici. De aceea am spus: a-i lua de aici înseamnă a lipsi alte suflete de povața creștină.

Am stăruit atunci la Minister — ministru era d-l Nistor — și s'a prevăzut în buget un spor pentru 100 de parohii, pentru toată țara. Văzând lipsa care este aici, căci la țară nici cel mai îndepărtat cătun nu este lăsat fără grija păstorului, am hotărât ca 45 din cele 100 de parohii să se înființeze în arhiepiscopia București, din care 12-15 să fie în Capitală. Vă rog deci să luați această chestiune la cunoștință și să o sprijiniți cu atenția cuvenită.

Se ivește însă o altă greutate: în legea noastră de organizare bisericească se spune că nu se înființează parohii noi până când nu este biserică și casă parohială. Dar peste aceasta vom trece. Să se formeze mai întâi parohiile și să se numească preoți, care să stăruiască ca în fiecare din ele să se facă biserică. Aceasta este una din piedicile care se ivesc acum pentru completarea acestei lipse a credincioșilor din preajma Capitalei și chiar din Capitală.

Am găsit pentru câteva, mijloace: un credincios a lăsat în suburbana de unde era el o avere de 7 milioane, ca să se facă biserică; însă nu era urmărită averea și dacă mai treceau 4 ani, — au trecut până acum 3 ani, — averea trebuia să se piardă. Acum însă, preotul din partea locului a venit și mi-a spus că totul este pe calea cea bună. Primăria oferă locul și acolo se va zidi biserică. Dincoace un protopop din București s'a oferit cu 4-5 milioane, este prea cucernicul protopop Georgescu-Silvestru. De altă parte, la biserică Amza, care a avut o filială, al cărei teren s'a expropriat, sunt alte 7 milioane. Ar fi deci vreo trei biserici până acum, dar până la 14 mai este.

Eu am văzut un mijloc, se vor încreți poate unii din preoții dela bisericile cu averi proprii, dar cred că bisericile bogate ar putea să înscrie pe fiecare an câte o sumă pentru ajutorare. În orice caz aceasta este o chestiune care se va aranja de comun acord între părinți, nu trebuie să impunem noi o măsură; este o dorință care se exprimă aici în adunarea eparhială.

Mai sunt apoi și alte parohii, înființate pe cale administrativă bisericească, în cuprinsul Eparhiei, dar n'au fost până acum trecute în buget. Din prevederile care s'au oferit acum le vom trece și pe acelea în buget. Va să zică lacunele acestea, cu stăruință, se vor împlini. Aceasta în ce privește parohiile.

Mai este o chestiune: eu am fost zilele acestea pe la diferite biserici din Capi-

tală și am văzut că mai peste tot sunt lumânări de parafină, care nu pot servi drept o jertfă curată.. Chestiunea a fost ridicată de alții. În comerț nu sunt lumânări de ceară curată și atunci s'au făcut pe lângă toate episcopiile și arhiepiscopiile. câte o fabrică de lumânări, care însă trebuie condusă bine. Trebuie socotit așa fel încât să fie lumânarea de ceară curată și cât mai economicoasă. Căci fabrica nu este instituită pentru câștiguri și nici pangarul nu este făcut pentru câștiguri. Dacă se realizează ceva la pangar este în folosul bisericii, dacă se realizează ceva la fabrica de lumânări este în folosul Eparhiei pentru atâtea nevoi ale ei. Iată de pildă din acest venit s'au înființat trei posturi de misionari. Lumânarea din ceară curată este jertfa adusă de Abel, pe când cealaltă este jertfa adusă de Cain. Dar chestiunea aceasta a lumânărilor a dat loc la discuții în mai multe părți.

Imi aduc aminte de când mă aflu în Rusia ca student. Am citit atunci o broșură a unui arhiepiscop de Odesa, Nicanor. Ajunsese la urechile lui vestea că vin creștini mulți la biserică și fiecare vrea să lipească câte două trei lumânări. Neavând loc sunt puse acolo vrafuri iar cele care n'apucau să ardă erau duse din nou la pangar și vândute iarăși. Și atunci s'au smintit credincioșii: cum, o lumânare să se vândă de 3-4 ori? Arhiepiscopul a publicat o predică în această privință—sunt și alte cărți—în care spunea între altele: nu vă smintiți, dacă lumânările voastre nu ard în Biserică, totuși ard undeva; din lumânările acestea se întrețin toate școlile bisericești, academii, facultăți. Dacă lumânărica voastră nu a ars în sfeșnice în biserică, se aprinde aiurea și încă și mai plăcută jertfă lui Dumnezeu este. Și atunci lumea s'a liniștit. De aceia eu zic aici: să nu se caute câștiguri în chestia lumânărilor. Dar dacă se realizează totuși ceva să se întrebuințeze unde tre-

bue. V'am spus că am înființat trei posturi de misionari. Aceștia sunt lumina care va aduce cuvântul Domnului și îl va aprinde acolo unde este nevoie.

În orice caz vă rog ca și asupra acestei chestiuni dv. membrii adunării eparhiale să luați o hotărîre. Un lucru rău, greu se stărpește după cum un lucru bun greu se introduce. Vă rog deci să reflectați. Căci iată, oameni care în loc să asculte de păstorii lor se apucă și răstălmăcesc lucrurile. De pildă Liturghia care se transmite Dumineca la Radio. Primesc și în această privință, cum am primit și pentru lumânări, numeroase scrisori. Cum aceasta, se poate Sfânta Liturghie să fie transmisă la radio? Radio poate fi deschis să răsunе Liturghia și într'o crăsmă plină de bețivi sau în cutare tavernă. Este bine acest lucru?

Mai întâi judecata aceasta este proastă. Cei din cârciumi și taverne nu deschid radioul ca să asculte Sfânta Liturghie, deși bine ar fi să-l deschidă și acolo. Din cuvântul Evangheliei, al Apostolului, al Predicei și al frumoaselor cântări s'ar putea să cadă într'un suflet, acolo, o scânteie și aceasta să se poată aprinde și să aducă cine știe câtă îndreptare. Dar acești netrebnici nu deschid radio în aceste momente.

Trebuie să ne gândim că sunt atâtea suflete, pe patul de suferință, care nu se pot duce la biserică, dar au la îndemână descoperirea aceasta minunată și o întrebuințează acolo pe patul de boală ca o deosebită mângâere. Iată eu, de Sfintele Paști, am fost bolnav, m'am împărtășit aici în capelă și am ascultat Sf. Liturghie la radio, simțind o deosebită mângâere în suferința mea. Și atunci zic: de ce latura aceasta n'o văd cei cari îmi trimit scrisorile?

Dar mai este și altă socoteală: unii preoți poate vor spune că dacă lumea ascultă la radio Sfânta Liturghie, atunci lumea n'are să mai vie la Biserică; Bisericile au să fie goale și preoții ce au

să mai facă? Nici părerea aceasta nu e bună. Ia socotiți dv. câte biserici sunt și câți credincioși și veți vedea că ne-ar mai trebui cel puțin de zece ori mai multe biserici ca să poată cuprinde pe toți credincioșii. Astfel că slujba transmisă la radio nu este o îndepărtare dela biserică, dar este o propoveduire, care poate să aducă lumea la biserică. Și mai este încă ceva: cele sfinte nu se spurcă.

Soarele luminează peste tot pământul, și în locurile cele mai murdare și nu se spurcă și nu se supără Dumnezeu de treaba aceasta. Dar ce face soarele în aceste locuri? El usucă, vivifică și poate face să crească pe locurile care au fost cândva murdare verdeață și flori. Așa și această Liturghie, poate să facă să crească floricele din cele mai frumoase pe aici pe colo în sufletele oamenilor.

Iată cum se păcătuiește când se vorbește astfel de cutare sau cutare dispoziție luată. Lumea în loc să asculte se apucă și discută și fiindcă nu are toate mobilele și nu reflectează îndeajuns în discuția pe care o face poate să păcătuiească. Deaceia lumea care aude astfel de critici trebuie să le stăvilească.

Dar eu am spus odată așa: propovăduitori ai credinței nu sunt numai preoții, ci toată suflarea. Slujitori în cele sfinte, dinăuntru, sunt preoții; în cele din afară este toată cealaltă lume. Impăratul Constantin când a prezidat Sinodul I dela Niceea a spus: voi sunteți episcopii treburilor dinăuntru și eu sunt episcopul treburilor din afară al Bisericii, purtătorul de grijă al Bisericilor. Și după chipul acesta au lucrat și ceilalți, cum a fost de pildă Justinian, care a zidit cea mai frumoasă biserică, fără asemănare nici înainte, nici după. Numai biserica lui Solomon zice că i-ar fi putut sta alături. Când a intrat Justinian în Sfânta Sofie și a privit-o dela ușă până la altar, în timp ce preoții intonau cântarea Lumină lină, s'a întors și a spus: „Solomoane, te-am biruit“. În adevăr,

a biruit cu această măreață catedrală toate bisericile din lume, și pe Sf. Petru din Roma și pe Sf. Paul din Londra. Acum când se descoperă mozaicurile se vede încă și mai bine ce valoare extraordinară artistică are.

Iată, după chipul acesta, dv. care sunteți mireni ai adunării eparhiale sunteți slujitori și ai Bisericii, slujitori a celor din afară, în timp ce preoții sunt slujitori a celor dinăuntru, din altare. Știți câte au făcut în această privință ardenii, introducând mireni în adunările lor bisericești. Este adevărat că pe dânșii nevoia i-a făcut să realizeze aceasta. Ei erau robi și s'au strâns cu toții la biserică. Pe vremea aceia nu aveau parlament, iar exercițiile lor parlamentare le făceau în aceste adunări. Dar parcă noi în treburile bisericești n'am avut mireni? Cine a făcut minunile acelea de mănăstiri pe care le vedem răspândite în toată țara? Voevozii și boerii, precum și poporul, pe toate le face, cu călăuzirea preoților bineînțeles. Va să zică și la noi mireni n'au fost străini de trebile bisericești. De aceea avem noi mănăstirile acelea frumoase, atât de înzestrate. Le-au caliclit alții este adevărat și le-au luat zestrea.

Mulți oameni socot că nu le mai trebuie astăzi Dumnezeu și Biserică.

Ați văzut ce înseamnă știința astăzi. Ea a intrat în tainițele cele mai de nepătruns ale lui Dumnezeu și a dat la iveală atâtea descoperiri. Dar știința aceasta care este ea însăși atributul dumnezeesc a ajuns pe mâna unor oameni care au părăsit Evanghelia. Știința în tovărășie cu Evanghelia face minuni, face raiul pe pământ; dar știința fără Dumnezeu, fără Evanghelie, vedeți dv. ce face: pustiește lumea dela un capăt până la celălalt. Chiar unde nu este război totul este pregătire pentru război. Aceasta este obligația cea dintâi pentru fiecare neam. Și Mântuitorul a spus-o într-o împrejurare: „Când v'am trimis

la propovăduit v'am spus să nu luați pe cale nici pungă, nici traistă, nici toiag. Dar acum zic: Cine are pungă să o ia și să-și cumpere sabie, iar cine n'o are să-și vândă haina să-și cumpere sabie". Cam așa sunt împrejurările și acum. Dar la această stare de lucruri ne-a adus știința fără Evanghelie, un fel de mărgăritare ajunse pe mâna cui nu trebuie.

Iată rolul pe care îl aveți dv., în Biserica noastră. De aceea eu deschizând adunarea eparhială vă doresc din toată inima să aveți spor în lucrările dv. și tragere de inimă, cât și iubire către lucrul dv., căci este al nostru al tuturor. Cei de pe lângă biserică au de împlinit rolul lor, dv. rolul dv. Toți formăm un tot: Biserica este formată din episcopi, preoți și credincioși. Fără unii sau alții Biserica nu este întreagă, ea nu poate să lucreze. Dar cu toții la un loc alcătuim Biserica. Și de aceea zic: în Biserica lui Dumnezeu să se lucreze pentru Dumnezeu.

Pentru Domnul! Cum zice călugărul

la Mănăstire așa și noi să lucrăm cu toții pentru Domnul!

Binecuvintez începutul lucrărilor dv., din toată inima.

Iar fiindcă primul nostru gând trebuie să se îndrepte către Majestatea Sa Regele, socot că sunt în asentimentul dv., trimetându-I următoarea Telegramă.

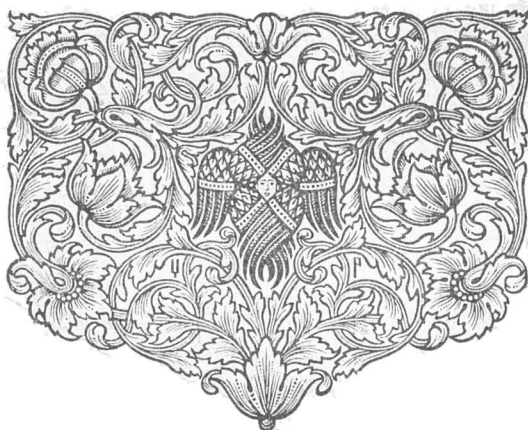
„Membrii Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor, întruniți în sesiune anuală, înainte de a păși la desfășurarea lucrărilor lor, își îndreaptă primul lor gând către Majestatea Voastră, urându-Vă biruință deplină în buna cărmuire pe care o faceți cu atâta înțelepciune în aceste vremuri de grea cumpănă". (ss) NICODIM. (Ovațiuni).

La această telegramă Majestatea Sa Regele a binevoit a răspunde prin această telegramă:

Mulțumesc Înalt Prea Sfinției Tale pentru bunele gânduri ale Adunării Eparhiale.

Sănătate.

CAROL R.

VIZITE CANONICE

Înalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim, în via dorință de a cunoaște în deaproape starea de fapt în care se găsesc bisericile din această Eparhie și mai ales în deosebita râvnă de a îndruma și înviora viața sufletească din parohie, a luat înalta inițiativă de a face o serie de vizite canonice la bisericile din Capitală deocamdată, urmând ca între timp să le continue în celelalte orașe și sate din Eparhie.

Gestul acesta de a coborî în mijlocul preoțimii și credincioșilor, are o înaltă semnificație în buna orânduială și propășirea Bisericii noastre dreptslăvitoare. Când ochiul Stăpânului privește direct starea lucrurilor, poate să ia măsuri de îndreptare imediată. Pretutindeni dând sfaturi și povețe și încurajând prin înalta Sa binecuvântare activitatea rodnică a preoțimii, se dă puțința de a spori tezaurul duhovniciei alese și de a lumina conștiința ortodoxiei române. Aceste vizite sunt făcute fără prevenire, deci cu caracter de inspecție inopinată.

Până în prezent I. P. S. Patriarh a vizitat următoarele biserici din Capitală:

În ziua de 12 Mai bisericile: Manu Cavafu, Sf. Vineri-Herasca și Popa Chițu. În ziua de 13 Mai bisericile: Dobroteasa, Sf. Spiridon Nou, Sf. Ecaterina, Radu Vodă, Sf. Gheorghe Vechi și Sf. Gheorghe Nou. În ziua de 15 Mai bisericile: Sf. Silvestru, Domnița Bălașa, Răzvan, Schitul Dârvari, Mântuleasa, Sf. Mina Vergu, Negustori și Sfinți.

Pretutindeni I. P. S. Patriarh a adus lumina înțelepciunii și a bunei sfătuirii și a luat și măsuri energice acolo unde a fost cazul. Pentru fiecare biserică vizitată s'a adus prin ordin special cuvânt de mulțumire și apreciere dacă au fost găsite la înălțime și cuvânt de îndreptare dacă s'au constatat scăderi.

Pentru o cât mai bună orânduire și disciplină în Biserică, I. P. S. Patriarh a dat următoarea decizie:

În vizitele făcute la bisericile din Capitală, am găsit la cele mai multe porțile zăvorâte cu lacăte, deși era în orele de serviciu. Unii preoți plecați din Capitală fără concediu.

Bisericile neaerisite, neîngrijite, în unele aerul insuportabil. Am găsit și purtare aleasă de grije, dar la foarte puține.

DECIDEM:

Bisericile dela 6 dimineața până la 8 seara să fie deschise publicului. La orele de serviciu de dimineață și seara să facă acatistul Domnului și al Maicii Domnului cu rugăciuni pentru pace în fiecare zi.

Contra preoților neglijenți dispunem să se ia măsuri.

Ordinul să se dea chiar astăzi asupra tuturor celor dispuse de consilierul nostru administrativ.

Dat astăzi 14 Mai 1940.

(ss) NICODIM, Patriarh.

Iată atitudini de mare valoare pentru înviorarea activității pastorale, iată fapte și hotărâri de mare Ierarh. În aceste timpuri grele toate preocupările și toată râvna preoției să fie îndreptate, spre Biserică, suflet și izbăvirea credincioșilor.

DELA ȘEDINȚA ADUNĂRII EPARHIALE

ȚINUTĂ LA 26 și 27 MAI 1940.

ASPECTE.

În aceste zile de Mai pline de farmec și de lumină, s'a putut prinde ca un ecou de pe alte tărâmurî, chemarea sfântă a apostolatului ortodox. Sub bolta senină a cerului, inima creștină tresaltă sub stăpânirea unor simțăminte adânci. Un freamăt de înviorare cerească se revarsă în sufletul tuturor. Duhul de cuviosie și de pietate întronat de I. P. S. Patriarh Nicodim, năpădește fără să vrei ființa lăuntrică a binecinstitorilor creștini.

Nu se pot uita în primul rând clipele acelea de severă și negrăită frumusețe în care s'a săvârșit Sf. Liturghie în Catedrala Sf. Patriarhii. Viața aceea supranaturală, duhul acela de învoire creștinească, care a cuprins inima tuturor celor ce au participat la acea dumnezească slujbă, au întărit odată mai mult adevărul că viața omului apostolic trebuie să fie o viață de rugăciune.

Cu adevărat viața omului apostolic cunoaște toate fericirile și toate mângâierile cele de sus. Căci viața lăuntrică, în atmosfera înălțătoare a Sf. Liturghii, este ca o baie de iubire în care se cufundă sufletul creștinesc.

Nu este un fapt divers acesta că înainte de începerea lucrărilor Adunării Eparhiale, cu toții au avut prilejul minunat de a petrece câteva clipe în preajma slavei lui Dumnezeu. Numai o slujbă ca aceasta și este destul de edificatoare și de grăitoare pentru sufletul creștin din zilele noastre. Chiar dacă numai acest lucru l-ar fi făcut mebrii Adunării în acest an fără nimic alta și ar fi fost deajuns.

Activismul supranatural al rugăciunii și plătirea aceasta laolaltă pe undele senine ale Dumnezeirii, este totul în viața noastră pământească.

Este prima Adunare Eparhială care se ține sub înalta păstorire și duhovniceasca oblăduire a I. P. S. Patriarh Nicodim. Și oricât ar fi de împovăratore și de nesigure clipele prin care trecem, suntem năpădiți de simțămintele unei mari bucurii. Cine se găsește în preajma impunătoarei figuri a Arhipăstorului nostru luminat, încearcă un simțământ de pace și de adâncă tărie duhovnicească.

Atât în prima zi a deschiderii Adunării Eparhiale, cât și în a doua zi a desbaterilor ce au urmat, s'a putut constata grija și râvna I. P. S. Sale pentru Biserică.

Din cuvântarea atât de frumoasă pe care a ținut-o, cât și din soluțiile ce le-a dat la toate problemele și chestiunile discutate, s'a putut desprinde spiritul de înțelepciune, de dragoste și de aleasă chibzuință de care este însușit. Gestul acesta înalt de a prezida toate lucrările Adunării, de a povățui și de a cultiva spiritul de frățietate și dragoste între toți mebrii Adunării, rămâne în istoria activității eparhiale ca o lumină și dreptar. Atitudinea de răbdare cu care a ascultat pe toți vorbitorii și mai ales vioiciunea hotărîtoare cu care lumină și stăpânea atmosfera academică în care au urmat lucrările, a descoperit odată mai mult experiența plină de înțelepciune a marelui nostru Ierarh.

S'a văzut că dincolo de tot ceea ce este pământesc și trecător, se proiectează orizontul seninătății apostolice și al idealului creștin. Căci dacă în viața fiecăruia din noi există o idee, un ansamblu de lucrări care ne interesează, ne fascinează și ne domină, dacă există un scop care ne atrage și ne reține, apoi în viața strălucitului nostru Ierarh, viziunea care îl atrage și îl subjugă este grija de suflet și de mântuire.

Omul se desvoltă în jurul unui ideal, după cum astrele se învârtesc în jurul soarelui. Și Stăpânul inimilor creștine din Biserica noastră dreptslăvitoare și-a făurit sufletul său apostolic sub atracțiunea și văpaia înaltelor idealuri ale Evangheliei lui Hristos.

De calitatea idealurilor ce urmărim, depinde calitatea însăși a existenței noastre. Cel vițios sacrifică totul pentru vițiu, avarul totul pentru avariția lui, după cum martirul sacrifică totul pentru o cauză, patriotul totul pentru Patrie, savantul totul pentru știință, credinciosul totul pentru Dumnezeu. Rezultatul tuturor sforțărilor și bunurilor este idealul, viziunea care stăpânește sufletul nostru.

Am avut fericirea să vedem cu ochii noștri cum întreaga ființă a marelui nostru Ierarh este stăpânită de viziunea mântuitoare a propășirii Bisericii Ortodoxe și a poporului român.

Aceasta este una din formele sensibile ale manifestărilor imediate ale apostolatului nostru ortodox.

Consilier

SENTIMENTUL RELIGIOS ȘI TINERETUL NOSTRU

În ziarul «Universul» din 28 Aprilie trecut d-l C. Kirițescu, fost director al Învățământului superior din Ministerul Educației Naționale, sub titlul de mai sus, a publicat un articol foarte judicios, relativ la religiositatea școlarilor și a tineretului. Luând motiv bucuria pe care o simt școlarii, când vin marile sărbători creștine și în special ale Paștelor, se întreabă dacă această bucurie este isvorită din dorința de a-și face mai bine datoria de creștini sau fiindcă scapă de școală două săptămâni. D-l C. Kirițescu înclină — cum este și drept — pentru părerea din urmă. Și constată «că atitudinea tineretului nostru școlar față de problema religioasă, dacă nu se poate numi într'adevăr ireligioasă, se poate numi însă indiferentism religios».

Cele expuse de d-l Kirițescu mă îndeamnă să scriu despre acest indiferentism religios la școlari. Școlarii sunt obligați de profesorii de religie să se ducă la bisericile din orașe Duminea și sărbătoarea și să probeze aceasta cu o adevărată, semnată de preot. Și acestea fiindcă liceele și celelalte școli n'au capele; iar ca profesoare de religie sunt și multe femei. Pentru satisfacerea acelei obligațiuni, elevii vin la biserică spre sfârșitul slujbei, dau năvală la altar și cer să li se semneze carnetele chiar înainte ca preotul să fi dat binecuvântarea de sfârșitul slujbei. Cât stau în biserică, în loc să fie atenți, râd și vorbesc între ei. Nu dau atenție slujbei, nici predicii.

De sărbătorile Nașterii și Învierii Domnului elevii sunt obligați să se împărtășească cu sfințele Taine. Vin să se spovedească și să se împărtășească imediat în aceiași zi. Duhovnicul constată, că elevii n'au făcut pregătirea necesară. N'au postit. N'au făcut închinăciuni. N'au citit rugăciuni. Școlarii se scuza, că n'au știut și că tot așa au făcut și în anii trecuți. Pentru mulți intervin părinții să fie împărtășiți, fiindcă așa li se cere dela școală.

Cele arătate probează, că elevii se duc la biserică pentru satisfacerea unei obligațiuni, nu din convingere. Se obiectează de unii, că serviciul bisericesc este prea lung și nu este atrăgător. Nu așa se petrec lucrurile cu tineretul din alte biserici ortodoxe. Acum doi ani am făcut Paștele în Grecia. Am luat parte la serviciile făcute în mitropolia din Atena și din alte biserici în Joia și Vinerea patimilor, în noaptea Învierii și în zilele Paștelor. Acolo serviciul ordinii în biserică îl făceau elevii cercetași, îmbrăcați în uniformele lor. Ei stau pe două rânduri dela ușa de intrare în biserică până la altar, lăsând loc liber la mijloc pe unde credincioșii mergeau să sărute Sf. Cruce, să ajungă la altar și să iasă afară. Când arhiereul cu preoții au eșit din biserică să facă slujba Sf. Învieri, cercetașii în rând ca soldații le deschideau loc de trecere, înconjurau masa unde se făcea slujba și țineau în mâini prapuri bisericii. În bisericile din Grecia serviciul de ordine și serviciile auxiliare le fac școlarii. Serviciul bisericesc este la fel cu al nostru și chiar mai lung, fiind mai târăgănat. Totuși elevii nu se plictisesc și stau până la sfârșitul serviciului.

Școlarii noștri se plictisesc repede; iar întru cât privește serviciile auxiliare, nici vorbă să le facă. Dacă preotul învață pe câte un școlar să facă serviciile auxiliare în altar, când acela se duce la școală, colegii lui râd de el, spunându-i, că s'a făcut țârcovnic la biserică. Nici părinții nu lasă pe copiii lor să facă asemenea servicii la biserică, spunând că este rușine pentru ei să facă pe țârcovnicul.

Preotul este obligat să predea învățământul religios în școala primară, să facă servicii la străjeri și premilitari. De ce aceștia să nu fie obligați să dea ajutor preotului în biserică?

Cauza indiferentismului religios, ce se observă la tineretul nostru în primul rând este familia, iar în al doilea rând este școala și societatea.

țiile ce străjerismul a înțeles să și le ia, pentru a umple goluri dureroase și a asigura cultul creștinismului ortodox, din cele arătate, se poate conchide, în ceea ce privește practica, următoarele:

Străjerismul completează școala, și ajută familia la educația religioasă, asigurând această educație prin trăirea sfintei slujbe și învățăturilor creștine, în spiritul vremii și al copiilor, ca și nevoilor societății omenești, apropiind cu plăcere pe copii de biserică, fără a-i sustrage celorlalte îndatoriri.

Chemarea de întoarcere la valorile permanente ale credinței se realizează, conștient și nesilit prin străjerism.

Iar dacă, la organizarea practicilor religioase

în spiritul tineretului și vremii, se adaogă viața de virtute eroic-creștină pe care străjerismul o asigură în toate manifestările tineretului, înțelegem că această mișcare intră în însăși esența creștinismului, pe care caută s'o coboare în suflătele și în viața fiecăruia.

Biserica națională, Biserica lui Dumnezeu și neamului românesc, găsește în străjerism un colaborator până la identitate, căci străjerismul este Biserica sufletelor românești în care se slujește credința lui Hristos și a Națiunii, credința eroismului creștin și național.

Prof. T. STRELICOVSCHI

din Comandamentul Străzii Țării,
fost director secundar.

BISERICA ȘI AUTORITATEA ADMINISTRATIVĂ

FAȚĂ DE SECȚELE RELIGIOASE. MIJLOACE DE LUPĂ, MĂSURI DE LUAT. ¹⁾

Când într'un cerc de preoți, la Alexandria, am sugerat ideea convocării unui congres al preoților din județul nostru, am făcut-o socotind necesară o mare mișcare în Biserica ortodoxă românească, care amenințată serios în însăși existența ei, are datoria să ia atitudine hotărâtă și hotărâtoare, de atac și apărare, în fața pericolului sectelor religioase. Am făcut-o apoi, nădăjduind în succesul unei mișcări organizate de jos în sus, la care mișcare să participe toate forțele de apărare ale Ortodoxiei, care forțe se istovesc adesea lucrând izolat și nesprijinite de nimeni, în lupta cu sectele și cu toate curentele ostile Sf. noastre Biserici. În această situație suntem noi preoții, mai ales preoții satelor.

P. C. Protopopi ne-au convocat astăzi. Mi s'a dat mie să vorbesc despre: *Biserica și autoritatea administrativă față de sectele religioase*. Sprijinul autorității administrative este necesar în lupta contra sectelor, dar dacă pe deoparte, corpul administrativ al Statului trebuie să se identifice cu interesele superioare ale lui, respectând cel dintâi legile în vigoare, pe de altă parte, cu interesele superioare ale Bisericii naționale nu se identifică decât atât cât nu calcă legile pentru respectul cărora au depus jurământ.

Astfel că, concursul autorităților administrative este limitat de prevederile legii. Am socotit că Statul însuși este cel dintâi administrator al cultelor, prin legea ce le-a dat-o, în vigoare și azi și cu cele câteva decizii date ulterior. Dintre toți vrășmașii Bisericii ortodoxe, obiect de preocupare pentru Stat, deci și pentru administrația sa, au fost doar cultele istorice și asociațiile religioase sau sectele. La un moment dat al istoriei noastre legiuitorul a constatat asistența lor și a legiferat ținând seama exclusiv de interesele Statului politic. Domnilor, se zice că legile nu se discută, ci se execută, dar dacă nu s'ar discuta, nici nu s'ar mai schimba. Legile se verifică prin aplicarea lor. Mă întreb: Totul merge bine cu noua lege a Cultelor? Tot ce s'a făcut acolo e bine? Printre alte prevederi ale legii:

a) *S'a proclamat libertatea cultului și a conștiinței* (art. 1 și 43); b) *S'a acordat libertatea alegerii unui cult la etatea de 18 ani* (art. 44); c) *S'au semnat buletine de naștere în alb, pentru culte cari vor să se mai nască*; d) *S'a rezervat dreptul de control al Statului și s'au interzis asociațiile periculoase pentru Stat*. Să-mi permițeți să discut asupra acestor patru puncte.

1). Referat prezentat la 24 Mai cor. la conferința misionară, ținută la T. Măgurele, la care au luat parte peste 200 preoți din Teleorman.

a) În principiu libertatea de conștiință este de admis dar în practică, legile restrictive împiedică manifestările ei. O conștiință care nu se manifestează într'un chip oarecare este nepătrunsă și inofensivă și nu i se poate da libertate, pentru că o are, nici nu i se poate suprima libertatea fiindcă din moment ce nu se manifestează, nu i se poate aprecia conținutul. Se poate deci vorbi de libertate de conștiință numai în manifestările sale. Dacă îmi acorzi în mod absolut această libertate, atunci conștiința mea trebuie să mă conducă în toate actele mele.

Dacă un sectant în conștiința lui, respinge jurământul de credință și este ostil serviciului militar și dacă Statul prin organele sale îl forțează și la una și la cealaltă, conform intereselor sale, este dovada că libertatea acordată este relativă, atunci când este vorba de o conștiință greșită. Aci este nodul problemei. Statul interzice manifestările ce nu-i convin și se preocupă prea puțin de conștiința individului. Și fiindcă prin libertate de conștiință se înțelege aproape exclusiv libertate de conștiință religioasă, aceasta îl preocupă prea puțin, iar ca rezultat avem mulțimea sectelor cu doctrine și cu conștiințe clădite pe bază de neadevăruri și de principii ostile Statului însuși. Ce ar fi dacă Statul ar suprima cauza pentru a nu-și mai da atât de lucru cu efectele ei, aceste conștiințe ostile nule față de altele, toate ostile Bisericii naționale și cea mai mare parte ostile Statului însuși, după cum vom arăta?

În concluzie: conștiința cuiva n'are nevoie, practic vorbind, de libertate absolută, ci trebuie formată pe bază de adevăr, potrivit intereselor celor mai generale, și se poate manifesta liber numai conform cu acestea. Sectele n'au la bază nici adevărul, nici nu s'au născut din vreo nevoie ce s'a simțit de ele în țara românească. Domnilor, de libertatea acordată de lege se folosesc exclusiv cultele și asociațiile religioase de proveniență străină, căci poporul românesc, născut creștin ortodox, nu avea nevoie de ea, de vreme ce o avea. Nici odată Statul român, ori mai de mult, Voevozii Țărilor române, n'au încercat să-i schimbe legea. Încercări de acestea s'au făcut tot dinafară, cu scopuri politice sau religioase. Prin toate greutățile isto-

riei Românul și-a păstrat conștiința sa, proprie, limpede și puternic creștină ortodoxă. Și în veacul al XX-lea ideia libertății sugerată de lege, infiltrată cu interes de sectantul promițător de mântuire nouă și sigură, Românul, care avea libertatea de a-și păstra credința, capătă pe aceea de a și-o schimba. La etatea sa de 18 veacuri, neamul nostru, primește în dar libertatea de a-și părăsi credința la etatea de 18 ani. Nu se cere nici o altă condițiune, decât îndeplinirea unei anumite proceduri. Deci simplă chestiune de procedură. Considerațiuni privind cultul pe care-l părăsește, ori pe cel la care se duce, ori privind interesul Bisericii naționale ori ale neamului, nu se au în vedere. Poate avea un tânăr la 18 ani atâta maturitate, ca în deplină cunoștință de cauză să dea preferință unui cult sau altuia dintre atâtea? Dacă nu rămâne în religiunea părinților săi, ceea ce este foarte firesc, de bună seamă, ori un simplu capriciu ori cursa sectară îl face să cadă. Și am văzut asemenea tineri fanatizați, presându-și părinții bătrâni și neputincioși, să-și schimbe legea, sub amenințarea de a nu le mai da îngrijirea necesară și pâinea cea de toate zilele. Aceasta este conștiință sau inconștientă?

Mai departe legea anticipează: Culte noi pot fi recunoscute, etc. Iată o stare legală aranjată de mai înainte. Registrul stă deschis, așteptând pe noii născuți. De ce să mai vină și aceștia? Ce să reformeze, ori ce să desăvârșească în țara aceasta? Așteptăm poate vre-un nou Mesia? N'avem indicii despre aceasta și anticipația legiuitorului nu o putem lua drept proorocie. Și apoi, de unde mai pot veni aceste noi Culte? Țara românească, în afară de «*Tudorism*» n'a produs asemenea dezertări. Toate celelalte secte ne sunt furnizate de străinătate: America, Germania, Elveția, Rusia, produse ale protestantismului sau ale ignorantismului rusesc. Toți zic că vin cu adevărul și cu mântuirea. Toți fără excepție susțin acest lucru. Iar creștinismul nostru, unul singur și bătrân de 18 veacuri și apostolic, n'ar avea adevărul și mântuirea. Aceasta reese din toleranța Statului față de sectele străine, cari au venit sau vor veni, să se înstărească aci numai în paguba Sf. noa-

EDUCAȚIA RELIGIOASĂ ÎN STRĂJERISM

„Biserica trebuie să fie vie”. „Trebuie să
cucerim cetatea interioară a fiecărui individ”
M. S. REGELE

Creștinismul este religia iubirii și a păcii. El este religia virtuților. Este religia biruinții binelui asupra răului. Este religia care ne situează dincolo, în veșnicie, întorcându-ne, liniștiți și împăcați, la picioarele Divinității Creatoare. Creștinismul este forța transformărilor, până la transfigurare, a fiecăruia în parte și este puterea, care, pentru asigurarea valorilor morale, ne duce senini la moarte. Creștinismul este sprijinul vieții și biruinții asupra morții.

Iar ortodoxia creștinismului nostru este afirmarea valorii noastre spirituale, ca și afirmarea naționalității noastre.

Creștinism ortodox și românism sunt două noțiuni, ba azi chiar două curente, născute însă deodată, mergând împreună, împletindu-se în curgerea vremurilor, și unindu-se într-o forță unică: națiunea română creștină ortodoxă, re-deșteptată azi, la o nouă viață, prin reîmprospătarea tocmai a ortodoxismului și românismului.

Am crescut ca Români în miros de smirnă și tămâie, în misticism de lăcaș modest pierdut în colțuri de munte dominat de semnul sfintei cruci, în psalm tradițional, în rugăciune rostită românește, chiar când a fost scrisă în slovă slavonească.

Am crescut ca Români în miros de smirnă și plecându-ne genunchii la altare, postind, spovedindu-ne, împărtășindu-ne, cu Sfântul Trup și Sânge, făcând semnul sfintei cruci când ne așezam și când ne ridicam dela masă, când începeam o faptă, când trebuia să ne apărăm în contra păgânilor și străinilor fără omenie, în fine — mai ales — am trăit cu Hristos în inimă, dar și în viața noastră de fiecare clipă și am mers senini, în ceasul ultim, pe drumul către suprema judecată.

Am trăit și am biruit ca Români în semnul credinței creștine și ortodoxe.

Vremuri grele s'au abătut. Lumea s'a încleștat în luptă diavolească. Câteodată am uitat multe, atât în viața noastră particulară, cât și în cea colectivă. Deaceia adesea ne-am clătinat. Dar în nebunia și lipsa de directivă a tuturor, ce ne-a stăpânit o clipă și pe noi, am înțeles

totuși în ceasul re-deșteptării, că fericirea și tăria de altă dată stătea — mai ales — în valoarea permanentă a credinții.

Și «înapoi la Biserica creștin-ortodoxă și românească», a devenit un imperativ al vremii noastre.

Străjerismul a prins nevoile și el a creat, din permanențele naționale, «un curent de viață nouă», readucând, pe primul plan al vieții noastre, tocmai aceste permanențe, altoindu-le însă pe realitățile și caracteristicile vieții moderne și naționale.

Iar viața de azi, după multe frământări și contradicții, a ajuns totuși să aibă unele aspecte ce se pot descifra.

Viața modernă ne impune să fim practici, rapizi, în continuă mișcare și născocire pentru a putea rezista loviturilor ce ne înconjoară de pretutindeni și în fiecare clipă. Viața modernă nu ne mai lasă să stăm închiși și pasivi în turnul gândirilor și reflecțiilor proprii, făcând abstracție de tot ce ne înconjoară, ci ne cheamă — activi — la atitudini imediate, la luptă. Viața modernă ne scoate din singularizare și ne încadrează în efortul comun. Viața modernă refuză formalismul rece și distant și cere misionarism până la sacrificiu. Viața modernă admite virtutea, dar o vrea activă, nu speculativă. Să fim creștini prin viață, nu prin forme, formele fiind doar expresia naturală a manifestărilor de viață, cu care să se sudeze ideal.

Viața modernă nu respinge creștinismul, ci îl cere cu căldura omului bătut de chinurile vieții pline de asperități necunoscute altor vremuri, dar vrea un «creștinism activ» și o Biserică vie», care să-i «cucerească cetatea interioară», atât de frământată de haosul ce-a stăpânit, o clipă, lumea — și amenință să stăpânească încă.

Străjerismul a înțeles totul și — fără a se ridica contra nimănui — s'a alăturat tuturor, să-i ajute în eforturile cinstite.

Școala a dat cunoștințe. Ea s'a ocupat mai puțin de formarea unui spirit creștin, căci aceasta era asigurat de familie și de societate.

Procesul de învățare a creat însă specialiști, nu creștini. Iar când și familia și societatea au pierdut, datorită evenimentelor ce s'au precipitat dela un timp, spiritul vieții creștine, înțelegem, desigur, dezorientarea. Să mai adăogăm unele crize din sfera Bisericii chiar? Ar fi să insistăm asupra unor laturi destul de desbătute și de cunoscute.

Iată cum rolul străjerismului, în creerea spiritului creștin, apare într'un proces normal.

Educația străjerească pune preț pe activitatea practică, nu ca să creeze teoreticieni, ci oameni care să trăiască efectiv viața, așa cum viața modernă cere, dar și viața de virtute a înaintașilor, dând un scop ideal practicismului.

Străjerismul duce pe copil la biserică, îl pune să se închine, să se roage cu aceleași rugăciuni ce ne-au fost tăria, să se mărturisească și să se împărtășească, să ridice semnul biruinții pretutindeni, să creștinească pe cel nebotezat, să ajute pe cel lipsit, să mângâie pe cel bolnav și chinuit, în fine să înțeleagă și să practice în viața lui zilnică, eroismul creștin al marilor luptători ai Bisericii, dând un sens înalt vieții, dar — mai ales — să se obișnuiască cu gândul morții eroice preconizate de creștinism și Intemeietorul lui.

Străjerismul, respectând practicele tradiției, le armonizează cu caracterele vremii. Deaceia el duce unitățile la biserică, le pune să cânte în strană, să dea răspunsurile la sfânta slujbă, să citească «apostolul» și «cazania», dar înțelege — mai cu seamă la oraș și în lumea școlarilor secundari — să organizeze slujbele de Duminică și sărbătoarea la capela sau în una din sălile mai încăpătoare ale școalei sau unității, ba chiar la o biserică mai mare, cu preoții proprii, la o oră mai târzie și cu un ceremonial mai redus. Slujba aceasta de sărbătoare, specială pentru străjeri, cu participarea lor efectivă și cu interpretarea scurtă, dar pilduitoare și răscolitoare a sfintei evanghelii a zilei, își are un mare rost.

Copiii de azi sunt mult ocupați: cursuri școlare și dimineața și după masă, ateliere de lucru manual, comunități de muncă școlară — societate literară, de matematici, religioasă, de gospodărie, sportivă, — străjerie, etc. Adesea

copiii se întâlnesc rar cu părinții lor, care, che-mați și dânsii de nevoile familiei, vin acasă la ore diferite.

Chemarea — și în zi de sărbătoare, — câteodată chiar dela orele 8 de dimineață, a copiilor, la școală, pentru a merge, cu rândul, la biserică, răpește familiei singura posibilitate de întâlnire a tuturor membrilor ei și sustrage pe copii unicei posibilități de supraveghere din partea părinților.

Nu mai vorbesc de aspectul de greutate ce-l manifestă copiii, când se văd obligați să se deplaseze, la aceleași matinale ore, chiar în zilele lor libere.

Apoi, participarea obligatorie la slujba religioasă, care ține toată dimineața, la un loc cu toți creștinii, devine adesea o simplă formă, căci copiii stau pe afară — neputând să se concentreze la slujbă lungă — și neavând nici loc în biserică — până se sfârșește slujba, ca să se prezinte apoi cu carnetul la semnat, fără însă ca să fi ascultat și înțeles ceva.

Participarea la sfânta slujbă, cu obligativitatea carnetului, dar fără nici o supraveghere și directivă, nu creează spiritul religios. Știm — s'o recunoaștem cu curaj — copiii stând pe afară, până la sfârșitul slujbei, sustrăgându-se și controlului familiei și școalei, își însușesc, adesea, atâtea elemente dăunătoare tocmai bunei lor educații, sub toate raporturile. Nu e cazul să insist.

Străjerismul, prin slujbele speciale și la ore mai târzii, realizează, ori cât de modest: și colaborarea cu familia, căci copilul pleacă la biserică după ce s'a spălat, și-a făcut rugăciunea cu familia, a stat de vorbă cu tata și mama, dar și asigurarea unui spirit creștin, căci — ajuns la biserică, unde are loc să stea — va asista liniștit la o slujbă potrivită spiritului său, și cu o interpretare ce i-o face înțeleasă, astfel în cât la plecare va avea un plus spiritual, nu apucături și tovărășii dăunătoare.

Totdeauna copilul nu mai capătă rezerve — să nu le negăm —, ci plăcere de a asista la o slujbă religioasă, ordonată, înțeleasă de el și cu respectul nevoilor lui.

La fel și cu alte slujbe.

Fără a intra în amănunte și a arăta obliga-

de bunul simț. Cinematografele, prin filme și reviste imorale, strică tineretul.

Mai de mult, un școlar sau un tânăr, care ar fi făcut o faptă sau ar fi pronunțat o vorbă necuviincioasă era certat de public. Astăzi publicul stă indiferent. Tinerii de astăzi sunt îndrăgăști și ireverențioși. Dacă cineva le face observație, se încarcă de «Doamne ajută». Publicul nu se unește cu el spre a pune la respect pe cel necuviincios. Din contra îl încurajează și ironizează pe cel cu observația.

Mulți din public fac aprecieri necuviincioase mai ales asupra elevilor și elevelor. Într-o zi eram în tramvai. Lângă mine sta un domn trecut de 60 ani. Pe stradă trecea un grup de eleve dela un liceu. Mai departe mergea un grup de

elevi. Privind cele două grupuri, bătrânul mi s'a adresat cu vorbele: „acelea sunt epele, iar aceia sunt armăsarii“. Revoltat, i-am tras un faier să țină minte. Alții însă râdeau.

Aș putea cita multe cazuri, când elevii și mai ales elevele aud expresiuni necuviincioase dela oamni, la cari te-ai aștepta la mai multă seriozitate. Acelaș lucru îl fac față de tinere și de domnișoare. S'au dus timpurile când în fața unei femei gravide bărbații își scoteau pălăriile și le salutau; iar pe copii îi protejau, îi ajutau și alintau ca pe propriii lor copii.

Ce ar putea face preotul față cu această situație? Despre aceasta într'un număr viitor.

ECON. D. GEORGESCU

MISIUNEA PREOȚIMII NOASTRE,

Trăim într'o vreme aspră și cu înclinări vinovate spre un chip de traiu inferior. Ne bucurăm, de cele mai multe ori, de *progresul materialist* al civilizației, simțindu-ne la largul nostru și cu de toate, pentru potolirea până la refuz a oricărei plăceri imorale. Uităm, însă, un lucru, și acesta esențial: am avansat pe scara tehnicei și a fasonării materiale, *dar am regretat lamentabil pe calea însoțită a culturii spirituale*.

Nu e cazul se înțelege, să definim sensul civilizației și al culturii; dar oricine poate face o reală deosebire între *sferele noționale* ale acestor doi termeni. *Civilizația* însemnează o febrilă acțiune de uriașe transformări mecanice, deci exterioară și materială; iar *cultura* presupune o continuă muncă de înobilare sufletească, deci lăuntrică și spirituală. În primul caz, sufletul e prins total în angrenajul tehnicei și devine involuntar un instrument docil al mecanicei; în al doilea, însă, materia e folosită ca mijloc și spiritul conduce și realizează.

Nu e nevoie să mergem mai departe. Realitățile sociale ne pot arăta suficient și concludent, *cari sunt avantajele pentru viața lumii*, din folosirea uneia sau alteia. Firește, că oricine poate constata destul de ușor, profitul neprețuit încă al culturii și pericolul necalculat deocam-

dată al civilizației. Și, când spun, «pericolul civilizației», nu se înțelege a fi primejdios faptul de a merge cu trenul și pe-o șosea bună, în loc de a folosi o hodorogă de căruță și o închipuire de drum!... Mă gândesc numai la înțelegerea greșită, care face din civilizație *singura concepție de viață* a lumii contemporane. Or, de-aci un pas, s'a ajuns și la o spiritualitate mecanică și civilizată. S'a folosit sufletul pentru profitul civilizației. Și, cum de civilizație profită, în primul rând și cel mai mult, sufletul, *s'a ajuns la o cultură deviată, tehnică și materialistă*.

Ce însemnează altceva, *teoria grosieră a ateismului*, dacă nu primatul mecanicei? Ce rost au toate chipurile draconice ale desmățului, decât potolirea fizică a unui trup, care și-a ros «civilizat» *frâna spirituală a sufletului*? Ar fi multe de spus în această privință. Lumea se întuneacă și coboară pe drumuri de cremene și venin, cu toate că locuiește în palate și folosește cele mai precise mijloace civilizate. *Ea nu vrea să pună tot acest angrenaj uriaș al tehnicei în slujba ideii; deci, a culturii și a spiritualității*. Se uită spusa veche a lui Virgil, că tot «mens agitat mollem» și nu vrem să nțelegem odată graiul de jar al Evangheliei: «*La început era Cuvântul; și Cuvântul era la Dumnezeu; și Dumnezeu, era Cuvântul. Toate printru'nsul*

s'au făcut, și fără de Dânsul nimic ce-i făcut nu s'a făcut. Intr'Insul era vieața; și vieața era lumina oamenilor; și lumina luminează în întuneric».

Pentru o definitivă înțelegere, să ne gândim la rostul tehnicei, când prin ea se realizează războiul și să ne întrebăm, de ce s'aruncă în mare milioane de tone de alimente, în loc să fie toate acestea pentru liniștea și hrana lumii?! Savantul și inventatorul Nobel, când a văzut că dinamita lui nu mai servește la distrugerea stâncilor și a obstacolelor, ci e folosită ca armă de războiu, a înțeles primejdia și a înființat un premiu de pace «Nobel»...

Iată, așa dar, atâtea realități, cari ne arată că lumea se 'ndreaptă pe un drum greșit și primejdios. *Trebue spus răspicat acest lucru; ne mai fiind vremea de altădată, când nu ne speriam de nimic, bizuindu-ne pe așezarea neclătinată a poporului nostru.*

Lumea s'a schimbat. Intelectualii noștri s'au împărțit în trei categorii, după chipul întocmirii lor sufletești: *calzi, căldicei și reci*. Unii înțeleg încă să-și rânduiască vieața după *adevărata călăuză spirituală*, care e învățătura Mântuitorului; unii își mai aduc aminte, să asculte și de sfaturile Bisericii, dar foarte rar și mai mult de «rigoare»; iar alții — și, cu durere, cei mai mulți — și-au croit altă cale de viețuire, fără Dumnezeu și dincolo de îmbietoarea prăvilă a spiritualității evanghelice. Poporul, care păstrează încă un fond spiritual de auriferă zestre creștină, a prins un înveliș de *colbuire indiferentă* și începe a fi atacat de felurite influențe rătăcitoare: secte, nepăsare, imoralitate. Pentru intelectuali, civilizația rătăcește cultura; iar pentru săteni, aceeași civilizație îi strică obiceiurile și toate datinile, venind la ei ca o respingătoare caricatură.

În acest ceas epocal, când Dumnezeu și demonul bat la inima omului, cerându-i ospitalitate duhovnicească, noi, preoții lui Hristos, *ce misiune purtăm cu noi și 'n sarcina sfântului nostru sacerdoțiu, ce chemare puternică ne răscolește conștiința?*

Se 'nțelege, că noi suntem misionarii cerului, cavalerii crucii și ai spiritului, purtând cu noi solia spiritualității pure și desăvârșite: *încreștinarea profundă a țării*.

Pe umerii noștri, de ucenici devotați ai harului și de slujire totală prin sacerdoțiu, purtăm sarcina Mântuitorului, de a-L vesti lumii și de-a o îngenuchia prin convingere lângă crucea Lui salvatoare.

Misiunea noastră poartă pecetea cerului și e de factură spirituală unică. *Noi aducem cultura creștină și din ea vrem să facem singura prisacă de înzestrare și de îndulcire umană*. Nu există cultură fără Dumnezeu, cum nu există carte fără sufletul, care-o folosește.

Milităm pentru o cultură creștină ortodoxă; prin aceasta înțelegând luminarea lumii noastre cu soarele evanghelic al învățaturii Mântuitorului. Înțelegem să facem această misiune prin graiu și prin faptă, cu elan și totală jertfire. *Cultura creștină cuprinde duh și vieață*. Ea dă culmi de avânt ideologic și îmbogățește întocmiri de vieață sublină.

Iată, deci, principial, blazonul de onoare al misiunii noastre: *vestirea lui Iisus Hristos!*

Că această operă de înaltă spiritualitate e anevoiasă și cere sacrificiu total, e lucru știut. Nu vom putea, însă, niciodată reuși în lume, dacă nu vom face să fie acceptată cultura creștină, *ca singurul far de îndrumare*, pentru oameni, în acest înfricoșător vaer social. Și, când spun acest lucru, mă gândesc la multe.

Mai întâi, ne trebuie o intelectualitate convinsă de podoabele adevărului creștin, care să se manifesteze după rânduiala Mântuitorului. *Vom avea astfel o școală creștină și o carte românească ortodoxă*.

Realizând acest fapt esențial, vom întâlni apoi o literatură curată și inspirată din geniul haric al cerului. Poetul va deveni alăută duhovnicească, cântând și chemând pentru Domnul.

Din această atmosferă de cuprinzătoare religiozitate, vom vedea mai târziu primenindu-se toate cadrele vieții noastre, prin faptul îmbucurător că 'n fruntea tuturor instituțiilor de seamă vor trece oameni aleși, creștini devotați ai Mântuitorului. *Vom avea, deci, pe lângă o cugetare creștină, și o vieață ortodoxă*.

Aceasta este chemarea noastră preotească și sub razele-i de pară se cuvine să ne încălzim sufletele, pornind cu elan pentru *triumful total al Mântuitorului*.

PREOTUL MIHAI ȘTEFAN

1. *Familia* la noi n'are o educație religioasă pe care s'o transmite copiilor, cum au familiile altor națiuni. În vechea familie românească la orașe, dar mai ales la sate era o tradiție în virtutea căreia își făceau datoriile religioase. Acea tradiție aproape a dispărut. Și nefiind înlocuită cu o educație religioasă, a dus la indiferentismul religios. Oricât s'ar strădui biserica și chiar școala să facă acea educație religioasă tineretului, nu va putea, dacă familia va fi stăpânită de indiferentism religios.

Se pare, că astăzi familia română nu se simte obligată a se ocupa de educația religioasă a copiilor ei. Nici de cultura lor intelectuală nu se prea ocupă și produce greutatea școlii. Mulți părinți obișnuiesc pe copiii lor să disprețuiască școala și pe profesori și să-i socotească la fel cu orice slujbaş și lucrător, care muncește să ia o leafă spre a putea trăi. Aceste constatări le semnalează prin articole aproape săptămânale, d-l profesor Paul Papadopol și alți profesori.

Foarte multe familii dau exemple, cari depărtază pe copii de biserică și de datoriile lor religioase. Sunt părinți, cari nu intră în biserică decât cu ocazia vreunei cununii, botez sau înmormântare. La asemenea ocaziuni, mai ales la orașe, bărbați și femei vin cu țigara în gură până la ușa bisericii, iar când pleacă, aprind țigara chiar în tinda bisericii.

În zilele de post din săptămâna patimilor și din ajunul sărbătorilor mari, părinții în fața copiilor mănâncă de dulce, fac mese cu prietenii și chiar beții. Cum pot să postească copiii unor asemenea părinți? Sunt foarte mulți părinți, cari înjură de lucruri sfinte și spun vorbe necuviincioase în fața copiilor. Ce respect de cele sfinte și ce educație morală pot avea acei copii?

Sunt mame, care nu învață pe copiii lor să se închine și să se roage. În săptămâna patimilor a venit la mine să se spovedească o fetiță din clasa I primară. Am întrebat-o dacă a făcut rugăciuni. Mi-a spus că n'a făcut. Am întrebat-o, dacă a făcut mătanii. Mi-a spus, că nu știe ce sunt acele «mătanii». Fiindcă mama ei era în biserică, am chemat-o, și i-am zis: «de ce nu înveți pe copilă să se închine?» Mi-a răspuns țănoșe, că trebuia s'o învețe profesoara la școală. Iată mentalitate! Bine înțeles cucoanele

încorsetate și cu rochiile până d'asupra genunchilor nu se mai pot apleca și îngenunchea să facă mătanii. Ar trebui să învețe pe copiii lor să le facă, de oarece ei nu sunt puși în chios-tecuri, cum sunt puși caii spre a-i învăța să umble în buestru.

Cucoanele nu se mai ocupă de buna educație a copiilor lor. Mai curând se ocupă de câini, îi spală și le pun panglici scumpe, îi poartă de căpăstru sau în brațe pe străzi; iar pe copiii lor îi lasă în grija slujnicilor și a guvernantelor de neam și de credință streină. Asemenea lucruri se petrec în mic și la sate.

Familia română, neavând o educație familiară și religioasă nu poate da de cât indiferenți religioși, indiferenți față de o cultură serioasă, indiferenți față de o muncă ordonată, ci numai doritori de parvenire, de câștig cât mai mare prin muncă puțină și ușoară.

2. *Școala* a contribuit și ea până de curând la indiferentismul religios al școlarilor. Până când a fost introdus preotul în școala primară, elevii nu erau duși la biserică; iar orele de religie erau ore de recreație pentru ei. Timpul de când preotul a fost introdus în școală este scurt și nu se pot încă aprecia roadele.

Dacă însă familia română va continua cu aceeași indiferență către școală și biserică, nici preotul, nici învățătorul nu vor putea ajunge la rezultate bune de educație religioasă și la progresul culturii. Sunt părinți, cari nu cumpără cărțile și rechizitele necesare copiilor lor la școală sub motiv, că n'au mijloace. Găsesc însă mijloace să se dedea la lux, să petreacă și să facă beții. Am văzut părinți cu avere, cari n'au voit să cumpere copilului lor o carte de rugăciuni, deși costă 5-10 lei, aproape cât un ziar pe care-l cumpără zilnic.

Școala secundară este chemată să desvolte și să completeze cunoștințele, câștigate de elevi în școala primară. Cu privire la învățământul religios în școlile secundare au fost și sunt discuțiuni interminabile. Sunt oameni ai școlii, cari cer ca învățământul religios să se mărginească la o morală socială, fără bază istorică și teoretică. Un astfel de învățământ s'ar potrivi tuturor religiunilor, ori nu s'ar potrivi nici unei religiuni. Cei ce-și dau seama de scopul învă-

țământului religios, spun cu dreptate, că nu se poate înlătura învățături de bază și partea istorică a acestui învățământ, fiindcă un pom nu poate să vieze fără să aibă rădăcină.

Programele de învățământ, care se tot modifică, au redus mult din partea teoretică și istorică a învățământului religios. Până acum i-am păstrat rădăcina. Nu se știe ce va fi în viitor. Pentru reducerea învățământului religios se argumentează, că până acum el n'a dat roadele așteptate. Parcă celelalte materii de învățământ au dat roadele așteptate! Dacă absolventul de liceu sau de altă școală nu va merge la facultate să-și consolideze cunoștințele, va rămâne cu prea puține din cunoștințele câștigate în liceu.

Mulți oameni ai școlii au contribuit la formarea indiferentismului religios al tineretului. Au introdus în școală teorii, cari n'au fost definitiv verificate și asupra cărora n'au căzut de acord toți oamenii de știință. Teoria transformismului darvinian este încă în discuția oamenilor de știință și nu sunt toți de acord asupra veracității ei. Această teorie însă a fost introdusă în cărțile școlare, de științe naturale. Teoria generației spontanee a pierdut mulți aderenți. Mai are însă susținători. Dacă ea nu este trecută în cărțile de școală, este însă discutată cu simpatie de unii profesori în fața elevilor.

Nu este mult de când un profesor, mare om de știință, fost ministru la noi, a ținut o conferință la «Fundatia Carol I» din București despre *origina vieții*. La conferință a asistat multă lume și mulți elevi. După ce conferințiarul a expus modul cum este compusă atmosfera și stratosfera; după ce a arătat, că în stratosferă este un strat de aer, care neutralizează razele ultraviolete, fiindcă ele ar omorî orice vietate, dacă ar cădea pe pământ așa, cum pleacă din soare; după ce a arătat, că numai la suprafața pământului mediul este favorabil vieții; după ce a citat pe Pasteur și pe alți savanți, cari nu admit și combat teoria generației spontanee, a conchis: «totuși eu cred, că viața a apărut pe pământ și n'a fost adusă din altă parte». Modul minunat cum este compusă atmosfera, acea pătură neutralizatoare, care nu poate fi produsul întâmplării, nu a entuziasmat pe conferențiar să

exclame cu psalmistul: «Mare ești, Doamne, și minunate sunt lucrurile tale»; L-a entuziasmat o părere neverificată și nerecunoscută de toți oamenii de știință.

Prin concluzia sa, conferențiarul în mod indirect a admis generația spontană. Și Biserica admite, că viața a apărut pe pământ, fiindcă Dumnezeu a creat pe om din pământ și tot pe pământ i-a dat viață, nu în soare sau în stele. Viața omului și a tuturor viețuitoarelor a fost dată de Dumnezeu, n'a apărut întâmplător din apă, din molusce sau din materia anorganică.

Când m'am dus la școală, după conferință, elevele mele din clasa VII și a VIII, care asistaseră la conferință, mi-au spus: «Vedeți că d-l doctor cutare admite generația spontană?» A trebuit să le argumentez, că d-l doctor a susținut, că viața a apărut la suprafața pământului, dar n'a afirmat că ea a apărut în mod spontan. Este adevărat că viața a apărut pe pământ, fiindcă viețuitoarele și omul au fost create și li s'a dat viață de Dumnezeu pe pământ. Dacă le-am convins sau nu, numai sufletul lor știa. Argumentarea mea însă nu putea înlătura impresia și îndoiala născută în sufletul lor din concluziile unui savant cu renume mondial.

Multe greutăți întâmpină în școală profesorii de religie, față cu opiniunile oamenilor de știință, cari în ramura specialității lor pot avea renume mondial, dar cari pot greși, când ies din cadrul specialității lor. Totuși ei sunt crezuți și de elevi și de public mai mult decât este crezut un preot.

În timpul de față profesorii nu mai desvoltă teorii contrare religiei în fața elevilor. Sunt însă indiferenți față de datoriile lor religioase. Dacă profesorii ar frecventa biserica împreună cu elevii, dacă s'ar împărtăși; cel puțin cei mai în vârstă, ar produce un stimulent puternic la elevi. Am fost foarte plăcut impresionat când am văzut cum un director de liceu s'a împărtășit în postul trecut în fruntea elevilor săi. Dacă toți directorii și profesorii ar proceda la fel, mare folos ar aduce educației religioase a școlarilor.

3. *Societatea* dă exemple foarte rele tineretului prin frivolitatea ei, prin lux, prin expresiuni necuviincioase și fapte condamnate chiar

— Munciiți, fraților, și ziua și noaptea. În zi de sărbătoare nicidecum.

Mai mult de cât atâta, dacă vom zice, greșim. Greșim mult, fără putință de iertare. Vremurile încordate de azi vor trece. Dar a da prilej omului să vadă, că se pot călca poruncile lui Dumnezeu, (dovedite din veac ca prea necesare omului) e îmbolnăvire fără leac. Măine-poimăine se va lăsa ispitit să le calce cu multă ușurință, pe cele omenesti. Este bine? Cât câștig ar aduce munca dintr'o sărbătoare? Și cât se pierde, dacă nu se muncește într'o sărbătoare națională? Nu e mai mare paguba morală decât cea materială? În niciun caz însă noi, preoții, nu ne putem lăsa să fim piatră de scandal.

Dacă autoritățile pământești scapă câte o dată, din pricina spaimei, să nu dea atenția cuvenită poruncilor nestrămutate ale lui Dumnezeu, unui preot nu-i este însă iertat să nu-și aducă aminte de respectul cuvenit acestor porunci. Fratele preot, care se lasă să asculte mai mult de oameni decât de Dumnezeu, este vinovat.

Spre a nu se mai întâmpla astfel de fapte regretabile, noi ne permitem să atragem atențiunea onor. autorități administrative superioare, că noi, preoții, avem șefi ierarhici pe P. C. Protopopi. Aceștia sânt buni voioși să le stea la dispoziție asupra modalităților de lucru, oricâteori se socotește necesară colaborarea preoților. P. C. Protopopi sânt stăpânii, cari ne pot porunci. Precum și P. C. lor au de stăpâni pe P. S. Episcopi și Mitropoliți, cari singuri sânt în drept să ne dea porunci și deslegări.

Pentru alte autorități nu putem fi decât colaboratori. În niciun caz, nu sântem mai micii lor, ca să ne supunem unor ordine în dezacord cu poruncile Sf. Biserici sau care I-ar vătăma prestigiul. Să binevoiască deci aceste onor. autorități să stea de vorbă cu P. C. Protopopi (vorbm de județ) cari protopopi — avem mândria să susținem — pot da nota cuvenită, în ordinele, ce se dau, când ne privesc pe noi, preoții.

Să fim cu toții bucuroși, că nu vom mai auzi de preoți, cari, primind să asculte de medicii de circumscripție, s'au grăbit să cerceteze clo-

setele enoriașilor, dacă le au și dacă sânt cuate. Să nu mai auzim nici de preoți, cari au făcut pe picherii stând la spatele oamenilor, cari lucrau la șosea. Pentru astfel de treburi, Țara își are slujbașii respectivi.

Noi, preoții, sântem slujitorii Domnului. Sântem și ai Țării. Întru cele spirituale întâi. Mai apoi (și în tot așa măsură), întru cele materiale. Ca ajutători: cu sfatul, cu îndemnul și cu deslușirile.

Ne socotim ajutători de mare preț. Căci noi nu cunoaștem numai casele, curțile și starea materială întreagă a enoriașilor. Adică partea cea de dinafară. Ci noi cunoaștem și cugetele lor. Ni le mărturisesc sub epitrahil și în frica lui Dumnezeu.

Deci, când noi vom mărturisi pentru ei în fața autorităților, vorbm în numele și în cunoștința acestei conștiinți. Nu mărturisim numai pentru nevoile cele de dinafară.

Cunoscându-ne păstoriții, îi înțelegem. Înțelegându-i, îi iubim. Iubindu-i, nu greșim în ajuto rință. Mai bună, mai multă și mai de folos ca a oricui altul. Nu spunem neadevăr când afirmăm, că un preot chiar din cei pedepsiți cu grele păcate, au trecere și găsesc ascultare la enoriașii lor mai mult decât oricare alt dregător pământesc.

Se impune deci ca onor. autorități să țină seama de autoritatea preotului și să nu se grăbească a pleca urechea la clevetirile dușmanilor lui. Intotdeauna să-l considere ca reprezentantul lui Dumnezeu în enoria lui. Ca pe unul, căruia i se cuvine stimă și respect. Să nu-l privească de sus. Un preot, chiar cu carte mai puțină, dacă e în spiritul lui Hristos, este mult superior potentatului ad-tiv. Fiindcă el are autoritatea lui Hristos.

Zicem prin urmare: Dacă autoritatea ține cu tot dinadinsul să fie folositoare satului, să nu pregete a cere sfatul și sprijinul preotului local. Să-l ceară intotdeauna. Cu tot respectul cuvenit. Să vază poporul că servitorul lui Dumnezeu este respectat de oricine. Că deci cuvântul trebuie să i se ție în seamă. Declarăm deci:

1. Vom primi și vom executa măsurile legale, de omenie și care nu rănesc Sf. Biserică,

2. Ce va fi mai mult decât atât, vom primi numai cu deslegarea și din ordinul P. C. Protopop.

*

Regretând, că mă văd silit să termin, închei, zicând:

— Nici autoritățile să nu uite, că preotul e preot, nici preotul — el mai ales — să nu uite că e preot.

Pr. Florea Drăghici

Paroh în Parohia Ferdinand jud. Teleorman

DIN CÂMPUL MISIUNII

RAPOARTE DE ACTIVITATE

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Intru împlinirea misiunii speciale ce ați binevoit a-mi încredința, cu adâncă smerenie am onoare a vă raporta următoarele:

Am cercetat în cursul acestei luni, câteva centre muncitorești, două oficii protopopești, o parohie urbană și trei parohii rurale. Lucrarea făcută cu prilejul acestor cercetări este:

I.

În centrele muncitorești, prin binevoitorul ajutor dat de conducătorii acestor centre, am strâns atât lucrătorii, cât și sufletele ce întâmplător se aflau atunci acolo, și le-am vorbit, chemându-le tot mai lângă Domnul, la o viață trăită după sfintele Sale învățături. După fiecare ședință, am avut convorbiri particulare cu diferiți ascultători, convorbiri din care se poate vedea setea de bună îndrumare, setea de îndreptare.

Aceste ședințe s'au ținut:

1. În ziua de 11 Aprilie în stația *Giurgiu*, unde a luat parte pe lângă tot personalul C. F. R., pasagerii ce se aflau în așteptarea trenurilor, precum și însoțitorii lor. Le-am vorbit despre: *Necesitatea și foloasele ascultării de legi și autorități*.

2. În ziua de 17 Aprilie în stația *Titu*, unde pe lângă personalul C. F. R. și pasagerii în așteptarea trenurilor, a mai luat parte o echipă de vreo 30 lucrători de la șosele. Le-am vorbit despre: *Fără credință în Dumnezeu și în Sfânta Biserică, nu-i cu putință nici viață pământească liniștită*.

3. În ziua de 18 Aprilie la *Tipografia C. F. R.* din Capitală, unde am vorbit celor 350 de funcționari și lucrători ce alcătuiesc personalul așezământului, despre: *O zi trăită în ascultare de Dumnezeu*.

4. În ziua de 19 Aprilie în stația *București-Triaș*, unde în ascultarea a cca. 300 slujbași, am vorbit despre: *Echilibrarea vieții prin învățăturile sfintei Biserici*.

•

Peste tot în aceste centre am făcut sfântă chemare la apropierea tot mai mult de Domnul și am îndemnat sufletele să intre în Biserică și să-și sugă de acolo hrană întăritoare pentru lupta cea de toate zilele.

Poporul ascultă cu mare atenție, se impresionează și arată o mare dorință de îndreptare.

II.

În ziua de 11 Aprilie — la chemarea Preotului paroh respectiv, am cercetat parohia *Sf. Gheorghe Capră din Capitală*.

Preotul din această parohie dorește să-și cheme oile tot mai aproape, și pentru aceasta se ostenește ca să le facă tot mai arătată pășunea cea duhovnicească. Dar, cam ca peste tot, oile sunt cam neascultătoare și cam nepăsătoare. Pentru stăvilirea acestui rău și pentru deșteptarea conștiinței creștine, am hotărât a se ține în biserica acestei parohii, ședințe săptămânale de catehizare și evanghelizare, fixând ca zi, Joia între orele 20-22.

Și, pentru a îndemna și chiar a atrage pe parohieni să ia parte la aceste ședințe, am povă-

de ură dintre noi, ceea ce suntem. Ce zic creștinii de aceste stări? Dar sectanții? Ca să dăruim curățenia Sf. Evanghelii au de luptat mult și nu vor izbuti, dar dacă nouă preoților, cari nesocotim poruncile Mântuitorului de mai sus, ne va lipsi până în sfârșit dragostea dintre noi, vom cădea singuri din treapta în care suntem și atunci vai și amar nouă.

Propovăduirea cuvântului sf. Evanghelii mai întâi cu fapta și apoi cu cuvântul, este adevărata preoție. Astăzi se găsesc deștepți la toate răspântiile, cari știu să răsfoiască sf. Scriptură, dar le lipsește lor toate faptele bune plecate din smerenie și din dragoste. Deci nu este suficient, ba chiar dăunător, ca să se iasă în fața sf. Altar

să se predice de unul din preoți credincioșilor despre toate virtuțile creștinești, despre acele perle Dumnezești pe care Domnul nostru Iisus Hristos le-a propovăduit cu cuvântul și cu fapta până și-a dat Duhul pe Cruce și când în sf. Altar este celălalt zis, frate preot conslujitor la același sf. Locaș cu care se trăește fără iubirea caldă a sf. Evanghelii. Desigur că așa momente de lipsă de realitate, ar fi de dorit să nu se întâmple în sf. noastră Biserică, stropită cu sângele miilor de mucenici cari au murit martirizați *pentru dragostea lui Hristos.*

Pr. ALEXANDRU CONSTANTINESCU
Com. Fântânele Jud. Teleorman

COLABORAREA AUTORITĂȚILOR Administrative cu Biserica.¹

Preoții Sf. noastre Biserici strămoșești nu sânt numai slujitori ai lui Hristos — cum ar fi, de pildă, preoții catolici. Ei sânt totodată slujitori și ai Nației Românești. Nu prin singur faptul, că s'au născut Români, aici. Deci cu datorință pentru trecut. Ci pentru că sânt legați de viitorul nației cu legătură nedeslegată. Fiind căsătoriti, ei se înverigă, prin odraslele lor în nesfârșitul lanț al generațiilor românești. Dela zămislirea neamului nostru și mereu înainte, cât l-o ține Dumnezeu pe lume.

Este sfânt pământul românesc și pentru noi, preoții. Gloria trecutului și recunoștința pentru zbuciumul strămoșesc sălășluiește și în noi. Sântem prinși și noi de oboșelele prezente dăruite Nației. Dragostea de a ușura nevoile fraților ne prinde și pe noi. Iar îngrijorările pentru viitor — ca să lăsăm urmașilor moștenire pașnică, întreagă, sigură și tare — ne înfioară și pe noi. În învălmășagul prezentului românesc nu sântem niște izolați, nesimțitori și streini de zbuciumul românesc. Ci ne contopim în el cu tot trupul, cu tot sufletul, cu toată puterea, cu toată credința, cu toată nădejdea și cu toată dragostea. Pentru Țara noastră și pentru toate ale ei. Am dăruit Nației din sângele trecut. Vom

dăru și din cel viitor. P'al copiilor noștri. Incât noi, preoții români ortodocși, avem drept să fim mulțumiți, că n'am dat, nu dăm și nu vom da îndreptățire nimănui. să ne categorisească mai la urmă, în ce privește simțămintele și datorințele noastre pentru Nație.

În orice vreme, fie cât de vitregă, rolul nostru, al preoților, nu se găsește în excepție, ci în rostul cel adevărat: acela de a mângâia pe cei întristați, de a alina durerile celor în suferință, de a ajuta pe cei slabi și neputincioși. Noi sântem răbdători cu toții, fiindcă trebuie să fim. Mai mult decât atât. Noi pretindem, că nu noi venim în ajutorul autorităților pentru îndulcirea vitregiei împrejurărilor de față, ci autoritățile celelalte, toate, vin a ne ajuta la lucrarea noastră cea de toate zilele: la ajutorarea celor în necazuri. A fraților mai mici și în suferință. Pentru aceasta le sântem mulțumitori și rugători către Dumnezeu pentru răsplătirea binelui făcut.

•

Fiind și Români, cu totul deopotrivă cu toți Românii, prinși de aceeași grijă, milă și dragoste pentru poporul românesc, nu numai că nu trebuie să ne sfiim, ci chiar sântem datori, prin

1). Referat prezentat la 14 Mai cor. la conferința misionară, ținută la T. Măgurele, la care au luat parte peste 200 preoți din Teleorman.

însăși misiunea noastră, să corectăm greșalele și să ne împotrivim lor, oridecâteori se greșeste. Chiar și din exces de zel pentru bine.

Să nu uităm — fiindcă n'avem voie să uităm — că noi, preoții, sântem slujitori ai Celui Veșnic. Ale Căruia porunci nu se pot desminți. Veșnicia se scurge neîntrerupt. Și nici nu poate fi întreruptă. Fiind întotdeauna, ne obișnuim cu ea. De parcă n'ar fi. Ii neglijăm importanța și tăria.

Cele trecătoare, venind din când în când, ne impresionează. Și, când sânt ceva mai de tărie, ne înspăimântă. Până a ne strica cumpăna gândirii.

Ca să nu mai plutim în generalități — și pentru că timpul rânduit este numai de 15 minute — să venim la fapte precise.

Am fost chemați și noi, preoții, la o conferință ad-tivă. Intre altele, ni s'a cerut să le spunem oamenilor, ca să lucreze și sărbătoarea. Dece?

Pentru că primăvara este întârziată și trebuie făcută și munca concentraților.

La prima vedere, măsura pare să merite toate laudele. E semn de grijă părintească. Cercetată însă cu dinadinsul se dovedește a fi alarmă nejustificată.

1. Mai întâi de toate, că ierni lungite ca cea de estimp au mai fost și câmpul n'a rămas pârlog. Eu nu sânt tocmai bătrân, dar știu multe d'astea. Mi-aduc aminte, că în 1896 ne-a înghețat apa în boată, arând la câmp în ajunul Sf. Gheorghe — care era atunci cu 13 zile mai târziu: Muncile de primăvară au fost făcute toate, iar, toamna, pătulele n'au putut încăpea porumbul. În 1918 aproape că n'a fost iarnă. Muncile s'au făcut din vreme, dar să ne rugăm lui Dumnezeu să nu ne pedepsească cu încă un 1918.

2. Să nu se uite că treaba de primăvară aici, la câmp, e treabă de vite mai întâi, nu de oameni. Boii nefiind rechiziționați, nu e pericol să rămâie munca nefăcută și nici ei nu pot munci continuu, ca o mașină.

3. Alarmarea este și zadarnică. Căci, dacă Dumnezeu continuă cu ploile și cu răceala, treaba nu se poate face. Câmpul nu e birou să lucrezi și vara și iarna. Și pe ploaie și pe ger.

Iar dacă vremea se îmbunează, e timp destul pentru muncă.

4. E și de prisos. Cel vrednic n'are nevoie de îndemn. Iar leneșul nu se sinchisește de sfaturi.

5. Dece să se uite, că țăranul muncește pentru el, nu pentru altul — ca să se presupună, că n'are tragere de inimă la muncă?

Plugarul român n'a așteptat nicicând îndemnul cărturarului, ca să-și muncească glia. Chiar în timpul războiului dela 1916 n'a rămas petecuț nearat. Țăranul scormonește pământul de mii de ani. Nici puhoiul de barbari nu l-a deslipit de brazda lui. El ara, săpa, semăna, cu toate că barbarii îi jefuiau recolta. Când împăratul Aurelian a dat poruncă să treacă toată lumea dincolo peste Dunăre, el n'a fost ascultat de țărani. Nu și-au rupt legătura cu brazda lor, ci au rămas să continue a o cultiva, ne mai având nici o apărare.

Dacă nici în aceste vremuri de eroism, brazda n'a fost lăsată înțelenită, va fi lăsată azi?

Să nu ne amăgim. Țăranul muncește. Nu trântorește, fiindcă se trudește pentru el. Că dacă nu va munci, moare de foame.

Când e vorba însă, ca să muncească pentru altul, atunci, da, nu mai e voios. Dar nici cu sfaturile numai nu-l poți îndupleca să vrea a munci pentru altul. În asemenea caz trebuie silință. Să se vie cu sancțiuni pentru nevoitori.

Biserica nu se va pune împotrivă, dacă se va lucra sărbătoarea pentru cei în nevoie — cum sânt concentrații. Are deslegarea dată dela Domnul, când a zis că «sărbătoarea este pentru om, nu omul pentru sărbătoare». Ea a binecuvântat ajutorința dată săracilor din sat, când li s'a făcut clacă de arat sau cărat, în zi de sărbătoare și a fost primită de cei ajutați. Căci nu trebuie făcut binele când sânt atacate puterile sufletului.

Așadară noi vom îngădui și îndemna să li se facă munca în zi de sărbătoare concentraților săraci, fără rude apropiate și fără ajutor, dacă ai lui d'acasă primesc munca în sărbători. Cu sila însă nici aceluia. Cu atât mai mult tuturora.

Dacă se crede, că e nevoie de îndemn, noi putem striga cât de tare:

S F I N Ţ I R E A B I S E R I C I I DIN SATUL SĂFTICA

În ziua de 14 Aprilie a. c., a avut loc sfinţirea Bisericii din satul Săftica, pendinte de Comuna Baloteşti, Judeţul Ilfov.

Biserica este o veche ctitorie boerească, a boerului Slătineanu şi soţia sa Safta, care erau proprietari pe vremuri pe aceste locuri şi care datează de pe la anul 1790. Această biserică a fost în stare de ruină mai bine de 40 ani şi prin deosebita dragoste ce D-nul Profesor N. Iorga, poartă acestor relicve istorice, prin ajutorul Comisiunii Monumentelor Istorice şi a Ținutului Bucegi, a refăcut-o şi a dat-o din nou spre folosinţa oamenilor din acest sat.

Deşi a fost o vreme ploioasă, un foarte mare număr de credincioşi din satele vecine a luat parte la această pioasă serbare.

Au onorat cu prezenţa lor această înălţătoare slujbă D-nul Consilier Regal Nicolae Iorga, însoţit de D-nul Secretar General al Comisiunii Monumentelor Istorice Victor Brătulescu, întovărăşiţi fiind de D-nul Ministru Plenipotenţiar al Portugaliei la Bucureşti; Domnul Rezident Regal al Ținutului Bucegi Profesor Gh. Alexianu; Domnul Colonel V. Nanu, prefectul Judeţului; Domnul N. Gănescu, Pretorul Plăşii Băneasa şi alţii.

Slujba sfinţirii s'a făcut de P. S. Sa Arhiereul Emilian Antal Vicarul Sfintei Mitropolii împreună cu P. C. Părintele Protopop Theodor Rădulescu şi Preoţii din Cercul pastoral respectiv şi anume: Preot Ioan D. Popescu Otopeni, Pr. Marin Ducu-Tunari, Preoţii Iorgu Cioruţă şi Grigore Teianu dela Parohia Ştefăneşti şi Pr. I. Ionescu dela Parohia nou înfiinţată Săftica.

Au îmbrăcat cămaşa de ctitor pe lângă P. S. Sa Vlădica Emilian şi principalii donatori: D-na şi D-nul Ciocârlie, D-na şi D-l inginer Drosescu, D-na şi D-l General Suţu şi D-nul Rezident Regal Gh. Alexianu.

După terminarea serviciului religios, P. S. Sa Arhiereu Emilian, într'o foarte frumoasă

şi documentată cuvântare, face o apropiere între evanghelia Duminecii şi restaurarea acestui sfânt locaş de închinăciune. Apoi scoate în evidenţă dragostea şi munca cea mare pe care a depus-o Domnul Profesor Iorga şi o depune întotdeauna pentru refacerea tuturor monumentelor istorice bisericesti, transmiţându-i mulţumiri şi binecuvântări din partea Înalt Prea Sfinţitului Patriarh. În continuare îşi arată marea mulţumire că a avut prilejul de a deschide biserica unui nou hirotonisit Preot de către P. S. Sa pe care îl sfătuieşte şi-l încurajează în noua şi greaua sa misiune de păstor sufletesc.

Dă apoi cuvântul P. C. Părintelui Protopop Theodor Rădulescu, care dă citire Gramatei de preoţie a preotului Ioan Ionescu, căci cu această ocaziune se face şi instalarea Sfinţiei Sale ca Preot al Parohiei Săftica, după care într'o elocintă cuvântare arată marea importanţă a misiunii preoţeşti: încredinţează noului paroh sigiliul parohiei după care îl face atent de purtarea curat părintească ce trebuie să o aibă în tot timpul şi în toate împrejurările faţă de enoriaşii săi.

În continuare aduce laude ilustrului Profesor şi ctitor al Monumentelor bisericesti D-l Nicolae Iorga scoţând în evidenţă marea dragoste ce o poartă acestor sfinte locaşuri, reuşind să redea înapoi satelor spre folosinţă o mulţime de biserici ce erau condamnate ruinei. În acelaş timp a mulţumit P. S. Vicar care s'a ostenit să sfinţească acest sfânt locaş, arătând totdeauna dragostea şi adâncul respect ce fraţii preoţi poartă P. S. Sale.

Domnul Consilier Regal Nicolae Iorga face istoricul familiei Slătineanu fondatorul acestei ctitorii boereşti, aduce mulţumiri Domnului Rezident Regal Profesor Alexianu pentru sprijinul moral şi material ce a dat pentru refacerea acestui sfânt locaş, iar sătenilor le atrage atenţiunea ca să cinstească în chip deosebit această frumoasă biserică, precum

și noului preot paroh ca să păstorească cu tot zelul această nouă parohie.

Domnul I. Ciocârlie în numele enoriașilor acestei parohii, face cele mai frumoase elogii Domnului Profesor Nicolae Iorga pentru meritul național ce a împlinit prin redarea acestui sfânt locaș satului Săftica și promite că va sprijini și în viitor împlinind lipsurile de care această biserică va mai avea nevoie.

Părintele Ioan Ionescu parohul satului Săftica aduce mulțumiri înalt Prea Sfințitului Patriarh care prin binecuvântare l-a învrednicit de a păstori această parohie; P. S. Arhiepiscopul Emilian care s'a ostenit pentru sfințirea acestui locaș; P. C. Părintelui Protoiereu pentru sfaturile și indemnurile date iar Domnului Consilier Regal N. Iorga îi mulțumește

că datorită Excelenței Sale această parohie a luat ființă și ca atare se găsește paroh al acestei noi parohii. Enumără însemnatele danii făcute acestui sfânt locaș de către: Familiile Ciocârlie, Drosescu, Suțu, Ștefănescu, Jelea, C. Tănase, Dem. Gerota și alții; își ia angajamentul solemn că se va strădui din toate silințele ca să îplinească toate sfaturile primite și să mulțumească pe Prea Fericitul Patriarh Nicodim pentru încrederea acordată de a păstori această parohie, cât și pe Domnul Profesor Nicolae Iorga pentru străduința ce a depus atât pentru înființarea parohiei cât și pentru refacerea bisericii.

Președintele Cercului Pastoral
Otopeni-Ilfov
Preot, I. D. POPESCU

UN MOMENT DE RECULEGERE

Prin revistele noastre bisericești vedem articole care ne pun în față învățături și lămuriri cu privire la multe chestiuni de actualitate. Ba se văd multe cu privire la raporturile preotului cu păstoriții și cu ceilalți conducători și luminători din comună, raporturi bune de sigur, cari dacă nu ar exista, ar însemna că în zadar ne străduim în opera de mântuire și de conducere a turmei încredințată de Domnul nostru Iisus Hristos sf. Apostoli și mai departe cu poruncă urmașilor Lor. Pe lângă toate acestea, a venit vremea când trebuie să analizăm și să studiem una dintre cele mai de seamă porunci ale Mântuitorului nostru Hristos, care stă la baza Preoției și Bisericii. «Vă dau poruncă nouă, ca unul pe altul să vă iubiți, după cum eu v'am iubit pe voi, așa și voi unul pe altul să vă iubiți.» Ioan c. 13 vers. 34.

Poruncă Dumnezeiască dată în cele mai grele momente ale Mântuitorului și în cele mai tragice clipe dintr-o viață omenească: când apostolul Iuda plecase să facă vânzarea diabolică, ceilalți sf. Apostoli primesc această poruncă. E bine să medităm asupra acestei porunci și să vedem dacă noi preoții cari suntem urmașii sf. Apostoli, trăim după această poruncă care formează sâmburele preoției.

Este o întrebare care trebuie declarată cu curaj, că acolo unde într-o enorie sunt mai mulți preoți, se întâmplă că în unele și este adevărat, că se aude vorbind și niciodată de bine, felul de viață creștinească dintre preoți. Sublima trăsătură a Sf. Evangheliei «iubirea» trebuie să ne încrusteze sufletele înaintea oricărei patimi. Mântuitorul nostru Iisus Hristos fiind pe cruce zicea celor cari încă îl batjocoreau: «Iartă-le Doamne că nu știu ce fac». Dar nouă la înfricoșata judecată când ne va cere oile ce le-am avut sub păstorie, cu ce oare cuvinte ne va mustra, când ele s'au risipit din cauza urei dintre păstori? Sau vom aștepta să auzim din nou zicând: Iartă-le Doamne că nu știu ce au făcut? Oricare ar fi interesele unuia față de altul, ori care ar fi situația unuia dintre preoți, nu trebuie să-și lase mai pre jos misiunea sa și nu trebuie să uite să fie bun, blând și plin de dragoste și față de cei din urmă dușmani. Să ne rămână adânc pecetluite în suflet cuvintele Mântuitorului care zice: «Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii mei, dacă veți avea iubire unii către alții». Ioan cap. 13 vers. 35.

Și cu adevărat că, dacă nu ne vom întoarce va veni vremea când ne va contesta faptele noastre

stre Biserici. Nu s'a ținut seamă îndeajuns la întocmirea legii de meritele creștinismului nostru național și de adevărul Scripturistic, formulat prin cea mai temeinică exegeză. S'a făcut mai mult chestie de statistică, de raporturi de forțe exprimate în cifre, de reglementare exterioară. În acest chip se va ajunge la recunoașteri de culte noi. Baptismul a primit-o deja ca cult istoric. Adventismul o va primi mâine. Și încă recunoașterea ar fi să se dea ca un fel de recompensă pentru meritul de a fi rupt cât mai mulți partizani ai Bisericii ortodoxe naționale. La școală ne vom perinda. Vom învăța pe copiii noștri a se închina și a nu se închina, a respecta o icoană sau a o svârli, că preotul este preot sau că nu este preot, că mâine e Paște sau că nu e Paște — că Dumnezeu ține numai cu unii nu și cu ceilalți. Și așa vom reuși să ne zăpăcim copiii și să fărâmițăm unitatea de conștiință a neamului acesta, — de dragul unui principiu.

S'a instituit, mai departe, dreptul de control al Statului. Acest drept trebuia și trebuie să fie mai adânc. S'a reglementat numai într'atât funcționarea cultelor și sectelor, cât nu turbură sau nu atinge anumite interese ale țării: ordine, apărare, etc. Rațiunea de a exista, interesul social, moral sau național căruia corespund, aceasta nu preocupă pe Stat. Ar fi trebuit să-l preocupe, căci suprimând dreptul la existență celor inutile, și-ar fi ușurat sarcina controlului, ce incumbă administrației sale. Aceasta încărcată de atâtea lucrări, se vede și mai încărcată cu atribuțiuni rezultând din legea cultelor și din datoria de control a sectelor. De aceea un control serios nu se poate face. Întâi, din cauza aglomerării de lucrări, al doilea din cauza tendinței ce se observă la toți sectanții de a se sustrage oricărei supravegheri și numai în al treilea rând lipsei de vigilență sau relei voințe față de Biserică. Căci avem de înregistrat, Domnilor, și cazuri de rea voință, datorite convingerilor personale fie datorită unei antipatii uneori inexplicabilă față de Biserica ortodoxă și slujbașii ei. Această atitudine pare că-și are sursa tocmai sus, pe la Ministerul cultelor, de unde deciziile date și toate ordinele, par să poarte o deosebită grijă pentru liniștea și bunul mers al sectelor. Toate jalbele trimise acolo au ascultare imediată, ordine sunt date imediat, prefecți ori comandanți de legiuni se pun în mișcare, se fac

anchete pentru a se constata netemeinicia reclamei sau vreo ilegalitate sectară. Atâți oameni serioși, la discreția unor neisprăviți, pierd timp și bani, pentru ce? Între timp noi, preoții, nu ne bucurăm de simpatie, ci suntem deadrep-tul urâți și disprețuiți. Nu știm să explicăm această atitudine. Va fi cauza haina aceasta funebră pe care o purtăm, va fi cauza materialismul nostru, lipsa noastră dela datorie, desconsiderarea Bisericii noastre însăși, socotită inferioară altor Biserici. Nu știm. Ceea ce pot afirma, e că dacă ni s'ar face proces, moralmente vorbind, pe toate aceste chestiuni cea mai mare parte din noi avem șansa să câștigăm procesul. Nu suntem bine cunoscuți pentru că nu suntem oameni de lume. Ne facem datoria, dar luptăm cu prea multe greutăți: ignoranța și credulitatea sătenilor, sectele, ideia greșită de libertate, parohiile prea mari, mijloace materiale prea reduse, activitate multiplă a preotului, indiferența și ireligiozitatea multor domni, care se resfrânge și asupra sătenilor, etc. Și dintre d-nii funcționari administrativi sunt, poate, unii cari ne privesc tot astfel. Nu facem proces nimănui, dar o revizuire de atitudinii e necesară, cu atât mai mult cu cât socotim indispensabil concursul d-lor în lupta noastră. *În acest scop* socotesc necesar a prezenta pe scurt sectele, pentru a le aprecia așa cum se cuvine. Voi înșira câteva adevăruri ce se cunosc sau cari se pot documenta.

Cine sunt sectanții?

1. Sunt aducători de religie nouă? Nu, precis nu! Toate doctrinele sectare sunt rezultat al tălmăcirii eronate sau interesate a Sf. Scripturi.

2. Sunt un grad superior în evoluția religioasă a omenirii? Nu! Sunt o degradare a religiei.

3. Sunt comentatori pricepuți și de bună credință ai Sf. Scripturi? Nu! Oricât ar fi de elastică Sf. Scriptură în interpretarea sa, nu se poate stâlci adevărul în atâtea chipuri, ca să se justifice întemeierea atâtor noi biserici.

4. Toți întemeetorii de secte sunt iluminați, ori au văzut pe Domnul, pe Sf. Duh, sau sunt chiar ei Iisus Hristos — Mântuitorul, care precis, acum aproape 2000 ani, a întemeiat o singură Biserică. Se arată atâtor halucinați, dându-le autorizație să întemeieze noi biserici, atâtea câte secte sunt.

5. Toate sectele se socotesc în mod exclusiv

chemate și rânduite spre mântuirea celor ce-i urmează. Sunt pradă satanei, toți cei ce nu-i urmează.

6. Toate sectele sunt agresive și dușmănoase față de Biserica ortodoxă. Atacă doctrina creștină ortodoxă.

7. Nu aduc o schimbare fundamentală a vieții adeptilor lor, ci numai o solidaritate izolată și exclusivă, în nădejdea unei mântuiri și fericiri tot așa de exclusive. Incolo, prea puțin, ca să merite dreptul la existență și regim de favoare. Exemplu: adventiștii cu vechime pot fi citați pentru următoarele culpe: minciună, fals în acte, abuz de încredere, reclamațiuni false, speculă, etc.

8. *Distrug morala publică prin slăbirea credinței, când doctrinele se bat în cap.*

9. *Sunt imorale sau materialiste. Peste ceia ce știm, broșura părintelui protopop Metodie, ne dă precizări noi: aflăm că rugăciunea nu poate câștiga zecimea, aflăm despre un «Thezaur ceresc» de «banca cerului».*

10. *Sunt călcători de legi, tendința rezultând din doctrina lor. Fac colportaj și prozeliți și găsesc posibilități de a se sustrage oricărei supravegheri. Păstrează legături cu străinătatea.*

11. Sunt antietatiști, antinaționali, antimilitariști. Și la noi ca peste tot se abțin dela manifestările cu caracter național. Și adventiștii de ziua 7-a sunt tot astfel.

12. Au și idei comuniste (Stundiștii, Neplatnicii, Iehoriștii, Hliștii).

13. Sunt mistificatori și șarlatani.

14. Cităm pe scriitorul german Ernst Troeltsch care-i caracterizează astfel: «*Sectele resping dreptul, războiul, puterea, jurământul și proprietate privată și depinde de timp, împrejurări și de caracterul specific religios al sectei, dacă ea se mulțumește cu rezistența pasivă, dacă are în vedere reforme pacifice sau dacă, mânată de entuziasm apocaliptic și de chiliasm, se simt îndemnate la revoluție socială prin forță.*» Citai pentru o mai justă apreciere și pentru a nu se crede că noi exagerăm.

Acum, destul de edificați, putem formula următoarele deziderate:

1. Vrem ca lupta noastră pentru apărarea Bisericii ortodoxe să fie apreciată și ca una de interes național.

2. Vrem să se aprecieze cum se cuvine meri-

tele Bisericii naționale, merite istorice, culturale și naționale.

3. Să se apeleze la ea astăzi, când trebuie mai mult ca oricând să se facă politica de unificare.

4. Astăzi când avem minorități naționale, e de mirare că se mai susțin, se protejează și se creiază și minorități religioase.

5. Regimul sectelor fiind un regim democratic cu influențe din afară, prin doctrina și varietatea lor sunt un pericol național.

6. De aceea, dacă se socotește posibilă o revizuire acestui regim, să se interzică complet sectele care n'au bază istorică în țara noastră, care atacă Biserica națională în dogmele și personalul ei. Să se aprecieze doctrina lor în raport cu doctrina Bisericii ortodoxe.

7. Până atunci să se interzică complet orice propagandă sectară, ca colportaj, cinematograf, acestor secte care calcă în orice chip legea sau dispozițiile în vigoare. Orice prozelit nou să fie socotit ca o dovadă că se nesocotește legea.

8. Să nu se mai admită schimbări de cult cu atâta ușurință. Să fie cercetat cel care solicită schimbarea cultului: cine l-a convertit? În ce chip? În ce împrejurare? Să i se pretindă o motivare serioasă a gestului său. În acest fel se pot dovedi cei cari, contrar legii, se dedau la prozelitism.

9. Să se aplice legea în toate cazurile de contravenție, cu sancțiuni precise.

10. Vrem să știm precis dacă regimul de favoare al diverselor culte și asociațiuni se menține și prin presiuni din afară, dacă aceste presiuni sunt așa de puternice încât să nu ne facem prea mari iluziuni în ce privește reușita luptei noastre. E evidentă legătura dintre sectanții noștri și confrății lor din afară, toate aceste asociațiuni având caracter internațional.

Astfel, cu posibilități mai largi din partea Statului și a autorităților administrative, căroră le adresăm apelul nostru, noi preoții, cu conștiința răspunderii în fața lui Dumnezeu și a patriei, cu greutatea atâtor veacuri de creștinism ortodox pe umeri, cu hotărârea de a îndrepta propriile noastre slăbiciuni, ne angajăm în luptă pentru apărarea celui mai curat creștinism, creștinismul nostru ortodox național.

Dumnezeu să ne ajute!

Preotul IOAN GH. POPESCU Țigănești-Teleorman

tuit atât pe creștinii din parohia subsemnatului, cât și pe membrii Oastei Domnului, ca Joi seara să meargă la acea biserică. Inceputul s'a făcut la 11 Aprilie și s'a continuat la 18 Aprilie. În amândouă dățile s'a vorbit poporului prezent în biserică, atât de către Părintele paroh care a explicat necesitatea lucrării de evanghelizare și a vestit că aceasta se va săvârși regulat în fiecare Joi seara, cât și de subsemnatul, făgăduind ajutorul regulat la aceste ședințe.

Sub influența Oastei Domnului, participanții au început să cânte câteva cântări bisericești și religioase. (Cu noi este Dumnezeu, Doamne al puterilor, Nădejdea mea, etc.).

Sunt nădejdi de o imprimăvărare a sufletelor.

III.

A. În zilele de 16 și 17, am făcut cercetări în județele Dâmbovița și Muscel, județe din care vin știri îngrijorătoare cu privire la asaltul pe care îl dau, în acele părți, sectele religioase. Am cercetat: *Protoieria I Târgoviște, Protoieria I Câmpulung și parohiile Bughea de Jos, Bughea de mijloc și Albești din jud. Muscel.*

Situația Bisericii privită prin unghiul atacului sectant, este cu adevărat de îngrijat, sectele fiind în progres.

Este adevărat însă că *trecerea în masă semnalată* în aceste județe, nu este o realitate ci doar o legalizare a unei stări existente de multă vreme.

În aceste județe activează sectele: tudorismul, adventismul de ziua VII-a și cel reformist, studenții în biblie. O propagandă intensă, foarte bine susținută și cu real răsunet, deci cu prozelitism, face secta tudoristă, deși este între cele interzise. Aceasta este favorizată atât de faptul că se deghizează, pentru necunosători, cu respectarea Duminicii, cât și de fuziunea cu secta Creștinii după Evanghelie, sectă liberă, dar neexistentă în aceste părți. Pe de altă parte această sectă fiind încă în desvoltare, izbutește să întrețină între aderenții ei un entuziasm aproape de fanatism, ceea ce face ca membrii să fie capabili de jertfe și lucrări nebănuite.

Dacă celelalte secte: adventism, etc., nu mai izbutesc decât foarte rar, să mai fure pe cineva, apoi tudorismul cu atâta cerbicie aleargă, în-

cât e demn de toată luarea aminte.

*

Dar dacă pustiirile făcute printre credincioșii noștri de către aceste secte sunt dureroase, mai ales în vremurile acestea, când unitatea sufletească a neamului nostru se cere tot mai întărită și mai strânsă, și dacă aceste pustiiri se datoresc în mare parte cerbiciei diabolice de care propaganda lor dă dovadă, apoi Înalt Prea Sfințite Stăpâne, socot că și alte pricini vin să ajute desvoltarea și creșterea neghinei și a bălăriilor în ogorul cel sfânt al Domnului.

Și îmi îngăduiesc a arăta pe cea mai de seamă:

Preoții:

1. Lânzezeala preoților în a-și îndeplini cu avânt și cu credință misiunea sfântă ce li s'a încredințat în a chema sufletele la mântuire.

2. Certurile și traiul rău între preoții vecini sau din aceeași parohie.

3. Preoții se înfățișează poporului și merg și la slujbe, fără costumul reglementar, pe care l-au înlocuit cu o jiletcută închisă la gât și cu paltonaș. Cum cei mai mulți nu mai poartă nici barbă, ei sunt foarte ușor confundați cu sătenii, cari prin acele părți, deasemenea poartă o jiletcă neagră închisă la gât.

4. Prea mulți preoți sunt întâlniți în sălile judecătoriilor și a tribunalelor.

5. Preoții nu catehizează în școala primară.

6. Unii sunt prea sgârșiți, sau dornici de îmbogățire, iar alții prea nesocotesc cele mai sfinte îndatoriri.

Se înțelege, Înalt Prea Sfințite, că nu toți preoții se fac vinovați de astfel de abateri, dar acolo unde sunt cu astfel de slăbiciuni, acestea sunt cu multă iscusință exagerate și speculate, iar aceasta alcătuește începutul sectei și asigură creșterea și întinderea ei.

Sunt — este adevărat — unele parohii în care lucrează preoți model, cu activitate intensă, pricepută și regulată, și unde totuși secta prinde și strică. În acele părți, sunt motive locale și alcătuiesc excepție de la regula generală.

B. O acțiune de răspuns a Bisericii, se impune ca o necesitate vitală. Desigur că Intemeietorul și Capul Bisericii, Hristos Domnul, poartă toată grija Sfintei Sale Biserici și că nu dela lucrarea noastră se așteaptă toată îndreptarea. Dar...

«mergând învățați», zicând El Sfinților Apostoli și urmașilor lor, și astfel asigurându-ne că El va umple cele de lipsă ale noastre, e o datorie de conștiință ca Biserica-conducătoare, să-și mobilizeze forțele — clerici și mireni — pentru a îndepărta furii, a plivi buruienile și a cultiva ogorul.

Intru aceasta, Biserica va trebui să-și îndrepte lucrarea în două direcții: *a)* recăpătarea celor rătăciți și *b)* luminarea celor necontaminați, în așa fel, ca să devină imuni când infecția s'ar apropia de ei. Pentru câștigarea celui dintâiu punct, cred că trebuie împlinit cu toată puterea cel de-al doilea. Căci din convorbirile avute pe «teren», m'am încredințat că și-au părăsit credința, acei ce nu și-au cunoscut-o, și necunoscându-o nici nu și-au iubit-o.

Spre întărirea sufletească a creștinilor trebuie îndreptată deci toată atențiunea și putem fi siguri că adăugându-se la munca noastră preoțească, rugăciunile și binecuvântarea Înalt Prea Sfinției Voastre, care ne vor aduce ajutorul Bunului Dumnezeu, acțiunea de pustiire a sufletelor va fi stăvilită, iar Biserica Domnului, tot mai întărită, va ieși biruitoare și din această luptă, ca și din toate luptele ce peste veacuri a avut de purtat.

Ca lucrare «pe teren» propun aprobării Înalt Prea Sfinției Voastre, următoarele *măsuri de început*:

1. O consfătuire cu preoții din parohiile contaminate din jud. Muscel și Dâmbovița și anume la 15 Maiu la Târgoviște și la 14 Maiu la Câmpulung. În această consfătuire, care va avea loc la sediul protoieriei, se vor indica liniile generale ale lucrării de zidire sufletească și se va face stăruitor apel preoților de a sări cu tot avântul și cu toată credința la luptă, atât în ce privește colaborarea, cât și în ce privește auto-disciplinarea: costum, regularitatea slujbelor, traiul bun în casă și cu vecinii, etc.; și să li se arate și măsurile disciplinare ce se vor lua la dimpotrivă.

2. Stabilirea în fiecare Circumscripție proto-popească a cel puțin 4 parohii ca centre rurale cu activitate duminicală și una ca centru orășenesc cu activitate săptămânală, absolut regulată. La centrele rurale, în după amiaza Du-

minicilor, iar în cel orășenesc într'o seară, se vor ține adunări creștinești de chemarea sufletelor la Hristos și de popularizarea învățăturilor Sfintei noastre Biserici. E o mare nevoie ca poporul să-și cunoască legea, căci atunci nu și-o va părăsi.

Pentru ca activitatea din aceste centre să fie bine susținută, preoții vecini vor fi rânduiți câte cel puțin doi în fiecare ședință, să ajute cu subiecte studiate din timp, pe preotul locului. Se va face cât mai puțină combatere și foarte puțină teologie de catedră, și toată grija va fi îndreptată spre înflăcărea sufletelor după Casa și învățătura Domnului.

Toate aceste adunări vor fi cercetate, ajutate și emulate mereu și de secțiunea culturală a Sfintei Arhiepiscopii, atât prin preoții misionari, cât și prin trimiterea a cât mai multe *broșuri de propagandă religioasă*.

3. Să nu se facă abuz de forța publică.

4. Să se sancționeze, eventual chiar și cu transferarea disciplinară, preoții care se dovedesc indiferenți pentru misiunea ce au, sau prin purtarea și neglijența lor direct provocatori la părăsirea Bisericii de către creștini.

*

Acestea aducându-Vi-le la Înalta cunoștință și rugându-Vă să binevoiți a dispune plata cheltuielilor de transport în sumă de lei 600 (șase sute) făcute cu prilejul acestor misiuni, rămân supus și aplecat cu adâncă smerenie.

Misionar eparhial, Pr. Ion Gafton

Înalt Prea Sfințite Stăpâne,

În referire la ordinul I. P. S. Voastre Nr. 4607/1940, doresc să vă asigur cu tot respectul de profunda mea recunoștință și că mă voi strădui cu toată însuflețirea și priceperea de a corespunde înaltei însărcinări de a mă numi ca misionar al Sf. Arhiepiscopii a Bucureștiului.

În cele ce urmează redau, pe scurt, activitatea depusă de subsemnatul în cursul lunii Aprilie, a. c.:

I. În primul rând am căutat să continuu lucrarea mea misionară în spitalul Brâncovenesc, cu rezultatele următoare:

1. Am făcut cca 2800 vizite bolnavilor din spital;

2. Am spovedit cca 420 bolnavi;

3. Am împărtășit 235 bolnavi;

4. Am citit Paraclisul Maicii Domnului și diferite alte rugăciuni, în câte 4-5 saloane, săptămânal;

5. Am împărțit în ziua de Sf. Paște 500 de ouă roșii și 40 kg. cozonaci bolnavilor din spital, în valoare de 5.100 lei. Această sumă am strâns-o din:

a) colectă în Biserica Domnița Bălașa în valoare de 2.845 lei;

b) donațiuni în natură dela diferiți negustori din piața Bibescu-Vodă.

6. Am cumpărat bolnavului Ion Ștefan, bolnav de trei ani în spital și complet lipsit de mijloace, o gheată ortopedică, în valoare de lei 2.200. Suma aceasta am colectat-o dela prieteni și cunoscuți de mine.

7. Am cumpărat pentru bolnavul Ion Belciug, dela divizia IX, ale cărui picioare au fost amputate, un cărucior sistematic, în valoare de lei 13.000, pe care am primit-o din partea d-lui Max Auschnitt, din închisoarea Văcărești.

8. Am internat în spital 5 bolnavi săraci, în contul Municipiului București.

9. Am vizitat și ajutat 14 familii nevoiașe ale bolnavilor internați în spital.

10. Am internat pe copilul Nicolae Radu-Vână, de doi ani, în spitalul de copii, având fractura femurului stâng.

II. Conform ordinului I. P. S. Voastre Nr. 4625 și 5132/1940, am vizitat următoarele parohii:

1. Popești Leordeni, jud. Ilfov.

2. Peret 1 și II, jud. Teleorman.

3. Plosca, jud. Teleorman.

4. Buzuescu, jud. Teleorman.

5. Smârdioasa, jud. Teleorman.

6. Cervenca 1 și II, jud. Teleorman.

Constatările și propunerile făcute cu acest prilej, cred că au nevoie să fie verificate în timp. Deaceia îmi rezerv dreptul de a reveni asupra lor, după ce voi mai vizita și alte parohii și după ce voi avea prilejul să mă conving de eficacitatea sau neeficacitatea lor. Din procesele verbale încheiate cu acest prilej și care sunt anexate aci alăturat, se constată peste tot lipsa unei literaturi religioase, efină și scrisă pe înțelesul oamenilor dela țară. La propunerea mea, de a se înființa pe lângă fiecare parohie, un oficiu de distribuție a cărții religioase, pe care s'o punem la dispoziția credincioșilor și la care să se acorde un rabat pentru vânzător, toți P. C. Parohi au găsit această propunere nu numai acceptabilă, dar și foarte necesară. Deaceia, respectuos, Vă rog, a aproba să se înființeze pe lângă fiecare parohie un asemenea oficiu de distribuție a cărții religioase și a alimenta aceste oficii cu broșuri religioase, atât dela Institutul Biblic, Sf. Mănăstire Neamțu, Editura Librăriei Teologice, Editura «Spor» și altele, care vor putea să procure broșuri efine și scrise în spiritul Sf. Biserici.

III. Am spovedit de Sf. Sărbători ale Paștelui 160 de ucenici dela Gazelectra, dintre care am împărtășit 120.

Primiți, Vă rog, I. P. S. Stăpâne, asigurarea respectului și devotamentului meu de fiu duhovnicesc.

Preotul F. M. Găldău

Misionarul Sf. Arhiepiscopii

CITIREA SFINTEI SCRIPTURI

Sfânta Scriptură sau Cartea Cărților, cuprinzând întreaga revelațiune divină descoperită oamenilor de îndurarea lui Dumnezeu, pentru mântuirea lor, s'a verificat în decursul veacurilor străbătute ca îndreptarul cel mai sublim și mai sigur al vieții omenești.

Ea este legea de conducere a creștinilor; ea înfățișează întreaga istorie a mântuirii, în tregul plan al economiei divine în mântuirea omenirii, ce a culminat în întruparea Fiului lui Dumnezeu și în crucificarea Lui pe crucea Golgotei; ea vădește tuturor adevărul chip de închinare și servire lui Dumnezeu, precum și modul de comportare a omului față de semenul său, rezumând legea, prin însăși cuvintele Domnului, pentru ușoara ținare de minte a oamenilor, la datoria iubirii lui Dumnezeu cu toată inima, cu tot sufletul și cu tot cugetul, și a iubirii aproapelui ca pe sine însuși (Mat. XXII, 37-40).

Nestatornicia și slăbiciunea firii omenești s'a lăsat însă prea adesea furată de mirajul atâtor învățături și curenți de gândire omenească, slabe și nestatornice ca însăși firea din care au emanat, lăsând cu totul Cartea Sfântă deoparte, care, atacată și criticată nedemn în anumite secole, a rămas în așteptarea vremii în care oamenii, desgustați, oboșiți, turburați și dezorientați de rătăcirile în care au alunecat, să se trezească și, auzind în ei ecoul cuvintelor divine: „Rătăciți ne știind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu“ (Marcu XII, 24), să revină către adevărul îndreptar de viață.

Istoria se repetă... Precum poporul ebreu, în întoarcerea lui din robia egipteană, atâta timp cât asculta glasul conducătorului și se închina numai adevăratului Dumnezeu, mergea pe drumul cel adevărat al călătoriei, iar când părăsea pe Dumnezeu și se închina la idoli, rătăcea prin pustiu până părăsea închinarea la idoli și se îndrepta din nou către adevărul Dumnezeu, aidoma se petrece cu totii oamenii în călătoria acestei vieți.

Este un semn dătător de speranțe unei vremi mai bune pentru oameni, când ne este dat să luăm cunoștință, că astăzi, chiar în războiul care a izbucnit între popoare, soldații unora din ele și-au luat cu ei pe front, pe zonă și în tranșee Sf. Scriptură, și că este mult dorită de cei cari n'o au. Este cu atât mai semnificativ, cu cât altele citesc cartea conducătorului lor suprem.

De bună seamă, orice îndreptar de viață, ca să fie folositor, trebuie citit cu atenție și reflecție, adâncit și asimilat, pentru ca apoi să determine o anumită atitudine de viață. Cu atât mai mult, Sf. Scriptură care este adevăratul îndreptar de viață, tocmai pentru că își are izvorul în însuși Izvorul vieții.

Dacă pentru înțelegerea unei cărți oarecare este nevoie de atenție și rațiune, pentru înțelegerea Sf. Scripturi, nu este suficientă numai atenția și rațiunea, ci trebuie o a treia funcție sufletească, credința, într'o măsură care să le depășească pe celelalte două. Căci, dacă printr'o citire atentă se ia cunoștință de cele scrise într'o carte oarecare, care apoi trecute prin filtrul rațiunii se ajunge la discernământul și comprehensiunea celor citite, în citirea Sf. Scripturi trebuie multă credință, revărsată în rugăciune, care să dea putere atențiunii și să lumineze rațiunea. În tainele revelației sfinte, ceea ce nu poate înțelege rațiunea pură, rece, poate înțelege o rațiune încălzită și luminată de credință și totodată înarmată cu noțiunile necesare în studiul Introducerii, Arheologiei și Ermineuticii biblice.

În afară de acestea, la citirea și înțelegerea Sf. Scripturi mai este nevoie de umilință și simplitate.

Umilința izvorăște din certitudinea că ai în față însăși revelațiunea divină, cuprinsă în paginile Sfintei Scripturi, și când ai această certitudine este cu neputință să nu fii cuprins de sentimentul micimii tale, ca ființă mărginită, în fața revelației Nemărginitului, sentiment care, atunci când este puternic, te face să citești Cartea Sfântă, pentru o mai deplină înțelegere, în genunchi. Cel care se smerește în fața Cărții Sfinte, se poate înălța la înțelegerea celor mai adânci adevăruri ale revelației divine.

Simplicitatea are ca obiect golirea psihi-cului de prejudecăți, care stăruie în intelect ca produs al unor lecturi îmbibate de raționalism, pozitivism și darvinism. Când citești paginile Cărții Sfinte, este tot așa de necesară ca și umilința. De fapt, simplitatea poate fi un produs al umilinței, întrucât cel cuprins de umilință în fața revelației divine, lasă deoparte toate, până a-și slobozi inima și cugetul de orice preocupare sau obsesie. Cei curați cu inima — căci aceasta este farma cea mai desăvârșită de simplitate, — pot nu

numai înțelege bine revelația divină dar sunt în posibilitatea de a vedea pe Dumnezeu, după asigurarea Mântuitorului Hristos (Matei V, 8).

Dimpotrivă, cei cari nu au inima curată, o înțeleg greșit. Sectanții, de exemplu, cari au pretenția de a înțelege Cuvântul lui Dumnezeu, fac o lectură asupra Cărții Sfinte lipsită de umilință și de simplitate. Ei o fac din dubul mândriei spre a trece în fața oamenilor drept cunoscători ai Sfintei Scripturi și, afară de aceasta, o fac cu o doză de pre-

judicăți primite în prealabil dela anumiți predicatori interesați, deci fără simplitate.

O bună citire a Sfintei Scripturi, pentru a fi bine înțeleasă, trebuie făcută de toți cu atenție și rațiune luminate de credință și de anumite cunoștințe necesare, cu umilință și simplitate, toate contopindu-se într-o adâncă meditație asupra paginilor Cărții Sfinte.

Pr. IOAN C. VIȘINESCU
Ocina-Prahova

FAPTE DE MERIT APOSTOLIC

În aceste timpuri de mari frământări, preoțimea ortodoxă română se străduiește cu însuflire să sprijine marea operă de ajutorare a celor în lipsă și nevoi. Toată admirația către ostenitorii Bisericii. Însemnăm mai jos cu bucurie râvna, înțelegerea și jertfa unui frate preot care a sprijinit cu atât elan și a contribuit cu atâta muncă la lucrarea samariteană din parohia sa.

Fapta este destul de grăitoare și rezultatul muncii destul de frumos.

Dumnezeu să-i facă parte de și mai mari izbâzi duhovnicești.

Înalt Prea Sfințite,

Pentru traducerea în fapt a ordinelor și inițiativelor guvernului M. S. Regelui, ce urmăresc propășirea acestei țări și ridicarea satului, apellăm și la concursul preoților și învățătorilor în fiecare sat din plasa ce administrăm, concursul lor fiindu-ne deosebit de prețios în străduința noastră de ridicarea satelor.

La concursul deosebit ce ne-a dat unul dintre slujitorii Altarului și servitorul Înalt Prea Sfinției Voastre doresc să mă refer în aceste câteva cuvinte.

Este vorba de preotul *Laurențiu Berbescu dela parohia Bobești-Glina*, județul Ilfov. Sfinția Sa a îmbrățișat cu căldură problema ajutorării familiilor sărace ale celor concentrați din parohia Sfinției Sale, mergând pentru ajutorarea lor până la sacrificiul sănătății sale.

Astfel pentru aprovizionarea lor cu lemne a mers, împreună cu ajutorul de primar, în fruntea celor 48 familii la Ocolul Silvic Brănești, adică o distanță de 15 km., în timpul iernii, asistând personal la distribuirea lor — spre a nu se creia nemulțumiri.

Împreună cu personalul primăriei, a întreprins colecte în natură: grâu, porumb, pentru ajutorarea acestor familii. A organizat tot în folosul lor 2 serbări, ajutat de ajutorul de primar și casierul comunal, iar beneficiul rezultat l-a distribuit în bani concentraților săraci.

Ca președinte al comitetului sătesc a dat concurs delegatului Ministerului de Finanțe ce s'a deplasat în comună pentru subscrierea la înzestrarea armatei, reușind să strângă frumoasa sumă de lei 95.000.

Ii aduc și pe această cale mulțumirile mele.

Cu adâncă smerenie,

PRETOR, AUREL CRISTESCU

CĂRȚI ȘI REVISTE

1. PROTOPOP A. NANU, *In lumina harului*; Sibiu, 1939, pag. 102, lei 25.

Numele autorului este cunoscut cititorului teolog, prin faptul lăudabil că p. c. păr. protopop Nanu are o veche și spornică îndeletnicire literară. Din această frumoasă trudă ne-a dat mai înainte cărțile următoare: *Biruința Crucii*, *Icoane de căință*, *La zile mari*, *Suflete de mucenici* și *Maica Domnului*. Iată, deci, câteva mărgăritare spirituale, răsărite în grădina duhovnicească a frăției sale, cu care ne parfumează și inimile noastre.

Este o muncă aleasă, care-i face onoare. Mai ales că noi suntem obișnuiți să vedem la un protopop, mai mult o grijă administrativă, birocratică și de factură inferioară!..

Cartea *«In lumina harului»* cuprinde 14 bucăți morale, pline de fapte și chemări spirituale, cu un scop înalt de trezire și angajare într'un ritm vioi de trăire religioasă. *Forma de expunere* e cea narativă și istorică. Totuș, în afară de titlu, care-ți amintește un fapt istoric, restul temei desvoltate e personal, în dialoguri și plin de atracții poetice. Cuprinsul, pe lângă aceste relatări duioase și plăcute, mai aduce cu sine și un îndemn tainic de trezire și de cugutare.. După fiecare bucată citită, stai puțin — fără să vrei —, oftezi și te gândești, oarecum la rostul vieții noastre. Amintesc — eu le-aș pomeni pe toate — numai pe-acestea: „*In lumina harului*», „*Mărcinișul Sfântului Nicolae*», „*Taina sfântului potir*» și „*Trezirea de sub spânzurătoare*».

E scrisă într'un stil curgător și firesc, fără bombasticism apăsător. Merită să fie citită de toți: preoți, intelectuali și tineri cărturari. Stăruim mai ales asupra primei bucăți *«In lumina harului»*, care trebuie citită de orice preot, punând limpede și deschis *măreția sfintei noastre preoții*.

2. ANTIHRISTICA, *semnul venirii lui anti-hrist și sfârșitul lumii*, ediția III-a, București, pag. 150.

Iată o carte de zidire duhovnicească, bună pentru vremurile noastre tulburi și cu vestiri de apocalips. Cuprinsul ei e alcătuit din măturii de natură tradițională și cu întăriri scripturistice, fiind scrisă mai întâi în rusește și tradusă de un român pios, care a vrut să rămână anonim. Tipărirea ei o face ieroshimona-hul *Paisie Lambru*, cu cheltuiala de editare a schitului «Darvari» din București. E bună pentru lectura pastorală, fiind folositoare în munca de îndrumare creștinească. Ostenitorii dela schitul «Darvari» merită toată recunoștința, cunoscută fiindu-ne nepotolita lor râvnă de *agonisită ortodoxă*: cărți blajine pentru suflete, icoane și cruciulițe pentru împodobirea sfintelor biserici și a caselor.

3. VIITORUL, *revistă bisericească și didactică*, nr. 8, Aprilie 1940, București.

Nu-mi închipui *preot sau teolog*, cu obiceiul frumos al cititului și cu sarcina grea, dar nobilă a vestirii învățaturii Mântuitorului, care să nu citească sau măcar să nu cunoască această revistă! Și, dacă spun acest lucru, mă gândesc în chipul următor: revista «Viitorul» trăiește din viața duhovnicească a profesorului nostru venerabil, *domnul Dimitrie G. Boroiannu*, confundându-se cu personalitatea religioasă a dănsului. Avem, dacă vreți, două noțiuni, care — după logică — se cheamă una pe alta. Or, vreme de aproape trei pătrare de secol, cine nu cunoaște și nu s'a întâlnit cu misiunea spornică a acestui demn profesor și creștin sincer?

Dar această considerație ar fi poate prea exterioară, mai departe de rostul cunoașterii revistei «Viitorul».

Când Biserica noastră, ca instituție, și când

slujitorii ei harnici, dela preot până la mitropolit, au fost loviți dureros, unde s'au strâns glasuri de apărare, dacă nu aici, la «Viitorul», adevărat parapet de cuceriri și biruințe ortodoxe? Când Biserica și slujitorii ei au câștigat realizări bune, în strădania lor de propoveduire și de înfăptuiri, unde s'a aprins candela mulțumirii și a laudei drepte, dacă nu aici, la «Viitorul», colț de reculegere și de întărire? Când în mijlocul Bisericii și-al slujitorilor ei au pătruns gânduri și încercări de ceartă și de partide, de unde s'a ridicat cuvântul-tulnic de împăciuire și de solidarizare, dacă nu din paginile revistei «Viitorul»? Revendicări și bucurii, necazuri și satisfacții, toate s'au pornit și s'au strâns la îndemnul profesorului Boroianu.

Acesta e blazonul spiritualității «Viitorului», unic în analele presei noastre bisericești. Incât merită o pomenire de apreciere aleasă, arătându-se și aici acțiunea-i dinamică, de revendicări și constructivă pentru viața de glorie a Bisericii. Numărul acesta se prezintă, ca toate de altfel, cu demnitate: articole de fond, cronici și informațiuni.

Citindu-l, îmi aduceam aminte de unele vrieri ale profesorului-conducător și mă 'ntrebam: *de ce nu se poate înfăptui și la noi o gazetă ortodoxă zilnică?* Țin minte cum, într-o dimineată de iarnă, când nu mă mai săturam de sfaturile profesorului nostru, îmi exprima și mie o dorință, care-i stă încă pe inimă: «De ce nu m'or înțelege tinerii aceștia, să se strângă laolaltă și să le dau «Viitorul», ca să facă o trainică gazetă ortodoxă»? Și-mi încheia apoi năzuința cu o reținută tristețe: «Dar ce să mai doresc acest lucru, când nici pentru osteneala mea nu se găsesc destui preoți și teologi cititori, cari să aibe onestitatea plătirii abonamentului, când ani la rând îmi citesc gazeta?»

Oricum, venerabile dascăl, revista «Viitorul» a sărbătorit nunta de argint, cununându-se cu sufelele noastre și fiți sigur, că va trăi multă vreme!

PREOTUL MIHAI ȘTEFAN
Măgurele-Ilfov

1. Badet (P.), RUGĂCIUNEA SCARĂ CĂTRE CER, *traducere de Pr. Anton I. Popescu și*

Prof. N. Creangă, Bârlad, 1940, pagini 324, lei 85.

Ne închipuim că orice carte este bună, dar locul întâi îl ocupă aceea, care este scrisă după ce cuprinsul ei a fost experimentat de chiar autor.

Cartea pe care o notăm aici a ieșit din experiența unui slujitor al lui Dumnezeu, deaceea valoarea ei este și mai mare.

S'a scris, se scrie și se va scri mereu despre rugăciune. Fără ea nu se poate închipui credință și religie. Este singurul mijloc de a comunica cu Dumnezeu, pentru aceasta nu este așa de ușor.

Lumea de azi — nu și aceea din timpul și țara lui Badet — se roagă, mai mult sau mai puțin dar nu se roagă așa cum trebuie. Nu e destul a te ruga, ci a te ruga în așa fel ca rugăciunea să-ți fie ascultată.

Pentru acest motiv, cartea lui Badet este de folos nu numai pentru a convinge pe cineva să se roage în orice împrejurare, ci și pentru acei ce se roagă, spre a se ruga cu metodă.

Titlurile capitolelor, sub formă de definiții, rezumă conținutul, deaceea le folosim spre a economisi spațiul.

Rugăciunea mișcă inima lui Dumnezeu, este sufletul sentimentului religios, este izvor de har și lumină, ne întregește bucuriile, ne ușurează durerile, este izvor de respect, în sânul familiei, este ocrotirea iubirii, face pe bogat milostiv, îmbracă pe sărac în haină înnoitoare, face pe sfinți, dă altă față vieții naționale.

Notăm limba curat românească pe care o folosesc traducătorii și care are aceeași importanță ca și conținutul, știut fiind că o carte ori cât de bună, scrisă într-o limbă greoaie sau plină de neologisme este sortită prafului de bibliotecă.

Dealtfel traducătorii sunt cunoscuți ca buni mănuiitori de condei din alte scrieri tipărite.

2. Cîașanu (G. F.), RĂSURI SCUTURATE, Craiova, 1940, pagini 94, lei 80.

Vestim cu deosebită bucurie noua carte a Părintelui Profesor Dr. G. F. Cîașanu, slujitor ales al Domnului în Cetatea Banilor și reprezentant neaoși al literaturii oltene.

«Răsuri scuturate» cuprinde schițe și amintiri din viața de liceist și seminarist într'un

grai popular așa de frumos și atractiv, că te face să nu lași cartea din mână până ce n'o termini.

La fiecare expresie parcă îți auzi consătenii vorbind, pe când sui prima decadă pe scara vieții. Ce frumoasă limbă și plină de înțeles vorbesc țărani noștri! Numai când ai plecat dintre ei și cunoști vorbirea înstreinată de la oraș știi s'o prețuiești.

Părintele Ciaușanu este un aprins iubitor al limbii poporane, deaceea o întrebuințează anume în scrierile P. C. S. și culege neîncetat folclorul satelor, încă de pe când era pe băncile școalei, lucru pentru care a fost premiat de Academia română.

O caracteristică a scrisului Părintelui Ciaușanu este îndoierarea limbii poporane cu cea latină, sau mai bine zis cu proverbe latine.

Iată cum descrie P. C. S. pe dascălul de limbă elină: «Il cunoșteai după sălaș — că e moldovean sadea. Rupt din mal și gras ca malul: să fugă cu șapte în piept și să-l pui în vânt să nu te adie.

Pripășit în viesparul și cuptorul Capitalei. Avea o frumoasă frunte socratică și își purta mustățile retezate. În fiecare zi se bărbiera — după moda Romanilor.

Mi s'a pecetluit în minte redingota lui tutunie, subțire cadrilată și aspră. Era pildă de punctualitate stearpă...

Arțăgos ca o fată bătrână — căreia i se străsună din te miri ce, și e cu nasul de ceară. Avea însă o parte bună: îi trecea mânia îndată, mai cu seamă dacă clasa râdea — cu rîs homeric — de orice vorbă a lui — pe care el o credea mereu de duh...

Vorba lui Martialis: *difficiles nugae!*»

În schița «Pătimiri» scrie astfel despre masa din internat: «La masa de seară, dupăce, în zadar, ne rugasem: «Mânca-vor săracii și se vor

sătura», ne așezam triști pe lungile lavițe cafenii și unsuroase să ne ospătăm din fasolea rofită, din boabele de porumb fierte, din ciorba de praz bălos și din altele asemenea lepădături și lături de porci.

Mâncau săracii ocași și înghiortăiau, dar de săturat nici pomeneală... Par'că li se băteau calicii la gură.

Cât mai blestemam noi pe tata Noe că a scăpat de la prăpădul apelor — fasolea care este ciuma internatelor. Ut illum di perdant, qui primum olitor protulit caepam! — cum ar zice Naevius. Săturarea rămânea mereu un pium desiderium!»

În alte schițe este chiar usturător pentru conducătorii internatelor și mai ales a economilor, care au rămas aceeași azi ca și ieri. Cât le-ar folosi să citească și ei cartea aceasta, care dacă este frumoasă ca literatură descrie însă și amintiri dureroase, pentru unii chiar fatale. Fie de învățătură celor ce ne urmează!

*Preotul, Metodie R. Popescu, SCOPUL SEC-
TEI ADVENTISTE, Roșiorii de Vede, 1940,
pagini 52, lei 10.*

Neobositul Protoiereu de T. Măgurele a pus mâna pe unele documente adventiste și le publică în această lucrare. Din cuprinsul ei se vede clar, că scopul adventiștilor este căpățuirea unora, care nu vor să muncească cinstit. Ce instituție este aceea care să plătească unui slujbaș al său cu patru clase primare 600-40.000 lei?

Pentru ca să câștige banii aceștia predicatorii sunt nevoiți să stoarcă pe adepți prin fel de fel de metode și sub titulaturi de fonduri mereu noi.

Misionarilor și tuturor celor cari vor să cunoască pe adventiști le este de mult folos lucrarea Părintelui Protopop Metodie R. Popescu.

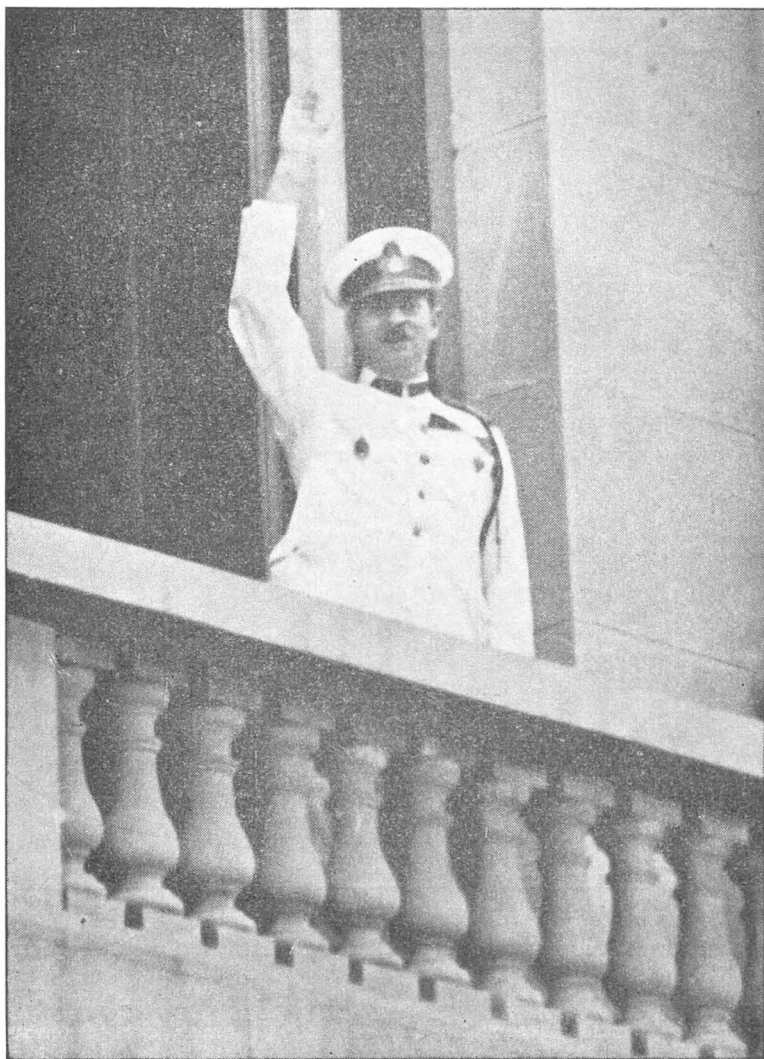
Preotul Gh. Paschia

A P O S T O L U L

REVISTA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE A BUCUREȘTILOR

M. S. REGELE CATRE NAȚIUNE¹⁾

In Balconul Palatului Regal, Majestatea Sa Regele, răspunde la salutul mulțimii.

Forurile superioare ale Frontului Renașterii Naționale au făcut apel la Mine ca să preiau conducerea supremă a organizației politice unice și totalitare „Partidul Națiunii”.

Am primit această sarcină, convins fiind că îndeplinesc o înaltă datorie către Țară și Națiune.

Am primit cu conștiința că unind toate forțele vii și iubitoare de Țară sub

1) Cuvântarea M. S. Regelui, la Radio, cu prilejul înființării Partidului Națiunii.

privegherea directă a însuși păzitorului destinelor Patriei, voi putea realiza mai efectiv, mai hotărît acea unire în gânduri și simțiri de care România are așa nevoie mai ales azi când nu se poate ști ce ne pregătește viitorul.

Această acțiune nu este una nouă izvorâtă numai din nevoile prezente, ci este desvoltarea uneia care a început prin Constituția din 1938.

hotărîtoare și a luptei definitive de redresare.

Nu este vremea ca interesele individuale să precumpănească, ci este aceea în care nevoile unitare și naționale ale Națiunii să fie singurele care să călăuzească gândurile și faptele fiecărui membru al obștei românești.

Un singur țel, un singur gând, un singur avânt, o singură acțiune și un sin-

Mulțimea, în fața Palatului Regal, cu mare însuflețire, își manifestă neclintita dragoste către M. S. Regele.

Cu acel prilej am spus că legea supremă care trebuie să ne călăuzească este salvarea Patriei, este salvarea Ei prin mijloace eroice.

A sosit clipa în care aceste mijloace trebuiesc înfăptuite, și prin legea ce am promulgat-o eri, s'au înfăptuit.

Nu mai este vremea șovăirilor și a întârzierilor, ci este aceea a înfăptuirilor

gur suflet trebuie să străbată cu un fior de reînnoire toată Națiunea și să magnetizeze toate străduințele de muncă a tuturor.

Constituția noastră impune tuturor datoria de a socoti Patria și Națiunea drept cel mai de seamă temei al rostului lor în viață.

Prin înființarea, sub conducerea Mea

supremă, a Partidului Națiunii, pun la dispoziția României și a Românilor mijlocul ca acest imperativ să se desăvârșească cât mai repede și cu folos.

A sosit clipa binecuvântată în care virtuțile sufletești deosebite ale Neamului Meu, să iasă la suprafață și să se avânte fără piedici într-o muncă constructivă și solidară pentru propășirea comunității naționale.

Azi cer Țării o reînoire a sufletelor, o reexaminare a conștiințelor, un nou avânt de solidaritate socială și românească, în care individualismul devine nu un scop în sine, ci un mijloc de întărire și de progres al Obștei.

Nu mai e timpul ca fiecare să se gândească la el, ci numai la entitatea națională cuprinsă într'un singur cuvânt: **România.**

Lărgind cadrul organizației politice, dau astfel puțință tuturor acelor care vor să devie soldați ai acestei acțiuni, de a se strânge în jurul Meu, într'un mănunchiu puternic și asemenea unui stup de albine, să alcătuiască un roi însetat de un dor nespus de muncă folositoare comunității.

E o clipă mare în istoria desvoltării noastre, e o clipă în care fiecare Român trebuie să priceapă că datoria sa supremă este de a se strânge cu toată credința în acest roi.

Va trebui deci să pășim la muncă și la luptă pentru idealuri noi cu tot avântul ce-i poate da o tinerețe de gândire, de suflet și de vârstă.

Fără a disprețui înfăptuirile celor de eri, azi fac un apel și tinerelor generații să roiască și ele în acest stup al Reînvierii Naționale.

Avântul lor, credința lor către Rege și Națiune să fie reazimul Meu cel mai puternic pentru vremurile ce vin.

Toate organizațiile tineretului, Frontului Național Studentesc și altele, vor trebui să se închege în această mișcare nouă.

Nu trebuie să fim statici, ci dinamici, ne trebuiesc soldați credincioși ai partidului plini de avânt și ca orice soldați se vor recruta mai ales din tinerimea Națiunii.

Pășind deci astăzi la desăvârșirea noului drum trasat de Constituția din 1938, fac calda urare Partidului Națiunii, deci Țării organizate, unite și totalitare, ca rezultatele ce le vom dobândi să dea liniștea și siguranța viitorului României.

Așa să ne ajute Dumnezeu, care va binecuvânta această operă de întărire și de propășire a unei Națiuni credincioase.

Sănătate!

CUVÂNTAREA I. P. S. PATRIARH NICODIM

ROSTITĂ LA RADIO, ÎN ZIUA DE 9 Iunie 1940, CU PRILEJUL ÎMPLINIRII
A ZECE ANI DE DOMNIE A M. S. REGELUI CAROL II.

DRAGI CREȘTINI,

Astăzi avem Duminica a șaptea după Paști.

Biserica noastră, pe fiecare an, face în Duminica aceasta amintirea Sinodului întâiu a toată lumea, care s'a ținut la Nicea, în anul 325 d. Hr., adecă acum șaisprezece veacuri.

Dar pentru ce s'a ținut atunci acest sinod? Iată pentru ce:

Era pe vremea împăratului Constantin cel Mare. În Biserica creștină din tot imperiul roman, va să zică din toată lumea, se stărnise mare neînțelegere. Pe atunci se ridicaseră oameni, cari răstălmăciseră învățătura creștină în felurite chipuri, împărțiseră lumea în tabere și stărniseră mare turburare în Biserică și, deci, și în imperiu, și așa era amenințată pacea Bisericii, și pacea imperiului roman.

Atunci împăratul Constantin cel Mare, întâiul împărat creștin, pentru a liniști lucrurile, a adunat un mare sfat bisericesc în cetatea Niceei din Asia. Acolo au venit patriarhii, metropoliții

și episcopii din toată împărăția romană, în număr de 318 părinți, va să zică un întreg parlament, sub prezidenția împăratului.

Acolo s'a cercetat cu deamănuntul învățăturile greșite, mai ales cea ariană, s'a osândit ce era greșit și s'a statornicit cum trebuie înțeleasă învățătura creștină. Atunci, acolo s'a alcătuit Simbolul Credinței, adecă Crezul, pe care-l rostim noi astăzi în bisericile noastre, la sfintele slujbe, și care e regula de credință a noastră, adecă un fel de constituție, dacă vreți, a credinței creștine.

Cu chipul acesta s'a statornicit pacea în Biserică și în imperiu, cu ajutorul sfatului și al împăratului. Constantin cel Mare acolo a asigurat Biserica de sprijinul său, când a zis: „Voi să fiți episcopi în cele din lăuntrul Bisericii, iar eu voi fi episcop în cele de dinafară. În trebile sfinte din lăuntrul Bisericii să fiți voi purtători de grijă, iar în trebile cele dinafară ale ei, voi fi eu purtător de grijă“.

IUBIȚI CREȘTINI și DRAGI CETĂȚENI,

În zilele acestea avem noi, pe lângă sărbătoarea aceasta bisericească, și o sărbătoare națională. Ieri s'au împlinit zece ani de domnie deosebit de aleasă și strălucită a Majestății Sale Regelui nostru.

Și ce minunată coincidență! Imprejurările politice, acum zece ani, în Țara noastră, erau tare asemănătoare cu cele din Biserică de pe vremea lui Constantin cel Mare.

Oamenii noștri tălmăceau diferit felul de conducere a trebilor Țării. Lumea, din această pricină, era împărțită în tabere. Taberele acestea se înmulțiseră și se înponcișau până la ură și desbinare. Desbinarea aceasta, dacă ar fi dăinuit, ar fi devenit o primejdie, mai ales la ivirea împrejurărilor grele, ce aveau să vie, cum au și venit.

Dar Dumnezeu, care ne-a ocrotit de atâtea ori în cursul istoriei, ne-a ocrotit

și de data asta. Și iată, în ziua de 8 Iunie 1930, ne-a adus pe norii cerului Omul, care să prevină primejdia și să ne asigure trecerea cu bine prin greutăți: ne-a adus pe Majestatea Sa Regele Carol.

Majestatea Sa, asemenea împăratului Constantin cel Mare, a ținut să curme neînțelegerile și să asigure liniștea dinăuntru a Țării. De aceea a adunat sfat de oameni înțelepți, a dat o nouă rânduială de conducere a statului, — a dat noua Constituție. Prin asta a pus rânduială în trebile Țării, a stârpit zăzaniile și pricinile de neînțelegere, a adus unire în cugete și în simțiri și așa a strâns poporul în jurul Tronului. De asemenea a organizat și înzestrat oștirea pentru străjuirea hotarelor Patriei și a condus cu ghibăcie și trebile cele de dinafară ale Țării.

În cei zece ani de domnie toate instituțiile Țării s'au bucurat de sprijinul regal: școala, magistratura, administrația, așezămintele de asistență publică, și altele.

Biserica de asemenea a fost cuprinsă în purtarea de grijă a Majestății Sale. Așa de pildă observându-se, că din cele două țagme lucrătoare ale Bisericii una, și anume tagma monastică, ce alcătuește armata de geniu a Bisericii, care trebuie să făurească armele de luptă pentru cealaltă tagmă și să-i pună la îndemână falanga de geniuști, adecă de misionari iscusiți și să-i asigure isbândă, este pusă în imposibilitate de a-și împlini chemarea din pricina lipsei totale de mijloace, a înzestrat monastirile Țării cu asemenea mijloace, ca să poată intra cât mai repede în îndeplinirea rolului lor străvechiu.

Apoi Majestatea Sa a înființat din nou Episcopia Maramureșului și Episcopia Timișoarei, apoi Mitropolia Olteniei. În timpul, și de multe ori cu sprijinul Majestății Sale, s'au ridicat din nou și s'au restaurat radical peste 800 de locașuri sfinte în tot cuprinsul Țării; așa că as-

tăzi portretul Majestății Sale stă la locul de ctitor în peste 800 de biserici.

Aceasta este în linii foarte largi munca Majestății Sale din cei zece ani de domnie.

A descrie amănunțit activitatea neobosită, pe care a desfășurat-o Majestatea Sa zi de zi, ceas de ceas, clipă de clipă, nu-mi ajunge vremea aicea acuma. Aceasta se va face negreșit la locul și la vremea sa.

Înainte de a încheea însă cuvântarea mea, cred de datoria mea, ca acum când începe un nou deceniu de domnie a Majestății Sale Regelui, să îndrept glasul meu de aicea, din fața Altarului Sfânt, către toată suflarea românească și să o povățuiesc în numele Domnului, să fie toată una și nedespărțită împrejurul Regelui și a oștirii, care străjuește la hotare! Numai așa se poate păstra siguranța Patriei, a Neamului și a fiecărui cetățean. Cine ar face altminteru, să se știe, că nu este nici bun cetățean, nici bun creștin.

Îmi ridic de asemenea mâinile și binecuvântez de aci oștirea Țării, cu rugăciune fierbinte către Dumnezeu, să-i dăruiască sănătate și putere, ca să poată lupta vitejește pentru Lege, pentru Neam și pentru Rege.

Dar mai ales rog smerit pe Atotputernicul Dumnezeu, să dăruiască Majestății Sale Regelui sănătate, putere și domnie glorioasă și îndelungată, ca a lui Mircea cel Bătrân, ca a lui Ștefan cel Mare și ca a Regelui Carol I cel înțelept și să-l învrednicească să ajungă, ca de pe culmile unei domnii de cinci-șase decenii să privească peste o Românie fericită, simțindu-se și însuși fericit la vederea operei Sale.

Dă Doămne ca toate să fie așa și Amin!

SCHIMB DE TELEGRAME

I. P. S. Patriarh Nicodim, cu prilejul împlinirii a zece ani de domnie ai M. S. Regelui, a trimis următoarea telegramă :

MAJESTĂȚII SALE REGELUI CAROL
BUCUREȘTI

La împlinirea a zece ani de domnie destoinică și rodnică a Majestății Voastre, Patriarhul și ierarhii țării împreună cu toată preoțimea și poporul dreptcredincios, roagă smerit pe Atotputernicul Dumnezeu să Vă dăruiască sănătate, putere și domnie glorioasă și îndelungată, ca a lui Mircea cel Bătrân, ca a lui Ștefan cel Mare și ca a Regelui Carol I cel înțelept și să vă învrednicească să ajungeți, ca de pe culmile unei domnii de cinci-șase decenii să priviți peste o Românie fericită, simțindu-Vă și înși-Vă fericit la vederea operei Majestății Voastre.

Dă Doamne, ca toate să fie așa. Amin!

† NICODIM

Patriarhul României

La această telegramă M. S. Regele a binevoit a răspunde următoarele :

PATRIARHUL ROMÂNIEI I. P. S. NICODIM
LOCO

Mulțumesc I. P. S. Tale pentru caldele cuvinte.

CAROL R.

Cu prilejul înființării partidului Națiunii, I. P. S. Patriarh Nicodim, a trimis următoarea telegramă către M. S. Regele :

MAJESTĂȚII SALE REGELUI CAROL
BUCUREȘTI

Dumnezeu Atotputernic să binecuvinteze opera de unire desăvârșită, la care Majestatea Voastră chiamă toată suflarea românească și care este temelia cea mai puternică a trăinicieii Națiunii și Patriei noastre mai ales în zile de mari încercări. Dumnezeu să Vă întărească cu sănătate deplină întru mulți ani.

† NICODIM

Patriarhul României

La această telegramă M. S. Regele a binevoit a răspunde următoarele :

I. P. S. PATRIARH NICODIM

PATRIARHIE

Mulțumesc Înalt Prea Sfinției Tale pentru frumoasele și caldele urări ce-mi faceți.

CAROL R.

CHEMARE CĂTRE PREOȚI ȘI POPOR

Din mila lui Dumnezeu Ahiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al României, locțiitor al Cezareei din Capadochia, Președinte al Sfântului Sinod.

Tuturor binecredincioșilor creștini ai Bisericii Noastre har și pace dela Dumnezeu, Părintele din Ceruri, iar dela Noi Arhierească binecuvântare.

IUBIȚI FII DUHOVNICEȘTI,

Paginile istoriei noastre naționale sunt pline de suferințe și de vitejiile poporului român. În suferințe și-a găsit alinarea pe piatra Bisericii strămoșești. În vremuri de restrîcție la aceleași altitudini și-au oțelit sufletul și plini de credință și de nădejde și-au putut concentra toate puterile, biruind necazurile și vrăjmașii. La orizontul vieții noastre naționale: românești au apărut nori întunecoși. Ii urmărim și iubitul nostru Suveran se luptă să abată urmările lor. Arma noastră este credința în puterea lui Dumnezeu și nădejdea că ne va ajuta să trecem cu bine prin vremurile acestea destul de grele. De aceea și personal și tuturor clericilor sfintei Noastre Biserici am dat poruncă din săptămâna trecută ca să se roage neîncetat lui Dumnezeu pentru apărarea țării, pentru biruința Regelui și Neamului nostru, pentru luminarea tuturor conducătorilor Neamului Românesc și pentru întărirea armatei române, căreia neîncetat rugăm pe Dumnezeul puterilor, să-i trimită, înger tare, păzitor, ocrotitor și biruitor asupra vrăjmașilor.

Astăzi norii întunecoși au început a deslîntui furtuna. Iată, frații din Basarabia și Bucovina siliți să-și părăsească toată munca și toată strânsura agonisită cu trudă în decursul vremurilor, au venit la noi numai cu ce au putut scăpa. Nu au hrană, nu au adăpost.

În asemenea împrejurări cuvintele Sf. Apostol Pavel rostite către Corinteni: „Nimeni să nu caute numai de ale sale, ci fiecare să caute și de ale altuia“ (I

Cor. Cap. X. v. 24), ne obligă să privim jur împrejurul nostru. Să vedem necazurile și suferințele fraților noștri și „fiecare să dea cât îl lasă inima, nu cu părere de rău, sau de silă; căci pe datorul de bună voe iubește Dumnezeu“ (II Cor. cap. IX, v. 7), zice Apostolul neamurilor.

Să ne aducem aminte că nimeni nu are cetate stătătoare în lumea aceasta, că adevărata cetate o avem în împărăția cerurilor, pe care o vom dobândi, dacă la ziua cea înfricoșată a morții vom merita locul celor de-a-dreapta, căroră Împăratul le va spune: „veniți binecuvântații Tatălui Meu și moșteniți împărăția gătită vouă dela facerea lumii: căci am flămânzit și mi-ați dat să mănânc; am însetat și m'ați adăpat; strein am fost și m'ați primit; gol și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la mine; iar când dreptii vor răspunde: Doamne, când te-am văzut flămând, sau însetat, sau strein, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și Ți-am slujit Ție“. Împăratul le va răspunde: „adevărul vă grăesc, intrucât ați făcut acestea unuia din acești frați mai mici ai mei, Mie mi le-ați făcut“ (Mat. cap. XXV, v. 34). De aceea românul cu drept cuvânt spune: „cel ce pe sărac ajută, pe Dumnezeu împrumută“.

În asemenea vremuri se verifică virtuțile creștine. Personal am luat toate măsurile ca seminariile, căminele preoțești și mănăstirile să găzduiască și să ajute pe cât mai mulți. Am pus la dispo-

ziția Comitetului ce am înființat în acest scop, tot ce am putut, atât dela Arhiepiscopie, cât și dela Patriarhie. Aceasta nu este de ajuns, pentru alinarea tuturor durerilor.

De aceea apelăm la toți bunii creștini români ca și Pavel odinioară către Corinteni și îi povățuim și îi îndemnăm: *Mărturișiți pe Hristos prin faptele voastre, iar azi mai mult ca altă dată vi se prezintă acest prilej.*

IUBIȚI FII DUHOVNICEȘTI, IUBIT CLER,

Poruncă nouă dau vouă, a spus Mântuitorul Hristos ucenicilor Săi: „Să vă iubiți unul pe altul, precum v'am iubit Eu“.

Arătați dragostea voastră creștină din faptele voastre creștine.

Arătați lumii că Neamul Românesc împodobit cu atâtea virtuți are dreptul

Asemenea sfătuim și îndemnăm întregul Cler să fie la înălțimea vremurilor. Să fie în fruntea tuturor lucrărilor întreprinse de guvern și de autorități cu pilduitoarea jertfă creștină, ajutând, îmbărbătând, conlucrând și făcând tot ce este posibil ca să merite numele cu care poporul nostru l-a împodobit, când i se adresează „Părinte“, dovediți-vă a fi părinții spirituali ai poporului român.

la un loc de cinste în concertul european.

Cu aceste calde simțăminte și gândiri românești și creștinești vă împărtășesc din adâncul sufletului arhierescă binecuvântare și rog fierbinte pe Cel atotputernic să ocrotească de tot răul Țara, Neamul și Regele nostru iubit. Amin!

NICODIM, Patriarhul României

CIRCULARĂ CĂTRE TOATE OFICIILE PROTOPOPEȘTI

În fața atâtor nenorociri, care s'au abătut asupra scumpei noastre Țări, și ca o datorie sfântă din partea noastră a tuturor către frații noștri refugiați din Basarabia și Bucovina, cari pribegesc îndurerăți și fără nici un ajutor, am hotărât:

1) Toate parohiile din Capitală și suburbane sunt obligate ca în cel mult 24 de ore dela primirea acestei circulări, să înainteze Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, contra chitanță, pentru „FONDUL REFUGIAȚILOR“ dela 2.000 lei în sus, iar cele cu averi proprii dela lei 5.000 în sus.

2) În afară de aceasta, fiecare preot paroh, din Capitală și suburbană, ajutat de organele parohiale respective este obligat a face colectă în natură sau în bani, dresând proces-verbal și înaintând donațiile Sfintei Arhiepiscopii contra chitanță. Acolo unde nu există comitete parohiale de ajutorare, conform art. 52

din Statutul de organizare al Bisericii Ortodoxe Române, să se înființeze imediat.

3) Parohiile urbane și rurale, în afară de Capitală și suburbane, în care se găsesc refugiați, vor organiza opera de ajutoare pe cont propriu. Restul parohiilor vor face colecte similare, cât mai grabnic posibil, pe care le vor centraliza pe protopopiate, și acestea le vor înainta de îndată Sfintei Arhiepiscopii.

4) Pentru aducerea la îndeplinire a acestor măsuri, am numit un comitet central, sub președinția P. S. Vicar Arhieru Emilian Antal, și care funcționează la Arhiepiscopia Bucureștilor. Acest comitet central va coordona și dirija toată această operă de ajutorare. Toți preoții refugiați și familiile lor, precum și călugării refugiați din Basarabia și Bucovina, se vor adresa acestui comitet central.

NICODIM, Patriarhul României

J A L E A N O A S T R Ă

În zguduitoarea și apriga durere pe care o încearcă Neamul românesc și Biserica noastră dreptslăvitoare prin pierderea Basarabiei și nordul Bucovinei — aceste provincii atât de scumpe nouă tuturor — lacrimile înăbușe graiul nostru.

În nemărginita jale ce sgudue sufletul întregului neam, în vijelia năpraznică a furtunii ce s'a deslănțuit, inima și conștiința românească nu pot decât să se îndrepte către Dumnezeu strămoșilor noștri care ne-a ocrotit întotdeauna. Singură rugăciunea caldă și curată a inimii românești, atât de zdrobită, este în stare să reverse mângâere și să ne întărească credința și nădejdea în biruința noastră totală.

Dacă paginile istoriei românești au fost scrise cu sânge și lacrimi, dacă istoria noastră cunoaște atâtea nedreptăți, apoi nu trebuie să uităm că Dumnezeu nu ne-a părăsit niciodată. Și în vârtejul nepovestitelor dureri, atotmilostivul și atotputernicul Dumnezeu a făcut să strălucească zorile zilelor de biruință și dreptate. Dacă giulgiul durerii învălue simțirea românească și dacă sufletul creștinătății este groaznic lovit, nu trebuie să ne clătim în puterea neistovită a jertfei și a adevărului ce nu pot fi întunecate.

În genunchi cerem iertare miilor de martiri ai neamului românesc care cu jertfa lor au făurit România Mare. Dar nu trebuie să ne clătim în convingerea că jertfa lor a fost zadarnică. Nu. Jertfa plășilor și arcașilor lui Ștefan cel Mare, suferința cumplită îndurată dealungul vremii cu atâtea bărbăție de răzeși și țărani moldoveni, sbuciumul și încordarea prin care au trecut voevozii, domnitorii și boerii țării noastre, nu poate fi înfrântă și sugrumată de pârjolul unor vremi cumplite; iar jertfa măreată a sutelor de mii de români pentru triumful dreptății naționale, niciodată nu va fi pângărită.

Stejarul românismului a fost zguduit de o năpraznică furtună, dar n'a fost înfrânt. O ramură a fost ruptă, dar stejarul a rămas cu aceeași putere și aceeași tărie, căci rădăcina lui e viguroasă, adâncă și binecuvântată de jertfa strămoșilor cei tari în credință.

În aceste clipe de groaznică durere, să nu ne tânguim ci să ne trezim; să nu ne înspăimântăm, ci să curățim simțirea românească de zgura păcatelor săvârșite de atâtea ori. Pe drumul Golgotei românești să întrezărim zorile biruinței nației înfiorate de răspunderea ei în fața istoriei. Și ca o mângâere binefăcătoare a sufletelor noastre, să facem tăcere adâncă și să ascultăm zăngănitul săbiilor oștenilor lui Mircea cel Bătrân, lui Ștefan cel Mare și sfânt și ai lui Mihai Viteazul care au apărat eroic moșia, limba, obiceiurile și vatra caldă a simțămintelor românești. Ecoul epopeelor mărețe ale neamului să stăpânească ființa și simțirea noastră, a celor de azi.

Nu putem să nu fim îndurerați la gândul că două mitropolii și două episcopii ortodoxe, precum și două Facultăți de Teologie Ortodoxă, au fost smulse din trupul Bisericii noastre. Două falnice și glorioase mitropolii care formau podoba și faima ortodoxiei au încetat pentru moment de a radia căldura și lumina mângâetore a Evangheliei lui Hristos.

Și iarăși cu zguduitoare emoție duhovnicească ne gândim la mănăstirile și schiturile cu tradiții de atâtea măreție și cu viață învăluită de atâtea evlavie și sfințenie din Basarabia. Cine a văzut mănăstirile Căpriană, Noul Neamț, Curchi, Hârjanca, Țigănești, nu poate să nu fie rănit în adâncul ființei lui duhovnicești.

La marea durere ce a încercat Neamul și Biserica, să împletim cununa încrederii nestrămutate în biruința dreptății românești și slava ortodoxiei noastre.

PREOTUL D. CRISTESCU

Consilier cultural

DE PE OGORUL BISERICESC.

O RAZĂ DE LUMINĂ ÎN CHESTIA ÎNFIINȚĂRILOR DE NOUI PAROHII.

Intr'un articol publicat în Revista Acțiunea Teleormană — redactată de Cucernicul Preot Dencescu din Cervența, am cetit pericolul ce vedea Sf. Sa în înființarea nouilor Parohii, de către Sf. Arhiepiscopie a Ungrovlahiei. Se crede, că înființarea acestor Parohii, ar fi în contradicție cu Legea de Organizare bisericească. Privind lucrurile mai în adâncul lor, am reflectat mult, încadrându-le ritmul de viață dat de scumpul nostru REGE, în nevoile Bisericii potrivit timpului în care trăim; vedem că mergem către o deplină înțelegere fraților Preoți, adaptabilă la timpuri noi. De unde legea noastră bisericească prevedea în vederea timpurilor în care s'a promulgat, condițiuni de înființare de Parohii, când un Preot murea iar pe altă parte alt Preot lua locul la Biserica văduvită, venind de-a gata în Biserică, cerea cheile dela paracliser și intra la slujbă, acum treburile s'au schimbat.

Intreaga omenire se află la răscruci de drumuri; când nouri negri plutesc deasupra capetelor, când noi Românii avem de luptat cu secetele care își recrutează prozelitii — dintre credincioșii noștri, iacă s'a ivit un glas blând și cu multă căldură sufletească, pentru oile încredințate spre păstorie, este glasul Inaltului nostru Patriarh al României, D. D. Dr. NICODIM.

Cu figura creștinească, și părintească, hotărât, în Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Bucureștilor din 26 Maiu a. c., după săvârșirea Te-Deumului, în fața membrilor adunării eparhiale, în sala de ședințe, Inalt Prea Sfințitul Patriarh a deschis ședința rostind între altele și următoarele: «Relativ la înființarea de Parohii noi, cercetând personal cartierele marginase din București, am găsit lucruri îngrijorătoare. La periferiile Capitalei sunt mase de muncitori, care nu au păstori bisericești. Și nu au Biserici. De pildă în Suburbana Șerban Vodă și în împrejurimi, sunt 35.000 de suflete, care n'au de cât o Biserică cu un singur Preot. Lu-

crul acesta l-a adus la cunoștință Primarul de acolo zicând: «Iată la mine la Primărie vin credincioșii și cer să fie trecuți la adventism, la sabatiști, la confesionali etc...» Prea Fericitul Patriarh, intrigat de această chestiune, a cercetat cauza și a aflat apoi că nu aveau Preoți și Biserică. Și atunci au făcut și ei o casă de rugăciune a Adventiștilor.

Iată progresul în vederile Legii de Organizare bisericească!! Starea aceasta trebuie să înceze. În populațiile fie dela oraș, fie dela țară, vin și se ventilează tot felul de idei de propagandă subversivă, adventistă, comunistă, ateistă. Prin stăruința Prea Fericitului Patriarh, o rupe cu vechile sisteme de până acum care au dus la o stare rea de lucruri, mai ales că Parohiile se ocupau prin politică, protejind pe unii, și surghiunind pe cei mai mulți, încă poate mai vrednici decât cei protejați. Hotărât, Prea Inaltul, cu mult curaj, stăruiește pe lângă d-l Ministru al Cultelor Nistor, și reușește să aibă ascultare, prevăzând în buget un spor pentru 100 de Parohii, pentru toată Țara. Văzând lipsa care este în București, căci la țară nici cel mai îndepărtat cătun nu este lăsat fără grija Păstorului, Prea Inaltul, a hotărât ca din cele 100 Parohii ce se înființează 45 să fie în Arhiepiscopia Bucureștilor, dintre care 12-15 parohii să fie în capitală. S'a lovit de piedicele amintite mai sus în legea de organizare, dar cu multă hotărâre, zice: «Trecem peste acestea» Principiul nou: Să se înființeze mai întâiu Parohia, să se numească Preot, care să activeze la ridicarea Bisericii și casei parohiale. Mai mult, Prea Inaltul cere și ajutorul fraților Preoți care au la veniturile parohiei sume, pentru a ridica Biserica Nouă. Iacă ce trebuie să știe frații Preoți, care privesc protivnic înființările de Parohii. Ne-a venit lumina tot de la Neamț, și zicem: Intru mulți ani Stăpâne...

Preot. Drd. GEORGESCU GEORGE
Zimnicea-Teleorman

NOSTALGIA PARADISULUI

În această vreme de răscruce spirituală pentru lumea întreagă, țara noastră își caută calea de intrare în eternitate. E *drumul culturii*, prin care un popor își croiește pârtie de nea, cu gândul creațiilor, spre izvorul sublim și unic al Dumnezeuirii. Și tocmai acum, când sufletul nației noastre își poartă jindurile către aceste bunătăți superioare, *un faur al modelărilor noastre spirituale* îi așează în această cale, farul îndrumărilor hotărâtoare. E gânditorul genial al neamului, *profesorul Nichifor Crainic*.

Crescut din plămada purității țărănești, poartă în suflet întreaga bogăție de spiritualitate românească. A văzut-o arcuindu-se pe coarnele plugului, când țăranul își încorda vigoarea de sondagiu în ierle pământului. A simțit-o sângărând în eroica sbatere a războiului. A cântat-o ca nimeni altul cu flautul poeziei. Și a căutat s'o prețuiască pe plan social, folosind-o în concepția sănătoasă a statului etnocratic. Misionar al cerului, Nichifor Crainic poartă pe umeri o singură chemare-văpaie: *aducerea lui Iisus în țara noastră*.

Își cântă în vers această nostalgie și o trăiește vizionar. O însămânțează ideologic în sufletul țării prin incomparabile eseuri. O crește și-o apără în lanurile aurii ale cugetării ca un pândar fidel, cu arma de temut a gazetarului. O afirmă cu devotament și convingător, ca adevăr dogmatic, dela catedra universitară.

Acesta e Nichifor Crainic. Feciorul cel mai sdravăn al neamului, care sparge în palme «pietrele» rătăcirilor și se dăruiește genial și întreg vieții românești.

În anul acesta, când și-a săvârșit spiritual cununia de aur cu cerul, ne-a dăruit o rară capodoperă prin lucrarea-i genială «*Nostalgia Paradisului*».

E cartea de maturitate spirituală pentru gânditor și problemele cugetate sunt sublime în cadrul gândirii umane și vitale pentru existența neamului nostru.

Această carte e scrisă din convingere ortodoxă și militează eroic pentru prețuirea acestei comori spirituale, *ca izvor de cugetare și ca îndreptar de viață*.

Numai astfel trebuie realizată orice inițiativă umană, fiindcă *creștinismul e a doua creație a lumii, adică refacerea ei în har prin jertfa pe cruce a Mântuitorului*» (pag. 7).

De aceea, orice creație a omului trebuie însoțită de harul Mântuitorului, împlinind, însă, cele două condiții: *libertatea și dragostea*. Numai în acest chip s'ar putea pune capăt tragediei cunoașterii și varietății religiilor și a sistemelor filosofice. Căci *adevărul* nu poate fi decât unul, câtă vreme «*Hristos e unul în toate și toate sunt una în Hristos*» (pag. 12). Pentru această rânduială de cugetare și de acțiune umană, Nichifor Crainic introduce «*modul teandric*». Adică «*a gândi lumea precum Dumnezeu o gândește, a o iubi precum El o iubeste și a lucra în ea precum El lucrează, iată în ce stă modul teandric al credinței și al înțelepciunii creștine, modul lui Iisus Hristos*» (pag. 11). Astfel înțelege dânsul cultura și în lumina acestui criteriu caută să discute toate problemele legate de ea. Ea stă în dependență organică cu religia și nu trebuie judecată numai cu *puterea rațiunii autonome*; aceasta fiind o rămășiță din umanismul păgân și o orgolioasă rebeliune adamică. Ea trebuie să conteze cu principiile revelației, știindu-se că «*dincolo de interpretările autonome și arbitrare, cultura ca totalitate a creațiilor genului omenesc, nu are un sens în sine, ci se integrează ca parte în concepția religioasă*». Și

Nichifor Crainic răstoarnă integral cugetarea păgână despre cultură, afirmând cu hotărîre că *«credința e puterea generatoare de cultură, iar cultul organizat pe temeiul unei doctrine religioase devine stimulatorul și călăuzitorul plăsmuirilor»* (pag. 15-16).

Astfel își prefațează cartea genialul autor, în introducerea intitulată «modul teandric», încheind cu afirmația de prestigiu pentru Biserica noastră astfel: *«Biserica ortodoxă ne aduce nu numai cea mai largă concepție despre cultură, dar și o doctrină despre frumos, despre funcția artei și despre semnificația ei»* (pag. 16). Și, în sfera de boltă a acestei cugetări, vom găsi afirmația frumoasă, că genialitatea realizează prin revelația naturală, creând cultura, iar geniul poartă chipul lui Dumnezeu.

Studiul îl împarte în trei părți: 1) *Religie și cultură*; 2) *Teologie și estetică* 3) *Nostalgia Paradisului* (sau *Cultura în sens profetic*).

Prima parte, care e și o vedere de ansamblu asupra întregii plăsmuiri umane, cuprinde 6 (șase) capitole: 1) *Cultură și civilizație*; 2) *Raportul genetic dintre religie și cultură*; 3) *Simbioza istorică*; 4) *Influențele*; 5) *Conflictele*; 6) *Negativismul modern*.

Cultura este creația omului prin spirit, cu elemente din natură și de două feluri: *Creația practică și Creația spirituală*. Cultura, care e creația spirituală, depășește în timp civilizația. Cultura e originală și personală, depinzând în chip vital de religie (cap. 1). Cultura s'a născut din religie. Acest fapt se întemeiază pe constatarea că toate popoarele au avut cultul ființei supreme (monoteismul). Deci *homo faber* (adică artistul, poetul, înțeleptul) a primit influența dela religie. Astfel ne arată Biblia pentru omul paradisiac și la fel, când cade din ordinea cosmică a paradisului, intervine puterea divină și-i ajută. *Artiștii, astfel, sunt colaboratorii lui Dumnezeu* (cap. 2). Religia fiind generatoare de cultură, aceasta capătă un *character sacral*; nu, însă, *divinizat*. Divinizarea culturii s'a făcut odată cu degradarea ideii divine (în panteism) și cu divinizarea zeității. Și la moderni avem divinizarea culturii: umanismul neopăgân, estetismul, mașinismul, uzina. Aceasta, însă, e o cultură fără religie, ajunsă ast-

fel datorită păcatului, care i-a haotizat libertatea de creație. *Numai acordul dintre libertate și har dă creația*. Și «o cultură creștină e posibilă când această libertate haotică se lasă de bunăvoie cristalizată de puterea harului dumnezeesc» (pag. 62). Și numai concepția creștină pune în justă lumină raportul dintre religie și cultură. Cultul creștin îmbracă formele cele mai strălucite ale culturii omenești: genul arhitectonic, pictural, statuar, literar, muzical, al înțelepciunii, științific *«Cultul divin e sinteză superlativă a culturii»* (pag 64). *«Iar cultul ortodox ne înfățișează fuziunea istorică cea mai tipică, cea mai clasică, dintre religie și cultură»* (pag. 66, cap. 3). Influențele dintre religie și cultură sunt reciproce. Religia influențează cultura ca putere de propulsie, de restricție și de interdicție. La fel și cultura împrumută religiei, filosofiei pictați pe exteriorul bisericilor, etc. Ii folosește pe temeiul revelației naturale, care a inspirat creația păgână genială (cap. 4). Conflictele dintre religie și cultură se datoresc numai fenomenelor de unilateralitate. Biserica ortodoxă nu le cunoaște, fiind ecletică și critică față de elementele din afară (cap. 5). Impotriva acestei organice simbioze dintre religie și cultură și tăgăduind orice influență generatoare din partea cultului asupra culturii, se ridică *negativismul modern*. Acesta cugetă brutal și face din om izvorul culturii. *Deci din teocentrism, cultura e îmbrâncită în antropocentrism*. De-aci s'au ivit forme degradante ca: naturalismul, impresionismul, cubismul; iar ateismul, neputând face suficient izvorul în om, a creat un simulacru de religie: cultul rațiunii în Franța, al lui Lenin în Rusia (cap. 6).

Partea doua, care e o specială raportare între Teologie și estetică; cuprinde 12 capitole: 1) *Teologie și estetică*; 2) *Sensul teologic al frumosului*; 3) *Frumusețea naturii*; 4) *Despre artă*; 5) *Arta în artist*; 6) *Arta în public*; 7) *Despre inspirație*; 8) *«Locul» inspirației*; 9) *Izvoare de inspirație*; 10) *Despre sublim*; 11) *Genialitate și sfințenie*; 12) *Problema stilului*.

În această a doua parte, autorul se ocupă de raporturile speciale dintre religie și artă. Arta are *filiație religioasă*. Diferitele teorii moderne,

însă, neagă acest adevăr. Totuși pomenesc de un «misticism estetic» «Arta e fiica mare a religiei și mijlocitoarea cultului divin. După estetica modernă, însă, *«rămâi cu impresia că nu vorbește de geniile prin cari omenirea se apropie de divinitate, ci de cadavrele lor disecate într'o clinică medicală»* (pag. 138). Ideea de frumos se înțelege în trei feluri: *frumosul în sine* (frumosul transcendent), *frumosul natural și frumosul artistic* (cap. 1). Frumusețea are două faze: cea inteligibilă, ideală, în gândul artistului și cea văzută, sensibilă, creată. *Frumusețea inteligibilă e frumusețea transcendentă și e Dumnezeu însuși. Dumnezeu e frumusețea perfectă*; după Dionisie Areopagitul, frumusețea fiind unul din numele lui Dumnezeu. Frumosul, de asemenea, e una cu *bimele*. Chiar lumea e frumusețe (cosmos). La fel *sofia* e una cu frumusețea, în raportarea Sf. Treimi la lume (cap. 2). Natura e frumoasă în sine, fiind opera lui Dumnezeu. Estetica modernă spune că omul o socotește frumoasă, deci în sine e anestetică. Pricina stă în considerația superficială a raportului dintre om și natură. Contemplația mistică, însă, ne dovedește o schimbare a omului prin frumusețea naturii (cap. 3).

Arta nu s'a născut în raiu, căci el e perfecțiune. La fel, nici Biserica. Amândouă s'au născut pe pământ, din pricina păcatului. Arta s'a născut în Biserică. Arta greacă e apoteoza vițiului, a monstruoșității morale. Arta, însă, nu trebuie să imite natura, căci, în felul Bisericii, are misiunea salvării ei din păcat. Arta e opera omului. Ea preface cu gândul materialul fizic. Nu poate înlocui religia. «Ea e imaginea sensibilă a posibilităților de dincolo de lume». Nu dă certitudinea, ca religia, și «*de aceea, marile avânturi, prin cari ea ne smulge pentru moment din viața comună, nu se pot susține în zenit decât înfășurate ca iederea pe certitudinile credinței religioase*» (pag. 191).

Arta nu ne procură plăcere (ca o mâncare), ci *bucurie, o stare euforică a spiritului* (cap. 4). «*Arta e o însușire a omului de geniu. Artistul se naște cu ea, iar cine n'o are în sânge e cu neputință s'o dobândească prin voință, prin educație sau prin cultură... Genialitatea nu se moștenește și nu se reproduce în urmași*» (pag. 196).

Cei vechi socotiau genialitatea ca o putere supranaturală. Modernii o explică în două chipuri: a) genialitatea e o anomalie patologică, fie fiziologică, fie psihiatrică. Dece, însă, dacă Dostoevski a fost epileptic, toți epilepticii nu sunt genii? b) Genialitatea se datorește latenței universale, care însă, izbucnește din loc în loc. Totuși, dacă citim o operă de geniu și înțelegem, înseamnă că și noi suntem genii. Această teorie, însă, e adusă de ideologia democratică a egalizării. Geniul, cum s'a arătat, are două faze în creație: *viziunea internă și apoi expresia externă*. Artistul are întâi contemplația imaginativă. *Suntem conaturali cu omul de geniu, dar nu suntem congenitali cu el*. Din punct de vedere teologic, arta e un dar natural al lui Dumnezeu. În creație, artistul e aproape de Dumnezeu. Geniul, însă, se deosebește de sfânt. Ca om, geniul poate avea o viață imorală. El contează numai prin miracolul capodoperei (cap. 5).

Arta se obiectivizează, dându-se publicului. De-aci înainte ea are o misiune morală: *prin revelarea frumuseței purifică și înalță*. Deci, arta pentru artă e din sfera gândirii laice, care face iresponsabil pe artist, cu scopul protejării tuturor nepricepuților. Geniul nu vine în conflict cu legile morale, ci numai *talentul*. Acesta e lipsit de invenție nouă, e o îndemânare tehnică, merge pe drumuri bătute. Deci, problema moralității în artă s'a pus numai pentru talent. Arta e un dar al cerului și nu poate fi imorală. Oamenii de talent, cari se leagă de orice artificiu, ca să facă scandal, acești «nomazi ai civilizației» (după Spengler), au adus imoralitatea. Și acest vițiu e de origină franceză. Ne-a infectat și pe noi. Aici Nichifor Crainic are pagini incomparabile. «Exaltarea amorului liber, divinizarea cotei în poezie, monopolul înspăimântător al adulterului în roman și în piesele de teatru, nudul libidinos și scenele obscene în plastică, ironizarea caustică și batjocorirea perversă a tot ce e sacru în religie și în patrie, disprețul nimicitor față de țărănime, toate culminând în filosofia demonică a pederastiei, care umple cărțile lui André Gide și ale lui Marcel Proust, — acestea nu sunt lucruri importante în Franța, ci formidabila microbărie morală crescută din putrefacția ideologiei libertare și răspândită din

Paris în largul lumii, ca holera și ciurma» (pag. 223). Artistul e responsabil în fața societății. Problema morală în artă se rezumă în deosebi la chestiunea sexuală. Apoteozarea voluptății o fac operele imorale, acești, «degenerați adoratori ai bestialității», cari ar trebui obligați să practice în public ceea ce scriu. Însă «*un artist cu suflet de creștin nu poate fi trivial sau pornograf*» (pag. 230, cap. 6). Inspirația artistică e un dinamism interior, dar care nu depinde de noi; o beție, o năvală de idei și de imagini, o acțiune streină. Artistul e sub dominația creștină. Psihologia pozitivistă, însă, socotește inspirația ca o proiecțiune a inconștientului (cap. 7). De aceea, pozitiviștii resping afirmația că origina inspirației e la Dumnezeu. Iar «locul» ei în sufletul omului îl află în inconștient. Acesta explodează în conștient, anihilând orice înțelegere a creației. După teologie, însă, artistul e conștient și lucrează în mod teandric. Harul nu distruge libertatea (cap. 8). Respingând inconștientul, cu toate patimile-i larvare, autorul pune izvoarele de inspirație în «nebulosele inflamabile ale experiențelor sufletești și artistice totdeodată », provenite din activitatea permanentă a artistului (cap. 9). Arta și religia au un element comun, *sublimul*. Acesta apare dintr'odată, copleșitor și vijelios pentru suflet. Sublimul artei este, însă, numai aparent (cap. 10). Cât despre genialitate și sfințenie, acestea sunt puteri supranaturale, cari transfigurează. Ele, însă, nu se pot confunda, cum greșit face Nicolae Berdiaew. Geniul, însă, e vizionar și contemplativ ca sfântul; dar nu prin *voință*, ci prin *rațiune*. Monahul fuge de lume, fiindcă e devastată de păcat. Pe geniu nu fuga de păcat îl îndepărtează de lume, ci *simțul estetic*. De aceea sunt și genii necreștine. Apoi geniul are în el numai *chipul* lui Dumnezeu. Căci omul numai după chipul lui Dumnezeu nu e desăvârșit moralmente. Pe când sfântul are și *asemănarea* lui Dumnezeu. Căci «*după concepția ortodoxă, omul desăvârșit, modelat teandric, omul capodoperă a sfințeniei, e după chipul și asemănarea lui Dumnezeu*» (pag. 320). Geniul e un dar natural, iar sfințenia o încununare supranaturală (cap. 11). Ajungând la stil, care e o formă de expresie personală și căpătată treptat prin exercițiu, spune că *marile stiluri din*

cultura europeană sunt o creație a creștinismului. Avem stil personal, stil colectiv epocal și stil instituțional. După noile teorii despre artă, se spune că și stilul e o creație a inconștientului. Autorul o respinge, spunând că stilul e ceva personal, format treptat, iar nu «imprimat în operă ca o pecete existând aprioric în matca stilistică» (pag. 332). Stilul cel mai ales e cel bizantin, asupra căruia are influență dogma ortodoxă. Acest stil (interiorul unei biserici) reprezintă cosmosul transfigurat (cap. 12).

Partea treia, care încununează opera c'o viziune misionară a artei, cuprinde patru capitole: 1) Nostalgia Paradisului; 2) Paradisul posibil; 3) Simbolul androgin; 4) Profetismul artei.

Arătând toate raporturile și esențele religiei și culturii, încearcă să proiecteze peste veac finalitatea artei. Prin cultură și prin civilizație, omul dorește într'una mai bine și mai mult. El caută o fericire, pe care nu i-o dă pământul. Această fericire e *paradisul*. Pierdut prin păcat, ideea lui e universală și se păstrează ca o reminență. Or, pentru cucerirea fericirii paradisiace, se plăsmuește totul în lume. «*Întreaga creație omenească se naște din nostalgia paradisului*» (pag. 346). Această năzuință le hrănește pe toate și prin ele dorim cerul. Jinduim o situație pierdută. De aceea «*civilizația își are impulsul primar în memoria paradisului terestru*», iar «*Cultura își are impulsul primar în aspirația către paradisul ceresc*» (pag. 358). Nostalgia paradisului e impulsul fundamental al plăsmuirilor omenești. Și aci, deci, sensul culturii se constată că este religios (cap. 1). Autorul se ocupă, apoi, de *paradisul posibil*, pe care-l vede în mistica creștină: în *operele de inspirație creștină și în evanghelică pedagogie, care vede în copilărie raiul*. Orgoliul de-a cugeta viața, în loc de-a o trăi în iubire, este — după Dostoewski — izvorul iadului (cap. 2). Iar chipul unei ființe de-o puritate desăvârșită, pentru acest paradis, autorul îl vede în *simbolul androgin*: tipul veșnic al omului desăvârșit, mai presus de principiul masculin și de cât cel feminin. Pe Leonardo da Vinci l-a muncit mult problema androginului. La fel pe Dostoewski și pe Eminescu (prințul Myskin și Luceafărul). Pictura noastră, la fel, poartă această viziune (cap. 3). Și, încheind

cartea, genialul autor spune că geniul plăsmuiește sub o viziune, care depășește timpul și spațiul. El întrupează nostalgia raiului. *Astfel, arta îl arată pe Dumnezeu. «Atlașii geniului» ridică pe umeri umanitatea, cu imboldul serafic de-a lua în suflet pe Dumnezeu. Aci stă profetismul artei. «Chemarea geniului nu e aceea de a mântui sufletele, ci de a le pune, prin seducția simbolurilor, în fața veșniciei». Artă e un vehicul al revelației, e însuflețită de Dumnezeu.*

Și 'ntr'o splendidă apoteoză a artei, care vestește pe Dumnezeu, încheie cuceritor și sublim: *«Dacă toată filosofia și știința ar profesa ateismul, dacă violența politică ar innăbuși credința sub orice formă și dacă toate altarele de închinare s'ar dărâma și, în urma tuturor, ar rămâne neatinsă în lume marea artă câtă s'a făurit în gloria lui, ea ar fi deajuns să reaprindă în suflete numele Domnului și nostalgia paradisului. Anticrist ar trebui să distrugă însăși esența culturii europene ca să întunece, pentru o vreme, numele lui Iisus din inimi»* (pag. 413).

Aceasta e zestrea de aur, scoasă din sufletul genial al gânditorului Nichifor Crainic. Valoarea ei spirituală e incomensurabilă; atât pentru neamul nostru, care-și vede luminată calea cugetării, cât și pentru umanitate.

Se poate afirma, fără nici o îndoială, că «Nostalgia Paradisului» este exegeza superioară a culturii umane, definitivă și unică în lume. Nimeni până la genialul Nichifor Crainic n'a putut spune cugetările pline de convingere și de farmec asupra culturii, ca dânsul și de aci înainte, pentru totdeauna, cartea sa va rămâne normativă.

Pentru ortodoxie, constituie o avere spirituală în plus, lângă toată literatura Bisericii. Nichifor Crainic judecă arta și cultura în lumina religiei creștine, dar, unde constată că adevărul se întuneacă, rămâne numai pe temelia creștinismului ortodox. Paginile acestei cărți, de-o apologie triumfătoare, sunt tot atâtea mucenici ai credinței în Hristos. Glasul lor de văpaie și de convingere e cuprins tainic în rândurile cărții.

Pentru Biserica noastră, în special, cartea aceasta e titlul de glorie al ei. Cu ea intrăm respectați în spiritualitatea țării și convingători și triumfali în cultura lumii.

Câtă adâncime de jar duhovnicesc!

Câtă orientare sigură prin labirintul plăsmuirilor omenesti!

Câtă pricepere în căutarea aurului culturii și câtă finețe și superioritate în purificarea lui de sgura contingentelor vremii!

Câtă înțelegere a tuturor problemelor de cultură și câtă pasiune în apărarea sensului ei religios!

Câtă vrajă poetică și câtă inepuizabilă formă de expresie, plină de euforie și incantație!

Ah, Nichifor Crainic, scump ne ești și mult te prețuiește sufletul nealterat al țării noastre! Vorbele mele sunt slabe, nu-s nici de «talent» ca să poată înfățișa aurifera salbă de cinstire, ce ți-o dăruiește sincer preoțimea și intelectualitatea neamului.

Câtă susținere bibliografică în desbaterea problematicei culturii și câtă artă și înțelegere în alegerea ei după valoare!

Câte noțiuni noi și geniale rămân în istoria culturii, prin opera acestui mag descoperitor de adevăruri fundamentale!

Printr'o simplă și firavă comparație, mi-l închipui pe Nichifor Crainic aievea *un căutător de perle*. Cu eroism pătrunde în adâncurile nedesluite ale spiritualității și cu entuziasm și îndemânare urcă podoabele cugetării spre zenitul valorilor universal-creștine.

Acum, când împlinește vârsta de 50 de ani, și când i se încununează munca prin alegerea sa ca membru al Academiei Române, îi dorim ani mulți cu sănătate, ca să-și făurească încă pentru eternitate, toată podoaba de cugetare a sufletului său genial.

Ești pentru noi, maestre, acea fântână arteziană, care țășnește strălucitor jerbe de apă. Ridică-ne, odată cu gândul dumitale, din lumea păcatului și-a morții, și din pânza argintie a ideilor împrăstie roditor și peste capetele noastre, pleșuvite de rătăcire, aceste răcoritoare cugetări zenitale.

Ne ești scump și te iubim, solie cerească, prin ale cărei plăsmuiri geniale, ne împingi către perfecțiune și ne reaprinzi în inimi nostalgia paradisului.

Dumnezeu să te binecuvinteze!

PREOTUL MIHAI ȘTEFAN

ÎN CEASUL DESPĂRȚIRII DE ȘCOALA

Cuvântare rostită de Dl. prof. Gh. Alecsandrescu, în Aula liceului „Gh. Lazăr din București; în ziua de 6 Aprilie a. c. cu prilejul serbării date în cinstea sa și a colegilor săi pensionați.

Pentru jertfa de timp pe care ați făcut-o ca să veniți la această serbare și să luați parte la dansa; pentru cinstirea și bucuria ce ne-ați adus-o prin această jertfă; pentru mângâerea izvorită din cuvintele ce s'au rostit astăzi întru lauda noastră; pentru această mângâere ce s'a revărsat ca un balsam binefăcător asupra sufletelor noastre în ceasul acesta, în care ne dăm seamă că ne despărțim de partea cea mai frumoasă a vieții noastre; pentru toate aceste lucruri pe care cu dragoste ni le-ați dăruit, mă întreb cu îngrijorare: ce am fi putut pregăti, ca să vă dăruim și noi ceva în schimb?

Ce am avut mai bun și mai frumos și mai de preț în ființa noastră ca faptă, ca gândire și ca simțire, am dăruit! Iar acum am rămas numai cu amintirile!

Să nu vă prindă deci mirarea dacă stimatul meu coleg Metaxa, când a încercat să-și aducă darul său de mulțămire, a trebuit să caute ceva în comoara amintirilor sale; și cred că nu vă veți mira, dacă și eu voiu porni și voiu merge în bună parte pe drumul bătut de colegul acesta!

De aceia dați-mi voe, Vă rog, să mă întorc îndărăt pe aripile timpului și să vă prezint pe elevul care eram acum 50 de ani, copilul de 11 ani, în clasa întâia a liceului «Codreanu» din Bârlad.

În fața mea am pe profesorul Constantin Armașu, pe care Autoritățile școlare l-au însărcinat să ne învețe nu numai istoria, specialitatea sa, ci și l. română, l. franceză și l. latină. Pentru că are obiecte mai multe, are și ore mai multe; și aceasta îi dă putința să pătrundă mai adânc în sufletele noastre, să ne cunoască mai bine, iar nouă, școlarilor lui, să ne legăm sufletește de dânsul.

El un tânăr frumos, cu o înfățișare foarte îngrijită, cu un glas care te farmecă, și cu o privire care te încântă. Ne explică foarte frumos. Uneori se ridică mult deasupra puterii noastre

de înțelegere, dar simțirea ce pune în vorbele sale îl face ca, în asemenea împrejurări, să crească și mai mult în ochii noștri!

Atât de mare a fost influența și farmecul ce a exercitat asupra-mi personalitatea acestui admirabil profesor, în cât la sfârșitul anului, după ce luasem la examen notele și laudele cele mai mari la obiectele lui, când m'am întors acasă ca premiant cu cunună, mi-aduc aminte că am spus Mamei cu glas hotărît: «Mamă: Să știi că eu am să mă fac profesor de liceu, ca d-l Armașu!»

Și astăzi, după 50 de ani, sufletul meu, care a purtat în el icoana acestui neuitat dascăl, se întoarce cu pietate către dânsul, pentru a-i mulțami cu recunoștință că i-a determinat o vocație și că l-a făcut să-și aleagă o carieră, pe care, cu cât am cunoscut-o mai bine, cu atât am prețuit-o mai mult; în care am slujit cu devotament, ba, pot zice cu pasiune, și care, dacă nu mi-a procurat cine știe ce onoruri și cine știe ce situație materială, mi-a adus în schimb multe mulțumiri și satisfacții de ordin moral.

Ele s'au adunat în adâncul sufletului meu ca un tezaur de mare preț, de așa mare preț, încât nu l-ași da pe cele mai mari bunuri ale pământului!

De câțiva ani mă întâlnesc des cu foști elevi de ai mei din primele serii. Pe unii nu-i mai recunosc, căci vremea i-a schimbat, cum m'a schimbat de altfel și pe mine. Când se apropie de mine, văd că deodată înfloarește pe fața lor simțimântul bucuriei, iar din privirea caldă a ochilor lor izvorăște simțimântul de dragoste. În momentul, acela parcă întineresc: o negrăită plăcere și bucurie îmi învâluie sufletul! Și bucuria mea e cu atât mai mare, cu cât știu că am fost aspru cu elevii mei.

Odată, mai anii trecuți, la băi, m'am întâlnit cu unul dintre foștii mei elevi, pe care l-am recunoscut numai decât. Il lăsasem repetent! Și

când l-am văzut apropiindu-se vesel de mine, nu m'am putut opri să-i spun: mă prinde mirarea că te văd bucurându-te că m'ai întâlnit, căci îmi aduc aminte că te-am lăsat repetent!

Știți ce mi-a răspuns?

D-le Profesor, cu cât a crescut numărul anilor vârstei mele, cu atât mi-am dat seama că asprimea D-v a fost trebuincioasă, iar mie mi-a fost folositoare. Și acum când sunt tată de copii și de școlari, vă rog să-mi dați voe să vă spun câteva vorbe pe care le puteți repeta unora dintre colegii D-v: Oricât de aspru ar fi un profesor, dacă este drept și nepărtinitor, dacă este corect și dacă înainte de a cere școlarilor, dă el ce se cuvine să le dea, să știți că amintirea asprimii dispare cu vârsta din sufletele lor și rămâne în ele sămânța pildei celei bune, care, mai târziu, dă roadă!

Domnilor,

Copiii cetățenilor romani, bogați și nobili, când se duceau la școală, erau întovărășiți fiecare de câte un sclav, însărcinat să ducă lucrurile de școală ale odraslei stăpânului, să apere copilul de primejdii și să-l supravegheze. Un asemenea sclav se numea *paedagogus*.

Se înțelege că tânărul roman nu era de loc încântat de tovărășia unui asemenea supraveghetor, care-i strica feluritele aranjamente de petrecere; de aceea, de câte ori avea prilej și puțință, se răsbuna necăjindu-l, umilindu-l și chiar chinându-l.

De aici a izvorât cunoscuta vorbă latinească: *Quem dii oderunt, paedagogum fecerunt*, care pe românește ar veni așa: Când zeii au voit să nenorocească pe un om, l-au făcut supraveghetor de copii.

Ei bine, rezultatele ce am avut și mulțumirile de ordin moral ce am dobândit din meseria mea, m'au îndemnat ca, pentru uzul meu personal, și ca o concluzie a experienței mele profesionale, să modific dictonul acesta în chipul următor:

Quem deus amavit, magistrum fecit, care pe românește ar veni așa: Când Dumnezeu a vrut să-și arate dragostea Lui pentru un om, l-a făcut profesor!

Și acum după ce v'am dat tuturora, și eu ca

și colegul meu, ceva din comoara amintirilor și a bucuriilor mele, dați-mi voe, vă rog, să mă întorc către școlarii mei, pe cari i-am avut în ultimul an al carierei și cari, în cea din urmă oră de clasă pe care am făcut-o cu ei, s'au grăbit să-mi aducă flori, daruri și cuvinte de prețuire, iar cei din cl. VI-a și acest frumos stilou pe care au pus să mi se graveze numele, dându-mi prilejul să-mi aduc aminte de ei ori de câte ori mă slujesc de dânsul.

Dragii mei! Despărțindu-mă astăzi de voi, ași vrea să vă dau un sfat în legătură cu unele fapte de ordin sufletesc, pe care le-am trăit și eu, le trăiți și voi și le vor trăi și copiii voștri.

Știu și eu că sfaturile date de cei mai bătrâni nu prea sunt ținute în seamă; totuși, fie deprinderea câștigată din practica meseriei, fie credința că vorbele mele, spuse într'un moment solemn pentru mine, — moment în care mă despart pentru totdeauna de ce mi-a fost mai drag în viață, — ar putea deștepta un ecou mai puternic și mai durabil în sufletele voastre, toate aceste motive mă fac să îndrăznesc a vă mai răpi câteva momente și a vă spune ce am pe suflet.

Dragii mei! Când mă uit la voi și la tinerețea voastră plină de nădejde, îmi vine în minte imaginea unei grădini cu o mulțime de cireși pe care o avea un prieten al meu din tinerețe într'un sat din nemijlocita apropiere a Bârladului. Mi-aduc aminte că am vizitat pe prietenul meu și grădina lui într'o zi de la începutul lui Mai; era o primăvară timpurie și cireșii lui erau toți înfloriți: unii cu mai puțină, alții cu mai multă, iar alții cu foarte multă floare. Prietenul meu, după ce m'a purtat prin grădina lui, fericit că-mi poate arăta încântătoarea priveliște a acestei grădini scăldate de razele unui soare strălucitor, m'a oprit la el la masă. După masă însă s'a ivit o furtună năpraznică, ce voia parcă să scoată din tâtânele lor și ușile și ferestrele locuinței sale.

Când după potolirea furtunii, am eșit din nou în grădină, pământul era alb de floarea cireșilor, iar unii din ei erau smulși din rădăcină! Soția prietenului meu începu să plângă în hohot, iar el și cu mine de abia ne puteam stăpâni!

Ei bine, întocmai ca aceste furtuni ce amenință cu prăpădul florile și ființa copacilor tineri, sunt furtuni grozave cari bântuesc sufletele voastre și le amenință cu pustiirea. Iar între ele, este una mai grozavă de cât toate. Știți care e aceea? Este furtuna care distruge din suflet credința în Dumnezeu.

Dragii mei, când pășiți pragul acestei școale, mai toți aduceți cu voi, în adâncul sufletului vostru, credința naivă și curată în ființa lui Dumnezeu. Dar sub influența celor ce vedeți în lume, a celor ce auziți, deseori a celor ce cetiți și mai ales sub influența acelor prefaceri mari ce se petrec în adâncurile trupurilor voastre, sufletul vostru ia adesea atitudini de bravadă, de convingeri exclusiviste, de răzvrătire, iar credința cu care veniserăți în liceu dispăre, făcând loc unui spirit de critică nemiloasă, ba chiar de fanatism ateu, care merge uneori până acolo, încât ridiculizează manifestările de credință ale altora.

Ei bine, asupra acestei năpraznice furtuni sufletești vreau să mă opresc astăzi în fața voastră, pentru că-i cunosc primejdia, ca unul ce am fost și eu bântuit de ea și ca unul care știu că mulți din cei bântuiți, rămân pentru toată viața sterili și schilozi sufletește, pentru că nu au cunoscut mijlocul de a se lupta și de a se apăra împotriva ei.

Știți care e acest mijloc? *Rugăciunea!*

Când eram în clasa a VII-a de liceu și când sufletul meu era în culmea acestei crize, mi-aduc aminte că mă duceam la biserică, în momente când nu era nimeni acolo și îngenunchind mă rugam așa:

«Doamne, simt că sufletul meu se depărtează din ce în ce mai mult de tine: Și pentru că judecata mea nu te poate înțelege; și pentru că mintea mea nu te poate cuprinde, ființa mea e înclinată să-Ți tăgăduiască existența și să-Ți respingă mila: Dar dacă eu, în trufia mea, mă depărtez de Tine, fierbinte mă rog Ție, Doamne, să te apropii tu de mine și să nu mă lipsești de mila și de ajutorul tău, căci fără ele mă prăbușesc!»

Și așa rugându-mă, am izbutit să păstrez în sufletul meu această armă a Credinței în Dumnezeu și în dreptatea Lui, care mi-a dat puterea

să ies biruitor din marile încercări și din marile ispite ale vieții și să mă pot înfățișa astăzi, la sfârșitul carierei, înaintea voastră, fără ca obrazul meu să roșească.

Această credință mi-a dăruit în ceasurile grele în care am avut de suferit o nedreptate sau o jignire, darul răbdării, al resemnării, și al așteptării, cari m'au oprit de a uide ori de a mă sinucide, cum din nenorocire fac unii din școlarii noștri, tocmai pentru că nu mai au vie în sufletul lor această credință!

Dragii mei, săptămâna trecută am cetit frumoasa carte a tânărului profesor Șerban Cioculescu, privitoare la viața marelui nostru scriitor Ion Luca Caragiale. Și am rămas adânc impresionat atunci când, cetind această carte, am aflat, cu privire la Caragiale, unele lucruri pe care nu le știam și pe care nu le-ași fi crezut cu putință.

Cioculescu povestește că odată Caragiale, pe când stătea la Berlin, a fost chemat la Budapesta de o societate de studenți români ca să petreacă și să stea de vorbă cu ei câteva ceasuri. După ce a ospătat și a discutat cu ei o bucată de vreme, Caragiale le-a spus pe un ton hotărât și poruncitor: «Mă, să credeți în Dumnezeu!»

Vorbele acestea ale marelui nostru scriitor m'au impresionat și mi-au dat cu atât mai mult de gândit, cu cât știam, și eu ca și voi, că Ion Caragiale a fost cel mai lucid și cel mai necruțător ridiculizant al slăbiciunilor omenеști, și al ideilor lipsite de adevăr. Aceste cuvinte mi-au dat îndrăzneala ca, în ceasul acesta, să cutesc a înfrunta orice ironie ce ar veni din partea oricui și să vă spun ca și el: «Mă, să credeți în Dumnezeu». Și ca să sfârșesc cu această parte a cuvântării mele, fiindcă am fost profesor de latinește, vă voiu cita și în latinește și în românește următorul fragment din Sf. Evanghelie a lui Mateiu:

Quaerite regnum dei et justitiam ejus, et omnia adjicientur vobis, adică: siliți-vă să dobândiți împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și atunci împlinirea tuturor celorlalte nevoi ale vieții voastre, fie trupești, fie sufletești, va veni de la sine, ca un adaos!

Cu cât veți medita mai adânc și mai temeinic asupra acestui fragment, cu atât vă veți con-

vinge de profundul adevăr ce se ascunde în cuvintele acestea.

Acum după ce am dăruit și școlarilor mei ce am socotit că-i mai de preț pentru dânșii, dați-mi voe să mă întorc către Școala aceasta, pe care, spre deosebire de colegii mei sărbătoriți, am slujit-o nu numai ca profesor, vreme de 16 ani, ci și ca director, vreme de 3 ani. Ca director am luptat cu toate puterile mele ca să sporesc patrimoniul ei material și moral. Când însă cineva luptă, este firesc să culeagă nu numai biruinți, ci și înfrângeri; nu numai bucurie, ci și amărăciune! Dar tocmai această împletire de bucurii și amărăciuni, de înfrângeri și de biruinți leagă pe om mai trainic de ființa pe care a ajutat-o și de instituția pe care a slujit-o!

Iată de ce, din economiile pe care m'am învrednicit să le pun deoparte, atunci când ca director, școala aceasta îmi dădea și locuință și luminat și încălzit și servitor, cer voie să ridic o parte și rog pe d-l Brânceni, fostul elev — distins elev — al acestui liceu, și actualul prezident al Comitetului școlar — un prezident a cărui râvnă și dragoste pentru școală am prețuit-o și admirat-o —, îl rog să primească din parte-mi suma de 50.000 lei în efecte de stat, din venitul anual al căreia se vor cumpăra cărți pentru elevii buni și lipsiți de mijloace.

Ii cer ertare pentru puținătatea darului. Am unul mai mare, dar acela e rezervat pentru liceul «Codreanu» din Bârlad, față de care simt că am obligații cu mult mai mari, pentru că acolo am fost nu numai profesor și director, ci

și elev, vreme de 7 ani, și un elev prețuit de profesori și ajutat de școală!

De altfel, de-mi va ajuta Dumnezeu să mai pot munci și câștiga, poate voiui mai spori și darul acesta!

Și pentru că în timpul cât am condus școala aceasta ca director, am avut un colaborator credincios și devotat în perscana Casierului Comitetului școlar, persoană care m'a scutit de grija foarte mare a mănuirii banilor și a ținerii socotelilor, de aceea ași dori ca fondul dăruit să nu poarte numai numele profesorului Gh. Alexandrescu fost director al liceului, ci și al soției sale, Eliza Alexandrescu, fostă casieră a Comitetului școlar.

Și acum, mulțumind tuturor pentru cinstea și bucuria ce mi-ați făcut, dați-mi voe să sfârșesc cu o îndoită urare:

Mai întâiu pentru școala aceasta, căreia îi urez, din adâncul sufletului, să dăinuiască de-a lungul veacurilor, și să fie un izvor nesecat, din care generațiile ce ne vor urma să soarbă puterea binefăcătoare a credinței în Dumnezeu și sentimentele iubirii de neam, de părinți și de profesori.

Apoi pentru țara și neamul acesta, din care mă simt mândru că fac parte, și pentru care mă rog lui Dumnezeu să-i trimită pace și liniște și să-i dăruiască și pe viitor conducători pricepuți și devotați, care să-l apere de primejdiile din afară și să-l scutească de frământările din lăuntru!

LA EFECTUAREA SF. BOTEZ

TREBUE MIRUIT CU SF. ȘI MARELE MIR ȘI LA SPATE

În revista bisericească «Viitorul», Nr. 7 și 8 a. c., Pr. V. Vasilescu-Tabăra-Iasi, a publicat două articole sub titlul de mai sus. În ele arată că în Molitfelnicele dinainte de 1910, nu se stabilea noul botezat să fie miruns și la spate. Că chestiunea aceasta a fost discutată într'un cerc pastoral local, dar părerile au fost împărțite. Sf. sa declară, că nu mirunge la spate pe cei botezați, de și practica a găsit-o la preoții

bătrâni acum 41 de ani, când a intrat în preoție. Aceia însă n'aveau nici o «autoritate în materie, fiind preoți — cel mult cu 7 — dacă nu chiar cu 4 clase de seminar, de acum 60 sau 70 de ani».

Și fiindcă Pr. V. Vasilescu, cere ca preoții să-și dea părerea în această chestiune, îmi dau și eu părerea în cele ce urmează.

Pentru susținerea tezei Sf. sale, Pr. V. Vasi-

lescu citează părinți bisericești. Sf. Efrem Siru zice: «Toate intrările în sufletul tău sunt pecetluite cu pecetea Sf. Duh. Toate membrele sunt pecetluite cu pecetea ungerii».

Sf. Ciril (Care? N. A.) spune: «Se unge fruntea și alte instrumente ale simțurilor». Și le citează: fruntea, urechile, nările și pieptul.

Sinodul al II-lea ecumenic a stabilit să se ungă fruntea, ochii, nările, gura și urechile.

Pr. V. Vasilescu mai citează pe P. C. Econ. I. P. Țincoca și alți autori actuali, cari explică pentru care motiv se ung cu sf. Marele Mir organele arătate. Apoi citează Molitfelnicile până la 1910, care spun să se ungă organele stabilite de părinții bisericești și de sinodul al II-lea ecumenic. Și se miră cine și cu a cui autorizație în Molitfelnicile dela 1910 încoace s'a stabilit să se facă Mirungerea și la spatele noului botezat.

Dacă observăm relatările Sf. Efrem Siru, Sf. Ciril și cele hotărâte de sinodul al II-lea ecumenic, vedem că a mers succesiv stabilirea organelor, cari trebuiesc mirunse. Sf. Efrem Siru nu le stabilește. Sf. Ciril nu spune să se mirungă ochii. Sinodul al II-lea ecumenic stabilește să se ungă fruntea, ochii, nările, gura și urechile, dar nu vorbește nimic de mirungerea mâinilor și a picioarelor. N'am cercetat dacă vre-un sinod ecumenic a stabilit să se mirungă și mâinile și picioarele. Rog pe Păr. V. Vasilescu să stabilească aceasta.

Este drept, că în Molitfelnicile până la 1910 se arată să se mirungă la frunte, la nări, la gură, la urechi, la piept, la mâini și la picioare. Nu spun însă să se ungă și la ochi, cum a stabilit sinodul II ecumenic. Ar fi dar o abatere dela o hotărâre ecumenică.

În practică însă această hotărâre nu se poate executa, fiindcă nu poți mirunge în ochi pe copil. Practica a stabilit să fie miruns pe obraz sub ochi, cum se procedează și acum.

Ce se stabilește din citațiile luate dela părinții bisericești, din hotărârile sinodului II ecumenic și din cele cuprinse în Molitfelnice? N'au fost stabilite dela început organele corpului noilor botezați, cari trebuiesc mirunse, ci s'au stabilit treptat, unele prin hotărâri sinodale, altele prin practică. Și practica devenită constan-

tă în biserică nu ne poate socoti ca inovație sau rătăcire, fiindcă ea face parte din Tradițiunea sfântă a Bisericii.

Sf. Efrem Siru spune: «*toate intrările în sufletul tău sunt pecetluite cu pecetea Sf. Duh*». Care sunt acele intrări? Creerul, ochii, urechile, nările și gura. Pieptul este sediul organelor, cari întrețin viața. El trebuie pecetluit de și nu este o intrare în suflet.

Mai în urmă s'a socotit necesar a se pecetlui și organele, prin care se face activitatea — mâinile și picioarele —, ca acea activitate să fie în conformitate cu voința dumnezeiască. Deci alte organe, cari nu sunt intrare în suflet.

În vechime însă nu se prea cunoștea importanța coloanei vertebrale, care este așezată în spatele corpului omenesc și al tuturor viețuitoarelor. În urmă s'a stabilit, că ea este susținătoarea corpului. Când ea este diformă sau se bolnăvește se diformează și se bolnăvește tot corpul. În coloana vertebrală este măduva, numită a spinării, care formează marele simpatic. Prin el se duce la creier toate impresiunile și afecțiunile simțurilor. Și coloana vertebrală este o intrare în sufletul omului, cum spune Sf. Efrem Siru. Deci și ea trebuie pecetluită prin mirungere.

Pentru introducerea mirungerii la spate, adică a coloanei vertebrale, au mai contribuit și instrucțiunile din Molitfelnic, pentru ungerea cu unt de lemn sfințit a celui ce se botează, înainte de afundare. Acolo se spune, că se unge pe frunte, pe piept, pe spate, la urechi, la picioare și la mâini. Când unge la piept preotul zice: «*spre tămăduirea sufletului*». Când unge la spate zice: «*spre tămăduirea trupului*». Prin aceste cuvinte se recunoaște că pieptul este organul vieții; iar spatele este tăria corpului. Cu spatele omul supoartă greutățile mai mari. Ungerea cu untdelemn sfințit înainte de afundare reprezintă împăcarea omului cu Dumnezeu și supunerea către El a tuturor organelor corpului. Mai însemnează, că acolo, unde s'a uns cu untdelemn sfințit, să se pună și pecetia pentru primirea darului Sf. Duh. Și în adevăr, că mirungerea se face la frunte, urechi, obraji, nări, gură, piept, unde s'a făcut ungerea cu untdelemn sfințit.

Dacă la spate s'a făcut ungerea cu untdelemn sfințit, care ar fi motivul, ca acolo să nu se facă și mirungerea? De aceea s'a prevăzut în Molitfelnicile după 1910 să se mirungă și spatele. Această prevedere este o completare a numărării organelor, cari trebuiesc mirunse. Așa s'au făcut și completările mai vechi de Sf. Părinți și Sinoade, cum am arătat.

Este îndreptățit Pr. V. Vasilescu să nu urmeze cele prevăzute în Molitfelnic? Nu. Molitfelnicul este o carte de ritual, revăzută și tipărită cu aprobarea și binecuvântarea Sf. Sinod al Bisericii noastre române. Cine nu urmează practica stabilită în Molitfelnic la săvârșirea sfintelor Taine, se împotrivesc hotărârii Sf. Sinod și este pasibil de pedeapsă. Când Sf. Sinod a admis a se trece în Molitfelnic ca mirungerea să se facă și la spatele celor botezați, a avut în vedere, că această mirungere se practica și a găsit că ea nu este contrară spiritului dogmatic și canonic.

Sunt însă preoți, cari nu se supun hotărârilor Sf. Sinod și fac ce vor ei, cu privire la servicii și la regulile bisericești, cum au făcut și cu îndreptarea calendarului, dând naștere stilismului, o altă buruiănă rea în sânul Bisericii noastre.

Mă miră faptul, că această chestiune a fost pusă în discuția unui cerc pastoral. Și mai mult mă mir, cum Pr. V. Vasilescu se laudă, că nicio dată n'a procedat la mirungere cum se arată în Molitfelnic.

Sunt multe chestiuni pe care preoții ar trebui să le discute. Chestiunile de dogmă și de regulile serviciului bisericesc sunt însă de competența Sf. Sinod. Aceia ce hotărăște Sf. Sinod în acea privință trebuie urmat fără discuție. Știți adagiul latin: «*Roma locuta, causa finita*».

Econ. D. GEORGESCU

ATITUDINI LEGITIME

Un nou asalt sectar îndreptat spre sufletul Nației Românești, în vremuri furtunoase ne îndeamnă să luăm câteva atitudini de legitimă apărare: Care este atitudinea Bisericii, creatoare de Națiune, față de mișcările adventismului, Baptismului și ale Creștinilor după Evanghelie cu tendința de a se contopi cu Baptismul suigeneris a lui Tudor Popescu?

Care este atitudinea Noului Stat Român, față de mișcările sectelor?

Cari sunt mijloacele noastre de luptă? Și ce măsuri hotărâtoare trebuiesc luate, în vederea zidirii unei Cetăți sufletești a Neamului, lozinca Oastei duhovnicești ortodoxe, din România?

După spiritul, Nouiei Constituții Române, preotul este un cârmaci luminător, pilduitor și îndreptător al rătăciților.

După nevoile vitale ale Obștei Românești, preotul este chemat de Guvernul Regal, să colaboreze cu sfaturile și îndemnul și cu pilda la înarmarea spirituală și materială a Țării.

Ca străjer al credinții puse la temelia Româ-

nismului, preotul ortodox are menirea să vegheze ca, ideile sectare sau străine să fie înlăturate din calea spre progres a Românilor, apărători de cultură și civilizație, în acest colț de raiu al lumii.

1. Biserica în fața cultelor și credinții:

Religia creștină ortodoxă este religia marii majorități a Românilor. Ca atare ea respectă libertatea conștiinței insului, dar luptă împotriva libertinajului spiritual, al cultului sau al credinții care nu se afirmă ca un principiu sănătos de viață politică și socială. În ochii ei «reîncreștinarea românilor» este doar un pretext religios al unor asociații străine, care trebuiesc controlate sever și permanent de Statul Român, ajutat de preoțimea ortodoxă. Respectă credința străinilor cu condiția de a nu da atacuri împotriva credinții poporului nostru. România e creștină dela nașterea ei. Interesele României sunt interesele Bisericii. Preoțimea care apără credința apără Țara.

Biserica ortodoxă deține adevărul ecumenic.

Ea are misionari pregătiți. Ea se îngrijește de nevoile sufletești, morale și sociale ale Nației Românești. Ea urmărește contopirea sufletelor într-o unitate națională. Ea îngăduie în sânul Nației forțe paralele de conlucrare și propășire dar nu de lupte lăuntrice. Domină sufletul cetățenilor nu numai pentru că majoritatea românilor este de religie ortodoxă, ci și pentru că ea este cea mai luminoasă și cea mai puternică. Credința ei — reflexul natural al fiecărui român — stă la temelia Românismului. Credința ei muncește pentru Țară și Rege. Tot credința ei garantează pacea și propășirea pe viitor a României.

Biserica ortodoxă consideră excomunicăți de bună voie, pe cei ce pleacă dela sânul ei. Și primește din nou pe cei ce se îndreaptă. Ea se adaptează la nevoile obștești, fără să se îndepărteze dela învățăturile lui Hristos. Ea veghează ca nimeni să nu se poată «socoti deslegat de îndatoririle sale civile, ori militare, publice, ori particulare, pe temeiul credinței sale religioase sau de orice alt fel». Ea își însușește pe deplin convingerea regală, că Națiunea românească prin jertfele și credința sa a creiat Statul nostru național. Și că Biserica apărând România și Românismul, se apără pe ea însăși».

2. Statul în fața sectelor:

Are datoria de a urmări ca religia poporului să-și îndeplinească chemarea ei și s'o apere. Să-și armonizeze activitatea cu aceea a Bisericii, conlucrând ca două instituții pentru binele obștesc. Să înțeleagă că prozelitismul lovește în Biserica Neamului și prilejuește lupte în paguba unității lui. Că libertatea acordată fără control înseamnă prilej prielnic de a se urmări scopuri oculte de subminare a Statului și a Bisericii.

Statul are datoria să apere conștiința majorității cetățenilor împotriva turburărilor acestei conștiințe. Să protesteze existența credinții salvatoare de Stat și Națiune. Să controleze riguros pe cei cari nu pun mâna pe arme, cari re-

fuză jurământul, nu iau parte la sărbătorile naționale, nu lucrează în sânul nouilor instituții regale, nu iau parte la activitatea străjerească, nu cântă Imnul Regal și nu plătesc nici un fel de impozit la milioanele smulse din sudoarea inocenților. Să înțeleagă ce primejdii pot răsați din falsa interpretare a cuvintelor: «Trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu decât de oameni», din maxima sectară că «omul, bun cetățean, este răspunzător numai față de Dumnezeu pentru ideile sale religioase» sau din definiția parțială că «religia este legătura sufletului cu Dumnezeu, contactul cu ființa divină»

3. Mijloace de luptă: a) Aplicarea pe teren a tuturor dispozițiilor Sf. Sinod. b) Campania de lămurire a credincioșilor asupra tuturor adevărilor Bisericii noastre. c) Demascarea rățăcirilor sectante. d) Demascarea moralității sectanților. e) Demascarea scopurilor urmărite de sectanții alimentați cu bani străini. f) Echipa de misionari, cari să stăruie mai mult în centrele infectate de sectarism. g) Asistența socială a preoțimii pentru nevoile obștești ale poporului. h) Programul unitar de lucru evanghelic cu consensul preoțimii, sub călăuză Sanctității Sale I. P. S. Patriarh al României, a referentului cultural și a protopopului respectiv. i) Ofensiva ortodoxă, regională, subvenționată de Stat, ca o apărare legitimă a credinței pentru Țară și Rege. j) Revista populară religioasă, întreținută din contribuția enoriașilor, sub supravegherea Statului și a Bisericii. k) Participarea tuturor reprezentanților instituțiilor de Stat la ofensiva ortodoxă. Acestea sunt, după reflexiunea mea, atitudinile legitime și măsurile hotărâtoare, care trebuiesc luate în vederea zidirii unei Cetăți sufletești a Neamului nostru, spre care arată mâna dreaptă a Oastei duhovnicești ortodoxe din România!

Pr. MIHAIL S. STANESCU
Sf. Vineri T. Măgurele

IN CE SENS, CREDINȚA ?

Pe bună dreptate se afirmă acum, pe toate tărâmurile de renaștere ale vieții naționale și sociale, rolul primordial al credinței.

Credința este privită ca o forță de deosebită valoare, nu numai în vremuri pașnice, dar și pentru vremuri eventual turburi și întunecate. Ea apare ca un fel de pârgie de rezistență și se socotește ca fiind în stare să călească și să mențină moralul insului, precum și-al colectivității. Pentru că, orice-am spune, omul, care nu mai crede în nimic devine un ratat, iar nația, care-și pierde la un moment dat credința, piere, fără doar și poate.

Repetăm dar: rolul credinței este prea evident și ca atare incontestabil.

De astă dată însă, o altă latură a credinței ne preocupă. Anume, în ce sens trebuie înțeleasă această credință, care circulă oarecum la ordinea zilei? Numai ca simplă putere sufletească, cum par unii, că voesc a da a înțelege sau mai ales ca virtute teologică creștină, cum ne place și nouă a susține? Iată o chestiune, care merită să fie puțin lămurită. Intre simpla credință comună de domeniul psihologic și între credința, ca virtute teologică creștină o enormă deosebire subsistă. Credința, ca virtute teologică creștină are ca obiect pe Dumnezeu și tainele economiei Sale cu privire la mântuirea lumii. Ținta ei este Dumnezeu cel veșnic, atotputernic și neschimbător și de aci veșnică va fi și puterea ei reconfortantă pentru sufletul omenesc. Dacă mai ținem seamă și de harul întăritor, trimis din partea providenței, ca o ur-

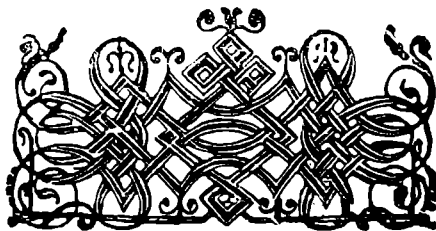
mare a credinței puternice, nu cu greutate înțelegem atunci, că desnădejdea nu prea poate cu ușurință să copleșească pe adevărații credincioși. De aci și eroismul lor de a traduce credința în fapte. Nu tot așa poate să stea cazul însă cu simpla credință comună, ce n'are ca obiect pe Dumnezeu. Idealul, pe care și-l-ar fi propus, oricât de înalt ar părea de altfel, fiind omenesc, trece ca orice lucru omenesc și atunci decepția și amărăciunea vor cuprinde pe foștii adepți, iar îndreptarul moral și coeziunea sufletească se vor destrăma la sigur.

Concluzia, ce se impune acum este, că suntem datori să cultivăm nu numai un fel de credință vagă și fără contururi creștine precise, ci mai cu seamă să cultivăm credința teologică, în înțelesul ei de virtute eminentemente creștină, așa cum au practicat-o toți sfinții și martirii și cum au înțeles-o moșii și strămoșii noștri, traducând-o în fapte, care mereu vor fi mărturii grăitoare pentru posteritate. Biserici, spitale, cruci pela răscruci etc... toate sunt dovada înțelegerii credinței ca virtute teologică creștină, iar nu ca un simulacru de credință după nuanța unui curios modernism creștin.

Lucrăm astăzi prin educație la plămădirea unei lumi noi. Noțiunea credință își are partea sa de contribuție.

Este timpul să reflectăm: în ce sens o acceptăm și-i facem și pe alții s'o accepte mâine. Că de sensul accepțiunii, depinde și aplicarea ei în viață.

Preotul ILIE DUMITRU

MIȘCAREA MISIONARĂ IN PROTOIERIA I. T.-MĂGURELE

Duminică 12 Mai a. c. Cercul pastoral «Râioasa» a ținut ședință în parohia Odaia, unde păstorește pr. Stan Dimancea. Slujba Sf. Liturghii a fost oficiată în sobor de către preoții din cerc, în frunte cu pr. Nic. Ivan — președintele Cercului.

Răspunsurile au fost date de corul bisericii dirijat de cântărețul Stan Netcu. Predica a fost ținută de pr. Ioan Rotaru, iar panegiric la eroi a ținut pr. T. Marin Popescu.

Duminică 19 Mai a. c., Cercul pastoral «Piatra», a ținut ședință în parohia Vânători. Cu ocazia acestei ședințe s'a făcut instalarea pr. Adrian Constantinescu. Slujba Sf. Liturghii a fost săvârșită de toți preoții din cerc sub conducerea pr. Protoiereu Metodie Popescu.

Răspunsurile au fost date de cântăreții din cerc și de corul bisericesc al parohiei format din tineret.

Predica a fost ținută de pr. Dumitru Petre

Joia Înălțării Domnului. Cununia a 35 perechi în Catedrala „Sf. Haralambie“ Protopopia I. T.-Măgurele.

După Sf. Liturghie s'a oficiat Sf. Taină a cununiei la 35 perechi concubinari. Au vorbit cu această ocazie: Pr. Protoiereu Metodie Popescu arătând necesitatea acestei Sfinte Taine și aducând mulțumiri Pr. paroh de frumoasa activitate ce depune, Pr. Nic. Ivan președintele Cercului și Pr. Stan Dimancea. A luat parte la această solemnitate foarte mult popor precum și d-l Colonel Ioan Neguț primarul orașului Turnu-Măgurele.

care s'a prezentat bine pregătit.

Apoi s'a oficiat un Te-Deum, după care pr. Protoiereu a ținut o frumoasă cuvântare, citind și cartea canonică de numire a noului preot.

A răspuns în cuvinte alese și cu mult temei pr. Adrian Constantinescu.

A urmat apoi oficierea Sf. Taine a cununiei la 14 perechi concubinari, cărora le-a vorbit, dându-le multe sfaturi duhovnicești Pr. Protoiereu.

După amiază la 3 s'a deschis ședința publică în sala școalei primare. Ședința a fost deschisă de pr. președinte Victor Ulmeanu, care a dat cuvântul pr. Alex. Constantinescu care tratează subiectul «Bogăție și sărăcie în lumina Sf. Evanghelii».

Au urmat recitări de poezii religioase rostite de tineri și tinere din parohia Piatra precum și de elevii școalei primare.

Se joacă apoi de către tinerii ostași din Piatra și Viișoara, frumoasa și morala piesă a pr. P. Chircă, «Minunea».

Ședința a fost închisă de pr. Protoiereu Metodie R. Popescu, care arată datoria tuturor de a ajuta să se ridice în această parohie o nouă biserică, sfătuește pe săteni de a ajuta familiile concentraților și a răspunde cu toată căldura la toate chemările ce li se fac în interesul țării.

Duminică 2 Iunie a. c., parohia «Seaca» a fost în plină sărbătoare. S'a sfințit în această zi o prea frumoasă troiță așezată în parcul eroilor din curtea bisericii, s'a reînchumă osemintele eroului St. Văduva și s'a inaugurat frumosul și încăpătorul cămin bisericesc, ridicat în această parohie și așezat tot în curtea bisericii.

De dimineață s'a oficiat Sf. Liturghie de către preoții din cercul Măgurele, în frunte cu pr. Protoiereu Metodie R. Popescu. Predica a fost ținută de pr. Ioan Băldescu, care a păstorit timp de 20 de ani această parohie.

Răspunsurile au fost date de corul tineretului din parohie condus de cântărețul Paraschiv Taci. După Sfânta Liturghie, preoții, autoritățile și întreg poporul au mers de au ridicat din bisericuța cimitirului cosciugul cu osemintele eroului.

S'a format un impresionant cortegiu. Steaguri, coruri, preoți, autorități, premilitari și străjeri, sute de săteni veniți din toate comunele învecinate.

În curtea bisericii, în parcul eroilor s'a oficiat apoi slujba înmormântării după care s'a sfințit troița, sub care se zidise cripta care trebuia să primească scumpele oseminte.

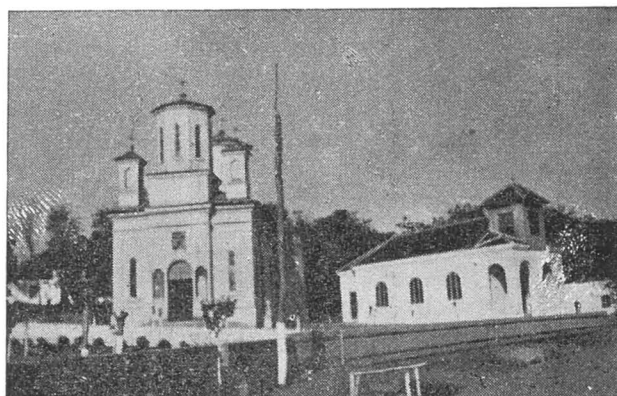
Au vorbit apoi: Pr. Protoiereu Metodie Popescu, Pr. I. Băldescu, d-l C. Bleescu prefectul județului și pr. St. Bunea.

Primarul comunei, Ioan Popescu a făcut apoi

apelul tuturor celor căzuți pentru patrie la care au răspuns premilitarii.

Apoi întreaga asistență a trecut în căminul bisericesc, ridicat prin osteneala vrednicului preot Stan Bunea. Acest cămin a costat 180.000 lei și are o sală cu următoarele dimensiuni: Lungime 20 m. Pătrime 8 și înălțime 4 m. Poate încăpea în această sală ca la 600 de persoane. Are scenă și mobilierul necesar.

După ce s'a sfințit acest nou locaș de lumină, pr. Protoiereu Metodie Popescu în cuvinte emoționante arată bucuria ce o simte în această zi, inaugurând acest frumos cămin. Arată nece-

Biserica, Căminul bisericesc și Troița din parohia Seaca, Protoeria I, Teleorman.

sitatea ridicării acestui cămin într'o parohie unde secta adventistă cucerise multe suflete și care încă acum 4-5 ani, era în plină ofensivă. Arată meritul în această realizare a pr. Stan Bunea care s'a bucurat de concursul tuturor prefectilor, primarilor și enoriașilor în răstimpul de 4 ani, al ridicării acestui locaș. Un cuvânt de mulțumire spune și d-lui C. Vlăsceanu prim-pretor care a dat mult ajutor.

A vorbit apoi d-l Stan Ghițescu, președintele F. R. N. Teleorman, fost ministru, care a lăudat activitatea pr. St. Bunea și a scos în relief nevoia de educație religioasă, ce trebuie să se dea sătenilor noștri.

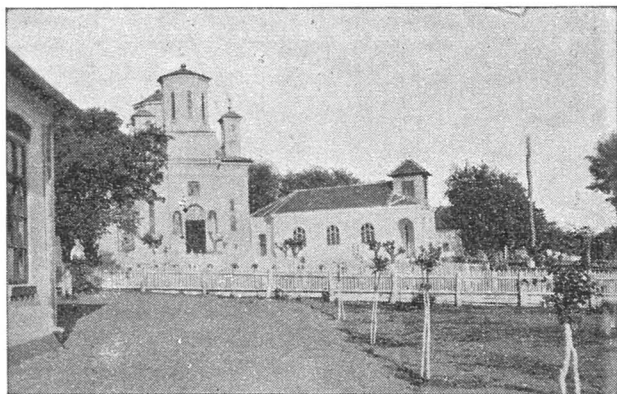
Asigură că în calitatea ce are, va da concurs bisericii și preoților în misiunea ce au de împlinit.

A răspuns pr. St. Bunea mulțumind tuturor celor ce s'au ostenit și au ajutat la ridicarea acestui frumos și necesar locaș.

S'a servit apoi tuturor, în marea sală a căminului o masă creștinească.

Au luat parte la această frumoasă solemnitate: d-l St. Ghițescu fost ministru, d-l C. Bleescu prefect, d-l A. Brudariu Comandantul G. N., d-l Vlăsceanu, prim-pretor, d-l P. Grigore secretarul F. R. N., d-l Tudor Banu avocat, d-l I. Stănuțescu ajutor de primar T.-Măgurele, etc.

A fost o zi frumoasă pentru întreaga Biserică din Protoieria Circ. I Teleorman, Turnu-Măgurele, căci s'a văzut ce poate un preot într'un sat când vrea să lucreze cu dor pentru Sf. Biserică. Biserica având la dreapta Căminul biseri-

Biserica și Căminul Bisericesc din Parohia Seaca, Protopia I, T.-Măgurele.

cesc, la stânga parcul eroilor și în față troița, iar alături Primăria și Școala bine îngrijite formează în această parohie un impunător colț edificat, desfătător pentru orice ochi, oricât de pretențios ar fi, care ar putea fi luat ca model de orice parohie din țară.

În *Joia Înălțării Domnului 6 Iunie 1940*, la ora 11 în biserica Cuv.-Paraschiva din T.-Măgurele, au fost botezați 80 mahomedani de către preoții Marin Dragne paroh, Pr. Gh. Păunescu și Pr. Mihail Stănescu.

Au oficiat împreună tot în sobor Sf. Taină a cununiei la 76 perechi concubinari.

După amiază la ora 5 s'a oficiat de către toți preoții din orașul T.-Măgurele în frunte cu Pr. Protoiereu Metodie Popescu, în prezența tuturor autorităților comunale, în cap cu d-l Primar Colonel I. Neguț și d-l Tudor Banu președintele F. R. N. și a unei mari asistențe, Sf. Taină a cununiei la 35 perechi concubinari.

La sfârșit Pr. Protoiereu Metodie R. Popescu a ținut cuvânt de învățătură și îndemn la viață creștină tuturor celor ce se cununaseră.

Duminică 9 Iunie a. c., Cercul Pastoral «Râioasa» a ținut ședință în parohia Râioasa. Apele veniseră din ajun mari. Inconjuraseră parohia. Oltul și Jiul înverșunate tindeau să cotopească satul. De dimineață ploua cu găleata. Totuși preoții din cerc în frunte cu Protoiereul lor n'au lipsit dela datorie. Știau dragostea parohului pentru această ședință și nevoia de a fi prezenți având să cunune 54 de familii concubinare.

Am trecut cu bărcile, pe punți șubrede, podurile fiind rupte și la ora 8 jumătate am început Sf. Liturghie.

A predicat frumos pr. St. Dimancea dela parohia Odaia.

Răspunsurile la Sf. Liturghie au fost date de corul bisericesc al tinerilor din parohie de sub conducerea cântărețului Gh. Stângă.

S'a oficiat apoi Sf. Taină a cununiei la 54 perechi concubinare.

La sfârșit a vorbit apoi pr. Protoiereu Metodie Popescu care în frumoase cuvinte a arătat binefacerea acestei Sf. Taine și păcatul în care au trăit până acum. D-l Prim-Pretor Vlăsceanu lămurește pe săteni de nevoia cununiei religioase. Pr. Nic. Ivan președintele Cercului și paroh, în cuvinte populare și exemple arată întregii asistențe răul obiceiului ce au astăzi tinerii de a-și lua soție fără a face imediat cununia civilă și pe cea religioasă.

A asitat la această impunătoare solemnitate d-l Insp. Școlar A. Petre, Insp. al Fundațiilor Regale Fl. Cristescu, d-l Vlădiuc, etc.

Luni 17 Iunie a. c., Cercul Pastoral «Măgurele» a ținut ședință în parohia Măgurele. Au oficiat toți preoții din cerc în frunte cu pr. Protoiereu Metodie Popescu.

Răspunsurile au fost date de corul bisericesc dirijat de d-l Patriciu Dumitrescu, un cor pe 4 voci, format din tineri și tinere care în chip desăvârșit execută cântările Sf. Liturghii. Acest cor a cântat și la bis. Catedrală Sf. Haralambie din T.-Măgurele, lăsând o impresie foarte frumoasă. D-l Patriciu Dumitrescu e un desăvârșit dirijor. La Sf. Liturghie, predica a fost ținută de pr. Ioan Marinescu-Cioara, care a vorbit fru-

mos, documentat. A dovedit că a muncit și muncește mult pe acest teren.

După Sf. Liturghie s'a oficiat un Te-Deum și apoi s'a procedat la instalarea pr. Vanghelie Mihăilescu transferat aici dela parohia Vârtoapele-de-Jos.

Pr. Protoiereu a ținut o frumoasă cuvântare scoțând în relief munca fostului paroh Florea Dragne, transferat după cerere la fosta sa parohie Vârtoapele-de-Jos. Arată meritele pastorale ale noului venit, merite pentru care C. S. a fost găsit vrednic de I. P. S. Patriarh de a fi

transferat în această parohie. Sfătuște pe noul preot să-și facă datoria cu toată conștiinciositatea.

D-l Nic. Țăranu, cântăreț, citește apoi o mișcătoare scrisoare adresată de pr. F. Dragne, preoților și cântăreților din cerc al căror președinte a fost și tuturor enoriașilor.

A răspuns pr. Vanghelie Mihăilescu care a mulțumit călduros pr. Protoiereu de sfaturile bune despre C. S. Declară că își va face datoria, rugând pe pr. Protoiereu să asigure pe I. P. S. Patriarh de tot devotamentul său.

O RECUNOAȘTERE BINEMERITATĂ

Preoțimea din județul Teleorman, primind cu însuflețire îndemnul regal, s'a pus cu totul în slujba muncii pentru refacerea acestei țări. Preotul a fost și este pretutindeni. Dacă înaintea se putea spune de preot că nu știe ce să facă cu multul timp liber ce avea, astăzi orice preot se întreabă de câte ore trebuie să fie ziua ca să le îplinească pe toate. Mulțumită preoțimei teleormănene, s'au strâns în județ 140 vagoane porumb, mii de perechi de ciorapi, cămăși, ismene, ouă, etc., pentru concentrați. Cuvântul preoțimei s'a pus în slujba păcii, liniștei și iubirii de Rege și Țară.

A fost și este o muncă plăcută cu frumoase

roade. Prestigiul preotului s'a ridicat și lipsa lui, oriunde e imediat simțită.

Preotul Protoiereu Metodie R. Popescu al Protoieriei Circ. I, Teleorman, Turnu-Măgurele, care a înțeles nevoia muncii fără preget la chemarea ce s'a făcut, în de comun acord cu ceilalți protoierei, au condus această lucrare socială și misionară cu deplin succes.

După doi ani și jumătate de muncă, Pr. Protoiereu Metodie Popescu și întreaga preoțime teleormăneană, primește recunoașterea vredniciei lor din partea d-lui Colonel Mihail Ștefănescu la plecare din postul de prefect la care fusese chemat, prin următoarea scrisoare:

Prea Cucernice Părinte Protoiereu,

După doi ani de activitate zilnică, în executarea misiunii ce am avut-o ca delegat prefect al acestui județ, m'am folosit și am fost ajutat cu multă însuflețire de S. Ta și de toți preoții din județ.

Tot ce autoritatea superioară a lăudat, toate mulțumirile ce am primit în jurul acestei munci, le datoresc în mare parte preoților cari au înțeles «vreamea» și care s'au subordonat cuminte și cu entuziasm poruncilor M. S. Regelui Carol II prin guvernele Lui.

Am combătut amândoi cu râvnă și cu credință problema sectelor religioase și cred că am reușit să deșteptăm în popor greșala părăsirii credinței strămoșești. Voi continua și în noua activitate și cât voi trăi pentru credința creștină ortodoxă să lupt.

Mulțumindu-ți încă odată te rog, — cât va sta în putință să transmiți cucernicilor preoți aceste sentimente ale mele.

Al D-tale,

(ss) Colonel MIHAIL ȘTEFANESCU

T U R I Ș T I I

Turiști au fost totdeauna. Toate țările îi doareau pentru că aduceau, străbătându-le, bani și prietenie. Astăzi se vorbește de turiști cu frică și sunt pretutindeni nedoriți. Fiindcă turiștii de astăzi sunt trimișii unor țări care doresc ca prin ei, la un moment dat să-și împlinească un scop vrăjmaș. Ei nu mai caută să vadă frumusețile unei țări ci centrele industriale, aeroporturile, etc. Cât rău pot face sau au putut face acești turiști se poate vedea în țările invadate. De aceea, orice popor își ia astăzi măsuri de apărare și le dorește grabnica plecare.

Țara noastră are nenorocirea de a avea astfel de «turiști» de multă vreme. Sunt predicatorii sectanți veniți de aiurea să creștineze acest păgân popor. De oriunde ar fi, odată ce umblă în subțioară cu Biblia a și devenit «Tabu».

Ministerul Cultelor tremură în fața lui, iar autoritățile îi deschid larg porțile, ca să poată acest ins, pe al cărui suflet nu se poate conta și ale cărui gânduri nu le cunoști să cuturee satele și acolo în casa de adunare după rugăciuni cu ochii închiși să strecoare învățături, menite să pregătească și să întărească lucrarea adevăraților «turiști» ce ne invadează astăzi.

Iată unele din rezultatele acestor predicări turistice:

În ziua de 10 Mai, a. c., pe linia ferată Turnu-Măgurele, lângă regimentul 2 Art, ușoară au fost prinse două colportoare sectante, ce îndemneau soldații să nu tragă cu arma, iar sectantul D. Anghel, adventist de ziua 7, cu ocazia jurământului organizațiilor F. R. N. declară: «În loc să mergi la război ca să împlinești dorința oamenilor mai bine să refuzi ca să te mântuiești».

Și ca acestea, atâtea altele, pe care le-am mai arătat și pe care oricine, de vrea le găsește la orice pas.

De acești turiști sectanți, ce cuturează țara și seamănă asemenea vrăjmașe învățături, nimeni

nu se îngrijește. În fiecare Sâmbătă alt predicator vizitează satul. De unde vine, unde pleacă, nimeni nu știe. Autorizația unei asociații religioase, însoțită arareori și de aceea a Minist. de Culte, îi deschide larg drumurile. Ca lucrarea lor să nu fie cumva stingherită de către cineva care ar putea auzi și divulga cele ce se pun la cale, iată ce ordin recent dă Onor. Minister de Interne tuturor Prefecturilor din țară:

Ordinul Ministerului de Interne Nr. 6157 din 4 Mai 1940: «Am onoare a Vă face cunoscut, după cum ne comunică Ministerul Cultelor și Artelor cu adresa Nr. 9928/1940, că adunările de cult ale asociațiilor religioase autorizate să funcționeze, se pot ține și în case particulare cu condițiunea ca sala (camera) în care se țin, să aibă intrare separată și să nu comunice cu restul încăperilor».

Ministru (ss) *Indescifrabil*.

Deci, nu se mai cer condițiuni nici de igienă, nici de siguranța vieții, nici pentru siguranța Statului. Casa de adunare poate fi oriunde — și în casa omului. La atât de mare și nenorocită libertate credem că n'au visat nici sectanții.

Asistăm dela o vreme la un fenomen curios. Orice deciziune, orice măsură se ia, totul se face pentru a da cât mai mare posibilitate propagandei sectante. Autoritatea administrativă se pune în slujba acestor sectanți?

Se cere preoțimei lupta contra sectelor. Avem astăzi o preoțime tânără, cultă, care își înțelege în cea mai mare parte misiunea. În lupta ce duce se lovește însă de asemenea măsuri, menite să facă imposibilă orice izbândă.

Credem că nu cerem prea mult, pretinzând că sectelor să nu li se dea avantagii ce hu sunt date nici unei Biserici și nici unei instituții din țara Românească.

Protopop, METODIE R. POPESCU

MOARTEA PREOTULUI TEODOR LEONTESCU

DELA BISERICA MAVROGHENI DIN BUCUREȘTI.

În dimineața zilei de 3 Iunie a. c., s'a stins din viață preotul Teodor Leontescu parohul bisericii Mavrogheni din Capitală.

Preot cu alese însușiri sufletești, și-a închinat viața pentru păstoriții săi, din care a reușit să facă o comunitate adevărat creștinească și să ridice parohia la o stare înfloritoare, cum nu se cunosc multe în Capitală.

Cu ocazia înmormântării sale, s'a putut verifica de câtă dragoste s'a bucurat din partea enoriașilor săi, cari au venit în așa de mare număr, cum numai în zilele de Paște și la hrumul bisericii se poate vedea atâta mulțime, care îndurerată și cu lacrimi în ochi, l-au condus până la locul de veci.

La slujba înmormântării care s'a făcut în ziua de 5 Iunie a. c., a luat parte Prea Sfințitul Emilian Târgovișteanu înconjurat de protoierii Capitalei și de un mare număr de preoți, cari i-au cântat frumos și demn de cel dispărut.

La sfârșitul slujbei, au ținut cuvântări: părintele D. Georgescu-Dușumea fost revizor ecleziastic, pr. Eugen Bărbulescu președintele Soc. «Ajutorul», d-l Gr. Petrescu directorul șc. nr. 30 băeți, cari au arătat viața preotului Leontescu în slujba bisericii și societății, precum și pr. I. P. Voinescu slujitor la Mavrogheni care a spus următoarele:

*Prea Sfințite,
Prea Cucernici părinți, îndurerată familie
și frați creștini!*

A murit trecând spre cele veșnice, încă unul din vrednicii slujitori ai altarului și stâlp al bisericii Mavrogheni, preotul paroh Th. Leontescu.

Lovitura pe care această lege imponderabilă a morții ne-a dat-o tuturor, este cu atât mai grea cu cât ea a fost mai neașteptată.

Organismul viguros al parohului nostru, a cedat ușor și repede sub povara oboselelor acumulate dealungul anilor de muncă încordată și

spiritul a lăsat ce este pământesc pășind spre poarta vieții nevăzute.

Imi revine trista și dureroasa însărcinare să rostesc un ultim cuvânt pentru acela care a fost paroh și frate de preoție la această biserică.

Însărcinare grea, pentru că viața preotului Theodor Leontescu, s'a împletit din multe fire alese dintre care eu nu voi putea atinge în trecere decât puține din ele.

Preotul Theodor Leontescu s'a născut în anul 1883 la 13 Februarie, în Com. Mănăstirea jud. Ilfov. Și-a început studiile la Seminarul Nifon, pe care le-a terminat în anul 1902. A urmat cursurile facultății de teologie din București, luându-și licența în anul 1911.

În acelaș an s'a căsătorit și a fost preot în seama bisericii Mavrogheni, unde a păstorit timp de aproape 30 de ani, până la data de 3 Iunie a. c., când moartea l-a luat din mijlocul nostru. Preotul Theodor Leontescu, a adus cu sine o educație și o cultură aleasă, cari l-au impus în fața păstoriților săi. El a creiat aici la Mavrogheni — prin însușirile sale deosebite, o atmosferă bisericească, propice misiunii cu care fusese însărcinat.

Prin sufletul său distins, prin felul său de a fi, prin legăturile pe care le făcuse cu păstoriții săi, a reușit să capete încrederea tuturor, să se facă iubit și respectat, adunând în jurul altarului pe toți enoriașii creștini.

În scurt timp localul bisericii a devenit ncîncăpător de mulțimea acelora veniți să-i asculte glasul și predica —, așa încât, poate spune cu Apostolul Pavel: «M'am făcut tuturor toate, ca pe toți să-i dobândesc». I. Corinteni IX. 12.

Lărgindu-și mereu orizontul cunoștințelor sale pe care le-a aplicat modest și fără sgomot în enoria sa, Theodor Leontescu era socotit — și pe drept cuvânt, unul din preoții de elită ai Capitalei.

Atunci când autoritatea bisericească i-a încredințat conducerea parohiei, preotul Leontescu a început o muncă grea pe care a dus-o

cu râvnă și deosebită pricepere până în momentul când a căzut.

Refacerea acestui sfânt locaș cu atâtea îmbunătățiri, pe cari nu le-a avut ca primă ctitorie domnească, precum și casa parohială din fața bisericii, sunt oprea preotului Leontescu, căruia enoriașii i-au venit în ajutor cu toată dragostea, fiind încredințați de capacitatea și probitatea parohului lor. Sunt puțini aceia cari cunosc stăruința și eforturile pe care le-a făcut pentru aceste realizări.

† Preotul Teodor Leontescu

Atunci când biserica a fost expropriată forțat de singura ei avere, locul și casa din fața spitalului Filantropia, preotul Leontescu n'a mai cunoscut zi de odihnă, până când n'a dus la bun sfârșit intrarea bisericii în drepturile ei, lucru pe care numai el putea să-l facă prin puterea de muncă, tactul și inteligența cu care era înzestrat. Astfel a ajuns la creierea unui fond destul de mare cu care el a plecat la o nouă muncă: clădirea casei parohiale, locaș demn de

biserica aceasta a domnitorului Mavrogheni, operă exclusivă a sa. Pentru munca lui trudnică, pentru vrednicia apostolatului său, el poate grai ca și Isaia oarecând despre Ezechil: «Adu-ți aminte Doamne cum am umblat înaintea ta cu dreptate și cu inimă dreaptă și cele plăcute înaintea ta am făcut». (Isaia 28, 3).

Cu preotul Theodor Leontescu, biserica și societatea pierde un om cu alese însușiri de muncă și de chibzuință atât în trebile sale, cât și în cele publice, cum rar se mai găsesc oameni în ziua de azi.

În sufletul său trăia încă nădejdea că va sosi o zi, când biserica aceasta va deveni mai încăpătoare și mai frumoasă printr'o refacere radicală, după cum arată planurile ce stau pe pereții din cancelaria parohială și pentru care refacere el a înmulțit vistieria parohiei cași servitorul cel bun din evanghelie, putând să grăiască: «Doamne cinci talanți mi-ai dat, iată alți cinci talanți am dobândit cu dânsii» (Matei XXV 20).

După marea durere încercată în anul 1928 prin pierderea scumpei sale tovarășe de viață, preotul Theodor Leontescu avea tot dreptul să năzuiască la un grad ierarhic superior, cași alții de o seamă și de o vârstă cu el în asemenea împrejurări.

El însă, n'a râvnit așa ceva și s'a apropiat și a strâns și mai mult legătura cu familia și parohia, făcându-se și mai iubit. La rândul său stimă și prețuiește pe ceilalți, având un cult pentru respectul legilor, fiind tot odată primul prin ascultarea sa față de autorități.

Numai din aceste considerente el a primit cinstea ce i s'a făcut prin numirea ca protoiereu al jud. Ilfov în anul 1938. Timp de aproape doi ani cât a avut această însărcinare, a știut să-și apropie pe toți clericii din protoieratul său, prin calitățile și sufletul lui bun.

Nouă care am trăit aproape de el, ne răsună în aceste momente cuvintele pe care le rostea așa de tare și de apăsător din evanghelia lui Ioan: «Și vor ieși cei ce au făcut bine întru învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele întru învierea judecății». (Ioan V. 29). Convins de binele pe care îl făcea, el a crezut într'o răsplată a lui Dumnezeu, bizuindu-se foarte puțin pe aceia a oamenilor.

Predicator și sfătuitor statornic pentru ieno-

riașii săi, el picură în sufletele lor adevăruri cari mergeau la inimă și nu odată cuvintele spuse în fața altarului, cu atâta căldură și convingere produceau momente de vădită înălțare sufletească.

Indatoritor cu toată lumea, voios și plin de viață, preotul Leontescu se complecta în mod armonios cu prestanța pe care i-o dădea o pregătire aleasă pentru darul cu care fusese învrednicit.

Iubit și ascultat de toți pentru calitățile sale, apreciat pentru munca neobosită depusă în

slujba bisericeii, plecarea sa timpurie din mijlocul nostru, lasă un gol adânc și o durere lesne de înțeles. Luându-ne rămas bun dela acela care ne-a fost sfătuitor și colaborator, rugăm pe Dumnezeu să mângâie familia sa greu încercată, iar pe iubitul nostru frate să-l așeze în ceata dreptilor unde nu este nici durere, nici întristare, nici suspin, vi viață fără de sfârșit.

5 Iunie 1940. Cu ocazia înmormântării pr. Th. Leontescu. Slujba făcută în bis. Mavrogheni.

Pr. I. P. VOINESCU

CĂRȚI ȘI REVISTE

1. PR. TEODOR IORDACHE, *De vorbă cu moș Nicolae*, Galați, pag. 54; *Rătăcirea*, piesă de teatru în trei acte, 1937, Tulcea, pag. 60, lei 30; *Metanii române*, poezii, 1937, Tulcea, pag. 32, lei 25.

Am primit aceste 3 cărțicele, scrise de părintele Iordache, și încerc și aici prețuirea lor și cinstirea autorului. Numele dânsului aprinde din loc în loc lumina gândului frumos, colaborând pe la diferite publicații teologice, în special la ———— dela Galați. Pentru această osteneală de talent, și-a câștigat și meritul de-a fi ales membru al Societății scriitorilor români.

Cărțica *«De vorbă cu moș Nicolae»* este un colț din viața dela țară, descris cu simțul critic al păstorului de suflete. În această povestire-dialog, se arată *răvășirea sufletească* din viața satului, pricinuită de influențe necreștine și păgâne. E în același timp și o îndemnatică metodă misionară, din care un preot de sat scoate mijloace folositoare pentru însănătoșirea păstoritorilor.

A doua cărțică, *«Rătăcirea»*, oglindește ravagiile morale, pricinuite de puțină înțelegere a unora dintre sătenii noștri pentru *schimbarea calendarului*. Intr'o formă de dialoguri, cu joc

de scenă și decoruri, părintele autor știe să treacă firul discuției dela o persoană la alta, ca la sfârșit să aibe mulțumirea reușitei: subiectul e convingător, iar auditorul e câștigat. O piesă de teatru sătesc, bună pentru înviorarea duhovnicească a enoriașilor.

Și, în sfârșit, a treia cărțică, *«Metanii române»*, e o aleasă floare din grădina gândului, pe care autorul ne-o întinde darnic pentru prețuire. Poeziile sunt, de sigur, ale unui începător în arta flautului literar. Temele, însă, imaginile și ușurința de versificație promit un talent real. Remarcăm în deosebi poeziile: *Misionară, Rugăciune, Spovedanie, Pastel de noapte, Denie* și *Strofe pentru tata*. Le recomandăm cu plăcere și-l felicităm pe autor.

2. PR. N. ȘT. GEORGESCU, *Legea iubirii*, Câmpina, 1940, pag. 20. Este o broșură de popularizare, de folos moral pentru credincioși, din sufletele cărora a cam pierit aurul evanghelic, *iubirea*. Autorul și-a întocmit un plan de lucru, numit *«Indrumări morale»*, și după el a început să tipărească broșuri de hrănire spirituală: teme de virtute și chipuri de sfinți. Sunt de folos pentru colportajul religios.

3. NICOLAE GRECU, *O pastorație ideală în Biserica noastră ortodoxă*, București, pag. 72. O broșură de prețuire a ostinelilor unui râvnitor preot al Bisericii noastre: părintele Gheorghiu dela biserica «Dobroteasa» din București.

4. ORIENTĂRI, *revista preoțimii prahovene*, an. II, nr. 2, Februarie 1940. O revistă începătoare, dar cu arătoasă haină și, deci, promițătoare. Remarcăm articolul *păr. Roman, Mijloace tehnice pentru misiune*, în care cinstește grija scumpă a preoților de a-și avea biblioteci bogate. Bun articol, dar nu credem că biblioteca e numai decât un «mijloc tehnic»! Cum știm, apoi, că jud. Prahova are preoți aleși, am dori o bogăție de condee pentru împodobirea inițiatorilor. Ne gândim, de asemenea, citind titlul revistei, că simbolul copertei ar trebui altul sau tot acesta, dar mai reușit ca înfățișare! Dorim, la fel, pentru înzestrarea fraților preoți cititori, ca să fie și un colț al *veștilor* din afară! De asemenea, grijă continuă pentru vorbe, gândindu-ne că noi purtăm și sarcina păstrării limbii românești. O pildă: vorbind la «Actualități» despre «Bombele» imoralității, autorul scrie: «Sunt și cauze, în sensul că pensionarii lor strângându-se la un loc, se împerechiază, se coagulează, se sudează și dau naștere unui organism nou, parasitar, răsărit în promiscuitate

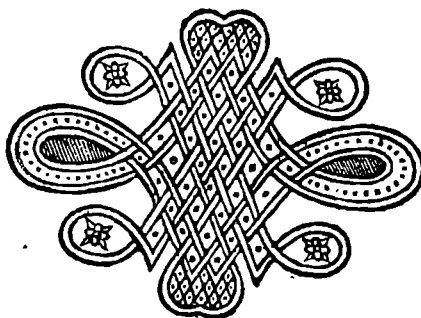
și crescut în desmăț și fără de lege, care trebuie supravegheat, desinfectat și desființat». Vorbele «se coagulează, se sudează» nu-și au rostul aici; iar dacă-l desinfectezi, nu-l mai desființezi și invers!..

5. CRONICA ROMANULUI, *revista clerului eparhial*, anul XVII, nr. 4, Roman, Aprilie 1940. Iată o revistă moldovenească, de bogată zidire teologică, scrisă de bune condee preoțești și sub veghea efectivă a Episcopului. Scriu articole bune preoții C. Platon (Crucea și Invierea), Gh. Chiriac (Recunoștința, care e o adâncă analiză psihologică) și I. Matei (Duhovnicia).

6. MITROPOLIA MOLDOVEI, *revistă oficială a Arhiepiscopiei Iașilor*, anul XVI, Mai 1940.

Imbrăcată în haină aleasă și însuflețită pe vremuri de înțelepciunea I. P. S. Patriarh Nicodim, a rămas la fel, continuându-și misiunea de înzestrare morală. La această revistă colaborează fruntașii preoțimii moldovene, scriind articole interesante. Pomenim din acest număr pe cele mai bune: T. S. Bulat, Insemnări privitoare la Mănăstirea Văratec; V. Dudu, Biserica ortodoxă rusă din emigrație; G. Galinescu, Cântarea bisericească (urmare) și Pr C. Matasă, Activitate extra-bisericească.

Preot MIHAI ȘTEFAN

A P O S T O L U L

REVISTA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE A BUCUREȘTILOR

Prea Cucernici Părinți

Pentru sădirea cât mai adânc a sublimelor principii evanghelice, pentru înălțarea sufletească și educația morală a întregului neam românesc, vremea de azi ne obligă mai mult ca oricând să ne gândim serios la noi și mai eficace metode de propagandă.

Pe lângă mijloacele bune de utilizat: cinematograful religios, proiectarea tablourilor biblice, concerte și conferințe religioase, procesiuni, slujbe săvârșite cu toată sfîntenia, trebuie să ne străduim să tipărim cât mai multe cărți religioase-morale, pe care să le răspândim în popor în cea mai largă măsură.

Prima armă pentru luminarea și orientarea omului în viața aceasta trecătoare, trebuie să fie cartea, cartea bună. Mulți susțin că scrisul nu are puterea de convingere ca vorba; se uită însă că scrisul prezintă multe și mari avantaje. El poate să ajungă și în mâinile acelor, ce nu pot lua parte la predică ori conferință și e citit în timpul liber, când omul simte nevoia să se retragă într'un colț, unde în liniște să mediteze la lucruri înalte. Cartea mângăie, adâncește, întărește și desăvârșește convingerile dobândite prin viu grai. Mulți oameni fără cultură, citind cărți bune s'au ridicat așa de repede, că au uimit lumea. Unii s'au inspirat din biografiile personajilor celebre și au ajuns și ei mari.

Sunt mari puterile scrisului! El pătrunde tot așa de ușor în palatele regilor și ale împăraților, în casele bogaților, în

mâinile savanților, ca și în bordeele săracilor. Să punem deci în circulație cât mai multe cărți, cât mai multe nestimate cu puteri miraculoase.

Operele de artă literară mișcă inimile, înduioșează, storc lacrimi, mângăie sufletele, alină durerile, ung cu balsam binecuvântat și fac pe om să părăsească deprinderile rele și să ia hotărîri eroice. După citirea unei cărți cu cuprins moral se capătă o liniște sufletească, pe care nimic pe lume nu o poate da. Mulți oameni cari s'au bucurat de binefacerile averei, au mărturisit că fericirea cea mai mare au aflat-o în cetire.

După cum te închini înainte de a te așeza la masă, tot așa trebuie să te închini când deschizi o carte nouă.

Un iscusit scriitor spunea: „De aș fi cel mai mare rege pe pământ, de aș avea palate și grădini și mese și vinuri și trăsuri și haine scumpe și sute de servitori, dar cu o condiție: să nu am nicio dată cărți de citit, aș schimba situația mea cu a unui sătean simplu. Prefer să fiu sărac, să locuiesc într'o cocioabă, dar cu o grămadă de cărți lângă mine. Nu vreau să fiu un rege, căruia să nu-i placă a citi“.

Cărțile bune fac să încolțească în oameni de rând fapte mari de abnegație, de altruism, de virtuți creștinești și cetățenești. Nu se poate da cultură unui popor fără cărți întocmite anume pentru el. Căci nu se ridică un neam prin exercitiul baionetelor ci prin întărirea morală a sufletelor.

Cărțile bune sunt tezaure sufletești, comori de gândire superioară, prețioase daruri intelectuale, grămezi de tot felul de experiențe, care îndeamnă la fapte bune, civilizează și pun omenirea în mișcare. Tot ce s'a realizat mai de seamă pe lume, s'a făcut numai prin punerea în valoare a gândurilor frumoase răspândite prin cărți. Indemnând neamul nostru și în special pe tineret a ceti cât mai mult, vom isbuti să-l facem să prețuiască întotdeauna cartea bună. Să nu uităm că tineretul nostru de astăzi e poporul român de mâine.

Și copiii se vor convinge odată că sunt tot așa de plăcute și de folositoare cărțile bune ca și bunătățile și priverile care-i mulțumesc și-i farmecă.

Cărțile sunt „profesori cari ne instruiesc fără nuele, fără cuvinte aspre, fără mânie, fără să aștepte vre-o răsplată. Dacă te apropii de ele nu dorm, dacă le întrebi nu-ți ascund nimic; dacă nu le prețuești după cum merită nu se plâng, dacă ești neștiutor nu râd de tine“.

Razele evangheliei trebuie să încălzească și să aline inima trudită și obosită a veacului nostru.

În orice carte bună se găsesc aplicate principii evanghelice. Spusele Mântuitorului: „Cercetați“ se pot aplica și scrierilor morale, căci în ele se află norme pentru dobândirea mulțumirii pământești și a fericirii cerești, expuse într-o formă ușoară de aplicat, plăcută și atractivă la citit. Prin cărți bune chiar din adversarii credinței se pot ridica apostoli ai Evangheliei, colaboratori în greaua sarcină a păstorului de suflete.

De ce tipăresc cărți atâția preoți și creștini?

Ce l-a îndemnat pe Iorgu Dumitrescu să tipărească toate viețile sfinților și să se trudească zi și noapte ca să le împartă gratuit? Cine făcea pe Grigore al IV-lea, pe Veniamin Costache, pe Andrei Șaguna să uite de odihnă și să scrie tot timpul? Ei știau că unelta cea mai pu-

ternică în lupta socială, ce se dă pentru răspândirea culturii, nu poate fi decât cartea.

Lupta pentru existență se înăsprește din zi în zi. Statele rămase înapoi vor fi condamnate să trăiască în condițiuni de inferioritate. O națiune care se străduiește pentru sporirea culturii, care sprijină viața spirituală și morală și care acordă atențiunea cuvenită vieții cu moravuri cinstite, poate privi cu toată încrederea în viitorul ei. Mărirea și forța unui neam nu se socotește numai după numărul locuitorilor și întinderea teritoriului, ci și după gradul de cultură, de morală și de patriotism al cetățenilor săi.

Iată de ce Prea Luminatul nostru Rege a început lupta pentru educarea și îndrumarea neamului prin: Căminele culturale, Fundații, Luna Cărții, Partidul Națiunii, Ministerul Propagandei, Straja Țării, Pregătirea Premilitară, Radio, premii pentru literatură etc. etc.

În ritmul acestor intențiuni și înfăptuiri ne-am hotărât și Noi să dăm o nouă organizare Institutului Biblic ca să tipărească, să răspândească și să încurajeze scrierile morale, așa cum trebuie.

Până la o desfășurare sistematică și cât mai largă a scopului urmărit, am hotărât ca acest institut să trimită fiecărui preot din eparhia Noastră un număr de cărți și broșuri din cele tipărite de Institutul Biblic cum și din cele tipărite în alte edituri.

Indemnăm pe iubiții noștri clerici a le primi cu drag și a le răspândi în popor, în schimbul modestului lor preț, înțelegând că săvârșesc astfel o operă însemnată de educație și moralizare a neamului.

Trebuie să se știe că nu este vreo impunere care ar apăsa asupra preoților. Nu urmărim să scoatem numai prețul cărților trimise, ci vrem să aflăm că aceste broșuri au ajuns în fiecare casă din eparhia noastră și că se citesc.

Cu câteva broșuri răspândite într'un număr restrâns de case nu se poate spune că am început o ofensivă pentru redreptarea, moralizarea și culturalizarea unui popor; de aceia stăruim: să pătrundă scrisul bun în fiecare casă. Cu o floare nu se face primăvară.

Fiecare preot să organizeze un serviciu de colportaj, menit să răspândească între enoriași cât mai multe broșuri, spre a forma gustul de citit al păstorilor până la plăcerea de a avea fiecare o mică bibliotecă în casa sa.

Nu înțelegem prin cele de mai sus ca preotul să pună pur și simplu cărțile la pangar spre vânzare. Vremea de azi cere ca răspândirea cărții să se facă dinamic, nu static; să meargă cartea la om, când nu se întâmplă invers.

În acest scop preotul va utiliza mijloacele cele mai proprii. Va recomanda cărțile citind pentru exemplificare și câte un pasaj ales: va face rezumate sau recenzii asupra lor; va face apel ca să se ofere chiar credincioșii la răspândirea cărților. Pentru fiecare 20—30 case din parohie se va alege o persoană din cele mai evlavioase (bărbat sau femeie) care va primi broșurile și revistele și le va duce în fiecare casă din sectorul său, plasându-le contra cost și făcând abonamente la publicațiile periodice, după indicațiile date dela centru. Tot această persoană va lua cărți dela biblioteca parohială (e de dorit ca să nu fie nici o parohie fără bibliotecă) le va duce cetitorilor și va ține seama de ele pentru ca după cetire să se înapoieze la bibliotecă.

În felul acesta într'un timp foarte scurt se va îmbunătăți întreaga viață națională, cetățenească și morală a parohiei. Din timp în timp preotul, pentru stimularea tuturor, va citi ca exemplu în biserică și va introduce și în scriptele parohiei numele acelor cari au citit mai mult, bineînțeles după ce s'a încredințat de aceasta. Cu acest prilej va a-

răta cât de mare însemnătate are cartea cea bună pentru mântuirea sufletelor și a celor cari le citesc, cum și mai ales a celor ce le și răspândesc, potrivit cuvântului Sf. Apostol Iacob: „Frații mei, de se va rătăci cineva din noi dela adevăr și-l va întoarce cineva, să știe că acela ce a întors pe păcătos dela rătăcirea căii lui, va mântui un suflet din moarte, iar el va acoperi mulțime de păcate“.

Numele preoților și ale tuturor persoanelor care vor fi obținut rezultate mai frumoase în direcțiunea colportajului, vor fi publicate și în revista „Biserica Ortodoxă Română“, organul oficial al Sf. Sinod. Vom ține seama de această activitate mai mult decât oricare altă manifestare în domeniul activității pastorale.

Sumele rezultate din desfacerea broșurilor se vor încredința PP. CC. Protopopi în cel mult două luni dela primire, după ce se vor fi reținut de preotul respectiv 20% pentru cei ce s'au ostenit cu împărțirea. Tot la Protoierie se vor depune și exemplarele care eventual nu au putut să fie desfăcute.

Cărțile și broșurile de care vor avea nevoie preoții harnici pentru continuarea, organizarea și desăvârșirea colportajului se vor cere de către Cucernicii Preoți direct dela Institutul Biblic, prin secția culturală a Consiliului Central Bisericesc (Str. Maria Rosetti 63, București III).

Controlul și îndrumarea colportajului se vor face de PP. CC. Consilieri culturali, Protopopi, misionari, președinții cercurilor pastoral-culturale și de organele speciale ale Institutului Biblic. Între aceștia din urmă menționăm pe P. C. Preoți Ec. Vasile Ionescu și Dr. Toma Gherasimescu.

Aceștia vor căuta să se încredințeze personal, întrebând pe credincioșii întâlniți dacă au primit cărțile, dacă le-au citit, ce cuprind și ce au înțeles din ele. Se va raporta câți credincioși are paro-

hia și câte broșuri desface săptămânal.

Nu credem să mai fie printre slujitorii Altarului, preoți cari după ce au primit cărți, broșuri, reviste, spre răspândire nu numai dela Institutul Biblic, dar dela oricine, să nu le achite ori să nu le restituie, în termenul fixat. Numai aceia cari înțeleg greutățile și cheltuelile tiparului și respectă dreptul și avutul altuia, încurajează într'adevăr pe acei ce se ostenesc cu scrisul bun.

Cei ce au darul scrisului sunt invitați să trimită lucrările lor: originale, preluări sau traduceri, la Institutul Biblic.

Cei ce au tipărituri, sunt rugați să ne trimită câte două exemplare, ca să fie cercetate de organele în drept ale Institutului și să le răspândim. Broșurile ieftine se vor trimite la Parohii spre distribuire. Cele mai scumpe vor fi numai recomandate spre a fi cerute după trebuință.

Munca celor ce se ostenesc cu scrisul bun, fie clerici, fie mireni, trebuie răs-

plătită pentru ca să înflorească literatura morală.

Sfătuim pe toți cucernicii preoți să nu dea cărți gratis, că nu se citească. Nici să le impună. Cine însetează după citit, dă bani pe cărți, lipsindu-se de alte plăceri, și chiar de trebuințe.

Avem încredere că PP. CC. Părinți cari întodeauna s'au ostenit pentru lucrarea cea bună și pentru evanghelizare, vor răspunde și astăzi, în aceste vremuri grele, la apelul și la inițiativa pe care o luăm.

Ca încheiere, rugăm stăruitor pe toți cucernicii preoți să mediteze adânc asupra importanței propagandei scrise și s'o sprijinească din tot sufletul, știind că cel dintâiu rod al acestui fel de activitate va fi renașterea duhovnicească a tuturor parohienilor cari vor culege din scrierile trimise de Noi învățăturile morale cele mai alese.

Atotmilostivul Dumnezeu să binecuvinteze strădaniile P. C. Voastre.

Nicodim
Arhiepiscop-Patriarh

Consilier Referent, Pr. Dumitru Cristescu

VIZITA I. P. S. S. NICODIM PATRIARHUL ROMÂNIEI ȘI A D-LUI MINISTRU RADU BUDIȘTEANU LA PITEȘTI ȘI CURTEA DE ARGEȘ

Miercuri 18 Iulie I. P. S. Patriarh Nicodim și d. Radu Budișteanu, ministrul Cultelor și Artelor, însoțiți de P. S. Galaction Silistreanu, secretar al Sf. Sinod, preotul N. Georgescu-Edineț, secretar general al departamentului Cultelor și Artelor, Victor Medrea, redactor-

șef al presei Interne și Mihail Livadaru, directorul de cabinet al d-lui ministru Radu Budișteanu, au vizitat Piteștii și Curtea de Argeș.

La Pitești au fost întâmpinați de d. prefect al județului d. colonel Berea, și de primarul orașului.

La biserica Sf. Vineri, I. P. S. Patriarh Nicodim, și d. ministru Radu Budișteanu au fost primiți de un sobor de preoți, de autoritățile civile și militare și de un numeros public.

S'a oficiat un serviciu religios pentru odihna sufletelor Regelui Ferdinand și a Reginei Maria, a ctitorilor bisericii și a celor căzuți pentru credința lor în învierea neamului românesc.

Au luat cuvântul I. P. S. S. Patriarh Nicodim și d. ministru Radu Budișteanu.

În drum a fost vizitată sf. biserică din Budeasa.

La Curtea de Argeș, înalții oaspeți au fost întâmpinați cu Sfânta Cruce și Evanghelia de P. S. Dionisie, Episcop al Ismailului locotenent al Eparhiei Argeșului, de soborul sfintei mănăstiri, azi necropolă regală, de ofițerii concentrați în garnizoană și de autoritățile civile și militare.

S'a oficiat un serviciu divin pentru fericita pomenire a Regelui Carol și a Reginei Elisabeta, a Regelui Ferdinand, a Reginei Maria și Domniței Maria precum și a ctitorilor din veac ai sfântului lăcaș.

I. P. S. S. Patriarh Nicodim și d. ministru Radu Budișteanu au luat pe teren o serie de măsuri menite să asigure Bisericii noastre rostul ei de îndreptătoare a sufletului românesc.

S'a expeditat Majestății Sale Regelui, următoarea telegramă:

In cucernică închinare în străvechea Curte de Argeș, gândul nostru se îndreaptă plin de respectuos devotament spre Majestatea Voastră, cu jertfelnică credință pentru Țară, Neam și Rege.

Nicodim, Patriarhul României.

Dionisie, Episcop de Ismail delegat la Episcopia Argeșului.

Radu Budișteanu, Ministrul Cultelor.

LA LIMANUL CEL LIN

Durerile nenorocirii ce s'a abătut asupra Moldovei de peste Prut le simțim în toată vremea și în tot ceasul.

Ura lumii, care l-a urît pe Hristos (Ioan XV, 18) — și care îl urăște și acum în aceiași măsură ca și în vremea răstignirii Lui — venind peste noi urmașii Lui, ne-a umplut de frica morții. Căci de ar fi năvălit peste noi Tătarii sau Turcii necunoscători ai Evangheliei lui Hristos sau de nu eram preoți, nu ne-am fi temut și am fi rămas între mulțimea de Moldoveni rămași pe loc. Dar năvălitorii de azi l-au cunoscut pe Hristos și s'au lepădat de El. De aceia și rămânerea noastră n'ar fi avut niciun rost. Mai ales cei cari n'am avut parohii am fi pierit cei dintâi. Dar și preoții cari au rămas nu o vor duce prea

mult și vor fi tot niște jertfe fără de niciun folos pentru Biserica lui Hristos. Moartea ne aștepta pe cei cari am fugit. Moartea îi așteaptă pe cei cari au rămas.

Ura lumii asupra noastră, ca urmași ai lui Hristos, am simțit-o dintr'odată și adânc. Plânsetul înăbușit dela hirotonie în momentul cântării „Sfinților Mucenici“ a fost ca o descoperire a înțelesului preoției, care înseamnă muceniecie și ca o prevedere a durerilor de mai târziu. Lacrămile ascunse dela celelalte hirotonii, ale tinerilor candidați la preoție, aveau același înțeles de cari ne-am încredințat cu toții cei fugiți și mai mult acei cari au rămas că preoția înseamnă muceniecie.

*

Ocuparea Basarabiei nu e numai o durere națională pentru noi, ci este și o lovitură dată Bisericii ortodoxe și Bisericii creștine în genere prin întinderea ateismului spre apusul Europei. La congresele misionarilor dela Ismail și Bălți ținute în anii din urmă tinerii preoți își exprimau nădejdea predicării din nou a Evangheliei lui Hristos în ținuturile de peste Nistru. Dar în loc să predicăm noi Evanghelia dincolo de Nistru, ateștii își răspândesc ateismul ucigător într-o țară de oameni cu adevărat creștini. De aceia și grija pentru ziua de mâine pe care nimeni din cei muritori nu o putem ști cum va fi, ne întristează și mai mult.

Mucenicia preoților și mirenilor cu adevărat creștini cari au rămas în Moldova de peste Prut a căror suferinți nu le vom mai ști, cum nu știm groaza morții piloților ce se prăbușesc, ce o duc cu ei în pământ, ne urmărește cu o durere continuă.

Lăsarea fără de voie a părinților bătrâni, a fraților și surorilor și a tuturor celorlalte rude cu gândul că nu-i vom mai vedea niciodată și nici nu vom ști nimic de soarta lor, ne sporește durerile.

Lăsarea avutului adunat cu trudă de părinți și de noi în prada orișicui, o poate înțelege oricine.

Toate aceste simțiminte de pierderi ireparabile ne-au creat din clipa pribegiei o dispoziție de participare la o înmormântare fără de sfârșit: o înmormântare a rudelor celor mai apropiate, a prietenilor, a unei provincii întregi.

Doliul din 3 Iulie 1940 cu închiderea graniței la Prut l-am simțit mai întâi și în cea mai mare măsură — noi refu-

giații. Atunci am simțit că paharul durerii se umple și se varsă în afară.

Dar toată tăria acestei dureri a fost slăbită într-o măsură de omenia fraților de dincoace de Prut. Frații de dincoace de Prut ne-au arătat atâta dragoste, că nu ne-am așteptat.

La Iași în gară am fost întâmpinați cu mâncare caldă de care în durerea ce o aveam nu ne-am putut atinge. În oraș oameni necunoscuți ne invitau de pe stradă în casele lor „sânteti refugiați, poftiți la noi“. Aceiași primire ni s'a arătat și la Bacău.

La București din grija I. P. S. Patriarh Nicodim fiecărui preot refugiat i s'a dat câte un ajutor bănesc chiar în momentul sosirii. Apoi cu toții am fost repartizați pe la biserici.

Parohul meu P. C. Preot Alexandru Popescu dela Biserica Oborul Nou m'a întâlnit cu toată dragostea frățească. P. C. S. m'a recomandat enoriașilor în ziua de Sâmbătă 20 Iulie, când am slujit sfânta Liturghie împreună.

Prin bunăvoința P. C. Preot Atanasie Popescu dela Biserica Sf. Vineri Hărăscă din București stau deocamdată în casele acelei biserici.

Mai mare bunăvoință decât aceasta nu poate fi. Noi o prețuim din toată inima și ne simțim prea mult îndatorați. Această recunoștință față de I. P. S. Patriarh Nicodim și preoții din București o mărturisim cu tot sufletul. Ea este o izbucnire a bucuriei ajungerii la limanul cel lin.

Preotul DIMITRIE BALAU

Consilier referent al secției culturale a
Episcopiei Hotinul, repartizat la biserica
Oborul Nou din București

BISERICA ȘI TINERETUL

Cu prefacerile, începute în Ianuarie 1938, care au culminat și s'au sintetizat în Constituția din 28 Februarie, a aceluiaș an, aspectul și conținutul Statului român s'a modificat în mod esențial.

Poate că ar fi prea mult dacă am afirma, că ne aflăm în cadrul unui STAT NOU; dar putem spune că ne aflăm, în afară de orice discuție, în cadrul unui *stat înnoit*. Tot ceea ce s'a făcut dela 1938 și până astăzi, pe temeiul noii Constituții, a fost operă de corectare și de reparație. Valorile fundamentale sociale, economice, politice și religioase ale organizației noului stat, au rămas aceleași: libertatea de conștiință, libertatea industrială, libertatea economică, regim reprezentativ și separația puterilor. Tuturor acestor valori, însă, li s'a dat o nouă încadrare lărgindu-li-se sau restrângându-li-se sfera de acțiune și primind o nouă ierarhie în viața publică.

Ar fi poate prea riscant, într'o vreme așa de scurtă, pentru a încerca să degajăm din această frământare, încă proaspătă, icoana vie, limpede și așteptată a vremurilor ce vor veni. Dar putem să distingem de pe acum în înfăptuirile de fiecare zi și în direcțiile spre care pare că se îndreaptă viața noastră publică, modalitățile de adaptare la noile condiții, precum și temeiurile istorice, pe care tinde să le impună și să le valorifice.

Cercetătorul nouilor stări de lucruri sau chiar simplul spectator al schimbărilor înfăptuite ceas cu ceas, este izbit de un prim fapt, care pare oarecum paradoxal la prima vedere: schimbările produse în ultimul timp tind mai mult spre întronarea unui SPIRIT NOU, decât al unor forme noi.

Să ne explicăm.

Am spus că nu e vorba de un STAT NOU; ci de un STAT INNOIT. Ce însemnează acea-

sta? Că se păstrează, cu anumite corectări, statul de până eri, statul modern liberal.

Această schemă de organizare a suveranității naționale a fost abilitată în România odată cu prima Constituție modernă a sa, adică aceea din 1866, și cu toate modificările suferite până în 1938, inclusiv cea din 1923 — cea mai importantă dintre toate — aceeași schemă de organizare statală a fost abilitată și adoptată. O istorie plină și sbuciumată, de aproape trei sferturi de veac, a arătat cu insistență că această ADOPTARE n'a devenit niciodată o ADAPTARE. Cu alte cuvinte, în structura intimă a națiunii române și în formele ei de viață, de ordine istorică, formula statului modern european, așa cum a fost ea cristalizată de fenomenul anglo-francez, a întâmpinat rezistențe de neîntrecut. Ar fi o gravă eroare să se spună că această adoptare, pe care au provocat-o pașoptiștii noștri în 20 ani de luptă dărză și pregătire asiduă, n'a fost de o esențială utilitate istorică¹⁾. Numai acestui avânt revoluționar, de caracter european, îi datorăm existența micului stat de atunci, din care a eșit marele stat de astăzi. În acel moment, pentru România se puneau, în mod arzător, problema unei recunoașteri a existenței sale și, abia după aceea, și numai ca o perspectivă a viitorului, problema unei armonii în această existență. În acel moment, existența sa ca stat liber era neapărat condiționată de integrarea statului român în comunitatea politică a celorlalte state europene. Această integrare nu se putea face decât pe calea adoptării idealului revoluționar, care închidea în el libertatea și egalitatea individuală, cu corolarul cunoscut: libertatea și egalitatea statelor. Incadrându-se de bună voie în galeria statelor burghezo-liberale, poporul român dădea curs primei sale mari aspirații naționale: *un popor liber și un stat independent*.

Tot ceea ce s'a întâmplat, însă, de atunci, a adus pe planul preocupărilor generale și cea de a doua problemă, aceea a unei adaptări reale, a unei potriviri istorice între viața proprie a națiunii române și forma de organizare, pe care și-o dăduse. S'a văzut, s'a simțit, în dureri mari și în jertfe fără număr, că regimul doctrinar și liberal așa cum îl luasem din apus, nu îmbrăca perfect conturile vieții românești. S'a văzut că pentru unele probleme eram nepregătiți, pentru altele nedotați; iar prin altele, păgubiți și împiedicați în evoluția noastră firească. — In afară de marile principii de civilizație, care s'au împământenit și au intrat în spiritul popoului nostru, în mod firesc, niciunul din tiparele de gândire politică, nici una din formele de organizare politică, nimic din ceea ce înscrisesem, atât de pompos, în legiurile fundamentale ale țării noastre, nu ne erau potrivite.

În toate aceste schimbări epocale, Biserica era un fel de *Cenușereasă*, iar tineretul era calul de bătae al tuturor demagogilor. Din această cauză, între concepția generală despre viață, și crezul Bisericii ortodoxe, creatoarea statului român, s'a produs un hiatus. În gândirea asupra marilor probleme ale vieții și ale omului, viața, moartea, destinul, — individual sau colectiv — în tot ceea ce decurge, în mod firesc, din această gândire — cultură, artă, civilizație, acțiune politică etc. — spiritul creștin-ortodox nu mai joacă rolul generator de altă dată, iar disciplina religioasă nu mai conduce politica vieții, fără excepție. Într'un cuvânt, gândirea și acțiunea umană nu se mai confundă cu gândirea și acțiunea creștină. Omul se vrea emancipat de sub influența Bisericii, pe care a înlocuit-o cu legea orgolioasă a puterii lui proprii. Cauzele, care au prezidat la această separație sunt multiple. Ele nu ne sunt comune numai nouă Românilor; ci tuturor popoarelor. De aceea ravagiile lor sunt prea cunoscute. La noi, însă, datorită cuminenției și bunului simț al țaranului român, echilibrul necesar al diferitelor forțe în lucru n'a dispărut cu totul și astfel noi am putut să ne reculegem la timp. Cu toate acestea, haosul general, confuzia spirituală, vecină cu disperarea, izolarea omului, rupt de destinul colectivității, precum și pierderea

conștiinței istorice, caracteristică unor astfel de împrejurări, au dus, în mod firesc, la tentativa politicienilor de a compromite acțiunea Bisericii, dacă n'au putut realiza distrugerea ei. În toată această luptă politicianismul s'a servit de tineret, deoarece era mai ușor de influențat.

Rezolvarea acestei grave crize a confuziei, în care ne găsim, era în funcție de o *nouă renaștere*, de o nouă întronare a idealului creștin și ortodox și de reșezarea lui la temelia vieții românești. Dar, ce putea aștepta Biserica, dela tineret, pentru înfăptuirea acestei soluții, în care fiecare creștin are un rol de jucat, dar care nu poate fi decât opera colectivă a totalității creștine-ortodoxe?

Este în afară de orice discuție, că toată lumea aștepta o revoluție spirituală. Mai mult decât atât: *Această revoluție era indispensabilă realizării idealului nostru ca neam și era inevitabilă*. Atunci, ca și astăzi, era nevoie de o filosofie specific creștină, care să alimenteze toată acțiunea politică și istorică și să constituie scheletul artei și culturii noastre viitoare, curățită de toate ereziile aceluia Weltanschauung negativist și individualist. Dată fiind adâncimea atât de periculoasă a actualelor concepții filosofico-politice, materialismul adânc al marxistilor, pozitivismul care încă domină gândirea academică franceză și eclecticismul tot individualist al anglo-americanilor, toate, cu o formulă generală, aceste concepțiuni laice, au avut mari repercusiuni și asupra tineretului român. Înălăturarea lor este, desigur, nu numai o simplă schimbare de poziții intelectuale, ci o adevărată revoluție spirituală. Această revoluție nu putea fi decât opera tinerilor, care au marele merit de a fi dat semnalul pericolului ce ne aștepta și de a înșira jaloanele necesare acestei noi situații. Desigur că această dramatică încercare de a deschide acest nou drum, n'a fost lipsită de acea hotărâre fermă și de acel eroism, caracteristic tineretului. Pentru generația trecută, indiferent de vârstă, și care a asimilat din plin o ideologie eretică în ciuda aparențelor s'a dovedit că nu e ușor să se încadreze noului ritm de viață românească. Tineretul însă, fiind disponibil, și, sub aspectul spiritual suficient de pregătit, a primit botezul acestei noi filosofii, conformă cu crezul

sf. noastre Biserici, cu toată însuflețirea și desinteresarea.

Cum vor îndeplini tinerii acest început? Iată o întrebare cu două răspunsuri: *a)* prin ei înșiși și *b)* cu ajutorul altora. Inversând oarecum aceste răspunsuri, poate că e mai nimerit să amintim despre acest ajutor, venit oarecum din afară, adică din afara calităților pe care le poartă în ea caracteristica de *tânăr*. Acest ajutor poate și trebuie să vină dela noi reprezentanții Bisericii adevărații purtători ai ortodoxiei românești, care reprezentăm, în șovăelile de până azi și în lupta de pace și înfrățire națională, elementul permanent și îndreptarul cel mai desăvârșit. Prin noi, preoții, tineretul fie din școlile primare, secundare sau universitare, fie cel rămas la coarneau plugului, trebuie să stabilească acel contact permanent, viu și actual, întocmai ca pe vremea când umilii slujbași ai altarului de odinioară erau mentorii vieții de toate zilele a credincioșilor și forțele înaintate ale culturii românești și ale idealurilor creștine ortodoxe. Dela Biserica ortodoxă, — biserica adevărilor eterne, în care nu există tineri și bătrâni, ci numai slujitori ai Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. — tineretul trebuie să primească inspirația operei și să epuizeze toate cunoștințele, energia și spiritul luptei. Așa dar, iată în ce constă ajutorul, pe care trebuie să-l primească tineretul în opera ce-i revine; iar formula tactică se rezumă în: *front comun cu autoritatea Bisericii pentru consolidarea noastră ca stat și ca națiune*.

Cum își va începe tineretul opera sa? Mai întâi printr'un activism creștin, adică printr'o trăire dinamică a principiilor Sf. Evanghelii. Concepția profundă a unei noi vieți și a unei noi istorii, de care aminteam mai sus, nu poate fi decât rodul unui neîncetat șir de fapte. Tineretul trebuie să trăiască filosofia creștină, înainte de a-i da forma idealului de cultură, care nu se poate aștepta, decât mai târziu. Deaceea, chiar ca o formă a intelectualismului creștin, atitudinea tineretului creștin român va trebui să fie *activistă*, nu *contemplativă*, și *colectivă*, iar nu *individualistă*. Prin toate mijloacele, cu toate puterile, tineretul trebuie să readucă, în viața de toate zilele, adevărata trăire a princi-

piilor Sf. Evanghelii și propovăduite de Biserică.

Acele false rețineri și dăunătoare izolări sau chiar îndepărtări de la sânul sf. noastre Biserici, n'au nici un rost. Ortodoxia, ca cea mai deplină și cea mai adevărată formă de viață creștină, este un fenomen de viață. Ea este fenomenul etern al vieții și ca atare, ea trebuie să fie prezentă în toate manifestările vieții. Acei care cred că «*Ortodoxie*» înseamnă «*inertie*», sunt sau de rea credință sau nu cunosc trecutul Ortodoxiei românești, creatura statului român. Și într'un caz și în altul ei uită că oriunde există viață, acolo trebuie să fie și Biserica, ca îndreptar și orânduitor al vieții. S'a considerat multă vreme că spiritul Bisericii trebuie să se ferească de vâltoarea vieții politice. Este, desigur, o concepție; dar o concepție greșită, datorită greșitei înțelegeri care s'a dat și creștinismului în forma lui cea mai autentică și politice. S'a crezut că alăturarea acestor două noțiuni nu poate duce decât la un *creștinism* politic, ceea ce însemna, în fapt, degradarea idealului religios prin practici nedemne. Trebuie să se știe, însă că întâlnirea temporalului sub forma *politică*, cu eternul sub forma *ortodoxie*, este indispensabilă, cu condiția de a fi pusă în ecuația cea adevărată: *politică creștină-ortodoxă*.

Politica este regula de viațuire a efemerei colectivități umane. Ea trebuie făcută sub semnul și îndemnul viețuirii creștine, dacă dorim ca viața și civilizația să-și urmeze cursul desăvârșirii de sine. Deaceea trebuie să înlăturăm prejudecata separației dintre creștinism și politică, care a dus confuzia și grozăviile clipelor pe care le trăim. Tineretul, inspirându-se din experiența trecutului și grozăviile prezentului, este dator să înlătore nenorocita confuzie, care a degradat deopotrivă, politica și Biserica și să întroneze acel îndreptar de pace, de milă și de lumină sufletească a sf. noastre Biserici, care să asigure nu numa liniștea și pacea omenirii, dar și progresul ei.

În sensul acesta, tineretul va trebui să se întregze în toate domeniile, care sunt strâns legate între ele, *prin unitatea absolută* a vieții. În cultură, prin promovarea marilor adevăruri creștine ale sufletului uman; în știință, în artă, în operele de asistență socială, în educația copiilor

și în responsabilitatea părinților, trebuie să apară, să *reapară*, gânditorul, savantul, artistul, pictorul, muzicantul, medicul, profesorul, negustorul, preotul, politicianul creștin. Tineretul trebuie să dovedească prin activitatea sa în biblioteci, în căminuri culturale, în dispensare, în spitale ca și în toate manifestările vieții, că învrăjbirea între indivizi ca și între popoare, este contrară învățaturii și unității creștine și duce la rezultate nenorocite la care asistăm înmărmuriți; că ura de clasă este rezultatul pierderii milei și iubirii aproapelui și că soluția economică a acestui fenomen va veni din îndreptarea spirituală a omului și că numai solidaritatea creștină poate să ridice pe omul modern, din izolarea și din prăpastia în care s'a avântat singur.

Cu alte cuvinte, misiunea tineretului este dintre cele mai nobile; iar Biserica așteaptă un tineret activ, dinamic, care să iasă din izolarea și desinteresarea de până acum și să ridice torța luminei evanghelice, pentru luminarea beznelor care s'au infiltrat în sufletul omului modern, prin propriile și omeneștile sale păcate.

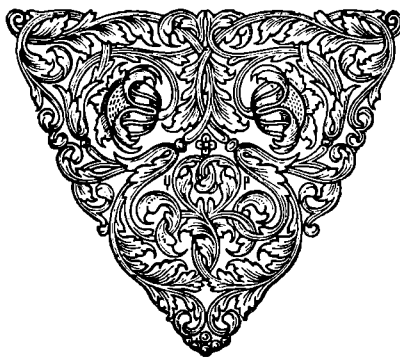
Tehnica acestei misiuni va trebui studiată cu atenție și adaptată în conformitate cu mentalitatea modernă și, mai ales, cu mijloacele tehnice de care dispune civilizația actuală.

Pe lângă aceasta, tineretul va trebui să se folosească, în cea mai largă măsură, de toate mijloacele moderne și științifice de cunoaștere

a omului, izvorâte din experiența socială și din cercetările laboratoarelor. A ignora acest lucru înseamnă să nu pricepem sensul vremurilor, pe care le trăim și, odată pierdut momentul, este greu de întrevăzut ce s'ar mai putea face. De aceea tineretul va trebui să activeze acolo unde viața modernă a cristalizat anume forme, pe care ar fi inutil și periculos să caute a le distrage, scopul său fiind numai a le da un nou conținut. Politica, tehnica și sportul, de pildă, sunt forme ale vieții moderne, la care masele au ajuns să participe cu cea mai mare pasiune. Tineretul creștin ar face o greșală dacă ar încerca să se abată dela aceste manifestări ale vieții contemporane, dacă nu chiar o imposibilitate. De aceea ar fi mai potrivit dacă tineretul va căuta să le dea un conținut creștin și de a le face cât mai folositoare și mai rodnice vieții noastre moderne. Experiența pe care o face «Straja Țării» este destul de concludentă și Biserica nu poate decât să încurajeze aceste manifestări ale vieții moderne, căutând să câștige tineretul printr'o colaborare utilă și adaptabilă nevoilor lui sufletești și trupești. În felul acesta legătura dintre tineret și Biserică va fi cât mai strânsă și mai folositoare pentru toți aceia care nu se gândesc decât la binele și viitorul Națiunii și sfintei noastre Biserici.

PR. F. M. GALDAU

Misionar eparhial

FORMAREA SENTIMENTULUI RELIGIOS

În *Apostolul*» din luna Mai a. c., am publicat un art., intitulat «*Sentimentul religios și tineretul nostru*», în care am arătat, că acel sentiment la tineret este mai mult formalist, fără substrat religios.

La slăbirea sentimentului religios a contribuit și contribuie familia, școala și societatea.

Am făgăduit să arăt, ce ar putea face preotul pentru formarea sentimentului religios.

În luna Mai situația țării noastre era alta. Era liniște și se părea, că nu o amenință nici un pericol. Dela 1 Iulie crt. țara noastră a fost ciuntită și s'au petrecut fapte, care s'guduie profund conștiința noastră morală și națională.

Cu ocaziunea retragerii armatei și a unei părți a populației din Basarabia și Bucovina, s'au petrecut atâtea cruzimi, contra elementului românesc și în special contra preoților și militarilor, încât viitorul ne apare foarte tragic. Cei ce s'au dedat la asemenea cruzimi, în mare parte au fost streini de neamul nostru. Dar au fost și români printre ei.

De aceia este bine să revizuiam situația de acum și să vedem ce s'ar putea face pentru viitor.

Raporturile preoților noștri cu poporenii într-o bună parte dau de gândit. Vor fi și preoții de vină în multe părți. Majoritatea preoților însă suferă pe nedrept o asemenea situație.

Foarte mulți din credincioșii noștri sunt ostili preotului și chiar bisericii. Ei aduc preoților acuzațiuni neîntemeiate; acuză pe preoții, cari au lucrat și au făcut sacrificii personale pentru ridicarea sau reînnoirea bisericilor, pentru construire de case și achiziționări de averi pentru biserici, că mănâncă averea bisericilor, când ele n'au nici o avere.

Aproape n'a fost preot, care — după ce a construit sau reparat biserica și a făcut multe îmbunătățiri — să nu fie acuzat de deturnare de fonduri, să nu fie anchetat și purtat pela judecățile civile și bisericești. Asemenea fapte descurajează pe cei doritori de a lucra pentru buna stare a bisericii.

Personal preotul găsește foarte puțin sprijin

la enoriașii lui în cazuri grele pentru el. Mi-aduc aminte de răscoala țărănească din 1907. Gospodăriile multor preoți au fost arse și distruse. Știu un preot, care a umblat din enoriaș în enoriaș, rugându-i să-l apere, fiindcă se apropia de satul lui gloata înfuriată a celor revoltați. Nici un enoriaș nu i-a dat sprijinul. Mulți din enoriașii lui s'au unit cu gloata distrugătorilor. Casa preotului, magazie, pățul și toate acareturile din curte, cari erau construite din lemn, cu cerealele și ce avea preotul, strâns pentru existența lui și a familiei, au ars și în locul lor au rămas mormane de cenușe.

Când enoriașul cere preotului un serviciu, voiește să i-l facă gratis. Când preotul cere enoriașului un serviciu, acela pretinde preotului plată îndoită, decât pretinde unui consătean, unui cârciumar și tuturor veniticilor din comună.

Enoriașul are față de preot atitudine necuviincioasă în orice ocazie pe care n'o are față de ceilalți slujbași ai comunei sau statului. O mulțime de superstiții jignitoare le practică față de preot și învață și pe copiii lor să aibă asemenea atitudini și practice jignitoare față de preoți.

Toate acestea descurajează pe preoți și sunt în detrimentul educației religioase, de oarece enoriașul nu ascultă de preot și nu urmează regulile și învățăturile bisericii.

Pentru formarea sentimentului religios, trebuie mai întâi schimbată mentalitatea familiei, lucru foarte greu. Sunt foarte mulți credincioși, cari nu se duc la biserică, nu se spovedesc, nu se împărtășesc și au atitudine necuviincioasă față de preot. Când însă are trebuință de serviciile preotului, îl cheamă la serviciu. Dacă preotul i-ar refuza serviciul, respectivul amenință pe preot, de multe ori îl insultă și totdeauna pornește cu reclame contra preotului.

Enoriașul are toate mijloacele de a constrânge pe preot să facă așa cum voește el. Preotul însă n'are mijloace să constrângă pe enoriaș, să-și facă datoria de creștin și de fiu al bisericii.

De aceia ar trebui să se discute această chestiune spre a se găsi mijloacele, de acord cu autoritatea bisericească, pentru chemarea celor recalitranti la datoria lor de creștini.

Preotul poate influența prin femei, asupra familiei, fiindcă ele sunt în majoritate mai apropiate de biserică. Prin ele se poate influența mai ales asupra copiilor. Asupra bărbaților se poate influența foarte puțin prin femei mai ales la țară.

Preotul să stăruiască spre a merge regulat la biserică nu numai femeile bătrâne, ci și cele tinere, mai ales când sunt mame.

Să fie sfătuite a păstra regulile bisericești, a duce pe copiii lor la biserică, a-i spovedi și împărtăși în posturi.

În relațiile cu bărbații, preotul să fie rezervat față cu cei ce stau departe de biserică.

Legăturile intime și familiare să le aibă cu bărbații morali și credincioși, căutând a-i apropia cât mai mult de biserică.

Dacă preotul stă în legătură de prietenie cu bărbații vițioși și răi, dacă face petreceri cu ei, dacă își destăinuște gândul și inima unor asemenea oameni, desgustă pe bărbații buni și le pierde prietenia.

Dacă însă evită pe bărbații răi, de multe ori îi ambiționează, îi face să caute prietenia preotului și să intre în ceata celor buni. Prin cei răi nu se pot atrage cei buni; prin cei buni însă se atrage mulți din cei răi.

Dacă în familie începe să prindă rădăcini sentimentul religios, va influența tineretul și-l va pregăti pentru școală și societate.

În școala primară preotul este chemat să predea învățământul religios. Să nu se eschiveze dela această sarcină, ori câte greutăți ar întâmpina, fiindcă are în mână tineretul și-l poate forma și apropia de biserică.

Cred însă că este rău înțeleasă lucrarea preotului în școală. S'au obligat preoții să predea tot învățământul religios în școală. Prin aceasta învățătorii se socotesc descărcați de orele de religie și nu mai se duc la școală, când sunt orele de religie.

Dacă preotul nu se poate duce regulat să facă orele de religie, mulți învățători protestează, spunând că preoții nu-și fac datoria. Acesta

este un motiv aparent. Motivul real este, că preotul nu le ține locul la școală în lipsa lor.

Scopul intrării preotului în școală este să facă educația religioasă și morală a elevilor. Partea teoretică a învățământului religios s'o predea învățătorul. Preotul va folosi partea teoretică numai în scopul educației religioase, nu în scopul de a face știință religioasă și a pune note.

Preotul în școală să învețe pe copii cum să se închine și să le explice scopul închinăciunii. Sunt copii cari nu știu să se închine, fiindcă nu-i învață părinții.

Să folosească materia religioasă din fiecare clasă pentru a face pe copii să-și facă datoriile către părinți, către școală, către superiori, către societate, către biserică.

Dacă biserica este aproape de școală, după ora de religie să meargă cu copiii la biserică. Dimineața să facă utrenia, după amiază vecernia în fața lor. Pe cei mai mari și mai destoinici să-i pună să citească psalmii și rugăciunile la strană și să-i învețe să dea răspunsurile.

Duminica și sărbătoarea toți copiii din școală să se ducă la biserică. Le pot împărți în echipe. Cei mai mari să vină de dimineață, să facă citirile și serviciile în biserică. Ce mici să fie aduși mai târziu în biserică.

Când un copil ia parte activă la serviciul bisericesc, aduce la biserică și pe părinții lui, cari au ambițiunea să audă pe copilul lor citind și cântând, mai ales când este mai distins decât alți copii.

Alt mijloc de a atrage pe copii la biserică sunt corurile bisericești, formate din copii. Ele n'ar trebui să lipsească din nici o parohie.

Preotul este chemat să lucreze și la strejerie, unde are sub ascultare un grup mai mare de copii și tineret. Preotul trebuie să formeze un program de lucru cu conducătorii strejerilor, mai ales pentru duminici și sărbători, care să fie armonizat cu serviciul bisericesc.

Printre conducătorii strejerilor sunt și preoți. Ei trebuie să facă programul în armonie cu serviciul bisericesc, ca să nu fie chemat preotul să facă serviciul la strejeri, când trebuie să facă serviciul în biserică. Strejerilor să le vorbească în special despre datoria lor către Dumnezeu și

Biserică. Să le arate rolul preotului ca propovăduitor al cuvântului dumnezeesc și slujitor al Bisericii; că el este organul de împăcare a lumii cu Dumnezeu, nu aducător de rele asupra celor ce-l întâlnesc din întâmplare.

Preoții să caute a scoate cel puțin din mintea tineretului superstițiile și practicile jignitoare la întâlnirea cu un preot. Este rușine, ca chiar pe străzile Bucureștilor să vezi strejerie și strejerie, făcând gesturi și mișcări jignitoare când întâlnesc vreun preot.

La toate ocaziile, conducătorii strejerilor declară, că între datoriile strejerilor este respectul Bisericii și al credinței. Ce fel de respect poate fi, când strejerii și strejeriele au asemenea atitudini, față de preoți, conducătorii Bisericii și apărătorii credinței?

Premilitarii sunt dați tot în grija preotului

pentru educația lor religioasă. Preotul să armonizeze activitatea lui la premilitari, cu serviciul său la biserică. Premilitarii sunt tineri formați, aproape de majorat și de a fi chemați în serviciul armatei. Ei pricep mai bine datoriile către Țară și Biserică. Dacă au primit o educație religioasă bună în școală și la strejerie, au sentimentul religios format. Lor li se poate vorbi mai aprofundat despre datoriile religioase-morale.

Din cele expuse, se vede cât este de întins câmpul de activitate al preoților. Dacă asupra familiei pot influența mai puțin, pe tineret îl au în mână la școală, la strejerie și premilitarie. Dacă preoții vor lucra cu stăruință și după un plan bine stabilit, vor pregăti o societate cu adevărat creștină pentru ziua de mâine.

ECON. D. GEORGESCU

IN PRAG DE VIAȚA NOUA

Frământările sociale din lume au luat un aspect vulcanic. Sgudurările lor morale sunt profunde și au un sens social de proporții cosmice. De aceea, în vârtejul acestor prefaceri mondiale, nici o țară nu poate rămâne afară; acțiunea ei nu se dezvoltă centrifugal. *Orice articulație și orice organism social sunt obligate la atitudini centripetale.*

Lumea își împlinește, prin această sălbatică încrâncenare, parcă o ispășire dureroasă, dar purificatoare. Încleștată prin ură, se macină brutal și cade vertiginos într-o stare abisală de păcat.

De sigur, însă, că farul cu văpaie spirituală nu se stinge definitiv. El pâlpâie în tremur de cataclism, dar are în permanență o legătură vibrantă cu izvoarele ancestrale de bogată incandescentă divină. Dumnezeu locuiește încă în lume și harul Său înviează dinamic spiritul umanității.

Iată de ce, deci, se cuvine să rămânem pe același făgaș de orientare spirituală, înfipti profund în glia țării și rezemați cu tâmpla cugetului de pridvorul cerului. Din această neclintită

apăsare să participăm vizual și în duh la vije-lioasa pustiire din lume, să ne arcuim cu robustețe spre adăpostirea ogorului neaș și, tot același și din acelaș loc, să ne ridicăm sdraveni către azur.

În ceasul de față, *lumea are un aspect social agonie*. Asistăm la o luptă uriașă între lumină și întuneric, între credință și ateism. Adâncită încordarea diabolică de azi, nu poate fi calificată decât ca o încrucișare hotărâtoare între *ideologii*. Oamenii nu sunt decât obiecte de regizat, iar tehnica distrugerii, o docilă instrumentație pentru prioritate.

Ne găsim, deci, în prag de eră nouă. Biruința crucii fâlfâie cosmic, aidoma viziunii constantiniene, iar șandramaua socialistă se prăbușește în adânc și iremediabil. Tocmai acum, după o ameteire de secole, *întocmirea marxistă se desgolește și i se verifică definitiv subrezenia și primejdia*. Revoluția franceză, care egalizase mințile și crease disproporții sociale, își făcuse un titlu de onoare din batjocorirea lui Dumnezeu și din persecutarea Bisericii. Ii oferise rațiunii cult și independență și pătase sfințenia

religiei creștine prin adorarea femeii stricate, în locul sfântului altar.

Toate acestea cad; și cu ele se prăbușesc în uitare toți idolii umanității, cari au răstăcit epoci întregi omenirea, distrugându-i barbar *cele mai scumpe esențe de natură spirituală*. Dela un Marx, trecând pe la Voltaire, Comte, Owen, și ajungând la Lenin, mintea lumii a trăit în fazele unui desmăț satanic. Toate podoabele ei de scumpătate harică i-au fost furate sau mânjite cu duhoarea miasmelor zise sociale.

Autonomie raționalistă, pozitivism independent, ateism obscurantist, imoralitate respingătoare, chinuire sistematică și persecuție sălbatică, iată atâtea însușiri draconice, alăturate marxismului și revoluției franceze. Lupta de azi e din pricina acestor false concepții și întocmiri sociale.

De influențele nefaste ale acestor atitudini și așezări primejdioase, *n'a fost ferită nici țara noastră*. Și ce e mai tragic, e faptul că o atare influență bolnăvicioasă s'a realizat tocmai în faza încheșării noastre spirituale și a definirii politico-sociale. *Să ne gândim la epoca de renaștere națională din secolul trecut.*

Câtă îmbelșugare duhovnicească și în ce stadiu de înseninare socială am fi avut și-am fi trăit, dacă duhul pașoptist n'ar fi fost lipsit de *aderență spirituală cu divinitatea!* Tocmai în plămada noastră românească, în pârga desvoltării epice de mai târziu, ca în miezul fraged al fructului, a pătruns viermele disoluției. Până în pragul secolului trecut Neamul nostru își păstra coeziunea sufletească numai datorită tăriei unificatoare a ortodoxiei. Deși sub influențe politice diferite și periodice, poporul românesc s'a sudat în interior și 'n profunzime, înzestrându-se duhovnicește din hambarul imponderabil al credinței.

Au sosit vremurile de mari prefaceri sociale, vânzolate de revoluții și de felurite curente ideologice. *Noi am început durarea cetății neamului în această sbuciumare socială.*

Să ne oprim numai la *pașoptiști*. Fii de boieri credincoși, creșcuți într'o ambianță religioasă, pleacă la studii în străinătate și se înapoiază cu altă croială spirituală. Devin atei, disprețuiesc misiunea Bisericii și nu văd esențială concepția

creștină ortodoxă la fundamentul creșterii noastre românești. *Ei fac naționalism fără ortodoxie*. Cine cunoaște cât de sumar istoria vieții românești din secolul trecut, poate spune câtă luptă s'a dat între Dumnezeu și satan, adică între Biserică și necredincioși. Numai geniul unui *Nicolae Bălcescu* a putut intui primejdia și a preconizat boltirea duhului pașoptist către cer, peste plafonul scund al materialismului. După ei a venit perioada raționalismului pur, ca normă de valorificare a oricărei esențe spirituale, reprezentată în special prin *curentul junimist*. Din această epocă, *numai fruntea profetică a lui Eminescu* și-a odihnit sbuciumul în seninuri paradisiace, afirmând ca izvor de inspirație pentru misiunea românească, *fântâna duhului ortodoxiei*. Din rânduilele lor, a ieșit așezarea ce a dăinuit până mai eri.

Din aceste încâlcite întocmiri sociale, s'a pierdut mult. Credința s'a batjocorit, școala a fost lipsită de duhul evanghelic, Biserica a fost socotită ca o instituție particulară, iar acțiunea ei de asistență socială disprețuită. Preoțimea a dăinuit într'un calvar permanent. Iar duhul satanic a hărțuit-o cu tot felul de secte.

Iată-ne, însă, acum, în ceasul deslușirilor epocale. Țara noastră, prin îndrumătorii ei calificați, și-a găsit drumul cel firesc și sănătos: *al spiritualității creștine și-al naționalismului integral*.

Cultura, ca ferment social, se adapă din Dumnezeu, iar Biserica e prețuită ca o zestre și ca o îndrumătoare pentru țară. Școala și toate întocmirile de rânduială românească se întorc jinduitoare către soarele credinței străbune, luminându-se cu spornicie. Faza aceasta e de răscruce. Ne găsim la început de veac nou și pornim sub zodie ortodoxă.

E cea mai mare satisfacție pentru Biserică și cel mai vital avantaj pentru țară.

Clerul este conștient de această profundă schimbare și-și înviorează sufletul la vestea acestei redresări fundamentale în viața statului nostru. Dându-și seamă de importanța uriașă a acestei prefaceri, promite solemn că va fi neostenit și năvalnic în dotarea poporului cu mărgăritarele credinței. Va sta neclintit, apoi,

de veghe, ca influențele pernicioase să nu carieze vigoarea de gorun a nației românești.

La datorie, deci; frați preoți, cu râvnă, cu înțelegere și cu pasiune; pentru Hristos, Țară și Rege!

De-acîi înainte sufletele țării sunt în leagănul Bisericii. Hrana spirituală a poporului e din hambarul evanghelic. Potolirea durerilor se face după medicina vasiliană. Iar îmbelșugarea celor

nevoiși, după truda blândă a sfântului Nicolae. *În toate și la toți, va înflori îmbătător virtutea copleșitoare a dragostei creștine.*

Vreme de lichidare, năzuință spre ideal, prag de vreme nouă, și așezări de esență creștină, iată — spre bucuria noastră — semnele mari pentru intrarea țării noastre în veșnicie.

PREOTUL MIHAI ȘTEFAN

PREOTUL ÎN FAȚA VREMURILOR NOUI

Vremurile actuale sunt amurgul unei democrații streine de duhul și dragostea creștină. Ea s'a arătat nefastă pentru toate popoarele cari s'au încrezut în tăria ei. Libertatea în manifestare a insului s'a transformat în cel mai hidos egoism, iar votul universal, din neștiința folosirii și a necunoașterii oamenilor și principiilor etalate în propagandă, a dus la slăbirea celor mai elementare principii de ordine și respect față de drepturile națiunii și insului. — După cum vremurile de până la 1789 s'au prăbușit fiindcă se ieșise de sub semnul creștin și se intrase sub semnul rațiunii omenesti libere și atotstăpânitoare, care descoperise câte ceva din toate tainele unui creator îngăduitor, vremurile de după 1789, se prăbușesc azi fiindcă-s materialiste și atee.

Și chiar dacă pe alocurea mai domnește ceva din creștinism, apoi regizorii mai toți, sunt ne-creștini, streini de neamul în care trăesc, sau chiar inși de același neam însă descreștinați abrutizați de goana după materie.

Astăzi noroadele se frământă iarăși. În disperare, spre a scăpa din vârtejul păcatelor și mizeriei în care l-au târât pervertirea instinctelor în patimi, de sus până jos, cei mulți, caută intrarea sub altă formă de viață și conducere. — Se vor stăpâniți! Inșii renunță la ei și se vor integrați în colectiv și legile lui: Jertfindu-și libertatea speră să și-o găsească mai bine în statul totalitar. — Iubirea de aproapele și mila de oropsit, nedând roade în

democrație, în statul totalitar se înlocuiesc prin solidaritatea socială sau națională. — Și lucrurile merg mai bine iar pâinea începe, nu numai să apară, dar să se și mai albească. În adevăr, *trădirea în tine a totului și a ta în tot este, socotim, treapta cea mai înaltă a frățietății, a afirmării egalității și a aceleiași filiații.* Înfrânarea pervertirii instinctelor, a egoismului ucigător, coordonarea intereselor individuale cu ale colectivității, cu ajutorul intervenției și dirijării forței acceptate de bună voie, spre a face să dispară nedreptățile sociale pentru moment, este o formulă justă. Idealizată, noua formă de conducere duce la ștergerea tuturor discrepanțelor sociale legate de problema împărțirii bunurilor. Pentru moment e foarte bună, însă, era mai bine ca statul național și totalitar de azi să fie lăsat a crește singur din elanul și convingerea tuttora. Prin forță el oricând putea fi întronat. Dealtfel în alte părți la fel s'a întronat: prin revoluție.

Să fim atenți însă! Toate sistemele de până azi s'au prăbușit datorită lipsei de caracter creștin, lipsei de convingere și pătrundere a principiilor cari, în sine, au fost foarte bune dar săbii cu două tăișuri. Statul național și totalitar e foarte bun însă, sa nu se bazeze pe forță ci pe convingere iar interesele dintre inși să fie la infinit coordonate de legile uscate ale solidarismului social, ci de convingere și iubire pentru semenul tău. Mântuirea și fericirea, țelul suprem al trăirii omenesti, să fie

proectat, nu numai în nație, ci tot în cer. Să nu se schimbe și să se strâmteze idealul omului format din ceresc și pământesc. Stat național și totalitar este și în altă parte. Acolo țel suprem e *mitul nației* sau mitul Romei. Care-i specificul pe care și noi vom clădi convingerea și iubirea? *Specificul statului nostru național și totalitar, singurul în stare a apăra țara și inșii azi, este în nuanță creștină ortodoxă.* Suntem naționaliști, fiindcă aproapele meu cel mai intim e cel de un sânge și o credință cu mine și suntem totalitari fiindcă așa ne dictează, iubirea creștină. Să ne iubim unul pe altul! Suferințele unuia să le simțim pe corpul altuia! Dacă edificiul statului național și totalitar de azi și de mâine va fi bazat pe forță, pe intervenționism, pe solidaritate — termen mortist — nu vom putea susține o luptă, și la cea din urmă isbitură se va prăvăli în bolșevism, în haos.

De altfel fascismul și național-socialismul n'au pornit lupta până nu au electrizat întreaga nație cu ideea lor. Și atunci, după ce am acceptat formula statului național și totalitar ce urmează să facem, pentru a-l transforma în ceva trainic? Temelie sigură! Mai întâi epurație și de streini și de înstrăinați și apoi să se caute ca ceea ce azi se menține prin forță și intervenție, mâine să se nască din convingere. Ceea ce azi se capătă prin legi, solidarism, ordonanțe, taxe și timbre pe carnetele muncitorilor, mâine să se nască din iubirea aproapei. Numai atunci se va ezita prăbușirea aidoma Spartei lui Licurg, Romei lui Cezar, Genevei lui Calvin și poate cine mai știe cui îi va veni rândul.

Cine va îndeplini sarcina fondării statului totalitar și național pe convingere și iubire? Cine va da trăinicia morală formulei salvatoare de azi și de propășire mâine? — Școala și Biserica, mai ales Biserica prin preoții ei. Și de aceea mă adresez vouă preoților cari, în trecut ca și azi, v'ați împletit bucuriile și necazurile voastre cu ale păstoritorilor voștri, ați fugit cu ei din calea năvălitorilor, ați luptat pentru brazdă cu ei cu sabia și crucea și ați haiducit și ați tras la jug cu ei. Fiți și acum la datorie. Nu lăsați să se compromită și

această cea mai perfectă formă de conducere ce-și face loc azi. Dați-i fundamentul spiritual de care are nevoie! *Predicați naționalismul, susțineți ierarhia socială, dar nu uitați imnul iubirii și împărăția cerurilor.* Se pare că noua concepție va satisface integral omul; nu va mai avea nevoie să-și proiecteze nădejile în cer. În alte părți concepții de aceeași nuanță, zice-se, ar avea cult special. La noi să nu fie așa! *Întâi creșc și apoi pământesc.* Să nu pierdem deloc din vedere, oricare ar fi formele de conducere, că rostul nostru e să arătăm omului cerul și împărăția lui. Căci e cu neputință să fie coliziune între căutarea împărăției lui Dumnezeu și forma actuală de conducere cu care ne identificăm spre a o completa. „*Ne facem tuturor frate ca pe toți să-i dobândim*“. Pentru aceasta „*ne-a dat Dumnezeu, nu duhul temeinic al puterii, al dragostei și al minții sănătoase. Să nu ne rușinăm de mărturisirea Domnului, nici de cei ce sunt în temniță pentru El, ci cu puterea lui Dumnezeu să fim părtași necazurilor Evangheliei*“. Timotei. II, 7-8.

Înainte de orice preotul trebuie să fie propoveditor al concepției de viață creștină și în toate să caute să nu se numere deloc printre profitorii sau conducătorii regimurilor ce conduc lumea. El trebuie să se supună stăpânirilor și să le încreștineze. Mereu să fie cu turma. „*Unde-i turma, acolo să fie și păstorul*“. Nimic nu-i mai odios într-o revoluție decât să vezi înnumărați și proscriși, printre cei ce vor fi loviți și preoți. Nimic nu-i mai dureros și mai străin misiunii de preot decât un epitet aruncat de un setos de dreptate și sătul de oprimare „*că și preotul e cu cei ce l-au spoliat*“. De aceea se cade ca „*preotul întru toate să se dea pe sine pildă de fapte bune, dovedind în fapte și învățătură neștricăciune și cinste*“ și să predice „*cuvânt sănătos și fără vină, pentruca împotrivnicul să se rușineze, neavând de zis nimic rău de el*“. Tit II, 7-8.

Lumea să găsească în altă parte bruscarea, cearta și forța. Înaintea altarului să soarbă muștrarea cu dragoste părintească, că de

aceea-i părinte. De aceea : „*Păstoriți turma lui Dumnezeu dată în paza voastră, cercetând-o nu cu silnicie, ci cu voe bună după Dumnezeu, nu pentru câștig urât ci cu osârdie. Nu ca și cum ați fi stăpâni peste biserici, ci pildă făcându-vă turmei.*” I Petru V 23.

Nu știm ce va veni! Pace, război, libertate sau jug! Orice s'ar întâmpla să fiți „*păstorul cel bun care viața și-o pune pentru oile sale*”. La vreme de ananghie „*să nu fiți năimiți din aceea care nici pastori nu sunt și nici oi n'au și care când văd lupul venind lasă oile și fug ca să le hrăpească și să le împrăstie lupul. Să nu fiți ca năimiții cari la pericol fug pentru că nu-i doare inima de oi*” Ioan X. 11-13. *Are să vină poate vremea când au să vă scoată din adunări ba chiar va sosi ceasul când oricine, omorându-vă, să creadă că va aduce slujbă lui Dumnezeu.*” Ioan XVI. 2.

Dacă toate meseriile și funcțiunile cari servesc oamenilor își au riscurile lor, cu cât mai mult preoția care este mai întâi slujirea lui Dumnezeu? Orice s'ar întâmpla, bine sau rău, să nu vă pierdeți cumpătul. În rău să nu desnădăjduiți ci să fiți pildă de credință „*că nici-odată dreptul nu va fi părăsit*”. În bine să nu vă încredeți prea mult. Mai este până ce lumea va fi creștinată în întregime. Mai este până la pogorârea împărăției cerurilor. Toate să le măsurăm după ieșirea sau integrarea în în creștinism; bucurii și necazuri. Și peste toate să creștinăm lumea! Pentru că, pentru o nație încreștinată, orice formă de conducere poate să fie bună, afară de cele dela diavol, pe când pentru una cu adâncul inimii nechimbat, încreștinat, nici chiar o guvernare directă a lui Dumnezeu, n'are ce-i face.

Diacon M. TĂTĂRĂM
profesor de filosofie

PREOTUL ÎN ȘCOALĂ

(EDUCAȚIA TINERETULUI ȘCOLAR).

Copiii sunt averea cea mai de preț a părinților. Sunt o binecuvântare a Cerului, pentru temelia familiilor și o nădejdie puternică pentru tăria neamului. Și deaceia se impune în veacul acesta cu prea multe familii dornice de sterilitate, ca Biserica să vestească cu mai multă îndrăzneală adevărul curat, că copiii sunt daruri ale lui Dumnezeu.

Aceste odrasle nevinovate, formează bucuria nesecată a părinților tineri și nădejdea nesdruncinată a părinților bătrâni și nepuțincioși.

Ei sunt fala unui neam și cea mai bună cheazășie pentru viitorul unui popor.

Ni se spune că au fost binecuvântați chiar și de Mântuitorul nostru Iisus Hristos care le-a zis : „*Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți; căci împărăția lui Dumnezeu este a unora ca ei*”. Marcu X v 13-14.

Prin copii se moștenește numele și mai cu seamă a oamenilor buni. Prin înmulțirea copiilor buni, se înalță și înfloarește o țară și prin educațiunea necesară a tinerilor se asigură viața înfloritoare a unui popor.

Deaceia părinții cu frică de Dumnezeu, se străduiesc pe toate căile, ca să facă o bună educațiune copiilor lor.

Școlile cele mai laudate sunt căutate de părinții cu grijă, pentru buna creștere a fiilor și ficelor lor.

Statul de asemenea se ostenește prin sfetniciei săi, să asigure o educație cât mai ferlicită, pentru armatele de tineri ale poporului.

Dar nu numai la noi, ci pretutindeni, în toate țările se lucrează cu deosebită grijă, pentru educația tineretului și în special a tineretului școlar.

Învățații lumii lucrează în laboratoarele lor,

ca să găsească cheia fericită, a unei educațiuni cât mai ideale, cât mai perfecte.

Ministrii educațiunii publice din lumea întreagă, își dau seama azi mai mult ca oricând, că instrucțiunea fără educațiune, este stearpă și fără folos.

Deaceia se încearcă fel de fel de metode noi, ca să se găsească calea cea mai bună, pentru educațiunea tineretului.

La noi, oamenii luminați ai Țării, au înțeles cu un ceas mai de vreme, că educația tineretului școlar fără Domnul Iisus Hristos, este nesigură și se clatină.

De aceia s'a și incuviințat în mod legal, ca preotul să intre în școală și alături de profesor și de învățător să lucreze pentru educațiunea tineretului școlar. Desigur că este o măsură fericită pentru neamul nostru și dela ea se așteaptă o mare schimbare în bine.

Învățătorul face instrucțiunea școlarilor, iar preotul educațiunea lor.

Inceputul științei fiind frica Domnului, preotul este dator să vestească neîncetat copiilor această știință.

„Frica Domnului este începutul științei; dar nebunii vestesc înțelepciunea și învățătura“ Proverbe I v. 7.

Dobândește înțelepciunea, dobândește priceperea; nu uita cuvintele gurii mele și nu te abate dela ele.

N'o părăsi, și ea te va păzi; iubește-o și te va ocroti?“ Proverbe IV v 5—6.

Ține învățătura, n'o lăsa din mână, păstrează-o, căci ea este viața ta. Nu intra pe cărarea celor răi și nu umbla pe calea celor nelegiuite. Proverbe IV v. 13—14.

Cunoscând: că un fiu înțelept este lumina tatălui; dar un fiu nebun este mâniarea mamei sale. Proverbe X v. 1.

Și: „cine capătă înțelepciunea își iubește sufletul; cine păstrează priceperea, găsește fericirea.“ Proverbe XIX v, 8.

Pe când: „un fiu nebun este o nenorocire pentru tatăl său“.

Deaceia zic: Nu cruța copilul de mustrare, căci dacă-l vei lovi cu nuiaua, nu va muri. Lovindu-l cu nuiaua îl scoți din locuința morților. Proverbe XXIII v. 13.

„Pe copilul care și bate joc de tatăl său și nesocotește ascultarea de mamă, îl vor scobi corbii la pârau și-l vor mânca pui de vultur“. Proverbe XXX v. 7.

Aceste învățături folositoare să le sape adânc preotul în inimile tinerilor școlari. Dar mai cu seamă să le altoiască în suflete, poruncile iubirei. Căci cele 2 porunci ale iubirei, ne ajută mult la desăvârșirea educațiunii:

1. Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău.

2. Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. Matei XXII v, 37—39.

Aceste porunci ale iubirei formează temelia puternică a educațiunii. Fără iubire nu este cu putință să facem ceva bun. Iubirea este mama tuturor bunătăților. Iubirea deșteaptă interesul, interesul împreună cu iubirea aduce cunoștința și cunoștința formează știința iar știința ne aduce mulțumirea, iar mulțumirea produce fericirea.

Și „buzele preotului trebuie să păzească știința și din gura lui se așteaptă învățătura, pentru că el este un sol al Domnului. Maleahi II v. 7.

Preotul este trimisul lui Dumnezeu în mijlocul oamenilor și n'are voie să învețe pe oameni decât învățăturile lui Dumnezeu. Aceasta potrivit comandamentului Divin care zice: „învățați-i să păzească tot ce v'am poruncit“.

Și iață că Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului“. Matei XXVIII v. 20.

E un mesagiu Diviu, ca preotul să răspândească învățăturile dumnezeiești și să apropie omenirea mai aproape de împărăția lui Dumnezeu.

În școală preotul este cernat ca să-i învețe pe copii, ca să-L cunoască pe Dumnezeu și să facă voia Lui. Icoana Fiului Dumnezeiesc trebuie întipărită în inimile tinerilor școlari. Vieța Sa plină de învățături frumoase trebuie cunoscută și urmată de toți.

Ascultarea Sa neșovăelnică de Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu este o pildă frumoasă pentru școlarii de azi, care trebuie să asculte

cu smerită supunere pe părinții și superiorii lor. Viața Domnului Isus bogată în fapte bune trebuie să fie imitată de copii oamenilor. Iar iubirea Fiului față de Tatăl cel Ceresc trebuie să însuflească tineretul școlar pentru o iubire sinceră față de Părintele nostru cel Ceresc și față de părinții lor pământești.

Iar sacrificiul Său pentru mântuirea lumii, pentru luminarea omenirii, pentru dreptate și pentru adevăr, trebuie să modeleze inimile tuturor.

Dar toate cer în primul rând osteneala și sacrificiul preotului. Căci preoția nu este meserie, ci misiune. Iar misiunea fără jertfă nu este. Și misiunea preotului este de a lumina mulțimile. „Voi sunteți lumina lumii. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre bune și să-L slăvească pe Tatăl vostru care este în ceruri. „Matei V v. 14 și 16.

Iată ce înaltă chemare! Preotul să fie luminatorul lumii, dar nu numai cu cuvântul ci și cu viața și faptele sale, ca lumea să le vadă și să slăvească pe Tatăl din ceruri. Tocmai ca un grăunte, care trebuie să-și sacrifice tăria, să putrezească, să încolțească și să aducă roade multe agricultorului, tot așa și preotul trebuie să-și sacrifice viața sa, ca s'o câștige pe a semenilor săi, pentru împărăția binelui, pentru împărăția fericirii.

Deaceia ne și adaugă Domnul Isus Hristos zicând că: „Cine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și Eu înaintea Tatălui Meu, care este în ceruri; dar cine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri. Matei X v. 32 și 33.

Deci de felul cum îl mărturisim pe D--nul Isus Hristos înaintea oamenilor, este legată soarta mântuirii noastre.

În materie de educațiune preotul are o mare răspundere. El va răspunde în fața lui Dumnezeu de sufletele tuturor păstoriiților săi. Dela cea mai fragedă vârstă a copilului, pe care e chemat să-l creștineze, prin baia sf. Botez și până la ușa mormântului, El e chemat să-i fie luminător. E dator să-i crească pe copii în frică de Dumnezeu și rușine față de

oameni și mai întâi pe ai casei sale. Să le dea învățături frumoase și să-le insuflă dragoste, pentru muncă cinstită și creiatoare.

Virtuțile morale: înțelepciunea, dreptatea, cumpătarea și bărbăția, trebuie să fie sădite adânc în inimile copiilor.

Iar păzirea adevărului să fie făcută cu sfințenie. Căci acolo unde se ivește îndoială asupra adevărului nu mai este nici credință, nici fapte creștinești.

Fiindcă Domnul nostru Iisus Hristos, marele Pedagog și Luminatorul lumii, pentru aceia a venit ca să mărturisească adevărul. „Eu pentru aceasta M'am născut și am venit în lume, ca să mărturisesc despre adevăr“. Oricine este din adevăr ascultă glasul meu. Ioan XVIII v. 37. Și preotul care este ucenicul Domnului Iisus Hristos e dator să învețe pe copii învățăturile Lui.

Preotul intrat în școală este trimisul Cerului, este omul lui Dumnezeu.

El trebuie să se folosească de aceleași mijloace pe care le-a întrebuințat Mântuitorul lumii. Să fie candelă aprinsă în școală și luminător neîntrecut al tineretului școlar.

Atât prin înfățișarea sa exterioară, cât și prin cuvântul lui, prin tactul lui, prin gestul lui, prin metoda lui, dar mai cu seamă prin viața sa fără prihană, trebuie să fie modelul vrednic de urmat al școlarilor săi.

Pilda bună a preotului, are o putere covârșitoare asupra educațiunii tinerilor școlari. Cu cât viața sa va fi mai curată și împodobită cu fapte frumoase cu atât învățăturile sale vor cuceri inimile școlarilor săi. Au nu merge păstorul înaintea oilor și oile merg după dânsul? „Să ne desbrăcăm dar de faptele întunerecului și să ne îmbrăcăm cu armele luminii. Să trăim frumos, ca în timpul zilei; nu în fapte de rușine, nu în certuri și în pizmă“. Romani XIII v. 12-13. Ca să putem zice cu curaj discipolilor noștri, ca și Marele apostol Pavel: „Urmați-mă pe mine, fraților“ Filipeni III v. 17.

„Călcați pe urmele mele, întrucât și eu calc pe urmele lui Hristos“. I Corinteni XI v. 1.

Așa că prin personalitatea sa și prin vrednicia ostenelelor lui, preotul trebuie să pogoare

pacea și iubirea între școlari, iar școala s'o umple de acea atmosferă creștinească, care să-i apropie pe toți de Împărăția lui Dumnezeu. Știind că: pacea și iubirea sunt dela Dumnezeu. Luca XXIV v. 36 și Ioan XV v. 12.

Fără aceste două daruri Divine nu este isbândă în materie de educațiune. Orice încercări fără aceste daruri dă numai o spoială de educațiuni. Iubirea tineretului până la jertfă asigură educațiunea ideală, potrivită învățăturilor evanghelice. Căci la iubire, se răspunde cu iubire. Iubirea preotului, prduce dragostea școlarilor, pentru Domnul Iisus Hristos și pentru Evanghelia Lui.

Chiar triumful Evangheliei se datorește tot iubirei, iubirei neprefăcute a Fiului lui Dumnezeu. Căci „nu este dragoste mai mare, decât să-și dea cineva viața pentru prietenii săi Ioan XV v. 13.

Și Domnul Iisus, mai marele Păstorilor, așa a făcut. Și-a dat viața pentru noi și pentru a noastră mântuire. „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentruca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viața veșnică. Ioan III v. 16.

Acum înțelegem limpede pentru ce a biruit Mântuitorul Hristos lumea veche și toată filozofia ei. Acum ni se luminează mintea și pricepem lămurit biruința Sa asupra păcatului și asupra morții.

Iubirea Sa fărămargini a îndurat fără murmur suferința de pe cruce, iar sacrificiul Său fără asemănare, a deslegat legăturile iadului și a biruit moartea prin Sfânta Înviere.

Iată împlinite întocmai cele două mari po-

runci: „iubirea lui Dumnezeu și iubirea aproapei“.

Prunci pe care preotul intrat în școală e dator să le îplinească, ca Mântuitorul și Învățătorul Său.

Și preotul român, e răspunzător în fața istoriei și în fața lui Dumnezeu de împlinirea conștiințioasă a acestei înalte chemări.

Fiindcă: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu“: Vai de păstorii care se pasc pe ei înșiși! Nu trebuie păstorii să pască turma? Ezechil v. 1-2

„Pentru că păstorii Mei n'au nici o grijă de oile Mele . . . Așa grăește Domnul Dumnezeu Iată am necaz pe păstori! Imi voi lua înapoi oile din mâinile lor, nu-i voi mai lăsa să-mi pască oile și nu se vor mai paște nici pe ei înșiși; Căci îmi voi isbăvi oile din gura lor și nu le mai vor sluji ca hrană! Mă voi îngriji Eu insumi de oile mele și le voi cerceta. Ezechil XXXIV v. 6-11.

Voi căuta pe cea pierdută, voi aduce înapoi pe cea rătăcită, voi lega pe cea rănită și voi întări pe cea slabă. Ezechil XXXIV v. 16.

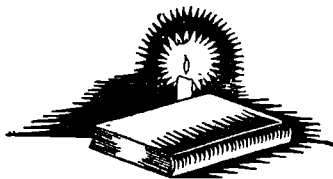
„Să luăm aminte, că Domnul este Judecătorul nostru“. Isaia XXXIII v. 22.

Iată Domnul Dumnezeu, vine cu putere. Iată plata este cu El și răsplătirile vin înaintea Lui.

El își va paște turma ca un Păstor, va lua mieii în brațe, îi va duce la sânul Lui, și va călăuzi blând oile care alăptează. Isaia XL v. 10—11.

A Lui să fie slava și puterea în vecii vecilor!

Preot, DANIIL A. ILIESCU

S E C T E L E Ş I B A N I I

Sectele religioase trâmbează în toate părțile că singurul lor scop este mântuirea sufletelor. În deosebi antreprenorii feluritelor secte, cu o artă şi stăruinţă vrednice de cauze mai bune, prind în cursa lor cu vorba aceasta pe naivii în mediul cărora operează cu predilecție. În fond conducătorii tuturor sectelor urmăresc două scopuri: întâi distrugerea statelor naționale şi în al doilea rând îmbogățirea agenților puși în slujba acestor organizațiuni dizolvante. Lucrul acesta a început să fie simțit de mulți, totuși era nevoie ca cineva să strângă, să rânduiască şi să arate lumii dovezile cari să poată încredința pe oricine că scopul sectelor nu e de ordin religios, ci de natură cu totul opusă preocupărilor religioase. Nevoia aceasta a împlinit-o cartea de curând scoasă de părintele protopop Metodie dela Turnu Măgurele. În această carte Sf. Sa înfățișează cum nu se poate mai convingător „Scopul Sectei Adventiste”.

Documentele din această folositoare lucrare pot încredința pe oricine că nu grija de mântuirea sufletului o pot avea sectanții cari vorbesc de „Banca Cerului”, sau „mai mult poate zecimea decât rugăciunea”. Din această carte aflăm că douăzeci şi patru de feluri de dajdii dau conducătorilor lor sectanții adventiști pentru a obține mântuirea. Legiunea de Jandarmi Teleorman, care urmărește din scurt mișcarea sectelor, a putut strânge date uimitoare cu privire la banii storși de sectanți dela victimele lor. De pildă din registrele unui predicator s'a putut afla, că în 1935/936 secta a încasat dela aderenții ei din 19 comune 1.248.113 lei. Dintr'o singură comună (Seaca) în luna Octomvrie 1938, agenții sectei adventiste au scos 14.415 lei; ar fi interesant de aflat dacă statul român, pentru drepturile sale, va fi putut încasa o sumă așa de frumoasă. Pentru a vedea cum merg banii aceștia „la cer”, e necesar să

se știe că salariile agenților sectanți variază între 6.000 — 40.000 lei lunar. În operațiunile lor pecuniare sectanții atât de mult contează pe toleranța statului român, încât iată ce poruncă dă predicatorul D. P. din T.-Măgurele, în scrisoarea sa din 10 Iulie 1936 tuturor organelor conducătoare ale comunităților de sub conducerea sa: „În unele comune, perceptorul sau controlorul fiscal sau altă autoritate au cerut registrele casieriei, de aceia spun hotărît, că fratele casier n'are voie să prezinte registrele” (pag. 46).

Sub raportul acesta tudoriștii sunt mai practici, ei pur şi simplu, nu dau chitanțe. Într'o scrisoare adresată partizanilor lor, șefii coalizați ai întreprinderii tudoriste le spun limpede să nu mai ceară chitanțe pentru banii trimiși.

Dealtfel râvna mântuirii e așa de mare la sectanți, încât o bandă de adventiști falsificatori de monede, din comuna Cetățeni-Muscel au stat ani îndelungați la pușcărie. Acum își face osânda tot pentru falsificare de bani o profeteasă tudoristă — Fotinia Chițescu din Pietrari — Dâmbovița.

Până acum în urmă latura aceasta a acțiunii sectelor a fost puțin cercetată. Preoțimea a căutat să lămurească şi să combată aberațiunile dogmatice, iar presa, cu deosebire „Universul”, în nenumărate rânduri a semnalat şi a dovedit acțiunea subversivă a sectelor, cari neîncetat şi tot mai susținut sapă la temelia statului nostru național. Lucrarea părintelui Metodie pune în lumină aspectul cel mai vulgar al acțiunii sectelor, cari cu un cinism de înconștienți exploatează naivitatea sătenilor, prădându-i până la sânge de rodul muncii lor. Suntem siguri că această carte va avea răsunetul dorit, deschizând ochii multor rătăciți sau amețiți.

Preot G. C. DICULESCU

IARAȘI ACONFESIONALII

Circulara Sf. Sinod Nr. 373/940, care ne a-trage atenția asupra faptului, că secta tudoristă se ascunde acum sub denumirea de Creștini după Evanghelie, pune din nou problema situației pe care sectele o au în fața legilor.

Ascunderea despre care este vorba mai sus a fost posibilă datorită situației legale a acestei secte și a fost operată cu un scop precis.

Se știe că toate sectele din țara noastră, profitând de un loc din legea pentru regimul general al cultelor care spune: «Se mai poate pă-răsi un cult fără a trece la un altul» (aconfesio-nal), se ascund în fața legilor sub denumirea de aconfesionale. Desigur a spune, că poate exi-sta creștin fără să aparțină unui cult, este tot una cu a afirma că poate exista om, care să nu aparțină niciunui neam. Este interesant de știut scopul și intenția cu care legiutorul a stre-curat acest articol în lege. Fiindcă explicația pe care Ministerul Cultelor încearcă să o dea la provocarea noastră prin adresa Nr. 3922/938 și care spune: «avem onoare a vă face cunoscut că asociațiunile religioase recunoscute nu sunt culte. Ca atare când cineva părăsește un cult și trece la o asociație religioasă recunoscută, în declarația sa de trecere neindicând un cult, i se face mențiunea pe actul de naștere, că a pă-răsit religiunea ortodoxă, catolică etc... fără a trece la alt cult». Iar mai departe: «Până acum nu s'a găsit alt termen mai adecuat decât cel aconfesional — spre a arăta că un credincios al unui cult a trecut la o asociație religioasă recunoscută», nu face decât să ne arate că auto-ritatea, cu bună știință, întreține această stare haotică. Fiindcă noi știm că nu numai «asocia-șiile religioase recunoscute» cum zice adresa, dar și cele nerecunoscute procedează tot astfel. Adică sunt tot aconfesionali. Și atunci, dacă în fața legii și cel pe care-l vrei «recunoscut» și cel pe care nu-l recunoști sunt identici, cum poți

afla care este unul și care este cellalt? Iată, secta tudoristă vine acum și cere drepturi, pe care ultimele decizii, rămase dealtfel literă moartă, le acordau, câtorva secte, între care și Creștinilor după Evanghelie. Cu ce poate do-vedi acest lucru? Desigur cu nimic, fiindcă sta-rea civilă și a unora și a celorlalți este identică, adică aconfesionali. Și atunci cer drepturi pe simplul motiv că așa le dictează interesele lor actuale. Sau, un conducător de comunitate ad-ventistă, a cărui stare legală este tot «aconfe-sional», vine și cere «bilet de indentitate» și care i se dă de către Minister, cu expresia: «conducă-tor al comunității adventiste de ziua a șaptea din localitatea...». Desigur acest «bilet de iden-titate» i se acordă tot pe cuvânt, fiindcă situația legală este aceea de aconfesional.

Deci, denumirea sectei, când este vorba de actele stării civile, și deci de mijlocul de a ști precis situația religioasă a cuiva, nu este admi-să, dar când este vorba de autorizații liberate de Minister, ea este admisă. Nu mai discutăm in-tenția imorală cu care sectele se ascund după acest termen. Noțiunea de aconfesional fiind în fond identică cu cea de ateu, sectanții totuși o admit în situația cu care ei se prezintă în fața legilor.

Dacă autoritatea ține totuși să declare, «re-cunoscuți» pe unii, atunci să o facă numai celor cari și-au declarat precis situația lor religioasă. Vrea deci ca să fie recunoscuți Creștinii după Evanghelie sau Adventiștii de ziua a șaptea sau și alții, atunci să-i aleagă după situația lor le-gală și singura precisă. Atunci va ști autorita-tea cu cine are de a face și va opri ca fiecare să-și schimbe titulatura după bunul plac sau mai ales după cum îi cer interesele.

Pr. IOAN R. SERGHIE
Gostinu-Vlașca

STRAJERIA

ȘI PREOTUL ÎN STRĂJERIE

Sunt de multe ori lucruri și fapte ce se petrec sub ochii noștri, cari fie că nu am avut prilejul, fie că nu ne-am ostenit să le cercetăm mai cu amănuntul, le socotim totuși cunoscute și bazați pe o astfel de cunoaștere, ne permitem să le judecăm, admitându-le, sau înfierându-le, cu destulă ușurință. Nu avem însă dreptate întotdeauna. Sunt de multe ori lucruri, pe cari dacă vrei să le judeci, au nevoie de o cunoaștere mai complectă și mai adâncă. Așa ar fi și cazul cu Străjeria, pe cari unii o judecă doar după manifestările ce au loc la diferite sărbători naționale, manifestări cari de obicei constau din ocuri și exerciții gimnastice.

Din această cauză unii au crezut și poate alții mai cred încă și acum, că Straja este o instituție de educație fizică.

Tot așa unii, cari s'au ostenit a se interesa ceva mai de aproape, cred, că Straja se ocupă pe lângă educația fizică și puțin de educația patriotică și națională. Dar și aceștia se înșală, pentru că „Straja Țării” se ocupă de educația integrală a tineretului, dela vârsta de 7-18 ani băieții și 7-21 ani fetele, având la baza tuturor preocupărilor educația *moral-religioasă*.

Iată ce spune în această privință distinsul Comandant al „Străzii Țării” Excelența Sa D-l Teofil Sidorovici în conferința rostită la 1 Martie 1939 la Soc. „Tinerimea Română”:

„Noi voim să creem un nou tip, așa cum îl visează și cum îl vrea Acela care este cârmuitorul Țării și al poporului nostru, un tip nou de Român, perfect echilibrat din toate punctele de vedere. Acest echilibru trebuie făcut printr'un calcul atent și în acest calcul trebuie să știm precis coeficientul pe care îl dăm fiecărei laturi din problemele noastre de educație integrală.

Mulți au crezut la început că noi suntem o instituție de educație fizică, alții au crezut că ne ocupăm numai de educația patriotică și de educația națională. Nu. Noi dela început ne-am angajat în complexul armonic al educației integrale a copilului, prin folosirea tuturor factorilor ce-o compun, iar ca bază la această educație am fixat educația *moral-religioasă*, iindcă pe această latură trebuie și va trebui să clădim individualitatea de mâine, încadrată în colec a etnaie vita mare a Națiunii.

Am dat însemnătate apoi laturii național-patriotică; un patriotism nu teoretic, ci practic, trăit și înfăptuit prin munca de toate zilele, generator de acțiuni mărețe. Apoi am asociat celelalte trei laturi și anume: educația socială, educația tehnică-străjerească și educația fizică. Deci educația fizică a fost un mijloc și nu scop, iar scopul a fost educația *moral-religioasă*, alături de cea națională și culturală”.

Dacă acestea sunt rosturile „Străzii Țării” și dacă la baza tuturor preocupărilor sale este educația moral-religioasă, se mai îndoește cineva de rostul preotului în străjerie? Sau, mai poate oare vre-un frate preot să nu grăbească pașii săi spre a îmbră, țișa cu toată căldura sufletului său această nou-cale, pentru a-și desăvârși apostolatul căruia s'a dedicat?

Tineretul școlar este terenul în care preotul este chemat a face catehizarea. Dacă în ajutorul său-pentru această mare operă „catehizarea”, vine și, „Straja Țării” care are la temelia sa educația moral-religioasă, mai poate oare preotul să rămână indiferent față de această mare operă a Marelui Străjer? Desigur, că nu.

În „Straja Țării” preotul are nu numai un rost dar are chiar o datorie. Însăși „Deviza noastră” în cepe cu frumosul cuvânt: „Credință”, credință în Dumnezeu, credință în destinele Neamului, credință în Regele Țării.

Străjeria vine și reînvie toate practicile religioase cari au fost date uitării, le dirijează pe cele existente și face ca să pălpăie flacăra credinței cu ma multă însuflețire. Tinerii străjerii cari sunt crescuți în această nouă viață, vor deveni credincioșii de mâine, cari vor forma Biserica vie dorită de Marele Străjer și pentru care ne străduim noi preoții.

Se cere însă ca lângă învățător, care a fost cel dintâi chemat să facă educația integrală a tineretului, să activeze și preotul, pentru ca succesul să fie cu adevărat cel dorit.

Despre felul cum trebuie să lucreze preotul în străjerie, într'un articol viitor.

S ă n ă t a t e !

Preot, N. ALEXANDRESCU—URLAȚI
Comandant de Cohortă în „Straja Țării”

I N V I D I A

SF. VASILE Migne 31,372—376

Să ne ferim, fraților, de patima invidiei, ca să nu ne facem părtași faptelor celui protivnic (rău), învrednicindu-ne de aceeași osândă cu el. Dacă invidiosul cade în osânda diavolului, cum va putea el scăpa de pedeapsa rânduită acestuia?

Nimic nu se încuibează mai ciudat în inima omului ca patima invidiei; aceasta prea puțin e dăunătoare pentru alții, căci mai întâiu neajunsurile ei se resfrâng asupra pătimășului. După cum fierul e ros de rugină, tot așa și sufletul omenesc de către pismă; ba, ceva mai mult, după cum se spune că viperile când se nasc trebuie să sfâșie pânțele care le-a purtat, în același chip și pisma după ce s'a născut nimicește sufletul în care a luat ființă.

Invidie înseamnă măhnire în fața fericirii aproapelui, pentru că supărările și neplăcerile de tot soiul niciodată nu-l părăsesc pe invidios. A dat rod îmbelșugat țarina aproapelui și casa lui e plină de toate în această viață și bucuriile nu se sfârșesc la acest om? Toate acestea sunt hrană pentru boala pismașului și adăogire la suferința lui. Așa că cu nimic nu se deosibește de un om desbrăcat de haine și care primește lovituri din toate părțile.

E cineva voinic și sănătos? Aceasta îl rănește pe invidios. E un altul mai frumos decât el? Incă o altă rană. E cineva care depășește pe mulți cu însușirile lui sufletești și din pricina înțelepciunii și darului vorbirii este privit de toți și demn de râvnă? Un altul e mai bogat și se fălește cu darurile și ajutorarea celor săraci și mare-i lauda ce vine dela aceștia? Toate acestea sunt lovituri și răni care-l lovesc în adâncul inimii. Răul cel mare al acestei patimi stă în aceea că nu poate fi mărturisită; însă cedează, căci pismașul se întristează, se uluește, se roșește și se pierde din pricina răutății.

Fiind întrebat despre această boală se rușinează a mărturisi: că sunt invidios și rău și că mă supără binele prietenului meu și că mă doare fericirea fratelui meu și că nu pot suferi bucuriile streine, fiindcă norocul altora îl socolesc. nenorocire. Cam acestea ar mărturisi el, dacă ar voi să spună adevărul. Nevoind însă să spună ceva despre acestea, își ascunde suferința în adâncul inimii, sdrobindu-i și nimicindu-i sufletul. În felul acesta nu-și caută nici doctor pentru boală și nici leacuri nu e în stare să găsească împotriva ei, deși Scripturile sunt pline de astfel de doctorii, așteptând în schimb o ușurare a răutății: nu cumva va vedea căzând vreunul din cei pismuiți de el.

Acesta este sfârșitul invidiei: să vadă pe cel invidiat — nenorocit din fericit, — iar pe cel demn de admirat — demn de compătimit. Numai atunci se mulțumește și este prieten cu cineva, când îl vede plângând sau înbrăcând doliu. El nu se bucură cu cel ce se bucură, ci plânge cu cel ce plânge. Iar faptul că deplânge și el schimbarea vieții cuiva, care a căzut dintr'o stare într'alta, nu face acest lucru din dragoste sau fiindcă îi este simpatic, lăudându-l pentru soarta dintăiu, ci pentru a-i face durerea și mai amară.

Pe copil îl laudă după ce-a murit, cu mii de laude încununându-l, ca frumos la chip, silitor la învățătură, respectuos față de toți, neavând pentru acesta o așa de frumoasă limbă, dacă ar fi trăit. Iar dacă vede că mulți se grăbesc cu laudele, schimbându-se iarăși, invidiază și pe cel mort.

Admiră pe cel bogat, după decădere și laudă frumusețea corpului, sau vigoarea și sănătatea acestuia după boală. Și în general, e dușman al celor prezente și prieten al celor trecute...»

Din grecește de
Pr. NIC. TĂNĂSESCU-COCIOC

INSTALAREA PREA CUC. PREOT ALEX. N. IONESCU CA PROTOIEREU AL CIRC. I CAPITALĂ

Duminică 21 Iulie a. c., s'a făcut cu o deosebită solemnitate instalarea Cuc. Preot Alex. N. Ionescu ca Protoiereu al Circ. I Capitală.

Solemnitatea a avut loc în bis. Sf. Gheorghe Grivița, ctitoria Casei Muncii C. F. R.

Dimineața s'a oficiat Sf. Liturghie în sobor de către P. C. Preoți: Chiril Popescu, profesor secundar, efor al Bisericii Ortodoxe Române, D. Manta, parohul bisericii, Parcul Domeniilor» Alex. N. Ionescu noul Protoiereu și diaconii: Decebal Serfeșanu dela biserica «Domnița Bălașa» și Aurel Dumitrescu dela biserica «Sf. Gheorghe-Grivița», răspunsurile fiind date de corul bisericii sub conducerea d-lui Const. Tisescu dirijor și funcționar la C. F. R.

După Sf. Liturghie s'a oficiat un Te-Deum în prezența a numeroși preoți și miniștri printre carii notăm: Pr. Prof. Univers. Grigore Cristescu, Pr. Prof. Dr. Marin C. Ionescu cu Doamna, Prea C. Pr. Protoierei I. Bucur și T. Rădulescu, Prea C. Preoți: C. Balulescu, N. Iordănescu, M. Șerpoianu, I. Popescu-Călinești, C. Moise, Gh. Alexandrescu, Lupașcu Andreescu, I. Vartolomei, Al. Petcu, Ulpiu Petrescu, I. Gagi, I. Sachelarescu, Gafton Ionescu, Clement Popescu, Dr. H. Cojocaru, Rădulescu-Olt, Vintilă Andronescu, Leonida Popovici, Ierom. Dionisie Lungu, precum și domnii: Ing. Virgil Ionescu Dir. Atelierele Grivița-Vagoane, Gh. Diaconu, conducătorul Serv. Cultural al Casei Muncii C. F. R., Prof. I. Kanu, Prof. Iorgu Stoian, Av. C. Popescu, Inspector școlar d-na și d-l Ștefan Dimitriu, d-na Pr. Prof. Stelian Ionescu, d-nele, Ev. Vintilescu, Petrine Popescu, Suzane Mihăilescu, T. Petrescu, domnii Ioan P. Ioan, T. Turcanu, D. Stoian, I. Caleap și mulți alți prieteni, cunoscuți și enoriași ai noului protopop.

După Te-Deum, P. C. Pr. Ec. Const. Moisiu, consilier referent la Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor, citind decretul de numire, înmânează noului Protoiereu brâul, culionul roșu și bastonul, și printr-o însuflețită cuvântare, după ce arată greutățile misiunii de protopop, îi urează spor la muncă rugând pe toți a-i da cuvenita

ascultare, mai ales în aceste vremuri grele, când preoțimea alături de toată suflarea românească, este îndurerată prin răpirea a două ținuturi din scumpa noastră țară.

D-l Gh. Diaconu din partea Casei Muncii C. F. R. arată, de ce această instituție sprijină biserica, prin ridicarea de locașuri de rugă și că se simte mulțumit, că un slujitor al uneia din bisericile ridicate de această instituție, a fost învrednicit ca protopop.

D-l I. Caleap, controlor C. F. R., din partea enoriașilor, urează spor la muncă, arătând mulțumirea enoriașilor, căci cinstirea dată preotului lor se resfrânge și asupra lor.

D-l Av. C. Popescu se asociază urărilor făcute, în numele Asociației Generale a cântăreților bisericești, scuzând lipsa d-lui Prof. I. Popescu-Pasărea.

Vorbește după aceea P. C. Pr. Prof. Dr. Marin C. Ionescu dela Parohia bis. «Sf. Ștefan» Cuibulcu-Barză — a cărui cuvântare pentru documentare și frumusețea ei o redăm în întregime —

Prea Cucernice Părinte Consilier-Referent,

Prea Cucernice Părinte Protoiereu.

Frați Preoți și Iubiți credincioși!

Atmosfera sărbătorească, pe care o respirăm ne încarcă sufletele cu o covârșitoare mireasmă duhovnicească.

Serviciul sfintei liturghii, la care am participat, a revărsat asupra noastră harul sfințitor al Tatălui Cereșc!

Dacă sfintele taine împărtășesc credincioșilor darurile nevăzute ale Duhului Sfânt, apoi sfânta liturghie mai presus decât toate celelalte, lucrează în chip tainic și față de cei vii și față de cei morți.

Dacă am pătrunde deplin adâncurile sfintei liturghii, am muri într-o clipă! exclamă unul dintre sfinții bisericii noastre.

Iată motivul temeinic pentru care bucuria noastră dă în răscol!

După încheierea sfintei liturghii ni s'a adus la cunoștință înalta distincțiune și marele serviciu public la care a fost înălțat fratele nostru Pr. Alexandru Ionescu, slujitor al acestui sfânt lăcaș..

Orice serviciu public este o rugăciune obștească — așa în cât ne dăm prea bine seama de ce atmosfera sărbătorească de care ne învrednicim azi este cu mult crescută și sporită.

Preotul Ionescu Alexandru este un element tânăr și plin de avânt, dar nu tinerețea l-a indicat pentru postul de grea răspundere ce i s'a încredințat, după cum nu bătrânețea a fost motivul pentru care a încetat chemarea distinsului său antecesor.

Insușirile sufletești ale noului nostru protoereu au fost adevăratele elemente, care au decis ridicarea sa la această nouă vrednicie.

Suntem adânc încredințați că-și va utiliza vârsta tinerețelor sale în chip atât de înălțător, în cât nimeni nu va cuteza «să defaime tinerețile sale — cum glăsuște sfântul apostol Pavel.

Bucuria acestei fericite înălțări o datorăm în întregime I. P. S. Patriarh D. D. Dr. Nicodim Munteanu, care cu bunătatea și înțelepciunea sa părintească cheamă la lucru toate energiile, împânzind vârstele și verificând însușirile.

Rugăm pe P. C. Consilier referent Constantin Moisiu să asigure pe Înalt Prea Sfințitul Patriarh de via noastră recunoștință pentru fericita alegere a noului și tânărului nostru protopop, îndatorându-ne totdeauna să-i arătăm cuvenita supunere și necurmată colaborare!

În cuvântarea Sa, Părintele Consilier Constantin Moisiu vestește noului numit «îndoită cinste». Eu îmi voi permite, Părinte Protoereu, să-ți îndrept atențiunea spre o «îndoită ascultare» și anume:

O ascultare către superiorii, pe care cu cinste și cu devotament trebuie să-i servești și o altă ascultare către subalternii cari-și pun în mâinile P. C. Tale toată supunerea și ființa lor. Tradiția noastră administrativă-bisericească a găsit că protopopul este «ochiul și urechea chiriarhului». Fără să atingem cu ceva bunele noastre tradiții, voi îndrăzni totuși să-mi desvălui bunele mele intențiuni și-ți voi recomandă

să fii cu adevărat ochiul înțeleptului nostru Stăpân și mulțumită aducem Domnului că Frăția Ta ai ochiu plin de energie și de vigilență; însă îți cerem cu stăruință să fii ureche, care să asculte cu răbdare și fără oboseală toate păsurile preoților în subordine, căci numai așa vei informa cinstii și just, pe cel care te-a înălțat pe Sfinția Ta tocmai fiindcă ne iubește prea mult pe noi!

Imi vin în minte cuvintele psalmistului: «Dreptul ca finicul va înflori și ca cedrul cel din Liban va odrăsli». Psalmul 92,12.

Finicul trăește prin ținuturi nisipoase și-i priește lângă izvoare răcoritoare.

E de ajuns să zărești din depărtare un finic și fără să vrei în acele ținuturi secetoase alergi după finic, fiindcă mergi în mod sigur la izvor.

În același chip și P. C. Ta vei reprezenta pentru obștea ortodoxă izvorul răcorit al Sfintei Evanghelii, cu care și până azi ai știut să adăpi sufletele dornice de mântuire.

Cedrul este un copac uriaș, care domină lanțurile de munți falnici.

El înfruntă toate vânturile, vijeliile și furtunile cu aceeași neînfrântă tărie ca și stejarul țării noastre.

Taina acestei țării a cedrului stă în faptul că are o rădăcină cu mult mai mare de cât tulpina sa, înfigându-și adânc și pe o rază covârșitor de mare rădăcinile sale.

Dorim ca și Sfinția Ta să ai tărie și credință adânc înrădăcinată și să înfrunți cu bărbăție toate curente străine și toate intervențiile lăaturalnice, păstrând cu demnitate rolul frumos ce ți s'a încredințat.

Fii tânăr și verde ca finicul, care se adapă din izvor proaspăt.

Fii falnic și rezistent ca cerul de pe Liban!

Autoritatea bisericească se poate depe acum felicita cu energia Sf. Tale iar noi așteptăm să-ți începi frumos lucrul, ca să te putem secundă.

Părintelui Consilier Moisiu îi dorim ca și ceilalți protoerei ce-i vor fi rânduiți colaboratori să fie de aceeași altitudine morală ca și sărbătoritul de azi căruia îi dorim sănătate și spor la lucru!

Tuturor răspunde noul Protoiereu Alex. N. Ionescu, care mărturisește că a simțit, în urma numirii în această demnitate, și bucurie, dar mai multă îngrijorare față de problemele grele, care se pun astăzi în viața bisericii și a neamului nostru și tinerețea mi l-ar ajuta în destul la rezolvarea lor, dacă nu ar avea în juru-i pe cei mai mare decât C. Sa, experimentați, destoinici și pe I. P. S. Patriarh, ierarhul cel mai devotat intereselor sf. biserici.

Făgăduiește că și va face datoria ca Protoiereu, tot așa cum și-a făcut-o ca preot, și nu va uita niciodată necazurile, pe care le cunosc numai preoții și pe care, în toate împrejurările le va expune I. P. S. Patriarh.

Singurele și întâiele Cuc. Sale călăuze vor fi «slujirea dreptății, a credinței, a iubirii, a adevărului și pacea cu cei cari chiamă pe Domnul».

Ca unul, care n'are susținători politici sau de altă natură, socotesc că va avea independența trebuitoare, atunci când va avea să in-

formeze sau să hotărască ceva și deci singura C. Sale preocupare în astfel de împrejurare va fi binele sf. biserici, bunul renume al preotului, și armonia ce trebuie să existe între administrația superioară și cler. Mulțumește tuturor celor ce au luat parte la această sărbătoare.

În casa parohială, a urmat după aceea o mică gustare, la care au luat parte cei cari au avut plăcere și cu care ocazie s'au rostit câteva cuvântări de către d-nii: Prof. Iorgu Stoian, I. P. Ioan, Protoiereu I. Bucur, Pr. Prof. Univ. Grigore Cristescu, Pr. M. Șerpoianu, Pr. Gafton Ionescu, Prof. I. Manu, Pr. Stelian C. Marinescu, Ierom. Dionisie Lungu, Pr. Dr. Marin C. Ionescu, Ing. Virgil Ionescu, Prea C. Pr. Ec. Const. Moisiu, făcând urări pentru I. P. S. Patriarh și dorind activitate spornică noului protopop.

A răspuns mulțumind tuturor și asigurând că și va face datoria cu tot devotamentul, Noul Protoiereu Alex. N. Ionescu.

Asistent

INSTALAREA PREA CUCERNICULUI PREOT TRAIAN C. COSTEA CA PROTOIEREU AL Circ. II CAPITALA

Duminică 21 Iulie, a avut loc solemnitățile instalării protoiereului Traian Costea la circ. II din Capitală. Sf. Liturghie s'a oficiat în biserica «Isvorul Tămăduirii» din Str. Puțu cu apă rece, de către P. S. Arhiereu Dr. Veniamin Ploșteanu, Vicarul Sf. Patriarhiei, asistat de către P. C. Protos. Dr. V. Vasilache, Secretarul General al Sf. Patriarhiei și de un sobor de preoți din toate provinciile românești.

După Sf. Liturghie P. S. Arhiereu Vicar a săvârșit hirotesia noului Protoiereu.

Din partea autorității civile era de față, în

numeroasa asistență, d-l *Stancu Brădișteanu*, Director General în Ministerul Cultelor.

P. C. Pr. *Marius Constantinescu*, Revizor Ecclesiastic, a citit decretul chiriarhal prin care părintele Dr. Traian Costea a fost întărit în postul de protoiereu. A arătat noului numit cinstea ce i se face și greutatea sarcinei, îndemnându-l să și îndeplinească misiunea în frica lui Dumnezeu și în respectul față de Sfânta Evanghelie, de legile bisericesti și civile. A declarat apoi instalat pe noul protoiereu.

După acestea, a luat cuvântul 'P. S. Sa Arhiereul Veniamin Ploșteanu vicarul Sf. Patriarhiei, care a spus următoarele

Mi-a fost dat mie, ca să iau parte la așezarea frăției tale ca paroh al acestei sfinte biserici, acum cu câțiva ani în urmă, cu care ocazie am urât, ca să îndeplinești sarcinile de păstor

cu vrednicie și cu toată demnitatea, spre binele sfintei noastre biserici și bucuria I. P. S. Arhiepiscop-Patriarh al Țării.

Astăzi, slujind în mijlocul unui sobor de

preoți, am avut bucuria, Prea Cucernice Părinte, să citesc rugăciunile prohirisirii Sf. Tale în cinstea de Protoiereu al Capitalei circ. II.

Frumusețea bisericii frăției tale, activitatea deosebită pe teren pastoral, cultural și național, înțelepciunea pe care ai dovedit-o în atâtea încercări, studiile alese pe care le-ai făcut, au fost factorii de seamă, cari s'au unit și au ajuns la urechile Înalt Prea Sfințitului Patriarh, care din rândul atâtor preoți de seamă din Capitală, te-a cinstiț și înălțat cu cinstea de Protoiereu, potrivit cuvintelor Sfântului Apostol Pavel către Timotei când zice: «Preoții cari își caută bine de dregătorie, de îndoită cinste să se învrednicească, mai ales cei ce se ostenesc cu cuvântul și cu învățătura» (I Tim. V. 17).

A luat apoi cuvântul părint. M. Stratulat dela bis. Spirea-Veche, rostind următoarele:

Sfânta noastră Biserică ortodoxă română, în a noastră de Dumnezeu păzită patrie, desfășurându-și rostul lucrurilor sale potrivit învățăturilor Sf. Scripturi, și normelor Sfintei Tradițiuni, în decursul timpurilor, a îndeplinit ceea ce Dumnezeu a binevoit și poporul drept credincios a așteptat: propovăduirea credinței și împlinirea faptei creștine.

Această sfântă și dumnezească misiune a Bisericii noastre strămoșești a trecut prin multe vremuri, unele bune, altele mai puțin bune, dar în toate acestea nu a cunoscut șovăire, nu a cunoscut slăbiciune. Ci prin tăria puterii sale dumnezești și a harului preoției, — slujitorii Sf. Altar au călcat peste scorpiile și balaurii necredinței și peste toată puterea vrăjmașului răufăcător asupra sufletului omenirii și asupra vieții obștești.

Biserica noastră ortodoxă-română a rămas neclintită în Sfântul Său Așezământ, după cum și prea cinstiții săi slujitori au rămas străjuitori neclintiți ai sfintei serviri bisericești.

Această pozițiune a bisericii noastre strămoșești și a clerului său se datorește în primul rând alegerii, pe care ocârmuitorii bisericești au făcut-o asupra chemării slujitorilor Bisericii și în al doilea rând se datorește pregătirii sufletești intelectuale, morale și de sânguință a

Nu mă îndoesc, că această înălțare a frăției tale va fi un nou îndemn pentru emulațiunea în slujba altarului și o pildă pentru frații preoți, cari sunt sub conducerea directă a frăției tale.

Fie ca alegerea, pe care a făcut-o I. P. S. Arhiepiscop-Patriarh să fie spre înălțarea bisericii și a neamului.

Fie ca frații preoți să ia pildă, ca unul pe altul să se întrecă spre slujba Domnului, înfrumusețarea sfintelor locașuri, slujirea cu vrednicie și demnitate spre mulțumirea poporului drept credincios, care așteaptă dela păstoriilor lor sufletești învățătura cea sfântă, care isvorăște din isvorul cel pururea curgător al Evangheliei Mântuitorului Hristos spre mântuirea lor sufletească și bucuria cea întru Domnul.

faptei de care a dat dovadă cei chemați și aleși preoției.

În adevăr, Prea Sfințiții Chiriarhi au avut o deosebită grijă pentru alegerea clerului la servirea Altarului și a tot așa de mare grijă și atențiune pentru chemarea în slujbele administrative bisericești a celor mai distinși cucernici preoți, cari să administreze și să lucreze în Eparchie potrivit atribuțiunilor lor în numele și pentru Înalt Prea Sfințitul Chiriarh.

Din acest punct de vedere Înalt Prea Sfințitul Nicodim, Prea Fericitul Patriarh al României, și-a ales în administrația bisericească a Protoieriei a II-a din Capitală, ca Protoiereu, pe Părintele Traian Costea, Doctor al Facultății de Teologie Ortodoxă dela universitatea din București și Paroh al Bisericii «Isvorul Tămăduirii», care este o distinsă figură preotească din punct de vedere intelectual, moral, bisericesc și social.

Pentru noi preoții din București și pentru poporul drept credincios această alegere a Prea Cucernicului Dr. Traian Costea ca Protoiereu al Circ. II-a Capitală, pe lângă că își însușește o justificare pentru I. P. S. Patriarh, dar își dovedește o realitate de fapt pe care o exprimă atât personalitatea părintelui Dr. Traian Costea, cât și activitatea sa bisericească și socială,

care sunt ale timpului de față necesare pentru trebuințele zilei de azi, atât în biserică cât și în lumea dreptcredincioșilor.

Sunt puțini doctori în teologie ortodoxă și printre acești puțini se află și noul Protoiereu Traian Costea, pentru că titlul de doctor în teologie cere inteligență și muncă, dar acordă între altele și dreptul de a fi profesor universitar.

Cărturăria științifică a cuiva dovedește inteligența personală, care este o nobleță naturală dată de Dumnezeu, iar aceasta la rândul său, arată virtutea și ca atare moralitatea personală a cărturarului.

Noi preoții am văzut în părintele Doctor Traian Costea inteligența scilicet, munca neobosită și bine ordonată, constatată în rodnicia lucrărilor P. C. Sale cum și corectitudinea și demnitatea în cuvânt, în scris, în administrația bisericii sale, în slujirea Altarului, în faptă și în atitudinile vieții sale în societate, dintre care aș putea anunța numai una singură.

Când M. S. Regele, prin Înalta Sa grijă, a binevoit a da tineretului român o bună și frumoasă îndrumare, mai întâi prin cercetășie și apoi prin străjerie, Comandamentul Suprem al organizațiunii prin d-l Colonel Ulise Sâmboteanu, încă de prin anul 1934 a apelat la colaborarea bisericii prin preoțime. Dintre toți preoții din București au răspuns numai câțiva și între acei câțiva se găsea și Părintele Costea, care s'a oferit de bună voie și fără vreun beneficiu material să-și ia o mare și grea răspundere de a participa ca membru în consiliul duhovnicesc depe lângă cercetășie-străjerie în vederea organizării serviciului de asistență religioasă în aceste instituții pentru întreaga țară.

În cadrele acestor atribuțiuni, Sfinția Sa a elaborat «*Călăuza preotului duhovnicesc în cercetășie*» aprobată de Sf. Patriarhie și de Coman-

damentul suprem al acestei instituțiuni a tineretului și care a fost tipărită pentru a fi pusă la îndemâna preoțimei. Nu mai puțin P. C. Sa a îndeplinit cu aceeași râvnă și alte lucrări în urma cărora M. S. Regele a binevoit a-i conferi «*Virtutea Cercetășească*» de argint. Iar Sf. Mitropolie, pentru osteneala P. C. Sale în cuvânt și, învățătura și fapte apostolice i-a conferit «*Crucea Patriarhală*», ca semn de cinste pentru roadele muncii sale pastorale, și ca să fie și pentru alții un îndemn de bună purtare și de îndoită muncă spirituală.

Pentru noi preoții din București și în deosebi din acest Protopopiat, alegerea P. C. Sale ca Protoiereu al Circ. II-a din Capitală, făcută de I. P. S. Patriarh este desăvârșit justificată, dându-ni-se astfel un protoiereu al întâietății de onoare față de ceilalți clerici și care în calitate de reprezentant al I. P. S. Patriarh Nicodim, în anumite atribuțiuni administrative bisericesti, va ști să facă legătura între cler și Chiriarh, să coordoneze atitudinile preoților între ei și să rezolve situațiuni de administrație bisericească în prezent și în viitor, tot așa de bine, după cum și-a făcut datoria pe deplin și în trecut în alte atribuțiuni de onoare pe care le-a exercitat din partea bisericii.

Urăm I. P. S. Patriarh sănătate și fericirea aceea, pe care noul Protoiereu dimpreună cu preoții Circ. II-a din Capitală i-o va aduce prin unirea lor în cugetul și în simțirea muncii, atât în biserică cât și în mijlocul poporului dreptcredincios, iar din partea noastră a preoților acestui Protopopiat, urăm Părintelui Dr. Traian Costea, noul, și prea iubitul nostru Protoiereu, toată bucuria încrederii și dragostei frățesti, pe care i-o acordam în trecut, i-o manifestăm în prezent și de care ne simțim legați și în viitor.

Cuvântarea noului protoiereu

A fi protoiereu este o cinste, dar este și o sarcină. Sunt conștient de această sarcină grea nefiind acesta un loc de mândrie, ci un post de muncă, de jertfă și de osteneală pentru binele și sporul bisericii.

Știu că de aci înainte voi avea mai multe griji, dar și un câmp mai larg de lucru, pentru

biserica neamului nostru al cărui pridvor a fost făclie de lumină pentru mințile românești și al cărui altar a fost masă cerească pentru încălzirea inimilor strămoșești, împingându-le la fapte mari, eroice. Istoria românească, scrisă cu jertfele înaintașilor, stă mărturie neminci-noasă.

Și astăzi Biserica este chemată să ia parte activă și efectivă la rezolvarea tuturor chestiunilor de natură morală, națională, socială, culturală, economică și filantropică, pe care nevoia vremilor în care trăim le-a creat. Subliniez problemele cu caracter social și filantropic mai actuale ca ori când și pentru care Biserica în acord deplin cu Primăria conlucrează. Mă gândesc la ajutorarea celor concentrați, la asistența celor bolnavi, sărmani și în suferință, precum și la frații noștri refugiați din Basarabia și Bucovina de nord în fața năvălirii și stăpânirii străine. Pentru aceștia Biserica și frații noștri preoți au contribuit și au colectat prin bisericile lor, până acum suma de peste lei 1.000.000.

Ne trebuie o atmosferă morală sănătoasă. Atmosfera infectă și neprielnică de până acum a început să dispară. Constatăm cu mândrie o îndreptare în bine a stărilor de lucruri și vedem, că din inițiativa M. S. Regelui Carol al II-lea se dă o solidă educațiune morală viitoarelor generațiuni spre binele Bisericii și al neamului românesc.

Slăbirea credinței, curențele subversive, propaganda sectelor religioase în parohiile periferice din Capitală, otrava alcoolului, bolile sociale, lipsa de respect față de legi și de autoritate, superficialitatea în muncă și vorbe, lipsa de demnitate și de conștiință, egoismul păcătos, care desbracă pe aproapele nostru fără nicio muștrare de cuget, iată câteva din cauzele crizei morale.

Nu încap nicio îndoială, că Bisericii și slujitorilor ei le incumbă chemarea și datoria în primul loc să consolideze temelia credinței religioase, să înalțe moralul și să traducă în fapte virtuțile creștinești.

Regenerarea sufletească a poporului este una din atribuțiunile principale ale Bisericii. Pentru aceasta trebuie să avem și ajutorul mirenilor — apostolatul laic — iar noi preoții să fim numai ai slujbei noastre, pentru că altfel ne facem nevrednici de chemarea noastră sublimă.

Mi-ați încredințat semnele distinctive și ale puterii protopopești. Am mai avut aceste simboluri și în părțile Buzăului, unde am fost protopope, până acum câțiva ani când m'am transferat în București. Atunci m'am achitat conști-

incios și demn de această însărcinare. Acum când pășesc în al 18-lea an de preoție, îndrăznesc să afirm că am dobândit o anumită experiență. Sunt încredințat, că atunci când aceasta îmi va lipsi, instrucțiunile și îndrumările Înalt Prea Sfințitului nostru Patriarh și ale distinșilor săi colaboratori le voi dobândi.

Sper, că printr'o pildă de viață pastorală și creștină, împreună cu frații de preoție din acest protopopiat, să ne ostenim mai mult în cuvânt și în învățătură (I Tim. V. 17). Atunci se vor mai reduce lucrările administrative, pentru că știut lucru este, că acolo unde primează spiritul, unde lucrează Evanghelia, acolo biroul va avea mai puțin de lucru.

La biruință nu putem ajunge, Prea Cucernici Părinți, decât prin stăruință, prin stăpânire de sine și prin răbdare. Accentuez în chip deosebit pentru vremurile excepțional de grele pe care le trăim, că aceste trei virtuți constituiesc trei stâlpi de granit, pe care întemeindu-se caracterele biruie în lupta vieții toate împotririle venite dela oameni și dela împrejurări.

În nădejdea că la sfârșitul acestei însărcinări voi putea spune și eu cuvintele Sf. Apostol și Evanghelist Ioan: «Părinte Sfinte, eu te-am preamărit pe tine pe pământ; lucrul pe care mi l-ai dat să-l fac l-am săvârșit». (Ioan 17, v. 4); mulțumesc cu respect Prea Sfințitului Arhiepiscop Veniamin Ploesteanu, Vicarul Sf. Patriarhiei, care s'a ostenit a săvârși dumnezeiasca Liturghie, cu prilejul acestei instalări și a ne da părintescul sfat și arhierasca binecuvântare.

Mulțumesc P. C. Revizor eclesiastic, care ne-a citit decretul chiriarhal și-l rog să depună Înalt Prea Sfințitului Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al României D. D. Nicodim respectuoasele mele omagii, cu dorința de a păstori în rodnicie mulți ani cu sănătate și lungime de zile.

Mulțumesc părintelui Stratulat, care mi-a arătat sentimente de dragoste și frăție în numele preoților.

Mulțumesc autorităților civile și militare, precum și tuturor credincioșilor de aci și din altă parte, cari au participat în număr așa de mare la această solemnitate.

Să trăiți întru mulți ani!

Asistent.

DIN CÂMPUL MISIUNII

Înalt Prea Sfințite, Stăpâne,

În cele ce urmează, respectuos, vă aduc la cunoștință activitatea desfășurată de subsemnatul, în cursul lunii Mai, a. c.:

I. În spitalul Brâncovenesc:

1. Am făcut cca 2500 vizite bolnavilor din spital;
2. Am spovedit 35 bolnavi;
3. Am împărtășit 10 bolnavi;
4. Am citit Paraclisul Maicii Domnului și diferite alte rugăciuni în 40 saloane;
5. Am ajutat sub diferite forme pe bolnavi.

II. În eparhie:

1. În ziua de 11 Mai am cercetat dimineața parohiile I și II Slobozia-Mândra, jud. Teleorman, unde am slujit și predicat despre «Urmările beției». După amiază am luat parte la ședința cercului pastoral și am cercetat parohia Plopii Slăvitești, jud. Teleorman. Atât înainte, cât și după ședința cercului pastoral am avut consfătuiri intime cu preoții și cântăreții din acel cerc, stabilind în de comun acord normele de activitate misionară pentru viitor. Din cele șapte parohii care fac parte din acel cerc pastoral, numai parohia Elisabeta este contaminată de sectanți, dar care acum se găsesc într-o stare staționară, datorită tânărului preot Fl. Cojocaru.

2. În ziua de 14 Mai am luat parte la consfătuirea preoțimii teleormănene, împreună cu P. C. Pr. Consilier D. Cristescu, care s'a ținut la Turnu-Măgurele și despre care v'am raportat la timp.

3. În ziua de 19 Mai, dimineața, am slujit împreună cu P. C. Pr. I. Flueraș, în capela parohiei Gherghiceanu, din Capitală. Cu acest prilej am predicat despre «Păcat». După amiază, am luat parte la serbarea pe care d-l I. Bujoreanu, directorul școlii primare din Balta-Albă, din Capitală, a dat-o în folosul parohiei cu același nume. Am vorbit despre «Beție», la rugămintea P. C. Pr. D. Popovici.

4. În ziua de 26 Mai am cercetat parohia Olteanca, jud. Teleorman, la chemarea P. C. Pr. Marin Popescu, precum și cercul pastoral res-

pectiv, de sub conducerea P. C. Pr. Nicolae Ivan, dela Râioasa, Teleorman. Dimineața am făcut slujbă în sobor, împreună cu toți preoții din acel cerc. Am predicat despre «Femeia Samarineancă». După Sf. Liturghie, împreună cu preoții și cântăreții din cerc, am făcut o procesiune până în mijlocul satului, unde, în fața autorităților județene și comunale și a unei mulțimi de peste cinci mii de persoane, am oficiat un parastas pentru eroii căzuți pe câmpul de luptă și am sfințit monumentul eroilor din acea comună, ridicat prin strădania și cheltuiala P. C. Pr. Marin Popescu și a enoriașilor săi. Cu acest prilej, am vorbit despre «Jertfa eroilor». După masă a avut loc căsătoria a 15 perechi de concubini, la care eu n'am putut asista, trebuind să mă reîntorc la București. Țin să remarc că P. C. Pr. Marin Popescu, deși nu are licența în teologie, totuși are o bogată activitate misionară și culturală, care-i face cinste.

III. Din consfătuirile avute cu P. C. Protoierei ai jud. Teleorman, ca și din informațiile mele proprii, se simte nevoia unei ofensive misionare cu scopul de a înăbuși mișcarea sectantă, foarte pronunțată, din acel județ. Până la o verificare definitivă, reese că în jud. Teleorman, din 196 parohii, 61 sunt contaminate de sectanți, adică o treime.

În această privință îmi fac o plăcută datorie de a vă raporta că activitatea sectanților deși foarte asiduă, totuși este staționară, din cauza măsurilor energice și eforturilor neprecupețite ale P. C. Protoiereu Metodie R. Popescu, în al cărui protopopiat se găsesc cei mai mulți sectanți. Cu toate acestea, preoțimea teleormăneană, care în majoritate este oțelită în această luptă împotriva sectanților, este stânjenită în acțiunea ei de următoarele:

a) de larga bunăvoință pe care o găsesc sectanții la Onor. Minister al Cultelor și Artelor oricâte ori este vorba de crearea unor noi comunități sectante;

b) de lipsa de tact a autorităților județene și comunale față de Biserică și față de slujitorii ei, atât în privința ordinelor pe care le dau sub-

alternilor, cât și a măsurilor pe care le iau fără respectarea legii repausului duminical sau a legii de organizare a Bisericii Ortodoxe Române;

c) de anumiți frați preoți, care nu sunt la înălțimea chemării lor. Toate aceste cazuri le voi aduce la cunoștința I. P. S. Voastre spre a fi sancționați și spre a se pune capăt unei mentalități, care aduce mult rău Sf. noastre Biserici.

De aceea, această ofensivă misionară trebuie reorganizată, extinsă și continuată cu și

mai multe forțe înnoite și cu și mai mare intensitate pe întreg cuprinsul jud. Teleorman. Planul de lucru, pe care-l voi alcătui împreună cu P. C. Protoierei și Preoți la fața locului îl voi supune aprobării I. P. S. Voastre, urmând a-l aplica și în jud. Vlașca și Ilfov, pe care n'am putut să le cercetez până acum, decât prea puțin.

Primiți, I. P. S. Stăpâne, asigurarea respectului și devotamentului meu de fiu duhovnicesc.

PR. F. M. GALDAU

misionarul Sf. Arhiepiscopii

INSTALAREA SLUJITORILOR DELA BISERICA ROMÂNĂ DIN SOFIA

Departa de meleagurile țării noastre, a cărei nostalgie ne stăpânește sufletul până la lacrimi, la toate sărbătorile și ocaziunile când îi pomenim numele, românii din Sofia au trăit, în Dumineca de 26 Mai 1940, clipe de înălțătoare simțire religioasă și românească. Adunați în biserica noastră de aici, membri coloniei, legației și școlii române din Sofia — precum și mulți bulgari, invitați și neinvitați — au sărbătorit începutul misiunii nouilor slujitori ai nevoilor lor religioase

Cu acest prilej a avut loc instalarea părintelui I. Dorobanțu ca preot al Bisericii române din Sofia, a d-lui I. Iufu ca diacon și a d-lui I. Cristea ca psalt al Bisericii române din Sofia.

Deosebit de impresionant și solemn s'a oficiat Sf. Liturghie. Corul cânta liniștit și dulce ultima liturghie slujită de cel care-l încheiase și-l condusesse 17 ani. Reprezentanții noștri diplomatici străluceau în lumina abundentă a celor 7 candelabre. La sfârșitul Sf. Liturghiei, au luat cuvântul Pr. Runcu, Pr. I. Dorobanțu, Excelența Sa Domnul Ministru Eugen Filoti și d-l Chiriac președintele coloniei.

Părintele I. Popescu-Runcu, superiorul de până atunci al bisericii, și delegat al Înaltei Chiriarii la această serbare, recomandă asistenței pe noul hirotonit, în cuvinte duioase și neputând să-și stăpânească emoția despărțirii de oameni și locuri pe unde Sfinția Sa trăise și activase

atâta vreme. P. C. Sa a răspuns mulțumind Pr. Runcu și promițând conștiință și devotament, în aleasa și greaua misiune și încredere cu care *Inalt Prea Sfințitul Patriarh* a binevoit să-l învrednicească, pentru care încredere promite că va rămâne adânc recunoscător.

Excelența Sa Domnul Eugen Filoti, trimisul extraordinar și ministru plenipotențiar al Majestății Sale Regelui României la Sofia, care este conducătorul și sufletul oricărei activități și sărbători românești de aici, a ținut o prea frumoasă și însuflețită cuvântare, prin care Excelența Sa «ca reprezentant al guvernului român... dar și ca membru credincios al comunității», își împlinește nu numai o plăcută datorie oficială, ci și o nevoie a sufletului, salutând cu bucurie, în fața Sfântului Altar pe noul păstor întru credință, vrednicul și cucernicul preot Ioan Dorobanțu, numit prin înțeleapta alegere a *Inalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim*, să urmeze Sfinției Sale Părintelui Runcu»...

A evidențiat părerea de rău, care «se poate ceti în privirile tuturor celor adunați aci, că Părintele Runcu ne părăsește»...

S'a bucurat că Părintele I. Iufu s'a hotărât să-și «închine viața slujirii lui Dumnezeu», precum și «de faptul că distinsul profesor I. Cristea» a fost numit cântăreț. La sfârșit Excelența Sa mulțumește «elementului care cu modestie și discreție contribue statornic să dea

Sfintelor Liturghii un caracter atât de înălțător». — Și termină, declarându-l «în numele guvernului român numit în demnitatea de preot paroh al Bisericii Române din Sofia», exprimându-i «cele mai calde urări de izbândă și sănătate».

A mai vorbit și Domnul Președinte al Coloniei, M. Chiurci, ale cărui însușiri de orator sunt în deobște cunoscute și apreciate.

După această solemnitate, slujitorii bisericii și conducătorii coloniei românești, împreună cu funcționarii legației, au fost invitați la masă, în locuința Excelenței Sale, de la Legația Română din Sofia.

Trebue subliniată cu această ocazie, mai ales atențiunea ce s'a dat din partea Excelenței Sale, precum și grija ce întotdeauna și cu cea mai mare dragoste și râvnă a arătat-o Excelența Sa, instituțiunilor noastre de aici, cu toate preocupările de altă natură ce-l absorb — mai ales în zilele de astăzi. Excelența Sa este conducătorul cel mai apropiat și sprijinitorul cel mai stăruitor al nostru ca și al intereselor materiale și spirituale ale bisericii noastre.

După aceea, împreună cu Excelența Sa și cu Părintele Runcu s'a făcut o vizită oficială de prezentare Inalt Prea Sfințitului Ștefan al Sofiei, — cu care prilej Părintele Runcu, și-a luat rămas bun de la Inalt Prea Sfinția Sa. Inalt Prea Sfințitul Ștefan, care întotdeauna a ară-

tat multă atenție și bună înțelegere bisericii noastre și slujitorilor ei, — în 1933, a binevoit chiar să officieze, în biserica noastră și împreună cu noi, Sf. Liturghie — a primit foarte bine vizita românilor I. P. S. Sa a adresat asistenței cu acest prilej cele mai măgulitoare cuvinte de apreciere pentru *Inalt Prea Sfințitul nostru Patriarh Nicodim*. Cu multă însuflețire și sinceritate a descris pe *Inalt Prea Sfințitul Patriarh* ca pe un adevărat ierarh și ales chip de monah ortodox și șef religios. Era încântat Vlădica, și oare cum mândru, că I. P. S. Patriarh cunoaște limbile slave și are cultură teologică slavonă. Tot atât de frumos a vorbit și despre alți ierarhi ai noștri, cu unii dintre cari însuși Vlădica Ștefan a fost coleg; iar pe alții îi cunoaște din spusele altora. La plecare Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Ștefan a trimis multă sănătate, urări de bine și dragoste creștinească Inalt Prea Sfințitului nostru Patriarh, prin Păr. Runcu; iar noului preot i-a declarat că-i vor fi totdeauna deschise ușile palatului vlădicesc, al Inalt prea Sfinției Sale. Așa s'a sărbătorit începutul misiunii de preot a noului instalat. Dumnezeu să-i ajute ca să fie vrednic de încrederea Inalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim, de laudele Excelenței Sale Domnului Ministru Eugen Filoti și de nădejdiile ce și-au pus în P. C. Sa iubiții mei păstoriți.

SFINȚIREA BISERICII

DIN SATUL BÂRA PAROHIA LACUL-TURCULUI-PRAHOVA.

Solemnitatea sfințirii acestei biserici s'a desfășurat într-o atmosferă de înaltă simțire creștinească.

Sâmbătă 8 Iunie, seara, a sosit în localitate P. C. Protopop respectiv, Const. M. Petre, care împreună cu preoții: Al. Scărlătescu-Ploesti, Ion Nedelcu, parohul respectiv și Gh. Nedelcu au oficiat serviciul vecerniei cu sfințirea artoselor și privigherea.

În liniște de seară târzie, credincioșii rupți de oboseala zilei căpătau aci întremare și pu-

teri noi în atmosfera odihnitoare de suflet a Sfintelor slujbe. «Veniți la Mine toți cei osteniți și veți afla odihnă sufletelor voastre» spusese cândva Mântuitorul și acum credincioșii de aici trăiau acest mare și nedesmințit adevăr.

Cuvântarea ținută de părintele protopop la sfârșitul privegherii a fost o frumoasă și potrivită sfătuire dată credincioșilor făcându-i că în aceste vremuri de complectă nesiguranță a existenței pământești, trebue să ne punem toată nădejdea în siguranța existenței veșnice: «Nu

vă temeți de cei ce văucid trupurile, ci mai de grabă de cei ce văucid sufletele».

*

Duminică dimineata, dupăce preoții veniți din satele vecine au oficiat împreună cu protopopul sfințirea apei în fața unui numeros popor, la ora 8½ a sosit P. S. Arhiereu vicar Emilian Târgovișteanu, însoțit de P. C. Consilier referent C. Moisiu și de cuc. diacon Iasim Neagu.

Zi frumoasă, cu soare imbiator a făcut să avem foarte mulți credincioși, toți dornici să vadă și să participe la marele act al sfințirii bisericii.

Un sobor de 8 preoți în frunte cu P. S. Arhiereu, începe slujba de sfințire.

Tonul cald și clar, modul demn și atitudinea de profundă convingere pentru marele act ce se săvârșia puneau pe sfinții slujitori într-o situațiune ce impunea solemn și-a determinat ca întreaga asistență a celor prezenți să trăiască momente de profundă interiorizare creștină.

Se începe săvârșirea celor necesare pentru sfințirea prostolului.

La acest serviciu asistă și d-l D-tru Pavel ostenitorul ridicării acestui sf. locaș alături de preotul locului I. Nedelcu. Deasemenea d-nii ing. Balif. d. Gh. Obrocea-Senator, Tică Marinaru, dr. Ștef. Popescu-Filută fost prefect etc.

Serviciul liturgic se săvârșește cu mare fast. La sfârșit vorbesc:

1. P. S. Arhiereu Emilian. Clar, măsurat în cuvânt și în gest aduce credincioșilor binecuvântarea I. P. S. Patriarh Nicodim.

Scoate în evidență cu bune aprecieri, munca depusă de comitetul de construcție, care a reușit să ducă la bun sfârșit opera începută și mai ales să poată face o biserică atât de frumoasă numai cu suma de lei 740.603 lei.

Indeamnă apoi pe credincioși să cerceteze cât mai des această biserică, unde pe lângă rugăciuni mântuitoare de suflet, vor găsi învățături trebuitoare pentru o frumoasă viețuire morală. Fără o cercetare a acestei biserici din partea credincioșilor, osteneala și râvna comitetului de construcție nu este în adevăr răsplătită.

2. Pr. I. Nedelcu, parohul respectiv face o

scurtă dare de seamă. Cuc. sa spune:

În 1931 am alcătuit un comitet de construcție. Președintele pr. paroh, vicepreședinted -l D-tru Pavel. În 1932 s'a început construcția, pe cale de regie. În 1939 s'a terminat, azi se sfințește. A costat 740.603 lei în afară de muncile depuse gratuit de credincioși. Din această sumă 245.000 lei au fost dați pentru pictură.

Proveniența sumelor este următoarea:

Dela Prefectura jud. Prahova lei 195.000; dela colecta pantahuzelor lei 246.393; din vânzare de cereale dela credincioși lei 96.305; dela donația d-lui Stelian Popescu dir. ziar. Universul 55.000 lei; dela colectă publică lei 75.965; din vânzare de cărți poștale cu fotografia bisericii lei 5.836; dela Federala Prahoveană lei 1.000; dela Ministerul Cultelor lei 4.500; donații pentru pictură lei 43.089; dela Legiunea de strejeri Prahova lei 17.515; Ținutul Bucegi lei 5.000. Total lei 740.603.

Domeniul Coroanei-Gherghița a dat gratuit 25 sferturi lemne pentru arderea cărămizii și lemne pentru schele. Cărămida s'a făcut în localitate. Transport pentru cărămidă, nisip, pietriș, brațe s'au dat gratuit de săteni.

Dupăce mulțumește P. S. Arhiereu pentru faptul că a binevoit să vină să sfințească biserica, și tuturor donatorilor, roagă pe credincioși să respecte biserica și s'o cerceteze cât mai des. Mai vorbesc d-l Pretor Pavelescu, în numele d-lui Prefect al județului, General Iliescu, care a fost reținut de alte chestiuni de administrație, d-l D-tru Pavel, d-l învățător Stoian.

P. C. Protopop C. M. Petre încheie seria cu-vântărilor mulțumind înaltelor autorități superioare bisericesti, care au înțeles sufletul mare al credincioșilor din Bâra și le-au aprobat construirea acestei biserici pe cale de regie, căci altfel biserica nu se făcea, Biserica aceasta; așa cum se prezintă de bine, este o dovadă vie, că în adevăr *«mult pot face pușinii buni împreună»* și *când autoritățile superioare scutesc pe oamenii simpli, dar cu suflet mare și cinstit de îndeplinirea unor formalități care obosesc repede pe oamenii simpli.*

Asistent.

CĂRȚI ȘI REVISTE

1. BUCIUM AL DUMNEZEIESCULUI GRAIU, *predici rostite în fața microfonului*, București, 1940, pag. 104, lei 30. — Cartea pomenită este un buchet de flori oratorice, oferite din amvonul Bisericii țării întregi, pe calea ușoară a undelor aeriene. În ea sunt cuprinse 7 (șapte) predici, rostite în Catedrala sfintei Patriarhii, în Duminecile postului mare, de către următorii preoți: *protos. Vasile Vasilache* (la Dumineca lăsatului de sec), *arhim. Iuliu Scriban* (la Dumineca ortodoxiei), *pr. Ioan Gafton* (la Dumineca a doua din post), *pr. Marin Ionescu* (la Dumineca a treia din post), *pr. Gh. Comana* (la Dumineca a patra din post), *pr. Dumitru Cristescu* (la Dumineca a cincea din post) și *pr. Toma Chiricuță* (la Dumineca Floriilor).

Acest mănunchiu de zidire spirituală este prefăcut de un «Cuvânt-Inainte», scris cu stil și bogată înțelegere de *păr. Dumitru Cristescu*, consilier cultural la Sf. Arhiepiscopie. În acest «Cuvânt-Inainte», *păr. consilier* spune că «*predica este o lucrare de convingere, de zel, de iubire de Dumnezeu și de oameni. Și atâta nevoie este de a îndrepta inimile spre cer și de atâta grabnică slobozenie are sufletul veacului nostru trebuință, încât dela un capăt până la celălalt al pământului, numai graiul lui Dumnezeu să se facă auzit și să stăpânească și conștiința și inima lumii ce pare obosită*» (pag. VI).

Spune apoi, că îndemnul acestor predicări vine dela Înalt Prea Sfințitul nostru Stăpân, iar rostul lor este cel de înbelșugare duhovnicească. Iată cât de frumos și de complet se exprimă *păr. Consilier*: «*Drept aceea, cuvintele înmănunchiate aci socotiți-le ca pre un buciom de Dumnezeu vestitor, către oștenii lui Hristos, vestind primejdiile de multe feluri, înțelepțind pe tineri, întărind înțelepciunea bătrânilor, arzând cu văpaia focului mărăcinii eresurilor, us-*

când rădăcinile patimilor, încălzind inimile ce au degerat în căutarea lui Dumnezeu» (pag. VI-VII).

Cum era și firesc, s'a ales ca temă generală postul cel mare, și din el și-a luat fiecare predicator câte un subiect de lămurire și zidire creștinească.

Definiția și rostul postului au fost exprimate inegalabil de Înaltul nostru Părinte, când a deschis ciclul acestor vestiri spirituale. «*Postul — a spus Părintele nostru Suprem — este zid al lui Dumnezeu, palat al lui Hristos, cetate a Sfântului Duh. Postul este soră sărăciei, finu pocăinței, sabie iubirii, pavăză mântuirii. Postul risipește norii poftelor, stinge focul desfrânării, aprinde făclia înțelepciunii*» (pag. VII-VIII).

Toate cele șapte cuvântări sunt pline de hrană pentru suflet. Preotul găsește în ele teme și material de predică, iar credinciosul se ridică prin cititul lor, într'o așezare duhovnicească superioară.

2. PR. DR. MARIN IONESCU, *Fermentul creștin și undele lui sociale*. Raport asupra constatărilor făcute în Franța și Germania, din însărcinarea Arhiepiscopiei Bucureștilor; București, 1940, pag. 78.

E o carte de actualitate pentru Biserică și stat. În paginile ei se cuprinde o serie de constatări, făcute de visu de către autor, asupra vieții social-religioase din Franța și Germania. În însărcinarea aceasta de ceretare și-a împlinit-o părintele autor în vremea Patriarhului Miron. Cum, însă, vremea noastră are încă nevoie de un asemenea far spiritual în orientarea vieții practice din țară, actualul nostru Părinte Suprem a hotărât publicarea cărții, ca o bună ajutorare în opera de asistență socială dela noi.

În «Cuvânt înainte», Înalt Prea Sfințitul Patriarh spune că *opera filantropică s'a fărâmițat*

și n'are un «nerv creștin», care «să pulseze o esență suprapământescă acestor opere de ajutorare temporală» (pag. 1).

De aceea felicită pe autor pentru strădanie și prinos și crede că studiul va fi de folos tuturor.

Cuprinsul propriu zis al cărții ar putea fi împărțit în trei părți: 1) o parte teoretică generală, 2) una cu realizările constatate și 3) alta cu propuneri pentru asistența socială dela noi.

Plecând dela principiul că *religia noastră este religia iubirii*, arată sensul și opera aplicării ei în viață: îngrijirea săracilor și realizarea cărții creștine; împlinită spiritual și material.

Trece apoi la constatările făcute. În Franța, există o rodnică activitate pentru ușurarea vieții muncitorilor și-a poporului. Preotul francez lucrează prin «*cercuri de studii*» și «*cercuri profesionale*»; primele, pentru orice individ, cu scopul promovării virtuților naturale, cele de-al doilea numai pentru romano-catolici. Astfel de cercuri sunt și pentru copii. În Germania, se lucrează și mai intens. Semnalează două centre mai de seamă: *Hamburg și Bielefeld* (orașe). Centrul de asistență dela Hamburg l-a înființat *Wichern*, strângând pe copiii fără căpătâiu (a început din 1833), iar pe-al doilea, *Bodelschwing*, care a început să strângă lucrurile uzate și, deci, lăpădate, oferindu-le apoi celor săraci.

Pomeneste apoi de abatele *Violet* din Paris, care e asaltat de oameni numeroși în legătură cu căsătoria. O altă organizație e «*munca la domiciliu*», făcută familiei necăjite.

La sfârșit, propune câteva idei pentru ajutoarea morală și materială a săracilor dela țară și a celor dela oraș.

E o carte scrisă vioiu, documentat și cu aderență la spiritul și chemarea vremii. Aplicarea celor expuse ar fi de folos țării și de glorie pentru Biserică.

3. BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ, *revista Sfântului Sinod*, București, Mai-Iunie 1940. Este un îmbelșugat număr, închinat M. S. Regelui, cu prilejul împlinirii a zece ani de domnie. În acest număr, în afară de «*Urare M. S. Regelui la împlinirea a zece ani de domnie*», scrisă de Înalt Prea Sfințitul Patriarh al României, și de «*Anglicanismul și ortodoxia română*», scris de

I. P. S. Mitropolit Irineu al Moldovei, colaborează aproape toți ierarhii Bisericii noastre, fiecare oglindind câte-o realizare în ogorul credinței, în timpul acestui deceniu regal. În acest chip, revista devine o *expunere a rodniciei bisericesti, inițiată și ajutată în chip august de Suvranul nostru*.

4. FÂNTÂNA DARURILOR, *revistă de cultură creștină*, Iunie 1940, București. Apare sub grija pâr. prof. Toma Chiricuță și e, poate, singura revistă scoasă de preoți, care pătrunde în sfera superioară a intelectualilor. La ea colaborează permanent: pr. Toma Chiricuță, prof. I. G. Savin, prof. Ioan Nisipeanu, Const. Goran, Iosif Naghiu, pr. Ștefan Dobra, pr. Mihai Ștefan.

În acest număr pomenim de următoarele articole: *Un strigăt pentru Pace*, de pr. Toma Chiricuță; *Adevărul și conștiința religioasă*, de pr. Cicerone Iordăchescu; *Viziunea marxistă irealizabilă*, de diac. Gh. Vicol. În fiecare mai cuprinde: idei, fapte, oameni; recenzii.

5. MISIUNEA CREȘTINĂ, *revistă de cultură spirituală și socială*, Iunie-Iulie, 1940, București. Apare sub îndrumarea d. prof. V. G. Ispir și, ne mai apărând «*Misionarul*», rămâne singura revistă de îndrumare misionară din țară. Din acest număr, scoatem ca prețioase următoarele articole: *Trăiască Regele*, de V. G. Ispir; *Cugetare misionară sub ochii noștri*, de arhim. I. Scriban; *Biserica și timeretul*, de pr. F. M. Găldău; *Apologetica în slujba Misiunii Creștine*, de Em. Vasilescu.

PREOT MIHAI ȘTEFAN

Tipografia Cărților Bisericești

Față cu ridicarea prețurilor la hârtie și diferite materiale tipografice

a majorat cu 30%

toate prețurile la cărțile de ritual

M. I. Regele Mihai I

„APOSTOLUL”
Revista Arhiepiscopiei Ortodoxe
a Bucureștilor

APOSTOLUL

REVISTA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE A BUCUREȘTILOR

PASTORALA

NICODIM,

din mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al României, locțiitor al Cezareei Capadochiei, Președinte al Sfântului Sinod

Intregului cler din cuprinsul Patriarhiei române har și pace dela Dumnezeu, părintele cel din cer, iar dela Noi arhierescă binecuvântare.

Prea iubit cler,

Trăim timpuri de grea cumpănă, trecem prin vremuri de care numai în Apocalips se mai pomenește.

Țara ni-i sfâșiată și la răsărit, și la asfințit și la miazăzi. Poporul e turburat și nedumerit peste măsură.

Ca totdeauna în asemenea vremuri, umblă pescuitorii în apă turbure, umblă vânători de tot felul de interese, umblă semănătorii de zvonuri și de știri mincinoase, care bârfesc stăpânirea și măresc în popor turburarea și nedumerirea.

În asemenea împrejurări tot românul adevărat iubitor de țară, tot patriotul sincer și tot cetățeanul credincios neamului său românesc, este dator să fie cu ochii în patru, cum se zice, ca să demaște, să vadăască pe tot dușmanul țării și al neamului nostru, furișat printre noi, pe tot bârfitorul și să-l pună la locul lui, iar pe cei turburați și nedumeriți din ai noștri să-i lumineze și să-i dumerească, sădindu-le în suflet și în inimă nădejdea tare în Dumnezeu și încrederea neștrămutată în conducătorii țării.

Dar datoria de a lumina poporul, de a risipi turburarea și de a-i împrăștia nedumerirea de orice fel, stă mai ales asupra preoțimii. Doar vouă vă zice Mântuitorul Iisus Hristos: „*Voi sunteți lumina lumii, voi sunteți sarea pământului*”. Și tot vouă vă zice Cartea Sfântă: „*Luați aminte de voi înși-vă și de turma peste care v'a pus Duhul Sfânt păstori și învățători și pentru care aveți a vă da seama lui Dumnezeu*”.

De aceea vouă mă adresez și eu astăzi cu toată stăruința și vă zic: Fiți lumina poporului, risipiți-i din suflet și din inimă orice întuneric și-l povățuiți la cunoștința adevărului. Fiți sarea pământului și feriți turma voastră de orice stricăciune, ca astfel luminată cu lumina voastră și întărită cu sarea învățăturii voastre să străbată cu bine zilele de nedumerire și grele.

Luați cartea sfântă și o deschideți la minunata lecție, pe care ne-o dă mai ales pentru asemenea vremuri Sf. Apostol Pavel, când zice:

„Tot sufletul să se supună stăpânirii, căci nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu; și stăpânirile, care sunt, dela Dumnezeu sunt rânduite. De acela cel ce se împotrivesc stăpânirii, rânduelei lui Dumnezeu se împotrivesc și cei ce se împotrivesc osândă își vor lua. Stăpânirea nu este frică faptelor celor bune, ci celor rele. De vrei să nu-ți fie frică de stăpânire, fă bine și vei avea laudă dela dânsa, iar de faci rău, teme-te, că nu în zadar poartă sabia... Dar trebuie să vă supuneți stăpânirii nu numai de frică, ci și pentru conștiință”.

Iată lecție minunată pentru timpul de față.

Sădiți-o temeinic în mintea păstoriților, căci din supunerea către stăpânire izvorăște mare folos pentru toți cetățenii laolaltă, ca și pentru fiecare în parte. Iar nesupunerea la stăpânire, dovedește dușmănia față de Țară și de Neam, mai ales în aceste vremi.

Ba să sfătuiți pe păstoriții voștri, nu numai să se supună stăpânirii, ci să o și iubească și să o ajute prin devotament, prin pilda bună, prin paza ordinei, prin disciplină și prin jertfirea oricăror interese personale în folosul interesului obștesc.

Ba mai mult însă, faceți pe păstoriții voștri să se și roage împreună cu voi lui Dumnezeu, pentru stăpânire. Să înfășoare în rugăciunile lor, ca în frumoasă podoabă, pe binecredinciosul Regele nostru Mihai I și pe augusta Sa mamă Regina Elena, pe care Dumnezeu i-a rânduit în fruntea Țării noastre; să cuprindă în calde rugăciuni pe cărmuitorul Statului, Generalul Ion Antonescu și tot guvernul său, oștirea noastră scumpă și pe toți dregătorii și slujitorii Statului: ca

să le dea Dumnezeu putere și izbândă în trebile ocârmuirii și ca astfel să ajungem vremi pașnice și liniștite, și să vedem Țara iar tocmită cum o dorim cu toții.

De veți izbuti să vă povățuiți turma voastră așa, veți binemerita dela Neam și dela Țară recunoștință, și mai ales veți afla Har înaintea lui Dumnezeu, ca slujitori ai păcii și ca păstori iscusiți ai poporului, pentru care în ziua cea înfricoșată, când veți da seamă pentru turma încredințată vouă, veți auzi hotărârea dulce din gura marelui Judecător: „Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost, peste multe te voi pune!”

Amin.

București, 7 Septembrie 1940.

Nicolae
Arhiepiscop
Patriarh

SA TRAEȘTI MĂRIA TA!

Trăim vremuri grele. Dar și mari tot odată. Asemenea împăratului din poveste, căruia un ochiu îi râdea că i-a dăruit Dumnezeu trei fete, celălalt îi plângea că nu i-a dăruit și un băiat să-i poarte și să-i moștenească numele.

Poporul român plânge azi după pământul sfânt al patriei care se rupe bucăți, bucăți, și în lacrimi, în geamăt și în dureroasă neputință ni-l împărțim, sau privim cum ni-l împart, acei ce nu-și iau și mai ales nu dau un drept, ci folosind o clipă nenorocită prin care trecem, își cred justificate anumite pretenții.

Dumnezeul părinților noștri să vadă și să judece — căci la El ne este nădejdea, de unde ne va veni tot ajutorul. Pentru păcatele și greșelile noastre bem și acest pahar și zicem Doamne făcă-se voia Ta. Însă me-

reu vom suspina și vom zice: Doamne, nu ne lepăda dela fața Ta — și nu-ți îndepărta mila Ta dela noi.

Sgudultu-s'a până în temelii așezământul Patriei, amărăciunea clipelor prin care trece Patria, și-a întrecut măsura prin rățacirea și toată uneltirea cea rea, care prin vase netrebnice, grăbeau ingenunchierea și prăbușirea, dezastrul și rușinea.

Dumnezeu își luase cu totul binecuvântata-I mână, ce ne ocrotea, depe creștetul Neamului, și întunericul venea, cu pustiul după el — să ne înghită. Ajunsesem pe malul prăpastiei. N'avea cine să ne șteargă lacrimile dezastrului și unii încă ne împungeau în coastă!

Fiil Patriei strigau după ajutor, după ade-văr, după dreptate, morții noștri, cîitori și apărători de Țară și de dreptate, gemeau și

se svârcoleau în țărâna lor, iar cei mai răi fii ai patriei, unelteau să ne vadă mai curând sfârșitul.

Dar, o Doamne, nu suntem încă vrednici de a-Ți mulțumi, că la vremea când totul părea pierdut, ne-ai luminat mințile, ne-ai trezit conștiințele, ne-ai descoperit neprietenii și ne-ai deschis zărilor unei mai drepte și cinstitute vieți.

Cu marea Ta iubire de oameni și cu pronia Ta ne-ai dăruit conducătorul — omul călit prin suferinți și jertfe, — care cu voia Ta, a pus ordine sus și o cere și o va pune și jos — și ca o încununare a marei Tale îndurări, ne-ai dăruit ziua de 6 Septembrie a anului acestuia, când ne râde cu toată încrederea unui viitor fericit, ochiul cel drept că ne-ai dat ajutorul Tău, ca în o obștească bucurie să ne așezăm pe Tronul scump al Patriei pe Prea Înălțatul nostru Rege și scump vlăstar al Patriei, pe M. S. Regele Mihai I, început de viață nouă, de sănătate morală și de nădejdi sfinte ca să ne facem o țară ca soarele sfânt de pe cer!

Biserica străbună, într-o simțire cu dure-

rile și bucuriile Neamului, ne ajută să ne legăm ranele din care picură sânge proaspăt încă, dar și dănțuiește de bucuria unor vremuri ce vor să vină, cu ochii la zorile ce dau Patriei ca cerului, culori de aur și măreție de rai!

Nu ni-i nimic pierdut, când nu ne-am pierdut nădejdea!

Și nu-i nici o bucurie mai mare, decât aceea când în timpul naufragiului vezi barca de salvare.

Măria Ta! Biserica strămoșească azi vede în înscăunarea Ta pe Tronul Patriei, încă odată, marea bunătate ce o are Pronia pentru poporul românesc!

Pe sufletul curat, pe nădejdiile sfinte, pe numele de Voevod și de Arhanghel, pe tinerețea și sincera Ta iubire de Neam și Țară, Biserica Ortodoxă Românească, într'un glas și o simțire cu tot poporul își pune azi toate speranțele și așteaptă toate bucuriile ei.

Să trăești Măria Ta!

Econ. PETRU GH. SAVIN

Consilier referent al secției culturale
Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor

PREDICA *)

rostită la începutul domniei M. S. REGELUI MIHAI I

Frați creștini,

Dumnezeu este acel ce a pus începutul veacurilor și al lumii. Dela El și prin El există marea și uscatul, lumina și căldura, verdeța și roadele, vietățile mici și mari, animalele și oamenii. Orice slavă și cinste veșnică, orice adevăr și bunătate care mântuie, izvorăsc din Acel ce este Atotputernicul, Atotslăvitul, Adevărul, Calea și Vieța. Indată ce ne abatem dela acest izvor al vieții, căutând să ne adăpăm din izvoare străine, greșim ca și Lucifer... Greșit-a Adam cel dintâi

dintre oameni, când a nesocotit porunca lui Dumnezeu și a gustat din izvorul cel oprit... Și de atunci greșit-au și păcătuiesc cu toții acei care-și adapă sufletele lor cu gânduri, cu simțiri și cu duhuri izvorâte din înțelepciunea cea diavolească...

Pe când acei care asemenea lui Abel, strângând bunătățile acestui pământ crescute prin puterea urzitorului lor, le înfățișează lui Dumnezeu ca pe o jertfă, și se folosesc de ele ca de o binecuvântare a lui Dumnezeu, sunt ca niște copii bine-plăcuți lui Dumnezeu... Atâta vreme cât noi trăim după voia lui Dumnezeu și facem faptele Domnului izvorâte din înțelepciunea cea veșnică a lui Dumnezeu, ne bucurăm în măsura puterilor

*) Rostită la Radio, în Dumineca de 8 Septembrie 1940, când Sf. noastră Biserică prăznuiește Nașterea Maicii Domnului.

noastre de toate atribuțiile cele dumnezești. Suntem veșnici, fericiți, tari și împodobiți cu toate virtuțile cele strălucitoare. Pe când duhurile cele rele de ne stăpânesc pe noi și ne călăuzesc, apoi ele nu revarsă în viața noastră decât otravă, orbire, pervertire a simțurilor și fac din noi cazan de fierbere a tuturor păcatelor. Unii ca aceștia ajung să fie fiii întunericului, făptuind faptele întunericului: răutate, vrăjmășie, răzbunare, furturi, omoruri și toate cele ce se făptuesc întru întuneric. Și prin aceasta, iată cum ajungem ca „să ne tragem pedeapsa” — după cum spune profetul Isaia — „ca și cu niște frânghii și plata păcatului ca și cu niște ștreanguri”. Isaia V 18.

Toate aceste începuturi și înfăptuiri ale răutăților le are în vedere profetul de demult, când vorbind către cei ce nesocoteau legea Domnului, spunea suspinând următoarele rânduri:

„Vai de cei ce zic răului bine și binelui rău; cari numesc lumina întuneric și întunericul lumină; cari socotesc amarul dulce și dulcele amar!

„Vai de cei cari sunt înțelepți în ochii lor și pricepuți după gândurile lor!

„Vai de cei viteji la băut vin și puternici la făcut băuturi îmbătătoare!

„Vai de cei ce dau dreptate celui nelegiuit pentru un plocon și lipsesc de dreptate pe cel drept.

„Pentru aceasta, după cum paiele sunt mistuite de foc și iarba uscată de flăcări, așa rădăcina lor va fi topită ca pleava și floarea lor va fi spulberată precum este cenușa, căci au călcat legea Domnului Savaot...

„De aceea, mânia Domnului s'a aprins împotriva poporului său! El întinde mâna Sa spre el, îl lovește și munții se clatină. Hoiturile lor sunt ca gunoiul pe cale"...¹⁾

Fraților, cetiți și recitiți și ascultați spusele și muștrările profetului Isaia. Vedeți unde e izvorul durerilor de astăzi ale omenirii?... Suferințele, rănilor, foametea și moartea izvorăsc din izvorul nelegiuirilor din care ne-am adăpat. Acele poște ale noastre după nelegiuiri au născut păcatul, iară păcatul a adus moartea. Să cetim și iarăși să cetim cele spuse de trimisul lui Dumnezeu noi care trăim aceste cumplite zile ale anului 1940. Și să vedem cum am nesocotit legea și credința, de-

cetând pe temeiul rațiunii noastre pline de păcate, ca moral ceeace era imoral, și astfel numind după spus-a profetului „lumina întuneric și întunericul lumină”. Să ne aducem apoi aminte cum unii spuneau, că învățătura cea dumnezeiască, care era dulce ca fagurele, e amară, iar amarul înțelepciunii celei diavolești îl socoteau ca dulce... Era dulce păcatul și era amară virtutea! Era dulce fărădelegea și era amară și aspră legea! Era întuneric învățătura cea sfântă și lumină gândurile păcatului! Erau întuneric poruncile lui Dumnezeu și erau lumină legile cari ocroteau păcatele!... Eram înțelepți în ochii noștri și nesocoteam înțelepciunea lui Dumnezeu! Eram mari în ochii noștri și nesocoteam viața fratelui nostru!... Iată, toate aceste păcate, și încă multe alte nepomenite, „le-am tras ca cu frânghia” și apăsăți de greutatea lor ne-am coborât în adâncul acestor valuri ale timpului de față. Omenirea toată geme sub apăsarea de moarte a acestor păcate. Căutați cu ochii voștri cei sufletești și vedeți cele spuse de profet, „că trupurile oamenilor sunt ca gunoiul pe cale”...

Da, fraților, să ne plângem cu durere păcatele noastre de ieri cari au adus astfel de pustiiri, dar bărbătește ștergându-ne lacrimile aceste amare, să ne trezim la viața cea adevărată și să pornim în viitor numai pe căile Domnului, cari duc la izvorul vieții și al fericirii... Să ne întoarcem fețele și inimele noastre către Dumnezeu. El e ziditorul nostru. El e izvorul vieții. Popoarele ca și indivizii cari au fost credincioși s'au înălțat până la fericirea cea veșnică. Numai ceice au trăit crezul învățaturii creștine au putut deschide ferestre de lumină și fericire pentru popoarele și împărățiile acestui pământ. Uitați-vă cu toții la cetățile trecutului, în care se răsfață luxul și petrecerile nelegiuite, lăcomie și furturile, omorurile și păgânitate... Ce s'au ales de ele? De Babilon, de Ninive, de Efes, de Antiohia, orașul Dianei și a lui Apolo, al Fariseilor și al Saduchailor, de Cartagina, de Granada, de Alhambra cu vestitele palate ale regilor mahomedani, de Herculane și Pompei care nu-s astăzi decât cămări pentru relicve. Dar gândiți-vă la saloanele și palatele orașelor vestite de astăzi, pe unde a trecut războiul..., toate-s în ruină... Unde sunt petrecerile cele lacome, și desfătările păcatelor care se răs-

¹⁾ Isaia V 20—25.

fătau în ele... s'au dus, iar astăzi nu auzim decât gemetele sfâșietoare de durere ale acestor fii ai păcatelor... Veșnic e Dumnezeu și veșnici fericiți sunt numai acei cari au trăit în Domnul. Cine a luat crucea și a urmat Domnului a răstignit păcatele cari omoară, apoi a înviat și acum s'a înălțat. Să ne întoarcem și noi măcar acum în al unsprezecelea ceas și să strigăm din tot sufletul nostru către Dumnezeu :

„Înfricoșatele judecător, cel ce ești încins cu putere, și cu tărie ai așezat munții :

Celce liniștești mugetele mărilor și potolești furiile valurilor și răzvrătirile popoarelor, auzi-ne, Dumnezeule, Mântuitorul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului și a celor ce sunt pe mare departe !... (Psal. 64, 6-8).

Auzi-ne pre noi ceice făgăduim să începem a trăi după legea ta cea sfântă, și să facem faptele cele bineplăcute Ție. Să iubim pe aproapele ca și pe noi înșine, după sfatul Tău cel sfânt.

Frați creștini,

Începutul anului bisericesc l-am prăznuit nu de mult, la 1 Septembrie. Și prima sărbătoare mai mare dela început de an e sărbătoarea de astăzi a *Nașterii Maicii Domnului*. Prăznuim astăzi pe *Fecioara Maria*, prin care s'a pus început imediat operei de mântuire a neamului omenesc. Nașterea *Fecioarei Maria* e socotită la fel cu aurora dimineții, care se ivește în noaptea cea întunecoasă. În noaptea păcatului în care orbecăia omenirea. Ea a apărut ca acea geană a dimineții care pregătește imediat răsărirea cea strălucitoare a Soarelui celui Dumnezeesc. Această lumină ne-a deșteptat pe noi la adevărata realitate a vieții, la muncă și virtute, la căldura iubirii și a fericirii. Iată lumina zilei strălucește, să ne silim fiecare să umblăm în lumină, ca fiii luminei. Ascultați ce spune în această privință Sf. apostol Pavel : „Așa să vă purtați, știind că a venit vremea și ceasul să ne deșteptăm din somn. Căci astăzi mântuirea e mai aproape de noi decât am crezut.

Noaptea a trecut și s'a apropiat ziua : să lepădăm dară lucrurile întunericului și să ne îmbrăcăm în hainele luminii, și să ne purtăm cuvințios cu ziua, nu dedându-ne la ospete și la beții, la petreceri și la desfrănări, la certuri și la in-

trigi ; ci vă îmbrăcați în Domnul nostru Iisus Hristos și îngrijirea de trup să nu o prefaceți în poftă". Rom. XIII¹¹⁻¹⁴.

Frați creștini,

În Sf. Scriptură se fericesc acei oameni cari vor ajunge să vadă Luceafărul dimineții. Fie ca și noi să ajungem să vedem sclipind aceste străluciri cerești, care să aducă raza adevăratei călăuziri a vieții noastre. Să strălucească și nouă în această noapte în care se află astăzi omenirea, lumina tăriei, care să aducă pacea și liniștea. Căci iată s'a cutremurat pământul, s'a întunecat văzduhul și în răsărit și apus și miazăzi fulgeră moartea... și iată acum în zorii zilei, când ne deșteptăm, vedem că și frați de-ai noștri au fost răpiți de sub căminul patriei. Cu ochii înlăcrămați ne uităm acum unii la alții...

Dar iată, minunea cea mare e plină de toate nădejdiile care se revarsă cu mângâieri în sufletele noastre... Acuma când se năruie din tăria trupului pământesc, spiritul se aprinde și a crescut în vâlvătaia uimitoare. Aceasta e o lege veșnică. Când materia prea mult primează, se întunecă sufletul, iar când materia e pe al doilea plan, strălucește cu o aprindere deosebit de vie sufletul. În tăria acestui suflet viu, puternic și veșnic treaz să nădăjduim că în curând vom ști să făurim acele zile fericite de mâine, când toți iarăși vom fi una.

Frați creștini,

Iată acest viitor plin de nădejdiile cele mai bune ne stă înainte. Către cerul cel luminos și strălucitor al credinței să privim. Să ne îndreptăm pașii noștri pe căile Domnului. La izvorul vieții celei Adevărate să ne ostoim setea. Și precum în chip firesc, aceste nădejdi ale viitorului sunt legate de forțe tinerești, de puteri noi, iată-ne că la acest început de an nou și de trăire în Domnul, venim să depunem cu toții jurământ sfânt de credință și de jertfă a vieții noastre Majestății Sale Regelui Mihai I, care strălucește pe înălțimea Tronului României celei veșnice.

Biserica creștină ortodoxă românească, cu toți fiii ei, slăvește pe noul ei Rege ca pe împăratul lor cel pământesc, căruia îi dorește să aibă în măsura puterilor omenești, puteri și izvoare de

puteri dela Împăratul tuturor veacurilor. Să străjuiască țara noastră cu sabia duhului și al vitejiei arhanghelului Mihail. Să stăpânească peste toți Românii ca și Mihai Viteazul și să strălucească ca Ștefan cel Mare și sfânt până la adânci bătrânețe.

Și astfel, potrivit celor spuse de psalmist „din straja dimineții până 'n noapte să slăvească pe Domnul”, să întărească și să apere Neamul nostru cel veșnic.

Amin.

Protos. VASILE VASILACHE

PREOTUL UCIS

I.

Să trecem peste uciderea preotului Corneliu Teahă ca peste un fapt obișnuit? Nu se poate, pentrucă prea ne obișnuim cu ticăloșiile. Trebuie să ne oprim cu jale la căderea nevinovată a unui frate al nostru și să descoasem puțin cele petrecute. Nu va fi de ajuns numai să spunem „Vinovalii să fie pedepsiți!” fiindcă la mijloc sunt mult mai multe isprăvi nemernice care trebuiesc urmărite și prigonite.

Dar, mai întâi de toate, despre ce este vorba?

Este vorba despre preotul *Corneliu Teahă*, care a fost răsturnat de un automobil pe Soseaua Ștefan cel Mare din București, i-a spart capul și a murit la spital. Fapta s'a petrecut Joi, 29 August a. c. Preotul, bătrân de peste 70 de ani (născut la 1866), era acum pensionar. Mai făcea slujbă la spitalul din partea locului. Cine știe? poate era chiar pe drumul când se ducea să caute de bolnavi. Atunci l-a ajuns automobilul și l-a omorât.

Bietul slujitor al altarului! A fugit de Unguri, căci era de fel de peste munți, și a venit la noi să fie răpus de un bețiv! Da, căci cel ce l-a omorât, după cum spun ziarele, era un tânăr beat, care alerga ca un desmetic pe șosea, până ce a izbit pe preot, iar apoi a fugit. Ziarul *Timpul*, care povestește isprava (1 Sept. a. c.), spune că:

„În momentul în care s'a produs accidentul, șoferul era în completă stare de ebrietate”.

De aceia el a fost dat mai întâi în judecată pentru beție, a luat 15 zile de închisoare, iar apoi urmează să fie judecat și pentru omor.

II.

Ei, ce este de spus despre această faptă?

Orice alta am mai avea de spus, fapta care ne scârbește cel mai mult este turbarea aceasta a

beției. Vedeți-o că n'are astâmpăr! După ce omului i s'au suit aburii la cap, are poftă să iasă la lume, să-și arate mutra, să se umfle în pene cu trufia ei.

Da, fiindcă aceasta e trăsătura beției. Peste toate, ea e și fudulă. Bețivul are poftă de vorbă nevoie mare. E lăudăros peste fire. Vrea să-i vadă și alții puterea și vrednicia. De aceia, dacă-l mai țin picioarele, nu șade binișor acasă până ce s'o trezi, ci vrea numai decât să scoată capul în lume.

Așa trebuie să fi fost și cu tânărul nostru. A pus mâna pe automobilul care era al unui prieten, nu era nici meșter a umbla cu el, dar pofta îi dădea ghies să iasă la fața lumii. Iată-l, a ieșit și a omorât.

Dar toată îndrăcirea bețivului se vede din fapta că, oricât o fi el de amețit, după ce a făcut o pozna, își dă seama că a făcut-o lată și o ia la sănătoasa. Așa cetiți despre o mulțime de isprăvi de bețivi. Se bat, se omoară, iar dacă a curs sânge iute dau bir cu fugiții. La asta se pricep. Nu mai sunt amețiți, când e vorba să scape de osândă.

La fel și cu ucigașul preotului. În grabă a luat-o la goană. A fost apoi îndemânarea poliției că a pus mâna pe el.

III.

Ei, dacă acum ne apucăm să descoasem cele petrecute, ce trebuie să spunem?... Am pus mâna pe hoț? la dubă cu el!

Dar ce ajunge aceasta? În fiecare zi citești isprăvi ale beției. Ele nu dau îndărăt de loc. Beția este buruiiana rea, care nu slăbește cu una cu două.

Ce-i pasă bețivului că are să se descurce cu poliția? Când se apucă de băut, nu se gândește

la așa ceva. Deci omul își face cheful, fără a se îngriji ce are să fie.

Își zice că n'are să fie nimic, fiindcă și-a mai făcut gustul și n'a fost nimic. Că s'a mai luat la colț cu unul sau altul. Eh! trece peste asta. S'a fudulit și el ca orice bețiv, dar ce a urmat de aici?

Și așa bețivul își face gustul fără zăticnire și nimenea nu i-a stat împotriva. Nu vede că cineva ar fi fost dat afară din slujbă pentru beție, nici că ar fi fost luat la socoteală pentru că a umblat beat.

E adevărat, a cetit prin ziare, că s'au înăsprit rânduilele stăpânirii împotriva beției, că acum avem un Cod Penal, care, mai lesne ca înainte, te duce la judecată pentru beție; că acum se alcătuiesc șiraguri cu nume de bețivi, date la cârciumi ca să nu le mai dea de băut.

Dar el nu se sperie de atâta lucru, fiindcă toate acestea pe câți ating? Doar noi ne întâlnim cu bețivi pe uliță și nimenea nu-i ia la socoteală.

De vrei să faci tu oarecare rânduială și dai să chemi pe omul poliției să-l înhațe, ia-l de unde nu-i! În adevăr, slujbașii poliției sunt rari. Poliția este ca o rețea cu ochiurile prea largi, printre care se strecoară și bețivii, încât ei stau liniștiți și nepăsători,

Iată, sunt 3 ani de când avem noul Cod Penal. Se aștepta de pe urmele lui marea cu sarea. Aș întreba eu însă pe oricare: Ei, și ce s'a schimbat în ce privește beția? Zero. Cu toate urmările mai aspre împotriva ei, nu se poate spune de loc că ea a slăbit cu ceva. Ba dimpotrivă, își face de cap înainte.

Bețivii sunt tot atât de țănoși ca oricând. În loc de a-i vedea mai sfioși, mai feriți, ca să nu cadă pe mâna noiei legiuri, ți-ai găsit! Bețivului nu-i șade bine până n'o fi și îngâmfat. El trebuie să bea în văzul lumii și trebuie să se trufească cu băutura. Deci, din partea aceasta, nici o îndreptare.

Dar vine partea II: pedeapsa. Cum am spus mai sus, bețivul își face socoteala că nu-l va ajunge și, ce e drept, numai rar îl ajunge. Dacă el se strecoară ușor printre ochiurile largi ale supravegherii de care am pomenit, atâta lucru nu-l mai sperie.

Dar mai este și altceva care nu-l sperie... E pedeapsa ușoară care i se dă. Ce-i aceia că a

căpătat 15 zile de osândă? Ea este prea puțin simțită de nesimțirea bețivului, fiindcă e o vreme scurtă.

IV.

Ehei! cu totul altfel ar fi, dacă bețivul și-ar perde slujba. Dacă, după a două cădere în păcatul beției, el ar fi aruncat afară din slujbă, atunci ai vedea jălanie și juruire.

Dar vedeți că beția e luată prea cu blândețe. Noi nu avem o scuturare simțită a bețivului. Dacă e vorba de lume, el este mai mult marfă de glumă. Lumea vorbește cu el, îl ia peste picior pentru isprăvile lui, dar nimenea nu-l înlătură ca pe o scârbă.

Dacă vede că lumea nu se turbură a sta de vorbă și a glumi cu el, de ce bețivul și-ar mai face inimă rea?

Altfel ar fi însă când el s'ar vedea ocolit de toți. Dacă lumea s'ar feri de bețiv, dacă toți ar scuipa când s'ar întâlni cu el, altfel și-ar simți și el starea lui.

Pe om îl doare golul care se face în jurul lui. Nu s'ar putea că asemenea rânduială în purtările noastre n'au să-și aibă urmările ei. Dacă n'am izbuti cu toți bețivii, dar tot ar trebui să ajungem la o înfrânare cât de cât a beției.

Dar facem așa? Unde ați auzit de o asemenea umblare cu bețivii?

Ei sunt prea îngăduiți, lumea nu-și arată scârbă față de ei și deci ei îndrăznesc înainte.

Ce urmează din acestea? că noi înșine, toată obștea noastră suntem vinovați dacă bețivii își fac de cap. Ce să poată o lege care-l ajunge din an în Paște și numai pe unii bețivi, dacă lumea nu dă legii niciun ajutor? Nu ajunge numai să știi că legea urmărește pe bețiv, când de fapt lumea stă nepăsătoare față de isprăvile lui, ba mai degrabă face haz de trăncănelile lui fără frâu.

V.

Iată una din marile pricini pentru care lupta împotriva beției până acum este la noi numai o biată jucărie. Ea este o ticăloșie grozavă, care roade măruntaiele unui popor. Dacă nu luăm lupta împotriva ei cu mijloace mai bărbătești și mai stăruitoare, vom vedea și alte isprăvi ale ei.

Acum ne-a dat prilej să vorbim de uciderea

unui preot, Dar parcă era nevoie să așteptăm una ca asta? Isprăvile beției sunt cu nemiluita. În acel număr al *Universului*, în care se povestea isprava tânărului beat care a dat peste preot, pe aceeași pagină se află isprava unui tânăr din Constanța, care s'a prins la rămășag să bea 3 litruri de vin, pahar după pahar. Și a băut și a căzut și a murit.

Ei ce înseamnă rămășagul acesta? Tot fudulia beției. Să te îngâmfi că ai putut bea.

Dar putea fi aceasta vreun merit? Aș înțelege să te prinzi că ai să tai un stângen de lemne în atâtea ceasuri. Aceia da, ar fi vrednicie. Dar să te umfli că ai băut! Ce? poate fi aceasta o vrednicie?'

Dar iată că vinovat este nu numai bețivul, ci și celce s'a prins cu el. Este de pedepsit și el. De ce să ajuți pe un bețiv să se fudulească? Mai bine să-i fi dat cu huo. Să-l fi luat în bătaie de joc... Ei, și dacă vei bea ce are să fie? Ai să fii altceva decât un ticălos de bețiv? Să te lauzi cu binele pe care l-ai putea face, cu scăparea cuiva dela moarte, cu hrănirea unei văduve, cu ajutarea unui copil să-și cumpere ce-i trebuie la școală; dar cu gâlgăirea pe gât a băuturii de perdere a minții, este asta vreo ispravă, năucule?

Așa să fi grăit și așa să li se grăiască tuturor celor ce se laudă cu puterea gâtului, nu cu fapta bunătații, — și vom vedea beția mai scăzând la preț.

Dar cine se gândește la așa ceva? Sună atât de neobișnuit ce scriem noi aici, fiindcă îngăduirea beției este un lucru obștesc.

VI.

Totuși nu e de glumit. Ia urmăriți veștile care ne vin acum din Franția despre prăpădul pe care l-a făcut acolo beția. Pe seama ei se dă o parte din blegeala pe care oștirea franceză a arătat-o în războiul de acum.

Cetiți art. de fond din *Universul* dela 24 Aug. a. c. Veți vedea că nu e de glumă. Cetiți și *România* dela 12 Aug. a. c., ce se scria sub titlul de „Moralul soldaților francezi trebuia menținut cu ajutorul alcoolului” și îngroziți-vă! Faceți-vă o vină din îngăduința pe care cu toții o arătam beției și schimbați-vă purtarea pe viitor! Nouă ne trebuie o învoire în purtările noastre față de beție, fiindcă suntem în primejdie cu ea.

Avem o întocmire de luptă împotriva beției, dar cine se uită la ea? Fac și eu parte din statul ei, iar la adunarea din anul acesta la Ateneul Român din București, era o jale să vezi ce puțină lume venise la chemarea noastră.

Asta era nimic altceva decât o îmbărbătare a beției, să-și vadă de treburile ei, iar în vremea aceasta, țara este mâncată în măduva ei, fiindcă treburile nu se pot duce cu oameni vlăguiți de beție.

Cârciuma este una din marile racile ale țării românești. Mult avem s'o ducem înainte așa? Trebuie să schimbăm odată apucăturile noastre, dacă vrem o învoire a țării acesteia.

VII.

Iată de ce ne-am apucat noi să luăm la descusut cele petrecute cu uciderea preotului Teahă. Nu este vorba de o faptă ca multe altele ci de una care pune vârf și nu mai merge să stăm de glumit. Nu este vorba numai de o nenorocire răzleață, ci de un val de ticăloșii care, de data aceasta, a dat peste un preot.

Trebuie să ne pornim pe o luptă sistematică împotriva beției. Preoții trebuie să se găsească în frunte. De fapt, ei se și găsesc în frunte. Eu am știre dela cârmuirea Ligii „Temperanța”, că în fruntea filialelor ei cei mai mulți sunt preoții.

Prea bine, dar, cum am spus, „Temperanța” este slabă și fără mare răsunet. Mărginiți numai la ea, n'am răzbit mult. Ne trebuie o luptă urmată prin toate mijloacele pe care le avem la îndemână. În toate adunările unde vorbim mulțimii, să pomenim și de isprăvile beției.

Fapta cu uciderea Preotului Teahă să fie pomenită prin toate căminele culturale și să se vorbească de ea în toate foile de îndrumare a mulțimii. Se pot găsi titluri din cele mai izbitoare și mai sperietoare..., „A scăpat de Unguri; n'a scăpat de slugile lui Scaraoschi” sau: „Se duce la bolnavi; i-a stat în drum beția” sau „Preotul bătrân și bețivul fudul” sau „Băutura ucigașă și moartea năprasnică”. O asemenea nenorocire se poate pune sub fel de fel de titluri, pentruca veștea ei să umple lumea și urgia împotriva beției să fie cât mai aprigă.

Preoții sunt cei dintâi chemați și cei mai în stare să dea sănătate acestui neam. Dacă beția a

fost în stare să facă din Francia ce spun veștile care ne vin de acolo, noi să facem calea întoarsă. Să ne apucăm de o treabă care să ne dovedească mântuitori ai neamului nostru.

Să nu luăm lucrul prea ușor. Să nu spunem că așa a fost de când e lumea, că beția e dela Tata Noe, că nici Dacii n'au putut-o sfărâma, prin Pustiirea viilor la vremea lor. Nu, fiindcă treabă se poate face. S'a făcut în Suedia. Cetiți cartea preotului rus Petrov, dată pe românește de I. P. S. Patriarh Nicodim, sub numele de „Crâșma trează”, și veți vedea ce minuni se pot înjgheba împotriva beției. Suedia a fost mântuită și numai prin preoți.

Este chemarea noastră. Jertfa Preotului Corneliu Teahă să fie trâmbița de sculare la treabă! Să ne minunăm de halul nepăsării noastre față de o așa patimă fără pereche, să ne cutremurăm de pustiirile ei, dar să nu ne lăsăm păgubași! Să nu ne mărginim numai la atâta!

Preotul Teahă zace ca o jertfă nevinovată. Nu vom zice să-l răzbunăm, fiindcă răzbunarea nu e lucru creștinesc, dar să ne gândim că atâtea alte ființe au fost jertfite pe podeaua nemernică a beției. Trebuie să răzbunăm dar să venim în ajutorul familiei, a Țării Românești.

Beția și-a luat vânt peste orice închipuire. La 6 zile după uciderea Preotului Teahă, cetiți despre isprava dela Suceava (*Universul*, 5 Sept. a. c.), încheiată prin ucidere și tot din pricina beției. Dar faceți-vă singuri șiraguri cu asemenea isprăvi vi și povestiți-le lumii ca să se îngrozească!

Munca noastră în această privință trebuie să fie oricând și oriunde este prilej. Prilejurile însă le găsim pe necăutate. Numai să fie omul harnic la treabă și bărbat cu inima.

Să lucrăm nu numai decît încruntându-te împotriva băuturii bețive, ci luând băutura sănătoasă. Să sorbi paharul de apă rece cu o sete, cu o patimă, cu o laudă pentru băutura lui Dumnezeu care să întrecă toate chinurile bețivului pentru paharul său! Și câte băuturi nebețive mai sunt, să le încărcăm cu toate cinstirile și toate laudele, pentru că cine bea din ele să nu se simtă mai scăzut că nu ar fi bărbat și că ar bea ca femeile! Să ținem hangul băuturii cu adevărat răcoritoare și vom fi făcut ceva împotriva valului nenorocit care omoară.

Abea am început. De aici înainte trebuie să începă scrisul care să ne pornească la lupta care nu trebuie să întârzie o clipă.

Arhim. SCRIBAN.

SENSUL MAREI REVOLUȚII

În trei zile s'a săvârșit în această țară o revoluție uriașă. Mișcarea care stă la baza acestei revoluții este, evident mișcarea legionară. Se spune că a fost o revoluție fără vărsare de sânge, de oarece jertfa ultimă a celor 46 de legionari căzuți în ciocnirile cari s'au produs, nu se poate ține în seamă față de proporțiile rezultatului și în comparație cu hecatombele altor revoluții asemănătoare. Trebuie să se știe totuși că marele număr de legionari omorâți sub trecutul regim, constituie jertfa de sânge dată cu anticipație acestei revoluții. Căci, de fapt revoluția naționalistă, cu evidenta ei pecete creștină, începe mai de mult și ia forma cea mai hotărâtă în profunda mișcare legionară.

Ca pretutindeni, această trezire energică și organizată a conștiinței naționale de intransigentă atitu-

dine, a trebuit să întâmpine mari și brutale opoziții. Firește, în primul rând din partea vechilor partide și clici politicianiste, și mai apoi, chiar și din partea unor oameni de bună credință, cari nu putuseră pătrunde sensul jertfelnic al acestei mișcări și cari s'au simțit tulburați de unele excesive reacțiuni ale mișcării, aplicabile însă din punctul de vedere al asprelor realități pământești. Dar cea mai cruntă opoziție a venit din partea ocultelor masonice și iudaice, din lăuntru țării, ca și din afară, cari vedeau pentru prima dată o reală primejdie pentru interesele lor în această neînfricăță și solid organizată reacțiune a instinctului național și în scopul distrugerii ei radicale, prin însăși suprimarea fizică a membrilor ei, au pus în mișcare toate forțele lor politice și financiare interne și internațio-

nale, până când au izbutit să întronizeze pentru doi ani și jumătate regimul de sângeros despotism, care a fost lichidat definitiv la 6 Sept. a. c.

Mișcarea legionară, venea cu două mari credințe: credința creștină ortodoxă și credința în marea înălțare a neamului și mai ales cu o reală trăire a acestor credințe. Metodele ei nu erau vechile, sgomotoasele și superficialele manifestări de stradă, cu bătăi și spargerii de geamuri, ci erau metode de aspră educație și de lucru constructiv. Legionarii zideau cu brațele lor biserici și școli, înălțau cruci monumentale, construiau felurite lucrări de utilitate publică, puneau baze sănătoase unui comerț și unei industrii românești. Cu un entuziasm care începea să cuprindă toată suflarea românească și făcea dovada virtuților reale pe cari le are neamul nostru, pentru a fi stăpânul țării lui în toate domeniile de activitate. Taberile de muncă și de recreație ale Legiunii, erau mijloace exemplare de educație și disciplină. O viață nouă, împletită din rugăciune, cântare și muncă, sub faldurile drapelului național. Un tineret care se smulgea din mrejele ispitelor ideologice de stânga și din noianul deșertăciunilor lumești, pentru a se închina, sub conducerea căpitanului, unui ideal pozitiv în stricta conformitate cu legile dumnezeiești. De aceea și adâncă lor imbisericire, practicarea zilnică a virtuților creștine, postul, spovedania, împărtășania, jertfirea de sine pentru aproapele și pentru țară. De aceea și simbolica jertfă a celor șapte legionari participanți la luptele din Spania, și peste tot acea tărie morală pe care numai martirii primelor veacuri creștine o pot înțelege, de a îndura toate prigoanele, până la jertfa vieții însăși. În viața noastră spirituală și politică, mișcarea legionară însemnează o înaltă școală de caractere, inspirată din ortodoxia noastră creștinească și din tradiția istorică a neamului nostru românesc. Asemenea forță spirituală și morală, care înseamnă dela început cea mai severă condamnare a moravurilor corupte ce caracteriza mereu viața noastră publică și particulară, trebuia să se aștepte la suferințe. Căpitanul ei era pătruns adânc de acest dramatic adevăr și n'a încetat o clipă să le arate

legionarilor lui acest aspru preț al biruinței viitoare, pe care el l'a plătit în primul rând și cu toată intensitatea marelui său sentiment de răspundere.

Se știe cum au căutat vrăjmașii mișcării legionare s'o combată și s'o distrugă. Au imitat mai întâi organizația și procedeele ei originale și irezistibile. Au înființat Straja Țării și Serviciul Social cu luxoase uniforme și cu cheltueli de milioane. Numai Serviciul Social costa pe Stat aproape un miliard de lei anual, un contrast radical cu sărăcia real constructivă a legionarilor. Dar pentru că puținul suflet ce trăia în aceste artificiale organizații de Stat venea și el din indirecta înrăurire a mișcării legionare, conducătorii erau neliniștiți și desorientați, mulțumindu-se doar că au un pretext de îmbelșugată consumație a fondurilor.

S'a renunțat la Serviciul Social și s'a stăruit în sarbăda acțiune străjerească, prin care unicul rezultat obținut a fost dezorganizarea și slăbirea învățământului școlar, precum și părăduirea atâtor milioane din bugetul țării. Au venit apoi cu mascarada așa numitului Front al Renașterii Naționale.

Ideile legionare se impuneau, dar vechii politicieni masoni și jidoviți și le voiau vehiculate pentru interesele și cărdășia lor sub cea mai înstrăinată domnie. Iar fiindcă prezența, fie și adânc zăgăzuită în ocnele țării a oamenilor care au făurit acestei idei, le era mereu supărătoare, ca și intransigența lor, de aceea suprimarea lor fizică devenise pentru oficialii „Renașterii Naționale“ un imperativ absolut. Născocind toate pretextele juridice și toate interesele înalte de guvernământ, au deslănțuit masacrul cunoscut căutând să-și asigure, dacă ar fi fost cu puțință însăși binecuvântarea Bisericii. Dar noi știm ce adânc răsunet a avut în Biserică trezirea legionară și o dovadă strălucită am avut în participarea aproape oficială a multor reprezentanți înalți ai Bisericii la înmormântarea lui Moța și Marin. Biserica nu poate osândi ceea ce binecuvântat pe temeiul vieții verificate. Și ea se bucură astăzi când vede și verificarea martirajului cu suprema ei încununare.

Pr. GH. BUTNARIU
Consilier Misionar

CONSECINȚELE RUPERII LEGATURII SUFLETEȘTI INTRE ROMÂNI.

Dacă națiunea românească a putut rezista tuturor greutăților și năvălirilor dușmane în curs de peste 1800 ani, cauza a fost legătura sufletească, ce a existat între românii din toate colțurile pământului românesc. Și această legătură sufletească s'a format din unitatea credinței religioase creștine.

Unitatea credinței a păstrat și unitatea graiului românesc. În aceeași limbă s'au rugat românii de pretutindeni în biserică, în casa lor, în câmpul de muncă, în pădure, în creierii munților unde se ascundeau, ca să scape de urgia năvălitorilor.

Biserica romano-catolică, căreia împrejurările istorice i-au îngăduit să trăiască și să se organizeze în libertate, n'a putut forma sau păstra unitatea graiului credincioșilor ei, de oarece la serviciile religioase în biserică și în afară le vorbea într-o limbă moartă, neînțeleasă de popor. De aceea popoare mari ca Franța, Germania și chiar Italia nu au până astăzi o limbă națională unitară. Noi românii, avem o limbă unitară, înțeleasă în toate colțurile țării și am avut un sentiment unitar religios, format și păstrat prin unitatea credinței.

Prima ruptură a unității de credință s'a produs la românii din Transilvania. Pentru scopuri politice, străine de interesele neamului nostru, amăgiți de făgăduințe, cari nu s'au realizat, o parte însemnată din românii din Transilvania, în frunte cu mitropolitul Atanasie, au trecut la unire cu Papa în anul 1700. Consecințele s'au văzut imediat. Mitropolia română din Alba-Iulia a fost desființată; iar mitropolitul Atanasie a ajuns vicar al episcopului catolic de acolo.

Românii ortodocși au rămas fără episcopi mai mult de 60 ani și tocmai în anul 1873, adică după 173, de ani au putut să-și înființeze o altă mitropolie la Sibiu și două episcopii.

Această desbinare religioasă n'a adus niciun folos, nici chiar românilor uniți. Ei n'au câștigat drepturile politice, ce li-se făgăduiseră.

Din contră unirea a adus desbinare între românii ardeleni și cu greu s'a stabilit un front românesc în lupta pentru asigurarea existenței națiunii române în Transilvania.

După unirea Trnsilvaniei cu vechiul regat în 1918, conducătorii religioși ai românilor uniți au făcut tot

ce le-a stat prin putință, ca să țină pe românii ardeleni desbinați pe chestiunea de credință. Să se cerceteze revistele unităților și se va vedea cu câtă dârzenie atacau pe frații lor ortodocși. Stăruiau pe toate căile, ca oamenii politici de credința lor să ia posturile de comandă la conducerea țării. Prin ei au câștigat avantajii însemnate petru biserica lor. Când românii ardeleni ortodocși stăruiau să li-se înființeze câte o episcopie, conducătorul românilor uniți stăruia și li-se înființa și lor episcopii.

Astfel s'a ajuns că românii uniți cu Papa din Transilvania, în număr de 1.300.000 să aibă cinci eparhii, câte aveau românii ortodocși transilvăneni în număr de aproape 4.000.000. Unde românii ortodocși ridicau câte o biserică, uniții ridicau și ei biserica lor.

Mai mult încă, nu s'au mai mulțumit cu numirea de uniți. Prin legea cultelor din 1925 au cerut și li s'a admis că fie numiți greco-catolici; — iar un episcop unit a protestat vehement în senatul român, că s'a luat rutenilor uniți din Suceava o biserică fostă românească, pe care o ocupaseră rutenii în timpul stăpânirii austriace.

După începerea războiului actual, când existența Transilvaniei era amenințată în tot momentul, conducătorii uniților făceau toate eforturile ca să li-se admită înființarea unei mitropolii unite în București. De și aveau mitropolie unită la Blaj din anul 1853.

Până în anul 1700, în masa românismului ortodox, nu s'a întâmplat nicio defecțiune, cu toate stăruințele catolicilor, luteranilor, calvinilor și a altor grupări religioase, apărute după reforma lui Luther.

Spre sfârșitul secolului al XIX, au apărut alte lucruri rele în masa românismului, aduse de streini. În Transilvania a apărut *baptismul*, adus din America și alte ramuri ale lui. Spre a slăbi pe români, guvernele ungurești, când aveau stăpânire asupra Transilvaniei, au recunoscut secta baptismului și cu acele drepturi baptiștii au intrat în țara noastră după 1918.

Mai târziu în Dobrogea a apărut adventismul și treptat s'a răspândit în țară. Cu el s'au răspândit și alte secte, toate conduse de streini. Am avut durerea, ca chiar un preot român, Tudor Popescu, să se răsvrătească, și să înființeze o Sectă, cu puține deosebiri

de celelalte secte, contra bisericii, căreia îi servise.

Acele secte propagă idei subversive chiar națiunii române. Cădincioșii lor sunt sfătuiți să nu facă serviciul militar, iar dacă vor fi siliți să-l facă, să ceară a-l face la părțile sedentare; să nu dea cu arma în război, să nu depună jurământ de credință și înaintea instanțelor judecătorești, etc.

Totuși guvernele țării le-au recunoscut drepturi prin legi, le-au dat voie să predea religionea copiilor din școli, să se ocupe de educația religioasă a soldaților, să li se recunoască formarea de noi comunități când au 50-100 de suflete într-o comună, când pentru înființarea unei parohii ortodoxe se cer 300-400 de familii ortodoxe, etc.

Desbinarea din 1700 și sectele apărute mai în urmă, au rupt unitatea de credință a neamului românesc. Ele au pregătit stările dureroase de acum și și vor pregăti altele în viitor, dacă nu se vor lua măsuri de cei ce au răspunderea conducerii țării.

Desbinarea s'a produs și pe teren politic, după întregirea neamului. Până după 1918 erau în țara noastră două partide. Și între acele partide erau divergențe de păreri. Pentru cauzele mari, cari priveau țara însă, lucrau de comun acord. Acele partide făcuseră unirea Munteniei cu Moldova în anul 1859, făcuseră războiul din 1877 prin care s'a câștigat independența țării; iar în 1881 țara a fost ridicată la rangul de regat. În anul 1913 armata noastră a fost condusă în războiul balcanic în urma căruia am luat cadri-

laterul; iar în 1916-1918 prin înțelegerea celor două partide am intrat în război și am făcut, România Mare.

Prin urmare activitatea celor două partide era verificată de fapte. Dintr-o țară, tributară turcilor formaseră România Mare de ieri.

Era de așteptat ca, după realizarea idealului nostru național, partidele și oamenii politici din toate provinciile românești să facă o minune sacră pentru consolidarea țării din punctul de vedere politic și bisericesc. Era cunoscut, că toți vecinii noștri nu ne ierău prieteni și agitau revizionismul. Numai printr-o minune sacră țara se putea întări și se putea împune vecinilor.

În locul uniunii sacre, desbinarea a devenit tot mai acută. Pe teren bisericesc uniții și sectele au sporit activitatea desbinătoare.

Pe teren politic au apărut noi partide, iar cele vechi s'au împărțit în grupuri rivale. În corpurile legiuitoare erau discuții interminabile, și de multe ori insulte și fapte ce scoborau demnitatea și a locului și a oamenilor. Partidele și-au format gărzi de luptă și amenințau să ia capitala țării cu asalt. Toate apelurile pentru unire, n'au fost ascultate.

În această desbinare sufletească ne-a găsit războiul actual. Și nu putea să se întâmple altfel, de cum s'a întâmplat.

Econ. D. GEORGESCU

ZIARISTICA BISERICESCA DE AZI ȘI DE MAINE

Trebue să ne dăm seama că armele de luptă pe tărâm spiritual au înaintat odată cu vremea și că lumii de azi dacă nu-i răspunzi cu ceea ce s'a deprins ea să cunoască, sau nu te ascultă, sau nu te înțelege. Nu-i vorba de acele îndrăzneli care împietăzesc asupra tradițiilor sfinte și asupra prescripțiilor inalterabile. E vorba tocmai de a apăra aceste tradiții și prescripții cu mijloace corespunzătoare mentalității și gradului de înțelegere a oamenilor.

Iar între mijloacele de luptă și convingere, care fac azi ca lumea să meargă cu o oarbă supunere pe căile indicate de cei cari se cred chemați a dis-

pune într'un fel sau altul de creditul mulțimii, locul de frunte îl ocupă ziaristica. Cele mai autorizate păreri, ca și cele mai crunte sau înveselitoare realități, confirmă, cu o unanimitate rar întâlnită, rolul hotărâtor al ziaristicii în viața omului modern.

„Ziaristica — spunea păr. I. Lupaș — în gradul dezvoltării sale de azi, e unul din cei mai importanți factori ai educației politice, sociale și culturale; e o școală puternică și extinsă, în care toți cei chemați pot și trebue să dea învățăături, pe care a le primi și urma ar fi de datorința cititorilor¹⁾. Aceste rânduri au fost scrise acum 24 de ani — și cât de mult se credea încă de pe-atunci în rolul de frunte al presei! Cu câtă dreptate scria deci

1) Din trecutul ziaristicii românești, pag. 11, Bibl. Semănătorul, Arad, 1916.

mai încoace un cleric francez, abatele Louis Bethleem, în cartea sa *La presse* aceste rânduri avântate, dar întru totul potrivite vremii :

„Jurnalul e o mașină care cugetă, un sfătuitor, un dascăl ce-l ascultăm, un ghid ce ne conduce, un director de conștiință, o evanghelie ce n'are credincioși, aș putea spune: un Dumnezeu ce nu cunoaște ateii. O! știu, ne batem joc de jurnaliști. Da, așa după cum ne batem joc de doctori, de profesori, de oamenii politici, cu toate acestea îi ascultăm și ne supunem lor. Tot așa ne supunem jurnalului pe care îl cetim. Și încă prea ca niște sclavi“¹⁾.

Rolul ziaristice în scop de formare, îndrumare și stăpânire a opiniei publice îl prețuiesc din ce în ce mai mult țările cu veche civilizație și cu experiență în arta mânăuirii voinței oamenilor. Căci ce sunt altceva acele ministere „ale presei și propagandei“ — cum și la noi există azi unul — decât semne că presa, care în statele democratice de până mai deunăzi era „a patra putere“, în statele totalitare de azi e și mai mult ca atât? Aceste state totalitare știu bine că ziaristica e o armă teribilă, dar e în același timp o sabie cu două tăișuri. „Ziaristica e o mare putere în Stat... Dar această ziaristică e mare și în bine și în rău. Ea poate ridica sufletește, economicește, cum vrei, un popor; îl poate duce către un ideal înalt și sfânt; dar tot ziaristica poate otrăvi și nimici din temelie un popor. Cuvântul vorbit are puterea lui, dar cuvântul tipărit are înzecit mai mare putere“²⁾.

Tocmai pentru că presa poate înălța sau nimici sufletește un popor, trebuie să se caute a se da acestei îndeletniciri o orientare cât mai sănătoasă — și asta urmăresc statele totalitare prin crearea acelor ministere ale presei și propagandei. Căci acolo unde lipsește cinstea și buna credință din presă, lipsește și morala sănătoasă în rândul marelui public. Și mi se pare că vertiginoasa cădere a unei mari puteri europene din zilele noastre, n'are a reproșa puțin ziaristice care nu mai cunoștea nici o

măsură în a servi opiniei publice toate trăsnelile veacului.

Aceiași însemnătate pe care presa laică o are în Stat, o are presa creștină în câmpul de activitate al bisericii, mai ales azi, când toată lumea — credincioasă sau nu — aleargă la ziar ca la isvor pe care îl dorește și îl caută orișice drumeț însetat. „Noul pas apologetic al creștinismului de azi este cel gazetăresc. Ținând pas cu progresul, biserica trebuie să aibă mijloace noi, rezezi, sigure de apărare și răspândire a doctrinei sale. Gazetarii bisericești de azi sunt apărătorii de fiecare oră ai creștinismului“, scrie același abate Bethlehem în cartea amintită³⁾. Iar Papa Leon al XIII-lea, cu mult înainte ca ziaristica să aibă importanța de azi zicea: „Sunt convins că dacă ziarul ar fi existat pe vremea Sfinților Apostoli, Sfinții Petru și Pavel ar fi editat ziare“⁴⁾.

Bisericile romano-catolică și protestantă au înțeles mai repede și mai bine ca altele marea misiune a presei. Astfel organizația misionară a bisericii papistașe — organizație alcătuită din misionari laici — cunoscută sub numele de „Acțiunea catolică“, tipărește la Paris ziarul *La croix*, care are un număr de 200 redactori clerici și mireni, și un tiraj de mai multe sute de mii de exemplare zilnic. Iar protestanții germani strânși în organizația „Uniunea evanghelică a presei“, răspândesc un număr de 11 milioane foi duminicale pe an⁵⁾.

Nu mai încapă îndoială, față de aceste date atât de concludente, că tot bisericile ortodoxe sunt mai în urmă cu arma presei, iar între acestea e și biserica noastră, cu toată îmbucurătoarea întindere pe care a luat-o la noi în vremea din urmă ziaristica bisericească.

Reviste și cărți de doctrină, ca și de propagandă în popor, se tipăresc multe; însă gazetele nu au mijloace ca să dureze și să se răspândească și aceasta din pricină că presa noastră bisericească nu și-a croit încă un drum temeinic în opinia publică. Nu în zadar se tinde către *înființarea și la noi a unei gazete bisericești zilnice*.

Dintre bisericile ortodoxe de azi, cea care se poate mândri cu o bună organizație și cu cel mai mare număr de credincioși — deși tristește evenimentele din vara acestui an ne-au răpit 3 milioane de fii duhovnicești — este biserica ortodoxă română. Ea are deci îndatorirea nu numai de a purta grija de suflete păstorilor săi, dar de a servi ca pildă

1) Citat după rev. „Biserica Ortodoxă Română“, Nr. 11, pag. 1058, an. 1928.

2) Pr. Cicerone Iordăchescu, „Preotul și opinia publică“ pag. 10, Galați, 1909.

3) În rev. „Bis. Ort. Română“ același număr, pag. 1043.

4) Gala Galaction în ziarul „Curentul“ din 2 Iunie 1930.

5) Dr. Gr. Gh. Comșa, „În slujba misionarismului ortodox“, pag. 281, Arad, 1930.

între toate și celorlalte biserici dreptcredincioase. În plus, conștiința românească fiind acum așa de adânc sdruncinată prin actele de samavolnicie politică ce ne-au smuls pe neașteptate străvechi și istorice așezări autohtone, bisericii îi revine sarcina de a consolida pozițiile sdruncinate, pregătind în spirit de tărie morală ziua judecății care nu se poate să întârzie prea mult sau să nu mai vină — cum cred dușmanii — niciodată.

Ori, o bună pildă pentru bisericile ortodoxe din alte țări, un mijloc de netăgăduită putere de lucru în ogorul pastoral și un instrument unic de galvanizare a sufletului românesc, ar fi gazeta bisericească zilnică. Publicul nostru citește zilnic numai gazete laice pentru că n'are la îndemână și un ziar editat de oamenii bisericii. „Câte întâmplări și fapte rămân necunoscute — scrie un preot ¹⁾ fiindcă ele nu pot fi scoase la iveală din pricina lipsei unei gazete bisericești zilnice! Cu câtă durere în suflet nu rămânem noi, de multe ori, când vedem că ziarele mirenești ne aruncă la coș articolele și știrile ce le trimitem“...

Congresele Asociației generale preoțești au luat adeseaori în desbatere problema înființării ziarului bisericesc cotidian, ceea ce înseamnă că nu lipsește conștiința necesității unui asemenea organ. Dintre aceste congrese amintim pe cel din 1925, ținut la Cernăuți, în care s'au desfășurat vii discuțiuni în jurul chestiunii ce privea presa bisericească; se uase atunci hotărârea — întărită și prin fapte de o clipă — de a se pune începutul unei gazete bisericești cu apariție zilnică. Aceste fapte de-o clipă a constatat din aceia că participanții au subscris pe loc suma de 150.000 lei pentru gazeta proiectată ²⁾. Din nefericire, hotărârea dela Cernăuți, repetată și în alte congrese preoțești, n'a căpătat înfăptuirea nici până azi.

Însăși presa bisericească periodică s'a ocupat mult de această gazetă, dar întârzierea — nu zicem imposibilitatea — apariției ei se datorește, după cât se spune, următoarelor două cauze:

a) Lipsa de fonduri.

b) Greutatea fixării materialului pe care-l va publica, adică, într'un cuvânt gazetăresc, a *atitudinii*

pe care va trebui s'o aibă față de cetitori, de autoritatea bisericească superioară și față de Stat.

Să examinăm aceste două motive în lumina celor mai concrete stări de fapt și să vedem întru cât ele ar fi întemeiate.

Mai întâi, de o lipsă de fonduri nu credem că s'ar putea vorbi. Mai degrabă de o lipsă de propagandă printre clerici și mireni, căci dacă aceștia ar fi convinși de utilitatea ziarului bisericesc, fondurile bănești ar veni dela sine. Pentru început s'ar împrumuta, în contul abonamentelor al căror cost va fi plătit treptat prin rețineri din salarii, o sumă oarecare dela sau prin Cassa de Credit a Clerului. *Cea mai mare parte din preoți ca și o parte din cântăreți, tot cetesc, oricum, o gazetă laică zilnică — așa încât de ce n'ar ceti, în locul aceleia, gazeta bisericească?* Cu preoții și cu o parte a cântăreților, numărul abonaților ar atinge, în vremea aceasta de vitregă încercare, cifra de aproape sau peste 15.000. Pe de altă parte, preoții înșiși ar câștiga dintre păstoriții lor un număr de abonați.

Însă, pentru ca atât preoții cât și cântăreții și laicii, să se deprindă a ceti ziarul bisericesc, se cere ca el să îndeplinească toate — sau aproape toate — condițiunile unei gazete laice, și peste acestea să aibă și coloritul lui aparte, creștin. Aici ar fi greutatea cea mare. Căci poți să înființezi o gazetă, dar dacă nu știi să câștigi inima cetitorilor pentru dânsa, nu poți nădăjdui într'o lungă durată a ei.

Părerea noastră este că viitoarea gazetă bisericească zilnică, va trebui să aibă în vedere două lucruri în ce privește cuprinsul ei obișnuit; întâi, să publice aceleași informații politice, economice, culturale și sociale din țară și streinătate, ca și gazetele laice — și al doilea, să aibe articole, foiletoane și rubrici în care să mustească seva creștină ortodoxă. Prin cea dintâi parte îl hotărăște pe cetitor să nu mai citească gazetele laice, de vreme ce și în cea bisericească găsește *aceleași informațiuni*, iar prin cea de-a doua îl faci, cu încetul *să simtă și să gândească creștinește*.

Un canonic catolic vedea astfel gazeta zilnică pentru clerici și mireni: „Ziarul de doctrină, care judecă persoanele și evenimentele în lumina Evangheliei și a învățăturilor Sf. Biserici și care se păzește de a pune sub ochii cetitorilor povestiri în stare de a turbura simțurile, imaginația și inima ³⁾. La acestea noi am mai adăoga — după cum am

1) In rev. «Biserica Ort. Română», Nr. 9 din Sept. 1925.

2) Rev. «Biserica Ort. Română», Nr. 9, Sept. 1925.

3) In ziarul «La croix», Nr. 23, 24, II, 931, Paris.

spus mai înainte — și materialul de informații din țară și din lume, căci numai așa clericii și mireni se vor simți atrași către ziarul bisericesc.

Acest ziar ar face mult, atât pentru întinderea spiritului creștin, în lumea mireană, cât și pentru strângerea la un loc a tuturor năzuințelor misionare ce tind la o mai adâncă înrăurire în popor. El ar constitui în același timp un for bisericesc de autoritate publică, în jurul căreia ne-am strânge cu toții așa cum se strâng în alte țări fiii bisericii în sânul acelor partide clericale, pe care, bine înțeles, noi nu avem nici un motiv să le recomandăm.

Intr'un articol din revista *Misiunea creștină*,¹⁾ d. prof. V. Gh. Ispir cere înființarea unei „direcțiuni a propagandei” pe lângă Sf. Sinod. Dacă această direcțiune ar lua ființă, gazeta zilnică bisericească ar fi cel mai nimerit mijloc de manifestare a ei, căci noi nu înțelegem un ziar bisericesc care n'ar lucra în deplină înțelegere cu înaltele foruri ecleziastice. Acestea ar fixa, după împrejurări, și acea „atitudine” pe care gazeta bisericească va trebui s'o aibă față de Stat — și iată astfel rezolvată și problema materialului gazetei.

Prin acest mijloc și prin altele ca : gazetele paroahiale sau ale „asociațiunilor” creștine, revistele mari bisericești, „bibliotecile” cu cărți ușoare la cetit și ieftine la preț, și calendarele anuale ale eparhiilor — s'ar statornici o bună și rodnică propagandă, creindu-se pe încetul în lumea mireană o *opinie publică creștină*.

1) Anul II, Nr. 1—2, 1940, Buc.

2) Stelian Popescu în ziarul «Universul» Nr. 238, Aug. 1940

Bisericii noastre fi mai iipsește și un *almanah* din cele pe care le au și bisericele apusene, cum este acel bogat *Almanach catolique* al bisericii romano-catolice. Și la noi, începând din anul 1899 până prin 1907, s'a tipărit un *Calendar bisericesc* pentru toată țara de către arhierul Sofronie Vulpescu Craioveanul — calendar care era mult prețuit de preoții ortodocși din vechiul regat. Dacă-mi este îngăduit a mă lăuda întru neputințele mele, pot spune că și eu pregătesc, încă de acum 4 ani, un almanach-calendar al bisericii ortodoxe române, însă, deși am găsit în P. C. Pr. Petru Gh. Savin un priceput tovarăș de lucru, n'am găsit însă, cu toate apelurile făcute, un sprijin material și o înțelegere caldă și binevoitoare...

Incheem aceste rânduri cu nădejdea că presa bisericească va merge în viitor pe un drum și mai rodnic decât cel din trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat. Trebuie ca în fiecare clipă să ne gândim la marele rol al ziaristicii în vremea noastră : „Propaganda valorează mai mult decât o armată când este bine și la timp făcută, și costă infinit mai puțin decât o armată” spunea fostul președinte de consiliu francez, André Tardieu²⁾.

Bisericii românești îi trebuie, pe lângă armata misionarilor clerici și mireni, și o întinsă — cât mai întinsă — propagandă prin presă. Acest lucru trebuie să sune veșnic în urechile celor cari au răspunderea înaltei misiuni a bisericii.

Pr. TEODOR IORDACHE

fost mulți ani gazetar profesionist
Galați.

NAȘTEREA DIN NOU

Acum când furtuna a încetat, valurile mării s'au potolit și potopul ce venea din toate părțile s'a oprit, norii negri de deasupra țării noastre s'au împrăștiat și noi putem privi iarăși albastrul cerului românesc, deși soarele ne mângâie mai puțin.

După două luni de zile am redobândit în parte liniștea necesară sufletelor noastre sbuciumate, încât putem să cugetăm în liniște și cu seninătate asupra celor ce s'au

petrecut cu noi. Nu vom înșira pierderile ireparabile ce le-am îndurat, fiindcă ar însemna să ne amărîm și să ne chinuim întâi pe noi înșine — cari și așa sântem amărîți și nu ne vom mângâia până ce nu ne vom întoarce la locurile noastre — și i-am amărî și pe frații noștri, cari ne-au primit cu dragoste în Hristos.

Nenorocirea ce a căzut peste Moldova de Răsărit e atât de mare, încât cu greu am

putea-o descrie și tot atât de greu ar putea-o înțelege cei ce nu au supraviețuit-o. Ea ne-a lovit ca o *ciumă* ce a secerat atâtea vieți pentru Statul român, iar noi refugiații — deși am fost amenințați de boală, — am scăpat. Nenorocirea ce ne-a lovit a fost ca un *potop*, care a înecat țara pe la margini, înecând în robie pe frații noștri cari au rămas, dintre cari noi am scăpat ca niște naufragiați. Nenorocirea ce ne-a lovit a fost ca un *război* în care au căzut ca niște eroi pentru patrie cei rămași fără voia lor, iar noi refugiații am scăpat ca niște invalizi.

Intr'adevăr, sântem niște invalizi cu durere ascuțită permanentă în suflet. Sântem invalizi într'o măsură și la buzunar, dar nu ne tânuim de asta. Dumnezeu, care ne-a scăpat de moarte, va avea grijă de noi și înainte.

Da, am trecut prin frica morții și ne-am născut din nou. Ne-am născut a doua oară. Nu mai sântem cei ce-am fost. Ne-am născut cu o altă concepție despre lume și despre viață.

Pățania noastră ne-a dat o învățătură mult mai scumpă decât învățătura cărților din prima naștere. Pentru că învățătura cărților a fost teoretică și ne-a folosit prea puțin, iar *învățătura vieții* este cea practică și folosită pentru suflet. Examenul de însușire a învățăturii vieții a constatat din proba alegerii în grabă a uneia din cele două posibilități: viața cu Mântuitorul sau viața fără Mântuitorul. Am ales viața cu principiile Mântuitorului, spre a ne salva sufletele de pângărire și cu nădejdea de a moșteni viața cea veșnică cerească. Această alegere a făcut să ne rugăm cum nu ne-am mai rugat în trecut. Unica îndreptare către Mântuitorul a stârnit un fel de rugăciuni de care știam numai din cărți, că se rugau alții mai de mult și anume *rugăciuni cu lacrimi fierbinți*. În clipa încălcării hotarelor sfinte, mulți credincioși s'au rugat cu lacrimi să-i ajute Dumnezeu să scape de osândă. „Doamne, mântuiește-ne că pierim” (Matei VIII, 25). Și Dumnezeu ne-a ajutat de am scăpat, unii deodată, alții mai târziu, după vred-

nicia fiecăruia. Tot așa se roagă cu lacrimi cei rămași pe loc pentru păstrarea credinței. (v. „Raza” Nr. 546 din 18 Aug. 1940). Se înțelege că aceleași rugăciuni cu lacrimi ale fraților rămași dincolo de hotarele de azi, au loc și înăuntrul hotarelor. Cei loviți direct, refugiații, continuă aceleași rugăciuni și în refugiu, precum și adevărații români dinăuntrul țării nu pot să nu plângă în rugăciunile lor. Însuși Iisus a plâns pentru cetatea Ierusalimului (Luca XIX, 41).

Nașterea din nou a început cu o lichidare totală a primei perioade din viața trecătoare pământească. Astfel, la știrea că vin furii (Ioan X, 10), mulți dintre cei cari au mai avut timp, și-au împărțit înșiși avutul lor, ori au lăsat cuvânt ca prin testament, înainte de moarte. Rămasul bun cu prietenii și cunoscuții a fost iarăși ca o iertare înainte de moarte. Însăși plecarea părea definitivă.

Nașterea din nou a avut ca urmare și înțelegerea practică a cuvintelor sfintei evanghelii: „Nu vă adunați comori pe pământ”. (Matei VI, 19). Câți din cei cari aveau cunoștință de aceste cuvinte ca de ceva abstract, ce nu s'ar referi la lumea noastră, nu le luau în seamă, iar acum le au înțeles așa de bine, prin propria experiență amară.

Smerenia refugiaților e uimitoare pentru ei înșiși. Câți din cei cari au trăit în locuințe atât de confortabile, s'ar mulțami aici cu... o cameră! Câte lucruri și ocupații din cele ce le-au avut și pe care le-au socotit indispensabile, le disprețuiesc astăzi și nu vor mai căuta să le aibă, socotindu-le deșertăciuni, cum și Solomon la sfârșitul vieții sale le-a socotit pe toate deșertăciuni (Ecl. I, 2). S'au convins bieții refugiați că se poate trăi fără multelucruri, cari nu sunt necesare nici pentru viața pământească, nici pentru mântuirea sufletului.

Durerea reală a fraților din Ardeal și Cadrilater am înțeles-o și am simțit-o cu durere mare, fiind înșine în același suferință, deși nici comparație nu poate fi între felul de refugiu al lor și al nostru. În legătură

cu acești frați se potrivesc cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Plângem cu cei ce plâng” (Rom. XII, 15),

În sfârșit evenimentele din ultimele două luni, neprevăzute de nimeni, ne arată nimic-nicia calculelor omenești față de planurile lui Dumnezeu. Se înțelege că tot așa nici în viitor nu putem ști planurile lui Dumnezeu. Dar nădăjduim că Moldova de Răsărit atât de obișnuită, cea dintâi va reveni la Patria-Mamă, mai curând decât putem crede, după neputința noastră (Marc. IX, 24).

Rugăciunile tuturor Românilor și faptele dovedite prin „credința și dreptatea, legea și munca, cinstea și conștiința, ordinea și omenia” cerute de omul de stat (chemarea generalului Ion Antonescu către țară), vor ispăși greșalele noastre din trecut și ne vor da o nouă Românie, pe care vom ști să o prețuim mai mult decât pe cea dintâi. Căci mult poate rugăciunea dreptului (Iac, V, 16).

Preotul DIMITRIE BALAUR

RUGĂCIUNE

Stăpâne 'nsângerat, Domn al Luminii
Și veșnice limpede, Iisuse,
Tu, Carele-ai primit pe tample spinii
Și cuele în mâinile supuse,

Tu, Sfânt al Răstignirii și 'nvierii,
Care din Cruce Ți-ai făcut lumină
Și Răsărit din rănilă tăcerii
Și cântec din osânda fără vină,

Dă-ne 'nceleștarea Ta, dă-ne tăcerea
Din ceasul pironirii 'nsângerate,
Să ne primim și cuele și ferea
Ca Tine, 'n marea Ta singurătate...

Pe fruntea Țării zâmbetul Ți-l pune
Și Neamul care-acum osânda-și duce
Învăță-l Tu amara rugăciune
Din clipele suirilor pe cruce.

Cu mâna Ta, ca borangicul lunii,
Din răni oprește sângele fierbinte,
Închide'n piepturi geamățul furtunii,
Sărută-i Țării lacrimile sfinte.

Și sus, pe Crucea crâncenă, pe care
Stă Neamul nostru răstignit, Tu scrie,
Iisuse, un aprins inel de soare,
Ca semn al Învierii ce-o să vie.

Și spune morților din lut să nu blesteme,
Și sub trifoi, sub dâmburi, sub secară,
S'aștepte pașii Tăi călcând prin Țară
Și semnul munților ce vor aprinde steme.

Și spune morților, de sub troițe sfinte,
Că va veni, cândva, o Dimineață
Când Neamu 'ntreg va fulgera spre vieță,
Cuminecat, prin sfinții din morminte.

RADU GYR

CRONICA

Note, fapte și însemnări

DIN EPARHIE

Solemnitatea deschiderii teatrului religios

De curând, a fost solemnitatea începerii activității teatrului religios, în sala «Lidertafel».

Slujba religioasă a fost oficiată de P. S. S. Arhiereul Emilian Antal Târgovișteanu, vicarul Sf. Patriarhiei, înconjurat de un sobor de preoți în frunte cu S. S. Pr. Cazacu, dela biserica Bătiște. Răspunsurile au fost date de corul bisericii «Isvorul Nou» condus de d-na Elisa Pr. Zugrăvescu.

După sfeștanie a vorbit P. S. S. Arhiereul **Antal-Târgovișteanu**, care a arătat isvorul teatrului religios, care se găsește în antichitate. La poporul nostru, teatrul religios se găsește în manifestările populare din jurul sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului. Acum însă Capitala are un adevărat Teatru Religios creiat pentru a contrabalansa acele spectacole frivole și a ridica teatrul la adevărata sa misiune de educație morală.

D. I. Frumușani, directorul teatrului religios, a arătat motivele înființării acestei instituții, unde se reprezintă numai piese cu subiecte luate din viețile atât de frumoase și frământate ale sfinților și atâtor martiri creștini cari și-au dat viața pentru Dumnezeu. Obstacolele și lipsurile materiale au fost însă atât de mari că nu s'a putut continua decât cu mare greutate activitatea acestui teatru misionar, creiat pentru a propovădui iubirea de Dumnezeu, iubirea pentru Biserica Lui, iubirea pentru aproapele și respectul legilor și al mai marilor poporului.

D. Frumușani arată că d. **Radu Budișteanu**, Ministrul cultelor și artelor, regretă că nu poate lua parte la această solemnitate dar că se consideră sufletește în mijlocul acestei manifestații creștinești.

D. prof. **Toma Culcea**, misionar al «Asociației Patriarhul Miron», a arătat necesitatea de a se da teatrului religios tot sprijinul de către

oficialitate pentru a-și putea continua opera sa de educație morală alături de Sf. Biserică.

La solemnitate a participat o numeroasă asistență.

Teatrul religios se va deschide cu «Infernul» de Dante, după care vor urma «Ben Hur» dramatizare de d. Dinu Dumbravă, «Ioan Botezătorul» de Suderman, «Ospățul lui Caiafa» de Jean Val, «Pro Dominis Gloriam» de Jeromonachul Clement, «Quo Vadis» etc.

Moartea preotului Vasile Radu profesor la Facultatea de Teologie din București

Știința orientalistă pierde un mare savant prin dispariția profesorului Vasile Radu dela facultatea teologică din București.

Născut la 16 Decembrie 1887 în târgulețul Panciu, acest vrednic fiu al Vrancei lui Ștefan n'a cunoscut altceva decât munca grea și meticuloasă.

Distins elev al seminarelor din Iași și București, sârguitor student al facultății, preotul Radu își croia drum spre universitate cu pași siguri.

Doctor al universității din București, pleacă din țară în calitate de paroh al capelei române din Paris, unde studiază limbile orientale, specializându-se în limba arabă și dialectele ei la școala catolică din Paris. Lucrarea sa de seamă este: «**Voyage du Patriarche Macaire d'Antiochie**» tradus din arabă în franceză, opera de mare interes istoric pentru noi Români.

Ceeace îl încoronează cu succes este tâlmăcirea Bibliei depe textul original în românește, în colaborare cu pâr. Gala Galaction.

Oa om, preotul profesor părea exigent și aspru, dar bunătatea sufletului se trăda imediat. Biserica și școala teologică pierde o reală valoare. Dăm cuvântarea, atât de elocventă a D-lui Decan și care ne dă pe deplin cunoștința de cine a fost eruditul nostru teolog.

*Cuvântarea D-lui N. Popescu-Prahova Decanul
Facultății de Teologie din Iași rostită la
înmormântarea Pr. Vasile Radu*

Intristați ascultători,

Năpraznică, ca un fulger, căzu peste noi veștea trecerii la cele veșnice a bunului nostru coleg, Păr. profesor Vasile Radu.

Năpraznică: pentru că mulți dintre noi, 2-3 zile mai înainte, l-am văzut sănătos, voios, cu graiul său domol, cu judecata lui cumpănită.

† Pr. Prof. VASILE RADU

Neașteptată și dureroasă este această plecare dintre noi a unui om în maturitatea vârstei, de la erudițiunea căruia Biserica și știința teologică aștepta și alte opere, care să-i veșnicească amintirea — și cu atât mai dureroasă cu cât pleacă dintre noi după ce înaltele foruri școlare, recunoscându-i știința, munca și devotamentul în domeniul școlii și al culturii îi acordase o meritată satisfacțiune prin transferarea la Facultatea de Teologie din București.

În mediul științific al Capitalei dorea el să lucreze și cu mai multă ardoare și spor în ogorul științei teologice, care a format marea, așa putea spune, singura lui pasiune.

Orgolioasa, dar neputincioasa noastră inteligență nu poate să dea un răspuns mulțumitor la astfel de nedumeriri. Prematura plecare dintre noi a Păr. Radu — prematură după omeștile noastre socoteli — se încadrează, desigur, în înaltele planuri ale providenței dumnezeiești, planuri nepătrunse de slabele noastre puteri de înțelegere. Căile Domnului ne spune sf. Scriptură, nu sunt căile omului; adesea ele nu pot fi înțelese de mintea omenească.

A vroit cel A Tot Puternic, prin această chemare la el a iubitului nostru coleg să zgudue conștiințele noastre ale tuturor și să ne facă să ne aducem aminte avertismentul pe care Sf. Apostol Pavel îl da Evreilor «că aici, pe pământ, nu avem cetate stătătoare, ci trebuie fără încetare să căutăm pe ceea ce va să fie», pe cea veșnică.

A vroit Cel Prea Înalt, prin timpuria trecere la cele veșnice a Păr. profesor Radu, să ne arate încă și în chip atât de zguduitor, șubrezenia vieții noastre pământești, la care, din nefericire, suntem înclinați să ținem peste măsură de mult, a vroit să ne facă să-ne reamintim cuvintele Mântuitorului, în fața căruia astăzi se găsește scumpul nostru coleg: «Drept aceea, priveghiați, că nu știți ziua, nici ceasul când va veni Fiul Omului» (Mat. XXV. 13).

Va fi vroit iarăși ca în involburarea grijilor și patimilor noastre pământești să ne facă să ne oprim o clipă și să cugetăm asupra învățăturilor dumnezeiești, care ne arată că viața omului nu se mărginește la scurta trecere prin această lume, că moartea nu este sfârșitul vieții, că ea este începutul unei noi vieți și desăvârșirea unirii cu însuși Isvorul vieții, care este Dumnezeu.

«Fraților, scrie sf. Apostol Pavel către Tesaloniceni, despre cei ce au adormit nu vream să fiți în neștiință, ca să nu vă întristați ca ceilalți, cari n'au nădejde.

De oarece, dacă credem că Iisus a murit și a înviat, tot așa credem că Dumnezeu pe cei ador-

miți întru Iisus, aduce-i-va împreună cu el» (I Tesal. IV, 13-14).

Întristați ascultători,

Acestea sunt adevărurile veșnice ale credinței noastre creștinești. Ca oameni însă, foști colegi și prieteni, și în primul rând întristată familie, suntem copleșiți de durere la această neașteptată despărțire.

Mângâiere să găsească îndurerata familie în faptul că cel, care astăzi ne părăsește le lasă un nume respectat, care prin noua tălmăcire pe limba noastră a cuvintelor sfintelor Scripturi în veacuri va fi pomenit cu cinste și recunoștință de generațiunile viitoare, dornice să-și aline sufltele cu înțelepciunea și mângâierea dumnezeștilor cuvinte.

Respectul de care s'a bucurat în lume, Păr. profesor Vasile Radu l-a dobândit nu prin privilegii de naștere sau prin moștenire, ci printr'o muncă de zeci de ani neîntrerupți, în țară și străinătate, muncă inteligentă, metodică, stăruitoare, de temeinică specializare în studiul limbilor orientale, muncă de adevărat om de știință, care l-a înobilat și care a servit de înălțătoare pildă pentru cei cari l-au cunoscut, în deosebi pentru studenții săi.

Născut în anul 1887 în comuna Panciu, Păr. profesor Vasile Radu era înzestrat cu un robust bun simț, cu inteligență pătrunzătoare, cu simț al datoriei și onestitate.

Sub permanentele și neschimbatele aparențe de calm și liniște, în sufletul său generos și larg înțelegător, clocotea o fierbinte dorință de înălțare a Bisericii și a Patriei prin cultură, prin educațiune temeinică, prin valorificarea oamenilor de caracter.

La aceste nobile însușiri se adăogau acelea, atât de prețioase, de afectuos coleg și prieten.

Pe profesorul, care întrupa astfel de calități, și-l vor aminti totdeauna cu recunoștință și pietate studenții Facultății de Teologie fostă cu sediul în scumpul nostru Chișinău, cărora—printr'o activitate de 12 ani, desfășurată în perioada cea mai rodnică a vieții sale — s'a străduit să le întipărească dorința de desăvârșire științifică și morală, spre a fi vrednici slujitori ai Altarului și ai Patriei.

În numele Facultății de teologie a Universi-

tății din Iași și în numele Facultății de teologie a Universității din București, prezint îndurera-tei familii sincerele și adâncile păreri de rău ale profesorilor și studenților și rog pe Dumnezeu bunătăților și al tuturor îndurărilor să așeze cu dreptii sufletul scumpului dispărut dintre noi.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și veșnică să-i fie amintirea!

București 6 Septembrie, 1940.

N. POPESCU-PRAHOVA

Decanul Facultății de Teologie din Iași

Sfințirea bisericii din Vătași-Vlașca

În ziua de 15 August a. c. (Adormirea Maicii Domnului) a avut loc în cadrul cercului pastoral „Glogoveanu-Vlașca” sfințirea bisericii din comuna Vătași.

Încă din zorii zilei, mulțimea de enoriași din toate satele dinprejur a ținut să ia parte la acest act solemn. Slujba sfințirii s'a făcut de către Prea Sfințitul Arhiereu Emilian Târgovișteanu, înconjurat de către Prea Cucernicul Protopop Gh. Rădoi al Circ. II Clejani, cei șase membri ai Cercului pastoral „Glogoveanu” în frunte cu președintele lor pr. Constantin Cristescu, preotul Traian Popescu președintele cercului „Fierbinți”-Vlașca și cucernicii preoți: N. Trăistaru, Floru Constantinescu, Ruse Ionescu etc.

În fața slujbei emoționată, săvârșită de către Prea Sfințitul Arhiereu, înconjurat de un sobor atât de impozant și a cântării deosebite a arhidiaconului Uncu dela Sf. Patriarhie, întreaga asistență era numai ochi și urechi. Răspunsurile au fost date de către cântăreții cercului de sub conducerea domnilor Emil Cristescu, doctorand în teologie și Ioan Fierbințeanu, absolvent teolog.

Slujba sfințirii a luat sfârșit la ora 12¹/₂ p. m. Predica Prea Sfințitului Arhiereu Emilian despre Sfânta Fecioară Maria și Ziua Mamei. La sfârșit își arată mulțumirea că enoriașii din Vătași, deși săraci, dar au înălțat numai cu strădania lor, acest frumos locaș. Bunătatea Prea Sfinției Sale, ce radiază din întreaga-i ființă cât și cuvintele pline de înțelepciune, captivează întreaga asistență. Vorbește apoi vrednicul preot al comunei *Aurel Popescu*, arătând greutățile ce le-a întâmpinat cu zidirea sf. locaș, Mulțumește călduros d-lui general

Rădulescu-Poeni și celorlalți donatori pentru ajutorul dat și roagă pe Prea Sfințitul să spună Înalt Prea Sfințitului Patriarh, că preoții de pe aceste meleaguri își fac datoria. Urmează cuvântul Prea Cucernicului Protopop și al învățătorului Savu Ene din comună.

La ora 2 p. m. a avut loc o masă frățească la preotul comunei. Aci a vorbit preotul Traian Popescu și un locuitor, cărora le răspunde Prea Sfințitul. La plecarea Prea Sfințitului Arhiereu, într-o atmosferă de entuziasm, toți preoții cântă „Pre Stăpânul și Arhiereul Nostru”. Neuitată va rămâne în amintirea tuturor locuitorilor, cât și a Cucernicilor preoți, slujba măreață și impresionantă a acestei zile.

Pr. C. CRISTESCU
Președintele cercului pastoral
„Glogoveanu”-Vlașca

Moartea unui vrednic preot

Miercuri 17 Iulie 1940 s'a stins din viață în casele sale din comuna Toporu-Vlașca pr. Ioan Adameșteanu parohul parohiei „Adormirea Maicii Domnului” din comuna Toporu-Vlașca.

Descendent dintr-o familie preotească. Tatăl său Gheorghe, a fost preot la parohia Grosu-Teleorman. Bunicul său, tot preot, în parohia Adamești jud. Teleorman, de unde i-a revenit și pronumele de Adameșteanu.

S'n născut în comuna Adamești la anul 1876.

A terminat seminarul Central din București în anul 1901. A fost hirotonit preot pe seama parohiei „Rușii lui Asan”-Vlașca, de unde a fost transferat în anul 1906 în parohia „Adormirea Maicii Domnului” din comuna Toporu-Vlașca pe care a păstorit-o cu demnitate până în ziua decesiului.

În timpul celor aproape 40 de ani de păstorie și-au meritat atenția celor mai mari cari l-au distins de a purta „brăul roșu”, fiind până în anii din urmă președintele Cercului pastoral și membru în comisia de judecată protopopiască.

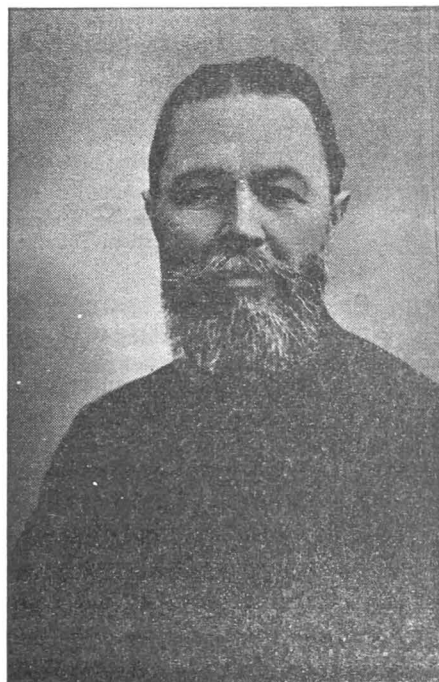
Bine priceput în ale serviciului, înzestrat de Dumnezeu cu o voce aleasă, slujbele săvârșite de C. Sa erau așa de mișcătoare încât cei ce-l auziau nu-l puteau uita.

Puterea de convingere cu care propovăduia cuvântul lui Dumnezeu era așa de mare și clar expusă încât îl făceau de neîntrecut.

Intr'un cuvânt, putem spune că a fost un neîntrecut păstor sufletesc pe care Dumnezeu îl înzestrase cu toate darurile, cari pot împodobi pe un ales al său.

În anii tinereții până în anul 1924 a fost și învățător al satului său. Și aci, muncind cu sârguință, a fost bine apreciat de organele superioare respective.

Transferat în parohia Toporu-Vlașca a avut de dus mari greutăți cu educarea numeroasei familii cari numără azi 9 copii și cari toți au fost elemente bine apreciate prin toate facultățile cari au trecut, ocupând majoritatea din ei demnități,

† Pr. IOAN ADAMEȘTEANU

apreciabile în viața neamului ca : doctori, ingineri, ofițeri, etc. precum și cu construirea din temelii a unei frumoase biserici târnosite în anul 1927.

În tot timpul păstoriei sale, a fost în parohia încredințată lui, strajă neadormită și administratorul atât a celor spirituale cât și a celor materiale, făcându-se vrednic de imitat.

Din anul 1909 până în anul 1919 a fost președintele Obștei de arendare, iar al Băncei populare până în anul 1934 când Sf. Arhiepiscopie a găsit de cuviință ca slujitorii altarelor să se retragă din aceste instituții.

A fost deasemenea decorat cu ordinul „Coroana României” în gradul de cavaler.

Este regretat atât de păstoriții săi cât și de parohiile vecine care îl apreciau ca pe un vrednic slujitor al altarului, ca unul ce slujia cu deosebită evlavie și făcând ca adevărurile de credință să le răscolească întreaga ființă.

Prohodirea a fost făcută de un sobor de 7 preoți în frunte cu prea cucernicul și neobositul protoiereu al Circ. I Giurgiu Pr. I. Hurduc, cari a ilustrat în cuvinte emoționante figura dispărutului, dându-l ca exemplu de imitat.

Din partea d-lor învățători a vorbit d. Alex. Stăncescu directorul școlii iar din partea păstoriților a răspuns d. M. Stănescu, proprietar.

A fost înmormântat în cavoul din curtea bisericii, zidită prin strădania sa.

Cu preotul Adameșteanu s'a stins din viață un vrednic slujitor al altarului.

Fie-i amintirea veșnică.

Pr. C. DOBRESCU
Trestieni-Tomulești Vlașca

Instalarea Pr. Gr. Vlasie, parohul parohiei Solacolu-Ilfov

Marți 3 Sept. a. c. s'a făcut instalarea noului hirotonit C. Pr. Grigore Vlasie, în postul de paroh al noii înființate parohii Solacolu, de către P. C. Protoiereu al Circ. III C. Pr. Ec. Stavrofor Ion Bucur.

Deși zi de lucru, totuși această festivitate s'a desfășurat într'un cadru simplu dar solemn, datorită felului cum P. C. Protoiereu a știut să-i dea importanța cuvenită acestui act în fața credincioșilor care se adunaseră într'un număr destul de mulțumitor. S'a oficiat un polihroniu de P. C. Paroh Zidărescu parohul parohiei Pârlita, — de care atârname această parohie, — asistat de noul titular, C. Pr. Vlasie.

P. C. Protoiereu Bucur citește gramata arhiepiscopală, după care în cuvinte foarte bine alese și simțit rostite, recomandă pe noul păstor credincioșilor, dând sfaturi și îndrumări preotului paroh. Îi arată că are marea îndatorire să-și repare biserica, să-și construiască casa parohială și să fie pentru această nouă parohie un adevărat apostol și muncitor cu entuziasmul tinereții, răsplătind încredințarea Î. P. S. Arhiepiscop și Patriarh ce i s'a dat. În acelaș sens vorbește și fostul slujitor Pr. Zidărescu,

complectând cele spuse, apoi P. C. Econ. P. Savin consilier referent al Sf. Arhiepiscopii, care a fost de față. Răspunde, viu mișcat și cu multă înțelegere, noul paroh Pr. Gr. Vlasie, făgăduind Pr. C. Protoiereu că-și va face întreaga datorie, răsplătind astfel încredințarea ce i s'a dat de a păstori credincioșii și a munci pentru sfânta biserică cu elanul tinereții. Asigură pe P. C. Protoiereu că va fi un bun preot și roagă a transmite Î. P. S. Patriarh al țării și Arhiepiscop al eparhiei, întreaga-i recunoștință, rugând pe Dumnezeu să-i dăruiască zile îndelungate ca să se bucure de răvna și munca preoților ce-și înțeleg rostul și chemarea mai ales astăzi în mijlocul poporului.

P. C. Protoiereu dă apoi în primire averea și gestiunea parohiei, și adresează și credincioșilor care din ce în ce venise în număr și mai mare, să stea cu tot sprijinul în ajutorul tânărului păstor și să se îngrijească de biserică, singurul nostru reazim mai ales în vremurile grele prin care trece scumpa noastră țară astăzi.

Am apreciat, în mod impresionat felul solemn și de o deosebită importanță de cum P. C. Protoiereu Bucur, știe să dea unor asemenea ocaziuni un cadru sărbătoresc.

Activitatea Frăției „Patriarhul Miron”

Frăția misionară «**Patriarhul Miron**» își continuă activitatea sa misionară, în București, sub președenția **Părintelui profesor Gh. Comana**, adunând în fiecare Duminică după amiază sute de credincioși, la sediul său din Str. Sfinții Apostoli Nr. 40.

În aceste adunări se aduce slavă lui Dumnezeu prin cântări, se face catehizarea credincioșilor și se explică pasagii din Sfânta Scriptură.

Duminică 6 crt. Frăția și-a ținut ședința sa obișnuită, la care a luat parte și **Părintele Petre Savin**, referent cultural al Sfintei Patriarhii.

Este primit de conducătorii Frăției, iar adunarea, căreia i s'a adus la cunoștință personalitatea Părintelui Savin, îi cântă «Mulți ani trăiască».

Au ținut predici:

Părintele Constantin Costache, dela Biserica Bradu Staicu, vorbind despre misiunea printre ostași, la care și Cucernicia Sa a fost chemat, fiind concentrat timp de o lună la regimentul

23 infanterie, Călărași. Această misiune sfinția sa o pune în legătură cu texte scripturistice din evanghelia zilei.

Fratele Marin Țăranu, care a sosit după o îndelungată lipsă, în care timp a vizitat multe sate din județele Prahova și Dâmbovița, explică cuvintele din Evanghelia dela Matei: «Ce-mi zici bun? Nimeni nu este bun, decât numai unul Dumnezeu» (XIX, 17).

Fratele Toma Culcea, profesor, arată însemnătatea nașterii Sfintei Fecioare pentru creștinătate și pune în legătură viața ei curată, cu vremea de azi. Arată cultul Sfintei Fecioare la creștinii ortodocși, spre deosebire de afirmațiile sectanților cari sunt protivnice cultului sfinților, și combate aceste învățături eretice, cu texte scripturistice.

Părintele Petre Savin mulțumește pentru frumosa primire ce i s'a făcut și-si manifestă bucuria ce o simte, văzând aici, în mijlocul Capitalei, atâția buni creștini, cari, în loc să meargă la distracții obișnuite, cum fac alții, preferă să se adune la această ședință și să asculte cuvântul lui Dumnezeu, laudându-L prin cântări.

Arată că în felul acesta a lucrat și Prea Cuernicia Sa la Galați, timp de mai mulți ani, fiind în acelaș timp și consilier referent al Sfinței Episcopii a Dunării de Jos.

Venit la București și văzând cum astfel de mișcări religioase sporesc, se simte ca și în orașul din care a plecat.

Făgăduiește că va mai veni în mijlocul credincioșilor din această Frăție, sfătuindu-i ca să meargă înainte pe drumul pe care au pornit, la sfârșitul căruia vor găsi desigur mântuirea pe care o doresc.

Părintele Gh. Comana rezumă învățăturile evanghelice ale vorbitorilor și referindu-se la însemnătatea sărbătorii Maicii Domnului, a cărei naștere creștinii o prăznesc la 8 Septembrie, arată vestirea acestui eveniment de către înger, bătrânilor Ioachim și Ana, bucuria lor și făgăduiala de a încredința pe fiica lor Bisericii.

Aplică învățăturile câștigate în această zi, la evenimentele zilei: situația în care se află țara noastră și îndeamnă pe credincioși la rugăciuni fierbinți către Maica Domnului, sfânta ocroti-

toare și mijlocitoare către Fiul ei, a celor cari se încred în ea și i se roagă cu toată inima.

După ce mai dă câteva informațiuni de ordin misionar și samaritean, ședința se încheie cu cântarea «Cu noi este Dumnezeu».

T. DELACRAINICI

DIN TARĂ

Documente de lămurire pentru zilele grele ale patriei

Imprejurările politice au adus patria și neamul românesc la cea mai negândită soartă: După 22 de ani, vârtejul și focul războiului pe viață și pe moarte prin care trece azi lumea și mai ales Europa, ne-a răsluit Țara de jur împrejur, cu o diavolească sălnicie: dinspre Răsărit Basarabia și Nordul Bucovinei, — de către Rusia Sovietică, într'o formă și cu un procedeu puțin uzitat la popoarele civilizate în câteva zile 28 Iunie — și 3 Iulie, a trebuit, și mai târziu istoria va scrie din vina cui — să plece, armata fără să lupte și biata lume încotro au văzut cu ochii — lăsându-și agonisita și rostul unei vieți în mâinile cutropitorilor.

Apoi ca să ne fie și mai mare nenorocirea, în scurt au urmat la rând Bulgarii care au luat cele 2 județe — Caliacra și Durostor, ce e drept cu o formă mai civilizată, ca apoi să urmeze și prietenii Unguri să ne ia jumătate din scumpul Ardeal — leagănul românismului, cu scumpele noastre mărturii istorice — și aceasta cu sprijinul celor două puteri: *Germania și Italia*. Pentru generațiile ce vin, dăm mai jos cuvântul Ministrului nostru de Externe de atunci, care a condus comisiunea română, D-l Manolescu.

D-sa declară țării:

«Mă întorc dela Viena cu sufletul copleșit de durere.

Dacă toți românii simt astăzi o nesfârșită suferință, vă rog să credeți că a mea este și mai mare, fiindcă am trăit în ceasurile grozave petrecute la Viena, *sentimentul inevitabilului*.

Ceeace s'a întâmplat nu putea să nu se întâmple, dacă ținem seamă de răsturnarea tuturor situațiilor politice din Europa de astăzi și de politica pe care atâția ani de zile — și mai ales în anii din urmă — au dus-o oamenii politici, care nu numai că n'au știut la vreme *să prevadă*, dar n'au știut nici măcar *să vadă* evenimentele de sub ochii lor.

O *sentință* dată de arbitri nu se poate discuta de părțile interesate. Ne vom supune acestei re-

guli. Dar ne este îngăduit să arătăm lumii imensa jale a poporului românesc în fața acestei hotărâri.

Desigur, Românii nu vor înțelege cum de s'a ajuns la acest rezultat, mai ales dacă vor pune în comparație declarațiile pe care la întoarcerea dela Salzburg și dela Roma le-am făcut întâi eu și apoi d. prim ministru Gigurtu.

În aceste declarații noi am dezvoltat ideia esențială care a stat la baza acestor conversații și anume realizarea unui vast schimb de populație între Ungaria și România pentru omogenizarea etnică a celor două țări, iar dacă eu am făcut numai aluzie și la cesiunile teritoriale necesare, d. prim ministru, mai târziu decât mine a vorbit categoric despre ele, arătând însă lămurit că noi am fi fost gata să facem cesiuni teritoriale, dar numai exact pe măsura necesară pentru a crea la granița de Nord-Vest a țării, un spațiu vital destinat strănerii la un loc a tuturor ungurilor din Transilvania, rămânând ca Românii din acelaș spațiu să fie strămutați în interiorul Transilvaniei.

Aceasta și nu alta a fost ideia netă și bine precizată cu care ne-am întors noi din călătoria dela finele lui Iulie, idee pentru acceptarea căreia am și pornit la pregătirea opiniei publice românești.

În adevăr, chiar dacă am presupus că s'ar face un schimb vast de populație între Românii din teritoriile cedate Ungariei și Ungurii din teritoriile rămase nouă, tot va rămâne un surplus important de Români sub domnie ungurească, ceea ce face să sângereze sufletul națiunii întregi.

În convorbirile avute la Viena în care am discutat numai oportunitatea acceptării arbitrajului și condițiunilor prealabile de acceptare — căci de altminteri cele două delegațiuni, ungară și română nu au putut deloc lua cuvântul pentru a expune și dezvolta în fond tezele lor, — valorosul fruntaș al Ardealului și delegat al României, d. ministru Valer Pop, împreună cu mine am căutat să obținem din partea arbitrilor acceptarea dinainte a principiului etnic ca bază exclusivă a delimitărilor teritoriale.

Din nenorocire, acest lucru nu a fost admis.

Guvernul, și prin el Consiliul de Coroană, a

fost ținut în curent de către cei doi delegați cu punctul de vedere al arbitrilor și cu caracterul inexorabil, care se dădea acceptării arbitrajului.

Și iată cum astăzi ne găsim în fața unui fapt tragic pe care nu putem decât să-l atenuăm, iar nu să-l schimbăm.

Care poate fi, pe planul de politică externă, această atenuare?

Este realizarea efectivă și sinceră a principiului înscris în actul de arbitraj relativ la drepturile minorităților.

O importantă minoritate maghiară va rămâne în România, în timp ce o și mai importantă minoritate românească va rămâne în Ungaria. Este în interesul celor două țări și a relațiunilor lor pașnice ca cele două minorități să fie tratate mai mult decât omeneste, într'un spirit de egalitate deplină cu majoritatea națiunii.

În această privință pot să adaug, că puterile Axei cari au asigurat garanții speciale pentru minoritatea germană din Ungaria, ne-au dat, d-lui Valer Pop și mie, prin glasul celor doi miniștri de externe, asigurarea formală, că minoritatea românească din Ungaria va fi bine tratată și că puterile Axei vor socoti chestiunea aceasta ca propria lor cauză.

Este aceasta o mică mângâiere, pe lângă o atât de mare desamăgire.

Un fapt extrem de important, oricum l-am privi, este garanția solemnă pentru apărarea integrității și inviolabilității teritoriului românesc dat nouă prin două scrisori de către Italia și Germania.

Această garanție reprezintă întâi un fapt european de o importanță epocală, fiindcă — în afară de cazul Slovaciei, țară mică și învecinată cu Germania — niciodată până astăzi puterile Axei n'au dat vreo garanție de o asemenea natură.

Acest act excepțional arată că puterile Axei, măsurând dinainte imensitatea sacrificiului pe care ni-l impuneau, au răspuns dorinței exprimate de delegații României, oferind o siguranță absolută pentru statul românesc.

Aș dori însă să accentuez în mod cu totul insistent, că această garanție, care are un caracter larg, categoric și fără rezerve, nu este îndreptată împotriva nimănui, și urmărește nu

mai menținerea păcii din Europa de Sud-Est și păstrarea integrității României.

Este sigur, că guvernul român nu va folosi niciodată această garanție pentru a avea atitudini turburătoare față de vecinii săi, și am dori în mod hotărît ca nici opinia publică a României să nu dea acestei garanții vreun înțeles provocator față de vreunul din statele vecine, oricare ar fi.

Ceea ce trebuie iarăși subliniat, este că — spre deosebire de alte garanții pe care le-am avut în trecut și a căror valoare am verificat-o, garanția italo-germană are un caracter efectiv și imediat operant, fiind dată de două țări extrem de puternice, care sau se găsesc aproape vecine cu noi, sau au mijlocul de a face să se simtă imediat puterea lor când ar fi vorba de apărarea României.

Sunt în situațiunea de a da interpretarea concretă a acestor garanții din partea Germaniei — interpretare care este aceiași și din partea Italiei — în sensul că la orice atingere a integrității și inviolabilității teritoriului României, armata germană va trage.

Astfel, stabilitatea politică și siguranța independenței și inviolabilității noastre vor constitui în viitor un cadru de liniște în care să putem începe o viață nouă și să purcedem la ridicarea sufletească și la întărirea României noastre.

Demobilizarea, care va începe imediat, chiar din săptămâna viitoare, va da prilejul țăranilor noștri să-și lucreze din nou ogorul lor nemuncit de atâta vreme, iar fiecare demobilizat întors la căminul său va căuta să-și refacă viața și să-și găsească mângâerea pentru ceea ce suferă astăzi în sufletul său de român.

De sigur, durerea cea mai mare este și rămâne aceea a fraților noștri ardeleni.

Imi pare rău — și același sentiment este împărtășit și de d. Valer Pop — că nu putem să le explicăm totul și să facem să se înțeleagă totul din ceea ce s'a petrecut la Viena, unde noi n'am avut decât simplul rol de a comunica la București, o situație care cu toate eforturile noastre, nu se putea schimba, pentru a primi de acolo hotărârea autorizată a guvernului și a Consiliului de Coroană.

Singurul rol însemnat al delegației dela Viena a fost acela de a obține importanta garanție pentru integritatea și inviolabilitatea granițelor României, iar acest rol a fost împlinit cu prisosință.

În legătură cu aceasta, este interesant de menționat că faza tratativelor între Ungaria și România s'a încheiat definitiv la Turnu-Severin, unde teza românească a putut fi dezvoltată cu amploare și intransigență, pe când la Viena n'au mai fost tratative ci întreaga chestiune a trebuit să fie remisă în mâinile arbitrilor. Este iarăși necesar să spun că nici la Severin, nici la Viena, delegațiile românești n'au făcut nici o ofertă teritorială de nici un fel în favoarea Ungariei.

Țin însă să se știe de către toți românii, și în special de către toți ardelenii, că față de alternativa care s'a realizat prin actul dela Viena, cealaltă alternativă ar fi fost și mai gravă, fiindcă ar fi pus în cumpănă însăși existența statului românesc, sub care ne adăpostim cu toții și la vreme bună și la vreme rea.

Căci nu este nici o exagerare a vorbi de un pericol de existență pentru un stat, într-o vreme în care atâtea state și-au văzut sfârșitul lor. D-l Valer Pop este ardelen, iar eu, care sunt legat de pământul Transilvaniei prin opere de pietate creștină și de naționalism românesc desfășurate în colțuri astăzi menite înstrăinării, mă consider tot ca ardelen și sufăr deopotrivă. Dar dacă îmi este îngăduit aceasta, este semnificativ să spun că mi s'a exprimat personal de către conducătorii Reichului marele regret că un prieten sincer al Germaniei este adus în situația de a suferi astăzi din cauza greșelilor oamenilor politici români, care la vremea lor arătau Germaniei altceva decât prietenie.

În aceste vremuri de cutremurare și de oblidă, neamul românesc totuși să-și găsească isvoare de mângâiere.

Primul este că, dacă n'am știut să păstrăm unitatea deplină a pământului nostru, vom păstra în viitor măcar unitatea sufletească a neamului nostru.

Al doilea, în clipa în care — prin garanții a căror însemnătate am arătat-o — ne legăm peste desamăgirea de astăzi, indisolubil de puterile Axei, putem ști cu siguranță că am ajuns la

sfârșitul calvarului nostru și că de astăzi înainte pășim, în sfârșit, pe pământ sănătos. De acum înainte mersul politicei noastre nu mai cunoaște decât sensul unic al Axei, în care ne punem nădejdiile cele mari, așa cum ni le pun în propriile noastre puteri renăscute.

Casa noastră părintească s'a strâmtat pe urma mai multor cutremure, dar i-am păstrat întreagă temelia, iar sub acoperișul rămas putem să ne strângem, să ne întărim și să așteptăm cu încredere ziua de mâine.

Câtă vreme există un stat românesc, care să cuprindă cea mai mare parte a neamului nostru, el își poate întreține puterile lui de viață, și poate nădăjdui din nou spre zări mai bune.

Neamul românesc a băut în vremea din urmă numai pahare amare.

Va veni ziua când să bea din nou licoarea nădejdei și a bucuriei tot din aceleași pahare.

Cuvântul de mângâiere și nădejde al blsericel rostlt prin cel doi I. P. S. Mitropoliți al Ardealului

Pastorala I. P. S. Sale Mitropolit Nicolae al Ardealului

Nicolae,

Din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

Iubiții mei fii sufletești!

După lovitura crâncenă ce-a suferit-o neamul nostru la sfârșitul lunii Iunie, când a fost smulsă dela trupul Țării, în chip neomenos și nedrept, scumpa noastră Basarabie și Bucovina de Nord, o nouă durere și mai cumplită a venit să ne sfâșie inima; jumătate din Ardealul nostru drag a fost rupt dela noi și dat din nou pe seama asupraitorilor noștri de veacuri. Pământul moșilor și strămoșilor noștri, udat de lacrimile înaintașilor și stropit cu sângele lor, pământul care ascunde în el oasele părinților noștri și de care este legat sufletul nostru, va geme iar sub călcăiul străin și un milion și câteva sute de

mii de frați ai noștri vor purta din nou lanțurile grele și umilirile de tot felul.

Lumina libertății și a dreptății pentru care a fost frânt pe roată Horia și au suferit chinurile cele mai înfricoșate nesfârșitele rânduri de martiri ai neamului, s'a stins iar pentru atâtea din frații noștri cari trebuie să înceapă dela capăt suferințele înaintașilor.

Arbitajul dela Viena a reînviat trecutul groaznic de jale și de nedreptate pe meleagurile acestea cari au văzut atâtea lacrimi și au răsunat de atâtea jale. Inima fraților noștri căzuți în robie se închide iar sub zăbranic de durere, graiul lor nu va mai cunoaște cuvânt de veselie, iar cântecul lor va fi iarăși numai doină tristă în care tânjește dorul după libertate.

În calitatea mea de Părinte sufletesc al Ardealului, ca Mitropolit al Românilor ortodocși, am protestat energic împotriva lui, împreună cu fratele meu de la Blaj.

Azi cu toții plângem amara soartă ce așteaptă pe frații noștri și lacrimile noastre se amestecă cu ale lor în nesfârșita noastră durere.

Dar ne vom șterge în curând lacrimile bărbătește și durerea adâncă din inimile noastre se va preface într-o încruntată voință de a pune mai curând capăt nedreptății.

Pătimirea scumpilor noștri frați ne va îndârji sufletele și le va ridica puterile, în cât odată și odată nimic să nu mai poată sta în calea noastră, în calea dorului nostru pornit ca o vijelie să îmbrățișeze pe frați.

Eu simt cum neamul nostru a început în mijlocul acestei încercări să se umple de o încredere și de o viață de luptă cum nu le-a avut în cei din urmă douăzeci de ani. Vă văd, iubiții mei fii, cu câtă nădejde ferbinte alergați iar la Dumnezeu și-i cereți ajutorul și cât de aproape simțiți pe Dumnezeu în durerea Voastră. Un neam pe care nenorocirile îl înalță, un neam care în mijlocul celor mai grele sângărări aleargă la Dumnezeu și se umple de încredere în El și în viitorul său, acel neam păsește în chip sigur spre biruință.

Iubiții mei, trimitând gândul nostru de îmbărbătare și dragostea noastră nețărnută fraților noștri rămași să mănânce pâinea amară a robiei, să nu uităm nici când să ne rugăm pen-

tru eliberarea lor. Gândurile noastre să se îndrepteze fără încetare către ei și către Domnul puterilor care face minuni și nu părăsește până la sfârșit pe cel drept. Toate puterile noastre de credință și de muncă să slujească la pregătirea zilei izbăvitoare. Avem din nou un ideal național mare, un punct luminos care cheamă spre el toate energiile noastre, care ne absoarbe toate gândurile și strădaniile. Sub forța lui, sub lumina lui trebuie să crească, trebuie să se încordeze toate puterile ființei noastre românești. Să fim mai bărbați și mai serioși ca până acum, să domnească în ființa noastră mai mult voința bărbătească decât moliciunea plăcerilor, să fim mai credincioși binelui obștesc al neamului, mai înfrățiți între noi, mai în stare de jertfă pentru Țara noastră și pentru aspirațiunile neamului.

Inima noastră să bată numai pentru reîntregirea neamului și mărirea lui. Intreg cuprinsul sufletului și toate manifestațiile noastre să fie puse, cu credință în Dumnezeu, la dispoziția neamului. De vom face astfel, încercarea noastră de acum se va face izvor al bucuriei de mâine, al unei și mai mari străluciri și mărimi a neamului nostru.

În zilele grele ce le străbatem cu toții să fim cu ascultare către conducătorul statului *Generalul I. Antonescu* și către tânărul *Rege Mihai I.* Majestatea Sa poartă numele marelui Voevod Mihai Viteazul și-și va face datoria de a ne conduce la reîntregirea țării.

Ca Părinte sufletească al poporului drept credincios din întreg Ardealul privesc cu inima zdrobită și nemângâiată cum o parte din fiii mei sufletești va avea să sufere de aici înainte o dominațiune străină și nu voi înceta să înalț rugăciuni fierbinți către Tatăl dreptății și al milostivirilor să pună cât mai curând capăt suferințelor lor.

Doamne Dumnezeul nostru în Tine și-au pus nădejdea părinții noștri și Tu i-ai mângâiat și ai risipit pe toți asupritorii și pe toți vrășmașii lor. La Tine ne alipim și noi cu încredere neclintită și în puterea Ta ne bazuim ca în cetatea cea mai nebiruită. Pe Tine Te rugăm și dela Tine așteptăm să fii acoperemântul neamului nostru împotriva armelor vrășmașe și Mântui-

torul lui din strâmtoarea și din suferința în care se află.

Rugând pe bunul Părinte ceresc să vă îmbărbăteze și să vă umple cu puteri pururea înnoite prin cari să treceți peste aceste zile grele și să pregătiți, neamului un viitor mai bun, rămân cu arhieresti binecuvântări.

Al vostru al tututror de tot binele voitor.

NICOLAE

Arhiepiscop și Mitropolit

Sibiu, la sărbătorirea Nașterii Maicii Domnului din anul 1940. Septembrie 8.

Pastorală I. P. S. Sale Mitropolitului Dr. Alexandru Niculescu, către preoțimea română unită din Arhidieceza de Alba Iulia și Făgăraș

Pentru documentare, iată ce declară și I. P. S. Mitropolitul D-r Al. Niculescu către preoțimea română unită:

Iubiți Fii,

Când mă gândesc la furtuna năpraznică ce s'a abătut în vremea din urmă asupra scumpei noastre țări românești și a neamului nostru: pierderea Basarabiei, cedarea Cadrilaterului și acuma mai nou mutilarea Ardealului nostru pentru a fi încorporate părți curate românești Ungariei, mă cutremur în toată ființa mea și nu pot să opresc lacrimile durerii crâncene. Am plâns și eu împreună cu fiii neamului, împreună cu noi toți născuți pe glia scumpă a Ardealului udat de atâtea lacrimi și frământat de sângele alor noștri de atunci de când divul Traian ne-a așezat pe aceste plaiuri. Hotărîrea nefastă dela Viena ne atinge grav mai ales pe noi fiii bisericii române unite cari locuim în masse compacte tocmai în părțile nordice ale Ardealului, cari prin dictatul dela Viena se rup în mod violent din trupul neamului, sfâșiat încă odată și cipârțit din partea dușmanilor noștri neadormiți.

A fost rupt Maramureșul voevodal, țara Măhăleștilor, Giurgeștilor, a familiilor Dunca și Dan; rupt a fost Satul Mare a leului dela Șișești, Vasile Lucaci; rupt Bistrița-Năsăudul eroilor grăniceri români; rupt Bihorul Vulcanilor și-a lui Pavel; rupt Clujul lui Roman și Silași; ruptă țara lui Bănuț, a lui Pop, T. Mihali, etc. Tot fășii vii din sufletul neamului.

Un milion și ceva de români fii ai bisericii noastre, un milion și jumătate aproape dacă-i socotim pe toți românii noștri încăpuți pe mâna vecinilor noștri dela apus, au fost smulși dela sânul mamei ca să tânjească în streini de dorul maicei iubitoare, de dorul patriei lor scumpe România. Dacă și asta e dreptate nu mai știm ce este dreptate pe lume!

A fost palmuit trecutul istoric care ne-a găsit mereu în masse compacte pe aceste plaiuri de când s'a plămădit poporul daco-roman. S'a trecut peste luptele noastre din trecut, peste revoluțiile pe cari le-a făcut neamul nostru din Ardeal, de atâtea și de atâtea ori ca să scuture lanțurile robiei. Le cunoașteți ca și mine.

S'a trecut peste hotărârile dela Alba-Iulia când peste 100.000 de români veniți din Maramureș și Ugocia și Satu-Mare, Sălaj, Bihor, Banat, din toate unghiurile Ardealului, au proclamat la 1 Decembrie 1918 voința lor nestrămutată de a se uni pe veci cu patria lor mamă; hotărâre la care s'au alăturat cu însuflețire și concetățenii noștri Germani în adunarea lor dela Mediaș.

N'au fost destule deci, suferințele de veacuri ale unui popor iobag ahtiat sărmanul de el după un locșor la soare, după o fărâcă de lumină a soarelui libertății naționale, n'au fost destule progromurile din trecut, roțile de tortură, furcile de spânzurătoare, temnițele dela Vaț și Seghedin și de aiurea, și confiscările de averi. Se re-deschide din nou acest calvar al suferințelor, pe care-l prevăd cu certitudine în ciuda asigurărilor solemne ce ni se dau din partea adversă că vom fi tratați uman și ni se vor da libertăți largi. Cunoaștem noi aceste libertăți din experiența amară și tristă a trecutului mulți secular. Nu se convertește mentalitatea de veacuri a adversarilor noștri implacabili, de azi pe mâine. Deplâng soarta fiilor mei ce atârnă ca sabia lui Damocle deasupra capului lor și plâng și mă tânguiesc și eu gândindu-mă la moartea sufletească a acestor fii și desigur și la moartea trupască a multora dintre dâșii. Pilda rutenilor din Rusia Subcarpatică este un avertisment.

Iubiți Fii,

Noi Arhiereii celor două biserici românești, cari am avut parte de grea răspundere acolo în

sfatul suprem al țării ne-am făcut datoria altă-turi de foarte mulți dintre cei mai buni fii ai neamului. Dacă n'am răsbit totuși cu dârza noastră împotrivire, nu vreau să acuz și să o-sândesc categoric pe ceilalți cărora li s'a părut că trebuie să salveze din trupul țării noastre ceea ce este de salvat, pentruca într'un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat, dar care va veni cu certitudine matematică, să poată reface hotarele vechi ale țării noastre scumpe. Au crezut că trebuie să aleagă între două rele răul cel mai mic, ca să nu riște totul.

Adevărul este că ni s'a impus prin notă ultimativă acel dictat dela Viena care ne știrbește atât de adânc și de mult hotarele Ardealului nostru scump și drag. Ne amenința primejdie simultană și dela răsărit și dela apus, și ne socoteau, dacă nu acceptam dictatul zeilor zilei, de turburători ai liniștei Europei în Balcani și în Bazinul Dunărean și de dușmani declarați ai intereselor lor, amenințându-ne că ne vor trata în consecință în caz de nesupunere.

Iubiți Fii: Voiu zice și eu ca Iov: Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului bine-cuvântat». Mă supun loviturii crâncene pe care ne-au dat-o dușmanii seculari cu învoirea lui Dumnezeu. Voiu purta cu resemnare durerea ce s'a abătut ca o furtună năpraznică asupra capetelor noastre în nădejdea infailibilă că ne vom ridica cu toții de pe acest pat de Procust al suferințelor ce ne martirizează trupul neamului și că Domnul după ce va fi trecut proba aceasta crâncenă ne va mângâia ca și pe Iov cu recâștigarea a tot ce am pierdut, ba cu sporirea chiar a avutului nostru național.

Sus să avem inimile! Iubiții mei fii. Eu știu un lucru că Domnul omoară și face viu, pogoară la iad și ridică. Domnul face sărac și înavutește, umilește și înalță. Iară celor ce cred că ne-au produs răni mortale pentru totdeauna, cari nu se vor vindeca, le recomandă: «Nu se întărește omul cel puternic întru tăria sa. Domnul slab va face, pe contrarul său, Domnul cel sfânt».

Poate că am meritat, de altfel, această pedeapsă vremelnică, noi cari în acești 20 ani prea mult ne-am lăfăit în bine, cel puțin unii dintre noi, și prea ne-am dușmănit unii pe alții și prea am risipit din bogăția țării de jos până sus pe

scara socială, depărtându-ne dela poruncile Domnului. Vremea este să ne pocăim în sac și cenușe și să ne întoarcem dela căile noastre ră-tăcite la căile Domnului. Atunci cu milă se va întoarce Domnul și spre noi și iarăși da-va tă-rie împăraților noștri și va înălța corul unșilor săi, cum se spune în rugăciunea Anei, mama lui Samuil profetul.

Iubiți Fii! în aceste vremi de grea cumpănă, îndemnând vă îndemn la rugăciune stăruitoare individuală și colectivă către Domnul îndurării-lor. Vă îndemn la ascultare oarbă, față de po-runcile mai marilor voștri. Să păstrați ordinea și liniștea ca să nu întindeți pretext dușmani-lor noștri de a se năpusti asupra noastră. În păstrarea ordinii și în unirea voastră desăvâr-șită și în ascultarea față de căpeteniile țării este chezașia victoriei viitoare, a resurecțiunii noa-stre naționale care va să vină cu certitudine ma-tematică.

Iară fiii noștri din părțile rupte din trupul țării să nu uite că este un Dumnezeu în ceruri și că nu este alt Dumnezeu în afară de El, care poate ucide dar iarăși să ne facă vii, și să ne bată, dar iarăși să ne vindece. Să-și aducă, a-minte că nu este sfânt ca Domnul și nu este drept ca Dumnezeul nostru. El ieși-va spre mân-tuirea poporului său și pune-va pe capetele cel-lor fărădelege moarte.

Să-i zică neîncetat: «Doamne afară de tine pe altul nu știm, numele tău numim. Doamne Dumnezeul nostru pace dă-ne nouă (Isaia Pro-orocul cap. 26). Sper că preoții, cari nu-și vor părăsi turma sub nici un motiv, vor aminti ace-stea neîncetat fiilor lor sufletești.

Vă strâng pe toții la sânul meu părintesc, iu-biții mei fii, rupți dela sânul mamei-patrii, în-demnându-vă să spuneți și voi din mijlocul flă-cărilor cuptorului de suferințe, împreună cu cei trei tineri, către Domnul: «Urmăm ție cu toată inima Doamne, și ne temem de tine și cercăm fața Ta; să nu ne rușinezi pe noi. Și fă cu noi după blândeța Ta și după mulțimea îndurărilor Tale. Scoate-ne pe noi după minunile tale și dă mărire numelui tău Doamne».

Darul Domnului să fie cu voi toți!

Dr. ALEXANDRU NICULESCU

Arhiep. și Mitrop. de Alba-Iulia și Făgăraș

Cât teritoriu am pierdut și ce populație a rămas în afară de hotarele de azi

1. Suprafața României Mari (1918-1940): 295.049 km. p.

2. Suprafața României în Septembrie 1940, după dezmembrarea sa: 195.311 km. p.

3. Populația României Mari înainte de dez-membrare: 20.050.000 locuitori.

4. Populația României în Septembrie 1940, după dezmembrarea sa: 13.229.000 locuitori.

5. Pierderi teritoriale pe provincii istorice: Basarabia 44.442 km. p.; Nordul Bucovinei 5.220 km. p.; partea din Transilvania 42.350 km. p.; Dobrogea de sud 7.726 km. p. Total 99.738 km. p..

6. Pierderea în populație a României pe pro-vincii istorice: Basarabia 3.190.000 loc.; Bucovina de nord 596.000 loc.; partea Transilvaniei 2.609.000 loc.; Dobrogea de sud 426.000 loc. Total 6.821.000 locuitori.

În total, am pierdut 99.738 km. p., cu o po-pulație de 6.821.000 loc., dintre cari: 3.422.000, Români; 979.000, Maghiari, Secui, Evrei ma-ghiarizați; 584.000 Ruteni; 391.000 Ruși; 205.000 Germani; 157.000, Bulgari; 658.000 alții.

7. Populația României mutilată de azi, după repartitia pe neamuri:

	%
Români 11.235.000 locuitori	(84,93)
Germani 577.600 locuitori	(4,36)
Maghiari și	
evrei ma-	
ghiarizați 528.000 locuitori	(3,99)
Evrei 310.000 locuitori	(2,34)
Bulgari 252.000 locuitori	(1,91)
Ruși 60.000 locuitori	(0,45)
Buteni 54.000 locuitori	(0,41)
Alții 213.000 locuitori	(1,61)
Total 13.229.000 locuitori	(100,00)

Abdicarea Regelui Carol II

O urmare firească, a nesăbuitei politice ce s'a dus de către cel ce a fost până ieri Regele Carol al României, țara a sângerat din trupul ei, bucăți scumpe rupându-se fără milă și fără drept neamurilor vecine. Cu simțul po-litic strâmt și pătimaș înconjurat de oameni fără ca-racter și iubire de țară, Regele Carol a tras consecințele, plecând de la un loc de comandă, în mod cu totul umi-

litor și rușinos, de acolo de unde țara acum zece ani îl urcase cu o dragoste sinceră și populară.

Iată actul de abdicare:

Români,

Vremuri de adâncă tulburare și îngrijorare trec peste scumpa Mea Țară. De acum 10 ani când am luat locul de adâncă răspundere de a fi cărmaciul patriei Mele, fără preget, fără odihnă și cu cea mai desăvârșită dragoste, M'am străduit de a face tot ce conștiința Mea îmi poruncește pentru binele României.

Azi, zilele de vitregie nespuse îndurerează Țara, care se găsește în fața unor mari primejdii.

Aceste primejdii, vreau din marea Mea dragoste pentru acest pământ în care am fost născut și crescut, să le înlătur trecând astăzi fiului Meu, pe care știu cât de mult îl iubiți, grelele sarcini ale domniei.

Făcând această jertfă pentru salvarea patriei, înalț cea mai caldă rugăciune ca ea să-i fie cât mai folositoare.

Lăsând poporului Meu pe scumpul Meu fiu, rog pe toți Români să-L înconjoare cu cea mai caldă și mai desăvârșită credință și dragoste, ca să poată găsi în ele reazemul de care are atâta nevoie în greaua-i răspundere ce de azi înainte apasă asupra umerilor Săi fragezi.

Țara Mea să fie păzită de Dumnezeuul părinților noștri, care să-i hărăzească un cât mai falnic viitor.

Trăiască România.

CAROL R.

București, 6 Septembrie 1940.

Proclamația d-lui General I. Antonescu, Șeful Statului, către țară

Ceia ce este de reținut și ca un dureros act de lipsă de înțelegere a lucrurilor și a gravității situației e că fostul rege, a cedat în urma disgrăției armatei și poporului Mișcarea partidului legionar: Totul pentru Țară — pe care în ultimii ani, exregele Carol cu întreaga-i Cameră, crezuse că o înăbușise în sânge, prin cele mai nedrepte, nedemne și necruțătoare cruzimi — i-a fost însă fatală.

Generalul Antonescu, căruia i se încredințase guvernul, dă țării o proclamație:

Români,

În aceste ceasuri de zdruncinarea României și de sfâșierea Neamului, am luat conducerea Statului, prin înțelepciunea M. S. Regelui.

Nu este un Guvern nou, ci un regim nou.

Nu vorbe, ci acțiune.

Nu șovăire, ci faptă.

Un trecut grav și dureros s'a închis.

Peste el nu voi trage vălul uitării, ci al dreptății.

Dar, azi trebuie să salvăm Statul și Națiunea.

Cu toată conștiința și strădania, trebuie să-i ștergem rănilor, să-i adunăm puterile, să-i ridicăm onoarea și să-i asigurăm viitorul.

Intr'o suferință, dar și într'un gând, într'o singură putere.

Durerea trebuie să ne învețe, să ne înalte. Popoarele adevărate își torc din înfrângeri marile destine.

Români,

Vrajba să înceteze. De oriunde, și prin oricine.

Lupta să fie numai pentru Stat.

Înțelegerea și clemența regală au înlesnit ca și ultimele frământări să se închidă fără sancțiune într'un suflu de libertate. Prigonirile au încetat. Acum, tineretul, nădejdea curată a Neamului, trebuie să-și îndeplinească datoria.

Fața lumii se schimbă. Națiunea noastră să-și dovedească prezența în istorie.

Români,

Numai prin jertfă și prin muncă vom putea birui.

Vă cer tuturor grija și fapta.

Mă îndrept spre inimile voastre și vă cer iubirea pentru Țară; mă adresez cugetelor voastre și vă cer încrederea în Neam; mă adresez puterilor voastre și vă cer să le dați Patriei, muncii noastre comune.

Funcționarii Statului să înțeleagă că pe ei se reazimă totul. Să-și merite răspunderea.

Cinstea, legalitatea, dreptatea și munca să le îndrumeze acțiunea. O cer tuturor.

Voiu constitui Guvernul pe baze noi.

Programul vi-l voi prezenta, ca să-l judecați toți.

El va izvorî pe deantregul din crezul naționalist integral.

Treptat, vom proceda la reforma Statului.

Vom adânci bazele legăturilor noastre de azi.

Cu credința în Dumnezeu, în dreptul sfânt și nepieritor al Neamului.

Înainte la datorie,

Textul scrisorii d-lui general Antonescu adresată fostului rege Carol, prin care i-a cerut abdicarea

Iar regelui îi adresează o scrisoare — pe care o dăm, împreună cu lămuririle ce a dat d. General Antonescu țării:

Români,

Pentru întâia oară în viața mea a trebuit să înșel, să mint și să calc un jurământ solemn, cerând abdicarea Regelui, căruia îi jurasem credință.

Am făcut-o pentru a scăpa nația de o îngrozitoare umilință și de o inevitabilă și totală catastrofă.

Am făcut-o deschis, arătându-i în scris abdicarea.

Dumnezeu, voi și istoria mă veți judeca.

Pentru știința voastră a tuturor, public textul scrisorii ce am trimis-o fostului Suveran, la ora 4 din dimineața de 6 Septembrie.

Sire,

M'am angajat să apăr cu trecutul, cu cinstea și cu viața mea Țara și Tronul.

Încercările mele de a găsi oameni cu adevărat patrioți și pricepuți cu care să fac o echipă nouă de redresare a Statului și de reînfrățire a Majestății Tale cu Țara au eșuat.

Toți cer abdicarea Majestății Tale.

În fața acestei situații și a agitațiilor pe cari eu nu pot să le înnec în valuri de sânge pentru a arunca Țara într'un războiu civil și a determina ocupația străină, mă simt dator să spun și în scris Majestății Tale, glasul Țării.

Cine afirmă altfel face o crimă.

Atrag însă serios atenția Majestății Tale în privința răspunderilor grave cari vor apăsa pe vecie asupra Majestății Tale, dacă nu dă ascultare imediat și fără ezitare cererii mele, care este a armatei și a Țării.

Generalul I. ANTONESCU
Prim Ministru

Chemarea d-lui general Ion Antonescu

Regele fuge. Într'un entuziasm delirant, și-n rugăciuni, se urcă pe tronul României, M. S. Mihai marele Voevod de Alba Iulia, devenind prin actul din 6 Sept. 1940. M. S. Regele Mihai I.

Conducătorul statului. d. General Antonescu împuter-

nicit cu puteri depline și executorii face către țară următoarea chemare:

Români,

După zbcuciumări adânci care ne-au dus la sfârșirea Națiunii, la pătarea onoarei și la amenințarea existenței Statului, Dumnezeu ne-a ajutat să curmăm o stare care tulbura grav destinul românesc.

Astfel, un trecut dureros s'a închis. El nu se va mai deschide decât pentru judecarea răspunderilor — nu din dorința răzbunării, ci pentru aceasta să servească drept învățământ generațiilor ce vor veni.

Am arătat Țării întregi, cu toată conștiința, și cu toată durerea, lupta pe care a trebuit să o dau pentru ca să pot izbăvi Țara.

În acest ceas, am îngenunchiat alături de voi toți fiii Neamului ce v'ați adunat în bisericile credinței, pentru ca să vă rugați Domnului să ajute și să lumineze viitorul Țării și al Regelui Mihai I.

Simțiți-mă lângă fiecare din voi. Simțiți că tot ceace am făcut este pentru a izbăvi Neamul și a-i asigura viitorul.

În această unire a suferinței și a credinței noastre, din topirea pioasă a gândului nostru închinat Domnului și Țării, să iasă sufletul de mâine al acestui Neam.

Această unire să oprească orice vrajbă, de oriunde și prin oricine.

Mă îndrept spre inimile voastre și vă cer iubirea pentru Țară.

Mă adresez cugetelor voastre și vă cer încredere în Neam.

Imi unesc puterea de puterile voastre și vă cer să dați Patriei munca și fapta voastră.

Am început totala înnoire a Statului nostru.

Am decis cercetarea trecutului, pentru ca acei care ne-au dus la umilire și la pierderea granițelor, la sărăcie și la risipă să-și primească răspunsul faptei lor.

Citiți măsurile pe care le-am luat și așteptați cu încredere pe acelea ce le voi lua încă, pentru ca Statul să fie salvat și Națiunea să-și regăsească puterile.

Iar acum, în Casa Domnului, jur, în fața lui Dumnezeu, a nesfârșitelor cohorte de martiri și de eroi ai Neamului și în fața voastră a tuturor

că voiui servi și de acum înainte cu fanatică dârzenie, cu nețărmurită energie și cu neclintită voință linia dreaptă pe care m'am așezat dela începutul carierei mele și dela care până azi nu m'a putut abate nicio furtună.

Credința și dreptatea, legea și munca, cinstea și conștiința, ordinea și omenia vor fi de azi înainte dela cel mai sus până la cel de mai jos servitor al Patriei, cartea sfântă a îndatoririlor noastre.

Plecat cu smerenie spre trecutul de glorie de altă dată și privind cu încredere deplină către viitor, nu voiui înceta lupta și nu voiui opri fapta, până când nu vom ajunge să avem o altă Țară, un alt suflet și o altă conștiință.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

La 8 Septembrie, ziua nașterii Maicei Domnului, Conducătorul Statului d-l General Antonescu face țării următorul apel ce se execută cu sfințenie în toate bisericile țării.

Țara a îngenunchiat rugându-se pentru noul Rege

Români,

Cu copiii și cu bătrânii noștri să mergem mâine, 8 Septembrie 1940, la ora 11, în bisericile noastre și îngenunchind în fața altarelor și cu fruntea lipită de pământ, să ne muștrăm pentru greșelile de care suntem cu toții vinovați.

Să cerem iertare nefericiților noștri frați, cari prin vitregia vremurilor și din propria noastră vină, au fost ruși din trupul nostru îndurerat; să aruncăm blestemul nostru asupra marilor vinovați; să plângem morții și martirii cari au căzut și au suferit pentru că au voit și au dorit și cari au luptat pentru o Românie cu adevărat mare, pentru o Românie curată, pentru o Românie respectată, pentru o Românie tare; să ne luăm solemn angajamentul că de azi ne unim în muncă și în frăție, în gândire și în simțire, în dreptate și în lege, în disciplină și în cumpătare, în ordine și în credință, pentru ca prin muncă să ne întărim, să prosperăm și să fim gata.

Generalul I. ANTONESCU

7 Sept. 1940

Rugăciuni în toate bisericile din țară

Sub catapetesmele tuturor bisericilor din țară, într'un unic glas, întreaga suflare românească a ridicat rugii fierbinți pentru binecuvântarea cli-

pei în care Majestatea Sa Regele Mihai I s'a urcat pe tronul Regilor României.

În Capitală, la Sfânta Patriarhie, tânărul Rege al României de care se leagă în momentul de față toate nădejile de mai bine ale unei nații atât de greu încercată în ultima vreme, în genunchi alături de d. general Ion Antonescu Președintele Consiliului și de reprezentanții oficialității a ascultat impresionanta slujbă oficiată de un sobor de preoți în frunte cu I. P. S. S. Nicodim, Patriarhul Țării.

Atmosfera de adâncă pioșenie și de curată reculegere a transmis sufletelor celor prezenți suflul de puternică nădejde în destinele neamului și de adâncă încredere în viitorul lui.

În acelaș minut, când minutarele ceasornicelor fixau clipa de neuitat a zilei de 8 Septembrie 1940, circulația a fost oprită, pietonii, s'au descoperit și au îngenunchiat aprinzând în candelă sufletelor luminița tainică a reculegerii care înseamnă înainte de toate, *înălțare* de-asupra tuturor furtunilor cu care poporul românesc a fost obișnuit și pe care le-a înfruntat totdeauna, supunându-le.

După serviciul divin dela Sfânta Patriarhie, d. general Ion Antonescu a asistat la slujba religioasă oficiată în Biserica «Delea Nouă» situată în apropierea caselor părintești ale d-lui Președinte al Consiliului.

I. P. S. S. Patriarhul Nicodim și soborul de care a fost înconjurat la Sfânta Patriarhie a oficiat și aci, într'o ambianță de adâncă reculegere creștinească, după care, d. general Ion Antonescu s'a întreținut cordial cu toți acei alături de care a copilărit și a crescut.

Fie ca fierbintele rugii și dreptele nădejdi ridicate eri să fie primite de Acelaș, care, deasupra pământestilor întâmplări, veghiază destinele Universului atât de adânc tulburat în anul 1940.

Liniește, muncă și disciplină

După așezarea. Țării în noul regim naționalist, urmează o întreagă gospodărie de curățire prin legi, dispoziții și ordine.

Astfel, după ultima dezorientare și desamăgire, — țara s'a liniștit și rosturile lucrurilor, încep a merge pe drumul lor normal și de mult așteptat.

Să dea Dumnezeu, încercatului nostru neam, liniștea

și înțelepciunea strămoșilor care și ei au trăit asemenea clipe.

Biserica strămoșească, una în cuget și'n simțiri cu durerile ca și cu bucuriile neamului, se va ruga neîncetat pentru pacea și liniștea patriei, și biruința prea înălțatului nostru Rege Mihai I.

Venirea în țară a M. S. Regina Elena Mama M. S. Regelui Mihai I

Printre cele dintâi îndatoriri și acte de în-sănătoșire morală, într'un sentiment unanim de bucurie al țării, D. General Antonescu — Conducătorul Statului a chemat telegrafic pe M. S. Regina Elena, să vină în țară dela Florența.

În ziua de 14 Septembrie ziua Înălțării Sf. Cruci, țara trăește o zi mare, duioasă, emoționantă. Lacrimi curg din ochii multora mai ales cu abundență din ochii mamelor când văd mama venită din „străini“ lângă fiul său.

Deoparte și de alta a străzilor care duc de la gara Mogoșoaia până la Patriarhie, este un zid viu de inimi emoționante. Poporul românesc vede în cadrul legionar, după atâtea nedreptăți, cum se începe, cu cea mai mare nedreptățire, o eră nouă de legalitate de cinste și ordine morală! De aceia entuziasmul s'a transformat într'un cadru de sărbătoare ce a impus prin măreția solemnă, a participării mulțimii și a sfârșit în aceeași zi prin oficierea slujbelor religioase în toate bisericile țării. La Sf. Patriarhie, unde personal am avut fericirea să iau parte, slujba de mulțumire s'a oficiat de I. P. S. Patriarhul Nicodim înconjurat de un sobor de arhieriei și preoți.

Când s'a rostit în rugăciunile sf. slujbe numele M. S. Regina Elena, ochii multora din cei prezenți au umezit, iar inimile au bătut mai puternic. Insuși M. S. Regina a clipit mai des din pleoape și cu privirea spre catapeteazma bisericeii patriarhale, s'a gândit la marea dreptate dumnezească!

Rugăciunea de mulțumire rostită cu glas puternic, și adânc pătrunzător de I. P. S. Patriarh și cuvântul către țară al D-lui General Antonescu citit de P. C. Econ. Gh. Vintilescu directorul Sf. Sinod, — au pătruns în inimile tuturor, ca un început de viață nouă de sfinte nădejdi.

În catedrala patriarhală a țării și în toate bisericile ca și în toată lumea românească, la acea oră, în genunchi de umilință, românii au adus Domnului mulțumire pentru triumful dreptății și ziua biruinței legalității.

Venirea în țară a M. S. Reginei Mame a însemnat pentru tot poporul românesc o zi de obștească bucurie.

Biserica strămoșească, care are la începuturile ei de viață, pe Impăratul „Constantin cu maica sa Elena“ cei întocmai cu apostolii lucrători, se bucură de o potrivă cu tot poporul și prin acest organ oficial al ei, — strigă: Bine ai venit Măria ta!

Pr. P. G. S.

Statul Român de azi are deplină încredere în Biserica Neamului

I. P. S. S. Nicodim, Patriarhul României, a trimis D-lui General Ion Antonescu, următoarea scrisoare, pe care o publicăm împreună cu răspunsul dat de D. General Antonescu:

Domnule General,

Am luat cunoștință că între preocupările d-vs., intră și reorganizarea Bisericii noastre ortodoxe.

Cu răspunderea pe care Ni-o dă locul ce ocupăm în Biserică și trecutul Nostru de muncă pozitivă pentru Țară, Neam și Rege, Ne simțim datorii a Vă pune la îndemână o serie de sugestii, care pot fi de un real folos pentru liniștea și bunul mers al Bisericii noastre strămoșești.

Biserica poate merge în ritmul vremii, dar este obligată să se mențină în concertul principiilor ortodoxe, pentru a nu se expune să fie eliminată din ansamblul ortodoxiei și să se producă nemulțumiri în masele largi ale poporului; de aceia am socotit de datoria Noastră să ajutăm munca binevoitoare a d-vs. ca această lucrare să se producă fără perturbări și fără pagube pentru Biserică și pentru Neam.

În acest scop deci, Vă expunem următoarele principii pe care le socotim normative în reorganizarea ce eventual s'ar face Bisericii Ortodoxe Române:

1. Măsuri serioase pentru recrutarea și selecționarea clerului.

2. Scoaterea completă a clerului din luptele politice.

3. Dreptul pentru cler de a-și trimite din sânul său reprezentanți în Parlament.

4. Colaborarea armonioasă între Biserică și Stat, în cadrul autonomiei, care să fie cât mai complet precizată pentru a nu se confunda cu bunul plac.

5. Reprezentanții eparhiilor în forul suprem, să fie proporțional cu numărul credincioșilor, așa ca cuvântul hotărâtor să-l aibă majoritatea nu minoritatea.

6. Întreaga Biserică fără excepție, să fie încadrată în aceleași principii.

7. Desființarea regionalismului dând valorilor reale posibilitatea să circule pe întreaga țară.

8. Intrucât Biserica prin însăși porunca Mântuitorului are datoria să învețe lumea a păzi toate câte Domnul a poruncit, școalele pentru recrutarea clerului ca și Academia de muzică bisericească și Academia de pictură bisericească să fie sub conducerea directă a Bisericii. Episcopatul nu poate garanta calitatea clerului și nici a sa însăși, dacă nu are un rol precumpănitor în formarea și recrutarea lui.

9. Să se creeze școli speciale pentru recrutarea clerului la sate și școli superioare, — facultățile de teologie, — pentru preoții de oraș, clerul înalt și profesoral.

10. Reorganizarea școalelor de cântăreți care să dea slujitori bisericești, iar nu funcționari.

11. Disciplinarea întregului cler de toate treptele, să se facă prin organe canonice, — Consistoriu, Sinod, normativ și Sinod patriarhal.

12. Biserica și Clerul să fie complet ferit de frământările politice, preotul trebuind să fie părintele spiritual al tuturor fiilor neamului românesc.

13. Selecționarea și recrutarea Episcopului din rândurile monahilor prin metode care să-i pună în afară de orice influență păgubitoare bunului mers al Bisericii.

14. Reorganizarea monahismului care trebuie să formeze armata tehnică a Bisericii.

15. Să se mențină vârsta actuală pentru pensionarea clerului, care în nici un caz nu poate

fi încadrat în legea de pensionare a tuturor funcționarilor, fiindcă preot sau presbiter înseamnă bătrân și tocmai vârsta este care compectează preotului autoritatea cu care poporul nostru l-a îmbrăcat când i s'a adresat și i se adresează «taică părinte».

16. Să nu se turbure cu nimic legăturile Bisericii noastre cu Bisericile Ortodoxe, pentru a nu fi eliminată din concertul acestora, de aceea în comisiunea care va lucra la noua lege, trebuie să participe și reprezentanții noștri.

17. O lege specială va trebui să se ocupe cu organizarea Patriarhiei Române, în cadrul strict al ortodoxiei.

18. O lege specială va trebui să reglementeze învățământul religios de toate gradele.

19. O salarizare cât mai demnă și mai cores-punzătoare pentru preoțime, fără să se anuleze principiul Sfintei Scripturi că: «Cel ce slujește Altarului, are dreptul să se hrănească dela Altar», și fără a se percepe taxe obligatorii.

20. Preoții profesori să rămână numai la catedre, ocupându-se special după un program anume întocmit, cu educația religios-morală a elevilor.

21. Nu există incompatibilitate între calitatea de preot de enorie și administrație bisericească.

În cadrul acestor principii și păstrând legătura canonică și dogmatică cu celelalte biserici ortodoxe, socotim necesară împărțirea actuală a Bisericii, în parohii, protopopii, episcopii, mitropolii și patriarhia.

Conducătorul parohiei va fi preotul paroh numit de episcop și ajutat de patru epitropi; unul numit de chiriarh, unul ales de popor, unul numit de ministerul cultelor și altul numit de preotul paroh. Creștinii din care urmează să fie numiți, sau aleși epitropi, trebuie să posede certificat dela preotul respectiv, că frecventează regulat biserica, se spovedesc, că se împărtășesc în fiecare an, cel puțin odată.

Numirea preotului se va face prin concurs și cu aprobarea episcopului.

Fiecare biserică va avea un preot, doi cântăreți și un paracliser.

La parohiile mai mari se pot da doi și trei preoți.

Protopopul ca organ de control al episcopului va fi numit de el dintre preoții cei mai merituosi și cu o vechime de cel puțin zece ani în cler. El va fi ajutat de un secretar și va avea un om de serviciu pentru trebuințele cancelariei.

La eparhii. Alegerea de episcop-mitropolit, se va face de un colegiu compus din: 1. Membrii Sfântului Sinod; 2. Președintele consiliului de miniștri, ministrul de culte, președintele Senatului, președintele Adunării deputaților, prim-președintele Inaltei Curți de Casație, președintele Academiei Române, rectorii universităților, decanul facultății de teologie, deputații și senatorii ortodocși din eparhia văduvită, consilierii patriarhali, consilieri eparhiali ai eparhiei văduvite și câte cinci clerici preoți de județ, aleși de clerul respectiv din eparhia văduvită și cari clerici aleși să aibă o vechime de cel puțin 15 ani în preotie.

Episcopul sau mitropolitul va fi ajutat în administrarea eparhiei sau mitropoliei, de 3 consilieri referenți, un revizor ecleziastic și mai mulți protoerei, cel puțin 2 de județ. Toți numiți de episcop din clericii cu o vechime în preotie, de cel puțin 20 de ani, pentru consilieri și cel puțin 10 ani, pentru protoerei. Aceștia vor fi recrutați dintre preoții cari s'au distins prin o activitate merituosă și n'au suferit vre-o condamnare în justiția bisericească sau civilă.

La patriarhie. Alegerea de Patriarh se face de colegiul arhiepiscopiei Bucureștilor, la care se adaogă consilierii referenți patriarhali, împreună cu consilierii onorifici dela toate eparhiile din țară.

Biserica ortodoxă română, va avea ca for suprem Sfântul Sinod, compus din Patriarh ca președinte, mitropoliții și episcopii și arhieriei vicari ai tuturor eparhiilor. Acest Sinod se va întruni de două ori pe an și va lua măsuri normative pentru întreaga Biserică.

Pentru bunul mers al Bisericii, se va crea Sinodul patriarhal permanent compus din Patriarh ca președinte, doi membri aleși de Sinodul Bisericii Ortodoxe Române, din sânul său și doi membri numiți de Patriarh, din rândul episcopilor și mitropoliților Bisericii ortodoxe române.

Hotărârile și măsurile Sinodului Patriarhal

permanent, sunt obligatorii pentru fiecare episcop și mitropolit. El poate lua măsuri disciplinare, în ultima instanță pentru preoți și diaconi și în prima instanță pentru episcopi sau mitropoliți. Măsurile administrative și gospodărești ale Sinodului patriarhal permanent, nu sunt apelabile.

Sinodul patriarhal permanent, conduce Biserica și exercită controlul prin cele două organe ale sale:

1. Consiliul administrativ și de control și
2. Consiliul școlar și misionar.

Consiliul administrativ și de control se compune din trei consilieri și doi efori ca organ executiv numiți de Patriarh la propunerea Sinodului patriarhal permanent.

Eforii vor avea conducerea eforiei mănăstirilor înzestrate.

La ședințele Sinodului patriarhal permanent pentru mănăstirile înzestrate, vor participa cu vot deliberativ ministrul cultelor și ministrul domeniilor. Absența lor nu prejudiciază hotărârile Sinodului decât numai dacă se constată că n'au fost înștiințați.

Consiliul administrativ va avea la dispoziția sa cel puțin cinci inspectori contabili, licențiați ai academiei comerciale, cu cari va exercita controlul gestiunilor eparhiale.

Ori ce nemulțumire gestionară a parohiilor, față de hotărârile consiliilor eparhiale, poate fi apelată la consiliul administrativ depe lângă Sinodul patriarhal permanent.

Statul, prin ministerul cultelor este dator să exercite controlul asupra tuturor gestiunilor eparhiale și patriarhale.

Consiliul școlar normativ și de control se compune din: un reprezentant al facultății de teologie din București, un reprezentant al academiilor teologice, un reprezentant al seminariilor teologice, un reprezentant al academiei de muzică bisericească, un reprezentant al academiei de pictură bisericească.

Nu pot intra în cler:

1. Cei ce nu împlinesc condițiunile canonice;
2. Cei cari după obținerea titlului lor de specialitate, n'au trăit într-o mănăstire model cel puțin un an, în care timp să se inițieze în toate cele duhovnicești, bisericești și administrative.

Nu pot intra în episcopat:

1. Preoții văduvi prin divorț;
2. Preoții văduvi prin deces și fără copii minori;
3. Preoții văduvi prin deces și fără copii sau cu copii majori, pot intra în episcopat, dacă au trăit o viață monahală cel puțin 5 ani.

Episcopii n'au dreptul să posede averi personale, în afară de cele pe care le-au avut la intrarea în episcopat.

La intrarea în episcopat vor face declarație de avere personală pe care o posedă.

Acelaș lucru se va cere tuturor candidaților cari intră în monahism.

Toată averea Patriarhului, mitropoliților, episcopilor și monahilor, rămân bisericii.

Justiția în Biserică se va face prin Consistoriile eparhiale ca primă instanță, și Consistoriile mitropolitane ca instanță de apel. Sinodul rămâne ca ultimă instanță numai pentru caterisire.

Măsurile disciplinare prin care să se elimine din cler elementele dubioase și necorespunzătoare înaltei misiuni preoțești.

Acestea sunt principii pe temeiul cărora se poate face o bună reorganizare a Bisericii. Vi le punem la dispoziție cu dorința de a Vă înlesni opera pe care Noi o socotim necesară.

Ținem cu acest prilej să ne exprimăm credința, că nu se poate face o bună organizație pentru Biserică fără Biserică; de aceea nădăjdим că Veți lua ca punct de plecare aceste principii, dar că ele nu vor putea avea viață, dacă în redactarea ce se face, nu va avea și asentimentul oficial al Sfintei Noastre Biserici.

Credem necesar că și preoțimea de mir, organizată în Asociație generală pe țară, ar trebui consultată, fiindcă este în joc și soarta ei.

Este de datoria Noastră să atragem binevoitoarea atențiune a d-vs., că organizarea bisericească este cea mai gingașă și mai greu de realizat, fiindcă Biserica ortodoxă română nu poate și nu trebuie scoasă din concertul cel mare al ortodoxiei ecumenice, și de aceea socotim că nu trebuie să se treacă peste cuvântul Ei, când se preconizează o nouă organizare.

Am fi foarte bucuroși dacă d-vs., d-le General ați binevoi să ne comunicați în scris principiile

în care înțelegeți să procedați la reorganizarea Bisericii pentru a examina încadrarea lor în principiile dogmatice și canonice, cum și în interesul general al Bisericii Neamului Românesc.

Primiți, vă rugăm, domnule General, asigurarea deosebitelor Noastre considerațiuni și arhieresti binecuvântări.

† PATRIARH NICODIM

D. General Antonescu a răspuns următoarele la scrisoarea I. P. S. S. Patriarhul Nicodim:

Înalt Prea Sfinția Voastră,

La memoriul ce ați binevoit a mi-l adresa, prin care îmi comunicați o serie de sugestii în legătură cu reorganizarea Bisericii și îmi cereți să Vă fac cunoscute principiile de care înțeleg să mă călăuzesc eu în această chestiune. Vă răspund cu aleasă considerație următoarele:

Socotesc că Biserica, Instituție Divină întemeiată de Fiul Lui Dumnezeu și adoptată de poporul nostru încă din îndepărtate veacuri pentru a-l înălța sufletește și a-l mântui, este singura în măsură și în drept să stabilească în conformitate cu chemarea ei și cu necesitățile timpului, normele de activitate. Statul nu are a se îngriji decât de a-i indica în înțelegere și conlucrare acele norme directe necesare pentru stabilirea în ansamblul său a tuturor funcțiunilor lui spirituale, culturale și publice. Un Stat întemeiat pe spiritualitatea creștină, cum este al nostru astăzi, e respectuos față de Dumnezeu și de Sfânta Biserică.

Statul Român de azi are deplină încredere în Biserica Neamului, așa încât nu se îndoiește cătuși de puțin că ea își va da normele cele mai potrivite pentru o activitate pastorală cât mai intensivă și cât mai folositoare neamului nostru pe care nimeni nu-l iubește ca ea.

Eu n'astept dela slujitorii Bisericii, mai mari și mai mici, decât să fie pătrunși până în adâncul conștiinței lor de caracterul Dumnezeesc al ei și de răspunderea lor de trimiși ai lui Dumnezeu în mijlocul neamului nostru. Conștiința că ei stau sub ordinele lui Dumnezeu trebuie să-i facă să ardă de râvnă. Numai atunci își vor îndeplini misiunea spre cel mai mare folos pământesc și ceresc al Neamului nostru.

Cred de altfel, că pentru o Biserică străbătută și încălzită puternic de conștiința misiunii ei, lucrul principal nu este felul cum sunt precizate sau cum vor fi schimbate câteva paragrafe, Duhul ei viu și râvna ei sfântă se poate manifesta cu tot atâta forță sub orice formă a legilor de organizare.

Nici în viața de Stat lucrurile principale nu sunt legile, ci sufletul conducătorilor și al funcționarilor ei. Cu atât mai mult trebuie să fie valabil acest adevăr în viața bisericească.

Atât în calitatea mea de Conducător al Statului Național Legionar, care-și toarce puterile din spiritualitatea creștină a Neamului, alimentată de Sfânta Noastră Biserică, cât și ca fiu credincios al acestei Biserici, dornic să-mi dobândesc în sânul Ei mântuirea sufletească, cerința cea mai mare pe care o adresez Bisericii este:

Să-și aprindă până la incandescență râvna apostolească și propovăduitoare. Să vadă pe apostolii altarelor la înălțimea credinței pe care o propovăduiesc, la înălțimea nădejdlor ce și le pune acest Neam în Dumnezeu și în puterile Lui Cerești. Ași vrea să fie în stare să susție continuu la această înălțime credința tineretului. Ași vrea în sfârșit să vadă că preotul, prin pregătirea lui, prin purtarea lui, prin deslegarea lui de cele pământești și prin exemplul lui, în toate, să readucă în fața altarului și în Biserică pe toți aceia care s'au îndepărtat mai mult sau mai puțin de ea, din vina tuturor.

Sunt convins că dacă vor înscrie acum acea epocă de supremă trăire morală și spirituală pe care fiecare Neam trebuie să o aibă, ne vom purifica radical firea și-i vom da acel caracter de solidaritate definitivă, care să ne facă mai serioși și mai bărbați pentru toate timpurile viitoare.

Legea de organizare pe care o are Biserica Noastră acum nu conține de altfel, după umila mea părere, nimic care ar împiedeca pe slujitorii Altarului să-și facă datoria. Dimpotrivă, prin conștiința de răspundere în fața lui Dumnezeu, ce o stimulează în sufletul preotului, în baza principiului autonomiei înscris în ea, și prin impulsul ce-l dă clerului să se apropie de popor

în nenumărate ocazii, în liniile ei mari, un cadru cum nu se mai poate mai potrivit pentru această acțiune intensivă care se așteaptă dela cler în epoca ce trăim.

Totuși, eu ți-u seamă de sugestiile înalt Prea Sfinției Voastre, dar nu pot să-mi i-au răspunderea a decide singur de soarta unei instituțiuni de care depinde liniștea și prosperitatea neamului. De aceea voi pune în fața viitorului Consiliu de Stat, care va fi chemat să găsească cadrul armonios în care se va organiza, va trăi și se va desvolta viitorul Stat românesc și problema Bisericii noastre.

Eu însă, dau Sfintei noastre Biserici asigurarea deplină de a o sprijini din toată inima și din toate puterile pentru a păși cu hotărâre la împlinirea misiunii spirituale ce i-a hărăzit-o dumnezeescul Ei întemeetor și la care a trimis-o în mijlocul drept credinciosului popor.

Comunicându-Vă aceste opinii și intenții ale mele în legătură cu activitatea Bisericii, primiți, Vă rog, înalt Prea Sfințite, expresiunea înaltei mele stime și venerațiuni.

DELA ALȚII

Lucruri noi în viața religioasă din Rusia

În numărul din urmă al revistei antireligioase „Антирелигиозник“, a apărut un articol intitulat „Femei slujitoare ale cultului“, semnat de un oarecare Iscrinschi. Articolul arată acele forme pe care le îmbracă viața religioasă din Rusia Sovietică. Iată pe scurt ce se spune în acel articol.

„În vremea din urmă credincioșii, încearcă să-și trăiască viața religioasă cu puterile lor proprii, fără reprezentanți oficiali ai cultelor: preoți. În Carelia, d. p., deși după statistica oficială, nu este niciun preot, totuși aproape în toate regiunile sunt biserici în care credincioșii se roagă ei singuri. Slujba o fac sau credincioșii la rând, sau cineva din bătrâni sau ceiace e mai des, cineva din femeile credincioase.

„În orașul Petrozavodsk, în două biserici slu-

jesc femei. În total în Carelia sunt zece biserici, în care acțiunile de cult le săvârșesc femeile. Aceste slujitoare nu au încă un nume bine hotărât. Credincioșii le numesc „cântărețe“, „cetețe“, iar uneori „maice“. Ele nu au nici o „hirotonie“. Aceasta ar fi o călcare a vederii religioase tradiționale asupra femeii, ca ființă necurată(?) Ele înșile subliniază cu stăruință că nu calcă prin nimic hotărârile religioase.

„În altar ele nu intră, în toate bisericile altarele sunt închise. Iar când la săvârșirea slujbei, apare nevoia, d. p., la Paști, de a scoate din altar Aerul, aceasta o fac bătrânii.

„Slujba se face în mijlocul bisericii. În față sunt așezate cruci, icoane ș. a., ca un fel de iconostas. Cântărețele în tot timpul slujbei stau printre închinători. Ele nu săvârșesc nici un fel de ierurgii, care sunt rânduite să fie săvârșite de preoți. Nu poartă nici un fel de veșminte. Hainele lor seamănă cu cele ale călugărițelor.

„În zilele de sărbători „cântărețele“, săvârșesc slujbe, cari nu sunt altceva decât răspunsurile stranei la priveghere și liturghie. Vosglasurile din text ce aparțin preotului, nu se rostesc.

„Cântărețele“ citesc și cântă împreună cu poporul credincios și mai ales cu bătrânii. În deosebi săvârșesc acatiste și parastase, care sunt cele mai obișnuite rândueli. Trăind pe lângă biserici, ele sunt gata pentru oricine și în toată vremea pentru astfel de slujbe. Iar pentru că aceste biserici se află de obicei pe lângă cimitire și sunt deschise în continuu, astfel de vizitatori nu lipsesc niciodată. Cine vine la mormânt, intră și în biserică să facă și parastas. În biserici se vând lumânări și flori de hârtie pentru împodobirea icoanelor și a mormintelor.

„Sentimentul de iubire pentru cei morți și credința în viața viitoare, sunt mijloacele principale de exploatare pentru aceste slujitoare noi.

„Cântărețele“ citesc răspicat, clar, expresiv. Intonațiile sunt cu înțeles. Deaceia slujba

femeilor produce o impresie puternică asupra credincioșilor. Această impresie o sporește cântarea de obște. Despre acest fel de slujbă t. Troșin, lectorul sovietului din Carelia al uniunii ateilor face următoarea comunicare :

„Cu toate că în Carelia majoritatea bisericilor sunt închise, și slujitori bisericești aproape nu sunt de loc, manifestările credinței ortodoxe încă sunt destul de puternice prin cinstirea sărbătorilor, a ierurgilor, icoanelor, etc.; d. p. în Lumbuși, preot nu e, biserica însă nu e închisă și are mulți vizitatori. Datoriile preotului le îndeplinește femeia Baranov.

„În biserica din Poneveț, slujbele bisericești se săvârșesc cu o mare solemnitate. Eu însumi am urmărit slujba în „Marea Joi“. Credincioșii erau de toate vârstele, începând dela copii și sfârșind cu bătrânii.

„Am văzut un bătrân, care-l ducea de mână pe fiu-său la biserică. Slujba bisericească este foarte interesantă. Preot nu e, altarul e închis, cântă și citesc bărbații și femeile. În față se află o mare Răstignire împodobită cu prosoape. Fata întunecată a Omului suferind, întunecul din boltă, candelile, lumânările, cântarea frumoasă, toate acestea provoacă în credincioși un misticism puternic.

„Frecvența bisericii unde slujesc „maicele“, nu s'a micșorat de loc. La Paști, în două biserici din Petrozavodsk, mulți credincioși au stat afară neputând să intre înăuntru.

„Conducătorii adevărați ai organizațiilor religioase preferă să rămână în umbră, socotind că „maicele“ mai puțin vor atrage atenția organelor stăpânirii sovietice.

„Aceștia și chiar maicele „subliniază“ cu insistență că ei nu au preoți și că ele nu săvârșesc nimic din cele ale preoției“.

Din citatele de mai sus ale articolului menționat, autorul vrea să arate că apariția „cântărețelor“ în biserică este o urmare a căderii autorității clerului ortodox și că credincioșii se pot lipsi de preoți, dar nu reușește.

Calea omului credincios în Rusia este calea muceniciei. Rămânând fără de păstor, credincioșii nu părăsesc bisericile, cum socotesc

bolșevicii, ci continuă să meargă la biserică, să ia parte la slujbele ce sunt cu puțință fără preot. Acest fapt nu înseamnă descompunerea organizațiilor religioase, ci devotamentul puternic către biserică, ce n'a putut fi frânt de cei 22 de ani de persecuții nemai auzite. Articolul nu pomenește despre faptul bine cunoscut al existenței în Rusia a preoților „călători”. Nu se spune nimic nici de monahismul ascuns. Oare aceste „maice” nu sunt călugărite, după cuvintele ateului-autor însuși, că hainele lor seamănă cu ale călugărițelor?!

Autorul ateu însuși mărturisește că bisericile sunt frecventate de toate vârstele, că la Paști credincioșii n'au încăput în biserici.

Deasemenea autorul recunoaște că femeile slujitoare nu calcă cu nimic rânduelile bisericesti, nu se ating de nimic ce e sfințit, nu intră în altar.

Chiar în condițiile regimului sovietic, femeia e mai puțin expusă la loviturile stăpânirii decât bărbatul. Prin asta se și explică conducerea comunităților bisericesti de femei. Totuși stăpânirea sovietică nu le va lăsa mult nici pe femei. Calea lor e aceeași cale a muceniei pentru credință.

Autorul a vrut să înfățișeze căderea religiei în Rusia dar în loc de asta a arătat neputința stăpânirii sovietice de a ucide credința și biserica ortodoxă.

(După Православная Русь, nr. 15 (294) 1940).

Pr. DIMITRIE BALAUR

Poporul Basarabean își petrece preoții cu plânsete sfâșietoare

În ultima vreme autoritățile sovietice din Basarabia au admis unui însemnat număr de preoți să vină în țară. Aceasta se face și pentru considerentul că preoții fiind o clasă păgubitoare intereselor comunismului, o împușinare a lor este chiar dorită de sovietici. Deaceia preoții sunt puși în condițiuni că trebuie să plece. Dar despărțirea preoților de credincioși se face în împrejurări aproape dramatice. Țăranii plâng întocmai copiilor,

îi petrec pe preoți până la marginea satelor, în plânsete, ca la morți. Așa de mult s'au rărit preoții încât au rămas câte un preot la 10—20 de sate.

Cum își botează copiii funcționarii basarabeni

Preotul A. St. sosit săptămâna aceasta din Basarabia povestește că i s'a adresat o doamnă cu rugămintea să-i boteze un copil. La propunerea preotului de a merge la biserică doamna, i-a mărturisit că-i soția unui ofițer sovietic și ar dori să l boteze în casă, pentru a evita unele neplăceri ale soțului ei, din partea autorităților militare. Preotul s'a învoit și i-a botezat copilul, destul de mărișor, într-o casă particulară.

În tot timpul oficerii Sf. Taine a Botezului soția de ofițer a stat în genunchi închinându-se cu atâta căldură, că preotul a rămas mai mult decât impresionat.

Ce impozite plătesc preoții în Basarabia

Preoții rămași în Basarabia au fost impuși la cele mai grele impozite. Astfel, afară de impozitul asupra bisericii, vor varia întâi 2000—40.000 lei lunar, fiecare preot este obligat să plătească 12.000 ruble, ceea ce face în lei noștri cât 480.000, dacă avem în vedere că rubla cotează pe piață 40 lei.

Prin aceasta preoții sunt puși în situația să renunțe la misiune și să moară.

(Din «Raza»)

Cărți—reviste—recenzii

Viitorul Nr. 17-18 Septembrie 1940. An. 28
Director: Dr. D. G. Boroianu.

Vechea și dârza revistă bisericească, de luptă și afirmare a bisericii ortodoxe și a preoției, în vremurile ei bune dar mai ales a celor grele,—merge înainte cu aceeași râvnă pe care o găsim și în paginile «Viitorului» ca și-n neobosita muncă și marea dragoste a D-lui Prof. Dr. D. Boroianu.

Probleme și chestiuni de viață pentru preot și biserică s'au pus de atâtea condee preotești din țară, dar mai ales revista «Viitorul» a fost

totdeauna în rândul întâi și și-a spus cuvântul, drept, cinstit, respectat și prin scrisul său și prin însuși cuvântul autorizat al directorului.

De aceea preoțimea ortodoxă trebuie să o susțină prin abonamente și colaborare ca pe cea mai sinceră tribună de pe care s'au apărât și s'au afirmat drepturile și revendicările preoților și bisericii însăși, într'un mod demn, și care au dat și roade cunoscute de preoțime: În acest număr colaborează Dl. Prof. Ion Savin, Arhim. Scriban, Pr. Dr. N. St. Georgescu Pr. V. Runceanu, Pr. Șt. Vasiliu Pr. T. Chircu, toate cu sulet și cinstit spuse și scrise.

Reproducem din acest număr rândurile scrise de D-l Prof. I. Savin despre regretatul Prof. V. Radu:

† Moartea Preotului Prof. Vasile Radu

În aceste vremuri de catastrofale dureri obștești și naționale, soarta a voit să ne adauge, nouă celor ai bisericii, încă o durere: cea a pierderii unui scump prieten și coleg, Preotul profesor *Vasile Radu*. Moartea lui, venită cu totul pe neașteptate, ne-a lovit ca o năprasună. Il știam viguros și în plină putere și voe de muncă, mai ales acum, când, după tribulații nesfârșite, isbutise să-și vadă catedra adusă la București, unde largile mijloace de informații și cercetare în Bibliotecile Capitalei, îi dădeau posibilitatea să-și desfășoare, nestingherit, marea lui operă de traducător și interpret al sf. Scripturi. Moartea l-a surprins și ni l-a luat în plină desfășurare de activitate. Pierderea lui atât de timpurie constituie pentru biserica, și teologia noastră, în special, o pierdere aproape ireparabilă. Dedicat acestei ramuri grele, singulare și de strictă specialitate, care era cunoașterea și studierea limbilor semitice cu aplicarea lor la științele teologice, el nu poate avea un înlocuitor. Toată savanta acumulare de cunoștințe, în acest domeniu pe care el o efectuase în decurs de decenii, cu atâtea privații și suferinți personale și pe care n'a avut timpul să o valorifice în publicațiile proiectate, sunt pierdute odată cu el, pentru teologia română. Și e păcat. Totuși numele lui, legat de marea operă a traducerii sf. Scripturi, atât în versiunea sinodală, cât și în cea legală, va fi înveșnicit deapururi în analele teologiei și culturii române, ceeace

constitue pentru noi toți cei ce l-am cunoscut și iubit un slab mijloc de mângâiere.

IOAN GH. SAVIN

Spre Idealul Suprem: An. IV, Nr. 2. Foaie de trezire spirituală Redacția: Diacon I. V. Soceanu Ploști str. Uluerului Nr. 2.

Iată o altă gazetă, a unui alt misionar cultural, acesta cleric, Păr. Diacon Soceanu din Ploști, pentru enoriașii și clerul în care activează în orașul C-Sale, înțelege să lase și prin cuvântul scris, dovezi de activitatea ce o desfășoară. În cuvântul: «Se împlinesc patru ani» din fruntea gazetei luam act de programul, greutățile necunoscute, dar și de optimismul robust cu care înțelege să se lupte și să lupte. Il felicităm. Remarcăm în special organizarea sistematică a unei mari și necesare probleme. la care biserica trebuie să se gândească cea întâi: Asistentă în ceea ce privește pe cei lipsiți de ori ce ajutor: vagabonzi, cerșetori, și atâți desmoșteniți ai soartei. Cine nu observă adevăratele bâlciuri și urâte spectacole de pe la ușile bisericilor la care atâția nenorociți ofer un trist și degradator tablou! Păr. Soceanu s'a silit și în parte a și izbutit să creeze un Cămin și un oficiu de ajutorare, cantină și triere pentru a le găsi un mijloc de existență, și ne dă și un tablou edificator din care se vede modul practic cum a realizat această operă. C. Sa ne făgăduiește o lucrare mai vastă asupra acestei chestiuni pe care o așteptăm spre a o putea folosi în extinderea acestei opere de ajutorare a celor mai nenorociți dintre semenii noștri, și pe care societatea și biserica nu poate să-i dea nici uitării nici pierzării.

Buletinul Bis. Isvorul Tămăduirii An. V. Nr. 1-2. Red. și Administrația Pr. Dr. Traian Costea str. Isvor 141.

O utilă revistă parohială. Pe lângă articolele privitoare la instalarea P. C. Pr. Dr. Costea ca protoereu, desprindem opera de ajutorare ce s'a făcut — prin grija bisericii la 33 de persoane. Vom mai vorbi credem despre această publicație prin care vom cunoaște opera de pastorație a Părintelui paroh Dr. Traian Costea cinstit cu rangul de stavrofor și protoereu al Circ. II-a al Capitalei, pentru care-l felicităm și-i dorim spor la lucru.

Pr. P. G. S.

Totuși stările acestea nu sunt statornice. Așa cum s'au pornit într'un fel, se pot porni și în altfel. Dovadă este cu preoții care au încercat așa ceva și au izbutit.

De aceia cu nici un preț nu se cuvine ca pătitul cu urmări de pagubă să slăbească cu duhul, ci să mai caute și alte căi. Oricum, el nu trebuie să se închidă în cele pățite de el, ci să mai privească și aiurea, să mai întrebe și despre pățaniile altora.

II.

O experiență față de alta

Studiul Pastoraliei în școalele noastre bisericesti suferă de scăderea că e numai teoretic. Chiar dacă în școală nu poți face experiențe proprii, totuși se poate face altceva: se pot da știri despre experiențele altora. În școalele noastre însă nici asta nu se face. Se dau numai rețete pentru cutare împrejurare sau alta, dar mai mult nu.

Totuși, dacă tinerilor li s'ar da știri despre încercările multor preoți pe ogor pastoral, despre fericita izbândă a multora din ei, ar însemna foarte mult. Fapte multe de aproape și de departe slujesc pentru a ascuți ochiul privitorului și a îmbogăți zestrea lui de cunoștințe. La vremea lui, va putea încerca ceva și el.

Ar fi foarte potrivit dacă scrierile noastre de Pastorală ar avea un adaos cu bucăți de ceteră despre feluritele izbânzi pastorale. Acestea sunt așa de multe, fie în viața parohială, fie pe ogorul pastoral, încât asemenea cetiri ar fi o plăcere și ar lucra ca o îmboldire.

Ele ar arăta că viața pastorală este câmpul marilor cuceriri și că în sânul lui se pot petrece adevărate minuni. Ne vor mișca cel mai mult când vom afla nu numai lucruri vechi, din vremea Sfinților Părinți, ci chiar fapte petrecute în preajma noastră, care, prin aceasta, ne pot îmboldi și pe noi.

Despre lucrurile din alte vremuri, cineva ar putea spune: Eh! au fost odată, dar se mai pot acum? Tocmai de aceia este bine să avem la îndemână fapte petrecute în vremea noastră, fiindcă dovedesc că și azi se poate face ce se făcea odată. Așa, de pildă, cine a văzut pomenindu-se în scrierile noastre de Pastorală numele preotului Ioan din Kronstadt? Dar acesta

a fost o minune de preot, care trebuie pomenit fără încetare. A trăit în vremea noastră (a murit în 1909), a fost preot ortodox și a avut izbânzi pastorale neînchipuite.

Din ce în ce însă este nevoie să vii tot mai aproape. De aceia trebuiesc căutate faptele de preoți care sunt chiar din apropierea noastră. Acestea sunt mai pipăite și cuceresc mai ușor.

Mânați de asemenea năzuințe, putem pomeni pe Păr. Vasile Ionescu, fost până deunăzi preot la Pantelimon lângă București. Sf. Sa a avut atâta fericită izbândă între credincioșii săi, atâta ascultare a găsit între ei, atât de săritori ce s'au arătat la cuvintele Sfinției, Sale, — încât putem vorbi de cea mai fericită încercare pastorală a vremii, chiar în preajma noastră.

Va să zică este întru totul cu putință să mânuiești și să stăpânești turma pastorală și prin aceasta să capeți toată încrederea că se poate izbuti în chipul cel mai minunat.

La fel apoi se poate vorbi de un preot de țară, Păr. Băncilă din Tâncăbești, Ilfov. Deși preot tânăr, munca sa în cuprinsul satului a avut atâta fericit răsunet, cu o ascultare atât de hotărâtă din partea locuitorilor, încât proprietarul locului, d. C. Băicoianu, îmi vorbea fericit, acum câțiva ani, că, în sfârșit, a găsit pentru satul său preotul care îi trebuia. Oamenii stau cu toată inima să asculte cuvintele sale și ai în sat tocmai starea de dorit să se găsească în toate satele.

Dar experiențele acestea pastorale nu sunt una, ci multe. Dacă am apleca urechea să ascultăm, am auzit vești din cele mai îmbucurătoare.

Ele însă se aud mai mult din vorbă și mai greu se află din scris. Din pricină că preoții cu asemenea izbânzi par a se lăuda, când ar scrie asemenea lucruri, ei mai degrabă se feresc de a le scrie. De aceia mai ușor găsești pe cei ce-ți povestesc neizbânzile decât pe cei ce au de povestit izbânzile cu care se pot măguli. Este de datoria noastră însă ca să le scoatem la iveală, îndată ce le aflăm. Ele totdeauna vor sluji ca îmbold pentru alții care până atunci n'au izbutit cu încercările lor.

Unul care a izbutit este mai plin de încredere în viitor. Tot ce se mai apucă să lucreze saltă mai lesne, fiindcă, odată ce a prins metoda lucrului, nu se teme că s'ar mai putea încurca.

III.

O izbândă duce la alta

Așa a fost cu Păr. Vasile Ionescu pe care l-am pomenit mai sus. Dela o vreme, Sf. Sa s'a lăsat de slujba în parohie. A luat calea scrisului creștinesc și a desfacerii lui. A străbătut țara în lung și în lat și a venit înapoi acasă plin de atâtea izbutiri peste orice așteptare, încât azi e omul plin de cea mai vie încredere că poate izbuti în asemenea încercări.

Inimile s'au deschis către Sf. Sa. S'au deschis și pungiile. A putut desface cu miile *Mărgăritarele* sale creștinești, și-a putut înființa depozit pentru desfacerea cărții creștinești, și-a agonisit automobil propriu pentru mai lesnicioasa desfacere. Acum se uită spre alte mari prilejuri de lucru pe viitor. Sf. Sa se găsește azi în plinul neastâmpăr al unei asemenea trebi și nici vorbă nu poate fi să se lase de ea. Experiența l-a umplut de toate nădejdlile și le-a adeverit în toate umbletele sale.

Despre lucrul fericit al Sfinției Sale vom mai auzi multe. E bine să le audă mai ales preoții tineri, fiindcă ele îi vor feri de slăbirea cu duhul. Dimpotrivă, vor căpăta toată încrederea și îmbărbătarea spre lucrul lor.

La fel poate fi pomenit Păr. Toma Gherasimescu. A lucrat în Bălți, iar în vremea din urmă în Cernăuți. Acolo a avut atâtea izbândă și depozite atât de mari de scrieri creștinești, care răzbăteau pretutindenea, încât nu le-a putut căra încoace și au rămas în mâinile bolșevicilor, împreună cu toate uneltele de lucru și cu automobilele pe care le avea.

Și făcuse toate acestea din nimic, numai cu râvna pe care o desfășura de mulți ani de zile. Atâtea ce a tipărit, încât era de mirare cum un preot a putut izbuti în așa fel. Acestea însă nu sunt altceva decât minunile muncii și ale îndrăzelii.

Acum Sf. Sa se găsește în București și și-a împreunat silințele cu ale Părintelui Vasile Ionescu, pentru a ne face marturi fericite la alte înjghebări sănătoase ale lor. Toate acestea ce sunt alta decât experiențe pastorale. Trebuie numai să-i ascuți și să vezi ce au înfăptuit, pentru a înțelege că secerișul este întins. Nu mai

trebuie decât lucrătorii. Izbânda vine fără doar și poate.

Aceste experiențe pastorale trebuiesc căutate și scoase la lumină, pentru că ele sunt mari și minunate capitule de strategie pastorală. Acestea trebuie în școalele noastre bisericești.

Arhim. SCRIBAN

S P O V E D A N I E

Doamne, nevrednic sunt de Tine
De sfânta Ta — răbdare,
Căci sunt sărac de fapte bune
În mine prisosește — răutatea,
Doar Tu, ești bun și mare!

Impresurat, mă pierd în placul lumii
În mreșile ispitelor mă sbat —
N'am timp la Tine, ochii să-i ridic
Căci dulce este și plăcut păcatul —
Și casa sufletului meu s'a înoptat.

Un vierme ce-mi târăsc ființa sunt
Purtat de-a vieții aspre valuri —
Lăsat și părăsit de Tine Doamne,
Necunoscând și nici urmând porunca-Ți,
Sunt robul Tău lipsit de haruri!

Dar Tu ce ești deplină bunătate
Și nu voești să piară credinciosul —,
Ci cu răbdare aștepti să se întoarcă
Primește a mele lacrimi și căință
Și milostiv fii mie — păcătosul!

Ca împăcat în harul Tău ca 'n o cetate
Să gust deplin divina-Ți fericire;
Iluminat cu harul Tău în sfântă bucurie
Să mă închin, să-Ți cânt de-apururi —
Mărire Ție Doamne sfânt, — mărire!

PETRU GH. SAVIN

06 5 353

INTRISTAREA CARE ADUCE POCAINȚA

(II COR. VII, 7)

Cele trei luni de tânguire și de dor după rudele și locurile părăsite grabnic la 28 Iunie 1940, ne au adus o nouă lumină în legătură cu refugiul nostru.

Mai întâi, cei cari am fugit, înainte de venirea Rușilor, n'am fost primii și ultimii preoți refugiați, cum am crezut că vom fi. Părerea ce am avut o cu toții, că Rușii nu vor scăpa pe nimeni după ce vor ajunge la Prut, nu s'a justificat. Deasemenea nu s'a justificat nici cealaltă părere că preoții cari au rămas vor suferi moarte mucenicească. Rușii nici gând n'au avut să facă mucenici din preoți, ci, dimpotrivă, le-au dat drumul și le dau drumul tuturor preoților să vină în țară, unii reușind să treacă și ceva din avere, transformată în bani și obiecte prețioase.

Frica morții prin care am trecut, ne-am făcut-o noi înșine. Cele petrecute sunt o încercare dela Dumnezeu, pentru îndreptarea noastră. Sufletește ne-a folosit. Ne-am rugat cu lacrimi. Ne-am desgustat de cele pământești, greoaie, păcătoase, cel puțin până la o vreme. Ne-am făcut mai buni, mai modești. Să dea Dumnezeu să nu uităm degrabă suferințele ce le-am îndurat.

Tristețea e însă aceeași. Ne-am desprins din locurile noastre. Am fugit dela poporul nostru, credincios ca și câteva sute de ani în urmă. Deși poporul ne-a rugat să rămânem, noi nu ne-am îndurat de popor și l-am

lăsat fără cârmuire și pază duhovnicească. Preoții cari au rămas să rabde până la sfârșit (Mat. XXIV, 13), sunt prea puțini.

De aceia simțim dorința să ne întoarcem cât mai curând la poporul nostru, să ne ispășim vina noastră față de el. Poporul moldovenesc atât de blajin și îngăduitor, re va ierta nouă greșala de neiertat.

Refugiul nostru a fost o experiență a despărțirii. Ne-am despărțit pe neașteptate și repede de rude, prieteni și cunoscuți, de locurile și agoniseala noastră. Despărțirea aceasta provizorie face să ne gândim continuu la despărțirea viitoare care va fi — deși individuală — însă mai emoționantă și definitivă. După acea despărțire nu va mai fi cu puțință nici o întoarcere. Acea despărțire am dori să fie între ai noștri, în mijlocul poporului căruia i-am slujit, dar nu i-am dovedit aceiași dragoste pe care el ne-a arătat-o nouă.

Dorim să ne împăcăm creștinește cu cei pe cari i-am lăsat, să le cerem iertare tuturor celor față de cari ne-am făcut vino-vați, să plângem înaintea lor.

Să ne ajute Dumnezeu ca tristețea noastră să nu fie peste puterile slabe ale noastre și să ne întoarcem cât mai curând acolo unde ne-a fost menirea să-i slujim Lui.

Preotul DIMITRIE BALAU

SECTELE

Chestiunea sectelor a dat naștere la discuții lungi în publicistica bisericească. Publicistica laică le-a neglijat până în timpul din urmă și chiar astăzi nu le dă atențiune, socotind chestiunea sectelor de natură pur religioasă, care interesează biserica, nu societatea laică.

Nici autoritățile civile-bisericești n'au prea studiat chestiunea sectelor. De aceea prin legi și dispozițiuni ministeriale s'au ocrotit sectele și mai toate au fost recunoscute cu existență legală.

Fostul ministru al cultelor d. Radu Budișteanu a decretat desființarea sectelor și se luaseră măsuri în această privință. Un decret ministerial posterior a revenit asupra acelor dispozițiuni și de fapt s'au recunoscut în bloc toate sectele.

Asemenea măsuri, care se contrazic, luate la intervale scurte, au încurajat sectele și pe cei ce le conduc. De aceea am hotărît să fac o cercetare mai amănunțită asupra sectelor.

Sectele nu sunt grupări izolate, cu concepțiuni deosebite între ele. Sectele sunt o ramură a francmasoneriei, care urmărește distrugerea statelor naționale și a bisericii creștine în general.

În anul 1936 a apărut o lucrare a d-lui Florin Becescu, intitulată „Franc-Masoneria“. După ce se arată înființarea, conducerea, scopul și organizarea Franc-Masoneriei în toate statele; după ce se arată care sunt ramurile ei, la pag 112, spune :

„Sectele religioase sunt o infinită gamă (a francmasoneriei). Subvenționate cu milioane de dolari din New-York, devastează sufletele multîmilor, mai ales în provinciile alipite (române). „Bazate pe misticismul popular, lu- „crează la dărîmarea ordinei de stat și a „credinței. Unele predică fățiș, altele mai pe

„ascuns, obiecțiunea de conștiință (refuzul de „a purta armă și a merge la război), altele' „automutilarea, sexualitatea animalică, etc' „Citim destul de des dări de seamă asupra „descoperirilor de hrube inochentiste în Ba- „sarabia în special.

„Marele maestru al sectelor basarabene este „un jidan *Averbuch*, comunist, *fost ajutor de „primar al Chișinăului și mare demnitar „al lojei masonice „Naționale“.*

„Sectele alcătuiesc masoneria poporului „și importanța lor este considerabilă. După „cum observă *Fulop Miller* în lucrarea „*The „mind and face of Bolchevism*“, comunis- „mul nu s'ar fi putut întinde fulgerător în Ru- „sia, dacă terenul nu era pregătit de secte, „care contaminaseră a treia parte din po- „pulație.

„Analiza principiilor sectelor rusești arată „că ideia colectivistă le era comună tuturor. „*Molocanii*, *Duhoborii*, *Rascolnicii*, sub pre- „text, că interpretează Biblia, semănau cu 30 „ani înainte de 1917 germenii bolșevismului „în cele mai adânci straturi ale poporului „ruses.

„Știind acestea, putem da ca o indicațiune „pentru ziua de mâine, asupra intențiunilor „cu care judeo-masoneria difuzează sectele „la noi în țară, faptul că actualelelor principii „de bază sunt : *colectivismul și refuzul de a „merge la război“.*

Cartea d-lui Becescu a apărut cu doi ani înainte de a ni se lua Basarabia. Cele ce a spus în cartea sa s'au realizat. Când rușii au intrat în Basarabia în Iulie a. e. jidanii au luat conducerea și caută să distrugă populația românească prin omor și infometare.

Dar va zice cineva : „De unde deduceți că sectele sunt o ramură a francmasoneriei cum este comunismul ? Nu zicem noi, spun prin-

cipiile după care se conduc. Să le examinăm.

1. Comunismul a distrus principiul autorității fie în stat, fie în biserică. Același principiu îl urmează și sectele. Nu recunosc autoritatea bisericească nici în ceea ce privește oficierea Sfintei Taine și a explicării Sf. Scripturi. Ei susțin, că orice credincios are puterea de a săvârși tainele și a explica Sf. Scriptură pentru sine, iar pentru comunitate se delegeă predicatori. Ei n’au altă putere, decât pe cea încredințată de popor; n’au puterea harului.

Orice minte sănătoasă înțelege, că nu oricine poate explica Sf. Scriptură. Că cercetători adânci ai Sf. Scripturi au căzut în greșeli. De aceea trebuie o autoritate superioară care să dea interpretarea Sf. Scripturi. Și această autoritate este Biserica prin reprezentanții ei, cari au primit darul direct dela Dumnezeu prin chirotonie, nu prin alegerea credincioșilor.

Nici autoritatea de Stat n-o recunosc în chestiunile cari privesc sectele. Când autoritatea de Stat ia măsuri cu privire la secte, sectanții rezistă, cel puțin pasiv și cer ajutor de peste hotarele țării, ca să desființeze măsurile. La câțiva ani după războiul din 1914-1918, guvernul luase unele măsuri contra sectelor. Imediat a intervenit premierul Angliei Lloyd George, care este baptist, și s’a revenit asupra măsurilor și chiar a fost recunoscută secta baptistă.

Toate dispozițiunile guvernelor rămân cari nu conveneau sectelor, au fost ridicate în urma intervențiilor streine. De aci se vede legăturile pe care sectele le au cu francmazoneria universală, care și-a avut și încă își mai are oamenii ei în guvernele tuturor țărilor.

2. Sectele sunt contrare apărării naționale cum este francmazoneria și comunismul. Este fapt constatat, că bolșevismul nu recunoaște altă armată decât pe cea bolșevică. Chiar în armata bolșevică gradele superioare sunt admise ca necesitate momentană, nu permanentă. Soldatul bolșevic nu este obligat să asculte ordinul superiorului în toate împrejurările.

Sectele nu recunosc necesitatea armatei nici atâta cât o recunosc bolșevicii. Sectantul

pune înainte scrupulul de conștiință de a nu cauza moartea chiar a adversarului. De aceea el nu sloboade arma contra adversarului sau o sloboade în sus, ca glonțul să se piardă fără efect.

Este fapt cunoscut, că în timpul războiului soldații sectanți n’au voit să se lupte și au preferat să fie condamnați pentru nesupunere.

Intreb eu pe conducătorii statului nostru, ca și pe marii teoreticieni ai umanitarismului universal, cine va mai apăra țara noastră, dacă toți locuitorii ei vor ajunge sectanți? în această privință sectanții sunt mai periculoși decât comuniștii. Aceia apără cu arma țările și principiile lor și prepară armate formidabile pentru susținerea ideilor lor.

3. Sectanții refuză jurământul cerut de legi, în fața autorităților și a justiției, din cauză că dau o interpretare greșită învățaturii Mântuitorului despre jurământ.

Jurământul este o legătură pe care omul o face în numele lui Dumnezeu că va mărturisi și urma adevărul. Față de Stat jurământul este un legământ, că se va supune autorităților, va servi țara cu credință, și o va apăra în caz de pericol. Cine nu jură n’are răspundere nici înaintea lui Dumnezeu, nici a oamenilor. De aceea jurământul îl depune dela capul Statului, până la cel din urmă cetățean. Sectanții, refuzând jurământul sub orice formă, se exclud din comunitatea Statului și dela obligațiunile față de el.

4. Sectanții urmăresc desființarea clerului Bisericii creștine și prin aceasta desființarea chiar a Bisericii. Același lucru îl urmărește francmazoneria și bolșevismul.

Francmazoneria spune: „*Cu mâțele ultimului preot să spânzurăm pe ultimul dintre regi*“. Și în altă parte: „*Trebuie nimicit dușmanul mișel Biserica*“. (Opul citat pag. 32).

Bolșevismul a distrus Biserica și preoția în Rusia și lucrează pe capete s’o distrugă și în Basarabia.

Același lucru îl fac și sectanții. Preoții sunt calomniați în modul cel mai trivial de sectanți. Când îi întâlnesc, sectanții fac gesturi și le adresează cuvinte jignitoare. Chiar mie

aici în București, mi au fost adresate asemenea cuvinte.

Odată eram în tramvai. Un tânăr îmbrăcat țărănește, m'a întrebat în fața tuturor: „Cu cine s'a căsătorit Cain, Abel și Set, fiindcă Adam n'a mai avut alți copii?”

I-am răspuns: „Tu, care te lauzi că știi scripturile, n'ai citit cap. V din Cartea facerii? Acolo vedeai că Adam și Eva a născut fii și fice. Și pe atunci se luau în căsătorie frați cu surori. Avraam n'a avut de soție pe sora lui vitregă?”

Scopul întrebării era, că poate nu voi putea răspunde și să mă facă de răs în fața celor din tramvai.

Acum de curând, pe o stradă mai dosnică mă întâlnesc cu unul, care semăna a lucrător. Mă pomenesc că mă acostează cu întrebarea: „Ai citit cap. 23 din *Evanghelia lui Matei*?” Până să-mi dau seama de rostul întrebării și a-l întreba dacă el a citit cap. 7 din aceeași *Evanghelia*, a iuțit pasul și a cotit pe altă stradă. Toate gesturile batjocoritoare la adresa preoților sunt practicate mai ales de jidani și sectanți, știind că dacă bați și batjocorești păstorul, se împrăștie oile turmei.

5. Sectanții, în adunările lor, spun aderenților s'o rupă cu trecutul, să nu se mai închine la cruce, ci s'o scuie și s'o sfărâme.

Francmasorii, când trec pe aderenții lor în grade superioare, îi pun să sfărâme cu picioarele o cruce, pe care este zugrăvit chipul Mântuitorului.

Literile de pe cruce I. N. R. S. le interpretează prin cuvintele. „*Ignis natura regenerationis integra*“, nu prin Iisus Nazarineanu Regele Iudeilor.

6. S'a înrădăcinat în mintea multora, că sectanții au cei mai buni predicatori că știu pe degete Sf. Scriptură. Când unui secretar general de minister i s'a vorbit de sectanți, a spus că de ce preoții noștri nu sunt așa de buni predicatori ca predicatorii sectanților?

Este o eroare această credință. Cel din urmă licențiat în teologie preot, știe mai multă carte decât cel mai bun predicator sectant. Aceia fac o școală de scurtă durată, în care se obișnuiesc să interpreteze anumite texte din Sf.

Scriptură. Acea școală se aseamănă cu școala jidovească talmudică. Cei mai mulți rabini au învățat în acele școli să mânuiască talmudul, fără să se ocupe cu alte științe. Marii rabini și-au făcut o cultură superioară filosofică, înainte sau în timpul când au studiat talmudul. Predicatorul sectant însă are avantajul, că nu este chemat la alte oficii în cursul săptămânii, cum este chemat preotul și are un salariu care-i asigură traiul, pe când preotul are un salariu de mizerie.

Tu Stat și credincios ceri preotului atâtea obligațiuni, mai toate fără nici o remunerație, pe când predicatorului sectant nu-i ceri nici cel puțin un grad de cultură în meseria lui.

7. Se mai obiectează că Statul nu poate face pe jandarmul să silească pe sectanți să revie în sânul bisericii.

Statul este dator să se intereseze de învățătura și scopul pe care-l urmăresc sectanții. Și dacă scopul și învățătura lor este contrară intereselor statului, el trebuie să ia măsuri. Statul a decretat desființarea francmazoneriei și a pus stavilă întinderii comunismului. Dacă sectele sunt ramificațiuni ale francmazoneriei, atunci Statul este dator să ia măsuri în contra lor, fiindcă astfel lasă cale deschisă activității francmazoneriei.

Și din punctul de vedere bisericesc, Statul are datoria să ia măsuri contra sectelor. Biserica este o instituțiune în stat și la noi este cea mai veche instituțiune. Mai ales în timpul de față se accentuează de toți conducătorii noștri rolul binefăcător al Bisericii în viața statului.

Când Biserica este atacată și amenințată cu desființarea, Statul este dator să-i vină în ajutor. Acest procedeu este consfințit de pe timpul împăratului Constantin cel Mare. El a intervenit pentru înlăturarea neînțelegerilor din Biserică, a convocat Sinodul I ecumenic și a dispus executarea hotărârilor acelui sinod.

Statul român poate provoca o discuție publică oficială între reprezentanții Bisericii și ai sectelor spre a se stabili de care parte este dreptatea și să ia măsuri în consecință. Sunt sigur că Biserica va birui. Asemenea discuțiuni s'au făcut. Ele însă au fost parti-

PROPAGANDA SCRISA

Mai dăunăzi¹⁾ I. P. S. Sfințitul și Prea Fericitul nostru Patriarh Nicodim a găsit de bine să accentueze importanța propagandei scrise. Pentru că, dacă dorim cu toții o renaștere sufletească și o îndrumare sănătoasă a poporului nostru cel însetat de evanghelia dreptății, apoi să nu uităm, că unul dintre mijloacele cele mai nimerite este și cel al propagandei scrise. Avem credința, că am ajuns în aceste vremuri grele și dureroase și pentru faptul că n'am știut să facem propaganda cea bună la timp. Păcătoșii au vorbit și au scris prea mult, iar cei buni s'au închis adesea într'o tăcere, ce trebuia de mult curmată. Ne a lipsit ofensiva scrisului cel bun. Nu-i deajuns să împărtășești prin viu graiu idei și concepții de viață sănătoasă, ci spusele trebuesc să fie susținute prin literatura scrisă.

Indeosebi trebuie organizat în chip sistematic colportajul, pentru a aduce lumina cărții până în coliba cea mai sărăcăcioasă. Știut este, că țaranul nostru când merge la târg, își rezervă cât de puțini bani să dea pe la toate magazinele, spre a-și procura măcar în parte, cele necesare. Numai la librărie nu s'a gândit vr'odată să meargă. Obişnuința și trebuința cărții n'a apucat-o dela părinți și ca atare nici nu se îndreaptă spre ea. O educație în acest sens se impune cât mai degrabă și pe bună dreptate. Vor fi fiind și niscaiva excepții nu zicem ba, dar în general din nefericire așa stă cazul. O lămurire mai mult în această privință nu serică. Din observațiile noastre am constatat, că dacă țaranul nu merge el direct să-și

procure cărți, apoi când i le aduce cineva și i le oferă încă cu oarecare bunăvoință și pe preț nu prea ridicat, le primește în cele mai multe cazuri cu plăcere și cu interes.

Ajunge până acolo de le cercetează cu râvnă și de aci nu-i decât un mic pas până la deschiderea gustului de cetit și până la îmbogățirea cu un mănuchiș de idei, desigur cele ale cărților cetite sau prinse din ascultarea lecturii altora.

Metoda întrebuițată adesea de către agenții sectari, ne demonstrează pe deplin această afirmație. Iată o mahala sau un sat oarecare. N'a fost niciodată turburat de idei sectare, până într'o zi, când un agent suspect descinde acolo cu bicicleta sau pe jos, fie cu orice alt mijloc de transport, întotdeauna însă având la sine o geantă sau un geamantan doldora de scripturi și cărțuții sectare. Nimeni n'ar bănuî intența omului nostru. Ia un biet creștin călător, care deodată mort părut de oboseală, bate la poarta unui om de omenie și ortodox get-beget în ale credinței. Cum ospitalitatea românului nu se desminte niciodată, așa nici acum. Din vorbă în vorbă se ajunge și la persoana preotului respectiv. Dacă cumva gazda din motive personale nu prea dă dovadă că-și iubește păstorul, atunci pe dată agentul nostru schimbă foaia și devine tare agresiv pe ogorul sufletesc al enoriașului. Îl îndeasă pe bietul om cu toată știința mântuirii din scriptură, pe care preotul ca un hoț o ține ascunsă și la plecare drept mulțumire pentru ospățare îi dăruiește și o cărțuție, adăogând : „Citește prin ea și dacă-ți place vino pe la noi în strada cutare“. Și dacă omul nostru are nenorocul să se întâlnească la adresa

1) «Apostolul» 7-8/1940.

dată, este dus cu perseverență pe la adunări de frați și i se mai dăruiește încă multe cărți, pe care la urmă are să le plătească cu vârf și îndesat. Iată-l prins dar în mreaja rătăcirii printr'o momeală inițială de vorbă și de carte. Este miracolul de multe ori al colportajului, pe care biserica noastră, s'o mărturisim, l'a cam neglijat.

A sosit timpul dar, ca propaganda scrisă, ca urmare a aceleia prin viu graiu, să fie întrebuințată după cuviință, spre binele bisericii și al neamului.

Preotul ILIE DUMITRU
Verbila-Prahova

RUGACIUNE CATRE FECIOARA MARIA

În ceasul greu al sfășierii
Cu gând și suflet mă îndrept
Spre strălucirea mângâierii,
Și 'năbușindu-mi jalea 'n piept
Mă rog cinstitei Născătoare,
Crăiasă cetei îngerești,
Fecioara, sfintelor Fecioare,
Și Crinul, crinilor cereșii:
Marie binecuvântată,
Primește ruga înălțată
Din nesecata mea credință.
Marie, Maică 'ndurătoare,
Tu, ce Te-ai frânt de suferință,
Mă doare sufletul, mă doare
De nedreptatea sângerei
Mă arde sfâșierea țării
Și plânsul tuturor, mă doare !

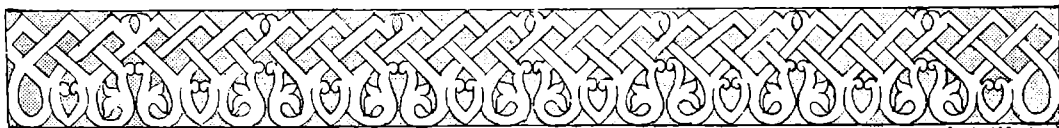
Marie binecuvântată,
Mi-e dor, mi-e dor ca niciodată
De câmpurile basarabe,
De frumusețea lor de aur
Țesută de moldavul faur,
Mi-e dor de mândrele podoabe
Din mănăstirile creștine,
Mi-e dor de zările senine
De-asupra salbelor de ape,
Mi-e dor, de tot ce-a fost aproape
Și-acum e-atâta de departe,
Mi-e dor aducător de moarte
De câmpurile basarabe[

Marie, Maică Milostivă,
Mi-e dor și jale de-opotrivă
De fetele căzute roabe!
Marie binecuvântată,
Și crin al crinilor din slavă,
Au înflorit peste dumbravă
Și crini și trandafiri... dar iată,
Că ochii nu mai văd minunea
Căci sunt orbită de durere,
O! dă-mi Marie, mângâiere
Și-ascultă-mi, Blândă, rugăciunea:
De suferința României
Indură-Te și ia-o 'n pază!
Și aur în țărâna gliei!
Alină-i inima trudită,
Căci țara mea, la fel cu Tine
E-o biată mamă chinuită,
De chinul fetelor mezine!
Marie, Sfântă peste Sfinte,
Coboară mila Ta cerească
Pe jalea noastră românească,
Și roagă-Te cu noi fierbinte,
Ca Dumnezeu cel Drept și Mare,
De sus, din liniștea albastră,
Să judece despre hotare
Și să ne dea dreptatea noastră!

MARGARETA N. ISBAȘOIU

«Dunărea de Jos»
Galați

R. 1123.

LA MOARTEA MARIOAREI¹⁾

— Te mai doare măicuță?

— Mă doare mamă, mă doare! Capul meu parcă ar fi strâns în cercuri și cineva bate fără milă în el cue lungi și ascuțite Of! capul meu măicuță dragă nu mă lasă!

Și mama neputincioasă strângea tâmplele fetii înferbântate în mânele ei reci și osoase, în zadar, fără să poată un pic astâmpăra durerea celei bolnave.

Sulițele aurite ale soarelui lumina prietenos și patul bolnavei și odaia întreagă. De afară, s'auzea de undeva de departe cum ciripea o pasăre, cum toca o barză de pe o casă din vecini, sbieretul unei turme de oi ce se ducea la pășune. Primăvara venise cu soarele ei, cu florile ei și cu întreaga dragoste de viață și muncă.

Iordache Bobocea, în dimineața aceea plecase la plug mai trist și mai amărât ca oricând. În gemătul bolnavei, în suspinele mamei ce sta de veghe, patul ți se pare nu loc de odihnă ci ace ce ți se înfing și-ți rămân în carne, ca durerea să-ți fie fără sfârșit.

Ajuns la ogor, își potrivea plugul își așeză cotiga pe brazdă, și porni și el în rând cu ceilalți vecini să scrie brăe cafenii și aburii în pământul afânat și umed de mustul omătului.

Domol, pășind în urma plugului, cu capul în jos urmărind brazda, Iordache Bobocea, cu fața-i suptă și trasă, mâhnit și îngândurat, vedea oricine că grele lupte se dau înăuntrul sufletului lui.

Din când în când, ca trezit din niște visuri urâte, tresărea și îndemna boulenii, să țină brazda dreaptă: — cea Joian, hăis Joian. — Ca și cum ar fi înțeles că stăpânul lor n'are nici chef de vorbă, nici vreme de pierdut, vitele își căutau liniștite de treabă ca niște copii cuminți cari-și astâmpără gălăgia la durerea părinților.

Rândunici, sburau însăgetând văzduhul, înainte și în urma plugului, ciori și berze culegeau cu răbdare și lăcomie gănganii prin brazdele răscolite, iar de sus din văzduhul luminei de soare — se cobora pe pământ din ce în ce mai voioasă primăvara ce învăluia și câmp și oameni, cu veșmântul ei plin de flori și lumină. Iordache Bobocea, se gândea la multe. Acasă Mărioara bolnavă de aproape jumătate de an, și din ce în ce mai rău. Singura lui bucurie, singura lui mângâiere, zace fără nădejde de scăpare. La spital la Pechea, la Galați, bani cheltuiți. Câte-o leacă de nădejde de ici, de colo și la urmă din toate copila se topia pe picioare, până s'a pus la pat.

Anii răi și săcetoși, vaca ce muri astă iarnă, datoria dela bancă și casa bătrânească ce sta să se dărâme, gardurile rupte și putrezite, via neîngrădită, amarul și necazul din sufletul lui, toate acestea se învăteau în capul lui Iordache Bobocea, și-l făceau să uite pe ce lume era, să nu simtă primăvara de lângă el.

Fire de om blajin și liniștit, om închis și tăcut, nimeni nu l-a văzut nici băut, nici certându-se cu nimenea. Din contră cine nu știe că rar de lipsea la vre-o zi mare de la biserică sau la vre-o adunare, — că tot deauna fugea de sfezi, de boclucuri, ci mai bine ședea acasă și citea sau din «epistolie» sau din «calendarul cu zodii» ori din vre-o gazetă prinsă de pe la târguri. Ii plăcea să citească încă din armată, — cât a fost furier — a eșit cu «darul» cetitului — lucru ce știa bine că-i ședea mult mai bine decât alte «daruri» cum eșise alți camarazi.

Cum s'a făcut în ziua aceea — uite acum se împlinește anul la toamnă, de a intrat el între adventiștii din sat, nici azi nu-și dă bine seamă.

1) Din volumul pus sub tipar „Din viața adventiștilor” ediția II.

Câte odată parcă-i pare că a fost vrăjit, fermecat, ori parcă i-a luat cineva mințile. S'a dus, întâi chemat de văru său Dumitru Boboce, să mai stea de vorbă. Acolo mai erau câțiva băețani ba și ginerile lui Dumitru cu nevasta și vre-o 2—3 copile. Il știa pe văru-său că s'a dat deoparte de lege, că batjocorește pe preot, că tot pierde din sat câte-va zile pe lună, că îi vin niște musafiri, neamuri sau prieteni însă nu și-a închipuit niciodată că el va isbuti să facă ceva, ba chiar pe el să și-l apropie. Și iacă că acum s'a făcut totul după voia lui văru-său. In casa lui se aduna ca la zece, douăzeci de suflete, Boboce le citește, le cântă, i-a despărțit de biserică, de preot și iacă și el, azi stă alături de ei. Cântă și el și citește, și stă Sâmbăta, iar Duminica vede că n'are nici un rost satul tot șade și cum ar putea el singur lucra — când țarina-i goală și ceilalți n'au nici un rost? Văru-său de bine de rău, mai face o roată, mai bate un fier, — dar ceilalți? Stau lângă el și dau ajutor — și de aceia Boboce, Duminica încheie din lucru aproape o căruță. Când stau douăzeci sau treizeci de brațe în jurul tău, cum de nu s'ar face treabă? Iacă, el să aibă acu zece pluguri măcar, n'ar isprăvi mai curând? D'apăi când și-a făcut văru-său gardul? Toți ca furnicele și în jumătate de zi gata totul. Și grădina cu zarzavat din fundul curții și fântâna din fața casei și căsuța nouă de lângă poartă «cât ai bate în palme» au tăbărit frații și cântând Domnului i-au făcut omului rosturi bune în gospodărie. La el însă, nici odată n'a bătut nimeni un cui, ba nici văru-său n'a călcat vre-o dată și nici măcar să-i vadă fata n'a venit nimeni. Șade ca un uitat de lume, nici din ceilalți vecini, de când a trecut la «aeștialalți» nu mai vin, fie de gura preotului care-i dojenește, fie că nu vor să-l mai vadă din cauză că li-i ciudă că s'a lepădat de credința lor. Ori cum ar fi, însă lui Iordache Boboce nu-i prea plăcea să fie ocolit așa de oameni ca un ciumat și să fie sluga lui văru-său numai pentru că așa zice el, să mântue sufletul. Apoi să vină și văru-său să are la dânsul, să vină și ceilalți toți să-i facă și lui gardu și grădina și fântâna că-și mântue și ei sufletul muncind la el cu toții. Adică numai muncind la văru-său în fierărie și la roate și numai lui dâ-

du-i ajutoarele bănești frații își mântuesc sufletele?

Și apoi iacă el s'a lepădat de toate și de preot și de biserică și nevasta și copila, cu toții au ascultat de văru-său și nu vede nimic, d.n. cele ce-i făgăduise el. Ba vede ceva: de când s'a făcut adventist, nu mai are trecerea care o avea între oameni, nu mai are nici rostul la treabă și nu știu cum dar parcă prea vesel îi pare văru-său de la o bucată de vreme.

Și acum i s'a îmbolnăvit și fata. Bani să o mai caute nu-s, de ajutorat nimeni nu-l ajută; văru-său îi tot dă cu încercarea «de la Domnul» dar își vede și el ca și toți ceilalți de trebușoarele lor.

Iordache Boboce în ziua aceia fusese mai amărât ca totdeauna. Mai cu seamă când Joian, de slăbiciune, de muncă, se pusese jos, îi puse vârf la toate. Își strânse plugul, îl așază în car și deși mai era până seara înjugă și porni înspre casă. De ce mergea, dece inima i se strângea. Greu la plug de unde venia, greu acasă unde se ducea, amar și îndoială în sufletul lui. Treceau pe lângă el oamenii din sat și parcă nu-i vedea. Nu găsea un singur reazim nici în lăuntrul lui, nici în afară de el, unde să-și anine amărăciunea care o purta în sufletul lui.

Ii venia desgust de toate, și de toți. Își aduce aminte de fățarnicia dela văru-său Boboce. Toți cei ce-i erau împreună, aveau și ei amarurile lor și greutățile lor, — numai singur el, îi dădea zor cu cântecele. Ascultă, cetești, cântă și cât ești acolo uiți parcă, dar când ești afară, îți vezi fata bolnavă în pat, casa și gardul dărâmate, vita îți cade în jug, în casă nici de unele și parcă-ți vine să-ți iei lumea în cap.

Și pe lângă toate acestea te și mai ocolește lumea, copiii te arată cu degetul: Uite adventistul, trece adventistul!

Singur văru-său Dumitru e cel mai tare cel mai mulțumit — dar vezi dacă sunt toți frați — nu pot fi toți predicatori — și lui i-ar sta bine să fie predicator — și el ar putea strânge «darurile» și el ar putea ținea predici de mângâere pentru alții, și știe bine că n'are de dat socoteala nimănui, — decât Domnului. Dar până atunci la judecata Domnului, câte nu-și poate omul mângâia din suferințele omenești și lumești... ei,

dar înainte de toate trebuie să fii predicator... Până atunci tu trebuie să dai și bani și ascultare; iar el să țină totdeauna trează comunitatea să nu o birue cei ce umblă întru întuneric.

Înainte porței, Iordache Bobocea nici nu știe când a ajuns. S'a trezit din gânduri când s'au izbit boii cu coarnele în poartă. A sărit jos, a deschis poarta și a intrat în ogradă. După ce a rânduit tot după cum îi era lui obiceiul, a intrat în casă.

În casă — cum lăsase de dimineată.

Gemăt, chin, durere. De sub Țoala trasă până la bărbie numai capul se vedea și din cap doi ochi ca doi cărbuni aprinși ce te sfredeau în inimă. O frunte îmborbonată de sudoare, O gură cu buzele arse de arșiță și un trup prăpădit — asta era Mărioara lui Iordache Bobocea. Nevastă-sa lângă ea ședea ca de lemn fără glas, fără putere.

— Of! mamă, rău mă doare! Of! Strânge-mă Dumnezeu! Apă, mamă dă-mi apă. Iordache Bobocea luă ulcica de pe poliță și-i dădu. Cu lăcomie, cu amândouă mâinile din care nu rămasese decât niște oase lungi și deșirate, fata bău, până la cea din urmă picătură... închise ochii obosită suflând greu și suspinând, și mai greu într'un oftat adânc ce-i intra în inimă ca un junghiu.

Deschise ochii gemând, Iordache Bobocea și cu nevasta alergară:

— Tătuca — unde ești? Dar mama?

Aici, Mărioară aici suntem — șoptiră și unul și altul cu obidă și cu durere. Am să mor, văd eu bine că deacum numai este nici un chip. Să mă îmbrăcați mireasă și să-mi puneți flori multe, multe în sicriu că tare mi-au fost dragi. Și să vină fetele să mă bocească și să mă petrecă la mormânt, că tare mi-a fost drag să trăiesc și n'am avut parte. Că eu de horă n'am știut, eu cu nimeni nu m'am luat. Cu mine nu se mai lua, cu mine nimeni nu mai vorbea, de când m'ați dus la adventiști. Să dați seama de sufletul meu că mi l-ați amărât și întunecat. Și printre gemete și oftări Mărioara lui Iordache Bobocea strecura picuri de otravă în inima lui tată-său și a maică-sa. Sufletul tânăr și dornic de viață își mustră părinții ca cei ce-i cercuise

viața și-i oprise inima de la viața ce-și cerea dreptul.

O duse fără voce, acolo unde pe ea nu o chema nimeni, de vie o îngropase și-o oprise în loc întocmai ca bruma ce bate și arde mugurii îmbobociți ai florilor.

Ceruse să vină preotul să o împărtășească. Când auziră și această dorință a celia ce sta pe patul de moarte dar și de judecată, părinții se uitară unul la altul. Era amestecată în ochii lor și durerea dar și teama. Durerea că fiica lor îi întorcea de pe patul de moarte, ceia ce ei nu o făcuse, înapoi la leagănul bisericei pe care-l părăsise și teamă pentru că s'ar putea întâmpla să nu vrea părintele să vină.

Iordache Bobocea își luă căciula și eși. Pe drum nu mai gândea la nimic, mergea ca un om obosit, străin de cei din jur. Părintele era dus la o înmormântare în satul vecin, dar nu zăbovește — diseară e îndărăt. La această veste, văzu degetul lui Dumnezeu, care-l pedepsia pentru că fără de voie venea la El, numai trimis de un suflet ce-L dorea, așa cum L-a ivățat să-L cunoască din moși strămoși. Iordache Bobocea vedea el acum că și-a vândut și a înstrăinat sufletul copilei sale, ambiției vărului său, ca să-i sporească numărul, i-a dat tot ce a avut mai scump, pe lângă sufletul lui, dar și sufletul neștiutor și nevinovat al copilei lui, care astăzi își cere libertatea și el iată nu poate să i-o dea, să-i facă voia căci părintele Vasile nu-i acasă.

Dar va veni diseară, va voi Dumnezeu să bucure un suflet ce-L caută.

Pe înserat însă se porni o ploaie repede și mare de primăvară, apele se umflară, încât Părintele Vasile se înturnă înapoi neputând cu nici un chip trece de Valea Țarinei. Și tot în noaptea aceea sufletul nevinovat al Marioarei plecă din lume cu ochii către ușă să intre părintele Vasile.

Când se auzi în sat că Marioara lui Iordache Bocea a murit, mai nimeni nu voia să creadă. Las că nici clopotul nu trăgea nimeni, dar nu o știuse nimeni că-i așa pe moarte.

O îmbrăcaseră ca o mireasă cu rochie albă, îi puse peteală și flori; dar vărul Dumitru Bobocea și aici se amestecase.

— «Că ce trebuie flori, că ce trebuie peteală. Să cântăm noi câteva cântece din «Cântările Sionului» și gata. Și dacă o veni și prezbiterul de la Brăila are să țină și o predică bună și toate au să iasă bine.

Două zile cât au ținut moarta în casă, toată lumea ședea pe la poartă și rar de îndrăsnea să intre vre-o rudă sau vre-o bătrână.

Dumitrache Bobocea ședea de veghe și parcă pândeă o pradă să nu i-o fure cineva. Se zvonise că fata ceruse preotul să o grijească și asta îl neliniștea. Dacă izbutește să o îngroape fără preot atunci și el știe bine că va rupe odată cu o tradiție făcută numai pentru dorințele preoților și va putea face propagandă mai ușor în sat.

Iordache Bobocea, de două zile ședea ca de lemn. Vedea copila moartă și singură. Nimeni nu venise să o vadă, să o plângă să-i pună la cap o floare — așa cum dorise și se rugase dânsa. Singur văru-so roș la față, burtos și mustăcios îi cânta cu vocea lui groasă și spartă de clopot dogit.

În poartă copilele satului se strâng grămadă și stau sfioase cu flori în mână ce le trimit pe vre-o bătrână, sau pe copii să le pună la capul «suratei».

Când sosi predicatorul dela Brăila, un om subțirăteț, mândru și bătos, cu haine negre și pantofi roșii, cu geanta plină de cărți și a început cu Dumitrache Bobocea și ceilalți a cânta la capul moartei, lumea de pe afară ce se strânsese ca la o altă comedie, ca să vadă înmormântarea la adventiști — începuse a vorbi fiecare care și cum îi ducea capul — ba unii începură a o și câina.

— Săraca, rele zile o mai avut. Nici moartă n'o lasă în pace.

— Cică soro, ar fi cerut pe părintele s'o grijească și n'o lăsat-o tatu-so.

— Mare câine de om îi, draga me. După ce i-o mâncat tinerețele cu zăpăceala lui văru-so, acu nici n'o îngroapă ca lumea ci ca neoameni. Cică o adus «popă» de-al lor.

Acestea și altele ca acestea vorbea lumea. Iordache Bobocea pe unele le auzea, pe altele și le închipuia. Inima lui se sbătea ca într'o colivie. Nevastă-sa plângea și-si rupea inima și nimeni lângă ea. Deodată cineva strigă un copil

pesemne: — «Haideți mă, — că se 'ngroapă «adventista»...

Iordache Bobocea n'a mai putut răbda. A alergat la poartă și a poftit copilele în casă. A trimis după părintele să vină să-i îngroape fata creștinește și să-i aducă toate prapurile și felinarele bisericii că vrea să facă paradă mare.

Când sfioase copilele au intrat în lăuntru la moartă cu flori în mâni și ochii în lacrimi, Bobocea și cu predicatorul s'au uitat urât la Iordache. Nu pricepeau ce este asta. Însă când mai târziu au văzut că a venit și părintele Vasile cu odăjdiile și cu steagurile bisericii, au crezut că asta o face înadins cei care nu sunt «mântuiți» puși la cale de preot — au mai văzut ei de astea. Și au început a face gălăgie, a da lumea afară, a striga că iar s'amestecă cei ce ne-guțătoresc morții și că nu-s lăsați în pace să-și mântue sufletele.

Iordache Bobocea însă a izbucnit:

— Destul, ajunge batjocura asta. Nu-mi mai chinuiți copila, nu mă mai chinuiți. Veniți lume bună de-mi jeliți copila, de-mi răcoriți inima. Lasă-mă Domnule Predicator, eși, du-te de unde ai venit, du-te vere și lasă-mă cu durerea mea și cu necazul meu. Mi-a dat Dumnezeu o palmă, mi-a luat copila, și mi-a deschis mintea să-L pricep și inimă să-L înțeleg.

— «Poftim Părinte Vasile, fă-ți slujba și intrați cu toții de plângeți cu mine pe Mărioara nădejdea bătrânețelor mele. Și căzu în genunchi lângă biata nevăastă-sa la patul unde printre flori ședea Mărioara ertătoare și zâmbitoare.

Predicatorul, străinii și văru-său Bobocea ziceau când au plecat că bietul Iordache și-a perdut mințile, iar oamenii din sat, că abia acum și le-a găsit.

Ceia ce a fost însă în adevăr, este că părintele Vasile nici odată n'a slujit mai cu inimă și nici înmormântare ca la fata lui Iordache Bobocea nu se văzuse în parohia lui.

Preotul PETRE GH. SAVIN

PAGINA FEMEII

IN LUMINA UNOR REALITAȚI

În complexul spiritual al omenirii, destinul femeii ne apare de o structură majestoasă și universală, un destin de jertfire, de dragoste și de bunătate, de mântuire colectivă, mai cu deosebire; căci femeii i s'a îngăduit să facă omenirii darul cel mai de preț: viața.

Secole la rând s'a dat însă acestui destin un conținut mai mult material, fără o simțită înrăurire asupra mersului spiritual al omenirii. Și totuși, Evanghelia lui Hristos a arătat menirea femeii ca una ce leagă spiritualitatea unei epoci de următoarea. Avem în aceasta un exemplu; acel al Mariei Magdalene. Trăită în păcat, primește iertare, și când Hristos învie, cea pocăită, care a uns cu lacrimi și cu mir picioarele Mântuitorului, este cea dintâi care-l vede viu și Dumnezeu adevărat și care duce vestea învierii în lume.

Vremurile care au urmat au identificat adesea pe femeile cu urcările sau scăderile spirituale ale societății omenesti. Și nici nu se putea altfel, căci din clipacând Hristos a recunoscut femeii dreptul de a se mântui prin propria ei voință, prin fapta ei, responsabilitatea ei a crescut. Prin credința ei, femeia se poate ridica sau scădea. Evanghelia n'o socotește iresponsabilă și dând femeii porunca de a naște fii, Dumnezeu n'a voit ca acest destin mare să cuprindă în el exclusiv zămislirea și nașterea, ci și hrănirea spirituală a omenirii.

Acestea spuse, ne putem da seama cât de îndreptățite sunt murmurele ce se ridică

astăzi împotriva femeilor noastre. În ultimul timp, ele și-au uitat menirea. Atrasă de orbitoarea lumină a unor principii noi de nestăvilită libertate și anarhică egalitate, femeia a fost răsfățata vremurilor de lux, belșug și plăceri, în care omenirea a trăit în ultimul pătrar de veac. Ca un copil răsfățat, a primit tot ce i se punea la îndemână pentru vinovata ei desfătare și vertiginoasa ei cădere.

Cea mai mare parte din industrie a lucrat pentru ea, mătăsurii grele, parfumuri ametoare. Romancierii au împodobit-o în romanele lor cu tot ce idolatria cărnii a putut născoci mai păcătos. Pentru sufletul ei nimic; pentru trupul ei, totul! Și primind să facă toate compromisurile în numele unei libertăți efemere, femeia a pierdut acea libertate înscrisă în legea lui Hristos: de a se mântui prin propria ei voință și prin propria ei faptă; și a sfârșit acea egalitate care o așează alături de bărbat într-o mână, tuirea omenirii prin ridicarea în dreapta credință a fiilor ei.

E timpul să ne oprim și să judecăm unde am ajuns. Nu voim să știrbim cu nimic egalitatea femeii în lupta pentru agonisirea traiului. Dar la ce a folosit oare această întrecere în a dovedi că femeia poate lucra tot atât de bine ca bărbatul pentru cele materiale ale acestei vieți, când pentru aceasta ea și-a părăsit prea adesea menirea ei, una mai înaltă decât oricare: aceea de a pregăti, prin fiii și soții lor, puterea spirituală a omenirii?

În zilele noastre, asistăm la o desgolire a

adevărului, până la neîndurare. Societatea noastră ne apare necinstită, inecată în mormîntul materialismului și goală de orice ideal spiritual. Conducători de Stat și de diferite înalte servicii publice, funcționari mai mici și mai mari, sunt acuzați de furt al banului public, de grabnică și suspectă îmbogățire, de un trai prea luxos în raport cu câștigul știut.

Oamenii vor să facă judecata lor și să aplice pedeapsa lor. Dar judecării omenesci multe-i scapă și în multe poate greși. Dumnezeu însă vede și în întuneric. Nimeni nu se poate ascunde de privirea Lui. La această să ia aminte femeile veacului nostru. Răsfățate ieri, vor fi cruțate astăzi. Dar în adâncul lor, ele trebuie să simtă toată povara unui păcat, care le aparține întreg: păcatul de a fi coborît, prin ușurătate și lipsă de băgare de seamă pentru cele sufletești, nivelul moral al societății noastre. Căci trebuie să cugete bine la un lucru de o importanță capitală. Toți păcătoșii vremii noastre, sunt fiii sau soții femeilor noastre. Banul furat a intrat în gospodăria condusă de femeie; automobilul cumpărat cu bani necinstit câștigați, era dat femeilor, care se desfătau, conducându-l pe străzi și șosele, în colțul cărora mizeria anonimă gemea fără mângâiere. Și

dacă un funcționar sau un servitor al oștirii a făcut fraude, dulapul de haine al femeii, cămara supraîncărcată cu alimente fine și traiul luxos și destrăbălat al acelei familii de modest slujbaş al statului, ne indică fără greșală pe complicele vinovat de toată această cădere morală.

Și totuși, credem că femeia păstrează încă în fundul sufletului ei un dor puternic după o viață folositoare. Intocmai ca un copil, cu care părinții au greșit răsfățându-l fără măsură și care se trezește de odată cu sufletul gol și umilit de a fi ne folositor, femeia se va trezi și renunțând de a fi sclava corupției, va cere dreptul de a trăi o viață demnă. Ii va fi iară bine să se știe stimată, va găsi iară că-i fermecător să crești copii și că-i minunat să descoperi și să desvolți în fiii și soțul tău virtuți mari și sentimente creștinești și că-i drept să prețuești pe bărbat după bunele lui calități și nu după cantitatea aurului cărat în gospodărie.

Sfânta biserică și noi, dela această modestă tribună, o vom ajuta-o. Pe drumul înțoarcerii nu există decât un singur pas primul și cel mai greu. Restul e o urcare internă spre adevăr, spre mântuire.

ELISABETHA MANESCU

UN STAT ORTODOX

Odinioară, instaurarea unui regim politic, însemna o eră, oricât de scurtă ar fi fost, de jubilee manifestate prin discursuri în parlament sau în cluburi, prin mincinoase programe de fericiri obștești și prin bogate banchete ale șefilor mai mari sau mai mici, la cari revărsarea vorbelor era tot atât de îmbelșugată și spumoasă ca și șampania ce se consuma. Aceste jubilee aveau ca substrat nemărturisit și cu neputință de mărturisit, posibilitatea pe care o dobândeau noii stăpânitori politici, de a jefui bunurile țării și a-și face personal averi nevisate. Pentru cunoscătorii vieții noastre politice de atunci, izbucnirile jubiliare și multiforme ale șefilor și partizanilor, constituiau cea mai sigură dovadă a unei bucurii de procopseală personală pe socoteala țării. Cu cât erau mai sgomotoase și mai spectaculoase aceste regizorate, cu atât mai mare era certitudinea politicianilor că-și vor atinge din plin ținta lor adevărată. De aceea țara continuă să se sbată în cele mai încercate probleme, în vreme ce politicienii prosperau mereu în crastele lor afaceri cu nelipsita tovarășie și complicitate a jidanilor. Nu trebuie să uităm apoi, că prefata instalării lor la putere o alcătuiau cruntele bătălii electorale, din cari rămâneau în totdeauna oameni stâlciți pentru toată viața și adescori, căminurile cernite de doliu. Adăogăm încă și corupția alegătorilor, ca și măslirea urnelor de voturi.

Când aceste partide au fost date la pământ, am văzut o mascaradă autoritară și totalitară, care în realitate nu era decât monopolizarea în condiții mult mai grave a vechilor moravuri politicianiste. Acum, banchetele sarda-

napalice alternau cu cele mai odioase asasi, nate în massă a tineretului nostru naționalist ba încă aceste băi de sânge nevinovat, erau pentru stăpânitorii absoluți ai zilei, un sadic impuls în viața lor de orgii, pe care o patrona o nouă Esteră, așa cum se petrecea odinioară, pe vremea persanului Ahasverus.

Dar ca și pe vremea sardanapalicelor orgii și crime asiriene, mâna nevăzută a lui Dumnezeu scrisese deasupra regimului de sânge-roasă teroare, aceleași fatidice cuvinte: Mene, Tekel, Fares. Prin însăși cumulusul său de imoralități, regimul străinei curtezane, s-a prăbușit la pământ, pentru ca sufletul țării să respire liber și să-și vadă restaurată în drepturile ei, năzuința curată și jertfitoare a tinerimii sale, așa dar, însuși viitorul său.

Cum și-a început stăpânirea noul regim legionar? Prin rugăciuni și parastase, prin desfășurarea forțelor spirituale ale neamului. Insuși marșurile și cântecele legionare, sunt o înfățișare a spiritualității severe, ce caracterizează această mișcare. Dumnezeu, Biserica Sa și sufletul neamului. Politicul este astăzi expresie și aplicare a ortodoxiei religioase. Fiecare operă legionară de ajutor sau de îndreptare legionară, este inaugurată cu rugăciuni către Dumnezeu. Școala este din temelie revizuită și străbătută de duhul credinței active. Biserica însăși este ajutată în activitatea ei mântuitoare. Justiția dumnezeiască își găsește cele mai curate unelte și o vedem cum sancționează toate crimele săvârșite până mai eri. Intima legătură cu eterna viață de rod-nice inspirații a scumpilor noștri morți, apare la tot pasul. Sufletele lor plutesc deasupra noastră cu binecuvântarea lor, când de pre-

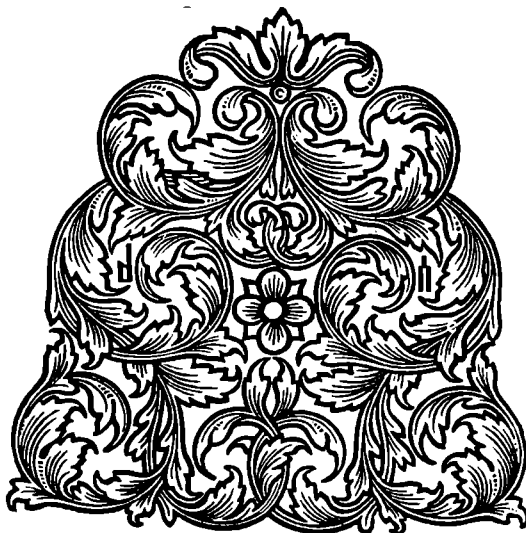
tutindeni sunt culese rămășițele lor trupești și așezate în locuri de cinste, cari vor rămâne prilejuri de pioase și istorice pelerinagii. Dela Ciuc, dela Vaslui, dela Râmnicul Sărat, dela Brașov, dela gheena Crematoriului, martirii noștrii se ridică, urmați de lungi convoae de creștini cu verdele speranțele lor, cu facile aprinse, cu miresme de smirnă și tămâe, cu sfinte pshalmodiri, cu preoți în odăjdii spre a-și lua în stăpânire locașurile odihnei lor eterne.

Comparați toate acestea cu tot ce s'a petrecut în țara noastră până mai dăunăzi. Oameni noi, procedee noi, stil nou. Stilul vieții legi-onare, care este stilul ortodoxiei creștin. Notate pururea veche, și vechime pururea nouă, că este întrânsa suflul etern, de eternă actualitate al credinții, deaceea și biruința pe care o vedem și permanența acestei biruinți.

Unde sunt jubileele politicianilor de până mai dăunăzi, cu mascarada lor fățarnică?

Există pretutindeni o bucurie, o uriașă bucurie, dar o bucurie sfântă care leagă viii cu morții, pământul cu cerul și care face din bunurile acestei luni, niște mijloace pentru preocupări ideale și cu niște scopuri imediate pentru o viață de epicurei: Se caută mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, celelalte urmând dela sine ca trebuinți firești ale vieții, dar nu ca unică și unilaterală preocupare. E statul creștin, care știe că numai concepția creștină a vieții, poate da soluțiuni echitabile și durabile pentru toate problemele individului și societății. După atâta rătăcire a fiului risipitor prin toate negațiunile moderne, statul nostru se întoarce la unicul izvor al vieții, care este Dumnezeu și Biserica Sa. Cum să nu ne bucurăm noi preoții când vedem în sfârșit că trăim într'un Stat în adevăr Ortodox?

Ec. GH. BUTNARIU

CRONICA

Note, fapte și însemnări

DIN EPARHIE

SOCIETATEA CLERULUI „AJUTORUL”

— PRIVIND CU 70 ANI ÎN URMĂ —

În luna Aprilie 1870 — deci s'au împlinit 70 ani — o seamă de preoți tineri seminariști, s'au consfățuit în casa părintelui diacon *Petre Stancu*, sub președinția Păr. Costea Enescu, dela Biserica «Domnița Bălașa», spre a înființa o societate preotească de binefacere, cu numele «*Clerul român*», având de scop: *ajutorarea văduvelor și orfanilor preoților*.

Motivarea înființării acestei Societăți, era aceasta:

«Văzând starea precară în care se află—cum «poate se află și azi — mulți preoți dela orașe «și sate, că atâta vreme cât trăiește preotul, familia lui este îndestulată și cinstită, însă după moartea lui vai și amar de ea, mai ales când «se întâmplă de rămân și copilași, unii în nepuțință de a se întreține, când abia tot spune priemele cuvinte de «tată» și «mamă».

«Așa fiind, preotul, neavând nimic, era îngropat cu talerul, iar preoteasa intra la stăpân, «sau umbla din casă în casă, cerșind pentru existența ei și a micilor ei copilași.

«Față de această stare precară în care se aflau preoții și familiile lor, neavând nici un «sprijin de nicăieri, și îndemnați la aceasta mai «ales de soțiile lor, care știau ce le așteaptă și «vedeau zilnic desfășurându-se această tragedie «la câte unul din ei, numiții preoți dela 1870, «au ales un comitet sub președinția Păr. Ioan «Petrescu-Sachelarie, fost profesor la Gimnaziul «Lazăr și apoi director la R.-Vâlcea.

Acest comunicat a elaborat un *Statut*, care în linii generale cuprindea aceste idei:

a) «Să se dea ajutor oricărui din membrii «săi, când va avea lipsă: *când va fi bolnav să-l «ajute pe el și pe familia sa; la caz de moarte*

«să-l înmormânteze, să susțină și să îngrijească «de familia sa».

b) Pe lângă acestea, Societatea își propunea a avea și un *scop religios* și de edificare morală; mai mult încă, Societatea dorește a trimite și tineri în străinătate pentru învățământul teologiei, a fonda ospiciuri și internate, și a combate la timp atacurile ce s'ar aduce sfintei noastre Biserici și religiei.

Societatea îmbrățișează pe orice bun creștin ortodox: preoți, seminariști, și orice creștin poate fi membru al acestei Societăți. (Din apelul Comitetului către Preoți din 7 Iunie 1870).

«Și încheie astfel apelul: «Vie dar, *fiecare preot și creștin, unească-se-puterile, contribuiască cu lumina și banul său și reușita credem că va fi sigură*».

Aceste statute, care în linii generale cuprind aceleași principii, ca și cele ce le prezentăm prin statutul modificat, au fost votate în *ședința dela 7 Iunie 1870*.

Sufletul acestei mișcări a fost părintele diacon Petre Stancu, devenind mai târziu Mitropolitul Partenie Clinceanu, al Moldovei și Sucevei.

O delegațiune în frunte cu acesta a mers pe la autoritățile de atunci: Sf. Mitropolie și Ministerul Cultelor, pentru punerea în aplicare a gândului înalt creștinesc al tinerei preoțimii din 1870.

Sfânta Mitropolie, din cauza intrigilor care se țeseau și pe atunci, privind mișcarea preoțimii generoase și entuziaste ca o punere la cale subversivă, pentru schimbarea mitropolitiilor și episcopilor, etc. n'a îngăduit funcționarea unei astfel de Societăți.

În schimb însă, Ministerul de Culte, aduce la

cunoștința Societății, prin reprezentantul ei, părintele diacon Petre Stancu, că: *«După Constituție, preoții au dreptul de a face asociațiuni, prin care nu s'ar atinge liniștea publică și că Ministerul ia notă de existența acestei societăți»*.

S'a ales un nou comitet, în care figurau persoane cu trecere: un arhiereu, doi arhimandriți, profesori publici, etc.

Dar acest comitet, de teama urmăririi autorităților bisericești, n'a acționat, ci numai Secretarul Petre Stancu și Casierul Preot Teodor Vasilescu, țineau scriptele în evidență, așteptând timpuri mai bune.

În 1874, diaconul Stancu, plecând să studieze la Atena, toată mișcarea începută, al cărui suflet era el, a rămas în stare de proiect; dar sămânța odată aruncată în pământ bun și reavăn, aștepta timpul prielnic ca să încolțească.

Cu alegerea Mitropolitului *Calinic Miclescu*, în locul Mitropolitului Nifon, lucrurile se schimbă. Acest mitropolit, având sfetnici mai înțeleghători, poate alții decât ai celui decedat, ajunge la convingerea că Societatea Preoților nu era așa anarhică, după cum o zugrăviseră cei dintâi, ci dimpotrivă *este nimerită și cerută de timp și de împrejurări*, și intervine pe lângă Onor. Guvern, ca să recunoască prin decret domnesc funcționarea ei, înscriindu-se cel dintâi ca donator al ei, cu suma de 50 lei lunar, adică lei 700 anual, ceea ce ar face astăzi 35.000 lei (adresa Sfintei Mitropolii Nr. 946 din 1897).

Preoții prind curaj, se întrunesc din nou, cercetează statutele dela 1870, le amplifică, și le coordonează cu planul lor de lucru, schimbă numele Societății în acela de *«Ajutorul»*, care a rămas până astăzi. Și astfel statutele modificate se votează în sesiunea dela 17 Februarie 1877, deci exact acum 63 de ani.

Printr-o potrivire a împrejurărilor de astăzi, față cu cele de acum 70 de ani, Societatea noastră *«Ajutorul»* creiată și susținută prin sufletul și sacrificiul a mai mult de 70 de generații de preoți, spre a răspândi o rază de mângâiere în sufletele și trupurile familiilor preoțești și a păstoritorilor, care vin alături de preoți, se prezintă astăzi în fața preoților din Arhiep. Bucureștilor, aducând *modificările și adăugirile*

cerute de vremuri, sub oblăduirea și sprijinul Înalt Prea Sfințitului nostru *Patriarh Nicodim*, Președintele de onoare al Societății clerului român ortodox *«Ajutorul»*, căruia preoțimea bucureșteană i-a făcut la sediul ei, în ziua de Sf. Treime, anul trecut, o primire atât de însuflețită și plină de dragoste.

De trei ani de când ne străduim ca să plantăm din nou, în sufletele preoțimii din Arhiepiscopia Bucureștilor, ideea de a veni în ajutorul familiilor preoțești și cântăreților, în cazuri de nevoie, și de moarte, care într-o măsură mai mică s'au aplicat chiar după statutul vechiu. După propaganda făcută, în scris și oral, prin toate județele aparținătoare a acestei Eparhii, adeseori întâmpinând indiferența și piedici din partea celor mai mari și mai mici, gândul nostru s'a înfăptuit, prin prezentarea în scris tipărit și aprobat de toate forurile a statutelor, completate cu măsuri mai eficace și mijloace mai mari de înfăptuire, a căror idee centrală a încolțit în preoțimea de acum 70 de ani, după ce în acest răstimp, Societatea a făcut progrese uimitoare și dispune astăzi de o situație înfloritoare, atât din punct de vedere moral cât și material.

În adevăr, Societatea Clerului Român Ortodox *«Ajutorul»* are astăzi strânși în jurul său pe preoții — nu pe toți, — ci abia vre-o 400 — din Arhiepiscopia Bucureștilor, și alții răspândiți, în întreaga țară.

Firește ar fi ca, în jurul unei asemenea Societăți de binefacere, să se grupeze, fără deosebire, chiar odată cu hirotonirea și numirea lor într'un post de preot sau diacon, toți cei care poartă sutana preoțească, ca o datorie morală față de Biserica lui Hristos, în numele căruia o poartă, în scopul de a veni în ajutor, și a se sacrifica unul pentru altul, ca și prototipul lor, Mântuitorul, pe care-l reprezintă și îl propovăduiesc. Dar, spre mahnirea noastră, de multe ori, trebuie să tragi cu deasila pe cineva să-i faci bimele, ceea ce noi n'am folosit! Și adeseori în cale ni s'au pus piedici, chiar de cei din mijlocul nostru, care ar fi trebuit să fie alături de noi.

Astăzi Societatea are un impunător local care-i servește ca sediu, datorită sacrificiului și abnegației câtorva înaintași, nebuni pentru o

ideie sfântă, care au murit în speranța de mai bine a urmașilor lor întru preoție.

Printre ei nu poate fi uitat numele fostului episcop de Argeș, *Calist Ialomiteanu* și vrednicului Preot dela Biserica *Silvestru Chiriac Bidoianu*, cari au clădit localul măreț din B-dul Carol Nr. 75, care singur ar valora astăzi peste 10.000.000 lei.

În apartamentele din față ale acestui local este instalată «Asociația Doamnelor Preotese Ortodoxe» soțiile și tovarășele de muncă și de viață ale preoților, care, în schimbul unei chirii modeste, întrețin un cămin de studenți și eleve, lucrând și ele alături de soții lor preoți, la marea operă de *asistență socială a neamului*, mai ales printre preotese.

Mai avem, după aceea, un *azil pentru bătrâne*, la Parcul Carol I, strada Colonel Costescu Nr. 2, donație a Colonelului și Sevastiei Costescu, în care sunt adăpostite *cincisprezece bătrâne*, unele preotese văduve, cărora li se servește: locuință, lemne, și lumină gratuit și câte o pensie lunară, care variază, între 180 și 300 lei.

Opera de ajutorare a Societății se mai întinde asupra a 50 preotese văduve, care nu locuiesc în Azil și cărora li se dă, la domiciliu, câte 150 lei lunar — am dori să le mărim acest ajutor —; apoi, *ajutoare de înmormântare* tuturor membrilor peroți decedați, care acum abia se ridică la 2.000 lei de fiecare caz, în fine, *ajutoare fără nume și fără fotografii*, tuturor desmoșteniților lumii, frați de suferință ai lui Hristos și ai noștri.

Toată această operă de asistență o împlinim din donații, cotizațiile membrilor activi și chiriile ce încasăm dela 2 imobile, fără a primi dela nici o instituție de stat, județ sau comună, vre-o subvenție cât de mică și nici scutiri de impozite nu avem.

Bugetul său anual se ridică la circa 600.000 lei.

Printre figurile luminoase, care au înțeles scopul înalt urmărit de Societate și care i-au dat cu dărnicie tot sprijinul moral și material, al căror nume s'au înscris în cartea de aur a Societății, iar chipurile s'au încadrat și așezat în sala festivă, întâlnim persoane, atât bisericesti cât și mirenești. Astfel, avem printre donatori:

Regele Carol I, fostul Mitropolit *Partenie Clinceanu al Moldovei*, inițiatorul și înființatorul societății; *Mitropoliții*: *Calinic Miclescu*, *Iosif Gheorghian*, *Ghenadie Petrescu*, *Atanasie Mironescu*, *Conon Arămescu-Donici*, *Patriarhul Miron Cristea*.

Episcopii: *Silvestru Bălănescu*, *Gherasim Timus*, *Ghenadie Georgescu al Râmnicului*, *Inochentie Chițulescu*, *Gherontie Nicolau*.

Arhiereii: *Calist Stratornichias*, *Calist Ialomiteanu*, *Valerian Râmniceanu*, *Nifon Ploesteanul*, *Ilarie Teodorescu*, (apoi Episcop de Constanța); o mulțime de preoți, între care enumărăm pe: *Arhim. Ioil Vasilescu*, *Ioniță Sărindareanu*, *Teodor Economu*, *N. Budișteanu*, *Chiriac Bidoianu*, *Mihail Dumitrescu*, *Vasile Popp*. Gh. *Georgescu-Grama*, *I. Constantinescu-Lucaci*, *Teodor Antohe*, *Alexandru Bocancea*, *Dumitru Popescu-Hagiu*, *Vasile Constantinescu*, *Costică Dumitrescu* etc. etc.

Apoi *Mirenii*: *Em. Protopopescu-Pache*, *Mihail Protopopescu*, care a donat o casă, *Alexandrina Cantacuzino*, *Zoe Băicoianu*, *Constantin Rusescu*, *Soții Colonel și Sevastia Costescu*, care au făcut Azilul de bătrâne; iar în cele din urmă marele filantrop *Gheorghe Zamfirescu*, care a donat suma de 800.000 lei, din venitul căreia se ajută lunar bătrânele din azilul Costescu.

Ne închinăm în fața memoriei acestor fericiți fondatori și donatori și le vom pomeni deapururi numele la Sfintele slujbe, pentru faptele lor caritabile.

Societatea clerului român ortodox «Ajutorul» a împlinit anul acesta, 63 de ani de existență și 70 ani dela încolțirea ideii de ajutor, a fraților în suferință.

Ea a fost inițiatoarea și premergătoarea tuturor revendicărilor de mai bine, a preoțimii ortodoxe din țară, pe când nu exista o Asociație generală a lor, și un nucleu de pregătire profesională și culturală, înainte dea exista mișcarea culturală în Atenee, și societăți culturale.

În acest cămin de lumină și căldură, s'au adunat preoții din întreaga țară, înainte de Unirea cea mare, ori de câte ori au voit să-și afirme părerile lor de clasă aparte și având har de Sus, și ca buni români.

Societatea clerului «Ajutorul» a fost, am pu-

tea spune, matca, în jurul căreia, s'a grupat întreaga mișcare preoțească, înainte de a fi socotită de cei mari, că preoțimea reprezintă o principală piatră indispensabilă la pedestalul scumpei noastre patrii.

Aici s'a format și de aici au pornit înalte figuri eclesiastice ale Clerului superior și de Mir, în conducerea trebilor bisericii și chiar ale Statului. Aci s'au oțelit în muncă și ucenicie și au pășit apoi în locuri de comandă și de răspundere. Culionul și Sutana preoților eșiți de aci au fost cinstite până la treptele Tronului Regal, și incinta nemuritorilor dela Academia Română, cum și pe Scaunele episcopale și mitropolitane.

A fost deci o Societate cu bune recomandări pentru toți și cu un trecut care merită a fi luat în seamă, de cei prezenți, și ajutată, necum a fi împiedicată și trăgănită.

Acum venind la analiza statutului său, față de statutul vechi, modificat și aprobat în Adunările generale dela 10 și 17 Martie 1921, (e de notat că mai fiecare comitet dela 1870 încoace a adus câte o modificare), cel de față prezintă în general, următoarele modificări: care nu sunt altceva decât desvoltări și sistematizări ale articolelor celui vechi.

1. A fost adaptat vremurilor și schimbărilor care au survenit între timp, ca: titulatura ierarhilor, cuprinsul și împărțirea eparhiei, după noua lege de organizare bisericească, introducerea obligațiunilor cerute de legile actuale, cum este aceea a persoanelor juridice, a Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale, a Instituțiilor de Credit și Ajutor create în urmă, — cum este Casa de Credit a Clerului Ortodox, — a Controlului Societății, încadrarea ei în cuprinsul Asociației Generale a Preoților Ortodocși, etc.

2. Alături de membrii activi — preoții și diaconii, — s'a deschis poartă mai largă a primirii în sânul societății, și a mirenilor de ambe sexe, — cântăreți și paracliseri și profesori laici la Facultate și Seminar și din cancelariile arhiepiscopale — așa cum a fost în Statutul inițial dela 1870, ca membrii aderenți; cei dintâi ca conducători, și inițiatori, având dreptul de vot deliberativ, cei de al doilea, adică membrii aderenți, ca colaboratori, în cadrul «Fondului special de asigurare și ajutor mutual», folosindu-se de be-

neficiile acestui fond, dar neavând drept la conducerea efectivă a Societății, — ci având numai vot consultativ.

Principiul este luat din Legea de organizare bisericească ortodoxă română, care a introdus elementul mirenesc, chiar la conducerea trebilor bisericești.

3. Punctul central, adică coloana vertebrală a statutului ce se prezintă aprobat, este: «înființarea unui *«fond special de asigurare și ajutor mutual, în caz de deces și infirmitate incurabilă»*, creiat din colaborarea și contribuția membrilor activi și aderenți, adică cler și cântăreți și funcționari laici, păstori și păstoriti, de asistență socială, sau de creștinism practic pentru asigurarea familiilor lor, în cazurile amintite la cap. IV, lit. B. art. 14.

Celelalte ajutoare lumare sau sporadice rămân ca și în vechiul statut, ca un principiu de esență creștină.

4. Fiindcă în București există încă din anul 1925 o «Asociație a doamnelor preotese ortodoxe» care desvoltă o activitate destul de frumoasă ca: Deschiderea de cămine, pentru întreținerea studentelor și elevelor, fice de preoți, și altele, (cel din B-dul Carol Nr. 75, chiar în localul Societății «Ajutorul», altul, proprietatea lor în Romană Nr. 246, primit ca donație dela o preoteasă); Cantine, pentru studenți și studențe, cum a fost aceea susținută în str. Popa Rusu, unde se dădeau până la 16.000, mese pe lună, Colonii de vară, la munte și la mare, pentru copiii preoților și alții, cum au fost cele organizate în anii 1930 până la 1935; Bazar de desfacere a lucrurilor făcute de mâinile lor, din prisosul cărora ajută pe preotesele văduve și sărmene și pe copiii lor, și au trimis obiecte de îmbrăcăminte soldaților concentrați; întrețin în școalele statului (școala normală), profesională, trei eleve, fiice de preoți decedat, etc.) lucrări, care completează foarte bine activitatea pastorală a preoților. Și pentru ca ele să îndemne și să stimuleze pe soții lor preoți, — cum au făcut întotdeauna și cele dela 1870, — ca să se înscrie în societatea de ajutor mutual, pentru a le asigura o viață mai bună, după întâmplările nenorocite ale morții lor premature, am făcut, Doamnelor preotese, care sunt înscrise în Aso-

ciația lor, înlesnirea ca ele să fie primite, *de drept* la fondul de ajutor mutual al Societății Clerului «Ajutorul», fără a mai fi supuse și aci, taxei de înscriere (art. 31 lit. E. al. III.) ci pe baza înscrierii de acolo, le primim la fondul de asigurare.

5. Intreg statutul a fost împărțit în 11 capitole bine deosebite unul de altul și cu tot materialul bine sistematizat.

Ca *ideologie și cuprins* s'a scos din statut ideia ca societatea să se întindă și în alte eparhii, păstrându-și strict caracterul de *societate eparhială, de ajutor, și îndrumare profesională*, pe teren cultural, religios și patriotic, în special în cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureștilor.

S'a scos deasemenea articolele cu privire la *împrumuturi* pe care le făcea membrilor săi, cu o dobândă mică, deoarece astăzi există o casă de Credit a preoțimii ortodoxe pe întreaga țară.

Noi nu ne putem ocupa de operațiuni de Bancă, rolul Societății noastre fiind cu caracter *aplicat*.

În acest scop am și introdus în statute, art. 10 ca numerarul disponibil în cassa societății, după satisfacerea trebuințelor curente, să se depună spre fructificare, *la Casa de Credit a Clerului Ortodox*, care face operațiuni de bancă și împrumuturi, pentru preoți și cântăreții din întreaga țară.

Am înlăturat din statute principiul de a *obliga pe preoții, diaconii și cântăreții* din Arhiepiscopia Bucureștilor, să se înscrie în această societate de interes general, și al fiecăruia în parte, lăsându-l pe cel benevol și facultativ. Socotim că această obligativitate se impune dela sine, deoarece succesul ajutoarelor, în cazuri de moarte și infirmitate, depinzând de un număr cât mai mare de contribuabili, care să înțeleagă nevoia fraților lor în suferință, noi nu urmărim fructificarea cămătărească a banilor depuși, ci ajutorul frățesc, în care să se vadă și sacrificiul personal pentru aproapele său.

Iar acest ajutor, nu se dă numai la moarte, ci și în viață: infirmilor, văduvelor, orfanilor și tuturor năpăstuiților ce rămân fără sprijin.

Înalt Prea Sfințitul nostru Patriarh a apreciat încă din primul moment când i-am adus la cunoștință acest gând, necesitatea unui aseme-

nea ajutor, — exprimându-se chiar, că: «De multe ori trebuie să-i faci omului binele cu deasila».

Și dacă unii preoți, puțini la număr, mai înstăriți, nu vor să vină a se înscrie la o asemenea societate de ajutor, în caz de deces, ei având în mod îndestulător resursele: și de trai și de înmormântare și în cazuri de boale și infirmități, alte nevoi, *marea majoritate însă a preoților din Eparhie*, mai ales a celor dela țară, a cântăreților, paracliserilor și altor funcționari ecclesiastici, vor aplauda și primi cu mare însuflețire, cum deja s'au manifestat, această măsură, *care este aplicată, încă de multă vreme, în alte eparhii, în mod obligatoriu, și la toate categoriile de funcționari publici, la învățători, la poștă, siguranță, etc.) și simpli particulari, grupați în societăți mutuale de ajutor.*

În acest caz, ideia se va impune ca un *imperativ categoric, neavând nevoie de obligativitate*. Iar în cursul întregului statut, primează ideia *consimțământului de bună voie a contribuabilului*, — ca să i se oprească pe Ștatul de salariu, — care este cel mai lesnicios și pe nesimțite mijloc, de a plăti cotele cuvenite pentru cotizatii, la fondul de ajutor.

Având în vedere strigătele neconținute ale sărmanelor văduve preotese, a copiilor orfani, ale infirmilor și săracilor, care aproape zilnic bat la porțile Soc. «Ajutoru» pentru ajutor, în cazuri așa de sensibile încât ne lasă muți de durere;

Având în vedere că noi nu facem altceva decât să redeșteptăm și să-i dăm o formă mai viabilă ideii ce a încolțit în urmă cu șapte decenii în mințile și a mișcat inimile unei tinerimi clericale generoase;

Până astăzi se păstrează în Arhiva Societății condicele și chitanțierele cu plata preoților din întreaga eparhie, și chiar din alte eparhii; deasemenea actele justificative, nu numai cu privire la ajutorul în cazuri de înmormântare, ci așa cum se dau și până astăzi, de șaptezeci ani încoace.

După o statistică aflată la sfârșitul cărții «Istoricul Societății Clerului Român «Ajutorul» între anii 1877—1907, adică pe timp de 30 ani, reiese că societatea avea la acea dată, în cinci

judete din cele 6 ale Eparhiei Bucureștilor, — afară de Prahova — organizat ajutorul preoților, astfel:

Centrul și filialele	AJUTOARELE DATE				
	Membri activi	Membrii decedați	Văduve și orfani	Preoți infirmi	Preotese decedate
București-Ilfov	201	109	56	10	21
Filiala Giurgiu	33	5	2	—	—
„ T. Măgurele	44	9	4	—	—
„ Târgoviște	50	1	1	—	—
„ Câmpulung	30	1	1	—	—
Total	358	125	64	10	21

Pe cei dela 1907 încoace, nu i-am socotit, ci va forma un alt capitol, mai bogat, în continuare «Istoricul Societății, până astăzi».

Având în vedere că scopul Societății noastre nu este *de a se substitui* niciuneia din cele semilare, depe tot cuprinsul României Mari, căci ajutorul ce se dă cuiva nu are nici miros și nici nu este mijloc de plasament într'o slujbă oarecare cu foloase personale; el poate veni de oriunde și dela oricine, în numele Domnului, («Cine

pe sărac ajută, pe Dumnezeu împrumută»), ori câte societăți ar exista; și, de ar fi cineva înscris în fiecare din ele, spre a primi ajutorul în vremuri grele, nu este un rău, ci o punere la adăpost pentru nenorociri. Indemnăm deci pe toți preoți, cântăreții, paracliserii și toți ce sunt în cadrele ad-ției bisericești și școlare, să vină alături de noi, și soțiile lor.

Cu încrederea în Dumnezeu și cu sprijinul tuturor fraților preoți și mai ales al Înalt Prea Sfințitului nostru Patriarh și Stăpân *Nicodim*, ctitor al atâtor așezăminte de binefaceri, noi pășim, prin noul statut modificat și adăugit, aprobat de toate forurile civile și bisericești. la înfăptuirea și punerea în aplicare a cuvântului Domnului nostru Iisus Hristos: «*Nu tot cel ce-mi zice mie Doamne, Doamne, va intra întru împărăția Cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui meu din Ceruri*», și «*Cel ce va face și va învăța, acela mare se va chema*».

Dumnezeu să ne ajute!

Președintele societății,
Preotul EUGEN BARBULESCU
Profesor

Principii normative de lucrul misionar în cuprinsul Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor

Având în vedere că în Biserica creștină-ortodoxă sunt diferite probleme și diverse chestiuni care îngreueie sau chiar împiedecă activitatea preotului; apoi diferite curente anti-religioase și anti-clericale, și în special propagandă pe față sau în ascuns legiuită sau interzisă a sectelor de tot felul, dela sine se înțelege că munca și existența preotului misionar special destinat la această muncă era și este o necesitate.

Aprobăm întru totul că fiecare preot e și un misionar; nimic mai firesc și mai adevărat.

Dar preotul-misionar este un element care servește biserica în totalitatea ei și rolul lui este imperios cerut pentru deslegarea în chip fericit a problemelor de mai sus.

Experiența, pregătirea și selecționarea ce se

au în vedere la numirea preotului misionar este iarăși o chestiune de vitală importanță pentru biserică.

Deaceea și cu acest prilej, deși suntem fericiți a constata grija Sf. Arhiepiscopii când a creiat aceste posturi, arătăm însă via dorință ca postul de misionar, unul sau mai multe chiar pe Eparhii trebuesc să capete o ființă legală și bugetară.

Deocamdată, noi arătăm în principii generale care este programul de activitate a P.C. misionari ai Sf. Arhiepiscopii și pe care înțelegem să-l aplicăm în cuprinsul Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor.

Serviciul de misiune se va împărți în mai multe grupe și anume:

GRUPA I.

Misiunea în Parohie

P. C. Misionar va lua contact cu preotul fiecărei parohii. Se va informa ce a lucrat până a-

cum în câmpul misiunii, ce pericol prezintă parohia din punct de vedere al sectelor religioase. Câte case de adunări sunt? Care e domiciliul și cine le sunt conducătorii? Ce sectă este? Are autorizație, de când și cine a dat-o? Câți membrii are secta și câți a căpătat sau a pierdut dintre membrii?

Ce publicații sectare se împart în parohie?

Orice alte informațiuni se va crede necesar.

După ce preotul misionar își va lua toate informațiile, va porni la lucru. În o sală de școală primară sau în orice altă sală disponibilă în cuprinsul parohiei — Cămin cultural, sală de catehizare (se va feri a se folosi pentru acestea biserica, căci vor fi poate discuții în contradicțoriu), — preotul paroh va face în fiecare săptămână într-o zi și la o oră ce-i va conveni, din punct de vedere al timpului și ocupațiilor, o oră de catehizare. În această oră, care se va începe și se va sfârși totdeauna cu rugăciune, Părintele Misionar va vorbi credincioșilor când va rânduî ora de misiune; dar preotul paroh, împreună cu C. preoți ajutători sub controlul personal al P. C. Misionar vor activa neîncetat — odată sau de două ori pe săptămână.

Programul acestor «ore religioase» va fi alcătuit de P. C. Misionar. Se va combate secta sau sectele care bântuiesc în parohie, indiferențismul religios, concubinajul, beția, jocurile de noroc, avorturile și orice alte abateri dela poruncile bisericii și morala creștină. În alcătuirea programului misionar se vor folosi și alte persoane laice cu duh de apostolat, fie din cuprinsul parohiei, fie afară de ea.

În al doilea rând, preocuparea în această oră religioasă, care va trebui să fie o oază de spiritualitate ortodoxă în cuprinsul fiecărei parohii, va fi explicarea Sf. Liturghiei, Sf. Taine, Simbolul credinței, Fericirile, Tatăl nostru, etc. adică se va face pedagogie creștină, de care se simte atât de mare nevoie și pentru care în timpul serviciului divin preotul liturghisitor nu are întotdeauna timpul disponibil.

Aceste cuvântări și explicații le va face părintele misionar, după posibilități, dar neapărat fiecare preot va activa și P. C. Pr. Misionar va controla și cerceta dacă lucrul se săvârșește căci nu e destul ca preotul să aibă contact cu

credincioșii numai în chestiuni de servicii religioase.

P. C. Misionari vor folosi în acest cadru toate asociațiile religioase ca: Oastea Domnului, Patriarhul Miron, Frățiorii Domnului Iisus, Sf. Ciprian și altele care vor fi existând în sectorul destinat pentru misiune.

P. C. Misionar va supraveghea și controla, folosind sau îndepărtând pe orice propagandist laic, voluntar. Unii dintre ei sunt bine intenționați și cu pregătire ca de ex.: d-l Prof. T. Culcea și alții cu zel și apostolie, dar cam puțin pregătiți ca d-l Marin Țăranu, Zafiroiu și alții ba chiar unii depășindu-și rolul și rostul lor. Pe toți aceștia ce vor fi în parohii și de care P. C. Misionar se poate informa dela preotul paroh îi vor identifica și ține sub control, folosind pe unii și luminând pe alții.

GRUPA II.

Misiunea între muncitori

În fiecare parohie trebuie să existe o fabrică, un atelier, o instituție de orice fel — care are în componența ei un număr de suflete ce duc viață de lucru în comun. Pe toți aceștia P. C. Misionari cu sprijinul P. C. Paroh, îi va identifica și îi va repartiza într'un tablou stabilind pentru fiecare o oră de misiune și educație religioasă care se va face în însuși cuprinsul întreprinderii sau sediul specific de breaslă sau de conducere.

Programul acestei ore de educație religioasă va fi alcătuit de P. C. Misionar și va consta în principiu dintr'o serie de prelegeri asupra diverselor probleme și boli sociale. El va putea fi completat cu contribuția numai a membrilor acelor instituții sau întreprinderi muncitorești prin lecturi, recitări, coruri, etc.

GRUPA III.

Misiunea în spitale și asistența medicală; Caritatea creștină: Cercetarea la domiciliu

În fiecare parohie, trebuie să existe un spital, dispensar sau orice altă instituție de caritate: azil de bătrâni, cantine pentru săraci, etc. Și asupra acestor centre de ajutorare și îngrijire a aproapelui, P. C. Misionar va avea o deosebită

grije. Se vor identifica cu P. C. paroh și vor găsi mijloace de a crea un fond pentru ajuto-rare. Un disc permanent va sta la fiecare bise-rică și în magazinele, de orice fel, din fiecare parohie cu mențiunea scrisă vizibil: «Dați pen-tru cei în suferință», sau «Ajutați pe cei nen-o-rociți», etc. și cu o iconiță și numele bisericii scris vizibil pe un carton deasupra acestui disc. La fiecare sfârșit de lună P. C. Misionar și cu preotul paroh le vor cerceta, iar conținutul lor va fi trecut într'un proces verbal încheiat în aceeași zi.

Venitul acestor discuri publice va fi folosit de P. C. Misionar cu preotul paroh pe a lor răs-pundere, pentru orice vor găsi cu cale în pro-paganda misionară de ajutorare: cumpărarea de medicamente, îmbrăcăminte, alimente, haine, lemne, bani în natură etc... pentru care vor face procese verbale și tablouri nominale.

Pentru ca în adevăr opera misionară de aju-tor și asistență să aibă un mare folos, și să-și producă efectul dorit, e necesar ca P. C. Misio-nar să meargă împreună cu P. C. paroh să vi-ziteze la domiciliu pe atâți dintre cei în suferință fizică sau morală din fiecare parohie. Se cunosc cazuri când familii scăpătate și care nu cer aju-torul nimănui sufăr în tăcere, se revoltă contra oricărei bunăvoinți omenеști și dumnezeеști și unele găsesc sinuciderea ultima scăpare. E un păcat al nostru al tuturor.

Rubricile ziarelor sunt pline de «apel pentru inimile caritabile» unde sunt mame cu 7—8 copii ftizice sau în permanent șomaj și biserica nu-i vede și nu-i aude.

Sunt în fiecare parohie oameni cu dare de mână, care ar vrea să dea sau să facă un aju-tor dar nu știu cui și nu știu în ce fel, ca ajuto-rul să aibă și imediată folosință. Preotul paroh, la sugestiile P. C. Misionar, va strânge dease-menea donațiuni, cu prilejul zilei I de botez sau la orice alt eveniment familiar: botez, logodne, nunți, zile onomastice, când este mai multă ini-mă deschisă spre milă și iubirea aproapelui. Cine nu cunoaște cum alte confesiuni au strâns și strâng pentru săracii din parohii, daruri be-nevole dela enoriașii cu dare de mână? Și cine poate să fie cel mai sincer mijlocitor în-tre bogat și sărac, între cel ce vrea să dea aju-

torul său și cel ce trebuie să-l primească, decât preotul care este părintele tuturor și care cu-noaște bunăstarea și inima și sufletul tuturor ca duhovnic și sfătuitor în toate ocaziunile bune și rele ale vieții?

P. C. Misionar împreună cu P. C. Paroh vor putea crea sau găsi alte mijloace de alimen-tare a acestui fond: diferite serbări, concerte, chete, donațiuni, etc... Atârnă de momentele și de împrejurările de zi ale vieții parohiale.

Vizitarea celor bolnavi prin spitale și chiar pe acasă se va face cu asentimentul și cu învoi-rea organelor medicale, medic, agent sanitar, etc... Astfel ca doctorul sufletească să fie și doc-torul dătător de mângâiere duhovnicească trupului în suferință.

În spitale, odată pe lună, se va face un ser-viciu religios de ex. «sfînțirea apei» sau «aca-tist» după împrejurări, de P. C. Misionar asistat de C. Preoți din parohiile vecine, pentru perso-nalul spitalului și bolnavii în convalescență și când P. C. Misionar va cuvânta.

GRUPA IV.

Misiunea printre tineri

În fiecare parohie sunt mai multe școli se-cundare și primare. În înțelegere cu P. C. Pa-rohi, P. C. Misionar va pregăti la fiecare școală secundară deocamdată «ora misionară», când se vor ține cuvântări sub formă de conferințe religioase și educative, de P. C. Misionar și fie-care C. Paroh din zona școlii respective.

Aceste conferințe religioase vor putea fi ur-mate și de contribuția elevilor, cu lecturi, reci-tări, coruri, toate numai în cadrul religios. P. C. Misionar are latitudinea să aranjeze ora pentru tineret cum va găsi cu cale că e mai bine îm-preună cu P. C. preoți din preajma școlii, și cu preotul profesor al școlii, în grija căruia P. C. Misionar va da în mod special această oră re-ligioasă a tineretului.

P. C. Preoți care predau la școlile primare pot deasemenea fi obligați de P. C. Misionar să îngrijească ca și aici să fie o oră religioasă când se vor cânta cântece religioase, recitări; iar C. Preot va da sfaturi și lămuriri pe cât e posibil minții lor din învățătura Bisericii Cre-știne Ortodoxe.

GRUPA V.

Misiunea pentru servitori

Se știe că un mare număr de tineri și tinere care sunt oameni de serviciu în diferite familii, sunt împiedecați de a participa la Sf. Liturghie, sau la orice alt serviciu religios. Veniți din mediul sătesc, desprinși dela participarea vieții religioase, din casa părintească aici pierd această legătură și trăesc o viață aproape păgânească, trăind în concubinaj și cei mai mulți într'o viață imorală, frecventează casele de adunări ale sectanților și mulți nu se spovedesc și nu se mai împărtășesc cu anii.

Și pentru aceasta P. C. Misionari împreună cu P. C. Parohi e necesar să alcătuiască o oră religioasă — special pentru ei — de dorit într'o Marți seara sau Miercuri seara în biserică unde după un serviciu religios: cel mai potrivit ar fi unul dintre acatiste, li se vor vorbi de P. C. Misionar și P. C. Preoți. Această oră religioasă pentru servitori — va fi studiată mai în amănunțime de P. C. Misionari cu P. C. Parohi respectivi. Se înțelege că P. C. Parohi, vor face un apel la toate familiile din parohie ca să învoiască servitorii», pentru ora stabilită, de a participa. Li se vor procura cărți de rugăciuni și lecturi morale, din grija P. C. Parohi și a P. C. Misionar.

GRUPA VI.

Misiunea printre cei din diferite instituții prefectura poliției, jandarmi, unități militare de orice fel, cazărmi, etc.

O mare lipsă de asistență religioasă a fost și este în aceste instituții în care cetățenii noștri își duc viața în comun. Inființarea recentă a preoților militari nu se mărginește decât la zile de solemnități religioase ca: depunerea jurământului, zile naționale, etc... și uneori și ținerea unor prelegeri religioase sau naționale ceea ce este însă prea puțin.

Față de numărul mare al instituțiilor a multor cazărmi și unități de diferite specialități sunt câteva zeci — lucru misionar e aproape absent.

P. C. Misionar în înțelegere cu preotul paroh din vecinătate și a preotului militar vor organiza la fiecare unitate militară ora religioasă. Programul, ziua și ora rămâne a se stabili dela caz la caz de P. C. Misionar.

GRUPA VII.

Misiunea printre cei din închisori

Și printre cei din închisori misiunea trebuie să fie prezentă. Fie în închisorile din cuprinsul parohiei, fie în cele generale ale Statului, P. C. Misionar, va alcătui ora de misiune religioasă. Dacă penitenciarele au capele în înțelegere cu direcțiunea sau chiar cu Ministerul de care depind va rândui ca prin rotație dintre preoții liberi, eventual și dintre C. Preoți refugiați, pot fi utilizați, să se officieze Sf. Liturghie.

Ora religioasă în închisori va fi studiată și aplicată de P. C. Misionari cum vor găsi cu cale că e mai bine, pentru realizarea unui cât mai bun rezultat.

GRUPA VIII.

Opera de misiune și Asociațiile religioase

În parohiile centrale, ca și în cele periferice, se pot deasemenea institui într'un amfiteatru sau într'o instituție, o serie de conferințe religioase, de ex. la Ateneu, Dalles, Fundația Carol I, ș. a., pentru centru, iar pentru periferie diferite atenee populare, sau cămine culturale. P. C. Misionari vor îngriji ca să se stabilească un ciclu de conferințe, vor îngriji de conferențieri clerici și laici, vor alcătui programul cu subiectele acestor ore de misiune printre intelectuali, având toată libertatea și întreaga răspundere pentru buna lor reușită. Aici este adăugat că se va avea în vedere lupta pentru propaganda și biruința ortodoxiei.

GRUPA IX.

Misiunea din Parohiile rurale și urbane din cuprinsul Eparhiei

P. C. Misionari, vor rândui ca din cele arătate în programul de misiune pentru capitală la diversele grupe să se înfăptuiască și în orașele de reședință din eparhie, în parohii și în diferite întreprinderi muncitorești, comerciale, industriale, ca de ex. cele de pe valea Prahovei, porturile Dunării și altele de acest fel.

Vor destina o zi când împreună cu P. C. Protoerei și toți preoții din orașele din eparhie, vor stabili în amănunțime programul, lucrul, și ora de misiune, împreună cu consilierul referent cultural.

GRUPA X.

Propaganda scrisă : foi, broșuri, cruciulițe icoane, lablouri, cinematograf, etc.

Pe lângă cuvântul vorbit se știe câtă înrăurire și poate chiar una și mai mare, o are propaganda scrisă și prin imagini ca de ex.: proiecțiile luminoase și în special cinematograful mai ales în lumea satelor și în periferia orașului. Un exemplu îl avem în caravana misionară a călugărilor dela Sf. Mănăstirea Neamț care străbat țara cu filmul «Patimile Domnului» și care fac un bun lucru misionar. C. Misionari vor reflecta și vor da sugestii spre a găsi mijloacele ca Sf. Arhiepiscopie să poată tipări o foaie de propagandă misionară, un număr de broșuri, să-și procure cruciulițe și iconițe și un aparat de cinematograf cu filme religioase și vederi pentru ilustrarea diferitelor episoade biblice sau ilustrarea conferințelor religioase. Se vor pune de acord cu Institutul Biblic și cu Consiliul Central Bisericesc în această realizare.

GRUPA XI.

Opera de misiune și Asociațiile religioase

În capitală și în restul eparhiei sunt deja în activitate, unele cu mai multă altele cu mai puțină activitate, dar sunt însă felurite asociații religioase ca: Oastea Domnului, Asoc. Patriarhul Miron, Frății Domnului, Sf. Ciprian, ș. a. pe care P. C. Misionari le vor mai afla.

În aceste asociații se lucrează fără un plan general de ansamblu cu biserica, ci după al fiecărui cap și precepere. Unele lucrează cu succes, altele cu reclamă, altele încurcă, altele sunt e-rezii și un fel de amestecătură de rugăciuni, coruri, predici, conferințe, lecturi, și de ale preoților și de ale laicilor. Altele se țin în biserică ca la biserica Zlătari, altele în săli publice ca la Patriarhul Miron. N'au un program stabilit nici un asistent oficial al bisericii. Nu dau nici un raport autorității bisericești. Nu țin nici o legătură cu secția culturală și cu serviciul de misionarism al bisericii. P. C. Misionari le vor pune în rânduală și în disciplină. Vor asista la adunări, vor lua parte activă și vor raporta Sf. Arhiepiscopii la orice vor găsi de bine sau de rău spre a se lua măsurile de rigoare, ca această

muncă singulară a acestor frați preoți animați de bune intențiuni pentru biserică să fie controlată și pusă în legătură cu munca întregii biserici.

GRUPA XII.

Caravana misionară și diverse

Odată pe lună, sau ori de câte ori se va găsi cu cale P. C. Misionari cu Consilierul Cultural și asistat de un P. S. Arhiereu vor face, fie în capitală, fie în orașele din provincie lucru de ansamblu misionar. O slujbă în sobor a Sf. Liturghii, o predică aleasă, un serviciu religios: parastas, Te-Deum, Sf. Masle, etc... după caz, iar după masă o mare ședință religioasă cu un caracter de ofensivă religioasă, va prilejui parohiei o zi de sărbătoare.

După caz se vor folosi și procesiuni cu Sf. Icoane făcătoare de minuni, precum și alte manifestări religioase fie că ele vor fi în obicei prin partea locului, fie că P. C. Misionari le va înființa.

P. C. Misionari în cadrul acestei caravane misionare vor folosi botezul și întoarcerea la credință a celor rătăciți, botezul a unor copii de oameni săraci, cununia unor concubini, etc...

P. C. Misionari, știu ca pentru realizarea lucrului misionar, este nevoie și de un fond material. Pentru aceasta fac o propunere:

În bugetul fiecărei parohii, pe lângă discul pentru misiune amintit, vor convinge pe c. preoți că este bine să treacă și o sumă ca fond pentru misiune și care va fi afectată secției culturale, spre a-l întrebuința numai și numai pentru misiunea religioasă, pentru care trebuie să se găsească odată fondurile speciale necesare de ori unde.

P. C. Misionari vor reflecta la modalitatea procurării unei autocamionete care, dacă s'ar înțelege rostul propagandei misionare, prin subscripție publică și personală, ar cumpăra-o toți preoții subscriind salariul pe o zi.

E o propunere și o dorință care o dorim realizată cât mai curând.

Pentru o evidență a lucrului misionar din aceste sugestii și din cele ce le vor propune P. C. Misionari se va alcătui o broșurică regulament, după care ne vom conduce spre desăvârșirea lu-

crului misionar în cuprinsul Eparhiei și în întreaga biserică.

GRUPA XIII.

Propun:

1. Un congres misionar anual pe eparhie și altul pe întreaga țară.

2. Crearea de misionari onorifici, și unde va fi posibil cu diurnă de deplasare pe Protopopiate în întreaga Eparhie.

3. Iniințarea orei religioase la Radio.

4. Pagină de misiune și propagandă religioasă la ziarele din Capitală și provincie.

5. Organizarea serviciului de colportaj prin revizuirea actualilor colportori și în legătură cu Institutul Biblic prin Pr. V. Ionescu și T. Gherasimescu îi vor da rentabilitatea și utilitatea practică, de care am dus atâta lipsă.

6. Recompensarea în ranguri, avansări, numiri, etc., a preoților, în diferite atribuțiuni, eventual parohii mai bune, a se avea în vedere cu o notă specială la concursuri, iar cei inactivi, refractari sau chiar care ar împedeca lucrarea misionară să fie pedepsiți cu mustrarea, canon de slujbă de zi și noapte la Sf. Mănăstire amendă pe 5—10—15 zile și chiar la rea voință bine dovedită cu suspendarea etc. ceia ce credem că nu va fi cazul — decât cu nedorite excepții.

INCHEERE

E dela sine înțeles că toate aceste sugestii și propuneri nu și-ar avea efectul dorit dacă nu vor fi aplicate pe teren. De aceea P. C. Misionari le vor expermenta pe acelea pe care le vor găsi ca mai ușor de îndeplinit.

Mai târziu și de pe șantierul duhovnicesc al lucrării se vor ivi noi metode sau lipsuri care vor trebui ținute în seamă.

Dorind spor la lucru sub aceste principii care pot fi incomplete însă absolut necesare, fraților preoți și P. C. Misionari le rămân îndatoritor și săritor grabnic în ajutor și împreună lucră-

tor pentru Sfânta noastră Biserică strămoșească, și opera ei cultural-misionară.

Consilier Referent Econ. PETRE GH. SAVIN

Dare de seamă cu privire la lucrarea de ajutorare și plasarea preoților refugiați din Basarabia și Bucovina de Nord

În organul oficial al Episcopiei Argeșului „Lumina pentru toți” anul IX. Nr. 8, August 1940, a apărut pastorală P. S. Dionisie, episcop al Cetății Albe Ismail, și conducător al eparhiei Argeșului, în care mulțumește, în calitatea de „*părinte sufletește al tuturor basarabenilor refugiați*” pentru „*dragostea, brațele deschise și ajutorul dat de autorități și întreaga populație a țării*”. fraților noștri din Basarabia și Bucovina de Nord.

Deoarece în această pastorală, nu se amintește absolut nimic despre lucrarea de ajutorare făcută din inițiativa și sub directă conducere a I. P. S. Patriarh Nicodim, și a clerului eparhiei Ungro-vlahiei, este o datorie din partea noastră ca cei care am lucrat zi de zi în comisiunea de ajutoare și plasarea refugiaților, să arătăm situația reală a acestei lucrări.

Precizăm că în ziua de 30 Iunie, adică a doua zi după răpirea Basarabiei și Bucovinei de Nord, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim, în calitate de președinte al Sfântului Sinod, de Arhiepiscop al Bucureștilor și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, a luat cel dintâiu inițiativa organizării operii de ajutorare a fraților noștri refugiați.

I. P. S. Sa a donat cel dintâiu 100.000 lei, a rânduit o comisiune care să se ocupe cu strângerea de fonduri, cu ajutorarea și cu plasarea acestor frați ai noștri oropsiți de soartă și s'a trimis tuturor parohiilor din Capitală și din cuprinsul eparhiei următoarea circulară:

1. Toate parahiile din Capitală și suburbane, sunt obligate ca în cel mult 24 de ore, să înainteze Sf. Arhiepiscopii, contra chitanță pentru „*Fondul refugiaților*”, dela 2000 de lei în sus, iar cele cu averi proprii dela 5000 lei în sus.

2. „În afară de aceasta, fiecare paroh din Capitală și suburbane ajutat de organele parohiale respective, este obligat a face colectă în natură sau în bani, dresând proces verbal, înaintând donațiile Sf. Arhiepiscopii, contra chitanță.

„Acolo unde nu există comitete de ajutorare, se vor constitui imediat, conf. art. 52 din Legea de Organizare a Bisericii și vor porni imediat la înfăptuirea acestei opere de ajutorare“.

„Parohiile urbane și rurale, în afară de Capitală și suburbane, în care se găsesc refugiați, vor organiza opera de ajutorare, pe cont propriu. Restul parohiilor vor face colecte similare, cât mai grabnic posibil, pe care le vor centraliza pe protopopiate și acestea le vor înainta de îndată Sf. Arhiepiscopii“.

3. „Pentru înfăptuirea acestor măsuri, am numit un comitet central, care va funcționa sub președinția noastră și va coordona și dirija toată această operă de ajutorare“.

Dumnezeu să binecuvânteze strădaniile și jertfele voastre ale tuturor.

ARHIEPISCOP-PATRIARH

ss. Nicodim“.

Totdeauna Înalt Prea Sfinția Sa a aprobat, ca preoții refugiați, împreună cu familiile lor, să fie găzduiți cu masă și casă, până la plasarea lor definitivă, în Internatul Teologic, Căminul Zoe Bocancea și Căminul Preoteselor.

Sub îndemnul și interesul permanent al I. P. S. Patriarh Nicodim, chiar din primele zile s'a putut strânge o sumă destul de însemnată, venindu-se imediat în ajutorul tuturor refugiaților, care s'au adresat I. P. S. Sale.

În interval de câteva zile, Comisiunea instituită de I. P. S. Patriarh Nicodim, a primit următoarele sume:

I. P. S. Patriarh Nicodim	100.000 lei
Municipiul București	200.000 „
Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor	100.000 „
Casa Clerului Ortodox Român,	350.000 „
Consiliul Central Bisericesc,	50.000 „
Biserica Domnița Bălașa București,	129.000 „

Preoțimea Capitalei și din Eparhie,

917.728 „

1.846.728 Lei

Pe lângă aceasta, mai multe parohii din Capitală, precum și protopopiatele Jud. Teleorman, au donat o mulțime de obiecte în natură pentru a fi distribuite refugiaților. De pildă: parohia Râșvan din Capitală, care n'are decât 43 familii, a strâns nenumărate obiecte de îmbrăcăminte, săpun, alimente, etc... în val. de circa 50.000 lei, deși a donat și suma de lei 12.000 în numerar.

Deasemenea parohiile: Buzești, Popa Nan, Dichiu, Lucaci, Sf. Dumitru Colentina din Capitală, precum și protoeriile I, II și III Teleorman, au adunat mai multe obiecte în natură, a căror valoare se ridică la circa 300.000 lei și care au fost împărțite refugiaților.

Pe de altă parte, mai multe parohii, în care au fost repartizați refugiații Basarabeni, sau bucovineni, au organizat pe cont propriu, opera de ajutorare locală, de care deasemenea I. P. S. Patriarh s'a interesat de aproape dând ajutoarele și îndrumările necesare.

Cu acest prilej, e bine să precizăm că Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor, în afară de cele 200.000 primite din partea Municipiului București, n'a mai primit absolut nimic dela nimeni, deși diferite instituții particulare, au adunat sume destul de însemnate pentru aceste ajutoare.

Persoanele ajutate de I. P. S. Patriarh Nicodim, se împart în următoarele categorii:

1. 118 preoți singuratici
2. 61 preoți cu soții
3. 84 „ „ „ și câte 1 copil
4. 134 „ „ „ „ câte doi copii
- 5) 61 preoți cu soții și câte 3-4 copii
- 6) 35 „ „ „ „ „ 4-6 „

În total au fost ajutați 503 preoți, care au în sarcina lor, 1146 suflete.

În același timp au fost ajutați următorii:

138 monahi
5 monahii
19 văduve de preot
28 fiice de preot
27 fii de preot

43 fii de cântăreți
 115 diverși intelectuali
 5 agricultori
 1 văduvă de agricultor
 2 văduvă de agricultor cu câte 3 copii
 1 „ „ „ „ 6 copii
 În total 418 persoane, care adunate cu cele
 de mai sus, dau un total de 821 capi de familie,
 sau pe suflete 2076, care au primit:
 Lei 1.846. 728 în bani și circa
 350. 000 în natură
 Lei 2. 196. 728 în total

Concomitent cu această lucrare de ajutoare
 I. P. S. Patriarh Nicodim a luat măsurile ne-
 cesare pentru repartizarea preoților refugiați
 după următoarele principii.

1) „Se va totaliza numărul preoților refu-
 giați și se va întocmi câte un tablou pentru
 fiecare eparhie din Bucovina și Basarabia, în
 care se va trece situația fiecărui preot refugiat.

2) Se va face repartizarea preoților refu-
 giați la celelalte eparhii din țară, în proporția
 de câte 10% la numărul existent al parohiilor
 din fiecare eparhie în prezent.

3) Detașarea și așezarea preoților refugiați
 la parohii rămâne în puterea Chiriarhului res-
 pectiv, singurul în măsură de a decide pentru
 fiecare caz în parte. Se va avea în vedere că
 aceste repartizări sunt provizorii, și numai
 ca preoți ajutători, afară de cazurile cunos-
 cute personal de Chiriarhul respectiv și con-
 form dispozițiilor Marelui Stat Major.

4) Toți preoții vor fi detașați ca preoți a-
 jutători cu bugetele și drepturile lor anteri-
 oare și prevăzute în bugetul Onor. Minister
 al Cultelor pe 1940/1941.

5) Toate cele de mai sus, vor fi puse în
 practică și comunicate Onor Minister al Cul-
 telor și tuturor eparhiilor din țară, împreună
 cu tabelele respective, numai după ce vor fi
 aprobate de către I. P. S. Patriarh“.

PREȘEDINTE † Emilian

Rezultatul acestei repartizări este următorul:

Mitropolia Ungro-Vlahiei	121 preoți
„ Moldovei	58 „
Mitropolia Olteniei	59 „
„ Ardealului	40 „

Episcopia Aradului	9 „
„ Argeșului	29 „
„ Buzăului	25 „
„ Dunării de Jos	15 „
„ Hușilor	27 „
„ Oradea Mare	12 „
„ Romanului	37 „
„ Timișoarei	38 „
„ Clujului	32 „
„ Constanței	16 „
„ Caransebeșului	16 „
Total . . .	554 preoți

Monahii la Căldurășani, la Cernica, la Neamț,
 care țin tot de Patriarhie, sunt repartizați
 peste 100 de monahi și frați.

Am ținut să redăm această scurtă prezen-
 tare, precum și în cifrele de mai sus, opera
 de ajutorare înfăptuită sub directivele I. P. S.
 Patriarh Nicodim, nu atât pentru a elogia
 această operă, atât de efectivă și promptă,
 fiindcă nu credem că este nevoie: ci pentru
 a preciza cu date, o lucrare pornită din cea
 mai curată și sinceră dragoste părintească și
 creștinească față de frații noștri refugiați și
 din dorința de a nu-i lăsa să sufere prea mult
 și de a-i asigura că mult puținul, ce ne-a mai
 rămas este și al lor.

PREȘEDINTE, † Emilian

Membri, { *Econ. Petru Gh. Savin*
Pr. I. Gafton
Pr. F. M. Gâldău

Un cuvânt înstit și un articol cuminte scris

Trăim vremuri mari și de prefaceri adânci,
 de definitivă așezare pe temelia marilor valori
 și puteri: spiritualitatea creștină ortodoxă a
 strămoșilor și dragostea de neam și țară —
 dusă și purtată până la sacrificiu și cea mai
 înaltă jertfă, *viața însăși de o eroică gene-
 rație.*

Așteptăm cu nerăbdare schimbarea omului
 asemenea cuvintelor sfintelor cărți: ca lepă-
 dându-ne de omul cel vechiu, al păcatului
 să ne îmbrăcăm în omul cel nou, în numele
 Domnului nostru Iisus Hristos.

De pe marginea prăpastiei, ne întoarcem

spe grădina înflorită a speranțelor într' o viață nouă, curată, cinstită, morală.

S'au scris diferite păreri ale multor oameni doritori de lucruri noi și trainice pentru biserică. S'au spus de ani de zile frumoase vorbe, dar parcă nici unele n'au fost consfințite prin sinceritatea cu care le-a spus D. General în mișcătorul și energicul său apel către preoți ce-l publicăm. La fel însemnăm aci, din ziarul „Cuvântul“, un cuvânt cinstit și un articol cuminte scris, de d. G. Racoveanu. E un răspuns la atâtea șoapte și atâtea amenințatoare și grabnice sugestii ce se anunță de chemați și nechemăți. Preoțimea ortodoxă română, și-l însușește pe deantregul și crede cinstit în curățenia gândului ce l-a scris, acel ce azi deține și un post de directivă, în organizația de stat a bisericii. De aceia articolul ce-l reproducem ni e cu atât mai scump cu cât în lapidare cuvinte, așterne o siguranță în sufletele aceloră dintre preoți care înțelegând valoarea morală a timpurilor, înțeleg să se dea cu tot sufletul lor pildă de muncă harnică și creatoare pentru ridicarea omului și colectivității la acea înălțime la care ne obligă suferința și jertfa sângelui vărsat pentru adevăr, dreptate și credința unui ideal, virtuți care au fost și sunt la temelia însăși a bisericii de veacuri,

Iată prețiosul articol, ce pentru noi e o dovadă nu numai de onestitate politică, dar de singurul și adevăratul răspuns ce se dă celor ce se ocupă și gândesc de raporturile dintre biserică și statul legionar creștin ce din grija și marea milă a Domnului azi conduce pentru fericirea noastră a tuturor, destinele încercatului nostru neam românesc.

*Duminea*¹

Biruința Mișcării Legionare pune, bărbătește, problema raporturilor dintre Biserică și noul Stat. Dator să organizeze viața nației în totalitatea ei, Statul legionar nu se separă de Biserică. Parte integrantă a nației, Biserica este chemată azi la lucru. Ea trebuie să or-

ganizeze viața religioasă a nației, — unitate organică și spirituală.

Chipul în care va trebui să activeze va însemna pentru ea o mândrie și un spor de prestigiu.

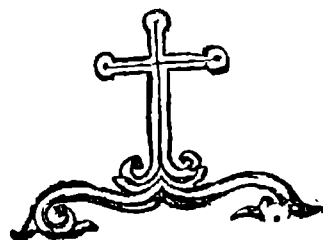
În concepția Statului național al liberalismului burghez Biserica fusese coborâtă la rolul de instrument al poliției sociale. Statul național legionar nu va face, niciodată, din Biserică instrument de poliție socială. Credincios testamentului Căpitanului, Statul legionar nu va confunda domeniile, „Linia bisericii — spune Căpitanul — este cu mii de metri deasupra noastră. Ea atinge perfecția și sublimul. Nu putem cobori această linie pentru a explica faptele noastre. Noi, prin acțiunea noastră, prin toate faptele și gândurile noastre, TINDEM către această linie, ne ridicăm spre ea, atât cât ne îngăduie greutatea păcatului cărnii și condamnarea la care am fost sortiți prin păcatul originar“.

Statul național legionar cere Bisericii să realizeze pe plan duhovnicesc ceea ce Legiunea realizează pe plan politic. El cere așadar, Bisericii muncă, fanatism, jertfă. Statul cere Bisericii îndumnezeirea credincioșilor. Biserica trebuie să meargă pe linia destinului nației.

Pentru a-i ușura sarcina, Statul va trebui să-i vină în ajutor. Firele unei cinstite tradiții, rupte de năvălitori de tot neamul, trebuesc innodate. Biserica va fi chemată la viața canonică, de la care s'a abătut.

În direcțiunea aceasta — numai în aceasta — se va îndrepta ajutorul inițial al Statului național legionar.

G. RACOVEANU

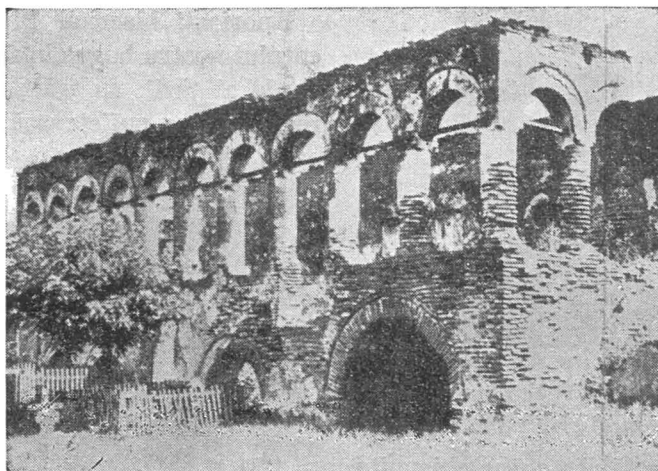

Munca pastorală și isbânda unui preot.

Așezată la răscrucea de vânturi din marginea de Răsărit a Bucureștilor, bătrâna mănăstire Plumbuita, ctitorie a cucernicului și ziditorului de altare Radu Paisie dela Argeș, a înfruntat în decursul veacurilor și viforările anilor și mâinile neputincioase ale oamenilor.

Neclintită strajă creștină la marginea orașu-

lui frământat de patimile politice ale domniilor și de ambițiile tuturor veneticilor străini de neam și de credință, aciuși pe meleagurile noastre de pofta hrăpăreață a câștigurilor nepermise, cu cât au trecut anii, vechea ctitorie monahală și domnească, s'a izolat tot mai mult în singurătatea ei, încetul cu încetul devenind un refugiu pentru buhnele pripășite printre zidu-

Palatul Domnesc dela Biserica Plumbuita, clădit de Matei Basarab între anii 1640—1647 împreună cu cetatea din jurul Sfintei Biserici, în stare de ruină, așa cum ajunsese în vremea din urmă.

rile mâncate de ploi și de vânturi.

Turlele bisericii lui Radu Paisie s'au pră-

bușit în țărână, Cula Domnească zidită de Matei

Basarab, s'a prefăcut tot mai mult în moloz,

Ruinele de ieri, refăcute în anii 1938—1940 din nou în palat frumos. Astăzi în această, istorică clădire, s'au instalat: muzeul parohial, tipografia parohială, cabinetul medical, sala de ședințe pentru catehizarea poporului etc.

chiliile cucernicilor monahi s'au transformat într'un morman de ruine.

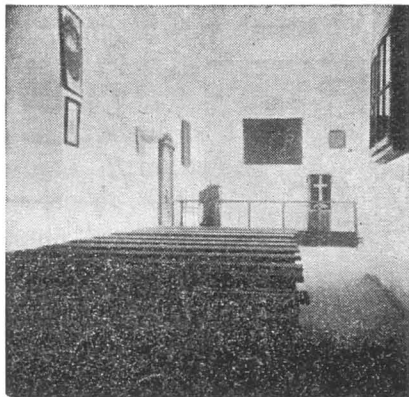
Oficial exista un paroh care trebuia să ofi-

cieze sărbătorile Sf. Liturghie și din când în când sub bolțile petecite ale bisericii se strecura și câte un credincios, chemat sub tăcerea lor,

de fiorul lăuntric al mărturisirii în dreapta credință.

Oficialitatea o uitase.

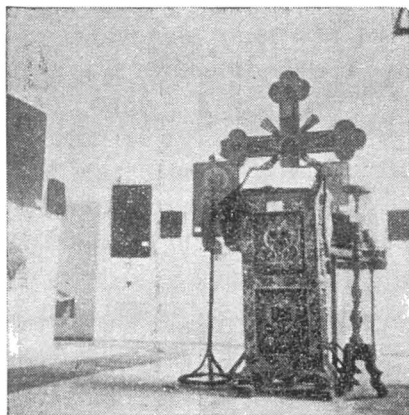
Dar scris a fost în cartea destinului acestui neam, ca din când în când, din sânul lui să răsară oameni care prin priceperea, prin munca și

Sala de ședințe din palat.

prin puterea credinței lor să răstoarne obișnuita nepăsare obștească și oficială și punând dărz umărul, să reînnoade firul istoriei cu prezentul.

Acest om s'a ivit acum șapte ani în persoana

Obiecte din muzeul parohial instalat în palat.

tânărului paroh al bisericii Plumbuita, preotul Ioan Sachelărescu.

Șapte ani de muncă grea și neostenită i-au trebuit tânărului paroh — purtător al duhului

nou de reînnoire a țării — ca din mormanul de ruine să poată face să se înalțe din nou mândre spre soare și turlele ruinate ale bisericii și clădirea masivă a vechiului Palat Domnesc.

Șapte ani de luptă grea materială, dar mai ales șapte ani de muncă grea aridă, pe ogorul spiritual al enoriașilor săi.

Astăzi, odată cu ivirea unui răsărit mai bun pentru acest neam, munca preotului Ion Sachelărescu a fost încununată de succes.

Enoriașii bisericii Plumbuita, iubitorii trecutului nostru bogat în fapte mărețe și tineretul verde al țării, au trăit momente de adevărată reconfortare sufletească.

Obiectele din atelierul tipografiei parohiale instalată în palat.

Minunea muncii și a credinței nesdruncinate, au făcut ca în decurs de șapte ani, frământați de atâtea patime, ruinele să se transforme în palate.

Solemnitatea sfințirii Culei Domnești renovate s'a transformat într'o sărbătoare națională.

România tânără, legionară, a arătat încă odată cum știe să răsplătească și amintirea eroilor acestui neam și munca depusă în folosul patriei.

Osemintele luptătorilor neînfricați ai lui Aga Matei Brâncoveanu — Matei Basarab — Domn al Țării Românești, morți în toamna târzie a anului 1632 în slujba dreaptă a Domnului lor, s'au cutremurat eri de bucurie.

La căpătâiul lor tot ce țara are mai bun, tinerețea verde a coloanelor de legionari, au străjuit preamărindu-le curajul și credința.

SFINȚIREA PALATULUI DOMNESC

După slujba religioasă, oficiată în biserica Plumbuita de către P. S. S. Emilian Antal, vicarul Sf. Patriarhiei înconjurat de un sobor de preoți: P. C. Econ, Petre Gh. Savin, consilierul referent al secției culturale a Sf. Arhiepiscopiei, P. C. Traian Vintilescu fost protoereu ș. a., a avut loc Sfințirea Palatului Domnesc al lui Ma-tei Basarab.

Prin mulțimea care a inundat ca o apă curtea

Pr. Ion Sachelarescu
Parohul Bisericii Plumbuita

interioară a Mănăstirii, printre coloanele verzi ale legionarilor, soborul de preoți s'a îndreptat, întocmai unui alai domnesc din biserică spre Cula Domnească.

În sala divanului domnesc, reconstituită după documentele epocii, soborul de preoți în frunte cu Prea Sfințitul Emilian, a oficiat un serviciu divin, răspunsurile fiind date de corul bisericii Plumbuita.

Sala divanului a fost populată până la refuz de numeroase personalități, profesori universitari, preoți, șefi de autorități și de ctitorii care au lucrat la renovarea acestui așezământ domnesc.

După terminarea serviciului divin P. S. S. Emilian a subliniat în câteva cuvinte munca

depusă de S. S. Preotul Ion Sachelărescu pe ogorul spiritual al Parohiei pentru renovarea Sfântului locaș de închinare și a bătrânului Palat Domnesc.

Emoționat de toată cinstea care i se face, cu sufletul mulțumit că munca inaugurată de S. Sa a început să dea roade, Părintele Ion Sachelărescu, a făcut o scurtă dare de seamă asupra activității depuse de comitetul parohial pentru reconstituirea Palatului Domnesc.

Printre altele a arătat că, ajutat de cetățenii parohiei, făcând lucrările în regie, a reușit să economisească mulți bani față de devizul întocmit de Comisia Monumentelor Istorice.

Sfinția Sa a arătat că deși devizul spunea că trebuie să cheltuiască un milion și patru sute de mii lei, cu strădaniile depuse s'au cheltuit numai cinci sute de mii lei, făcându-se și unele lucrări care nu intrau în deviz.

La sfârșit, săracilor din cartier li s'au dat un praznic, iar asistența a vizitat muzeul etnografic și de artă religioasă, instalat în Palatul Domnesc, precum și tipografia de cărți bisericești.

Corul legionarilor a cântat «Ștefan Vodă» și «Sfântă Tinerețe Legionară».

La ora 2 solemnitatea a luat sfârșit într-o caldă și înălțătoare atmosferă națională.

«Cuvântul»

Dare de seamă asupra activității Parohiei Adormirea Maicii Domnului din Dragoslavele-Muscel pe luna Septembrie 1940

Duminică 1. Septembrie

În cadrul șezătorii religioase de la biserica „Înălțarea” din Dragoslavele la orele 3. d. m. s'a predicat despre:

„Faptele rele, indiferența și nepăsarea unor creștini, hrănesc rătăcirea sectarilor”.

La orele 5,30 toată asistența a mers spre școală, unde printr-o slujbă bisericească, s'a făcut inaugurarea Casei de sfaturi a căminului cultural amenajată de paroh unde s'a vorbit „Despre nevoile sătenilor, ce se pot preîntâmpina sau micșora prin împlinirea rostului acestei nouă lumini, aprinsă între școală și Biserică”

În ambele locuri, au participat circa 70 persoane

Duminică 8 Septembrie

La cercul misionar Rucăr, s'a predicat despre: „*Hotărârea sinceră și deplină de a urma lui Christos*“ Au participat circa 150 persoane.

Duminică 15 Septembrie

În Biserica parohială „Adormirea“ a avut loc o șezătoare religioasă între orele 3,30 și 5,30 d. m., cu următorul program: Slujba ceasului al IX-lea.

„*Veniți creștini la rugăciune*“ — cântare în comun. Rugăciunea: „*Celace în toată vremea*“. *Sfânta cruce, este calea ce duce la cer* „lec-tură de Pr. I. Pârvu. Doamne, ce comoară scumpă — cântare în comun. *Despre sfânta Cruce*, predică rostită de Pr. I. Răuțescu. Au participat 76 persoane.

Duminică 22 Septembrie

S'a predicat la biserica „Înălțarea“ din Dragoslavele, la orele 3 d. m. dspre „*Suferința izbăvitoare*“.

Au participat 70 persoane.

Duminică 29 Septembrie

În biserica „Adormirea Maicii Domnului“ din Dragoslavele, a avut loc o șezătoare religioasă între orele 3-5 după masă, cu următorul program: Slujba ceasului al IX-lea.

Vieața sf. Grigore Armeanul — lectură de Pr. I. Pârvu. Blândul Păstor — cântare în comun.

„*Pedicile milosteniei*“ predică rostită de Pr. I. Răuțescu Judecata din urmă — cântare în comun „*răirea Creștină în noua vieată de stat a României*“ cuvântare de Pr. I. Pârvu. Au participat 78 persoane.

Luni 30 Septembrie

S'a reparat drumul „Valea Caselor“ cu un grup de 18 muncitori și studenți din sat, împlinind porunca Mântuitorului, rostită prin Evanghelia Duminicii a XIX-a după Rusalii:

„*Faceți bine, nimic nădăjduind*“...

După sfeșanie, s'a spus vrednicilor inițiatori că împlinesc astfel o poruncă dumne-

zeiască folositoare sufletelor lor și tuturor sătenilor, cari de azi înainte nu vor mai strica roțile carelor, nici vor mai rupe picioarele nevinovatelor animale aci în drumul surpat.

Și lucrul s'a continuat cu entuziasm.

Pe lângă nespusa mulțumire ce au avut-o la isprăvirea lucrului de 5 ore — mulțumire mai sporită decât altădată când la nivelarea cimitirului, alinierea Crucilor, etc. munceau de unul singur — de data aceasta rezultatul a fost dublu, căci fapta noastră a găsit mare ecou în sufletul femeii sectare Maria Tătăruș care venind la fața locului, a'nceput în gura mare să dea slavă lui Dumnezeu, că a trăit să vadă asemenea aplicare a Evangheliei.

Acestă faptă, face parte din metoda de lucru a preotului, pentru convingerea sectarilor și a indiferențelor. ce dă rezultate mult mai bune, decât cele scontate prin șezători, care se țin de altfel în parohie de 3 ani.

Metoda s'ar numi *activismul creștin*.

Tot în cursul acestei săptămâni, cu un mănunchi de creștini, s'a luat pe ascuns hotărârea de a procura zilnic lapte unei femei cu bărbat concentrat și doi copii mici bolnavi.

Pe viitor, asemenea fapte se vor îndeplini cu regularitate săptămânală și vor fi comunicate la timp, adică la finele lunii.

Preot paroh Ioan Pârvu

In Dragoslavele — Muscel: în slujbă adevărată

Începând cu 1 Septembrie, începutul anului bisericesc, parohul parohiei Dragoslavele a înțeles că trebuie să-și înceapă apostolatul în slujba cea adevărată.

A deschis în această Duminică la ora 5 în sala neîncăpătoare a școlii după slujba religioasă de sfințirea lucrului ședințele căminului cultural, după ce mai înainte vorbesc în biserica creștinilor adunați în cadrul șezătorilor religioase Duminicale.

Iată un program model de cum se ține o șezătoare religioasă în biserică în parohia Rucăr. Slujba ceasului IX. Veniți creștini la rugăciune (cântare în comun). Rugăciunea: Cea ce în toată vremea. Sfânta cruce este

calea ce duce la cer „lectură de Pr. I. Pârvu. Doamne, ce comoară scumpă (cântare în comun). Despre sf. Cruce — predică rostită de Pr. I. Răuțescu. Înaintea ta Iisuse iubit, (cântare în comun) Au participat 76 de persoane.

La fel — alt program, în Duminică 22 Septembrie în biserica din Dragoslave. Participă 70 persoane. Duminică 29 Sept. La fel. La program, participă 78 persoane.

Sfințirea bisericii din Petrești-Vlașca

Biserica din Petrești s'a ridicat pe locul și temelia unei vechi biserici ctitoricești, ridicată în anul 1841, de către Luxandra Mavrodinoia. Urmașii familiei ctitoare, Emil Petrescu și fiul său Constantin Petrescu, după ce biserica veche s'a ruinat și a fost închisă în anul 1927, au luat inițiativa ridicării unei noi biserici, a cărei temelie s'a pus și sfințit la 30 Iulie 1934.

Dragostea credincioșilor față de biserica lor, a făcut să-și înfrățească satului contribuția lor cu a familiei ctitoricești, contribuind cu suma de trei sute mii lei și mâna de lucru, la care s'au adăugat 60 mii lei din prețul vetrelor răscumpărate din islazul comunal, alte 30 de mii dela Prefectura de Vlașca și 20 mii dela Rezidența ținutului Bucegi. Restul, socotind după devizul inițial de 1.270.000 lei, a fost acoperit de către d. Emil Petrescu, până la moartea sa, întâmplată în anul 1938, iar după aceea de către fiul său d. Constantin Petrescu. Pe lângă cheltuială de zidire Petrescu a făcut și următoarele danii: patru icoane împărătești, îmbrăcate în argint, 2 sfeșnice împărătești, 4 sfeșnice de fer forjat, jețurile arhieresc și regesc, iconostasul, stranele cântăreților, toate lucrate din lemn de stejar, argintarea sfintelor vase și a candelor, mai multe covoare, un clopot în valoare de 30 mii lei și uluca din fața bisericii. Alți donatori au mai fost: d. ing. N. Brătescu din București, un policandru, d-na

și d. Dr. C. Brătescu, acoperămintele sfintei mese și a iconostasului și d-rea, d-na și d. Brătescu 2 m³ scândură cu bulumaci pentru împrejmuire și a doua față de masă dela prestol, d-na și d. Niță Stoica sfânta evanghelie și d. I. Ghideanu steagul, etc.

Biserica este pictată reușit de către pictorul Nicolae Colonițui. Cu toate că nu este prea mare, având curte largă în jur și fiind retrasă dela șosea, îi iese foarte bine în relief înfățișarea frumoasă.

Ostenitor, neobosit pe lângă toți, a fost preotul paroh Gh. A. Pojescu.

Târnosirea s'a săvârșit în ziua de Duminică 29 Sept. a. c. de către P. S. Arhiepiscopul Emilian Târgovișteanu înconjurat de un sobor de preoți în frunte cu protoereul județului Vlașca din com. Clejani.

Slujba vecerniei și litiei de seara s'a făcut cu un număr mai restrâns de preoți în biserica plină de credincioși. A doua zi lumea n'a încăput în biserică. Vremea frumoasă a favorizat desfășurarea târnosirii cu tot fastul cuvenit. D. Constantin Petrescu, ctitorul principal, dela casa sa până la biserică — traversând satul — a dus pe P. Sfințitul Arhiepiscop, cu un faieton cu cinci cai, așa după cum erau duși vlădiciei alte dăți.

Între cei ce au asistat la slujba târnosirii, pe lângă popor și fruntașii lor, au fost preotul Al. Miulescu, notari și primari. Din partea familiei ctitoricești au fost d-nele Gr. Filipescu, Principesa C. Soutzu, Baroneza Reinech, Popovici și Brătianu, col. Crângureanu și Brătianu, Butculescu, d-șoarele dr. Popovici și Vlad Brătianu, d. Alexandru Geani, apoi preotesele preoților cari au slujit în sobor, mulți învățători, învățătoare și un grup de legionari.

La sfârșitul liturghiei P. Sf. Sa Arhiepiscopul Emilian a rostit un cuvânt de învățătură legat de evanghelia zilei și aplicat faptei creștinești a zidirii bisericii, relevând meritele ctitorului, care prin dania sa atât de însemnată a reînnoit vechea tradiție, când boerii zideau locașuri de închinare. Înainte de a încheia în numele Înalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim a înmănat d-lui C. Petrescu diploma de ctitor, transmitându-i binecuvântarea I. P. Sfin-

titului, urări de sănătate și răsplată din partea lui Dumnezeu.

Preotul paroh Gh. A. Pojescu a citit apoi o dare de seamă, făcând istoricul bisericii și citind numele donatorilor.

P. C. Pr. protopop Gh. Rădoi a încheiat cu-vântările cu un cuvânt de mulțumire pentru slujitori și donatori.

A urmat o masă comună la d. C. Petrescu pentru o seamă de invitați și alta la școală pentru ceilalți oaspeți.

Politica și religia

Sub titlul Religia în politică, s'a ținut la Radio o foarte documentată și sincer spusă conferință, fixând atitudinea religiei față de lupta politică, de către d. Prof. Ion G. Savin.

Am notat spre a reda și noi câteva lapidare caracterizări asupra acestei interesante și actuale probleme de mare însemnătate pentru biserică: „Dacă a fost o rezervă a bisericii față de lupta politică, motivul” a fost politica însăși. Adică felul cum se face și cum s'a făcut la noi politica: luptă fraticidă pentru stăpânirea bunurilor statului în folosul partidelor și în detrimentul neamului. Pentru acest fel de politică e cu totul îndreptățit strigătul bisericii și al iubitorilor ei: „nu târâți religia în lupta politică. Dar nu aceasta e politica.

Cea mai nobilă dintre indeletnicirile omenesci politica este grija de interesele comune ale obștei, ale cetății ale polis-ului. De aceea Plato o rezerva filosofilor iar Roma și Atena aristocraților, adică celor mai buni și prin aceasta și cei mai nobili dintre cetățenii ei. A te dăruia obștei, a pune interesul comunității deasupra propriilor tale interese a face din fericirea obștească mobilul și prilejul propriei tale fericiri e a face politică în adevăratul înțeles al cuvântului. Mai este atunci între acest fel de a fi al politicii și între religie vre-o disonanță? Evident că nu. Deși anumite glasuri țin să răspundă și acum *da*. Religia și politica nu pot și nu trebuie să-și încrucișeze drumurile.

Căci chiar dacă politica și-ar urma întrutotul ținta ei ei idială, menirea ei este alta

decât a religiei. Ea urmărește fericirea omului de aici. Religia pe cea de dincolo.

Ținta politicii este în veac, cea a religiei peste veac. Politica urmărește și poate da în cea mai nobilă și cea mai pură formă a ei, *fericirea*, religia urmărește și trebuie să ne dea, „: *mântuirea*. Și mai departe; Soluția cea dreaptă și eroică erea purificarea prin reîncreștinarea a luptei politice. Ceia ce s'a și făcut prin biruința deplină a naționalismului creștin din România Legionară de astăzi.

Biserica noastră străbună poate fi astăzi împăcată: Hristos e iarăși la cârma destinelor noastre, în veac și peste veac. Restituită adevăratei ei meniri, lupta politică a redevenit jertfă pentru neam și jertfă de credință. Acestei politici biserica noastră și suitorii ei, nu-i poate refuza adeziunea și nici încrederea. Dar dacă astăzi, în țară se slujește în acelaș duh al lui Hristos, la ambele altare, la cel al neamului și la cel al bisericii, preoțimea poate rămâne și trebuie să rămână numai la altarul ei: *cel al bisericii*.

Politica, chiar în haina ei curată și purificată a naționalismului biruitor, nu are loc în preajma altarelor. Sub duhul lui Hristos și pentru biruința lui în viața obștească, luptă astăzi oamenii politici ai țării: *laicii*. Cei ai bisericii, străjuind altarele să se roage ca biruința lui Hristos în obșteasca cârmuire a neamului să fie *deapurarea* și cea ce a fost *să nu mai revină niciodată*“...

Articolul întreg, suntem informați va apare în Biserica Otodoxă Română pe Octombrie a. c.

Magazinel de obiecte bisericești a Sf. Arhiepiscopii

Mitropolia Ungro-Vlahiei, Arhiepiscopia Bucureștilor, a deschis un magazin de obiecte bisericești, bine aprovizionat cu toate cele necesare cultului nostru bisericesc ortodox, situat în clădirea Mănăstirii Căldărușani din Piața Sf. Ștefan No. 8 București.

Sfânta Arhiepiscopie a luat măsuri pentru combaterea speculei cu obiecte de cult, aprovizionând magazinul său cu obiecte bune și eftine. Astfel se găsesc în magazin gata: Veșminte preoțești complete confecționate

din stofe cu fir streine și indigene. Argintărie : potire, discuri, cruci, sfeșnice și candelă de toate mărimile, cădelnițe, lingurițe, miruitoare și icoane îmbrăcate în metal, alpaca și argint toate mărimile și cu rame ; diferite modele de policandre și sfeșnice mari de alamă masivă și clopote fine.

Picturile bine executate : steaguri, epitafe pe pânză, icoane pictate pe lemn și placaj praznicare și cu toți sfinții precum și cruci de lemn pictate pentru Sf. Altar.

Sf. Arhiepiscopie a izbutit prin magazinul său să înlăture orice concurență vânzând toate obiectele bisericesti sub prețul pieței cu 20—35%. De aceea P. C. Preoți și binecredincioșii creștini n'au nevoie să mai umble prin magazinele streine și să se lase duși în eroare și să fie speculați.

Mărfurile magazinului sunt garantate iar serviciul este prompt și foarte corect. Comenzile se pot face și prin ramburs comandându-se printr'o carte poștală.

Magazinul funcționează sub controlul și conducerea secției economice a Sf. Arhiepiscopiei a Bucureștilor.

Punerea pietrei fundamentale a bisericii „Sf. Vineri-Nouă“

Duminică 20 Oct. a. c., la ora 11, dimineața, cu rost solemn, impresionant, s'a pus piatra de temelie a lăcașului de închinare «Sfânta Vineri-Nouă», în b-dul Basarab 159, înlocuind Biserica cu acelaș nume, expropiată și dărâmată pentru utilitatea publică de căile ferate.

Comitetul de construcție are în frunte pe d. col. Al. Dobrotescu primarul Sect. IV Verde și pe Sfinția Sa preotul paroh I. M. Popescu.

Serviciul religios a fost oficiat de un sobor de preoți, având în frunte pe P. S. arhierul Veniamin Pocitan-Ploșteanu vicarul Patriarhiei, pr. Econom Const. Moisiu, consilier referent, și preoții C. Moise, Gr. Cernăianu, I. M. Popescu, parohul Bisericii.

Răspunsurile au fost date de corul bisericii Sf. Vineri-Nouă, condus de d. Constantin Nițescu.

După sfințirea apei și a crucii, așezată piatră

de temelie la sfântul Altar, S. S. preotul paroh I. M. Popescu a citit actul de temelie, care s'a zidit cu piatra fundamentală, apoi, adresându-se asistenței cucernice a spus:

«Poporul drept credincios din parohia Sf. Vineri-Nouă, dimpreună cu preoții săi numără azi pe cea mai aleasă dintre toate zilele vieții lor.

Cinstirea ce ni se face prin venirea atâtor oameni de seamă drept credincioși ne umple sufletul de nădejde și înmulțește puterile noastre la lucrul început.

Atunci, când nimeni nu mai socotea cu puțință înălțarea Bisericii noastre, în aceste vremuri frământate de griji și de dureri, Cel Atot Puternic a întărit mâna noastră slabă și ne-a îndemnat cu hotărîre la lucru.

V'am chemat astăzi să vă spunem că Biserica noastră a răsărit în aceste zile din plămada grijilor și dorului de neamul pe care strămoșii noștri — la adăpostul altarelor și cu ocrotire de sus — ni l-au păstrat.

Pentru aceasta cerem Celui Atot Puternic, în acest ceas, să ne ajute tuturor: nouă, spre desăvârșirea lucrului sfânt pe care l-am început, iar domniile voastre să conduceți la bun liman destinele Neamului.

«Așa să ne ajute Dumnezeu».

CUVÂNTAREA P. S. ARHIERUL POCITAN

P. S. arhierul Veniamin Pocitan Ploșteanu vicarul Sfintei Patriarhii, arată că a venit cu bucurie să îplinească lipsa dela această faptă însemnată a I. P. S. Patriarhului, care lipsește din Capitală.

Avem pentru Cuvioasa Paraschiva (Sfânta Vineri), ale cărei moaște se găsesc în Sfânta Mitropolie a Moldovei, o nețărnută dragoste.

Această temelie se așează în vremuri grele. Cu toate păcatele noastre, Dumnezeu nu ne-a părăsit. Căci ne-a trimis, la cârma Statului, un bărbat providențial în fruntea sfintei tinereți legionare, care luptă prin cinste, dreptate și jertfă pentru ridicarea Țării și Neamului.

Această tinerețe a dat atâtea dovezi prin martirii pe cari i-a jertfit și va da Țării fața ce i se cuvine.

După acestea, actul de temelie a fost semnat de ctitori și demnitarii prezenți, apoi a fost zidit, împreună cu piatra de temelie.

O frumoasă manifestație la Ploești

La biserica Sfânta Ecaterina din Ploești s'a făcut cu o deosebită solemnitate sfințirea unui clopot în greutate de 600 kg. și a unui rând de veștinte dăruite bisericei de d. Tițulescu din acest oraș.

După sfânta liturghie s'a săvârșit sfințirea apei de preoții: Const. A. Popescu, Alexandru Scărlătescu, I. Mareș-Valea Teacnului-Buzău, în frunte cu pr. Const. M. Petre protoereul Municipiului Ploești. Răspunsurile au fost date de membrii Frăției Sfânta Ecaterina.

x. D. G. Tițulescu și xx Protoereul Const. Petre în mijlocul clerului și enoriașilor.

Pr. *Alexandru Scărlătescu* a spus că dania acestui clopot și a unui rând de veștinte arată convingerea creștină și importanța pe care d. Gh. Tițulescu o dă înfrumusețării sfântului locaș.

În vremurile acestea turburi d-sa a dat dovadă că spiritualitatea vieții sociale și naționale se poate face numai prin biserică și pentru aceasta suntem datori să împodobim și să înzestram cât mai frumos și mai îndesulător biserica pentruca astfel să poată impune respect și admirație credincioșilor.

Pr. *Const. M. Petre* protoereu, a afirmat că aducând la cunoștință sfintei Mitropolii frumosul gest creștinesc al d-lui Gh. Tițulescu.

Înalt P. S. Patriarh Nicodim a binevoit să acorde acestui distins fiu al bisericei diplomă de donator, pe care în numele Î. P. S. Patriarh i-o încredințează, transmițându-i și arhieresti binecuvântări. P. C. Sa a făcut frumoase aprecieri asupra convingerilor creștine care au determinat pe d. Gh. Tițulescu să facă această danie, scoțând în relief metoda de lucrare duhovnicească a preotului Alexandru Scărlătescu care a știut să descopere sufletul cald al acestui donator și să-l determine pentru săvârșirea acestei frumoase manifestări creștine.

D. Gh. Tițulescu a spus că darul făcut se datorește credinței pe care întotdeauna a

a avut-o în Dumnezeu, credință insuflată de evlavioșii săi părinți.

Solemnitatea s'a terminat în cea mai frumoasă atmosferă creștină.

ASISTENT

Fapte misionare în parohia Ferentari

Duminică 22 Septemvrie, la ora 5 p. m., a avut loc într-o impresionantă slujbă religioasă așezarea unei cruci de marmoră neagră, la locul unde s'a așezat mai înainte o icoană în cinstea Maicii Fiului lui Dumnezeu, a Prea Curatei Fecioare Maria, în latura extremă a parohiei Ferentari, acolo unde începe a se întinde câmpul deschis din jurul Bucureștilor.

În mijlocul unei mulțimi de peste 1.000 de suflete alcătuită din creștini sârmani, meseriași, slujbași modești sau și muncitori manuali, unii cu copiii în brațe sau și cu ei de mână, părintele Dr. Traian C. Costea, Protoiereul Circ. II Capitală, a săvârșit Sf. Slujbă în sobor cu P. C. Preoți: C. Rădulescu, dela biserica Ferentari, N. Stoicescu dela Biserica Belu, și M. Vișoiu dela biserica Sf. Dumitru-Parcul Rahova.

La sfârșit a cuvânat P. C. Protoiereu despre «*Grainul Sfintei cruci*». P. C. Sa a lămurit documentat și convingător cuvintele Sfântului Apostol Pavel spuse Galatenilor: «Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos...» (Cap. VI, v. 14).

După cum marinarii au nevoie de busolă, când călătoresc pe întinsul apelor, tot astfel creștinul are nevoie de o busolă, ca să poată cunoaște punctele cardinale și să se orienteze în viața morală.

Precum busola are un ac magnetic, care arată direcția spre care trebuie să meargă vaporul, tot așa și busola sufletului are acul său magnetic, care ne arată drumul pe care trebuie să-l parcurgem în viață. Această busolă morală este crucea, al cărui grai, Mântuitorul Hristos ni-l arată prin cuvintele: «Cel ce vrea să vină după mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze Mie». (Marcu VIII, 34). A lua crucea Domnului însemnează a răbda pentru adevăr și a suferi pentru dreptate. A lua crucea Mântuitorului însemnează a îndura cu bărbăție și seninătate, dar cu deplină credință în Dumne-

zeu toate nenorocirile ce vin asupra noastră, jertfindu-ne chiar și viața, așa precum Divinul Învățător și-a jertfit-o. Iată pentru ce Sf. Apostol Pavel nu se lăuda cu altceva, decât cu crucea Domnului nostru Iisus Hristos.

După cuvântarea P. C. Protoiereu a luat cuvântul d-l Gh. Lungulescu, conferențiar al Casei Școalelor și redactor al ziarului «Universul», unul din ctitorii piosului loc de rugăciune, care a arătat istoricul ridicării crucilor în acel loc.

La sfârșit au îngenunchiat cu toții, cler și popor, și au plecat fiecare apoi întru ale sale.

În fiecare zi, dar mai ales în fiecare Duminică, la cruci, este un adevărat pelerinaj, unde merge populațiunea din împrejurimi pentru reculegere spirituală.

Intoarcerea la credință

Fapte misionare în parohia Parcul Rahova.

Duminică 29 Septemvrie, în parohia Sf. Dumitru — Parcul — Rahova cartier periferic — s'a săvârșit taina ungerii cu Sfântul și Marele Mir asupra unei mame și asupra ficei sale, care au fost salvate din mrejele sectei baptiste. Soțul, care deasemenea a fost convertit la ortodoxism, n'a fost de față, fiind concentrat. Lepădările și întreaga taină creștină au fost săvârșite de un sobor de preoți alcătuit din P. C. Protoiereu Dr. Traian C. Costea, Preot Moise Vișoiu și Preot Diomid Levițchi.

După părintele Vișoiu, parohul respectiv, care a arătat cu duh misionar cum a reușit să întoarcă la credința străbună pe nouile convertite, a luat cuvântul P. C. Protoiereu, care a vorbit despre «*Unitatea neamului prin ortodoxismul românesc*».

Înainte de a intra în subiect, P. C. Sa în numele I. P. S. Patriarh D. D. Nicodim, a adus înalta binecuvântare arhierească, credincioșilor adunați în număr aproape neîncăpător în biserică manifestându-și în același timp bucuria ce o simte, că în loc să-și macine sănătatea prin diferite localuri de risipă, creștinii din partea locului au înțeles, că Duminica, atât înainte cât și după masă, să se adune în Casa lui Dumnezeu, ca să-și întărească sufletele.

P. C. Sa a afirmat apoi, că nu putem vorbi de

unitatea neamului în raport cu ortodoxismul românesc, fără să amintim de rolul ierarhiei bisericești în această privință. Mitropolii, episcopii, smeriții călugări, ori umilii preoți de mir, au dat neamului românesc în trecut, aproape toată învățătura, l-au înzestrat cu o limbă unică, cu o literatură sfântă, cu o artă proprie și a sprîjinit statul, contribuind neconștient la unitatea lui sufletească.

Ștefan cel Mare a zidit cea dintâiu, mănăstire la Vad lângă Cluj, și fostau trimiși acolo, rînd pe rînd, episcopi hirotoniți de mitropolitul Moldovei și recomandați cu scrisori domnești către stăpînii Ardealului.

Radu cel Mare, Domnul Țării Românești, a înființat episcopia Geogiului, așezând episcopi români hirotoniți în Muntenia, cari alimentau neîncetat cu cărți și cu știri pe frații de sub stăpînire streină. Episcopiile acestea au fost adevărate cetăți spirituale, care au contribuit la apărarea și unitatea neamului prin Biserică.

Așa se explică răspunsul dat de Patriarhul Ciril Lucaris principelui ardelean Gavriil Bethlen, când acesta din urmă cerea învoirea ca Românii ardeleni să treacă la calvinism, cel dintâiu arătînd, că această încercare ar rămîne fără rezultate, deoarece Românii din Ardeal cu cei din Muntenia și Moldova sunt în legături de sânge și frăție, care nu se pot schimba. Frăția era desigur întreținută și cultivată de ortodoxie.

Cu toate asupririle și încercările de a-i destrăma sufletește și de a-i atrage la reforma protestantă, cu toate sectele ce au urmat din aceasta, fiii neamului românesc de pretutindeni au rămas credincioși și solidari prin credința ortodoxă, pentru că au avut preoți, care au suferit cu ei împreună. Ortodoxia a fortificat rezistența națională, iar temnițele, suferințele și chinurile au făcut pe ortodoksi să știe și mai bine, că ei sunt Români și că Români trebuie să moară.

Românismul Mitropolitului Veniamin Costache, al lui Popa Șapcă în revoluția dela 1848, al preoților din timpul lui Avram Iancu, precum și al preoților din Vechiul Regat în războiul pentru întregirea neamului, este adînc grăitor.

Sectele religioase divizează tăria și unitatea de credință a poporului nostru, sunt contra jurămîntului și a serviciului militar, constituind astfel un pericol național și de Stat. Integritatea

de credință este piatra de bază, pe care trebuie a se clădi viitorul neamului nostru.

După aceasta s'a dat nouilor convertiți o icoană mare, o candelă și una sticlă de untdelemn, câteva volume din Viețile Sfinților și după înțonarea unei cântări religioase, solemnitatea religioasă a luat sfârșit.

Asistent.

O problemă importantă: conducerea Oficiului parohial

Chestiunea parohiatului sau a conducerii Oficiului Parohial, este o problemă cât se poate de importantă pentru slujitorii altarului.

Nu vorbesc, firește, de bisericile deservite de un singur preot, unde problema aceasta nici nu se pune, ci de bisericile deservite de mai mulți preoți, egali în grad și ca atare deopotrivă de competenți în a conduce parohie.

O lungă experiență, însă, de peste 15 ani în administrația superioară bisericească mi-a întărit convingerea, că cea mai de seamă pricină care duce la desbinare între slujitorii aceleiași biserici este chestiunea conducerii Oficiului parohial. Și anume faptul, că unii dintre frații preoți parohi privesc pe tovarășii lor de sacerdotiu, neparohi, ca pe niște subalterni, făcîndu-le fel de fel de șicanii — mai ales când locuiesc în aceeași curte sau imobil — și nevoind să-i consulte în măsurile de ordin gospodăresc, pastoral sau administrativ pe care le iau, socotindu-se un fel de «tabu» în această materie, de vreme ce au conducerea Oficiului parohial.

S'ar mai adăuga la aceasta apoi și termenul, absolut impropriu, cu care sunt numiți preoții neparohi, când li se spune preoți «ajutători», termen care nu se mai întâlnește la alte instituții similare, între elementele de aceeași cultură și pregătire profesională, cum ar fi, spre exemplu, în învățămînt, unde institutorii sau profesorii aceleiași școli nu se numesc ajutătorii directorului ci colegii lui.

Și numirea aceasta apare cu atît mai nepotrivită — dacă nu chiar jignitoare — cu cît, foarte deseori, sunt transferați în aceste posturi de «ajutători» preoți cu un trecut pastoral și o activitate culturală și administrativă — criterii de selectare la transferări — superioare parohilor pe care îi găsesc și pe care împrejurări mai prielnice i-au pus dela început în situația

de a fi preoți direct la orașe și numai ca atare parohi.

Este apoi o părere cu totul greșită aceea, că un preot, odată ce a fost numit paroh, devine inamovibil în conducerea oficiului parohial și ca atare își poate îngădui ori ce nesocotință față de tovarășii săi de sacerdoțiu, bazându-se pe certitudinea că aceștia nu vor putea deveni niciodată parohi, ca să mai aibă teama unei reciprocități de tratament.

E greșită această părere, fiindcă nu are nici bază legală și nici nu e conformă cu realitățile și nevoile pastorale, pururea în devenire, din parohii.

Nu are bază legală, întrucât prin art. 33 din Statutul de organizare al bisericii ortodoxe române se stabilește, că la bisericile cu mai mulți preoți, Chiriarhul respectiv poate da delegație de paroh ori cui voește dintre preoții bisericii, fără ca această prerogativă să fie restrânsă, în cazul când chiriarhul hotărăște ridicarea acestei delegații. Că așa este o dovedește jurisprudența Curții de Apel din București (Secția V-a Dec. 204 din 20 Mai 1935. Repertoriul de jurisprudență administrativă 1935, Col. 2414 Nr. 39), care a avut să judece un asemenea caz și care stabilește, că: «Însărcinarea de paroh fiind o delegațiune de încredere a autorității titulare, revocabilă ad nutum, parohul nu are acțiune în contenciosul administrativ în caz de retragerea acestei însărcinări, legea neînțelegând să-i acorde stabilitatea de cât în funcțiunea de preot».

Iată, prinurmă, motivarea juridică în speța ce ne preocupă și care întărește arătările noastre de mai sus.

Dar în afară de partea juridică a chestiunii, am spus că inamovibilitatea în materie de conducere parohială, nu e conformă nici cu nevoile sufletești și sociale, pururea în devenire, din parohii, care cer o cât mai variată aplicare de metodă și de aceea e o necesitate de înaltă pedagogie evanghelică și pastorală, ca fiecare dintre slujitorii aceleiași biserici să fie puși în situația de a-și arăta destoinicia lor. Lucrul unuia se constituie un stimul și un punct de plecare pentru celălalt. Toate energiile, experiențele și destoiniciile trebuiesc folosite, iar la aceasta nu se poate ajunge decât *printr'o rotație în con-*

ducerea oficiului parohial.

E adevărat, că art. 4 al. d. din Regulamentul de procedură al Instanțelor Disciplinare și Judecătorești, indică, printre pedepsele ce se aplică slujitorilor altarului și ridicarea dreptului de a conduce oficiul parohial. Aceasta nu constituie însă o respingere a temei ce ne-am propus a susține, fiindcă dacă, în unele cazuri — mai ales când e vorba de bisericile deservite de un singur preot — ridicarea dreptului de a conduce parohia, poate constitui o pedeapsă, în cazul de față măsura se ia din înalte considerațiuni pastorale, iar prin introducerea rotației fostul paroh nu va fi exclus dela conducerea viitoare a parohiei, el revenind după ce își vor face rândul și ceilalți tovarăși de sacerdoțiu.

De aceea, în legătură cu cele de mai sus, ne îngăduim, cu tot respectul, să sugerăm înaltelor foruri bisericești ideea, dacă n'ar fi bine, ca:

a) La bisericile cu mai mulți preoți, conducerea parohială să se încredințeze fiecărui preot deservent, *prin rotație*.

b) Termenul conducerii parohiale să fie de un an pentru gestiunile obișnuite, iar pentru cazuri când se construiesc imobile parohiale, să se prelungească până la terminarea lor — spre a fi un singur gestionar — în nici un caz însă să nu treacă peste 2 ani.

c) Să se suprimе calificativul pejorativ de «*preot ajutător*», înlocuindu-l prin acela de preot al II-lea, III-lea, etc.

În felul acesta cred că, din punct de vedere al armoniei colegiale, s'ar ajunge la o mare destindere între slujitorii aceleiași biserici ci — măcar de teama reciprocității, dacă nu din imperativul categoric al *dragostei* evanghelice, care: «este plină de bunătate, nu pismuește, nu se umple de mândrie, nu uită ce datorește altora, nu se mânia, toate le crede, în toate nădejde are și nu cade niciodată». (1 Cor. 13. 4-8). — iar din punct de vedere bisericesc s'ar câștiga foarte mult prin aceea că, un preot odată ajuns paroh, se va strădui să desvolte o intensă activitate pastorală, nu numai din datorie sacerdotală, dar și pentru a-și putea justifica viitoarea pretenție de a mai conduce oficiul parohial.

Preot Iconom I. DARVARESCU

BUCUREȘTI

DIN ȚARĂ

Apelul conducătorului statului d. General Antonescu către slujitorii altarelor

D. general Antonescu, Conducătorul Statului a adresat următorul Apel către slujitorii tuturor altarelor românești:

Pe plan social, la temelia Statului stă familia.

Pe plan spiritual așez credința.

Am spus-o aceasta în scrisoarea răspuns ce mi-am îngăduit să trimit I. P. S. S. Patriarhul, în calitatea mea de conducător responsabil de noua îndrumare a destinului neamului, în aceste grele clipe ale istoriei lui.

Găsesc de datoria mea să mă întorc cu fața și către voi, nu pentru a mă amesteca în atribuțiile conducătorilor voștri firești, ci pentru a-mi îndeplini față de voi și de Țară îndatoririle mele de armonizator al activității și al îndatoririlor tuturor în cadrul Statului. Numai în cadrul acestei concepții, vin în mijlocul vostru și cu dragoste de prim credincios vă spun că:

Biserica lui Hristos nu înseamnă numai ziduri, icoane, coruri, lumânări, clopote, slujbă.

Ea este dragoste, jertfă, milostenie, trudă, curățenie sufletească.

Oriunde trăește un suflet curat, acolo este un altar al dumnezeirii.

Pentru ca biserica și toate podoabele ei să primească cu adevărat harul ceresc, dacă vreți să adăpostească cu folos pe cei ce înalță rugăciuni, să-i facă să caute sprijin, și genunchii lor odată ridicați dela pământ, să-i poarte mai încrezători ca înainte, dați voi întâi Bisericii, tot ce Mântuitorul a așezat la temelia ei.

Cunoașteți mai bine ca mine în ce măsură cuvintele rugăciunilor voastre cuprind și desvăluie dreptcredincioșilor puterea sau slăbiciunea sufletului vostru.

Dacă gândul vostru nu este cu totul dăruit Creatorului, dacă inima voastră nu se frământă cu adevărat pentru păcatele oamenilor, atunci și zidurile Bisericilor sunt reci și chipurile Sfinților depe icoane sunt crunte, și clopotele sună spart și lumânările par stinse.

Faceți în așa fel, încât oamenii să simtă nevoia să meargă la Biserică și să dorească ceasul de rugăciune ca o mare liniștire sufletească.

Evanghelia Mântuitorului este faptă. Ea nu a fost scrisă ca să fie, ci pentru că a fost trăită. Viața lui Hristos-Dumnezeu, a fost supusă trudei legilor omenești, a acceptat pecetea pedepsei divine și a luptat pentru răscumpărarea noastră. Așa că din ea și numai prin ea să tălmăciți viața credincioșilor.

Ascultați povestirile lor și arătați-le că toate au fost trăite și înfruntate de Dumnezeu pentru biruința lor. Cel mai mic sbucium din viața oricărui faceți-l să între, să se regăsească și să se aline prin Evanghelie. Și veți vedea că rostul vieții nu le va mai fi străin, că durerile le vor primi și suferi cu credința că o fac întru biruința slavei cerești.

Tălmăciți, în fiecare zi de sărbătoare, pentru înțelesul tuturor, prin predici scurte și înțelepte, Evanghelia.

Învățați-i să asculte, cu interes și să folosească în faptele lor, de fiecare clipă, tot ce această carte a suferinței a înscris numai din dragoste pentru oameni.

Numai astfel vor înțelege îndatoririle la cari îi cheamă viața față de ei, față de familia lor, față de semenii lor.

Învățăturile Evangheliei să le desprindă din fapta voastră. De aceea vă cer ca în viața voastră de toate zilele:

Să fiți cei mai iubitori.

Să fiți cei mai buni.

Să fiți mai drepti.

Să fiți cei mai cinstiți.

Să fiți cei mai muncitori.

Să fiți cei mai gospodari.

Să nu alergați niciodată după bani, fiindcă ei vă fac să alunecați pe panta patimilor omenești.

Politica să o goniți din jurul altarelor, așa cum a gonit Mântuitorul pe mânuitorii de bani.

Să o goniți și pentru voi și pentru dreptcredincioșii voștri. Ea a adus multă nenorocire în această țară. Ea v'a învrăjbit pe toți fiindcă politica, la noi, a însemnat pândă.

Să pândești un om, ca să-l dai laoparte; un loc, ca să-l ocupi fără merit; un lucru, ca să ți-l însușești cu orice preț și prin orice mijloc; o situație, ca să ajungi cât mai repede ca să te îmbogățești peste noapte.

În România legionară s'a terminat cu aceste obiceiuri. Nimeni de azi înainte nu se va putea așeza decât acolo unde meritul și puterile îl vor impune prin selecțiune, nu prin interese de cas sau prin intrigă și calomnie.

Aceasta fiindcă nici în Stat nu se poate înfrânge, fără riscuri pentru toți, ordinea naturală a vieții.

Din această cauză, regimul legionar nu va fi politică.

Singura politică pe care trebuie să o facem este aceea a iubirii de Neam și a apărării drepturilor lui sfinte prin muncă, prin cinste, prin blândețe, prin conștiință și, mai ales, și prin exemplul vostru în toate și față de toți.

Am pornit dela icoane și dela altare, să ne întorcem la ele.

Propovăduiți și răspândiți de acolo lumina care trebuie să întrețină nestinsă flacăra focului nostru sacru.

Fără această încălzire continuă a sufletelor credincioșilor voștri, nici eu, nici nimeni altul, nu va putea îndrepta acest blând și înțeleghător popor, pe căile binelui.

General ION ANTONESCU

Duminică de rugă ostășească la Mănăstirea Neamțului

I. P. S. Patriarhul României Nicodim, în marea grijă ce are și iubire ce poartă Sf. Mănăstiri Neamț, căruia i-a adus prin lupte și eforturi ce se cunosc, iarăși vechea strălucire și înzestrare, s'a dus să-și vadă ctitoria și să cerceteze personal gospodăreștele treburi și rosturi, pentru câte-va zile.

Și acolo însă, I. P. S. Sa s'a dăruit cu sufletul și entuziasmul cu sfatul și înțelepciunea, fiilor săi. De astă dată la Mănăstirea Neamț s'a trăit o zi de rugă ostășească. Notăm după ziarul «Cuvântul» această zi pentru ca să se păstreze pentru viitorime, înfrățirea dintre cele două armate scumpe azi mai mult ca ori când neamului.

În ctitoria voevodală a lui Ștefan cel Mare, s'a prăsnuit o «Duminică de rugă ostășească» de către o unitate de Vânători de Munte, de sub comanda d-lui lt. col. Ștefan Marinescu. Cum I. P. S. S. Patriarhul Nicodim se găsea la sfânta mănăstire Neamț de câteva zile, și-a exprimat caldă dorință să petreacă această Duminică de închinare în mijlocul soldaților ce fac de veghe

la hotare.

SCURT ISTORIC AL SF. MĂNĂSTIRII

Sfintei Mănăstiri a Neamțului i s'a pus piatra de temelie în anul 1378 de către trei monahi, în construcție de lemn, ucenici a lui Nicodem sihastrul. În 1392 Petre Mușat o întărește cu braie de piatră fiindcă mănăstirei i se subreziseră temeliele.

Alexandru cel Bun în anul 1401, spre a înfrumuseța ctitoria, clădește clopotnița dela intrare, de piatră, care și astăzi există. Sub domnia plină de războiri și de victorii a lui Ștefan cel Mare, după a sa dorință se dărmă biserica de lemn și se construiește cu cei mai buni meșteri după acea vreme, mănăstirea de piatră, înzestrându-se cu odoare și nenumărate moșii. Și astăzi — acest sfânt locaș de închinare domnesc, păstrează în tezaur tot ce s'a putut primi ca dar, dela credincioșii noștri voievozi și domni de sine stătători. Printre altele amintim icoana Maicii Domnului, cea făcătoare de minuni dăruită în 1429 lui Alexandru cel Bun, de către Ioan Paleologul, împărat în Bizanț. În interiorul mănăstirei pe stânga, chiar sub temelie, se găsește mormântul lui Ștefan Voievod, frate cu Iliș fiul lui Alexandru cel Bun, căruia i s'a tăiat capul de nepotul său Roman la 1447 Iulie 13.

Tot aici a viețuit multă vreme, marele cărturar Paisie, stareț în vâleatul 1794.

Astăzi acest așezământ monahal este deservit de circa 700 călugări și frați!

«Duminica de rugă ostășească» a început cu o înălțătoare și adânc reculegătoare slujbă religioasă. Serviciul divin a fost oficiat, în prezența I. P. S. S. Patriarhul Nicodim și lt. col. Ștefan Marinescu, de către P. S. S. arhiereul Eugeniu Laiu, vicar al fostei mitropolii cernăuțene, înconjurat de către un sobor în frunte cu: P. C. Arhim. Melhisedec stareț al Sfintei mănăstiri a Neamțului, protos, Ambrozie Nichifor, protos Vladimir Muscă, ieromonah Valeriu Bulboacă, ieromonah Gordian Teodor, ieromonah Gerasie Petrov, ieromonah David Dumitrașcu, diaconi: Emilian Mierlescu, Neofit Lăzărică și Narcis-Munteanu.

Cu această ocazie a fost sfințit și hirotonisit ierodiaconul Ilarie Ungureanu și monahul Marchian Drăguț.

În asistență, s'a mai remarcat prezența d-lor

profesor universitar Tomescu dela Chișinău, maior Penescu Ion, căpitani Filipescu, Alfons Roșu, Pătrășcaniu, consilier monahal Ghenadie Pipirigeanu, protosinghel Teofil Begeanu, mare eclesiarh protosinghel Victor Hopog, protos Gherman Parău, locot. Beldescu, arhimandrit Meleti Nicuță și Pimen Gheorghiu, protos. Teofan Anghela, protos. Damaschin Stamate, ieromonah Vasian Iosub, ierodiacon Grigore Armencea.

Ordinea a fost menținută de către jandarmi sub comanda d-lui plut. Ispas.

La ora 12 în curtea Sf. Mănăstiri, s'a oficiat slujba «pentru Duminica de rugă ostășească», în prezența tuturor vânătorilor de munte din acest sector de zonă, acelaș sobor a înălțat rugi fierbinți pentru ostășimea aflată la datorie pe hotarele Țării.

În acelaș timp pe un cer mohorât de toamnă, din mii de piepturi ostași își înălțau rugăciunea către Tronul Dumnezeirii: «Cu noi este Dumnezeu...; înțelegeți noroade și vă plecați!...».

CUVÂNTAREA I. P. S. S. PATRIARHULUI

Lucrul cel mai scump, ostași și comandanți, dăruit de Dumnezeu e patria. În ea se găsesc altarele noastre scumpe, mormintele strămoșilor, căminele dătătoare de viață și trăirea noastră românească..

Țara noastră e cea mai frumoasă și binecuvântată de Dumnezeu.

Din cauza aceasta, totdeauna a fost râvnită. Hoarde din Răsărit și din Aus, ne-au călcat Țara și Neamul, nici când nu am avut odihnă. Bucăți au fost sfâșiate din ea, dar până la urmă, prin vrerea Domnului, iarăși luate-le-am. Isbânda a fost datorită poporului care s'a strâns în jurul altarelor și conducătorilor Țării. Să știți că altarele sunt mărturia credinței și a legământului făcut de poporul nostru cu Dumnezeu.

Sunt ctitoriile sufletului românesc. Locașuri sfinte, care dovedesc mila lui Dumnezeu, peste poporul și pământul nostru.

Azi, vremile sunt tot mai grele. Dușmanii ne-au sfâșiat fiindcă am fost atacați din toate părțile.

Să ne rugăm lui Dumnezeu, ca să fie părtaș dreptății noastre.

Pentru aceasta dragi și bravi Vânători de Munte, vă cer supunere și răbdare. Fără supunere față de ocârmuitori, cădem în grea robie și românul nu a fost și nu va fi rob niciodată.

Pentru dragostea de neam, de Rege, de strămoși, de acei ce ne ocârmuiesc, când veți fi acolo în tranșee, față în față cu dușmanul, să fiți zidul pe pieptul cărora se găsește scris: «Pe aici nu se trece».

Binecuvântez din toată inima ostașii Români.

CUVÂNTAREA D-LUI LT. COLONEL MARINESCU

«Alături de Vânătorii mei, primesc fericit binecuvântarea I. P. S. S. În mine gâlgâie strigătul, «scoală-te Mărite Doamne Ștefan» și ne pornește în luptă grea să recăpătăm pământul rupt din noi și din Țară. Suntem în așteptarea gloriei și gloria nu va întârzia. Noi pe munți, I. P. S. V., trăim în tranșee, dar nu ne depărtăm de altare, cele purtătoare de haruri. Fiecare dangăt de clopot e o binecuvântare a eroismului soldatului Român».

D. locot. col. Marinescu, elogiază apoi figura de patriarh a I. P. S. S. numindu-l «lumină Dumnezeiască pe chip și suflet».

Roagă pe I. P. S. S. să ducă departe la picioarele Tronului și d-lui General Antonescu, Conducătorul Statului Român, valoarea Vânătorilor de Munte, soldați eroici, iubitori de tron și conducători, gata de luptă, mărinimoși, cu sufletele pline de credință, ostași cari nu se umilesc și păstrează adevărul până la mormânt.

«Vânătorii de Munte — spune d. lt. col. Ștefan Marinescu au făcut legătura cu cei din morminte», pentru înălțarea neamului.

Urează Regelui Mihai I, isbânzi mari voievodale și domnie fericită, iar corpului bisericeii ortodoxe păstorie de veac în dreaptă credință strămoșească.

În fața mănăstirii, a avut loc apoi defilarea trupelor. Masa soldaților a fost cinstită și binecuvântată de Patriarhul României, care tot timpul s'a întreținut cu ostașii, din Vânători de Munte. Ca dar și iubire din partea Patriarhului a primit câte o carte de rugăciuni fiecare Vânător de Munte, autor fiind chiar I. P. S. S. Patriarhul.

Dela asociația generală a clerului ortodox român

Comitetul Central al Asociației Generale a Clerului Ortodox Român s'a întrunit în Capitală la 16 Octombrie a. c.

Au luat parte 52 membri delegați ai comitetelor secțiilor din țară, cum și vreo 12 preoți asistenți. Preoțimea din Transilvania a fost reprezentată prin pâr. Gh. Ciuhandu, președintele Asociației A. Șaguna și P. C. Arhimandrit V. Nistor-Sibiu, iar din partea clerului basarabean a fost pâr. Pavel Guciujna, președintele clerului refugiat.

Adunarea a fost prezidată de pr. Al. Nicoreanu.

În legătură cu înălțătorul apel, adresat preoțimei, de către d. General Ion Antonescu, Conducătorul Statului, Comitetul general, examinând noua orânduire politică și socială a țării, constată că preoțimea ortodoxă se găsește, prin însăși misiunea ei, încadrată în totul în ideologia naționalistă și creștină exprimată de Conducătorul Statului Român.

Preoțimea ortodoxă română, conștientă de misiunea ei și de răspunderea înaintea lui Dumnezeu, călăuzită de simțământul datoriei, ca și de înaltele comandamente ale neamului, mulțumește cu recunoștință domnului General Antonescu, Conducătorul Statului Național Legionar, pentru îndemnul ce adresează preoților, de a înlătura politica din jurul altarelor și de a-și îndeplini misiunea în spiritul de înfrățire, omenie și iubire creștină, singura politică îngăduită fiind aceea a iubirii de Neam și a apărării drepturilor lui sfinte prin muncă, blândețe, cinste și conștiința împlinirii datoriei.

Comitetul General, pătruns de răspunderea ce revine Bisericii și preoțimei în vremurile actuale, face un călduros apel tuturor fraților preoți, ca în deplină solidaritate, să depună toată râvna evanghelică, pentru ca la temelia vieții Neamului Românesc să se așeze tot ceea ce Mântuitorul a pus la temelia Bisericii Sale.

Intrucât mandatul Comitetului Central, cum și al multora dintre comitetele județene a expirat, Comitetul General hotărăște aplicarea cât mai neîntârziată a dispozițiilor art. 28, 31,

38—40, din regulamentul Asociației Generale, pentru alegerea noilor comitete.

Președinte, Pr. A. NICOREANU

S'au expediat apoi următoarele telegrame:

Domnului

GENERAL ION ANTONESCU

Conducătorul Statului

Loco

Președinția Consiliului de Miniștri

Comitetul Central al Asociației Generale a Clerului Ortodox Român, urmărind cu viu interes și cu însuflețire înaltele Domniei Voastre preocupări pentru noile așezări sociale în duh creștinesc și național, vă asigură că preoțimea ortodoxă română se găsește încadrată în ideologia pe care Domnia Voastră ați afirmat-o ca program de reconstrucție a Statului și se străduiește cu tot dinadinsul să dea Bisericii tot ceea ce Mântuitorul a așezat la temelia Ei.

Adânc legată de Biserica strămoșească, privind cu aceeași osârdie înfrățirea tuturor fiilor neamului în Statul Național Legionar, preoțimea roagă pe Atot Puternicul Dumnezeu să vă dăruiască sănătate și putere pentru a reda neamului strălucirea și demnitatea la care are dreptul.

Președinte,

Preot ALEXANDRU NICOREANU

La această telegramă, Domnul General Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a binevoit să dea următorul răspuns:

Mulțumesc călduros Asociației Generale a Clerului Ortodox Român, pentru bunele sentimente și devotamentul pus în slujba țării pentru prosperitatea Neamului românesc.

Conducătorul Statului Român

GENERAL ION ANTONESCU

243, 17/10.940.

Înalt Prea Sfințitul

PATRIARH NICODIM

Comitetul Central al Asociației Generale a Clerului Ortodox Român, având conștiința deplină a marilor răspunderi impuse de vremurile grele prin care trece Neamul și Biserica, vă prezintă omagiul său respectuos și vă asigură de toată supunerea și devotamentul preoțimei.

Președinte, Pr. A. NICOREANU

La această telegramă, I. P. S. Patriarh a binevoit să răspundă următoarele:

P. C. Preot AL. NICOREANU

Președintele Asociației Clerului

Mulțămesc din inimă tuturor pentru bunele cuvinte și devotamentul manifestat și bucuros de conștiința ce vă însuflețește pentru starea excepțională în care se află lumea, vă doresc să fiți pururea făclie luminoasă a Evangheliei lui Hristos, singura care poate da viață și pace lumii.

† NICODIM PATRIARH

Un cleric autor teatral premiat: Diaconul Ion Luca din Bacău, doctor în teologie și drept

În orașul Bacău, trăiește și dă învățătură religioasă tinerilor vârstare, din școlile secundare, un modest și un conștiincios cleric; diaconul Ion Luca. Nimeni nu a bănuț ce talent este în el. Mulți l-au ignorat și foarte mulți nu l-au ajutat. S'a sbătut în el o flacără puternică: talentul lui, puterea lui vizionară, cultura lui teologică, gândirea lui dinamică, creiatoare, Ani de zile l-a urmărit un plan, destul de îndrăzneț: acela de a arăta că din tainicele adâncuri și bogatele isvoare ale ortodoxiei se poate face o lecție, la fel ba poate chiar mai impresionat și mai adânc înțelegătoare ca de pe o catedră universitară, — unde avea dreptul să fie, și credem că va veni, cât mai curând cu atât mai bine pentru biserica ortodoxă.

Muncind în tăcere, în orașul provincial, tânărul diacon-profesor se identificase cu oamenii și cu viața bizanțului, trăia în jurul Efesului și adância cu gândirea lui teologică taine și dogme care veacuri au oprit cugetul omenirii asupra lor: Cultul Sf. Fecioare Maria, Turburătoarele lupte de patimi și de păcat intrigile și întreaga viață de curte împărătească și probleme religioase ce domneau în timpul și-n lumea Sinodului de la Efes, au dat prilej diaconului Ion Luca, ca să ne dea o piesă de teatru: *Femea Cezarului* în care după ce o vezi, îți dai abia atunci seamă că ai trăit o clipă departe de grija și necazurile omenești și ești un desprins de pe pământ.

Te simți lângă împăratul bizanțului Teodosie, și iai parte la disputa între episcopi și te cutremuri de emoția bucuriei triumfului care-ți aduce lacrimi: Cuvine-se cu adevărat, rostit de maica Eufemia, după ce te-a cutremurat mulțimea și claritatea discuțiilor teologice, — ca să rămâi cu adevărat uimit de măreția clipei când se proclamă convocarea Sinodului de la Efes de către Teodosie.

Atâta tragic omenesc, alături de atâta curățenie morală, aduce această piesă înaintea noastră, încât te simți înălțat și mândru tot odată de a fi putut gusta o clipă atât de frumoasă din sbuciumatul trecut al istoriei bisericești, și a luptelor pentru întărirea adevărilor dogmatice, puse printr-o formă, clară, ușoară la înțelegerea oricărui profan.

Așa se explică de ce piesa a plăcut și a cucerit un meritat triumf. Așa se explică de asemenea că a fost premiată cu marele premiu de 100.000 lei.

Teatrul Național, care o ține pe afiș — acum după ce vechea conducere o ținuse în cartoare aproape zece ani, — poate fi felicitat,

Noi clericii ne bucurăm sufletește că unul din tagma noastră a izbutit să urce o culme în istoria teatrului românesc și cu el, ne-a urcat și pe noi colegii lui și biserica pe care așa de frumos a cinstit-o cu talentul lui.

Părintelui Luca, i se reprezintă acum o altă piesă cu fond religios și național; *Icarul de pe Argeș* — cunoscuta legendă a Meșterului Manole.

Din câte știm în această piesă aduce un lucru nou, lupta între bine și între rău în cea mai frumoasă legendă a sacrificiului pentru artă, frumos și divin...

În pregătire, e iarăși din vremea iconoclastă o altă piesă Irina. Pe lângă altele ce sunt tipărite, și vor fi reprezentate, și ele desigur.

Menționăm că Păr. Luca este și autorul piesei luda în colabrară cu d. Ciprian iar piesele sale, în special *Femea Cezarului* au fost traduse în limba germană, engleză, elenă, franceză etc.

Am simțit o datorie de conștiință a scrie

aceste personale păreri, despre lucrările Păr. Luca, și să adresăm un cald apel preoțimei românești să-și cinstească colegul văzându-i opera la Teatrul Național.

Biserica în Basarabia de sub ruși

Dela frații din Basarabia, noi dorim să aflăm mereu știri și pentru aceasta, după ce după puterile noastre i-am ajutat și îmbrățișat, căutam ca să ni-i apropiem în lucrul cultural și misionar, ca pe cei ce au lucrat în mod efectiv în ogrorul bisericeii ortodoxe. Menționăm pe P. C. Preoți foști consilieri referenți, misionari, buni scriitori și cunoscători ai problemelor bisericești. de ex. Pr. D. Balaure, Scoznicov, Madan, Țugui, Rudiev, Țepordei, ș. a.

Noi nu putem trece, nici uita munca și zelul lor. Cu drag le dorim colaborarea aici lângă noi, ca cei mai în măsură a ne da știri și fapte din Basarabia.

Din foarte bunul ziar al fraților basarabeni „Raza” spicuim unele știri ce privesc clerul și biserica de sub ocupația rusească. Astfel în numărul din 2 Sept. a. c. citim:

Un concert evreesc a avut loc în capela metropolitană în preajma zilei de 10 Septembrie a. c. La acest concert a asistat foarte mulți evrei.

Turnurile frumoasei catedrale au fost dărâmate, iar în unele biserici s'au făcut depozite de material sau s'a închis și preoții au împânzit lumea în bejenie, spun preoții cari s'au refugiat.

Lichidarea Mănăstirilor Vărzărești și Hâncu

Îndată după ocuparea provinciei dintre Prut și Nistru de către trupele sovietice, autoritățile rusești au hotărât ca să procedeze la introducerea sistemului comunist. De acest sistem al comunizării n'au scăpat nici mănăstirile basarabene, care pe vremuri fuseseră adevărate cuiburi de românism și creștinism.

Am arătat în numerele trecute că o seamă de mănăstiri au fost prefăcute colhozuri. Altele

au mai fost lăsate să funcționeze încă o bucată de vreme. Printre acestea se află și mănăstirile Vărzărești din jud. Lăpușna și Hâncu

Aproape toate călugărițele dela mănăstirea Vărzărești au fost trimise acasă spre a se căsători. Au rămas numai cele bătrâne, cărora însă nu li s'a lăsat nici un mijloc de trai. Lucrurile mănăstirii, îndeosebi covoarele au fost ridicate.

Semănăturile și vitele le-au împărțit la țărani. Pe moșia mănăstirii autoritățile rusești au făcut un mare ocol, care să servească drept local de odihnă pentru vitele ce trec din părțile mănăstirii spre Chișinău, în vederea aprovizionării armatei roșii. În stăreție s'au instalat câțiva ofițeri cu familiile lor. Mulți dintre aceștia sunt căsătoriți cu evreice. Tot aci mai vin evrei refugiați, din Vechiul Regat. Maicile părăsesc mănăstirea iar în chiliile lor se instalează jidanii. În curând mănăstirea va fi lichidată definitiv.

Mănăstirea de bărbați, Hâncu a avut aceeași soartă.

Semănăturile au fost împărțite la țărani. Lucrurile din mănăstire au fost ridicate de ruși și duse peste Nistru. Preoții călugări au părăsit mănăstirea, împrăștiindu-se prin satele din împrejurimi. Au rămas pe loc numai ieromonahii cari mai făceau săptămânele trecute slujbă. Și această mănăstire merge spre lichidare.

Casa de rugăciuni a bapțiștilor din Chișinău în sărbătoare

În timp ce Mitropolia din Chișinău a fost transformată, dându-i-se jos turnurile, casa de rugăciuni a bapțiștilor din apropierea gării se află tot deschisă, dar parcă mai veselă. I s'a pus în față o firmă mult mai impozantă decât cea românească, iar ușile îi sunt deschise zi și noapte, Jidanul conducător Averbuch, jubiliază.

DELA ALȚII

Biserica Ortodoxă în Rusia Sovietică.

Lupta pentru suflet. — Ziarul „Комсомольская Правда”, totalizând activitatea uniunii

ateiștilor militanți, face cunoscut că din 2 și jum. milioane de oameni, membri ai uniunii în 1925, la 1 Ianuarie 1938 n'a mai rămas nici unul. Iar din 5 milioane de membri ai uniunii în 1933, au rămas numai 2 milioane de atești activi. Între altele ziarul scrie: „Numai cei ce vorbesc fără rost pot să afirme că religia nu mai există. Religia este vie. Și partidul va face o mare greșală, dacă va uita propadanda antireligioasă“.

În cartierul Stalin din Moscova, agitatorii partidului, făcând perchezitii pe la casele oamenilor, au descoperit (după cum spune Правда din 5 Iulie a. c.) icoane și alte obiecte de cult. Unii din alegători s'a constatat că sunt țercovnici, alții sectari. Unii au fost dovediți că răspândesc zvonuri despre apropiata venire a Mântuitorului, despre antihrist.

În „Антирелигиозник“ nr. 7 se arată că mișcarea religioasă s'a întărit mai ales în timpul războiului cu Finlanda, „atât printre cei cari au suferit direct din pricina războiului, cât și printre acei cari indirect au avut atingere cu evenimentele războiului“.

În procesul luptei pentru suflet, mulți, mai ales dintre tineret, neputându-se descoperi pe față că sunt credincioși, se alătură la acele grupări, pe care Безбожник-ul le numește „fără de rit“. Aceștia, deși nu practică riturile, totuși rămân credincioși. Frecventează cu râvnă adunările consacrate problemelor religioase. Astfel de tineri sunt mai ales printre școlari.

Alături cu cei „fără de rit“, Безбожник-ul notează pe „ceia cari tac“. Aceștia sunt credincioșii, cari deși nu-și ascund credința lor, totuși nu răspund nimic la întrebările oamenilor partidului. Mulți dintre aceștia, în ciuda ateiștilor, nu îngăduie copiilor lor să frecventeze școalele sovietice, ca să nu se molipsească de ateism. Fenomenul e foarte răspândit în regiunile Tambov, Petersburg și Novgorod. Безбожник-ul notează printre ei ca foarte răspândită încordarea așteptată a Venirii a doua și a Strașnicului Județ.

Revistele sovietice notează înviorarea activității religioase și stingerea activității ateiștilor în cele mai diferite regiuni. Chiar lângă Mos-

cova, într'unul din cele mai însemnate colhozuri, un grup de femei a invitat pe preot să sfințească ogorul. În colhozul Chirov, icoanele sunt cinstite de popor și chiar de învățătorii. Unele comitete locale au încetat să subvenționeze uniunile ateiste și acestea au trebuit să se desființeze. În zilele sărbătorilor de Sânzenii, Sfântul Petru și Sfântul Ilie au serbat chiar președinții colhozurilor.

În Антирелигиозник nr. 5, un oare care Loghinov scrie: „se poate afirma hotărît că printre colhoznici nu e aproape nici un necredincios, iar printre muncitorii dela orașe, jumătate sunt credincioși cunoscuți“.

Cunoscutul aviator sovietic Cicalov a fost membru al parohiei în care s'a născut și a fost botezat: satul Văsoca, lângă Nijni Novgorod, unde aproape toate bisericile sunt închise. De aceia oamenii din oraș și din împrejurimi se duc pentru trebuințele lor sufletești în acel sat unde se mai află un preot care botează copii, săvârșind și toate celelalte slujbe religioase.

„Sectarismul“. — Din ziarele sovietice e greu să se înțeleagă ceva în legătură cu viața religioasă din Rusia Sovietică. Astfel ziarele sovietice numesc „sectarism“, nu ceia ce înțelegem noi. Sovieticii numesc sectari pe toți credincioșii, cari în viața lor religioasă se adresează nu preoților oficiali, ci celor necunoscuți de ei. În multe locuri din Rusia sunt, d. p., mireni cari cunosc bine și săvârșesc slujbele și rânduelile bisericesti. Unii dintre aceștia sunt și colhoznici. Astfel de slujitori nu sunt nicăiri înregistrați și pentru activitatea lor nimeni nu răspunde, pe când preotul oficial este înregistrat și pentru activitatea lui răspunde arhiereul care l-a hirotonit.

A apărut secta краснодраконцы, care îi socoate pe bolșevici ca fii ai balaurului roșu (Апoc. 12, 3). Apoi secta чернохристовы, ai cărei urmași socot ca păcat de a se atinge de bani sovietici. Despre toate aceste fenomene nu se poate spune precis, dacă sunt secte sau mișcări ortodoxe.

S'a constatat că astfel de secte apar mai ales acolo unde, grație stăruințelor uniunii ateștilor, toate bisericile au fost închise. În 120 de colhozuri s'au constatat o mare mulțime de credincioși contopiți în mai multe unități, liberi de orice înregistrare și deaceia socotiți periculoși de autoritățile sovietice.

„Au apărut și apar o mulțime de comunități nelegale, care se contrapun stăpânirii sovietice și se abat dela înregistrarea cerută de legi. Sporirea subsolului religios, slăbește pe de o parte organizațiile religioase înregistrate, ar pe de altă parte lipsește controlul sovietici de posibilitatea de a supraveghea activitatea credincioșilor ascunși, cari lucrează pe dedesubt împotriva stăpânirii poporului“.

Ca urmare a acestor fapte, organele administrative sunt nevoite în unele locuri să mențină biserici, chiar dacă nu au preot legal și nici nu este comunitate care să plătească arenda. În astfel de cazuri unuia și aceluiași preot înregistrat i se încredințează săvârșirea slujbelor în mai multe biserici, pentru a-i feri în felul acesta, pe cetățenii credincioși de „influența vătămătoare a popilor nelegali și anonimi“.

Ateștii și Dumineca. — La 26 Iunie 1940 Consiliul suprem al U. R. S. S., a elaborat un decret pentru trecerea la opt ore de lucru pe zi și la săptămâna de șapte zile, motivând această măsură prin necesitatea de a spori producția și forța armată a țării. Această nouă lege va îngreua și mai mult soarta tristă a muncitorilor sovietici, sporind numărul orelor de muncă și normele de producție, cu păstrarea aceluiași norme de remunerație. Interdicția ce se cuprinde în același decret de părăsire a lucrului, îi transformă cu totul pe muncitori în iobagi.

Până acum munca în orașe se execută pe temeiul săptămânii de șase zile, adică ziua a șasea, de odihnă, cădea în diferite zile din săptămâna veche. Săptămâna de șase zile a fost introdusă de bolșevici din dorința de a da o lovitură zilei de Duminică, stabilită ca sărbătoare de Biserica creștină. Stăpânirea însă n'a îndrăznit să introducă săptămâna

de șase zile și la sate, unde ca zi de odihnă a rămas tot Dumineca.

În ziarul *Безбожник* dela 21 Iunie, profesorul Nicolschi se ocupă de ziua Duminecii. Dânsul se întreabă „dacă prin reintroducerea săptămânii de șapte zile nu se face vreo cedare țărcovnicilor și sectarilor? Oare de acum înainte nu se vor găsi și mai mulți amatori de a frecventa slujbele din casele de rugăciuni și din biserici în zilele de Sâmbătă și Duminecă? Nu era mai bine ca, introducându-se săptămâna de șapte zile, să se fi stabilit drept zi de odihnă generală nu Dumineca, ci ori care altă zi, d. p. Luni sau Mercuri“.

„Nu era mai bine“, răspunde același profesor de ateism și înfățișează dilema, față de care s'a pomenit stăpânirea sovietică, prin introducerea săptămânii de șapte zile. Pentru ca ziua de odihnă să fie una, ar trebui sau de introdus în orașe Dumineca, sau și în orașe și în sate a stabili o zi nouă. Se înțelege însă că e mult mai ușor și mai corect de a stabili ca zi de odihnă generală acea zi, care-i socotită ca zi de odihnă de majoritatea locuitorilor țării.

Concluzia bate la ochi: bolșevicilor nu le place deloc necesitatea de a se întoarce la Duminecă. Dar ei n'au îndrăznit să facă altfel, din teama să nu izbucnească nemulțumiri printre țărani.

Fiind îngrijorat că stabilirea Duminecii ca zi de odihnă va avea ca urmare întărirea curentelor religioase, E. Iaroslavschi-Gubelman a arătat nu de mult printr'un referat al său că întoarcerea la săptămâna de șapte zile impune „obligații suplimentare în propaganda antireligioasă“.

Biserica Ortodoxă în Georgia. — Tot din revista *Безбожник* se află știri interesante despre viața religioasă din Georgia. Un șir întreg de mănăstiri vechi au fost prefăcute în muzee iar în posturile de păzitori ai acestor muzee au fost puși tot oameni ai Bisericii, călugări mai ales, ca să păzească mai bine obiectele din muzee. În celebra mănăstire Alaverdă, prefăcută în muzeu, păzitor a fost pus Arhim

Chiril, care s'apucase să săvârșească slujbe vizitatorilor, deaceia a fost înlocuit.

Recunoașterea presei sovietice. — În aceiași revistă s'a tipărit o scrisoare pe numele redactorului Iaroslavschi, în care autorul scrisorii, cetitor al revistei, făcând obiecțiunei împotriva termenului „prejudecăți religioase”, scrie: „poporul o fi având prejudecăți, dar el are și judecată. Lupta împotriva religiei slăbește, pentru că ea îi trebuie poporului. Ea îi trebuie și stăpânirii. Pentru menținerea moralității e necesară religia, mai ales pentru educația tineretului”. Mai departe autorul dă sfatul pentru îndreptarea lucrului, de a nu întâi lupta împotriva religiei, ci să se convoace o conferință pentru chestiunile spirituale cu participarea clerului și a elabora o rânduire folositoare.

Tipărind această scrisoare, redacția revistei *Безбожник* adaugă dela sine: „părerea arătată mai sus e foarte răspândită în vremea de față atât printre cler, cât și printre popor”.

Atrocitățile evreilor în Basarabia. — În impulsul evacuării Basarabiei înaintea venirii armatei roșii, în multe părți au avut loc evenimente sângeroase. Populația evreiască din România, precum se știe, este foarte numeroasă și joacă un mare rol. În afară de asta, evreii din România sunt foarte agresivi. D. p. în Galați evreii ar încercat să acapareze puterea în mâinile lor și să o transmită aceaștă putere bolșevicilor. În Tighina evreii au organizat o întâmpinare solemnă a armatei roșii cu steaguri roșii.

În Chișinău, încă înainte de a sosi armata sovietică, teroriștii evrei l-au ucis pe șeful catedralei mitropolitane, pr. Mihail Berezovschi, iar pe fiul lui — în Tighina — l-au tăiat în automobil.

O altă bandă de teroriști evrei, în ajunul sosirii trupelor sovietice, a atacat celebra mănăstire ortodoxă Chițcani. Evreii i-au chinuit pe călugări, tăindu-le nasurile, urechile, buzele. Toți călugării au fost uciși.

În Basarabia. — În Basarabia se săvârșesc slujbe bisericești fără împiedecare. În Chișinău un grup de bezbojnici evrei a organizat o manifestație și cu răcnetele „Ics religia”

pătruns în catedrală în vremea slujbei, dar au fost asvârliti afară. În prezent se confiscă pământurile mănăstirești și bisericești.

Delfel după exproprierea făcută de guvernul român, mănăstirile nu aveau mai mult de 100 ha, iar bisericile de 18 ha.

(Православная Русь Slovenska Republika. 15/1940).

Preotul DIMITRIE BALAU.

Viața religioasă se desfășoară liber în Germania

Viața religioasă își continuă cursul activ chiar și în timpul războiului.

În cele 48 dioceze ale bisericii catolice, cu cei 33.000 de preoți ai lor, viața religioasă se desfășoară liber și fără nicio piedică, tot așa ca și în cele 20.200 de parohii evanghelice, cu 16.000 de preoți și 26.000 de funcționari bisericești.

Subvențiile statului pentru biserici ating în total cifra de 500 milioane de mărci pe an.

În cifrele de mai sus nu intră bisericile din guvernământul general.

Varietatea extraordinară a vieții religioase din Germania este dovedită de marele număr de organizații religioase ale bisericii evanghelice; de mănăstirile, ordinele și congregațiile de călugări și de călugărițe ale bisericii catolice.

În domeniul misiunii interioare, biserica evanghelică dispune de aproximativ 9300 institute de asistență, cu 47.800 diaconese, 20.000 infirmiere și 4800 diaconi. În domeniul misiunii exterioare, sunt 31 misiuni, cu 1600 misionari și 12.500 colaboratori indigeni. La dispoziția lor stau 23.000 de locașuri bisericești și 40.000 de presbiterii.

Cifrele statistice dovedesc că biserica catolică este liberă în Reichul german. În cursul unui an au fost cunoscute după ritul catolic 162.251 perechi catolice și 389.329 copii catolici au fost botezați.

La universitățile germane există opt facultăți catolice, la care se mai adaugă șase seminarii catolice. Nici în Franța nici în Anglia, în Italia sau în Spania, Universitățile oficiale nu au facultăți catolice.

Aceste cifre, care dovedesc incontestabil că viața religioasă nu este câtuși de puțin stingherită în Germania, pot fi completate cu cifrele ce reprezintă banii cheltuiți de Prusia pentru noile construcții ale congregațiilor catolice. Între 1935 și 1939, Prusia a acordat pentru aceste scopuri bisericii catolice nu mai puțin de 6.642.186 mărci. Această sumă poate da oricui o idee despre importanța vărsămintelor făcute de celelalte țări germane.

Din Roma

De decenii societatea doamnelor carității formează cea mai însemnată asociație caritativă bisericească din Cetatea Eternă. Ea numără printre membre mai ales doamne și fiice de nobili romani. Sub președinția ducesei Caffarrelli Boncompagni, asociația a clădit o mulțime de așezăminte prin periferiile orașului, mai ales în ultimul an. După exemplul conferințelor vincentine, ea se împarte în grupări parohiale și fiecare dintre cele 98 parohii ale Romei are câte un grup parohial. Ramurile principale ale activității lor sunt: alinarea durerilor trupești, vizite la bolnavi, regularea căsătoriilor și instrucția pentru convertiți. Opera numără circa 5.695 membre cu cotizație și 383 de binefăcătoare. Acestea au adunat în 1939 suma considerabilă de 1.114.095 lire pentru scopurile asociației. De aici s'a întrebuințat 53.000 lire pentru a procura bolnavilor, lipsiți de mijloace, medicamente sau ajutoare pentru schilozi. Restul sumei a fost împărțită după directivele «vizitatoarelor», la familiile nevoiașe și la persoane particulare. Numărul vizitatoarelor a fost în anul despre care vorbim de 1.682. Ele au făcut nu mai puțin de 126.873 de vizite și au ajutat 12.125 familii. Pe tărâmul ajutorului pastoral s'au notat, printre altele, regularea a 251 de căsătorii, instruirea a 73 de convertiți și pregătirea unui număr mai mare de copii pentru prima spovadă, și împărțasanie. Asupra felului de a lucra, de care asociația a dat dovadă, foaia oficială a Vaticanului scrie următoarele: «caritatea nu cunoaște deosebire de clasă sau de stare. Niciunul dintre aceia care s'au îndreptat către aceste alinătoare ale durerilor nu are voie să fie trimes, înainte de a i se fi făcut tot ce stă în putință pentru a-l

ajuta». Cu deosebit succes s'au deschis în ultimii doi ani în cartierele muncitorești «centre de muncă (școli profesionale) pentru fete. Acele care nu găsesc servicii, primesc acolo instrucție gratuită asupra gospodăriei și o pregătire suficientă pentru o stare anumită. «Centrele» slujesc deasemenea la educația religioasă a tineretului feminin.

Catolicii germani dau pentru bisericile din Spania

După cum s'a făcut și în alte țări, tot astfel și în Germania, începând cu ziua de 8 Decembrie 1939 și până la 30 Iunie a anului curent, s'a înfăptuit o colectă de obiecte sfinte, pentru a fi dăruite bisericilor din Spania, care au avut atât de suferit în urma cruntei revoluții. Colecta, organizată de binemeritul «Kharitasverband», a dat rezultate foarte bune. Expedierea acestor obiecte e pregătită. Aceste ofrande prin numărul, varietatea și cantitatea lor, dau dovadă de un spirit mare de dărnicie a catolicilor germani, conduși de către zeloșii lor păstori sufletești. Afară de aceasta ele mai dovedesc cele mai bune calități de organizație și un simț practic foarte dezvoltat. Intr'adevăr, e vorba de expedierea unei greutăți de aproape 300 quintale. Printre ele găsim obiecte începând dela paramente de mătase, lingieria altarului și sacristiei, cărți liturgice și tablouri până la obiectele de metal și lemn care sunt necesare sau folosite într'o biserică. Aducem numai câte-va exemple: 3.170 ornate, 623 de pluviale, 227 «velum», 48 de dalmatice, 2661 corporale, 4383 purificatorii, 1024 albe, 685 fețe de altar, 308 potire, 51 ostensorii, 110 vase mici pentru sf. uleiuri, 410 cănițe, 150 crucifixuri, 549 missale. Acestea reprezintă o cantitate foarte considerabilă de obiecte sfinte, care vor umple, cel puțin în parte, golul creat de revoluție, pentru că aproape toate diecezele s'au grăbit să prezinte cât se poate mai multe și mai bune obiecte.

Recenzii asupra cărților și revistelor ¹⁾

Din istoria Bucureștilor. Plumbuita. I. Sachelarescu, București 1940, 224 pag. 140 lei.

Din salba de locuri sfinte ce înconjură Capitala, ridicate din loc în loc ca niște insule stâncoase, ctitorii voevodale cu strălucit trecut istoric cu vechi și bătrâne zidiri, sunt: Fundenii Doamnei, D-na Ghika, Plumbuita, Mărcuța, Văcăreștii și alte stânci, cu adevărat trecut istoric și cu tot atât de frumoase și nepieritoare podoabe ai căror meșteri întru cele pictoricești și întru al înfloriturilor mesteșug, par că se luau la întrecere. Fundenii, o bijuterie de arhitectură și podoaba exterioară, Plumbuita cea involburată în trecutul ei de sute de ani, cu domnești scutiri de obșteștile dajdii și cu igumenii și călugării săi străini care au făcut ceiace fac trântorii în stup.

Cu istoricul acestei foste mănăstiri și reședință voevodală de vară, se ocupă neobositul preot din parohia Plumbuitei „cea de pe apa Colentinei” dând la iveală o lucrare monografică, contribuind astfel la depănarea firului istoriei bătrânelor noastre lăcașuri de închinare.

Lucrarea părintelui Sachelarescu se prezintă în foarte bune condițiuni tehnice, iar fiindcă greșelile sunt omeneste, autorul roagă pe cetitor „să le îndrepte cu dragoste de frate”. Ca împărțire sistematică a planului, cuprinde cinci părți, la care putem adăuga și pe cea de a șasea parte, anexa, cuprinzând o serie de transcrieri, traduceri și facsimile de bătrâne documente.

Prima parte poartă titlul acesta: *Plumbuita este o podoabă străbună în partea de miază noapte a Bucureștilor așezată într-o regiune istorică.* În această parte a lucrării autorul ne lămurește asupra situației grafice și istorice a voevodalei ctitorii. Pomenirea despre acest loc o aflăm în cronicăreștile izvoade ce spun că aici Matei-Vodă „îndată-și strânse oștile” ar „când au fost la Octomvrie 25 Sâmbăta, lovitus'au străjile din josu de mănăstirea Plumbuita... și când fu în diseară, au dat Dumnezeu

de au fost izbânda lui Matei-Vodă... Iară dacă l-a învrednicit Dumnezeu de izbândă, de iznoava au catadixit și cei dela poartă să-i trimită steagul de domnie. Cu ajutorul elementelor storice de bravură sau de bucurie, precum a fost nunta ficei lui C-tin Brâncoveanu, pe bază, de bătrâne documente, autorul situează biserica Plumbuitei în timp și spațiu. După ce stabilește pe bază de documente, datând de pe la anul 1546 vechimea numirii Colentina, care din contextul documentului reese că este cunoscută mai de mult sub acest nume, autorul stabilește timpul numirii. Deasemenea ne face cunoscut cu cele trei versiuni despre numirea de Plumbuita. Astfel una dintre versiuni zice că numirea derivă dela învelitoarea de plumb a bisericii, a doua zice că Matei-Vodă ne mai având plumb „au luat coperișul bisericii și l-au transformat în plumbii de luptă; iar a treia spune că în timpul luptei pe care au avut-o Matei Voevod, plumbii topindu-se au căzut pe acoperiș făcându-l să lucească.

Autorul ne dovedește însă pe bază de documente, că numirea e cu mult mai veche de epoca lui Matei Basarab.

A doua parte a lucrării privește Plumbuita întru cât este „Un bogat tezaur istoric”. Autorul în chip firesc, a pornit dela pisania bisericii ca prim izvor de informație. Pisania actuală mai mulți ani la reparațiuni ce s'au efectuat, autorul a observat că biserica a suferit oarcare schimbări. Pridvorul de unde înainte a fost descoperit, cu ocazia reparării a fost reîntegrat bisericii, zidul despărțitor dintre pronaos și pridvor a fost dărâmat. Pictura originală în fresco a fost alternată cu pictură în tempera cu trăsuri caracteristice sec. XIX a. Pentru a înlătura părerea greșită ca grecul Dionisie ar fi zidit biserica Plumbuitei, autorul aduce probe interne precum cele ce ni le oferă edificiul bisericii împreună cu podoabele sale; iar probe externe precum Zapisul lui Caragea-Vodă dat Plumbuitei pentru înnoirea unor „mili domnești”, care pomeneste despre „multă stricare ce a pățimit din cutremur” Plumbuita. Prin strădanie află șirul de ctitori și miluitori ai bătrânului locaș. La începutul firului se află Petru Voevod fiul lui Mircea

1) Aici sub această rubrică vom recenza din revistele, cărțile și publicațiile ce ni se trimit.

însă nu este cea originală ci una alcătuită de fostul igumen grec kir Dionisie. În această pisanie se arată că Dionisie ar fi ctitorul bisericii, lucru imposibil deoarece știm că un călugăr și mai ales grec, era imposibil să pornească la o așa lucrare, mai ales că el venise să strângă fonduri pentru Svetagora. Bazându-se pe cercetări personale și asistând dealungul a Vodă. Într'un zăpis se pomeneste de „metohul dela Colintina” reeșind din conext că Alexandru-Vodă și Ecaterina Doamna au înfrumusețat și îmbogățit metohul dela Colintina. Mihnea-Vodă închină Plumbuita mănăstirii Kiropotamului din Aton, priu hrisovul dela 1586 Octombrie 21. Vine apoi Matei Basarab cu Elena Doamna să facă unele transformări și adăogiri la clădirile de lângă biserică, alcătuiind al treilea rând de ctitori. El o înconjoară cu zid cu creneluri pentru flintă și săgeată și-și alcătuieste domnească reședință de vară în palatul ce se vede și azi, în partea de S-V. Matei Basarab dă 15 hrisoave domnesti pentru dani scutiri și întăriri. Voevozii următori asijderea s'au osârduit întru mila și dragostea lor către cele sfinte dând nu mai puțin de 38 hrisoave.

„Plumbuita a fost în trecut o mănăstire foarte bogată” este titlul celei de a treia parte în care autorul ne dovedește că datorită dărniceii voevodale și boierești mănăstirea Plumbuitei a fost o lavră cu întinse și însemnate proprietăți. La aceasta a mai contribuit și faptul că era situată în apropierea orașului cu scaun domnesc La Plumbuita se centralizează administrarea bunurilor metohului dela Slatina precum și toate bunurile închinete mănăstirii atonite, Xiropotamul. Deoarece călugării greci se osteneau prea mult întru trimiterea „ajutoarelor” către mănăstirea Xiropotamului, metohul din Slatina decade, Plumbuita se menține încă, dar nu prea multă vreme, căci și numeroasele ei proprietăți încep să se reducă și cu vremea va ajunge să scape aproape în întregime.

A patra parte a lucrării e intitulată „Plumbuita în secolul al XIX-lea”. În acest secol viața acestei așezări ia aspectele cele mai bizare. Astfel în anul 1802 un cutremur

provocă stricăciuni bisericii fiind reparată de igumenul grec kir Dionisie care aduce unele schimbări la biserică: Dă rămă peretele uși dela intrare, face un cafast integrează pridvorul clădirii bisericii, prin astuparea cu zid a aradelor. În acest secol igumenii greci caută să asigure veniturile mănăstirii xirodotam, chiar și prin mijloace necinstite. Cu ocazia molimei de ciumă abătută asupra Bucureștilor n'au fost scutiți nici cuvioșii mănăstirii, înființându-se carantină pentru oamenii și locurile mănăstirii. Tot în acest secol bogat în evenimente, Plumbuita devine închisoare politică ba era să devină și depozit de pulbere de pușcă. Cu ocazia secularizării, plânsul și lipsa își face loc între zidurile mănăstirii, în cât în cele din urmă nici vin nu mai aveau pentru dumnezeiasca Cuminecătură, ca o urmare a greșitei administrări. În cele din urmă pentru a curma o serie de rapoarte, Ministerul de Culte, scoate în vânzare prin licitație publică sculele și lucrurile ce mai rămăseseră, numind ca îngrijitor al mănăstirii pe preotul de mir Constantin Duhovnicu devenind din această vreme biserică de mir, să racă și părăginită.

În partea a cincea lucrării intitulată „Arta și arhitectura la Plumbuita” ne face cunoscut stilul și forma domneștilor zidirii, cu stilul bisericii precum și frumoasele picturi în fresco de pe pereții bisericii. Dacă actuala pisanie a bisericii spune că Biserica Plumbuita a fost făcută de kir Dionisie, autorul spune că se afirmă un neadevăr deoarece pictura originală bază în fresco are trăsuri caracteristice sec. XVI—XVII precum și chenarele, ferestrelor frumos și maestrit sculptate în piatră, au aceeași vechime cu clădirea și pictura originală. Tâmpla bisericii e de zid ondulațiuni ornamentate cu ramuri și rod de viță. Spre o mai bună edificare autorul ne reproduce o serie de clișee reprezentând fragmente de pictură murală, precum și o serie de obiecte și odoare de cult. Dintre clădirile care înconjoară biserica, a fost restaurat, prin cheltuiala parohiei, palatul domnesc, care a fost cedat spre folosința chemării misiunare a bisericii.

Prin sânguința unui păstor cunoscător al trecutului, s'au salvat dela pieire o seamă de religii ale străbunului lăcaș, alcătuind un muzeu parohial unde se pot vedea o serie de lucruri interesante.

În ansamblu privită lucrarea Păr. Sachelarescu ne redă o icoană fidelă a istoriei vechiului lăcaș duhovnicesc, reușind printr'un stil curgător să ne transpună în apusele vremi.

ȘORICESCU S. RAZVAN, teolog

O contribuție binevenită

„Educația prin Iisus“, este o cărțuție format mic conținând un număr de 123 pagini cu 18 capitole în care Doamna Elisabeta Mănescu tratează norme de educație religioasă.

Cartea aceasta prin conținutul ei se îndreaptă în primul rând către mame, căci ele sunt acelea cari imprimă în sufletul și ființa fragedă a copilului darul bogat al inobilărilor sufletești religioase cari pot face pe om după chipul și asemănarea Acelui care l'a creiat.

În zăbranicul de întunecime sub raportul moral al zilelor noastre, zăbranic în care multe ființe sunt sortite a-și duce traiul fără un țel precis în viață, lucrările acestea de educație religioasă pentru cei mari cari au răspunderea *de-a întrona în ins* bunele deprinderi și teama de Dumnezeu, sunt de o importanță considerabilă.

Dacă tendința scrisului cărței D-nei Mănescu este îndreptat pe făgașul întrebărei cum trebuie să se facă creșterea copilului de la frageda vârstă de trei ani precum și în toată perioada când mijesc începuturile luminei cunoștinței adevărului atunci când rând pe rând îfâșnesc întrebările despre necunoscutul mare, vârsta care are absolută nevoie de intervenția externă a informărei precise în ceia ce este bun și rău apoi, negreșit că această carte „*Educația prin Iisus*“ se comportă în totul a fi un bun ghid științific și un prețios îndreptar moral-religios și pentru îndrumarea celor maturi, adică educatorilor.

De aceia cartea aceasta trebuie să fie citită, în primul rând de părinți cari sunt direct implicați în buna creștere a fiilor lor și în sarcina cărora cade răspunderea unei bune educații a acestora sub raport religios din

chiar primii ani când copilul n'are posibilitatea de-a lua contact cu alți factori educațivi. Exemplele cu care vine D-na Mănescu, din însăși experiența sa ca mamă sunt destul de exemplificatoare a indica scopul unei bune porniri pe drumul atât de greu în a plămădi complect omul de mâine în deprinderi bune și apropiat de Dumnezeu, în toată viața lui.

Înfățișarea *lumei de mâine* din punct de vedere sufletesc precum și activitatea ei produsă sub imboldul temerei de Dumnezeu și trăirii în El, depinde în primul loc de primii educatori, cari nu pot fi alții decât mamele. Acești educatori trebuiesc din timp pregătiți, cel puțin sub raport religios, pentru ca deprinderea unei bune creșteri să se facă de a început cu temei.

În privința aceasta cartea Doamnei Mănescu contribuie la umplerea unui simțit gol.

Pr. ION V. HUȘTIU

Ingerul, revista bisericească a Clerului din eparhia Buzăului. An XII 7-8 Iulie-August.

Încă de la primele numere apreciam și chiar mă simțeam sufletește foarte mulțumit când citeam revista *Ingerul*. Lucrul mă bucură acum și mai mult când văd că merge din ce în ce progresând și tehnic și redacțional.

Din bogatul număr de pe Iulie și August desprindem documentatul articol: *Separția dintre Biserică și stat*, dar în ce ne privește pe noi românii, credem că s'a scris prea puțin. Probabil va forma un articol special, pe care-l așteptăm în numerele viitoare.

Părintele Beschia, ca totdeauna dă versuri simțite și duioase, d. Marin M. Negulescu iscălește un articol judicios, dar întrucâtva prea se ține de gard după sociologul român D. Gusti, a cărui „sociologie gustiană“ biserica ortodoxă românească n'a prea simțit-o. Azi se cam văd și se cam pricep intențiile...

Cu totul deosebit ca suflet și sinceritate scrie Pr. G. N. Neagu din Obidești-R-Sărat articolul: *Preotul ca liturghisitor*.

Articol scris cu multă pricepere. De relevant argumentele ce le aduce din cuvântările de investire ale ierarhilor și din constatările ce

personal le-a cāpātat în timp de 18 ani de preoție. C. Sa are dreptate cānd scrie cā existā o neuniformitate în executarea actelor de cult din cauza abuzului ce-și iau unii preoți folosind vorba din tipic prea în literā și nu în spirit: Cum voește cel mai mare! Pār. Neagu pune pe primul plan al preoției; oficiul de liturghisitor ceia ce reușește prin convin gātoare argumente, a susține până la capā *această singură și cea mai înaltă îndatorir-a preotului.*

Insemnām apoi, articolul D-lui P. I. Stefan: Realizarea nādejdiei prometeice și mai ales articolul pār. G. I. Beschea despre *Preotul în literatura romānā* ¹⁾ în care aduce noi și puternice argumente despre felul cum literatura bună, îl caracterizează pe adevāratul preot. Remarcām o bogatā și bine scrisā cronică. Deasemenea recenziile, sunt un frumos și bine susținut document al „Ingerului“.

Revista „Ingerul“ din eparhia Buzāului, poate sta cu mult folos nu numai la îndemāna preoților dar a ori cārui intelectual.

În rezumat e o revistā bine, serios și cinstit scrisā. Felicitām comitetul de redacție și mai ales pe P. C. Consilier Referent Al. Sāndulescu.

Ortodoxia An VIII Nr. 1 Calea Plevnei Nr. 11 București.

Ne bucurā, avāntul și încrederea, cu care această revista pāșește în al optulea an. Cānd știm cu cāte greutāți materiale are de luptat o revistā religioasă, într'o lume care cu „buzele cinstește, dar cu inima departe este“ de ori ce duh de luptā și afirmare religioasă, munca „Ortodoxiei Pār. Prof. T. Chricuță și a celor din jurul său nu poate decāt să ne bucure Totuși facem unele constatāri cā se strecor în revista și articole care n'ar fi trebuit Facem aluzie la un articol semnat N. Ionescu care vorbea despre o „maică“ Maria Stoiu și pe care organele oficiale ale bisericeiau dovedit-o nu numai cā nu era „maică“ dar era propagandista unor noi și periculoase mārurisiri de credința rugāciuni etc. alcātuind un haos și

o nedumerire în rândurile credincioșilor. Ne mirā această recomandare tocmai în revista „Ortodoxia“ pe care noi o socotim tocmai o necesară și mult prețuită armă de luptā duhovnicească strict ortodoxă.

Îi dorim să lupte și să meargā tot înainte spre biruința deplină pe cāmpul ortodoxiei.

Altarul: An. I Nr. 6-10 Iunie-August 1940. Director Prof. Toma Culcea, București str. Băbătescu 6.

O foaie de luptā misionară, care răspāndește și prin scris, verbul cald și entuziast al d-lui Culcea. Foarte bine alcātuit cu articole pentru toate vrāstele și scrise într'un stil și grai popular pe înțelesul tuturor, — «Altarul» împlinește un gol simțit în munca misionară. P. C. Protoerei și P. C. Preoți o pot folosi în cuprinsul parohiilor, recomandāndu-o tuturor credincioșilor.

Se poate împārți la diferite serbări și manifestări religioase de oricine voește să facā un sacrificiu material și să sprijine pe deoparte munca idialistā a unui suflet de creștin ce arde luminānd, — iar pe de alta să lase în mână creștinilor de la sate și orașe, un cuvānt din care să-și facā oricine convingerea cā și prin scrisul religios omul poate folosi și hrāni sufletul însetat după cuvāntul Domnului «Altarul» este în rândurile credincioșilor o mai departe lucrare în cele ale spiritului. Eparhiile — imitānd pilda Sf. Mitropoliei a Craiovei — o pot ajuta prin abonamente de sprijin și recomandări — așa cum înțelegem și noi să facem de aici.

Clerul Dâmboviței, revista asociației preoților dâmbovițeni Târgoviște str. Plut. Dițescu Stan 9 Redacția și administrația Pr. Emil Popescu-Gāștești.

O revistā preotească, cu duh și frumusețā de gândire și tehnicā tot odatā. La un fond în adevār așa cum îl dorim îi corespunde și o formā și o alcātuire, de care prea puține reviste eparhiale pot să stea alături.

Felicitām călduros pe toți C. preoți Dâmbovițeni, pe P. C. Protoiereu, Consilul de administrație al asociației, și pe comitetul de administrație al asociației, ca și pe comitetul de direcție al revistei pentru dragostea cu care au înțeles ca rolul și rostul preoților este și azi mai ales, ca uniți astfel întotdeauna

1) A se vedea cartea cu același titlu a Pr. P. G. Savin. Conferința ținută la M-rea Neamț în ciclul „Solidarității“.

una să se pună în slujba activității culturale misionare, cu care și prin care se clădește și se menține: *biserica vie*. E de prisos să adăugăm că tocmai chestiunile culturale sunt rosturile de viață și de întreaga atențiune a bisericii și conducătorilor ei și mici și mai ales mari. Ne bucură în deosebi *unirea și înțelegerea* fraților preoți strânși în jurul acestei bune și frumos scrise reviste, ce-i onorează și pe ei și pe noi. Dela articolul: *Sub alte auspicii* din frunte, suntem lămurii prin cel ce urmează: „*Vestire și program*“ semnat de Pr. Dr. C. Nițescu-Zlatian, de ceia ce vor și suntem siguri că vor realiza frații preoți din Dâmbovița. E scris parcă, dictat de noi, — ceia ce înseamnă că gândurile de bine și de înțelegere sunt generale.

Ceia ce însă în special ne-a umplut sufletul de mângâiere e articolul Păr. Emil Popescu: *Biblioteca Parohială*. E tot numai adevăr și lumină. E ceea ce a gândit și a dorit și I. P. S. Patriarh și prin secția culturală a Sf. Arhiepiscopii a realizat, dând prin ordinul Nr. 13.567 din 21 Septembrie tuturor P. C. Protoerii grijă ca aceste biblioteci parohiale să fie o realitate și nu o ficțiune. E de altfel la fel cum a gândit și a scris P. C. Pr. E. Popescu foarte documentatul articol cel remarcăm în mod deosebit. Și celelalte articole: P. C. Protoereu Alex. Popescu-Hâbeni: *Sectele religioase în noul stat Legionar, Despre pastoralia individuală* a Păr. G. C. Diclescu, *Libertate—ordine*, a Pr. G. Brădișteanu ș. a. sunt toate gânduri curate spuse și de folos pentru luminarea și înțelegerea ori cărui credincios ortodox.

Însemnăm, citatele și extrasele din Pidalion din Sf. Canoane asupra diverselor chestiuni și probleme ale vieții creștinului, care umplu un gol și aduc o noutate, foarte folositoare nu numai pentru credincioși dar însuși pentru preoți...

Revista „*Clerul Dâmboviței*“ e o revistă care cinstește pe muncitorii din jurul ei și este o piatră din capul unghiului pentru Sf. Biserică, — mai ales în vremurile de azi.

Slova ortodoxă An II Nr. 29 Octombrie a. c.

Red. și Adția Biserica Râșvan 3. București
I Director: Ion Constantinescu.

O revistă bisericească scrisă cu dor de a vedea lucruri bune și fapte de realitate în biserică. Articole scrise cu multă vioiciune, și de actual interes. Cităm: *Episcopat și stat* din Nr. 26 — 27 din Sept. semnat de D I I. Constantinescu și Biserica Vie din Nr. 29 de pe Octombrie a. c. Remarcăm reușite și bune versuri. În ceia ce ne privește dela Note am reținut pentru noi, însemnarea de ce și este ce trebuie să fie un consilier cultural. Și suntem și noi de perfect acord că nu e acum mai ales nevoie de vorbe și de planuri ci de viață și realitate. Avem o dorință: să ni se dea posibilitatea de oameni și de împerejurări, ca să arătăm că înțelegem și știm ce înseamnă la o eparhie munca efectivă a unui consilier cultural. Noi însă nu înțelegem că consilierul cultural trebuie să stea și să cerceteze numai manuscrisele din bibliotecă: ci pe preoți însăși la lucrul lor, parohie cu parohie și să fie un neobosit propovăduitor cu cuvântul și cu scrisul și om de inițiativă. Mai puțin birocrat și mai mult apostolat. E ceia ce noi de mult am scris și poate am și înfăptuit puțin.

În aceste dorinți s'a alcătuit și un program de lucru misionar care s'a dat P. C. Misionari și care se poate vedea în foaia oficială „Apostolul“.

Glasul Parohiei revistă de zidire și orientare religioasă Director Pr. Ion V. Huștiu com. Frumușani jud. Ilfov Ar. III 8-9 August-Septembrie.

E o revistă, ce duce mai departe munca din altar și amvon, din parohie și din întregul program de muncă misionară și pastorală, a tânărului, dar harnicului preot Huștiu parohul parohiei Frumușani.

Clocotului din suflet, dorului de a fi mereu în activitate și frumoaselor intențiuni de acel mai bine și acel atât de cerut „mai viu“ lucru în biserică, ar fi origina ce sta la baza acestei foi parohiale, dar și la bazele programului ei.

Încurajat, și bine apreciat prin colaborări prețioase ca acele ale P. C. Arhim. Scriban Protos. Nicodim Ioniță d. Inginer T. Constan-

tinescu, părintele Huștiu face un real serviciu bisericeii, dând această tribună de unde să se poată scri și răspândi un curent, cum zice foarte bine în titlu de la început, de zidire și orientare religioasă în această lume în care ca'n valurile apelor se frământ atâtea curente.

E bine ca acel curent care ne amintește și ne duce la biserică și prin ea la Dumnezeu să poată trăi prin aceste reviste parohiale care sunt scoase cu jertfe și sacrificii nebanuite dar cu bucurii și emoții sufletești nesimțite de mulți alții care nu pun sufletul pe care știu că-l pune inimosul preot Huștiu de la Frumușani!

Scrisul însă al părintelui Huștiu e un dar de care biserica se poate mândri cu drept cuvânt: Citim articolul din numărul de pe August-Septembrie. *Să nu ne frângă durerea* care e un articol scris cu multă simțire patriotică și poezie de stil.

Articole pentru tineret ca acel intitulat:

„Lăsați copii să vie la mine“, iscălit Toni e un foarte judicios și duios tot odată apel făcut pentru interesul ce trebuie să avem față de copii, pe care-i ucidem trupește și sufletește prin răutățile noastre.

Făgăduim să mai revenim asupra acestei reviste, — care ne cinstește nu numai eparhia dar însăși biserica.

Duminica Tuturor. O publicație cu sfaturi, învățături și gânduri bune, pentru inima și sufletul credincioșilor a fost un gând de totdeauna al preoților.

O dovadă avem în faptul că ici și colo, aceste intențiuni, au devenit realizări, însă numai Dumnezeu știe cu câte sacrificii și cu câte înfrângeri cele mai multe au pălpăit până au încetat de a mai trăi.

Gânduri bune și intenții fericite, strânse în jurul revistelor și foilor personale ale multor C. preoți, ale diverselor cercuri sau asociații religioase, ca și fiecare eparhie, au făcut să apară, chiar foarte bune publicații de educație și scris creștin.

Însă publicația aceea visată și dorită de noi, necesară bisericeii și credincioșilor, pâinea zilnică care să ajute la educația morală a tuturor fiilor neamului, — a lipsit.

Încercarea de acuma prin „*Duminica tuturor*“ și prin marea și clara viziune a I. P. S. Patriarh, va fi aceea foaie, așteptată și dorită prin care biserica voește să-și continue lucrarea ei misionară și pastorală, adevăratul „*steag de luptă hotărâtă împotriva tuturor vrăjmașilor din afară și dinăuntru*“.

Ca unul ce am dorit și am și muncit pentru o asemenea publicație, sufletul meu se bucură că văd posibilitatea de realizare a acestui dor neimplinit.

Rămâne ca îngrijitorii acestui amvon al condeii să-și apropie colaboratorii cei pricepuți și talentați iar supravegherea celor scrise să fie la înălțimea și demnitatea și a scopului și a principiilor sfintei noastre biserici strămoșești.

Cu Dumnezeu, într'un ceas bun, înainte!

Dorim ca păr. V. Ionescu și dr. T. Gherasimescu care îngrijesc această publicație, să se bucure de sprijinul și înțelegerea fraților preoți, fără de care n'ar putea avea succesul dorit de inimoșii întîiitori.

Noi, cinstit, li-l dorim...

Pr. P. G. S.

Pr. Dr. T. Negoită: *Psaltirea în cultul bisericii ortodoxe.* — București. Tipografia Cărților Bisericești. 1940. pag. 164.

Pr. Dr. T. Negoită, alcătuitoarea a încă nouă lucrări de pură specialitate și șase de vulgarizare a adevărilor sfinte ca și locurilor și frumuseților din țara prin care Domnul și-a purtat pașii, în lucrarea de față ne prezintă un studiu complet asupra Psaltirei.

Indrăgostit mai întâi el însăși de această minunată carte a V. T. în care David și alți sfinți bărbați și-au vărsat sufletul înaintea Domnului, după ce în prefață lasă a mărturisii priceperea și cunoștința Sf. Părinți despre însemnătatea și valoarea cărții, intrând în prezentarea propriu zisă a ei, ne arată ce este Psaltirea, cine a scris-o, când s'au compus psalmii, vorbește despre titlurile psalmilor, ne arată de câte feluri sunt și ce doctrină se desprinde din ei, ca la urmă, terminând cu arătarea locurilor și chipului în care se folosește Psaltirea în cult, închee cu arătarea versetelor din psalmi folosite mai curent în cultul ortodox.

La început se pare, din titlu, că ar fi o lucrare simplă, că am cam cunoaște conținutul ei. Lucrurile simple și comune cuprind însă mari și de temelie adevăruri. Cine răsfoește cartea și vede sistematizarea atât de corectă și de priceput făcută psalmilor, cine vede orânduiala atât de neînțeleasă și neștiută de mulți din noi a citirii psalmilor, cine vede în sfârșit explicarea citirii lor la anumite ocazii și servicii, cine pătrunde dogma și frumusețea lor arătată atât de superficial în alte părți și atât de priceput aci, apreciază enorm lucrarea și înțelege și mai mult valoarea acestei cărți din care, în biserică, avem uneori impresia că citim anumite catisme, mai mult ca să avem timp să facem sf. Proskomidie. Ba mai mult, înțelegem și rostul cât și motivarea anumitor cereri adresate nouă de credincioși de a le citi psalmii.

Dar să lăsăm să vorbească autorul:

„Voiești să știi ce foloase aduce citirea „psalmilor?... Cu îngerii mărește pe Dumnezeu, „pe toată lumea cea din cer și pe cea de sub „cer o cheamă spre mărirea lui Dumnezeu; „pe draci îi bleastă; pentru împărați, pentru boieri și pentru toată lumea pe Dumnezeu îl „roagă. Poftele trupești, iuțimea, urgia și mânia le potolește; înmulțește credința, nădejdea și legătura dragostei; Psaltirea este lucru „îngeresc, moștenire cerească, tămâie duhovnicească, etc.“ pag. 11. Sau iată cum vorbește despre lucrarea ei: „Psaltirea va mângâia pe cei amărâți, va însenina pe cei întunecați, va liniști pe cei întristați, va odihni pe cei turburați, va domoli pe înviforați, etc.“ pag. 14. Nu mai întârziem însă asupra savanței prezentări propriu zise a conținutului și istoricului psalmilor unde abundă cunoștințele și bogata informație.

Ceeace atrage spre citirea acestei cărți pe cel ce o răsfoește este, pe lângă interesul ce îl trezește însuși cuprinsul este valoarea ei de actualitate.

Trăim vremuri de ciocnire, de revoluție, de negație chiar. Aidoma fostului și eruditului său dascăl Pr. I. Popescu-Mălăești care și-a făcut ideal de-o viață din a lupta pentru a evidenția necesitatea, valoarea și impor-

tanța V. T. pentru creștinism, la fel și Pr. Negoită însușindu-și ideea, o duce mai departe. Să scoatem V. T. din biserică? Să se încerce! Se va vedea că va trebui dezorganizat tot cultul nostru transmis nouă, chiar de Sf. Apostoli; cu citiri, cu împletiri din citirea legii vechi, mai ales a acelor părți din legea veche compuse în spiritul psalmilor, cu profeții și cu trâmbițarea adevărului etern că „jertfa lui Dumnezeu este inima curată“ pag. 56.

Prezentând atât de sumar această carte, apariția căreia în vremurile acestea de involburare, când mai toți gândim la conservarea și strecurarea anilor noștri, întru care am văzut și vedem atâtea rele, printre evenimentele ce ne strivesc prin asprimea lor, n'am vrut să-i prezint tot conținutul, ci mai mult să atrag atenția preoților și creștinilor încercați spre ea. Ca prin ea să caute Psaltirea și aflând-o să-și caute acolo alinarea ca spre sigur și neviforât liman.

Diacon M. TĂTĂRĂM
Profesor

A apărut: de Pr. Petru Gh. Savin:

In zile de sărbători, piesă de teatru într'un act cu obiceiuri de Crăciun și Anul Nou. Ediția IV, Lei 25.

Mântuirea Sufletului, piesă de teatru religios în 3 acte contra sectelor religioase. Lei 50.

Se pot prezenta la serbări școlare, la serbările Căminurilor culturale și la Cercurile pastorale.

A se adresa la autor Econ. Pr. P. G. Savin consilier referent secția culturală a Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor.

Se trimit și ramburs.

APOSTOLUL

REVISTA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE A BUCUREȘTILOR

PASTORALA

NICODIM

Din mila lui Dumnezeu, arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al României, locțiitor al Cezaarei Capadochiei, Președinte al Sfântului Sinod, întregului cler din cuprinsul Patriarhiei Române, har și pace dela Dumnezeu părintele din Cer, iar dela noi arhierească binecuvântare.

Jubiții mei fii sufletești,

Trăim vremuri grele. Războaie cumplite, prăbușiri de state, suferința și foametea băntuie și zguduie din temelii aproape întreaga omenire. Și ceva mai mult, aceste primejdii mari au chemat încă și alte primejdii mai mari. Cutremur de pământ cum încă nu s'a mai pomenit până acum în părțile noastre. La răzvrătirea morală a omenirii s'a adăogat și tulburarea stihilor firii. Toate aceste urgii care s'au deslănțuit asupra oricărui pământean au stârnit groaza de aceste vremuri pe care unii le socot sfârșitul veacurilor... Iată însă, că temeiul ființii noastre și de data aceasta, ca oricând, e la Părintele din ceruri. Atunci, când nimeni nu-ți mai poate fi sprijin, nici chiar pământul, Dumnezeu care ne-a creiat, dându-ne suflare de viață, e ocrotitorul nostru atotputernic și bun.

Să nu uităm însă, că vremurile acestea cumplite le-am adus noi oamenii. Și încă, după cum se spune la Sfânta Carte: „Le-am tras ca și cu o funie“.

Noi ne-am socotit singurii stăpâni a acestui pământ. Legislatori supremi ocârmuitori fără cruțare, creatori și cârmaci raționaliști a oricărei taine... Dar iată că, odată cu această mândrie, s'a strecurat în suflete și micile patimi care au ajuns mai apoi să ne stăpânească. Și aceste păcate ne-au răcit dragostea de cele sfinte și, spre nenorocirea unora, chiar de Dumnezeu. Și tot aceste păcate și fărădelegi, după cum spune Sf. Evanghelie, au răcit și dragostea dintre oameni... Priviți în trecut, cercetați prezentul, coborâți-vă apoi în taina sufletului vostru și vedeți cine a fost și mai este încă stăpânitor al vieții și inimilor voastre? În răspunsul pe care-l va da fiecare lui însuși, va putea vedea cine ne-a deschis poarta acestor groaznice vremuri pe care le trăim.

Îndemnându-vă la aceasta, mă gândesc, că în acest chip veți putea ajunge la începutul unei vieți de siguranță, de liniște și de fericire chiar, căci toate acestea sunt bunuri care ne stau înaintea. Să nu cădeți în desnadejde căci despre aceste suferinți pomenește însuși Domnul nostru Iisus Hristos, nu ca de acelea în care se va stinge viața omenirii. Nu, de o mie de ori nu. Ascultați cele rostitute de însuși Fiul lui Dumnezeu, cu privire la cele ce s'au mai întâmplat până acum, și care se repetă astăzi:

„Veți auzi de războaie și vești de războaie. Căci se va scula popor peste popor și împărăție peste împărăție și

vor fi: foamete și ciume, și cutremure pe alocurea... Căutați să nu vă spăimântați, căci trebuie să fie toate acestea; dar nu va fi acela sfârșitul“ (Matei, XXIV, 6-8).

Da, se cuvine să fie așa, pentru ca în chipul acesta să punem începutul unei noi vieți în Domnul. Să părăsim pe stăpânii cei răi de până ieri, patimile și păcatele, să ne avântăm către idealul de sfințenie și virtute care ne stă înaintea. Să pășim către deplina sănătate, până când răutatea cuibărită în trupul nostru nu a ajuns ca să ne îmbolnăvească cu totul. Toate aceste suferinți să le privim ca pe niște droguri amare, care alungă răutatea ce pătrunsese în viața noastră... Toate aceste vremuri de restriște își au hotarul lor. Se vor opri. Vor veni iarăși zile bune și senine pe care însuși Dumnezeu din ceruri le va trimite ca pe o binecuvântare acestei omeniri, care năzuiește la o viață nouă.

Dragostea părintească și socot că și cea frățească a voastră va îndrepta privirile înlăcrămate asupra acelor care au avut sfârșitul dureros în cutremurul cel mare din dimineața zilei de 10 Noembrie.

Acest cutremur a prăbușit și a distrus multe case, apoi localuri de instituții: Biserici, școli, primării, prefecturi și gospodării bine înstărite. Iar sub zidurile lor și-au găsit tragicul sfârșit sute de oameni, iar alte sute au rămas cu mari infirmități. Privind la toate acestea, gândul nostru îndurerat, înfășură într-o caldă simțire îndoliată, pe acești fii și frați ai noștri care și-au sfârșit viața pământească într-o astfel de groaznică distrugere. Mângâiere ne-o găsim doar în aceea, că ei astăzi nu mai sufăr nimic, și sunt fericiți chiar, dacă au făcut fapte bune în această viață.

Învățământul pe care ținem să-l înfățișăm din acest groaznic sfârșit, e tot

pentru noi. Și tâlcul îl găsim, prin asemănare, tot în sfintele și dumnezeieștile cuvinte spuse de Domnul nostru Iisus Hristos, cu prilejul unor întâmplări tot atât de dureroase ca și cele de astăzi.

Ascultați:

„În vremea aceea au venit unii la Iisus și I-au spus de Galilienii, al căror sânge Pilat l-a amestecat cu jertfele lor.

Și răspunzând Iisus, a zis către dânsii: „Socotiți voi oare, că Galilienii aceștia au fost mai păcătoși decât toți Galilienii, de au pățimit acestea?”

Vă spun: Nu! Dar de nu vă veți pocăi, toți veți pieri așa.

Sau credeți poate că cei 18 oameni, peste care a căzut turnul Siloamului și i-a ucis, au fost mai vinovați decât toți oamenii, care trăiau în Ierusalim?

Vă spun: Nu! Dar de nu vă veți pocăi, toți veți pieri așa“. (Luca XIII, 1-6).

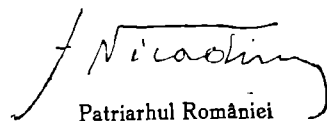
Cetiți din nou aceste spuse ale Mântuitorului, apropiați întâmplările cele de atunci cu cele de astăzi, și îndreptați-vă apoi toată luarea aminte, la cuvintele cu care încheie Mântuitorul spusele sale. Pe acest sfat și îndemn îl repet cu cutremurare și eu cu acest dureros prilej al suferințelor de astăzi. Da, pocăința e singura noastră izbăvire din toate nenorocirile care bântuie astăzi omenirea. Pocăința înseamnă întoarcerea la o viață nouă. Să rupem cu trecutul păcatelor și să ne înfățișăm în haina cea nouă a credinței. Pocăința este începutul apropierei noastre de Dumnezeu. Și a fi cu Dumnezeu e a fi cu cel mai puternic stăpân, bogat în fericire și tare în ocrotire. De Dumnezeu ascultă stihiiile naturii, El poruncește pământului să nu se mai cutremure, El dă roade din belșug, El dă pacea, El dă fericirea, El ne apără de primejdii. Toate acestea însă, cu o singură condiție, ca să fim noi mai întâi copii ascultători ai învățăturii sale sfinte.

Fiți cu milă și ajutați pe cei rămași fără casă, fără haine și fără hrană. Faceți așa fel ca toți cei lipsiți să simtă căldura dragostei voastre frățești. Mult ai, mult să dai, puțin ai, împarte puținul tău cu cel ce nu are nimic, și așa uniți frățește ca într'o bună familie, să biruim greutățile ceasului de față. Arătați dragostea față de aproapele vostru, ca și Părintele din ceruri să-și arate mila Sa față de noi toți.

Închei această Pastorală cu mân-

gâierea pe care o revarsă în suflet vremurile bune care în curând vor veni, dacă toți vom năzui ca prin o viață cu adevărat creștinească, să ne învrednicim de binecuvântarea Părintelui din Ceruri.

Al vostru călduros rugător către Dumnezeu.

Patriarhul României

I I S U S

Străbate Galileia mergând din loc în loc
Și prin Iudeia sfântă cu soarele de foc
Bolnavilor dă viață, flămânzilor dă hrană
Aici dă mângâiere, dincolo dă dojană.

Răsare ca un soare în marele 'ntunec,
Deschide porți pe care păcatele le ferec
Cu bicele de funii, pe cei răi îi alungă —
Pe sclavi, pe trudiți, pe cei urșiți peirii,
Li mângâe, îi îmbracă, în hainele iubirii.

Smerește pe cei mândri, pe cei nedreptățiți
Li cheamă lângă Dânsul de-a pururi fericiți.
La păcătoși El intră, cu dor să-i mântuiască,
Pe drumuri și pe ape pe munți și prin genuni —
I-adună cu cuvântu-I, pe răi îi face buni!

El samănă sămânța ce n'a mai fost la noi
A dragostei, a păcii — a legii celei noi
Și pune'n locul urii demonice și rele
Iertare și 'mpăcarea, dumnezeiești porunci
De care nu știuse nimeni până atunci.

Cu dânsul împreună, alături pășeau
Acei ce până atunci pe nimeni nu aveau
Să-i mângâe, să-i vadă, să lege rana lor.
El vrea să-i facă oameni, să-i facă demni de
[Dânsul]
Să șteargă depe fețe și lacrima și plânsul.

Aici un paralytic ce zace 'n pat uitat
Dincoace orbi ce ochii de mult li-au înopțat
Demonizați și morți, cu trup neputincios.
Cu trupurile bune, dar sufletele moarte
Iisus a Sale haruri cu dragoste le împarte

Și toți în admirare—I-urmează, merg, L-ascultă
Și'n mare adunare și haina I-o sîrută.
Se sue 'n pomi, pe cale, scobor pe acoperișuri
Toți cei în suferință, cei slabi, cei triști, cei goi
Se înfrupt de bucuria, de harul legii noi.

El este-așa de darnic, așa de bun și mare
El este la 'ntuneric un soare ce răsare —
Din darurile sale de Om și Dumnezeu
Împarte tuturora din plin, cu bucurie
Și face pentru o clipă, ca 'n cer, la noi să fie,

El ne-a adus în lume, dreptate, pace, har
Pe om l-a pus făpturii, stăpân să'i fie iar
Ca împărat al lumii și liber de păcat.
Făcu să fie omul, stăpân pe el pe fire,
Și ochii să-i rădice spre El cu mulțămire:

.....
Nevrednici sîntem, Doamne, de atîta fericire!

PETRE GH. SAVIN

PE PLANUL SPIRITUAL AL CREDINȚEI

Am cetit cu emoție acum două săptămâni, apelul către preoți al domnului General Ioan Antonescu, conducătorul Statului. Am cetit în bună parte și articolele ce s'au scris în legătură cu acest apel.

Îmi pare rău că n'am putut atunci când l-am cetit întâia oară, să pun pe hârtie ceea ce preotul din mine a simțit. Acum trebuie oarecum să uit cele scrise de alții și să aștern pe hârtie ceea ce am simțit la cetirea apelului.

O recitarea a lui mi-a împrosătat impresiile, căci fiind scris din suflet, atinge aproape aceleași coarde sufletești ca și la început, cu care se armonizează în sufletul tău, ca și o pagină din evanghelie, care pururi e proaspătă ori de câte ori o recitești.

Cel dintâi efect al acestui apel, a fost că mi-a încălzit sufletul, așa după cum îți încălzește sufletul o scrisoare primită dela un prieten drag, care îți trimite numai bucurii, sau ascuți o cuvântare plină de convingere. Vechii șefi politici de guverne, încă vorbeau despre Biserică și slujitorii ei, lucruri îmbrăcate în cuvinte frumoase, în care nu lipseau „Biserica strămoșilor noștri și rolul ei în viața neamului“, însă toate răsunau ca niște chimvale, căci nu aveau suflet. Nici unul nu vorbea din prisosul de credință al sufletului său, ci din ceea ce îi dictau programul și interesele partidului. Rar m'au putut încălzi sufletește, căci se simțea nesinceritatea și oportunitatea lor.

Cuvintele domnului General Antonescu m'au încălzit sufletește tocmai pentru sinceritatea lor, căci se simt ieșite din prisosul spiritual al unui om credincios convins, și care-și dă profund seamă din proprie și trăită experiență, ce înseamnă credința în

viața unui om, oricine ar fi el, și apoi în viața unui popor, ca totalitatea oamenilor de aceeași credință și limbă.

În cuvintele de învățătură rostite de mine ca preot și apoi ca Arhiepiscop, când am vorbit despre felul cum trebuie să se roage credincioșii când intră în biserică, chiar și atunci când vin în fugă să dea un acatist, să aprindă o lumânare, i-am îndemnat să caute prin o concentrare și numai de câteva minute, să lepede pentru acest timp, grija cea lumească, ca să poată să-și înalțe gândul către Dumnezeu.

Concentrarea trebuie, cu ajutorul rugăciunii, să producă o emoție, adică temperatura sufletului să se ridice cel puțin cu un grad de căldură. Numai în felul acesta va fi de folos rugăciunea, când omul poate să iasă din biserică, altfel decum a intrat. Dacă nu a ieșit puțin înnoit în cele dinlăuntru ale sale, atunci intrarea nu i-a fost de folos.

O astfel de ridicare de temperatură a sufletului meu am simțit la cetirea apelului, căci a atins profunzimi de simțire religioasă. Numai un iluminat de credință trăită poate să spună că: „*Biserica lui Hristos nu înseamnă numai ziduri, icoane, coruri, lumânări, clopote, slujbe. Ea este dragoste, jertfă, milostenie, trudă, curățenie sufletească. Oriunde trăește un suflet curat, acolo este un altar al dumnezeirii*“.

Teoreticește o știu mulți, între ei, în primul rând, preoții, dar câți o știu prin trăire aievea, prin experiență, nu deodată, de două ori, ci zi de zi, adecă decâte ori urei trebuie să-i răspundă cu dragoste, nepăsării sau sgârceniei cu jertfă, suferinței cu milostenie, lenei cu trudă, necinstei și păcătoșeniei cu curăție sufletească? Când le trăești prin fapte,

chiar punând numai câte un grăunte de muștar din ele, atunci știi cu convingere ce înseamnă credința pe plan spiritual.

Pe acest plan spiritual vrea să ne vadă domnul General Antonescu, adică pe singurul plan pe care putem sta cu demnitate, fără a ne fi teamă că trădăm pe Mântuitorul nostru Iisus Christos.

Iată taina preoției, de a sta cu ajutorul credinței pe acest înalt plan spiritual. Atunci toate *podoabele bisericilor se îmbracă cu har ceresc*, îndemnând pe credincioși să le păsească pragul, știind că în atmosfera lor plină de har, vor putea găsi hrană și *marea liniște sufletească inimilor lor*. Aici își vor putea pleca genunchii în scaunul mărturisirii, convinși că se vor putea ușura sufletește, pocăindu-se și primind deslegare de păcate. Aici se vor *regăsi* și se vor *alina prin evanghelie*.

Pentru a putea săvârși în preoția noastră toate acestea, ne aduce aminte că avem arma cuvântului, predica Evangheliei pe înțelesul tuturor prin „*predici scurte și înțelepte*“, legate de viața de toate zilele, ca să înțeleagă „*îndatoririle la care îi cheamă viața față de ei, față de familiile lor, față de semenii lor*“.

Ne mai aduce aminte un lucru ce îl știm și noi atât de bine că predica aceasta va fi predică în pustiu, dacă nu o vom ilustra mai întâi cu viața și cu faptele noastre. Iată de ce ni se cere acum de către domnul General Antonescu, cum ni s'a cerut nouă preoților în toate timpurile, dela Christos încoace, să fim „*cei mai iubitori, cei mai dreپți, cei mai cinstiți, cei mai muncitori, cei mai gospodari, cei mai neubitori de arginți*“.

Tot pentru a ne păstra pe planul spiritual al credinței și misiunii noastre sfinte, ne îndeamnă categoric, chiar ne poruncește să *gonim politica din jurul altarelor, așa cum a gonit Mântuitorul pe mânuitorii de bani*“. După ce justifică temeinicia acestei porunci încheie cu sfatul „*singura politică pe care trebuie să o faceți este aceea a iubirii de neam și apărării drepturilor lui sfinte prin muncă, prin cinste, prin blândețe, prin conștiință și mai ales prin exemplul vostru în toate și față de toate*“.

„*Am pornit dela altare și dela icoane să ne întoarcem la ele*“.

„*Propoveduiți și răspândiți de acolo lumina care trebuie să întrețină nestinsă flacăra focului nostru sacru*“.

„*Fără această încălzire continuă a sufletelor credincioșilor noștri, nici eu, nici nimeni altul, nu va putea îndrepta acest blând și înțeleghător popor, pe căile binelui*“.

Socotesc că nu există preoți conștienți de misiunea lor, care dacă au cetit cu pătrundere acest apel, să nu se fi încălzit sufletește, punându-se sub ascultarea îndrumărilor primite.

Nimeni dintre mireni care au avut răspundere în conducerea țării nu a prețuit preoțimea și rolul ei așa după cum ne-o prețuește conducătorul statului nostru domnul General Ion Antonescu. Pentru noi această prețuire trebuie să fie o mândrie, făcându-ne vrednici de ea, chiar și dacă până acum ne-am abătut din calea misiunii noastre sfinte, sfinte pentru Biserică și tot atât de sfinte pentru neam și țară.

† EMILIAN ANTAL-TARGOVIȘTEANU

UG 5 723

MISIONARUL PROTOIERIEI

Biserica românească din vechiul regat a avut înainte de războiul mondial o activitate largă pe tărâmul liturgic dar foarte restrânsă pe celălalt tărâm misionar și apologetic.

Poporul de jos, credincios până la fanatism bisericii lui, își împlinea nevoile religioase ale sufletului în mod unilateral, printr'o asistență pasivă la desfășurarea serviciului liturgic destul de sugestiv și prin respectarea fidelă a tainelor, a riturilor și a tuturor tradițiilor creștine. În ce privește societatea cultă orășenească, a cărei suflet s'a format sub directivele revoluționare ale Apusului, ea se împărțea la pragul bisericii noastre în două: unii, deși impresionați de maiestatea, bisericii catolice din Apus, de activitatea ei socială, culturală și misionară, văd totuși în bisericuța lor ortodoxă a instituției tot așa de îndreptățită la origina ei divină, dar care s'a acomodat cu nevoile sufletești ale poporului nostru cunoscut la sânul ei și a mers evoluând alături de el. Aceștia pășesc pragul, intră înăuntru și se roagă așa cum au făcut și strămoșii lor.

Ceilalți, rămân afară: sceptici gălăgioși, orgolioși sau revoluționari, stăpâniți de spiritul negativ al unei științe și al unei culturi care s'a dezvoltat izolat de ideea religioasă și așteaptă aici hartă polemică, războiul apologetic cu reprezentanții doctrinei creștine, dar nu primesc un răspuns organizat care să-i copleșească.

Asta era starea religioasă a poporului nostru înainte de război și ea cerea încă de atunci Bisericii o nouă organizare și o nouă activitate care să îmbrățișeze toate nevoile sufletului românesc.

Războiul trecut a sporit și a complicat necesitățile religioase ale poporului de jos, iar sus în societatea cultă, a strecurat orgolul spiritului tehnic, care a denaturat senzibilitatea religioasă, făcând-o propriu pentru alte manifestări religioase și morale. Noua stare de lucruri creiată de război impunea și mai mult bisericii să se desmortească și să pornească la o acțiune rară, desfășurată după o organizație nouă. Organizația a venit și societatea românească a salutat-o cu încredere așteptând roadele ei. Secția culturală era chemată să concentreze prin referentul ei sufletul și cugetarea creștină la o mișcare de apărare a scopurilor și adevărilor spirituale susținute de Biserica și tot ce avea menirea să orienteze prin misionarul ei activitatea, pastorală a preoților după marile manifestări religioase ale poporului. Lucrul s'a început de atunci și nimeni nu-i poate tăgădui roadele. O preoțime tânără și entuziastă desfășoară azi pe tot întinsul țării o activitate pastorală covârșitoare tăcută, care nu vrea să vorbească pe altă cale decât prin faptele ei.

Totuși noua organizație de stat cu atâtea probleme și obligații de activitate nouă, ca și problema sectelor religioase cer neapărat o orientare și o organizare unitară a muncii noastre pe câmpul misionar. Misionarul eparhial era cel propus de biserică să îmlplinească această operă. Ori de când postul său a fost suprimat din buget biserica noastră nu a mai putut avea un misionar eparhial cu activitate permanentă pe teren. Mai mult cine poate spune că un misionar eparhial poate vizita într'un an măcar odată toate parohiile din

eparhie? În schimb, misionarii fracțiunilor sectare trec munții și apele și cutreieră satele cu rezultate dureroase pentru idealul ortodoxiei noastre și pentru unitatea sufletului românească. Nu pot fi acuzați preoții că nu-și fac datoria fiecare pe ogorul său. Acțiunea lor însă trebuie stimulată, în unele locuri ajutată și acolo unde primejdia e mai vădită, concentrată.

În opera de încreștinare efectivă a poporului, preotul are în multe locuri nevoie de sugestii, de metode, de însuflețire și mai ales de un antrenament de cele spirituale. Toate acestea el nu le primește de la nimeni cu mai multă încredere obligatorie ca de la Ierarhul său, părintele Bisericii cu autoritate sacră.

Protopopul singurul colaborator de pe teren al Ierarhului, copleșit de îndatoririle administrative ale oficiului, are nevoie pretutindeni, oricare ar fi persoana de un colaborator autorizat de Ierarhul său, care să împlinească rolul misionarului eparhial de odinioară în granițele protopopiatului.

Acesta ar fi misionarul protoieriei cu sediul în județul respectiv și cu cât mai puține obligații în cadrul altei activități.

Protopopiatul ar deveni în cazul acesta nu numai un birou de administrație exterioară, de unde pleacă ordine scrise și unde se primesc comunicări, ci și un centru viu, de unde, sfaturile Ierarhului să fie duse cu graiu și cu suflet pe ogorul creștin și aplicate acolo după nevoile locale alături de preotul local. Poporul ar vedea în acest fapt o grijă părintească trimisă de sus prin inimă de om, iar preotul solidarizat cu tact și delicateță s'ar simți sprijinit, stimulat și găsit de atâtea ori vrednic și muncitor.

Pe de altă parte, protopopul, ajutat în felul acesta, se va simți obligat și mulțumit să caute mijloace de orice natură, pentru intensificarea acestei acțiuni misionare în protopopiatul său, singură care-i poate aduce tot meritul și toată satisfacția sufletească. Eu nu știu dacă s'a realizat și în altă parte această colaborare spontană între protopop

și un preot misionar cerut și propus de el Patriarhiei în chip onorific.

Nu știu nici cum vor întâmpina prea cucernicii protopopi aceste rânduri. Știu însă un protopop care a făcut odată acest lucru și n'a avut de regretat. Tot de acolo cunosc o serie de mijloace practice prin care s'a putut începe o activitate misionară de felul acesta.

Le voi propune în alt număr.

Preot, DUMITRU ROMAN Ploești

Domnul mă va auzi...

Atunci când viața mi-i grea și trudită
Când tovarăș nevoiei mi-i plânsul!
Atunci știu că Domnul m'aude
Când voi striga către Dânsul!

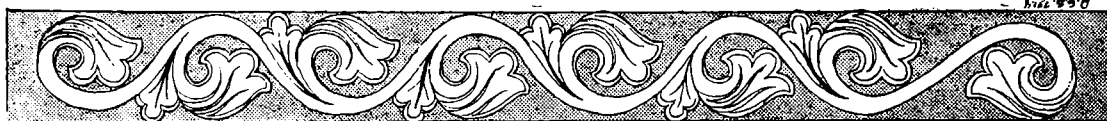
Departe 'ntristarea înlături măhnirea,
Sunt vesel, — mă rog cu tot dinadînsul,
Căci știu că Domnul și vede și-aude
Mereu când strig către Dânsul!

Cu mine, cu lumea, în luptă-s mereu
Și nu voi fi niciodată învinsul
Căci știu că Domnul m'aude
Atunci când strig către Dânsul!

Iar când mă voi duce din viață
Să dau judecății răspunsul,
Voios voi sta 'nainte-I — că-n viață
Mereu am strigat către Dânsul!

Pr. PETRU GH. SAVIN

BUCURIA CEA DIN URMA

Trenul şueră scurt, vagoanele îşi încetină din ce în ce mersul şi staţia Scăeni îşi primi, pentru a năstii câta oară trenul, plictisită tristă şi posomorâtă, întocmai ca vizita unui musafir care prea mult te vizitează...

Suntem pe la începutul lui Iunie, zi de vară călduroasă, plină de zăpuşală şi soare. Frunzele uscate ale câtorva bieţi castani ofiliţi, cerul prea sticlos de senin ce-i, măresc parcă tristeţea gărei. Totuşi din trenul oprit, la comandă.

-- Scăeni, 2 minuteeee! se auzia cântece vesele, sgomote. Se întorceau elevii în vacanţa, — şi în libertatea ce şi-o lua fiecare, plutea deasupra tuturor o veselie, că se duciau fiecare acasă. Infriguraţi de nerăbdare de a-şi vedea mai curând pe ai săi şi locurile copilăriei, fiecare elev îşi stăpâna cu strănsicie geamurile vagonului. Împărţiţi după şcoli, mai mulţi la un loc cei mai mari, — «domnii din cursul superior» se înţelege că ei aveau în vagon toate privilegiile. Cei mai mici nici nu căutau, nici nu puteau încăpea la geamuri, decât rare ori şi pentru puţin timp.

Vagonul se golea la fiecare staţie...

La Scăeni, se dăduse jos printre câţi-va săteni, elevul seminarist Nicu Nalbă şi Sandu Popescu elev la liceu, amândoi din Scăeni, duşi la învăţătură. Nalbă, era feciorul părintelui Nalbă, Popescu, feciorul d-lui apărător de la judecătorie, Popescu din târgul Scăeni.

Învăţau la Iaşi, amândoi în ultimul an de şcoală, amândoi natural şi buni prieteni ca din — acelaş loc, — să întorceau amândoi pentru bucuria părinţilor lor cu şcoală terminată. Unul absolvise seminariul, celălalt liceul. De aceia, poate erau prea tăcuţi, prea serioşi, ori poate unde de azi înainte nu mai erau elevi, — ori cum, veselie nu li se prea citea în ochii lor.

Cine-va, dacă ar fi observat bine, chipu-

rile lor, ar fi bănuţ mai mult un fel de mâhnire, un fel de supărare lăuntrică, şi nu se înşela: din Iaşi şi până la Scăeni, avuseră vreme ca să discute, şi din discuţie să nu mai fie şi să mai rămâe prieteni.

Ce se 'ntâmplase:

Părintele Nalbă, om bătrân şi evlavios, care slujise Domnului peste patruzeci de ani din viaţă, voia cu tot dinadinsul să-şi lase pe «Sandu tatei» urmaş să ducă mai departe norodul pe calea mântuirii pe care el cu vrednicie îl păstorise. În petrecerile de sărbători din anii trecuţi, câte nu visase şi nu gândise şi părintele şi vechiul lui prieten d. Popescu apărătorul de la judecătorie. Un singur fiu avea părintele pe Nicu; doi copii avea şi d. Popescu, pe Sandina, şi pe Sandu, — amândoi gemeni, amândoi cei dintâi şi cele din urmă odrasle.

Se legase între părinţi aşa la câte o petrecere în familie un gând: Sandu Popescu va veni judecător în Scăeni, — Sandina va fi preoteasa părintelui Nicu Nalbă — şi astfel altoiţi cele două trunchiuri obosite de muncă şi viaţă se vor duce mulţumiţi în mormânt că li se continuă şi numele şi munca...

Nicu Nalbă, însă singurul nu era de părerea asta. Deşi el studiasă în Seminar dar îşi făcuse băeatul o convingere la care ţinea mai mult chiar decât la ce are un fiu mai scump pe lume: iubirea părintească. Citise mult ce e drept şi din fragedă vârstă, Nicu Nalbă, era îmbăcsit în capul lui cu toate teoriile din lume, ura în ascuns, bine înţeles chiar de mic — seminarul. De câte ori nu roşise el când auzia pe băeţi făcându-l «popă» «colivar». Plângea şi se simţia înjosit între ei, — că face seminarul şi nu liceul. De aici de mic, a început în sufletul lui un război care a triumfat, căci absolvind din seminar, era aproape păgân. Şcoala nu izbutise

să-l schimbe să-l câştige — din contra cu disciplină, cu viața ei, îi puse mai multă ură în suflet. Nicu Nalbă, absolvi din seminar cu credințe de liber cugetător. Nu și le putuse arăta în școală, — acum după ce absolvise putea, era liber pe vorba lui, pe judecata lui, — și de aici cu o lăcomie drăcească se apucă fața de cea dintâi ocazie de prietenul lui Sandu Popescu să-și desvâlue gândurile.

Și deși prietenul lui absolvise liceul, și încă nu avea decât argumentele bunului simț, era cu mult superior elevului de seminar, în expresii, discuții și judecată. Fire nervoasă, și oarecum îngâmfată, seminaristul Nalbă o porni violent la vale, până ajunse o culme, — pe care prietenul lui nu i-o putu ierta, și ruptura se făcu — poate definitivă.

Deci, — care nu le fu mirarea și domnișoarei Sandina, și părintelui când îi văzură dându-se jos tăcuți ursuzi și posomorâți. Și ei, care glumiseră până atunci și-i așteptau cu veselie, și acasă cu surprize!. O fi fost rănită, puțin inima părintelui Nalbă, dar a domnișoarei, presimțise poate mai mult, că-i intrase ca un cuțit adio — tuturor visurilor ei, — dacă frații — s'au certat poate, — totul era sfârșit. Fratele își lua sora și grăbit parcă silit, salută pe părintele care se uita uimit și plecă, repede în trapul săltat al cailor de la docărașul cu care venise sora și părintele Nalbă să-i întimpine.

— Părintele Nalbă se uita la frații Popescu cum pleacă, se uită la fecioru său cum își scotea bagajele, liniștit, rece, și oarecum stăpânit de o mândrie pe care părintele Nalbă nu o putea suferi. Lăsară bagajile în gară și plecară pe jos amândoi.

Nu mai putuse răbda și părintele Nalbă îl întrebă.

— Ce e cu voi, — ce-i cu Popescu?

— Ce să fie tată, — un prost și un îngâmfat. Ne-am certat! Și tăcu. Părintele Nalbă tăcu și el. La doi-trei pași însă, lovi cu dușmănie o petricică ce nevinovata stătea în calea lui. Era supărat, — era tare supărat. Și planurile lor, și veselia Sandinei și bătrâneța lui care aștepta bucuria cea din urmă? Mergea tăcut lângă fecioru său, și-l privea pe furis. Tăcut, prea tăcut, închis, prea închis, nu-i cam plăcea părintelui. Să fie căzut la examen?. Nu se putea, de oare

ce-i telegrafiasse și nu-l credea în stare să mintă, — să fie bolnav, n'arată! Atunci — ce să fie? Și după ce mai schimbă câteva vorbe pe drum fără nici o însuflețire, ajunseră acasă. Părintele nu ședea departe de gară și deci preoteasa părintelui, care văzuse trecând pe băetul apărătorului numai cu soră-sa, avu dreptul să fie îngrijată de întârzierea băetului ei, și a părintelui.

Femeie simplă, dar bună și gospodină strașnic, — mama absolventului de seminar era la fel cu toate mamele multora dintre noi. Incredătoare bună, neamestecându-se unde nu se pricepea, — lăsa totul la voia părintelui. Deci, — când îi văzu că vin triști și oarecum supărați nu-i iscodi ci își caută de gospodărie, — lăsând pe mai târziu să întrebe și ea pe părintele, ce s'a întâmplat.

Ca ori ce femei, presimți-se și ea că nu era a bine, că ceva se întâmplase.

*

Trecu vara, — că de ce sunt zile — să treacă una după alta — vorba: «treci zi treci noapte, — apropiete moarte» — a fost sfânt zisă. Pentru părintele Nalbă însă, dacă a trecut zilele și nopțile — însă moartea nu s'a apropiat!

Și tare a mai dorit-o și o dorește! Când te gândești că feciorul tău, carnea și sângele tău, nădejdea și bucuria ta toată de pe lumea aceasta ți se duce, se spulberă, uite așa din nimic, din prostii și prejudecăți băețești!. Liber cugetătorul Nicu Nalbă și-a dat pe față gândurile. El nu se face preot. El nu vrea să fie un cerșetor în haine negre, nu vrea să fie trântorul unor oameni proști și bigoți, el nu vrea să fie ceva de prisos în lume. El e chemat să se afirme în lumea aceasta, prin scânteia inteligenței sale prin verbul cuvântului său, care va ilustra tribunalele și parlamentul — el se va face avocat, — căci se va înscrie la drept și politica îi va deschide un strălucit viitor.

Cârja părintelui Nalbă, era cam strâmbă, încovoiată de bătrânețele Sfinției Sale, — dar când a răspuns la argumentele feciorului său, — s'a strâmbat mai tare de spatele «ticălosului». Asta a fost începutul despărțirii.

A doua zi — din Scăeni, nepetrecut de nimeni la gară studentul în drept Nicu Nalbă se ducea la Facultate.

Își echivalase diploma, se înscrisese la Drept,

și toată vara stătu ca un huhurez singur, ursuz și dușmănos.

Părintele înălbise de tot, — iar mama lui, — mai mult mâhnită de supărarea părintelui decât de teoriile băiatului, pe care ea nu le pricepea, avea o mare mâhnire și ea că se duce să mai învețe «arz'o focu de carte» prin cele străinătăți, — și că nu vrea să se facă preot la țară, ca taică-său ci vrea mai la oraș. Cel puțin așa spunea ea, femeilor care veneau pe la casa ei ca o preoteasă ce era.

Ii părea rău și de fata apărătorului dar de, dacă-i de aceia băietul mamei, o să-și găsească el o «parte mai bună».

Că de, dragu mamei, învățătura azi îi scumpă! Fete, cătu-i lumea, pe toate drumurile!

Părintele Nalbă însă nu judeca așa. El își dădea seama, mai mult, el știa că ficiorul lui e pierdut, pentru el, pentru Scăeni, pentru bătrânețea lui, pentru bucuria lui cea din urmă.

Să ai un singur fiu, și acela să-ți dea brânci în mormânt, după ce ți-a ucis bucuria sufletului!

O veste de necrezut se răspândi în tot târgușorul Scăeni. Feciorul părintelui Nalbă, care era sortit pentru preoție se făcea avocat, iar feciorul d-lui apărător dela judecătorie, Popescu, se pregătia în școală de preoție de la Universitate! curat vorba proverbului «unde dai și unde crapă» însă lucru adevărat așa era, cu o singură deosebire însă că gustul și dorința feciorului apărătorului de la judecătorie se făcu cu plăcere și dorința tuturor.

Domnișoara Sandina, s'a măritat după un alt seminarist din satul vecin și trăește fericită mulțumită, deși în inima ei tot mai licărește fiorul celor dintâi bătaii de inimă.

A știut că băetul părintelui Nalbă n'a ținut la ea, și se mulțumește în gândul ei, că a păzit-o să facă un pas greșit.

Suntem peste câți-va ani.

În târgușorul Scăeni, se face azi, instalarea părintelui Popescu. Lume multă, peste măsură de prin sate, de la oraș, și însuși Episcopul și Prefectul au ținut să vie la instalarea noului preot și totodată și director de gimnaziu din Scăeni.

Slujba s'a făcut nemai pomenită de frumos, multă lume a plâns mai ales când a văzut pe bătrânul preot Nalbă slujind alături de noul

preot, pentru ultima dată totuși mulțumind lui Dumnezeu ca ajuns să vadă, dacă nu pe cel ce el îl visase, pe cel care Dumnezeu îl rânduisese.

Gimnaziul din târgușor, părintele Nalbă îl ridicase prin munca lui. Să învețe mai întâi aici la ei acasă și apoi să se ducă mai departe în cele orașe. Că dacă se duc de mici, se perd, se îmbolnăvesc la suflet și la minte așa cum s'a îmbolnăvit și rătăcitul meu». Cam așa a vorbit părintele Nalbă în fața celor mari, care l-au felicitat pentru darul său făcut târgului.

*

Și preoteasa, și părintele Nalbă dorm demult somnul dreptilor lângă biserica din Scăeni.

Câți-va ani în urmă, după moartea lor, tot mai venea de mai vindea, mai desfăcea, până ce a mântuit tot, d-l Ion Nalbă, avocat din București.

Pe urmă n'a mai venit de loc. Cât a venit, mânca la cărciumă, fuma cu luleaua, și nu vorbea cu nimeni. Ura satul copilăriei lui, dar și satul îl ura pe dânsul.

Inconjurat de nevoi, înșurat prost cu o femeie ce-și bătea joc de el, păcălit de politicieni, neajutat de nimeni, vițios și părăsit de nevastă, descurajat și neurastenic, Nalbă sârși așa cum sfârșesc toți cei de seama lui: la șosea cu un glonte își puse capăt.

În ziare la rubrica «Întâmplări din Capitală» reporterii se întreceau în amănunte.

Când veni vestea în Scăeni, mai nimeni nu-l jălea.

Singur moș dascălul Pavel zise o vorbă, părintelui Popescu, căci se întâmplase să fie amândoi când aflaseră vestea.

— Bine că n'a mai trăit bietul părintele Nalbă să vadă și bucuria asta, bucuria cea din urmă ce i-a făcut-o fecioru său».

Părintele Popescu nu i-a răspuns nimic dascălului, dar o strângere de inimă a avut totuși, când a auzit vestea și mai ales filosofia lui moș Pavel.

Și ajuns acasă, părintele Popescu fu fără chef în ziua aceea.

Preot PETRE G. SAVIN

CREȘTIN ORTODOX

Suțtem printre neamurile fericite ale lumii care se gășesc în frontul creștinătății. Strămoșii noștri au cunoscut din început pe Iisus și viața lor și-au însușit-o unei curate și adevărate credințe. În așezarea veacurilor credința noastră a dăinuit fiind una din însăși condițiile de viață ale neamului. Chiar cei mai neîncrăzători ar putea privi spre trecut și ar putea să vadă și să înțeleagă că una din cele mai puternice pârgħii ale întregii noastre vieți istorice a fost ortodoxismul nostru, temelie chiar vieții sociale. Câte așezări nu dăinuiesc și azi ca martore ale exteriorizării vieții ortodoxe. Aceste așezări ne pot arăta cât de adâncă era credința sufletului care le înfăptuia. Vremea a adus alteori împotriviri păgâne, dar s'au izbit zadarnic în zidul masiv al acestei credințe și dacă vreodată a fost unele șovăiri, totuș candela credinței nu s'a stins din sufletele creștinilor adevărați. Credința a urmat aceiași undă urcătoare sau coboritoare, ca și valul social în care era integrată. Chiar când rășboiul a zguduit ca niciodată, temeliile morale ale lumii, poporul nostru a rămas tare în credința sa.

Este o voință dumnezeiască ca, chiar atunci când apar vremuri de alunecare pe povârnișul neînțelepciunii și tocmai atunci când decăderea pare iremediabilă să apară mai puternică flacăra credinței și o nouă ridicare la Dumnezeu. Sunt realități pe care le-am trăit cu toții mai ales în vremurile ce nu de mult au trecut.

Aceste flăcări de credință, chiar dacă par sfioase și pâl păitoare, ele devin cu vremea imense vetre de jar și de lumină, la care mâini înfrigurate și chipuri crispate de durere vin să la mângâietorea căldură a lui

Dumnezeu. La aceste vetre, în ceasuri de profundă scufundare sufletească, apare sublima ființă în totul reală a Mântuitorului. Începem să-L cunoaștem și să-L simțim din nou lângă noi. Vatra ortodoxiei noastre se reface din nou. Mâini sănătoase, în care tresare puterea credinței, au început a aduna piatră cu piatră și a clădi cu nefățărită dragoste, vechea și marea noastră vatră creștină ortodoxă. *Căci fără ea nu putem trăi.* Ceiace e în afară de ea, e zădărnice, e dureroasă rătăcire. Dar să lămurim hotarele ortodoxiei adevărate. Ortodoxia nu e ceva formal oricât de „ortodox“ ar fi acest formalism.

Ortodoxia nu înseamnă numai în aparență creștină. În ea nu se poate integra decât creștinismul convins nu cel numai de formă. Creștinul gata a suferi și primi orice jertfă în numele adevăratei credințe. Ortodoxie înseamnă mai înainte de toate faptă creștină. Și cea dintâiu faptă este o credință profundă în Mântuitorul, în divinitatea Lui, în jertfa și iubirea Lui dată pentru mântuirea noastră. În moartea Lui, în învierea Lui și permanența Lui în toate manifestările vieții noastre. Asupra tuturor acestora creștinul ortodox nu poate admite nici un fel de îndoeli. Fără această nezdruncinată credință nu există ortodoxie. Numai putem fi creștini de formă, lipsiți de entuziasm și fricoși în fața prigoanei. Primim jertfa și moartea pentru Hristos. Cei ce au știut să o primească și nu s'au spăimântat de jertfa pentru Cruce s'au înălțat chiar când alții au crezut că s'au prăbușit. Numai putem fi niște înșelători ai Mântuitorului. Viața noastră creștină nu va putea fi reclădită decât numai printr'o neconținută sforțare a adaptării la eternele învățături ale

lui Hristos. Ortodoxia nu-i nici literatură, nici curent de idei. E viață intensă și curată, e conformarea vieții noastre la Evanghelia Lui.

În trecutul neamului nostru cea mai hotărâtoare forță sufletească a fost ortodoxia și cel mai important factor istoric a fost biserica. De ce asupritorii neamului nostru s'au năpustit cu atâta furie asupra bisericii și slujitorilor ei? Ortodoxia ne a născut și tot ea ne-a crescut. Ea a crescut oameni capabili de jertfă și a accentuat conștiința răspunderii. Nu a prigonit și nici nu a stat în slujba vreunui imperialism. Biserica neamului nostru nu s'a războit cu știința și n'a stat în calea progresului. Neamul nostru nu a cunoscut niciodată plaga clericalismului, nici necesitatea unei reforme religioase. Ortodoxia noastră se confundă cu „legea românească”. Viața nouă așezată azi peste întreg neamul românesc, viață crescută din jertfă cumplită, pune la temelia existenței ei o credință curată și biruitoare. Această viață le-

gionară repune în drepturile ei firești ortodoxia românească. În drepturi fiindcă are dreptul să cârmuiască viața noastră în toate preocupările ei firești. Și dreptul acesta i-l acordă și dorința noastră sinceră care așează în mijlocul vieții, pe Dumnezeu. A venit vremea ca și cei ce se indoiu să creadă. A fost hărăzit neamului nostru să arate tuturor popoarelor și prigonitorilor lui puterea mântuitoare a ortodoxiei. Biserica ne așteaptă. Ea ne-a îmbrățișat ca prunci. La icoanele ei am fost închinăți. În binecuvântările ei am aflat atâtea mulțumiri și în mângâierile ei atâtea nădejdi; în iubirea ei ne vom găsi din nou liniștea. S'a început întoarcerea la vatra părăsită. Și cei ce s'au întors s'au regăsit.

Mai este cineva care așteaptă oare?

Mântuitorul vă iubește și v'așteaptă.

Hotărî-ți-vă chiar acum.

Pr. MARIUS CONSTANTINESCU

Bis. Boteanu

PACEA LUMII.. POVESTE ETERNA

În veșnicia vremurilor, omenirea a fost frământată de grija de a trăi în pace. Nici epoca de sălbăcie a vremurilor primitive, nici epoca de progres și civilizație a timpului de față, n'a făcut ca prin reprezentații de seamă ai acestei omeniri, să se găsească soluția unui pedestal sigur de viețuire ideală. Care să fie oare pricina? — Ne întrebăm toți. — Ce germene diavolesc roade omenirea de o face să fie mereu în veșnică frământare?

Vrea să trăiască în pace și nu trăiește. Vrea să se folosească de descoperirile binefăcătoare ale civilizației și totuși printr'o voință vră-

mașe în războaie se distruge într'o clipă tot ce s'a clădit în secole.

Presa ne aduce încontinuu știri de conflicte și de pregătiri de luptă între diferite popoare. Nici Tribunalul internațional dela Haga, nici „Societatea națiunilor dela Geneva, nu au fost în stare și nu vor fi în stare niciodată pe actualele temelii, să înveșnicească pacea. Căci ele se reazimă numai pe considerațiuni internaționale și sunt stăpânite de acea influență nefastă și totuși oriunde e prezentă „Francmasoneria”. (O formațiune internațională de reprezentați ai claselor înalte, cu influența

capitalului religios și a conștiințelor naționale.)

Gândiți-vă la ce s'a petrecut de curând în nefericita Spanie, gândiți-vă la ce se petrece astăzi în conflictul Chino-Japonez și mai apoi în Europa noastră nefericită, a popoarelor civilizate! Gândiți-vă la ce va mai fi mâine între aceste popoare... culte. Că vezi — o, Doamne — triburile simple și cu viață de sălbăticie, trăesc în mai multă liniște, față de beneficiarii extraordinarelor invenții ale civilizației, cu care se mândrește lumea.

Acelaș lucru se petrece și în societate, adică între grupuri de oameni și în familie între indivizi, cu alte cuvinte omenirea se macină și în mulțime și cu amănuntul. Pretutindeni pe fața pământului auzi certuri, în toate tribunalele zilnic procese penale și civile, vesnic neînțelegeri între oameni mai cu deosebire între rude pentru împărțirea averii și toate acestea datorită așa dar chestiunilor materiale.

A ieșit mai de mult o soluție de un mai bun trai, o teorie a socialismului, a pornit mai târziu o altă teorie de caracter extrem a comunismului aplicată în Rusia bolșevică, care teorii în loc să înlăture neînțelegerile dintre oameni pe chestiuni materiale¹ au de rezultat că răstoarnă cu totul întocmirea bazelor din societate, răzimându-se numai pe materie și pe considerațiuni politico — sociale, excluzând din lume prin doctrina lui pe Dumnezeu și grija sufletească. În loc să construiască pe temelii sănătoase organizarea lumii, dărâmă tot ce marii moralisti ai omenirii au reușit să realizeze până acum; în loc să aducă pacea, înfăptuiește în lume un dezastru, un neajuns și mai mare. Să ne gândim la ce au fost în stare să facă uneltirile comunismului în Spania, nu mai vorbim de Rusia unde civilizația a dat înapoi cu secole. Tot ce a fost mai sfânt s'a călcat în picioare, tot ce a fost mai de preț s'a dărâmat. Vom vedea mai jos că toate se desfășoară într'un ritm neînchipuit de ticălos, datorită numai influenței nefaste a francmasoneriei.

Omenirea, care în cea mai mare parte a ei se numește creștină, corespunde întocmai stigmatului dat de Mântuitorul: „*Poporul acesta cu buzele mă slăvește, dar cu inima departe este de mine*“ (Mat. XV 8).

Lumea creștină apăsată de prea multă grijă materială, a uitat să se conformeze și să fie alături de Domnul, a uitat să caute și să găsească adevărata cale a păcii universale, cale care să înlăture ura și vrăjmășia dintre semenii. Adevăratul remediu în stabilirea bunelor raporturi dintre oameni îl găsim în porunca Mântuitorului, care ar trebui scrisă pe frontispiciul tuturor tribunalelor de pace: „*Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate cele de trebuință se vor adăoga vouă*“ (Mat. VI. 35).

Cu alte cuvinte grija sufletului să fie pusă în primul rând. Numai în asemenea condițiuni se poate realiza acea frumoasă cântare a creștinătății: „*Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, întru oameni bunăvoie*“. (Luca II 14).

Reformatorii vechi și noi ai vieții omenesti, au uitat să introducă aceste cuvinte în învățătura lor, au uitat sau mai bine zis n'au voit să țină seamă de ele în doctrina lor, cu toate că ei pretind că se orientează după așezământul primelor comunități creștine, lipsă care i-a făcut să dea greș. În locul sfintelor întâmpinări ale Domnului: „*Pace vouă*“ „*Pacea lumii las vouă*“, comuniștii în catehismul lor s'au gândit numai la comunizarea averilor, substituind în locul creștineștei adrese „*frate*“ pe cea cu nuanță materialistă: *tovarășe*.

Ce face în lume grija trupului — materialismul — și uneltirile francmasoneriei și finanței iudeocomuniste?

Materialismul — după datele biblice și după confirmarea practicei de toate zilele — una din scăderile și imperfecțiunile ființei omenesti: virtual aspiră către divinitate și real tinde către animalitate. Datorită acestui lucru, omenirea a mers din scăderi în scăderi, necesitând din când în când intervenirea lui Dumnezeu prin trimiși excepționali, cari au culminat cu însuși Fiul Lui Dumnezeu și recurgând adesea la mijloace extreme de primenire a lumii, cum a fost potopul.

Pentru gustul banilor și al bogăției materiale, cultul lui Mamona aduce în lume pricina celor mai multe certuri și neînțelegeri în societate și extinzându-se și mai departe — vrajba între popoare. Iubirea de avuție a degenerat

și a făcut să rezulte în lume păcatul simoniei, care se practică cu multă stăruință în toate părțile. Iubirea de împodobire a trupului peste puterea de agonisire a vistiernicului familiei, este prilejul de zilnice amărăciuni în căsnicie, culminând în unele cazuri cu diavolescul gest al sinuciderii.

Paralel cu această scădere originală a sufletului omenesc, altă pacoste cade pe capul omenirii: Poporul răzlețit și blestemat a fi fără țară al Evreilor, a împânzit toate popoarele cu influența și capitalul lor bănesc, de care sunt meșteri acaparatori au făcut să se nască un democratism rău înțeles, care tinde către comunism și internaționalism.

Credința lor că formează poporul ales — dintru început dar astăzi decăzut și neinstare de a se reînchega ca popor — fiind încă în așteptarea aceluia Mesia care să le readucă gloria pământească depe vremea regilor David și Solomon, această credință nu a dispărut din mintea lor nici astăzi în al douăzecilea veac dela venirea în lume a adevăratului Mesia, creatorul împărăției spirituale. Această credință îi ține mereu preocupați cu tendința de hegemonie adică de stăpânire a lumii și influență universală, căutând ei o mână de oameni de altă lege să domine cu banul lor mai toate popoarele creștine, în diferitele mari industrii și afaceri de Stat, iar pe de altă parte prin obscura înjghebare, care este masoneria ori francmasoneria, să urzească ce au isbutit să realizeze în Rusia, în Spania frontului popular, iar astăzi în Franța și în Anglia, ca să nu mai vorbim de alte țări din alte continente.

În unele democrației universale se răsfăță și își întinde menderle de meșteșugită acaparare a frânelor de conducere a statelor, poporul lui Israel. Popoarele creștine n'au simțit primejdia. Numai decățiva ani Germania

și Italia au luat energice măsuri în contra lor și după ele vor urma și alte popoare între care și noi.

Iată dar de unde mai provin itele atățărilor de războaie pe lângă scăderile amintite ale ființei omenști. Iată rolul nefast al acestor intruși în mijlocul popoarelor, părând a fi nu poporul ales al lui Dumnezeu, calitate pe care au pierdut-o prin spânzurarea pe lemn a Mântuitorului, eșit din neamul lor, prezis de prorocii lor, ci mai de grabă ei par niște trimiși ai lui Anticrist, urzitorul de războaie și de mari turburări în lume.

Așa stând lucrurile se vede prea bine că așa numita pace, cea dorită și căutată de lume, este o simplă poveste. Ca să devină o realitate, este nevoie ca atât popoarele, cât și oamenii dela mic până la mare, să țină seamă în toate rosturile vieții de toate zilele și să cimenteze în mișcările lor, învățătura Mântuitorului: „Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu...”

O urmare a împlinirii acestei învățături, ar fi împuținarea temnițelor și tribunalelor iar judecătorile să fie înlocuite pentru pricinii mărunte în comuni, de niște *jurii de pace* în frunte cu preotul și câțiva oameni de ispravă.

Tot asemenea și popoarele, în diferitele incidente dintre ele, ar ține seama mai puțin de acapararea bogățiilor și s'ar împăca mai lesne și fără războaie, iar cei ce turbură cu investigațiile lor pacea lumii, ar dispărea încetul cu încetul.

Atunci poate că mult discutata problemă a păcii, nu va mai fi o poveste ci veșnică realitate practică în continuu pentru binele omenirii.

Preot GH. SĂLCESCU

SĂRBATORILE NOASTRE

Sărbătorile sunt zile din cursul anului cu destinație anumită comemorând, prin participarea efectivă a credincioșilor, acte capitale din viața istorică a creștinismului, normative și hotărâtoare în dorința noastră de mântuire.

Zilele de recreare fizică și de reconfortantă regenerare morală, din care excludem preocupările vieții zilnice cu întregul lor ansamblu de luptă, fricțiuni, griji și asperități, ele aduc o binefăcătoare destindere organismului obosit de povara zilelor de lucru iar sufletului prilejul convorbirilor cu sine-însuși.

În vremile de față, însă, indiferența și mai ales lipsa de educație religioasă au devalorizat mult sensul adevăratei sărbători creștine.

Nu e destul să vezi trase obloanele magazinelor închise și serviciile suspendate; nu e destul să vezi lumea plimbându-se prin grădini cu fețele iradiând bucuria libertății de o zi, ci trebuie să ne ocupăm a vedea dacă sărbătoarea își are influența ei asupra sufletelor creștine.

Evident că inițiativa Statului de a respecta sărbătoarea prin încetarea serviciilor și închiderea magazinelor e de un însemnat aport pentru Biserică. Dar, mai departe, trăirea după Duh a sărbătorii, realizarea ei în acest sens, e încredințată deservenților Bisericii.

Nu fără motiv ne alarmăm de faptul că pentru mulți sărbătoarea este o zi de apăsătoare plictiseală; o zi prea lungă, tristă prin lipsa ei de animație, prin lipsa de ocupație.

Din pricina acestei plictiseli căreia prea puțini îi găsim remediul, antidotul ei natural și nesilit, creștinii noștri recurg la așa numitele distracții nenaturale pe care le oferă

cârciumele, restaurantele, barurile și toate celelalte localuri de consum.

Nu pare semnificativ că cele mai mari rețete pe care le realizează casele localurilor de distracție sunt cele din zilele de sărbătoare? Și, curios, cel mai ridicat indice de consumație alimentară se înregistrează tot în zilele de sărbătoare, când de fapt ne odihnim și cheltuim, prin inactivitate, mai puțină energie fizică?

Nonsensurile de mai sus arată alterarea sensului sărbătoresc.

Sărbătorile este odihnă fizică și regenerare spirituală. Omul, fiind luat în cursul zilelor de lucru, de preocupările legate de existența sa materială, nu are alt răgaz legiuit și natural să se regăsească pe sine-și ca eu, ca entitate morală, ca individ creștin și fiu al lui Dumnezeu, ca aproape al apropiatului său și ca membru al familiei sale, decât Dumineca și sărbătoarea.

Dacă, în locul distracțiilor tari și streine de suflet, am promova bucuriile duhovnicești, modeste ca aspect dar trăitoare ca fond, am da sărbătoarei sensul ei bisericesc și tradițional. Ascultarea serviciului divin, lectura câtorva fragmente din Scriptură, vizitele în scopul înfrățirii cu aproapele, convorbirile familiare în intimitatea blândă a căminului, cercetarea conduitei noastre din zilele de lucru, iată ce poate face creștinul mai cu folos în zilele lăsate de Dumnezeu ca să ne bucurăm și să ne veselim în ele.

Pr. D. STOENESCU
Roșiorii-de-Vede

MUNCA ȘI RASPLATA

Despre acest subiect ar trebui să se vorbească mai mult în Biserica noastră. Tinerii candidații la preoție, înarmați cu titluri academice, fac fel de fel de făgăduinți, „de a munci cu timp și fără timp“, înainte de a intra în cler, dar după aceea, cei mai mulți dintre ei, o lasă mai ușor și se mărginesc numai la îndatoririle lor rituale, care le aduc avantajii materiale. Chiar mulți și dintre frații noștri preoți, mai în vârstă, în afară de aceste îndatoriri, precum și de trimiterea anuală a bugetului și a conturilor de gestiune, uneori și pe acestea cu greutate, nu cunosc o altă muncă în parohia încredințată lor spre păstorire. Chiar acolo unde se observă o bună gospodărie, preotul încă nu s'a achitat de datoriile impuse de apostolatul său.

Despre o conștiință adânc preoțească, despre o Biserică vie, în adevăratul înțeles al cuvântului se poate vorbi în cazuri mai rari. Trebuie să recunoaștem că sunt puține slugile vrednice, în via Domnului, care muncesc cu drag și înmulțesc talanții încredințați lor. Imperativul vremii ne cere mai multă muncă și mai mult sacrificiu. Prestigiul Bisericii se ridică prin slujitorii ei. Preoții o ridică și tot ei o scoboară, atunci când nu sunt la înălțimea misiunii lor. Se impune cât mai mult control, cât mai multe îndemnuri și chiar asprime, acolo unde se observă rea voință și insuficiență. Pentru preotul vrednic, muncitor și conștiincios nu trebuie însă să lipsească răsplata. Este drept, că preotul care își îndeplinește datoria lui, pe care o consideră ca un înalt apostolat și ca pe o sfântă chemare, își are ca răsplată sigură și directă mulțumirea lui sufletească,

pe care i-o dăruiește din plin conștiința lui. Preotul nu are nevoie de recunoașterea, printr'un semn material, a muncii lui, căci el știe că Dumnezeu vede tot și răsplătește cu bunătate, dar, de vreme ce el trăiește într'o societate unde aceste semne distinctive se dau cu dărnicie, răsplata văzută este și pentru preot, ca și pentru alții, un bun știmulent. „Bună slugă și credincioasă, peste puține ai fost pusă, peste multe te voi pune“.

În câteva județe, unde munca a fost mult stimulată prin asemenea aprecieri drepte, se observă o stare mult mai înfloritoare. Când preotul vrednic nu este controlat de nimeni, sau cu totul superficial, când munca sa nu este valorificată și el află același tratament ca și fratele vecin, care nu cunoaște osteneala sarcinii preoțești, atunci elanul său scade și va găsi nejustificat să mai muncească din răspuțeri. Și preoți destoinici se găsesc mulți. Mai cu seamă în aceste vremuri grele, mulți preoți au dat dovezi strălucite de vrednicia lor. Într'un județ din Eparhia Bucureștilor, prin comitetele formate și conduse de preoți, s'au strâns 140 de vagoane de porumb, în afară de mii de obiecte de îmbrăcăminte, pentru concentrați și familiile lor.

Contribuția preoției a fost și mai mare și aproape generală, pentru cei refugiați din Basarabia și nordul Bucovinei, pentru care s'au strâns ajutoare importante.

A fost un frumos examen, pe care preoția l'a dat cu succes. Munca și tot prestigiul lor a fost pus în slujba păcii, a liniștii și a iubirii de Rege și Țară.

Răsplata muncii preotului este un act de

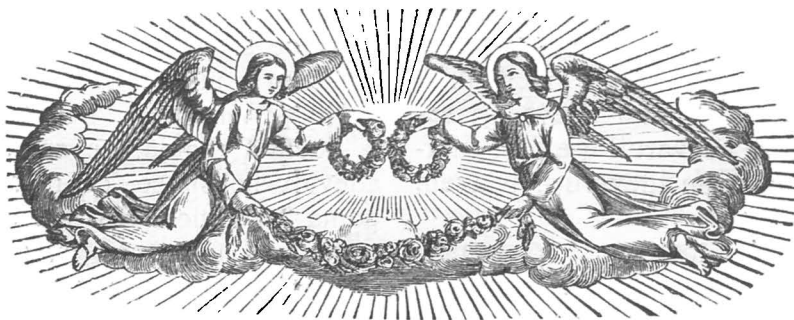
moralitate pe care nu trebuie să-l neglijeze autoritățile sale superioare.

Pe lângă inspecțiile anuale, făcute cu toată seriozitatea când nu trebuie să lipsească încurajările, sfaturile și chiar dojenele, preotul să fie obligat să înainteze la sfârșitul anului o dare de seamă a întregii sale activități pastorale (mai amănunțit decât raportul ge-

neral) și cu referințele date de Prea Cuc. Protoierei să se întocmească o evidență a preoților muncitori și conștiincioși.

În felul acesta s'ar putea promova cu ușurință elementele de valoare, iar iubiții noștri Chiriarhi vor fi mult ușurați în dificila problemă a transferărilor.

PR. GH. P. NICULESCU-GIURGIU

PAGINA FEMEII

UN DESTIN PRIGONIT

Familia este o cetate. Salvarea unui neam stă în dârzenia cu care ea se apără împotriva dușmanului, adică a căderii morale.

Vijelii grele străbat adeseori dincolo de zidul acestei cetăți și nu totdeauna e liniștită viața înăuntrul ei. Dar această unire între soț și soție, între copii și părinți, rămâne pururea un prilej unic și sfințit de Dumnezeu, de a lucra împreună și de a învinge, unul prin altul, și toți la un loc, freamătul ispitei.

Bărbatul vine în cămin cu forța lui trupească și spirituală; femeia, cu puterea sufletului ei curat. Vin apoi copiii, care leagă clipa prezentă cu viitorul și dau un nou avânt luptei de ridicare sufletească, o bucurie nouă și o nădejde, care se continuă și dincolo de moarte.

Până la căsătorie, bărbatul se pregătește

pentru lupta cea grea a traiului. La rândul ei, femeia se cade să se pregătească pentru toate jertfele și toată înțelegerea; pentru toată răbdarea și neînfricoșata dragoste. Iată de ce am așezat femeia ca prima cauză a mântuirii sau a căderii unei familii și deci a unui neam.

Bătrânii obișnuiau să spună, când un tânăr se căsătorește: „s'a așezat la casa lui” Și e mult adevăr în aceste spuse.

Prin forța lucrurilor, bărbatul iese din sânul familiei, înainte de căsătorie; este o vreme ostaș, apoi își câștigă existența într'un colț sau într'altul al țării. E singur; are o viață aparte. E despărțit de casa părintească și un cămin al său nu-l are încă. Cunoaște toate ispitele; se rătăcește adeseori. O scrisoare dela mama sau dela sora îl întoarce pe cărările copilăriei. Sufletul lui simte, că

viața nu-i este așa cum ar trebui să fie, strigă după duiosiile familiei, dorește mângâierea mamei, strângerea de mână a tatălui, privirea senină a sorei, pe care viața n'a răscolit-o încă și care știe atât de bine să ocolească ispita, să rămână curată.

Idealul creștin ar fi, desigur, ca băiatul să trăiască în căminul părintesc până la căsătorie și să gonească ispitele cu adevărată bărbăție. Dar nu este așa și noi nu vrem să vorbim neținând seamă de realități. Până la căsătorie, tinerii, cu rare excepții, duc, mai mult sau mai puțin, o viață necreștină. Acesta este adevărul. Și sunt adevăruri senine și frumoase, și adevăruri grele și întunecate; dar nu mai puțin adevăruri. N'avem de ce să le ascundem.

Căsătorindu-se, s'ar înțelege prin aceasta, că „s'a așezat omul la casa lui“, cum spun strămoșii; că va pune sfârșit drumurilor fără temei, încurcate și primejdioase, că va găsi în căminul său o inimă curată, la căldura căreia sgura vieții de flăcău, să se topească și sufletul său să strige de bucurie, ca și cum ar fi înviat din morți.

Astăzi, însă, nu este totdeauna așa. Femeile veacului învață de toate; învață chiar cum să ajute, la nevoie, pe soț în munca pentru agonisirea traiului. Nu-i nici un rău în aceasta. Numai că de adevărata ei menire, femeia uită astăzi prea adesea.

În calea unui bărbat, soția trebuie să fie lumina care să-l ajute să regăsească drumul întoarcerii, să se regăsească pe sine încrezător, idealist și generos, așa cum a intrat în viață, cu ani în urmă. Dar nu este așa. Ne doare s'o recunoaștem; dar trebuie! Căci nu-i rar să vedem astăzi cum căsătorie, departe de a fi un prilej de întoarcere spre o viață nouă, cu scopuri mari și frumoase, este o continuare a trăirii fără nici un țel, a tinereții rătăcitoare și sclavă tuturor ispitelor. Bărbatul fumează? Ei bine, soția și-a pus deasemenea țigara în colțul gurii. Bărbatul bea? Soția îi ține tovărășie. Soțul joacă poker, bacara sau mai știm noi ce? Soția îl instalează repede un club acasă, sau îl însoțește ori unde se poate practica

aceste jocuri blestemate și se perfecționează cu o stăruință drăcească în păcatul soțului, care devine acum și al ei.

În viața de flăcău, bărbatul nu-și petrecea timpul liber și serile acasă. Era prea singur și deaceia căuta localurile de petrecere. Căsătorindu-se, face același lucru; dar în doi. Soția nu se străduiește să-l facă să simtă farmecul serilor petrecute în cămin. Dimpotrivă, se frământă zi și noapte, unde să-și termine nopțile. Cochetă și luxoasă, cu suflet rece și creier gol, își însoțește soțul pretutindeni unde se poate petrece.

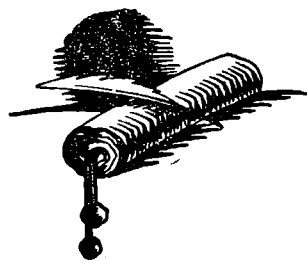
Nu generalizăm. Dar faptul că excepțiile la această regulă, ne sar în ochi, confirmă adevărurile spuse de noi. Întâlnindu-se pe panta plăcerilor fără saț, soții, care au intrat sfințiți în căsătorie, au ajuns complici în multe deșertăciuni, în multe și grele păcate.

Nu voim să învinuim femeia de a fi isvorul a toată răutatea. Dar totul o acuză, că nu a oprit, la ușa familiei valul de imoralitate și că, dimpotrivă, a căutat, în numele unui modernism ciudat, să se adapteze tuturor vițiilor.

Femeia își prigonește astfel marele ei destin. Din vina ei căsătoria a încetat de a mai fi prilej de întoarcere spre adevăr și mântuire, pentru bărbat; și, pentru locul sfânt unde să-și poată desvolta marile ei virtuți.

Și e păcat! Un păcat greu la care femeia creștină trebuie să ia aminte.

ELISABETHA MANESCU

PREOTUL ÎN ȘCOALA (FACTORII EDUCATIVI)

Cea mai grea problemă a timpului de față este educațiunea.

După toate încercările făcute până astăzi, ea n'a putut să îmbrace inimile tuturor oamenilor. În această uriașă lucrare nu s'a lucrat cu măsuri întregi ci numai cu frânturi de măsuri. Deaceia și rezultatele nu au fost prea mulțumitoare. Așa se explică dacă între muncitorime, alături de omul vrednic și cinstit lucrează atâtîi nedrepti și necinstiți, lângă negustorul harnic și drept se găsesc destui lacomi și murdari, lângă profesionistul de bună credință există mulți încurcă lume, după cum și lângă omul de știință care se roagă lui Dumnezeu sunt și nenumărați ateii.

Educațiunea este cheia Împărăției lui Dumnezeu. Ea trebuie să tindă ca să ferească lumea. Națiunea care a deslegat măcar în parte această mare problemă își merită locul sub soare.

Căci educațiunea se bazează nu prin multele formule întortochiate ale veacului acesta, ci pe principiile simple ale iubirii creștine aplicate la timp și uniforme.

Fiindcă de 2000 de ani, tinerii care au înbătrânit și bătrânii care nu mai sunt printre noi, au repetat de nenumărate ori cuvintele Domnești «Vie împărăția Ta, facă-se voia Ta».

Dar această lume, care a repetat zilnic aceste dumnezeiești cuvinte nu și le-a încrustat în inimă, ci numai le-a rostit din buze.

Și vai! De multe ori buze necurate rostesc destul de frumos acești rugăminți, încât te miri de îndrăzneala lor; dar Dumnezeu care e bun și mare și mult milostiv, nu voeste moartea păcătoșilor ci îndreptarea lor. De aceia se cuvine

să medităm adânc asupra rostului acestor cuvinte Domnești: «Vie împărăția Ta, facă-se voia Ta».

Fiindcă împărăția lui Dumnezeu e în strânsă legătură cu educația ce trebuie să i se facă lumii. Și odată ce rostim cuvintele de mai sus, trebuie să și nădăjduim și nu numai să nădăjduim dar să și lucrăm pentru împlinirea lor.

Pentru împărăția lui Dumnezeu ne rugăm zilnic, ca să vie între noi, să se pogoare pre pământ. Dar această împărăție a Domnului, nu va veni între noi până ce mai întâi nu ne vom osteni și noi ca să ne-o apropiem.

Căci împărăția lui Dumnezeu, însemnează: Împărăția binelui, a credinței, a dreptății, a adevărului și a luminei. Aceasta este împărăția fericirii.

Această împărăție a fericirii nu poate să vie până ce nu suntem și noi pregătiți pentru ea.

Fiindcă așa după cum pentru o nuntă omenescă se pregătesc nuntașii, tot așa și omenirea trebuie să gătească pentru nunta cea mare a Fiului Dumnezeiesc. Și aceasta nu prin minciună și jaf, nu prin nedreptate și ură, nici prin lăcomie sau desfrânare. Ci precum la nuntă se împodobesc nuntașii cu haine de sărbătoare, tot așa și pentru împărăția lui Dumnezeu, pentru care ne rugăm zilnic să vie, trebuie să ne împodobim cu hainele credinței, ale nădejdiei și ale iubirii.

Adevărul să ne fie platoșa de apărare, în toate zilele vieții noastre.

Dar această pregătire pentru împărăția fericirii, în adevăratul înțeles al cuvântului, noi o numim educațiune. Această educațiune reușe-

ste foarte greu, fiindcă lumea se găsește la o mare răspântie.

Omenirea de azi nu cugetă la fel. Insul se mișcă între adevăr și minciună, relațiunile sociale sunt urzite pe baze mercantile, iar viermulala celor mai mulți e pornită numai pentru pâine și îmbrăcăminte.

Lumii de azi îi lipsește ceva și anume, îi lipsește Duhul lui Dumnezeu.

Altfel eu nu pot înțelege rostul intrării preotului în școală. Deoarece numai preotul poartă această sabie a Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu.

Deaceia preotul intrat în școală nu se va mărgini să lucreze numai ca formă, ci să caute să intre cât mai adânc cu învățăturile Domnului, în sufletele tinerilor școlari. Căci educațiunea ca și religiunea nu cunoaște decât o singură măsură și aceia numai în adâncime. Așa că prin intrarea noastră a preoților în școală să facem să se adâncească cât mai mult iubirea în inimile semenilor noștri.

Iubirea Domnului Iisus Hristos, care «S'a dat pe Sine însuși pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din acest veac rău». (Galateni I. v. 4.)

Și această iubire Divină, o putem așeza în inimile oamenilor, dacă în lucrarea noastră pentru educațiunea tineretului școlar, vom ține seamă de realități. Căci în școală ori cât ne-am osteni să facem o educațiune ideală nu ne vom atinge scopul, dacă nu vom ține seama de toți factorii educativi. Și aceștia sunt: familia, școala și biserica.

Fără familie și fără biserică, școala nu poate să facă educațiune ci numai instrucțiune.

Familia este altarul unde se formează sufletul copilului.

Dacă familia este fără Dumnezeu, copiii nu pot să-L cunoască pe Dumnezeu. Familia fără Dumnezeu nu cunoaște nici biserica și ca atare nici copiii nu vor iubi biserica. Iar biserica fiind casa lui Dumnezeu, se înțelege că aceia care n'o iubesc o urăsc și o bârfesc.

Cât privește școala, numai ea singură, nu poate să-i dea copilului în acelaș timp și instrucțiune și educațiune.

Este o'ncercare care s'a făcut și o experiență, care n'a dat rezultate fericite.

Se cuvine deci, ca preotul intrat în școală să aibă grijă și de educațiunea familiei din care vine copilul.

Această celulă organică a bisericii, trebuie luminată și introdusă în toate tainele economiei lui Dumnezeu. Fiindcă istoria ne arată că toți oamenii mari ai neamului au avut părinți credincioși. E destul să ne amintim de mama lui Ștefan cel Mare, ca să ne putem da seama de înrăurirea fără margini ce o are credința părinților pentru sufletele fragede ale copiilor.

Fără această realitate, educațiunea făcută copiilor în școală e ca apa pentru piatră și ca fumul pentru coș.

De aceia se impune o lucrare armonioasă între: familie, școală și biserică, o înfrățire a lor bazată pe iubire. Iubire din care să isvorască dorul de fericire pentru noi pentru semenii noștri.

Fiindcă fericirea egoistă a omului așa cum o caută lumea de azi, nu e adevărata fericire, ci numai o înșelare.

Așa că nici bogăția, nici luxul și nici rangul nu poate să-i dea omului fericirea adevărată.

Deoarece adevărata fericire este: «să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși».

Așa cum spune și Scriptura care zice: «Cine iubește pe fratele său rămâne în lumină și în el nu este nici un prilej de poticnire.

Dar cine urăște pe fratele său, este în întunec, umblă în întunec și nu știe încotro merge, pentrucă întunecul i-a orbit ochii». (I. Ioan II. v. 10-11).

Așd dar, datori suntem și noi să iubim pe frații noștri, pe prietenii noștri, pe copiii noștri, pe păstorii noștri, și chiar pe vrăjmașii noștri, ca să fim cu adevărat slujitorii Celui prea Înalt.

Și această iubire a Domnului Hristos, să facem să pătrundă cât mai neîntârziat: în familie, în școală și în biserică.

Preot DANIL A. ILIESCU
Com. Belitori jud. Teleorman

AȘA ȘI AȘA DESPRE TREBURILE PREOTULUI

De pe scaunul stăpânirii, s'au auzit, sub guvernul trecut, cuvinte despre ce trebuie și ce nu trebuie să facă preotul.

N'a fost întâia oară când s'au auzit păreri despre ce are de lucrat preotul. Când le pui față în față, însă, rămâi nedumerit. În adevăr, unii îți spun: Fă așa! alții însă îți spun să faci dimpotrivă! Și toți pornesc cu gând bun, cerând preotului să-și cheltuiască vremea și munca lui pentru binele obștii.

Dar cum? Aici începe șovăiala, pentru că părerile nu sunt numai felurite, ci se ciocnesc unele cu altele. Pe când unii îți spun: „Dar ce tot mocoșești numai în biserică! Viața fierbe afară, străină de tine. Vino și toarnă-ți aci grosul muncii tale, că de aci poți urni viața spre zări mai curate!” alții, dimpotrivă, îți strigă acum: „Indărăt la biserică! Acolo e locul tău. Stai și așteaptă lumea care are nevoie de mângâiere și vine să se roage!”

Fără îndoială, și unii și alții au spus acestea cu gând curat, dar vorba este: Ce să aleagă preotul, când unul îi vorbește așa, altul așa? Pe placul cui și după părerea cui să facă el?

Ziarele au luat și ele întrebarea în vârful condeielor și nici ele nu s'au rostit la un fel. Ai fi zis că și ele rup pe preot de viața obștii, fiindcă așa a răsunat cuvântul stăpânirii. Dar când citeai articolul în miezul lui, vedeai că și scriitorul se ferea de a desprinde pe preot de curgerea plină a vieții obștești. Din pricina aceasta, lucrurile au rămas tot nehotărâte.

Știm că este vorba de poruncă dată. Dar treci mai departe și te întrebi despre temeiurile ei. Aici lucrurile stau în nedumerirea de care am pomenit.

Între cei ce s'au rostit în această privință,

avem un grai mai din vechi, de care nu s'a pomenit în aceste împrejurări. Tocmai acum am pomenit.

Era îndată după războiul cel mare. Pe atunci gândurile umblau forfota, pentru clădirea unei Români noi. Așa ce colcăiau, încât scoteau din viața tihnită până și pe cei mai potoliți oameni. Ieșeau și ei la față pentru a-și da părerea despre ce este de făcut.

Unul din aceștia a fost și răposatul *Ovid Densușeanu*. Cine l-a văzut vreodată ieșind dintre vrafurile cărților lui și muncindu-se cu altceva decât cu scrierile lui de literatură, limbă și filologie? Nici nu-l vedeai des în valurile de oameni de pe uliță, deși locuia în plină inimă a orașului (Piața Sf. Gheorghe).

Totuși a fost răpit și el de șivoaiele gândurilor de atunci și s'a apucat să scoată un ziar, *Înălțarea*, pentru a ajuta să se întemeieze o Românie înaltă. Cu acel prilej, a scris și despre preoți. Ba și-a scos scrisul și în cârtică aparte, sub numele de „Preoțimea noastră”.

Ce spune aici? Tocmai că preotul nu trebuie să-și vadă slujba lui numai în biserică. A face astfel, scrie el, înseamnă a înțelege prea puțin din misiunea ta. Dacă vrei să fii apostolul binelui, îndreptătorul moravurilor, trebuie să vii mereu în atingere cu sufletele, să le întrebi, să te îngrijești de ele, să împiedici cu intervențiunea ta fapăturile rele, să nu închizi ochii în fața nemerniciilor unora și altora”.

Mai departe îi spune să fie:

„Nu numai implinitor al slujbei în biserică, oricât de bine ar fi „organizată”, asemănându-se cu atâția „slujbași”, — ci om care împrăstie în jurul lui bunătatea, blândețea, care apără pe cei oropsiți și oprește pe mișei să făptuească ce le este în fire,

om care ajută, se jertfește chiar, om care *dă*, nu care adună, — într'un cuvânt, suflet adevărat printre atâtea alte suflete care așteaptă să fie apărute și luminate — așa trebuie să fie preotul”.

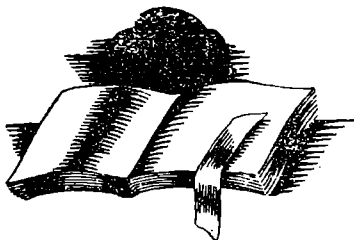
Părerile sale se încheie în aceia că preotul nu trebuie să se ție într'o „isolare morocănoasă”, ci să se simtă și el latin, să „înfățișeze armonie” tot ce este chemat să împărtășească, adică tot lucruri care-l fac să urmărească de aproape mijloacele de lucru ale lumii de azi și să se folosească de ele. „Să fim credincioși, scrie el, nu numai legii care ne-a făcut creștini, ci și tradiției neamului”.

Când vom face astfel însă, vom fi „preoți cu crucea 'n frunte, căci oastea e creștină”. Dar asta e altceva decât a sta nu mai în biserică.

Cât de deosebite sunt părerile! Nu poți mulțami pe fiecare. Preotul ajunge cu slujba lui ca Nastratin cu cuptorul. Atâta numai că acesta putea fi pus pe roate, pe când slujba nu poate fi răsucită după părerile de azi pe mâne.

Încheiem spunând; La istoria părerilor privitoare la preot, să fie cunoscută și aceasta a lui Ovid Densușeanu, din anul 1919!

Arhim. SCRIBAN

100 DE ANI DELA ZIDIREA BISERICII DIN NUCȘOARA-PRAHOVA

CTITORIA ARHIMANDRITULUI EUFROSIN POTECA

Se împlinesc în anul acesta, una mie nouă sute patruzeci, 100 ani de când Arhimandritul Eufrosin Poteca și-a petrecut pe veci numele în Nucșoara-satul său de naștere și de creștere-prin zidirea bisericii ce poartă hramul: „Sf.-Treime” și pe a cărei inscripției se citește:

„Biserică sunt eu sfințită pentru slava lui Dumnezeu zidită. Alexandru Ghica domnind, Chezarie episcopiiind prin osârdia Nucșorenilor și a egumenului Motrenilor Arhimandritului Eufrosin Poteca, născut în satul acesta în veci să fie pomeniți. Hram de înaltă ocrotire, ca și sufletul ctitorului. Că, înainte de orice să

se știe, bisericuța sfânta Treime” ctitoria acestui mare învățat, a rezistat pilduitor, cutremurului din 10 Noembrie 1940, care a pus la pământ celelalte două biserici din comună ca și multe altele din regiune.

Multe biserici din zid n'au prilejuit fericirea de a fi sărbătorite la centenar, după cum această mică biserică din bârne ne-a scăpat-o Dumnezeu ca să ne bucurăm și să comemorăm viața și fapta Arhimandritului Eufrosin Poteca.

Mulți au auzit de Arhimandrit, de aceia acum vom da în scurt despre el și bisericuța lui

Arhimandritul Eufrosin Poteca Motreanu, s'a născut în Nucșoara-Prahovei 12 km. de parte de Văleni de Munte, la anul 1786, din părinți săraci. Pe tatăl său îl chema Dumitru Poteca, numele luat după ocupațiunea de potecaș-vameș la potecele ce aducea negustori din Ardeal, pe la Tabla-Buții, ce veneau să vând lucrăturile lor, alor noștri.

De mic arată dragoste de carte, învățând să citească și să scrie pe lângă dascălul bisericii.

Între 1800-1806, tatăl său face un drum cu șindrilă la Mitropolia din București, unde călugarii, văzând în micul Ene Poteca, un iscusit manuior al stranei îl oprește aici pentru ca apoi să-l găsim între 1812-1816 elev la Academia grecească din București. Fusese între timp la Mănăstirea Neamț, se umpluse de duhul lui Paisie, și hirotonit diacon.

Ca elev este printre primii, bursier, deși era țăran între boeri.

Greceasca o mânua mai abil ca un grec, pentru care pricina Neofit Duca îl numește într'un comitet de traducere, traducând și tipărind întâia sa lucrare: „Mai înainte gătire spre cunoștința de Dumnezeu" după „Darvaris" Buda 1818.

La 1816, este numit deja profesor la Academia grecească, unde predă învățământul biblic, și cu care ocaziune pune lecțiunile însușite în spiritul naționalismului integral.

Deși învășase grecește, trăește viu în el graiul, neamului ca și simțul curat românesc. Numai așa se explica ca la 1818, când Gn. Lazar obține dreptul de a descinde Colegiul Sfântul Sava, el trece de la început alături.

Iată-l deci profesor la Sfântul Sava, pentru ca apoi anul 1820—1825, în care timp trece revoluția lui Tudor și moare Gn. Lazar, să-l gasească pe Eufrosin Poteca la Pisa și Paris pentru studii ca bursier al Statului.

Întors în țară la conducerea Colegiului, unde întocmește programe analitice, primele în care învățământul biblic, își găsește locul bine meritat, ca presimțire a spiritului laic, ce avea să domnească după Cuza, ca o consecință a curentului liber pansist din 1848. Re-

întors în țară tipărește: La 1826 „Cuvinte panegerice și moralnice", la 1829, „Filozofia cuvântului și a năravurilor, adică Logica și Etica Elementară, după Heineccius" („I. Gotlieb"): iar la 1832 „Enhirid, adică mănăstnic al pravoslavnicului Hristian" — după A. V. Sturzea. —

Este și mai pregătit ca metodă în urma cultului din apus, dar și mai aprins naționalist, ceea ce nu convenea lui Kisseleff, care dă o altă formă școalei, prin regulamentul organic și astfel cu un pretext că ar fi bătrân, îl scoate din profesorat și este numit igumen la Gura Motrului.

Starețul gândului, așa numit de D-l Em. Bucuța în „Legătura Roșie" își ia drumul pribegiei, dar își păstrează la București legăturile cu cultura. Așa se explică cum încă 26 ani cât mai trăește publica următoarele.

Sfânta Scriptură pe scurt, în 104 istorii din V. și N. T. Buc. 1836 ed. II Buc. 1847, lucrare capitală pentru învățământul biblic.

În predoslovie a acestei cărți, Eufrosin Poteca, arată principiile sale asupra Sfintei Scripturi afirmând ca ea trebuie cunoscută de orice școlar, ca zice: „Mai lesne le învățăm din Sfânta Scriptură și mai bine decât din toate cărțile lumii, pentru că numai dintr'nsa toate privesc a dovedi pe Dumnezeu Tatăl deobște, Iacatorul cerului și al pământului, Văzătorul tuturor și nevăzătorilor. Dar este adevărat că pe lângă acestea, cuprinde și unele istorii cam de scandea și de siminteală, precum se pare unora, judecând după țărnicia veacului nostru".

Reese dar de aci că autorul nostru voia cu tot dinadinsul o popularizare a Sfintei Scripturi—*așa cum mai târziu a făcut I. P. S. Patriarh Nicolai împreună cu P. C. S. Arhim. Iuliu Scriboan, cari au tipărit marea biblie*—trăind cuprinsul ei sub forma de povestiri sau istorioare, fără a le deteriora fondul biblic.

Cât de folositoare sunt istorioarele biblice pentru educația religioasă morală a tinerețului nici nu mai este nevoie să stăruim, întrucât este unanim recunoscut, că aceste pilde

practice, bazate și pe cuvântul lui Dumnezeu sunt îndemnătoare spre o viață curată, plăcută lui Dumnezeu, din care lucru, omul își câștigă mântuirea sufletului.

Eufrosin Poteca, înseamnă întreg cuprinsul V. și N. T. în 104 istorii, din care n'au lipsit nici acelea care prin cuprinsul lor se părea că nu sunt corespunzătoare vârstei elevilor de școală și pentru că erau mulți ce se ridicau contra predării învățământului biblic școlarilor, printre cari și Episcopi, el le zice: „Greșit dar Prea sfințite Stăpâne. Greșită este acea părere. Acele istorii părute scandaloase nu pot să lipsească din biblie, nu pot să se schimbe: ele trebuie să se citească așa precum sunt în biblie.

Să se smerească și să se umilească toată fățarnicia!... Și chiar tinerii, cunoscând din patimirile altora, relele sfârșituri ale pacatelor care strica sănătatea, frumusețea și cinstea vor fugi de dansule, vor uri până și faptele primejdioase, pentru ca să fie sănătoși, frumoși, mînșoși“ (vezi prefața istoriei ed. II 1847)

Sa dau un exemplu ale unei istorii, anume: „Istoria 12 „Cum se ratacise Iisus, fiind de 12 ani și iarași s'a aflat“ Lc. c. II. Din această istorie ca și din toate se observă, că autorul întrebuințează treptele formale de azi; *expune povestirea: procedează prin înurebări la recapitularea cuprinsului, deci o asociere și la urmă rezumă învățăturile, printr'un capitol „Folositoare înțelegeri“* La această istorie, capitolul „Folositoare înțelegeri“ Eufrosin Poteca scrie:

„Dintr'această istorie arătat se cunoaște deosebirea învățaturii pruncilor. Părinții lui Iisus îl luă pe dânsul împreună la prasniciul Paștelor. Dar în ziua de astăzi mulți părinți nu-și trimit pe copiii lor nici la biserică, nici la școală, că-i țin în casă.

Sf. Pruncul Iisus s'a aflat în biserică în mijlocul învățătorilor. Dar acum mulți copii în vremea bisericii se plimbă pe uliță.

Pruncul Iisus fiind de 12 ani, putea să vorbească cu învățătorii în Ierusalim. Dar mulți copii (și mai vârtos ai noștri) la 12 ani,

nici catehismul nu-l știu Ba încă nici cele de trebuință netăgăduită, dogmele noastre cele hristianesti.“

Din această parte a lecțiunii citate și în modul acesta sunt toate tratate, vedem că autorul oglindește starea de fapt a nivelului religios și moral a tineretului din timpul său. Se vede că din pricina lipsei de învățământ în general și a învățământului religios în special, acești tineri nu cunoșteau deloc catehismul, nu frecventau biserica, fiind cu totul lipsiți de cele mai elementare cunoștințe dogmatice sau catehetice.

Prin aceasta el dovedește interesul față de educația tineretului, cautând să-i facă din catedră un adevărat amvon al școlii românești bazată pe principiile educatoare creștine.

Am staruit asupra acestei lucrări întrucât, ea a format obiectul preocupărilor unui cunoscut autor de pedagogie creștină Par. Conferențiar Mihail Bulacu și pentru că problema învățământului biblic în școli este încă nepusă la punct. În continuare publica:

Slujba Sfântului Alexandru Buzău 1839; Istoria mănăstirilor Valahiei 1842; Manual de Catehism religios 1836 ed. II 1847; obiceiurile israeliților și ale creștinilor Buc. 1845 Cuvintele înțeleptului Massilon Buc. 1846; vorbire asupra Ist. universale 2 vol. 1853; Catehism Tipărit pentru Seminarul din Sf. mănăstire Neamț 1856.

Memoriul scris la 1857—publicat de D-l. I. Vărtosu dela paragraful XVII — XXXIX.

Dieta sau testamentul scris în Mănăstirea Motru 1856, urmărit și publicat de Păr. Gh. Moisesescu.

Patru discursuri: la onomastica Domnitorului Alex. Ghica 1839; la 14 Oct. 1839; la 30 Octombrie 1839, cu prilejul înmormântării Arhiereului Ioanichie Stratunichia și la îngroparea unui doctor în 1840, toate publicate în România literară din 1940.

La Gura Motrului, gospodărește cu acelaș spirit activ ca în scris, ceiace îl face pe Al. Vlahuță să amintească în România pitorească despre Eufrosin Poteca, omul și munca lui.

Dealtfel este o întreagă bibliografie a vieții și operei arhimandritului Eufrosin Poteca din care amintim autorii următori: Adamescu Gh.: Ist.-lit. române; Bulacu Pr. Mih.: Pedagogia creștină; Brătescu P.: Dict. geografic al jud. Prahova; Dobre Dimitrie: Eufrosin Poteca-Motreanul Teză de licență; Haneș P. V. Ist. lit. rom.; Iorga Nic.: Ist. lit. și Ist-Inv. românesc; Moisesescu Gh. I. „cei dintâi bursieri ai lui Eufrosin Poteca la colegiul național din Buc.”; Ponovicu Eusebiu: Ist. his. vol. IV; Procopovici Petre: „Omilia și Predica”; Stefănescu Marin: „Filozofia românească”; Teodorescu Gh. Dem.: „Biografia lui Eufrosin Poteca”; Vărtosu Ioan: „Pagini din autobiografia lui Eufrosin Poteca”; Vlahuță Al.: „România pictorească”; etc. etc.

Testamentul Arhimandritului și dăruirea cărților Colegiului sf. Sava, sunt încă o dovadă a nuferei de sacrificiu; iar rămânerea pe linia dreaptă când i s'a propus de a fi ales Mitropolit al Ungro-Vlahiei la 1850, dovedește sfîntenia sa pe pămînt, după care el moare în 1858.

Din toată activitatea și fantele Arhimandritului Eufrosin Poteca, rezultă că: 1) Religia trebuie să stea la baza educațiunii, cuvînt pe care Dl Haneș îl găsește în românește la E. Poteca; 2) Sf. Scriptură este fundamentul progresului culturii umane, fără de care orice învățămînt, orice sistem de educație, rămîne fără roadă dacă educația nu poate contribui la fericirea omului și a societății. Ori această fericire nu trebuie să se rezume la bunul trai din această viață, ci ea trebuie să transcendă în viața de dincolo, cea cerească și vecinică.

Moare la 10 Decembrie cu gîndul și lucrarea la educația poporului în spirit creștin și național, zi care mult mai tîrziu, 1922, avea să fie începutul unor mișcări tinerești care să realizeze pe teren idealurile dela catedră ale lui Eufrosin Poteca.

Din opera lui face parte și ctitoria unei școli în Nucșoara și bisericuța de care amintit la început, și a cărei sărbătorire de 100 ani o facem anul acesta la 12 Decem-

brie în prezența Părintelui Consilier Petre Savin, delegat al I. P. S. Patriarh, Părintelui Protopop Gh. Iliescu, Părintele Misionar eparhial, autorităților județene și de plasă, cu concursul tuturor preoților din protopopiat și a fiilor satului, pe care li poftim pe această cale.

Rugăm și onor. Comisiune a Monumentelor Istorice, Casa Școalelor și admiratorii lui E. P., să ia parte la sărbătoarea de centenar.

Amintim cu această ocaziune următoarele:

1) La 11 Sept. a. c. când biserica sărbătorește pe Cuviosul Eufrosin, s'a făcut sfînta liturghie la bisericuța lui, când au luat parte Păr. Protopop Gh. Iliescu, însoțit de Preoții: Nichita și Alex. Popescu Văleni, Aurel Ștefănescu și Legionarul Ilie Florea, Stăr. Chiojd și Pr. Nic. Mihai Cărbunești.

Atunci Părintele Protopop a putut constata dragostea poporului de Marele lor ctitor, prin participarea în zi de lucru la sf. Biserică ținînd o înălțătoare cuvîntare.

2) Spre cinstirea numelui adormitului s'a înființat un cămin cultural cu numele de Eufrosin Poteca, unde fiii satului găsesc o bibliotecă, radio și alte ajutoare.

3) Casa Școalelor, prin Dl Bucuța, care a vizitat Nucșoara în 9 August a. c., a dăruit Căminului 100 volume, 2000 lei pentru elevii săraci și așteptăm participarea la săvârșirea parastasului cu daruri pentru săraci și ajutorarea Cantinei școlare.

În cele din urmă amintesc cu cuvintele de pe mormîntul lui E. Poteca:

„Aici cu trupul zace În inima junimei
Eufrosin cuviosul Te bucură, Eufrosine,
Cu sufletul în ceruri Potecile virtuții
Cu mintea'n cele scrise Înguste și spinoase
Cu numele în școli Știu și a le străbate”.

Preot CONSTANTINESCU GH. VASILE
Licențiat în Teologie
Parohul Nucșoarei

CASA CEA STATATOARE

Așa dar, în noaptea dinspre 10 Noembrie am văzut moartea cu ochii. Atâția dintre concetățenii noștri au și primit-o iar alții zac în spitale. Destule ruine în țară, destule lacrimi și multă spaimă. Un nou Ieremia ar putea să plângă pe ruinele atâtor ambiții omenesti. Ce-a fost palatul Carlton și ce este astăzi? Construcție uriașă, care se înălța mândră către ceruri, ca-odinioară Turnu Babel. Au fost de ajuns trei minute de cutremur, pentru a se transforma într'o mare movilă de moloz, îngropând sub dânsul zeci și zeci de vieți. Grav prilej de solidaritate umană, de abnegație și de sacrificiu, dar și de meditație. Prilej de înfrățire a oamenilor în suferință, pilda de muncă samariteană sub jertfelnică îmboldire a detașamentelor legionare. Dar morții sunt morți. Unii dintre ei s'au stins după ceasuri lungi cât veacurile de așteptare, sub dealu de moloz și mai apoi sub ultima izbucnire a nenorocirii, focul și apa. Chemările desperate au amuțit, târnăcopul și toate aparatele de înlăturare a miilor de tone de fier și ciment nu mai pot scoate de acolo decât trupuri neînsuflețite. Pe măsură ce uriașul bloc, care a fost Carlton, devine un simplu material pentru umplut gropile din jurul Capitalei, se înalță teribilă întrebare a răspunderilor. Căci numai cutremurul nu ajunge să explice această grozavă catastrofă. Uriașul palat evoacă amintirea celui monstru de profetică viziune care avea în alcătuirea corpului său toate metalele, dar picioarele îi erau de lut. Cum să nu se prăbușească la cel dintâiu prilej?

Cutremurul a scos la iveală toată sterpiciunea morală a constructorilor. Neprevvedere, gravă, improvizatie, incapacitate, maximum de câștig cu maximum de economie de ma-

terial, nereglementară combinație tehnică și așa mai departe. Specialiștii vor căuta să stabilească toate insuficiențele, faptul brutal rămâne acelaș: spăimântătoare ușurătate la construire. În schimb toate pretențiunile unei clădiri de durată, de confort, de lux, cu echivalentul lor bănesc. Iar oamenii cari puteau plăti această falsă asigurare de trăinicie și acest cumul de bunuri ale civilizației, s'au grăbit să populeze monstruosul Babel bucurestean, pentruca în noaptea supremelor socoteli dela 9 spre 10 Noembrie să se prăbușească în adâncurile morții.

Ce căutau spre înălțimile cerului, cele 11 etaje? Vecinătatea Dumnezeirii, frumusetile cerului, contemplarea depărtărilor, evadarea spiritului din închisoarea materială a condițiilor pământești? Nu. Căutau huzurul, distincțiunea de restul celorlalte așezări omenesti, consumarea în voie a bunurilor acumulate, savanta gustare a tuturor plăcerilor lumii, preocuparea negustorească și cămătărească a cifrelor, definitivarea existențelor în țarcul îngust al vieții pământești, pierzând cu toate acestea însuși contactul solid cu pământul pe măsură ce se ridicau semețe și ușuratece spre ceruri.

O sfidare masivă a eternității, cu măsurile totdeauna imperfecte ale timpului și ale spațiilor, pe care arhitecții omenirii cred că le stăpânesc și le depășesc, iar oamenii de afaceri cred că le pot specula fără nici o limită.

Oamenii intrau și ieșeau, își căutau zilnicile lor ocupații, mai mult sau mai puțin discutabile, mai mult sau mai puțin onorabile. Erau adânc preocupați de grijile mărunte ale zilei și atâția dintre ei, așteptau ispititoare petreceri ușoare ale nopții. De le-ar fi spus

cineva că în noaptea aceea palatul se va prăbuși, l-ar fi socotit drept un nebun, sau un făuritor de glume deplasate. Ca și pe vremea lui Noe, ca și pe vremea Sodomei și Gomorei, ca și pe vremea cetăților Pompei și Herculaneum, oamenii mâncau, beau, petreceau și se însurau până în ziua grozavei răsturnări. Parcă-i vedem înaintea ochilor pe cei patru jucători de poker din nu știu care cameră dela Carlton, în clipe de artificială fericire, obsedați de capriciile norocului, de mirajul câștigurilor, bătând cărțile, aruncând și mărind mizele, fumând țigară după țigară, sorbind cafele care să le alunge somnul și oboseala unor asemenea satanice vegheri, până la ora fatală de 3.39. când din toată goana lor nocturnă în jurul mesei de joc, n-au mai rămas decât scrumul țigărilor. Deșertăciunea deșertăciunilor, cum ar spune iarăși Cartea Sfântă, pe care în zadar am fi căutat-o în cele 11 etaje dela Carlton. Ce profet s'a urcat acolo sau și-a trimis cuvintele arzătoare în inimile sutelor de locatari ca să le amintească de galilieenii uciși sub turnul prăbușit al Siloanului, de locuitorii desfrânați ai Sodomei și Gomorei și să le repete cuvintele Mântuitorului: „de nu vă veți pocăi, cu toți așa veți pieri!

Am uitat de mult senzul sfârșiturilor omenesti. Istoria omenirii ca și viața fiecărui individ, nu se poate concepe decât în senzul acesta eshatologic, senzul vremelniceității pământești, dar și al năzuințelor către o altă lume, mai presus de moarte. Și pentru că am uitat senzul acesta de înaltă spiritualitate, murim fără nici o pregătire lăuntrică, ne crispăm cu lasitate în fața morții, cheltuim în zadar o viață scurtă, dar prețioasă și în mijlocul catastrofelor cosmice, pierdem măreția reală pe care o poate avea ființa omului, aceea care rezultă din conștiința de sine și din conștiința lui religioasă și morală. Un Pascal a spus-o atât de frumos și clar, când a comportat pe om cu o trestie bătută de vânt, din punctul de vedere al tăriei fizice, dar o trestie care cugetă și care este superioară tuturor forțelor oarbe ale universului, prin faptul cugetării. Și se înțelege mai departe,

prin faptul supraviețuirii omului ca ființă spirituală. Un Pascal și alții ca dânsul, aveau mereu în inimă, senzul măreției spirituale și eternității spiritului, după învățătura și pilda Mântuitorului și de aceea nu se temeau de cei sau de orice ar putea ucide trupul, dar sufletul nu-l poate ucide precum spune Domnul nostru Iisus Hristos.

Dar asemenea oameni prețuiesc bine și această viață pământească, toate le fac cu simțul trăinicieii ca și cum le-ar face pentru veșnicie, își clădesc locuințele pe stâncă și nu pe nisip, în senz propriu ca și la figurat și știu, ca și apostolul Pavel, că dacă această casă de aici se va strica, avem sus în ceruri casă veșnic stătătoare.

Pr. GH. BUTNARIU

ANUNȚ

IN ATENȚIUNEA C. PREOȚI ȘI A TUTUROR CREDINCIOȘILOR

OBIECTELE CULTULUI ORTODOX SE GĂSESC
DE VÂNZARE NUMAI LA MAGAZINUL DE
OBIECTE BISERICESTI AL SFINTEI ARHI-
EPISCOPII A BUCUREȘTILOR

DIN STRADA PIAȚA SF. ȘTEFAN Nr. 8, BUCUREȘTI

Tranwaele Nr. 14, 24, 25 și Mașina Nr. 32

Magazinul se găsește deschis între orele
8—1 dim. și 4—7 d. a. Bine asortat cu
argintărie, alămarie, picturi și stofe cu
fir streine de toate calitățile, precum și
stofe indigene fără fir în toate culorile.

CUMPĂRAȚI DECI CU INCREDERE DELA
MAGAZINUL SFINTEI MITROPOLII A UNGRO-
VLAHIEI ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR.

CRONICA

Note, fapte și însemnări

DIN EPARHII

O altă grijă a I. P. S. Patriarh realizată

Cu toate multele și deosebitele griji ale I. P. S. Patriarh nu-i scapă nici una dintre marele nevoi ale bisericii.

Una dintre acestea era aceea de a veghea ca pictura bisericilor noastre să fie în spiritul și-n tradiția noastră ortodoxă în cadrul liturgic și dogmatic, astfel ca pictura bisericilor, cum s'a exprimat cineva să fie în adevăr biblia scrisă pentru neștiutorii de carte.

Neîncetat s'a arătat această nevoie a unei școli de pictori bisericești. Dar glasul bisericii răsună parcă în pustiu, sau era prea slab arătat.

Am avut, deci atâți nechemăți și improvizați pictori care și-au bătut joc de tot ce este ortodox în pictura sfintelor noastre lăcașuri. Am avut până și străini de legea și credința noastră care au pictat biserici, cazul Nina Arbore pe care-l arată ziarele e concludent.

Astăzi această profanare și această lipsă încetează.

Înaltul stăpân a intervenit la Onor. Minister al Cultelor, unde a găsit spre deosebire de alte dați, toată sollicitudinea și suntem fericiți a publica atât adresa cât și deciziunea I. P. S. Patriarh, — din care se vede de oricine, frumusețea și utilitatea problemei care capătă ființă astăzi în chip așa de fericit, precum era așa de necesar.

Domnule Ministru,

De multă vreme încă, cel puțin dela începutul veacului al XIX-lea, împodobirea cu picturi a Sf. Biserici a ieșit din cadrul canonic al Bisericii noastre răsăritene și odată cu aceasta și din cadrul artei.

Numeroase decoruri nu au nici un fel de însușiri monumentale și cuprind și erori neîngăduite de dogmă și ritual liturgic. Întâlnim astfel, deseori, pe Dumnezeu Tatăl figurat în locul Mântuitorului, pe Maica Domnului alături sau chiar înăuntrul Sf. Treimi, pe Mântuitorul oficiind ca Arhiereu cu coroana și omofor la Liturghia îngerească, pe Mântuitor iarăși împărtășind pe Sf. Apostoli în veșmânt de diacon, și pe Duhul Sfânt arătat că purcede și de la Tatăl și dela Fiul, etc.

Neajunsurile acestea foarte grele nu au trecut neobservate de Onor. Minister al Cultelor și Artelor care a dorit mereu o îndreptare a lucrurilor. Printre alte măsuri, cea mai de seamă luată acum câțiva ani a fost organizarea unei comisiuni de examen prin fața căreia au trebuit să treacă pictorii și zugravii doritori de a obține autorizația să decoreze locașurile dumnezeiești. Comisiunea a lucrat cu multă râvnă și cu deosebită pri-

cepere. Nu a fost însă în căderea ei să facă altceva de cât să constate lipsurile și nepregătirea candidaților mai sus numiți. În adevăr, aceștia au vădit mai totdeauna entuziasm și dor de muncă alături de reale, și în dese cazuri, însușiri de pictori de *chevalet*. Academile noastre de Arte Frumoase n'au avut nici odată chemarea de a preda învățământul picturii monumentale și mai puțin încă pe acela de a da lămuriri adâncite de ordin liturgic și dogmatic ortodox. Și acestea din urmă nu se pot dobândi numai citind erminii mai mult sau mai puțin complete, care au altă țintă și alt conținut.

Candidații ei înșiși deplorau și se plâng și astăzi că nu au de unde să învețe lucrurile privitoare la stilul și practicile picturii monumentale și nici iconografie.

Onor. Minister al Cultelor și Artelor a avut de mult ideea unei școli de învățământ superior al picturii bisericești. Am fost noi înșine înștiințați despre aceasta. Împrejurările și greutatea financiară nu au îngăduit însă realizarea unui plan atât de frumos.

Sf. Patriarhie nu a pierdut din vedere nici o clipă la rândul ei nevoia unei școli de genul arătat mai sus, astăzi suntem în măsură să întemeiem o asemenea școală. Punem la îndemână mijloacele bănești necesare din fondurile Patriarhiei. Însărcinăm cu organizarea școlii și cu învățământul ei pe d-l pictor A. G. Verona, artist de mare chemare, membru al Comisiei Monumentelor Istorice și membru al Comisiei de Autorizare a picturilor bisericești. D-sa este în același timp meșterul bun cunoscător al picturii monumentale și practicilor picturii murale. Folosim totdeodată cunoștințele și experiența d-lui I. D. Ștefănescu, profesor de Istoria Artei Religioase la Universitățile din Paris și Bruxelles și titular al catedrei de Istoria Artei Bizantine Orientale și Românești la Universitatea din București.

Suntem fericiți să ajutăm la realizarea unei idei care a preocupat și Onor. Minister al Cultelor și Artelor. Socotim să slujim prin aceasta Biserica și viitorul Neamului nostru.

Vom inaugura cursurile școlii superioare de pictură bisericească Sâmbătă 7 Decembrie la ceasurile 8-12 dimineața și dorim să avem nu numai încuviințarea Domniei Voastre, ci și bucuria de a Vă vedea alături de Noi la solemnitate.

Odată cu sentimentele Noastre recunoscătoare Vă rugăm, Domnule Ministru, să primiți și mulțumiri și arhieriești binecuvântări pentru sprijinul sufletească pe

care îl cerem dela autoritatea superioară care călăuzește învățământul României.

Patriarh, NICODIM
DECIZIE

În vederea lipsurilor constatate ani de zile de-arândul în împodobirea cu picturi murale și icoane a sfintelor bisefici din cuprinsul Țării, lipsuri care se țin de ignorarea regulilor picturii monumentale și mai ales de necunoașterea iconografiei unde este vorba de dogme și rituri liturgice a căror știrbire nu e îngăduită;

Având în vedere, în al doilea rând străduințele Onor. Minister al Educațiunii Naționale, Cultelor și Artelor care a relevat cu multe prilejuri inconvenientele de mai sus, și a avut și intenția de a creia un învățământ de pictură bisericească;

Având în vedere, în al treilea rând nevoile de refacere a monumentelor, nevoi numeroase în vremea din urmă:

Hotărâm întemeierea unei școale superioare de pictură bisericească, care se va inaugura la 7 Decembrie 1940, și va funcționa cu cheltuiala Arhiepiscopiei Bucureștilor, la Sf. Patriarhie, sub conducerea Domnului pictor A. G. Verona și a Domnului Profesor I. D. Ștefănescu dela Universitatea din București.

Data astăzi 25 Noemvrie 1940.

(ss) NICODIM

Instalarea noului stareț la Sf. Mănăstire Cernica

Duminică 17 Noembrie c., la sfânta mănăstire Cernica-Ilfov, părintele ieromonah Dionisie Udișteanu, a fost instalat ca stareț al mănăstirii și director al seminarului monahal.

Slujba s'a făcut în sobor, având în frunte pe P. S. arhiereu Veniamin, vicarul sfintei Patriarhii.

Din partea Onor. Minister al Educației naționale, Cultelor și Artelor, a luat parte d. ministru Traian Brăileanu, părintele Liviu Stan, directorul cultelor, părintele Imbrescu, inspector al cultelor, d. Andrei Ionescu, comandant legionar, d. Lascăr Popescu, director de cabinet în ministerul educației naționale și alții.

După sfânta Liturghie, P. S. arhiereu Veniamin l-a ridicat pe părintele Dionisie Udișteanu la rangul de Protosinghel, tot-odată a mulțumit și P. C. Arhimandrit Chesarie Păunescu, fostul stareț și director, pentru munca depusă în ambele posturi, pe cari le-a condus cu multă demnitate.

Cu acest prilej, P. S. arhiereu Veniamin, îi urează noului stareț, zile îndelungate, pentru o bună și vrednică conducere.

D. ministru Traian Brăileanu și-a exprimat convingerea că noul ales, va corespunde așteptărilor cerute de timpul în care trăim, fiindcă mănăstirile și seminarile monahale sunt chemate să facă legătura între știința pozitivă și religie, amândouă indisolubil legate una de alta, complectându-se.

În continuare, d. ministru Brăileanu, zice că astăzi când zguduiriile suferite se fac tot mai simțite, că-

lugării trebuie să fie bine pregătiți pentru a putea face față tuturor cerințelor.

La sfârșit, d-sa, a mulțumit P. C. Arhimandrit Chesarie Păunescu, pentru tot ce a înfăptuit, urând noului stareț același răvnă duhovnicească.

I. P. S. mitropolit Gurie a binecuvântat lucrarea ce o începe noul ales.

La sfârșit P. C. Protosinghel Dionisie Udișteanu, noul stareț și director al seminarului, a mulțumit înalților Ierarhi dela care a primit binecuvântarea lui Dumnezeu. A mulțumit de asemenea domnului ministru Brăileanu și celor prezenți pentru participare; P. C. Arhimandrit Chesarie Păunescu, pentru osteneala depusă în slujba binelui și netăgăduitul prestigiu adus sfintei mănăstiri și seminarului; iar pe călugări și pe seminariști i-a îndemnat să aibă credință în Dumnezeu și să muncească desinteresat pentru folosul Bisericii și Neamului.

Asistent

Noul președinte al Asoc. religioase Arhanghelul Mihail

Duminică 17 Noembrie c. în str. Sfinții Apostoli din Capitală, la sediul asociației religioase Patriarhul Miron schimbată în asociația Arhanghelul Mihail, a fost numit ca Președinte Prea Cucernicul Preot Ștefan Palaghiță, parohul bisericii Mărcuța și inspector general în Ministerul Educației naționale, Cultelor și Artelor.

Asociația, dela început a fost înființată de P. C. Protosinghel Teofil Ionescu, actualmente preot la biserica românească din Paris. Dela plecarea Părintelui Teofil la Paris, Sfânta Patriarhie a încredințat conducerea asociației P. C. Preot econom și profesor Gh. Comana, dela biserica Sfinții Apostoli, care în acest timp și-a făcut datoria cu prisosință, după cum au mărturisit toți vorbitorii din sus zisa asociație.

A fost numit ca președinte Părintele Ștefan Palaghiță, ca o recompensă a muncii sfintei sale depusă în cartierul Pantelimon, unde, prin vorbe convingătoare și priceperea cu care a lucrat, a adus în sânul Bisericii multe suflete pierdute. Părintele Palaghiță, cu toate că în acea zi, n'a putut lua parte la ședință, din cauză că a lipsit din București, membrii asociației s'au arătat foarte fericiți, fiindu-le bine cunoscută bogata lui activitate înainte de a fi hirotonit ca preot la biserica Mărcuța.

Ca vicepreședinte a fost numit părintele Gh. Ciocan, parohul bisericii Sf. Gheorghe Vechiu, din Capitală, care de asemenea, este un bun slujitor și bun vorbitor.

Din partea sfintei Patriarhii a luat parte P. C. Preot econom Petre Savin, consilier cultural cari de asemenea le-a dat anumite sfaturi în această privință. Au mai participat Părintele Gh. Comana, fostul președinte, care, a făgăduit că va da asociației acelaș concurs ca și până acum, spunind că, prin noua schimbare de președinte nu s'a urmărit altceva, decât progresul mișcării

față de propaganda sectară, care prinde în mrețele ei pe cei neștiutori.

Părintele Dr. Marin C. Ionescu, dela biserica Cuibul cu barză, cari dela înființarea mișcării a venit de multe ori în mijlocul credincioșilor, arătându-le și inițiindu-i cum să se conducă, le-a dat și de acest rând multe sfaturi stimulându-le și mai mult râvna pentru cele sfinte. Au mai vorbit Părintele vicepreședinte Gh. Ciocan, d. avocat Marcoșanu și d. Toma Culcea.

Ședința a luat sfârșit la ora 8 seara, fiecare membru ducând în suflet marea bucurie, că asociația «Arhanghelul Mihail» și-a înnoit puterile de muncă prin numirea Părintelui Ștefan Palaghiță ca Președinte al ei.

D. L.

Biserica în slujba adevărată

În urma apelului făcut în biserică, de către preotul slujitor s'a colectat suma de lei 1716 pentru cantina legionară din parohia «Îsvorul Tămăduirei» unde iau masa gratuit peste 300 de refugiați din teritoriile evacuate. Suma s'a depus la sediul «Ajutorul legionar din str. Roma Nr. 32, pentru care s'a primit chitanța Nr. 2410/940.

Pildă de colaborare între armată și biserică

Regimentul 86 Infanterie, cantonat în comuna suburbă Popești Leordeni, la constatarea făcută de d-l colonel Constantin Andoniu, comandantul regimentului, că biserica din parohia Vintilă Vodă, satul Popești Români se află în rea stare de întreținere din lipsă de fonduri suficiente, în urma înțelegerii cu preotul paroh Ioan Ene, a lansat un apel pentru procurarea în natură a materialelor de tot felul de care s'a simțit nevoie la restaurarea acestui locaș de închinare.

În acest scop s'a constituit o echipă sub conducerea d-lui Maior Gheorghiu, comandantul Batalionului IV R. G. M. V., care a achiziționat:

3.000 cărămizi, 12 brazi, 100 kgr. var, 5 saci ciment, 10 kgr. cuie, 2 kgr. vopsea, 1/2 kgr. ulei, mai multe scânduri și cusaci, 2 felinare de fier forjat, lei 12.200 din partea Primăriei Municipiului, lei 10.000 dați de Primăria comunei Popești Leordeni, 10 m. c. pietriș aprobați de Primăria Capitalei, lei 6.300 colectați de preotul paroh.

Cu aceste materiale și sume s'au realizat:

a) Un pavaj de cărămidă de jur împrejurul bisericii și prelungit cu o aleie dela ușa bisericii până la șosea.

b) S'a reparat tencuiala bisericii și s'a dat cu vopsea, var și humă de trei ori exteriorul bisericii.

c) S'a amenajat un parc, care înconjoară biserica, cu ronduri de flori, brazi și două terase toate așternute cu pietriș.

d) S'a reparat turla mare a bisericii și s'a vopsit de două ori.

e) S'au instalat două felinare în fața bisericii, mon-

late în zid.

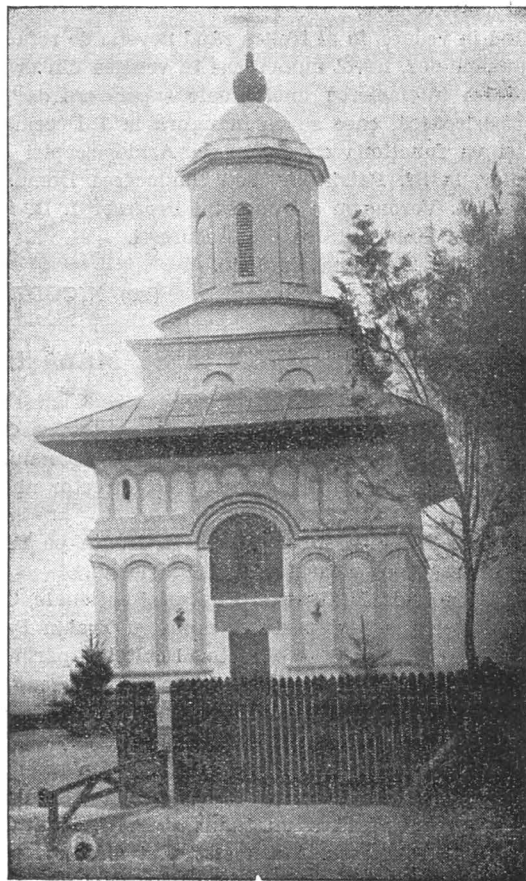
f) S'a înzestrat biserica cu un covor de iută lung de 12 m. care s'a așezat dela altar către ușă și alte două covoare de câte 4 metri așezate în fața Sf. Altar.

g) S'au împrejmuat cu grad de ulucă grădina bisericii.

S'au procedat la ridicarea clopotniței cu încă 1,20 m. dela nivelul pe care l-a avut, făcându-se și amenajarea ei.

Ca mână de lucru au fost folosiți ostașii din Batalionul IV.

Într-una din duminicile din a doua jumătate a lunii Octombrie a. c. s'a făcut inaugurarea noilor lucrări.

Biserica restaurată din Popești-Leordeni

Sfințirea apei s'a săvârșit de către Prea Cucernicul Protoiereu al Circ. II Capitală, Dr. Traian C. Costea, înconjurat de un sobor de preoți.

La sfârșit, P. C. Sa luând cuvântul între altele a spus: «Am vizitat această biserică la 29 August — Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul—și astăzi am venit pentru a doua oară. Atunci am plecat cu inima strânsă, astăzi, vreau pleca cu inima plină de bucurie, căci vedem cu toții cum întregul aspect exterior al bisericii din Popești Români s'a schimbat.

S'a făcut această restaurare datorită spiritului de

inițiativă al d-lui colonel Andoniu, comandantul Regimentului 86 Infanterie și înțelegerii sacerdotale a părintelui paroh Ioan Ene.

S'a ajuns aci, în baza convingerii pe care o avem cu toții, că în lupta pentru susținerea vieții poporului nostru, trei sunt factorii principali, de cari trebuie să ținem seama: Biserica, Școala și Armata.

Acolo unde aceste trei elemente se dușmănesc și nu colaborează acolo se ajunge la debandadă și prăbușire. Adevărul acesta a fost pe deplin pătruns de către dl. colonel Andoniu și colaboratorul său, d-l maior Gheorghiu și de aceea în numele I. P. S. Patriarh D. D. Nicodim, le mulțumesc cu toată recunoștința pentru binefacerea săvârșită acestui Sf. Locaș.

Acum, în statul legionar creștin, pe plan spiritual avem la bază credința religioasă. Toate îmbunătățirile vor veni și acest sfânt locaș se va împodobi și mai mult, dacă dvs. sătenii veți veni la biserică totdeauna în zilele de slujbă, făcând ca biserica dvs. să fie vie.

Porunca lui Dumnezeu spune: Sfințește ziua Duminecii cu mergere la biserică. Șase zile lucrează, iar a șaptea odihnește-te, că e ziua Domnului.

Evreii, pe cari noi îi numim spurcați, tot ca noi petrec sămbetele și sărbătorile lor? Dacă prin orașe vreunul se lasă să vândă, țină prăvălia deschisă, dar nu vinde el, ci pune pe altul, adică pe vreun creștin.

Nu e rușine pentru noi ca tocmai ei să ne arate cum trebuie să împlinim poruncile lui Dumnezeu? Să ne uităm la strămoșii noștri cu câtă grijă au ținut la legea lor și să facem și noi ca dâșii. Biserica este astăzi mai necesară ca oricând, în urma rănilor sufletești dobândite și cari trebuiesc vindecate.

Să iubim Biserica și s'o cercetăm, căci prin ea ne naștem, prin ea trăim și prin ea murim».

D-l colonel Andoniu a mulțumit d-lui Primar General al Capitalei, I. Gh. Vântu, care era de față și d-lui Primar al comunei Popești Leordeni, precum și tuturor donatorilor pentru ajutoarele date și declară, că predă consiliului parohial biserica în starea de reînnoire în care se găsește.

Părintele paroh Ioan I. Ene, luând cuvântul, a mulțumit d-lui comandant al regimentului și colaboratorilor săi pentru osârdia depusă în strângerea fondurilor în natură și în numerar, în scopul de a înfrumuseța o biserică săracă în bunuri și în oameni și asigurând pe P. C. Protopop că va căuta să învieze în sufletele enoriașilor credința creștină ortodoxă și dragostea de Biserică, îl roagă să transmită I. P. S. Patriarh comunicări de supunere și devotament în dorința de a face și alte îmbunătățiri sfântului locaș.

La ora 12 și jumătate solemnitatea a luat sfârșit.

Astăzi această biserică, prin starea ei exterioară, în trece pe cea romano-catolică din localitate.

CRONICAR

Un semn al vremurilor

Toate facultățile universitare, în acest an au deschis anul școlar sub umbra crucii lui Hristos. Biruitor prin jertfă și credință tineretul înaltelor noastre școli, au cerut întâi binecuvântarea Domnului; și impunătoare servicii religioase au avut loc la toate facultățile după care au urmat cuvântările tuturor d. decani și cursurile inaugurale ale d. profesori respectivi.

Notăm aici, lupta ce a avut-o Căpitanul la Iași când «cei de pe atunci» din fruntea școlilor socoteau aproape o ofensă pentru autoritatea lor ca Hristos să fie pomenit în școala țării.

Și biruința legionară înscrie și aici un punct de program, de la care în viitor nimeni, sub nici o formă nu se mai poate abate.

Mântuitorul Hristos trebuie să stea în fruntea școlii, căci El este «Invățătorul» nostru al tuturor.

Solemnitatea instalării nouilor epitropi al așezămintelor Brâncovenești

În spiritul legionar, soboru și impunător, a avut loc solemnitatea instalării nouilor epitropi ai Așezămintelor Brâncovenești.

Oficialitatea în frunte cu d. dr. Sandi Popovici secreatorul g-ral al ministerului Sănătății, noui epitropi, personalul medical și administrativ, au asistat la serviciul religios ce s'a oficiat la biserică Domnița Bălașa, de către preoții G. Gibescu, Florian Găldău, a diaconilor Popescu-Argeș și Decebal Șerpeanu.

La sfârșitul slujbei, părintele Găldău a rostit următoarea cuvântare:

Rugăciunile de mulțumire pe care le-am înălțat împreună lui Dumnezeu întăresc și din punct de vedere creștin măsura actualei conduceri legionare, și a Conducătorului Statului Domnul General Ion Antonescu.

Măsura aceasta este bine venită.

Este adevărat. Așezămintele Brâncovenești sunt o fundațiune testamentară particulară cu drept de a se conduce singure, conform dorinței nobilei testatoare care le-a întemeiat dar, trebuie să mărturisim sincer, în ritmul de viață actual, era nevoie de o reorganizare sub controlul statului.

Ceiace este esențial în actuala măsură a Guvernului, nu este caracterul ei autoritar de control, ci este acela că toți reprezentanții actuali ai Statului Legionar, dela cel mai de sus și până la cel mai de jos, sunt oameni adânc pătrunși de iubirea de Dumnezeu și de Sfânta lui Biserică și clar văzătoare în ceea ce privește funcțiunea socială pe care trebuie să-o realizeze biserica pentru întărirea Națiunii Românești.

De acela toți cei care slujim înăuntrul și pentru binele acestor mari și binefăcătoare Așezăminte Brâncovenești, trebuie să fim bucuroși că regimul actual legionar își întinde mâna lui ocrotitoare și asupra acestei instituții.

Biserica noastră, a Domniței Bălașa în special, care, fără supărare, a devenit un fel de cenușăreasă a bise-

ricilor din Capitală, este sigură că-și va recăpăta splendoarea ei de odinioară și de inspiratoare a tuturor gândurilor bune ale noilor săi conducători.

În aceste gânduri și sentimente, mulțumim lui Dumnezeu pentru zorile noului care se deschid Așezămintelor Brâncovenești.

Mulțumim d-lui General Antonescu, Conducătorul Statului, pentru siguranța ce ne-o dă că aceste Așezăminte se vor transforma în cel mai de seamă model de lucru de tămăduire a tuturor suferințelor trupesti și sufletești, așa cum a dorit-o nobila testatoare, «Safta Brâncoveanu».

Mulțumim Mișcării Legionare pentru sufletul de ideal cu care purifică totul pentru binele și prosperitatea Națiunii noastre Românești.

Vă mulțumim și Domniilor Voastre cu anticipație pentru tot binele de care vă știm și vă cunoaștem că sunteți capabili să-l faceți pentru a conduce aceste Așezăminte la înălțimi nebănuite până astăzi.

Dumnezeu să vă ajute în această grea și serioasă încercare.

*

Apoi, asistența, trecând printre cordoanele legionare care a dat onorul s'a îndreptat spre Amfiteatrul spitalului Brâncovenesc, unde a avut loc solemnitatea instalării.

Au fost prezenți la solemnitate: d-na Elena Corneliu Codreanu, d-na prof. Șumuleanu, d-na Zisu mama camaradului prim episcop, d-na dr. C. Zisu, dr. Sandi Popovici secretar gen. al ministerului sănătății, prim episcop dr. C. Zisu, director dr. Ovidiu Calangiu, camarazii d-ri Comșa, Claudian, prim efor, Petre Niculescu dir. general al spitalelor civile, d-na Mavrodin, Mușat, Lucian Georgescu, prof. dr. G. Băltăceanu, prof. dr. Mante, dr. Hristide, dr. Vintilescu, dr. C. Dinulescu, prof. H. Argelescu, prof. Hagiescu, dr. Lăzărescu, dr. Seimeanu, dr. Săbălă, dr. Țiucru, dr. Canelovici, dr. Prisloveanu, Berceanu, dr. Băr precum și întreg personalul medical și ajutător al spitalului și garda legionară.

Garda întonează imnul «Sfântă tinerețe legionară». Camaradul dr. Sandi Popovici, secretarul ministerului Muncii și Sănătății, luând cuvântul a spus:

În calitate de delegat al ministerului Sănătății am onoarea să fac instalarea primului episcop legionar, a camaradului dr. C. Zisu.

Răspunde camaradul dr. Zisu prim episcop:

În această clipă în care iau conducerea acestor așezăminte de ctitorie vovodală, gândul meu se îndreaptă către Căpitanul nostru și către sufletele tuturor martirilor noștri căzuți pentru biruința Legiunii.

Mă leg în fața lui Dumnezeu și a Dvs. să respect cu sfințenie tradiția creștină ortodoxă a testatorilor, să muncesc cu răvnă și cu dragoste în spiritul legionar și a celui mai bun samaritean; încât să nu înșel așteptările pe cari conducătorii de azi ai Statului le-au pus în mine și să spulber ori ce urmă de neîncredere pe care unii dintre dvs. o mai păstrează față de Legiune.

Trăiește Legiunea și Căpitanul.

După această scurtă și legionară instalare, s'a trecut la vizitarea spitalului și a saloanelor cu bolnavi, solemnitatea luând sfârșit la ora 1 jumătate.

DIN ȚARĂ

Aniversarea M. S. Regelui și marile serbări dela Iași în ziua de 8 Noembrie ziua Sf. Voievozi Mihail și Gavriil

Iașul a trăit o zi mare, ziua de 8 Noembrie, ziua M. S. Regelui Mihai a fost și ziua biruinței mișcării legionare. Aici, în Iași s'a plămădit primele începuturi de viață naționalistă, de viață legionară. Aici, a trăit a suferit și a biruit Căpitanul, Corneliu Z. Codreanu. Slujbe religioase, cuvântări și o mare afluență au dat zilei o haină de mare sărbătoare creștină și românească. M. S. Regele, M. S. Regina Mamă Elena întregul guvern, membrii cavalerilor Mihai Viteazul, miniștrii Italiei și Germaniei împreună cu delegații anume venite de membri ai tineretului fascist italian și social naționaliști ai Germaniei — au dat zilei o mare însemnătate împodobită de miile de membri ai Legiunii din toată țara.

D-l General Antonescu conducătorul statului și președintele consiliului de miniștri a rostit următoarea cuvântare epocală:

CUVANTAREA D-LUI GENERAL ION ANTONESCU,
CONDUCATORUL STATULUI ȘI PREȘEDINTELE
CONSILIULUI DE MINIȘTRI

*Sire,
Majestate,
Legionari,
Români,*

Prin vrerea Domnului, cea dintâiu prăznuire a zilei Regelui nostru o facem aci în Iași, — în Iași cari au cuprins altădată ceasurile de grea cumpănă ale Tronului. Aici, Regele Ferdinand Intregitorul și-a trăit anii de încercare domnească. Aici, El a devenit Regele cel Mare, fiindcă a știut să-și reazime tronul pe suferința și încercările neamului.

Vă doresc, Sire, să vă hărăzească Dumnezeu o domnie tot atât de vrednică.

Fiindcă Regi mari sunt aceia cari spală treptele tronului cu lacrimile suferinței înțelese și cari se înalță pe ele, ducând în spate poverile împlinite ale neamului.

A vrut Domnul, Sire, ca ziua Majestății Tale să fie însăși ziua de proslăvire a biruinței Legiunii Arhanghelului Mihail. Este în acest semn, care ne vine de dincolo de noi, o împletire de destine.

Să ne legăm credința în Majestatea Ta, de însăși credința în biruința legionară, pentru că biruința Legiunii trebuie să fie biruința Majestății Tale, iar ziua Majestății Tale, trebuie să fie deapauri, ziua Legiunii.

Aici în Iași, Corneliu Zelea Codreanu și-a afirmat întâia oară credința lui nebiruită în puterile neamului și fapta lui de învoire răsculitoare. Aici s'a zămislit, cu harul Domnului și voința Căpitanului Legiunea Arhan-

ghelului Mihai, Legiunea care a pornit, în numele vechii credințe, la noua faptă românească, Legiune care, în numele Arhanghelului, și-a deslănțuit asprimea judecății, alegerea adevăraților Români și înlăturarea nevrednicilor.

De aceea ne-am adunat aici, ca să improspătăm credința, așa cum creștinii merg la altar să-și întărească viața.

Ziua de azi este ziua noastră de mărturisire și închinare în amintirea Căpitanului, este ziua faptei lui de martir al neamului românesc. Pilda lui de jertfire, este o judecată și un strigăt: e o judecată pentru toate lașitățile, trădările și prăbușirile trecutului; este un strigăt pentru toate datorile și chemările viitorului.

Să nu se uite de nepăsători și părtașii trecutului, să nu se uite de ziditorii viitorului: eroii și jertfiții Legiunii au pus sângele lor la temelie Regatului lui Mihai I și a generației lui Codreanu și a lui Horia Sima.

Cu sângele lor, au spălat toate înfrângerile ceasurilor din urmă; sub semnul lor vom duce biruința ceasurilor ce vor să vină.

Legionari!

Un gând de slavă și de rugăciune către Arhanghelul Mihai, patronul Legiunii, protegitorul luptei legionare și a noii Românie.

Un gând de credință și de nădejde către Regele nostru Mihai I.

Un gând de pietate și închinare în memoria Căpitanului.

Legionari!

Un legământ în Iași începutului de credință legionară, în Iași încercărilor neamului și ale lui Codreanu: să facem legământ că vom sluji cu vrednicie pe Arhanghelul nostru, pe Regele țării și amintirea Căpitanului.

Sire,

În numele țării și al armatei, în numele mișcării legionare, vă dăruiesc de ziua Arhanghelului Mihai, această spadă istorică, purtată pe plaiurile românești la începutul veacului al XVII-lea. Voința țării este ca această spadă să n'o încingeți decât în ziua Sfântului Mihai, iar restul anului să stea în Muzeul Armatei. Să nu fie a Voastră pe dea'ntregul și să n'o încingeți în orice zi, decât atunci când Arhanghelul Mihai vă va învrednici să redați neamului toată bucuria dreptății și toată intruparea nouă pe care o merită; când Neamul va ispăși, se va izbăvi și va izbândi, când Regele și Țara, trecând prin suferință, prin jertfă și prin muncă, vor înălța din nou gloria Neamului și a Tronului.

Să trăiți Sire!

Trăiască România!

Trăiască Legiunea!

Cutremurul dela 10 Noembrie

Un mare cutremur — cum n'a mai fost în țara noastră, a fost în ziua de Duminică 10 Noembrie 3.40 dimineața — și care a fost stabilit de observatorul astronomic a fi fost de gradul 9.

Urmările acestui cutremur au fost grozave. Peste 10.000 de case au fost avariate în București, multe s'au dărâmat, și un bloc cu 11 etaje numit Carlton s'a prăbușit, îngropând câte-va sute de locatari. Din ruini s'au scos peste 100 de morți. Alții au fost uciși în diferite centre ale Bucureștilor, sau răniți.

În Ploiești, Tecuci, Panciu, Bârlad, Galați, deasemenea au fost numeroși morți și răniți.

Multe clădiri s'au prăbușit s'au au devenit improprie de locuit. Multe școli și biserici din București și orașele amintite au avut mari stricăciuni.

Cu această dureroasă și neprevăzută întâmplare, guvernul și întreaga organizație legionară au dat dovadă de cel mai înalt curaj și capacitate. În încercarea grea prin care am trecut, toate popoarele ne-au arătat simpatia și ajutorul lor material: Germania Italia, Japonia, Bulgaria, etc. precum și numeroși buni români și-au arătat marea lor dragoste și mângâere pentru greaua încercare prin care a trecut țara noastră. Dăm mai jos telegrama d. Adolf Hitler și răspunsul M. S. Regelui.

RĂSPUNSUL M. S. REGELUI MIHAI LA TELEGRAMA FUEHRERULUI

D. Adolf Hitler Fuehrer și Cancelar al Reichului german a adresat Suveranului următoarea telegramă:

Majestății Sale Regelui Mihai I.

Rog pe Majestatea Voastră să primească expresiunea simțințelor celor mai profunde prin care eu și poporul german participăm la marea nenorocire provocată de cutremurul care a pustiit România făcând atâtea jertfe cumplite.

Adolf Hitler

Răspunsul Majestății Sale Regelui:

Excelenței Sale d-lui *Adolf Hitler* Fuehrer și Cancelar al Reichului German.

Adânc mișcat de partea pe care atât Excelența Voastră cât și poporul german ați luat-o la marea nenorocire ce s'a abătut asupra Țării Mele, Vă adresez mulțumirile Mele cele mai călduroase precum și ale întregului popor român pentru desăvârșitul concurs dat în această grea împrejurare de Misiunea militară germană în România.

MIHAI R.

Pentru P. C. Preoți profesori de religie

În ziarul «Buna Vestire» An. IV, Nr. 58 din 21 Noembrie a. c. am citit alăturatul articol:

În școalele noastre secundare, educația religioasă se face în ore destinate special, ca la indiferent ce alt obiect de studiu. Deși cel cari predau cursul de religie sunt, cu mici excepții, preoți, totuși această activitate nu s'a desfășurat în spirit creștin.

În tot timpul liceului, am avut ca profesori de religie trei preoți. Singura obligație pe care o impuneau acești preoți atât nouă cât și jidanilor care își ridicau media cu notele mari luate la acest «obiect ușor» era să învățăm lecția. Nu se făcea nici o deosebire între noi

și jidani și nu interesa pe «profesor» starea noastră personală în legătură cu problemele creștine. Studiam creștinismul, atât noi cât și jidanii, cu același spirit cu care am fi studiat budismul, mahomedanismul sau mozaismul.

Pe de altă parte, la celelalte studii problema creștinismului nu era atinsă niciodată. În șapte ani, cât am primit «educație» în liceu, nici un profesor nu ne-a pomenit, măcar odată, de Dumnezeu.

În schimb, ni s'au împuliat urechile cu principii umanitariste științifice și cu cultul generozității gratuite. Dacă din când în când, puneam timid câte o întrebare în legătură cu religia, la cursurile de știință, ni se arunca o privire bănuitoare și se evita pur și simplu să se răspundă. Mi-aduc aminte că nici profesorul de religie, nici cel de științe naturale nu ne-au lămurit niciodată acordul dintre creștinism și această știință. Cursul de religie din liceu mi-a rămas în amintire ca un obiect ușor, cu ore la dispoziție, în care se puteau face traduceri la latină, sau rezumatele la germană. Situația din școală nu putea fi îndreptată de cei de acasă, care făceau parte din aceeași categorie de bătrâni umanitariști ca și la școală.

Iar noi, eram lăsați singuri să dibuim pe drumuri grele și întortochiate și să ne răspundem la întrebările chinuitoare.

Și dacă am izbutit, este că generația noastră a fost oarecum să se rupă de drumurile păcatului vechi și uitând de sfaturile celor mai mulți dintre educatori, să afle calea cea adevărată.

PAUL POPESCU

Cu mâhnire, și poate și cu oare care nedumerire am luat act de această confesiune.

Este, credem o mărturisire de credință sinceră pentru că vine de la un ziar legionar, scris de un legionar credem și trecut prin cenzură și din partea bisericii care are pe cât știm delegatul său pus de biroul cenzurii.

Prin urmare e un fapt real această constatare. Ce zic cucernicii preoți-profesori pe care pe unii îi cunoșteam foarte conștiințioși și pătrunși de zelul apostolic, care nici pedeparte nu au fost ca cei trei preoți care au predat religia în liceu d. Paul Popescu.

Chestiunea aceasta, a obiectului religia în școlile secundare e și a fost o problemă cu foarte multe fețe, în parte și-n o oare care măsură, poate așa cum mărturisește autorul articolului ce-l dăm.

Față de vremurile în care trăim, față de cărmuirea care e profund religioasă și temeinică ortodoxă și îndeplătoare în formă și fond a trăirii în duh creștin credem că sunt datori toți c. preoți și chiar laici profesori de religie să ia în seamă, ca cel puțin generațiile ale căror sufletele le au acum sub ascultare și îndrumare, să nu mai iasă din absolența școlilor secundare, în stare să afirme așa de dureros absența sau inutilitatea celui care i-a predat învățământul religios.

Dacă nici profesorul de religie, și nici un altul nu

i-au lămurit omului acordul dintre creștinism și științele naturale, și nu-i interesa starea personală a elevului în legătură cu problemele creștine, atunci ce-au înțeles să facă cu sufletele acestor tineri? Ei mărturisesc, de altfel că: *în orele de religie — care le-au rămas ca obiect ușor cu ore la dispoziție în care se puteau face traduceri la latină sau rezumatele la germană, și lăsați singuri, ei dibuiau pe drumuri grele și întortochiate și-și răspundeau singuri la întrebări chinuitoare.*

Nu e tocmai măgulitoare o asemenea apreciere asupra activității în școlile secundare a atâtor preoți-profesori — și pe care dacă o însemnăm o facem cu credința că e o constatare prea personală și din fericire poate este chiar prea ușor generalizată.

Totuși subiectul e bine că s'a pus în discuție, și credem că el va fi îndeosebi din partea tuturor celor ce predau învățământul religios tinerilor, luat în deosebită atitudine — ca această activitate de învățământ și educație religioasă să se desfășoare în adevăr cum cere d. Paul Popescu în spirit creștin.

O cer și oamenii, o cere și vremea în care trăim.

Deschiderea Universității din Sibiu

În ziua de 10 Noembrie a. c. la Sibiu, a avut loc într'un cadru impresionat inaugurarea universității ardeleni la care au participat pe lângă autoritățile locale, însuși guvernul în frunte cu D-l General Ioan Antonescu primul ministru și Conducătorul Statului.

Cu acest prilej domnia sa a rostit o cuvântare plină de adânci învățături, pe care pentru frumusețea și marea ei valoare morală pentru grelele zile ale scumpului nostru Ardeal, o dăm aici, pentru ca să se păstreze pentru viitorime :

CUVÂNTAREA D-lui GENERAL IOAN ANTONESCU

Domnilor miniștri,
Înalt Prea Sfințițe,
D-nule Rector și d-nilor Profesori,
Români, Legionari,

Din ceasul când Dumnezeu și sfășierea Neamului mi-au adus pe umeri răspunderea viitorului, azi este întâia oară când pun piciorul pe pământul Ardealului sângerat.

Deaceea, ca ostaș, ca român și Conducător al Statului, — socotesc că nu-mi pot cinsti răspunderile, venind aci, decât îndreptând cel dintâiu gând, al meu și al tuturor, spre toți fiii Transilvaniei sbuciumate.

Ardeleni,

Frați dragi și încercați,

Cugete risipite, vetre stinse și trădate,

Români, smulși din glia sfințită de sudoarea muncii strămoșești,

Vouă vă închin azi toată durerea și toată nădejdea mea.

Înțelegeți-mă, înțelegeți-ne.

În tăcerea noastră măsurată, ca și în acțiunea noastră sinceră, demnă și dărză, —

Să nu vedeți nici uitare, să nu aflați nicio îndoială. Și voi, Ostași Ardeleni cari v'ați părăsit tindele, trădând legea strămoșească a Sarmisegetuzei, să nu vă zdrobiți inimile, pentru a lăsa să curgă veninul desnașdejdiei.

Toți trebuie să aveți încredere. Generalul Antonescu, în numele tuturor conștiințelor vă cere încrederea. Trebuie să i-o dați.

Nici eu, nici Legionarii, n'am dat până acum o luptă de dreptate și redesteptare, pentruca să ne trădăm azi Țara și Neamul.

Noi plătim azi — greu și aspru — greșelile trecutului.

În ostaș, care am luptat pentru granițe și pentru înălțarea Armatei — care am primit prigoana și umilirea închisorii, fiindcă mă îndârjisem să apăr onoarea și ostirea Țării, — stau azi cu fruntea sus în fața voastră Ardeleni și stau azi cu fruntea sus și în fața acelora cari pândesc din umbră și cu perfidie, inovații de ieri, inovații de tot ce s'a întâmplat, inovații de totdeauna.

Odată cu mine și Legionarii vă pot privi cu mândrie, Ardeleni, fiindcă, ani dearândul, au strigat că Neamul se prăvălește și și-au dat tinerețea și viața în lupta neegală, primind botezul morții. — În frunte cu Comandantul Mișcării, Ardeleanul Horia Sima.

Vina nu e a noastră.

Vina e toată, numai a acelora dela voi și dela noi, care au primit ca Țara să se prăbușească sau au dus-o la prăbușire.

Istoria pe ei îi va judeca, și nu pe noi.

Noi, peste ei și fără ei, ne facem azi datoria de a păzi Neamul și de a-i reda liniștea, siguranța și puterea.

Prin politica noastră, nouă și demnă înăuntru, leală și sinceră în afară, noi voim să dovedim tuturor că Poporul Românesc merită să fie privit cu adevărat un Popor stăpân și singur de drepturile lui de ieri și de totdeauna.

Prin unirea noastră frățească și îndurerată, prin fapta noastră întreagă, prin munca noastră clăditoare să facem să câștigăm deocamdată înăuntru ceea ce am pierdut în afară.

Prin afirmarea rosturilor noastre de viață, prin onestitatea noastră mândră și dărză peste granițe;

Prin credința noastră în dreptatea lumii noui ceva să vină, să ridicăm Neamul, să-i redăm onoarea și încrederea drepturilor.

Aveți încredere în noi și în cei ce ne pot sprijini.

— În această reîntrupare a Țării, Universitățile și Universitarii au soartă de ziditori.

— Universitățile sunt pentru Națiunile moderne, ceea ce vatra antică și focul ei sacru au însemnat pentru păgâna lume din răsăritul civilizației.

— Universitățile trebuie să fie făclia care despică drumul viitorului național; să fie amvonul din care pornesc credințele noi.

— Universitățile trebuie să fie pentru noi zidurile nevăzute ale veșniciei românești; iar pentru cei din afară, cetățile adevărului, ale drepturilor și mândriei naționale.

— Toate popoarele, din toate vremurile, s'au înălțat, au devenit mari când au știut să-și întemeieze școli mari.

Știți ce a însemnat Universitatea germană și italiană, în unitatea și dezvoltarea Marilor lor Națiuni.

— Sunteți aci Universitate pribeagă. V'ați pierdut leagănul gândului și căminul cald al creației.

Dar, ați venit pe un pământ și într'un oraș, care are un bătrân și nepieritor titlu în spiritualitatea românească.

— Aci a învățat și de aci a pornit marele întemeietor de cultură Gheorghe Lazăr, pentru a lega, peste munți, cugetul latinității noastre.

— Aci, dela așezământul religios al lui Mihai Viteazul, s'a împântat spiritul unității noastre morale prin rădăcinile sfinte ale Bisericii.

— Dela Șaguna până la cei de azi, și până la cei ce vor să vină, nimeni n'a mai clintit și nu va clinti temeiurile noastre de credință în Dumnezeu și în dreptatea Lui.

Aci în Sibiu, s'a întemeiat și a strălucit bătrâna Societatea „Astra“, adunând cugetele ardeleni și întărind convingerile românești.

— Tot aci, pe pământul Rășinariilor, s'a născut și a trăit poetul pătimirii noastre.

Aci a suferit și a cântat Octavian Goga, — în ne-pieritoarele lui versuri — codrii noștri verzi, câmpurile noastre de mătase, Jalea Oltului nostru, jalea caselor noastre, jalea de eri, jalea de azi — poetul sbuciumării și nesfârșirii noastre, poetul care nu-și doarme somnul în pământul strămoșesc al Ciucei, ci veghează.

(Sala întreagă se ridică și păstrează câteva minute de pioasă tăcere.

— Ați pierdut, domnilor, o tradiție, tradiția Clujeană, dar ați găsit aci, primitoare și caldă, tradiția întreagă românească.

— Vă rog s'o cinstiți.

— O veți cinsti dacă faceți aci cu adevărat apostolat.

— Adevărată Universitate nu este numai școala cărții, ci și școala Neamului.

Ea zidește nu numai cultura, dar înalță și încălzește conștiința națională, prin cultul credinței în Dumnezeu și în puterile Patriei.

— Cultura fără suflet e ca soarele împânzit de nori. Luminează, dar nu încălzește.

— A fi profesor înseamnă a-ți aprinde în cuget jera-tecul cunoașterii și al adevărului, nu numai a-l privi; înseamnă a-ți împărți cugetul, împărțind căldura credinței; și mai presus de toate înseamnă a-ți arde sufletul, ca alții să aibă lumina și dogoarea lui.

— Fiți profesori, Domnilor, dăruți-vă.

Domnilor, Universitatea este și școala vieții și școala

lumii. Adevăratul profesor dăltuește sufletele și caracterele, ca sculptorul în piatră.

Prindeți dalta, domnilor profesori, și tăiați în piatră caractere și conștiințe. Țara le așteaptă; Țara are nevoie de ele, prin ele. Numai prin ele putem ridica neamul.

— Înălțurați pe acei cari, risipiți în scopuri mărunte s'au îndepărtat dela datoria exemplului, au umilit caracterele și au făcut școala lingușirii, a lașității și trădării.

— Fiți apostoli. Numai așa vă veți cinsti locul de îndrumători spirituali ai Neamului.

— Iar voi studenți dragi și legionari plini de răvnă simțiți-vă datoria.

— Sunteți viitorul Ardealului Românesc. Pe umeri și în piepturile voastre se va rezema și va trăi puterea Neamului.

— De mintea și sufletul vostru atărnă viitorul Țării.

— Ați suferit v'ați întunecat, v'ați răsvrătit, v'ați jertfit — pentruca sufletul Ardealului să fie zidit în duhul Căpitanului și Ardealul să devină legionar. Fiți mândri că Comandantul Mișcării Legionare este fiul Ardealului.

— Aveți însă azi de făcut mai mult: aveți să zidiți

— De entuziasmul și deslănțuirea forței voastre atărnă soarta Românilor. Ea nu poate fi sigură și mândră decât dacă uniți forța cu înțelepciunea.

— Muncii, muncii, muncii.

Din zorii zilei și până în zorii viitorului.

Aplecați-vă puterea pe cărți, oțeliți-vă brațele, întăriți-vă sufletele.

— Un neam poate fi redeșteptat prin viforul entuziasmului, dar nu poate fi înălțat decât prin dogoarea muncii și patima răspunderii.

— Neamul Românesc și-a pierdut și altădată granițele; el a primit și altădată rapotul cotropirilor.

— Sufletul și conștiința lui nu au putut fi însă cotropite de nimeni, fiindcă veac de veac, nenumărate veacuri, el s'a zidit pe mintea românească a generațiilor care pe pământul Ardealului și pretutindeni, au primit toate împilările și toate umilirile dar au știut să ducă nestinsă lumina culturii și credinței românești.

— Jertfa lor vă este straje.

— Fapta lor vă este poruncă.

Făclia lor de eri este în mâinile voastre azi. Cinstiți-o.

— Intemeiați, românește și legionărește o tradiție studențească și românească, și jurați-vă să nu închideți ochii decât cu acelaș suflet tânăr de studenți și de Români.

Pentru că Ardealul nu trebuie să aibă Universitatea lui pe drumuri de pribegie;

Pentru că, lăsând Sibiului rosturile sale duhovnicești și așezările sale etnice și comerciale, trebuie să dăm totuși Universității Ardelene zările sale proprii;

Pentru că acolo unde este mintea, este și puterea și unde este unitatea sufletului, este și a pământului;

Am hotărât să zidim Cetatea Culturii Românești, din Transilvania, la Alba-Iulia.

În Alba-Iulia marelui și nepieritorului Mihai; în Alba-Iulia unirii și a încoronării întregitoare a lui Ferdinand I și a Reginei Maria, acolo va fi cetatea spirituală, de peste Carpați, a Neamului lui Mihai I.

— Ne-o poruncește trecutul și umbrele lui sfinte.

Ne cheamă acolo viitorul.

Vom sprijini cu toate jertfele noastre această întemeiere.

Fiindcă așa răspunde un Neam întreg și mândru la actele brutale de dărâmare ale altora.

Zidind cu spiritul,

Inceperea noului an premilitar

Duminică 3 Noembrie a. c. pe stadionul A. N. E. F. s'a desfășurat într'un cadru sobru și înălțător deschiderea anului premilitar.

Cu acest prilej P. S. Partenie Episcopul armatei a rostit cuvântarea ce o însemnăm aici, — pentru alesele cuvinte ce le-a adresat tineretului:

CUVÂNTAREA P. S. PARTENIE CIOPRON, EPISCOPUL ARMATEI

Iubiți tineri premilitari,

Cu ajutorul lui Dumnezeu, începeți astăzi un nou an de activitate premilitară, un nou an de muncă și pregătire pentru rolul ce-l aveți în viitor.

Frumoasă și vrednică de urmat a fost inițiativa Inspectoratului Pregătirei premilitare, ca la începutul anului de muncă premilitară, să se ocieze o slujbă religioasă, prin care să cerem ajutorul lui Dumnezeu, rugându-L să binecuvinteze și să reverse harul său, asupra lucrului ce-l începem; căci toată strădania omească, nu poate avea rezultatele dorite, dacă lispește harul Divin și are aceeași soartă ca și casa zidită pe nisip, despre care vorbește Mântuitorul Hristos în Sfânta Evanghelie.

Sunteți la vâsta cea mai frumoasă a vieții, când omul se pregătește pentru viitor. Sunteți la vârsta când omul își pune temelia solidă a lucrului său de mai târziu, și se străduiește să-și adune cunoștinți cât mai multe și mai folositoare.

Sunteți la vârsta când Societatea din mijlocul căreia v'ați ridicat, își pune în voi toată nădejdea ei de viitor.

Cât de scumpă este vremea tinereții! Câtă mulțumire sufletească au la maturitate acei tineri cari au știut să folosească acest timp prețios și cât de mult regretă acei cari n'au știut să-l întrebuințeze cum se cuvine, căci timpul pierdut la tinerețe, nu se mai poate câștiga.

Sunteți o generație fericită, pentru că în timpul tinereții voastre este organizată instituția premilităriei, unde aveți un mediu nespus de prielnic, pentru educația ostășească și cetățenească de viitor.

Cu cât omul pășește în arena vieții, cu atât are și obligațiuni mai mari. Dar, pentru ca să poți fi cât mai

folositor, atât pentru tine personal, cât și pentru societatea în care trăești, pentru Țara și Neamul tău, trebuie să fii din vreme bine pregătit.

În împrejurările excepțional de grele prin care trece întreaga omenire, pregătirea tineretului este mai necesară ca oricând.

Tinerii de astăzi, au o moștenire pe care trebuie să o păstreze cu o sfințenie și la care trebuie să mai adauge ceva din munca lor, din sufletul lor.

Munca dragostea nețârmurită față de tânărul nostru Rege Mihai I, față de Conducătorul Statului — domnul general Ion Antonescu, iată ce trebuie să ne călăuzească pașii noștri, în îndrumarea pentru viitor.

De aceea, dacă voiți să fiți la înălțimea vremurilor, nu uitați următoarele sfaturi:

Să aveți credință nestrămutată în Dumnezeu, dela care vine tot ajutorul.

Prețuiți cu scumpătate orice clipă.

Imbogățiți-vă mintea cu cât mai multe cunoștințe folositoare.

Formați-vă caracter statornic și o linie dreaptă de conduită în viață. Prin munca voastră stăruitoare, zi de zi, printr-o purtare exemplară, prin disciplină și ascultare, accentuez prin disciplină și ascultare, veți reuși să învingeți toate greutățile vieții.

Ca păstor sufletească al oștirii, rog pe Dumnezeu să binecuvinteze acest an de activitate premilitară care începe azi și să dea roadele necesare pentru ridicarea și fericirea neamului și a Țării.

Așa să vă ajute Dumnezeu!

DELA ALȚII

Sărbătoarea românească dela Sofia

Ziua de 8 Noembrie a fost sărbătorită de către Românii din localitate cu mare fast. La Sf. Liturghie, oficiată în Capela românească, de părintele I. Dorobanțu, s'a făcut pomenirea legionarilor căzuți. Corul legionar, format din elevii Institutului, au intonat «Imnul legionarilor căzuți».

După Liturghie, s'a ținut un Tedeum pentru M. S. Regele. Au fost de față, reprezentanții guvernului bulgar, corpul diplomatic, personalul legației noastre, în frunte cu d. ministru Eug. Filotti, corpul profesoral al Institutului Român și membrii coloniei române.

La ora 12, în saloanele Legației a avut loc o recepție. Au participat profesorii Institutului și fruntașii români din Sofia. Cu acest prilej, d. E. Filotti, ministrul României la Sofia, a ținut un scurt cuvânt pentru M. S. Regele Mihai I.

Țara, a spus d-sa, a avut fericirea ca în momentele cele mai grele să aibă în fruntea sa pe Conducătorul Statului, gen. Antonescu și pe M. S. Regele Mihai I. Asistența a ovaționat pe tânărul Suveran al României legionare.

După amiază la Institutul Român a avut loc o ser-

bare școlară, în prezența ministrului nostru la Sofia, a membrilor legației, a corpului profesoral și al coloniei.

D. prof. G. Barbul, directorul Institutului, a ținut o cuvântare despre M. S. Regele Mihai I. După ce a făcut un scurt istoric al evenimentelor mari din istoria neamului nostru, arătând realizările dinastiei de Hohenzollern, d. Barbu se oprește asupra recentelor evenimente care au sfâșiat țara. În această dureroasă împrejurare, salvarea țării stă în conducătorul Statului legionar și în dragostea cu care e înconjurat tânărul Rege. Căruia îi dorește o domnie glorioasă și îndelungată.

A urmat un program artistic, compus din cântece și poezii patriotice.

Corul liceului sub conducerea măiestrită a părintelui E. Gr. Chelaru, profesor de Muzică, a cântat câteva din cântecele noastre populare.

În partea a doua a programului s'a sărbătorit patronul Legiunii «Arhanghelul Mihail». Din rândurile «Frățiilor de Cruce» a apărut un singur bloc: corul legionar, pus sub conducerea camaradului Caraiani Gh. elev în cl. VIII.

O comandă scurtă legionărească, și o singură mână ridicată către Dumnezeu dă onorul camaradului Vasile Țigănescu, profesor de Geografie la Institut.

Din piepturile tinerești răsună răspicat și hotărât, pentru prima dată în Aula Institutului, salutul legionar: «Trăiască Legiunea și Căpitanul!».

Deasupra capetelor nevinovate — suflete albe în cămeși verzi — străjuia icoana Sf. Arhanghel Mihail, chipul Căpitanului, a lui Moța și Marin...

După ce s'a intonat «Părintească cerșă» și «Sfântă tinereță legionară» camaradul prof. V. Țigănescu, în cuvinte simțite a arătat sensul Legiunii «Sf. Arhanghel Mihail» și semnificația sărbătoarei de astăzi.

Țara după războiul cel mare — a spus camaradul V. Țigănescu — a devenit mare și bogată, prin creierea unui singur bloc, unirea tuturor Românilor. Conducătorii, politicieni puși în slujba finanțelor și intereselor iudeomasonice, și-au bătut joc de ea. Ei și-au făcut interesele lor bancare la adăpostul așa zisei «democrații».

Împotriva lor s'a ridicat tineretul naționalist, grupat în jurul Legiunii «Sf. Arhanghel Mihail». Căci lupta legionară s'a îndreptat nu numai împotriva evreilor, ci mai ales a jidoviților, nu numai a dușmanilor, ci și a trădătorilor de neam și lege.

După ce face istoricul constituirii Legiunii «Sf. Arhanghel Mihail», în 24 Iunie 1927, camaradul Țigănescu se oprește asupra prigoanei ce s'a îndreptat împotriva tineretului legionar care a plătit cu viața pentru credința sa. Din jertfa lui a ieșit birușta de astăzi. Legiunea e totuși în continuă luptă. Ea are astăzi de înfăptuit, pe o nouă și trainică temelie a Statului, crearea unui singur bloc românesc și redobândirea granițelor trunchiate. Deaceia Legiunea îmbrățișează cu dragoste pe orice bun Român care vine în mijlocul ei pentru reconstrucția Statului nostru «în viu și aspru pas».

Corul legionar a cântat «Dealul Negru», «Imnul le-

gionarilor oiteni» și «Ștefan Vodă». Asistența i-a aplaudat îndelung, căci în acel moment, în Aula Institutului, era o singură simțire românească.

*

Programul a fost încheiat de manifestarea Societății literare «M. Eminescu» a elevilor Institutului cu care prilej a vorbit d. profesor V. Gr. Chelaru, conducătorul Societății.

A urmat apoi un program artistic compus numai din M. Eminescu. Elevul Nicolae Gh. din cl. VIII-a a recitat atât de actuala «Doină», iar corul societății, de sub conducerea elevului Caraiani Toma din cl. V-a a cântat «De ce nu-mi vii» și «Pe lângă ploii fără soț».

Seara, profesorii Institutului au fost invitații d-lui director G. Barbul și ai Președintelui Coloniei române, d. N. Chiurci.

În capitala Bulgariei, s'a trăit o zi cu adevărat românească.

Biserica ortodoxă în Rusia sovietică

Școala sovietică — pepinieră a ateismului militant. Presa antireligioasă sovietică afirmă fără încetare că «educația antireligioasă a elevilor constituie partea inalienabilă a întregii lucrări educative a școlii sovietice. Educația comunistă a generațiilor tinere înseamnă educarea lor în spiritul ateismului militant, care nu se împacă cu niciun fel de religie». În același timp presa antireligioasă se vaetă amar, că realitatea încă e foarte departe de acest «ideal», că «educația antireligioasă în școale merge prost de tot» și că «multe organizații ale uniunii ateștilor militanți s'au lăsat cu totul de această ocupație». Presa cere ca în fiecare școală să se numească pentru propaganda antireligioasă și în acest scop să se folosească toate posibilitățile pentru formarea școlarilor în spiritul ateismului militant.

Scopul principal al ateștilor sovietici este răspândirea ateismului. Predarea diferitelor obiecte în școlile de toate gradele constituie mai mult un mijloc pentru propaganda religioasă. Programele școlare sunt anume alcătuite în așa fel ca să contribuie la educația antireligioasă. Iată de pildă un citat dintr'un manual de botanică, în legătură cu microbii patogeni care arată cum se realizează această problemă: «Când omenirea încă nu știa nimic despre microbi și despre viața lor, boalele se vindeau prin rugăciuni și apă «sfințită»... Diferitele epidemii erau atribuite «mâniei lui Dumnezeu» pentru «păcatele» oamenilor. Popii tuturor cultelor se foloseau de acele prilejuri pentru a face propagandă religioasă și totodată a-și înmulți veniturile lor». Se citează cazul când două fete din familii credincioase au refuzat să răspundă la o asemenea lecție, nevoind să repete batjocurile la adresa credinței.

Învățătorii sunt învinuiți că nu-și fac datoria față de propaganda antireligioasă. Dealtfel unui învățător ca oamenii îi vine și greu să-și pună sufletul său pentru zăpăcirea copiilor cu lucruri batjocoritoare la adresa credinței.

După concepția conducătorilor societății școala trebuie să-i acapareze pe elevi într'un paianjen solid de educație antireligioasă. Propaganda antireligioasă trebuie să-i cuprindă pe școlari și în afară de clasă prin lecții, expoziții, excursii, teatru, etc. Etapa următoare și cea mai respingătoare e aceea de a-i folosi pe copii pentru descompunerea spirituală a familiilor lor și pentru lucrarea antireligioasă în mijlocul populației.

Lupta împotriva religiei în Rusia Sovietică e mai încordată acum decât oricând în trecut. Bolșevicii își încordează încă odată toate puterile lor, pentru a frânge credința și biserica.

Insemnările martorilor oculari. Fugarii din Rusia Sovietică spun multe lucruri interesante, din care reproducem unele în legătură cu viața religioasă de acolo.

1. Religia s'a prăbușit de preferință printre oamenii cari țin minte timpul trecut. Oricât de trist s'ar părea, dar se poate spune că în Rusia Sovietică jumătate din populație nu cunoaște «Tatăl nostru». Omul sovietic a obosit să mai creadă. Necăjit fiind, ne mai având nici o nădejde, el s'a răcit. Cei mai mulți sunt indiferenți și față de religie și față de propagandă ateistă. În gloata sovietică atee, preoții sunt adevărații mucenici. Pe de o parte gloata indiferentă, pe de alta groaznică persecuție a partidului conducător.

2. În Ucraina apuseană, soldații se interesează mult de viața de acolo. Citesc tipăriturile dinainte de război. Se interesează de biserică și cei tineri.

Dincolo de cercul polar: nobilime nu există, pretutindeni e o simplitate văzută. Tehnicienii își cunosc numai lucrul lor și nimic mai mult. Țărâniea a rămas aproape neatinsă, având un mare procent de credincioși, pe când populația dela orașe îi stricată.

Paștile din 1940 la Moscova a trecut ca și în anii trecuți: alergătură pe stradă, bezbojnicii organizând pe străzi procesiuni antireligioase, iar credincioșii mergând repede cu pachete, legături, pregătindu-se pentru Paști. În Moscova au rămas puține biserici. Trebuie să mergi mult, să ajungi la biserică. Lumea se grăbește la biserică și nu încape. Din ușile deschise se aud cântările de Paști, se văd lumânările aprinse, se simte mirosul de tămâie. Bisericile sunt arhipline în toată vremea: zi și noapte și în vremea slujbelor și înafară de slujbe. Vin la biserică bătrâni, copii, soldați. Martorul ocular spune că niciodată n'a văzut în străinătate oameni închinându-se ca în Rusia.

(Православная Русь. Slovenska Republika. 16 și 17 din 1940).

Recenzii asupra cărților și revistelor

Nichifor Crainic: *Nostalgia Paradisului*. Ed. Cugătarea, 1940. 415 pag. 120 lei.

Urișa personalitate a profesorului Nichifor Crainic, noul doctor honoris causa al Universității din Viena, umple cu lumina geniului său o întreagă epocă din tânăra noastră cultură. Coborât parcă din adâncul veacurilor

de sbuciumat românism, el a dat glas vrierilor și durerilor nației, a lovit și a sfărâmat în cioburi toți idolii falși ai vremurilor post-belice, arătându-ne drumul mântuirii noastre ca neam, drumul misiunii noastre istorice.

Apariția sa în epoca de lasitate și desorientare generală de după războiul de întregire, este asemănătoare apariției Mântuitorului în templu. Zarafii pătrunseseră în altarul nației. Steagul murdar al democrației flutura biruitor. La umbra lui, cârțița roșie a imperialismului moscovit, surpa temelia statului, pregătind «dictatura proletariatului». Iar fericirii «moștenitori ai victoriei» se desfătau la ospățul sardanapalic prin care sărbătoreau izbânda. Benchetuiau și dănțuiau pe mormintele marilor și sfinților noștri morți!...

În această atmosferă de sfârșit de veac, Nichifor Crainic — singur aproape — ridică steag de luptă nouă. Chemarea lui, în numele augustelor noastre imperative etnice și creștine, a cutremurat conștiințele. Apostolii europenismului de paradă au intrat în panică. Zorile unei alte lumi, ale unei lumi noi, începuseră a se ivi...

Poietul «*Șesurilor natale*», al *Darurilor pământului*, al «*Cântecelor Patriei* și al «*Țării de peste veac*», opune autochtonia tradiționalistă și ortodoxă lovinescianismului hiper-occidentalizant, manierismului facil, modernismului și dadaismului de nuanță iudaică.

Prozatorul viguros din «*Icoanele vremii*» devine apoi teoreticianul și gânditorul profund din «*Puncte cardinale în haos*», din *Ortodoxie și etnocrație* și din «*Programul statului etnocratic*», care opune metafizicele materialiste concepția sa despre lume și viață, concepție izvorâtă din adevărurile pământului și ale duhului românesc. Dărâmă schelele putrede ale statului democratic anti-național și anti-religios, denunță primejdia statului proletar, al statului pe care îl visează urmașii lui Iuda Iscariotul, și pune jaloanele de neclintit ale statului etnocratic, statul spiritualității totalitare căruia îi dă lozincă: «*Legea lui Hristos e legea Statului*».

Mai presus de toate însă, Nichifor Crainic a fost deschizătorul de drumuri, semănătorul de idei, îndrumătorul generației Sale. Poet, teolog și țăran cu fruntea scăldată de luminile geniului, chinuit continuu de sublima pasiune a cerului, opera lui este o strălucită sinteză de artă și suflu religios.

Această «foame de cer» răsărită din sbuciumul său trupesc ca o floare rară din sânul negru al brazdei străbune, l-a făcut să năzuie neîncetat spre seninătatea înălțimilor albastre, spre lăcașul însăși al desăvârșirii, al perfecțiunii.

Considerându-se ucenic al lui Iisus, el se visează făcând parte din «ceata de ucenici și ucenice». Ascultând însă vorba care «îndumnezește pe om» și «înomenește dumnezeirea», Nichifor Crainic, poietul și gânditorul, blestemă «pământurile griji» care l-au făcut să fie «prea mult al lumii» și «prea puțin al vrierii Domnului»...

Gestul acesta constant de dăruire, străbate întreg, scrisul său. Întreaga lui activitate este pornită din nevoia de a se dăru. Opera lui întreagă este un adevărat apostolat intelectual, o adevărată mucenicie... Lovind în, «ti-

tanii ateismului»: francmasoneria, marxismul și bolșevismul, sdrobind idolii negativismului modern în artă, în știință și în filozofie, răsplata l-a fost — de multe ori — spinii cununii de roze care, târziu abia, a venit să-i încunune fruntea.

Nostalgia Paradisului, lucrarea care intruchipează culmea gândirii sale, suprema legitimare religioasă, estetică și metafizică a doctrinei sale, ni se pare că rezumă însăși năzuința sa spre culmi, drumul de înălțare al omului, al nației sale spre desăvârșire, spre perfecțiune, spre mântuire. Demofilia etnocrației sale, aspectul politic militant al autochtonismului tradiționalist care și-a găsit expresia fericită în *gândirism*, nu este altceva decât rezonanța setei sale de cer, a nevoiei sale de dăruire. Gândirismul, spiritualitatea izvorâtă din mitul cerului și al pământului, urmărește să pună temele de viață veșnică *românismului* — mistificat de atâtea ori — căruia el i-a determinat coordonatele istorice: identitatea în timp și omogenitatea în spațiu, de finindu-i destinul său creator și misiunea sa salvatoare.

Nostalgia Paradisului, opera care sintetizează idelle pe care le-a semănat timp de 30 ani, care fundamentează doctrina sa, care îl rezumă și îl depășește în manifestările sale eseistice de până acum, poate fi considerată ca testamentul său filozofic, ca opera de supremă maturitate intelectuală și de încheiere în sistem a concepției sale despre lume și viață.

Prin ea, spiritualitatea crainiciană apare într-o impresionantă omogenitate, ierarhizată într-o unitate și înălțime de cugetare care a făcut și pe cei mai înverșunați adversari ai săi să-i arunce în cale laurii recunoașterii meritelor sale...

Linia constanței sale ideologice — unică în istoria culturii noastre — urmărită dealungul activității sale de poet, gazetar, îndrumător artistic, dascăl ortodox, doctrinar al naționalismului și filozof al culturii, se explică prin aderența lui la realitățile noastre etnice și prin solidaritatea sa mistică — religioasă cu transcendentul divin.

Foamea de cer a făcut ca întreaga sa activitate să fie subordonată adevărului creștin. Creștinismul fiind «a dona creație a lumii, refacerea ei în har prin jertfa Mântuitorului», N. Crainic crede că omul este chemat de Dumnezeu ca asociat la această lucrare divină de reclădire a lumii.

Păcatul, adică *răul* în ordinea morală, *urâtul* în ordinea estetică și *eroarea* în ordinea științifică, desfigurează ordinea și armonia cosmică. Respectând libertatea omului, Dumnezeu nu suprimă păcatul, pentru că aceasta ar însemna o modificare a planului creației divine, ci El se transformă pe sine Creatorul în creatură, pentru a ridica pe om și odată cu el cosmosul întreg la destinația divină din planul veșnic. Acesta este modul creștin de a lucra, modul divin — omenesc, *modul teandric*, definit de Dionisie Areopagitul.

Modul teandric constă deci în a privi lumea prin perspectiva gândirii divine, de a o iubi cum Dumnezeu o iubește și de a lucra în ea cum El lucrează,

Orgoliul raționalismului modern care crede că omul poate să se ridice deasupra lumii, formulându-i legi, nu este altceva decât o repetare a tragicei rebeliuni adamice.

După acest capitol introductiv care este o sinteză a ideilor întregii lucrări, autorul analizează raportul dintre cultură și civilizație, dintre cultură și religie, influența culturii asupra religiei și a religiei asupra culturii, precum și conflictele dintre știință și credință, pentru a sfârși cu un rechizitoriu magistral pe care îl face negativismului modern.

Cultura, în concepția crainiciană, este totalitatea creațiilor de ordin spiritual, în timp ce civilizația este totalitatea creațiilor în finalitatea cărora hotărăște interesul folosirii lor practice... Imprumutând de la Spenger viziunea culturii ca sumă a valorilor ideale, iar de la Burkhardt caracterul spontan al plămuirilor culturale, afirmă că, înainte de toate, cultura aparține genului etnic care a zămislit-o. «Ea este un raport simbolic cu înălțimile metafizice, exprimat prin puterile neamului. (pag. 39). — Prin elitele lor creatoare, popoarele își justifică dreptul la viață în fața eternității. «Geniul, care e prin excelență chipul lui Dumnezeu în această lume a păcatului și a morții, împlinește parcă o solie cerească, de a ne aminti prin plămuirile sale culmile pierdute cândva de om, reaprinzându-ne în suferințe nostalgice lor: (pag. 41).

Cultura însă, exprimă un raport simbolic cu cerul, în timp ce religia exprimă un raport real. Între cultură și religie, există deci interdependență dar nu identificare. Procesul plămuirilor artistice reproduce în ordinea terestră actul sublim al creației. Cultura se integrează deci ca parte în concepția religioasă. «Iradiază din credință ca vâpaia din focul aprins». Între ele există un raport genetic: Cultura, concretizând în obiective esența religiei, emană din viața cultică. Entomologii (Schmith, etc.), au demonstrat că artele s-au născut din cultul religios. În religiile monoteiste, ideile de cultură și civilizație sunt socotite ca inspirate direct de Dumnezeu. Biblia însăși confirmă ideea că Dumnezeu e colaborator la cultura umană.

Între cultură și religie a existat o adevărată simbioză istorică. Paul Deussen spune că nu se poate înțelege un sistem filozofic, dacă nu cunoaștem religia din care și-a sorbit substanța. În monoteism, cultura este dominată de religie. În politeism însă, creațiile culturale s-au substituit religiei, dominând-o. S'a ajuns ca formele de cultură să fie divinizate în locul religiei. În creștinism, nu poate avea loc procesul de divinizare al culturii, pentru că numai acele opere de artă au valoare în creștinism care contribuie la ascensiunea noastră spre transcendent, spre Dumnezeu. Cultura însă, influențează și ea religia, îmbogățind sfera acesteia cu notele etnicității. Duhul național își lasă și aici urmele.

Conflictele dintre cultură și religie au avut loc numai atunci când romano-catolicismul a luat atitudine exclusivistă față de creațiile culturale. Conflictele acestea au culminat în negativismul modern reprezentat prin

Haekelianism, Darwinism și Comptism, dar mai ales prin Statul ateu, forma violentă a negativismului în acțiune. Trecând din faza teoretică în cea a violenței de stat, negativismul se va consuma în propriul său dezastru, iar elanul religios va izbucni cu și mai multă furie.

În partea a doua a lucrării, «Teologie și estetică», autorul, el însuși creator de frumuseți artistice, analizează raportul dintre religie și artă. După ce se ridică cu hotărâre împotriva esteticii autonome care «a degradat arta» prin aceea că a eliminat din conținutul ei orice substrat religios, îi opune credința sa în «sensul teologic al frumosului». Vorbește despre «frumusețea naturii», despre artă ca fiică a religiei, ca «nepotă a lui Dumnezeu» cum o numește Dante, se ridică cu vehemență în «Arta în public» împotriva imoralității în artă, propunând ca «adoratorii bestialității să fie forțați să reproducă în public scenele de desfrâu pe care le descriu sau le pictează», (228).

După ce analizează procesul inspirației, în capitolul «Despre sublim» delimitează sublimul artistic de sublimul religios, delimitează arta de religie, conchizând că «arta nu este religie, dar pregătește sufletul pentru religie». (pag. 303).

În partea finală, de la care și-a luat titlul întregul volum, autorul demonstrează că «întreaga creație omenască se naște din nostalgia paradisului» (pag. 346).

În această nostalgie după paradisul pierdut își află originea întreaga cultură și civilizație umană. Ea stă la rădăcina tuturor creațiilor artistice. Imaginea fericirii pierdute, năzuința spre țărnul liniștei, al fericirii și al perfecțiunii absolute, însuflețește omenirea întreagă în asaltul ei spre culmi. Nostalgia Paradisului este năzuința omului de a birui prin artă distanța dintre imperfecțiune și perfecțiune, dintre moarte și nemurire.

Există însă un paradis ceresc și altul pământesc. Civilizația își are impulsul primar în memoria paradisului terestru, iar cultura în aspirația către paradisul ceresc ale cărei urme se găsesc în sufletul pur al copilăriei.

Renașterea noastră în duh se confundă deci cu icoana purității copilărești, la care trebuie să râvnească omenirea întreagă.

Ne oprim aici! Frumusețea unică, magnifică, a gândirii, a întregii arhitecturi doctrinare a celui care pe drept cuvânt a fost numit Crainicul ortodoxiei, nu poate fi gustată decât de la izvor, la care trimitem pe lector, cu nădejdea că slaba și temerara noastră încercare, va constitui un îndemn.

G. I. IACOB

A P O S T O L U L

REVISTA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE A BUCUREȘTIILOR

„...ȘI PE PĂMÂNT PACE...”

Intr'o notiță de ziar din săptămâna trecută, s'a strecurat modest știrea, că în timpul sărbătorilor Crăciunului, pe fronturile de luptă vor înceta ostilitățile, ca soldații — iar unde se fac bombardamente — și populația civilă, să poată sărbători în liniștea cuvenită nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Acest proiectat armistițiu de sărbători mi-a dat licărirea luminii unui apropiat armistițiu pregătitor de pace între neamurile pământului. Poate că puterea lui Dumnezeu va face și această minune, strecurând în sufletele potolite de ură războinică în timpul armistițiului de sărbători, un îndemn de a trece în faptă cântecul îngerilor dela nașterea Dnmului „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bună învoire* (Luca 2, 14). Cei ce conduc oștile pământene poate se vor lăsa convinși de porunca cântecului oștilor cerești și ascultând-o se vor alia lor, luptând pentru mult dorita pace pe pământ și bună învoire între oameni.

Se va sta într'ajutor și atmosfera mai plină de evlavie dela sărbătoarea Crăciunului, care spre deosebire de alte sărbători, e mai plină de farmec, de duioșie, de bucuria nașterii Mântuitorului, aducătorul pe pământ al iubirii aproapelui, al milii și al bunătății. La Crăciun și cel sărac se bucură, ca și cel bogat, încălzindu-și sufletul de nădejdea unor zile mai bune. Dragostea între oameni crește, dușmăniile se potolesc sau se sting. Este deci cel mai priincios moment ca și conducătorii popoarelor să se lase cuprinși de această atmosferă și meditând asupra gro-

zăviilor războiului, încercate și de unii și alții, să le vină gândul bun de a pune odată capăt războiului, care dacă i se va face bilanțul, se va dovedi, că atât pierderile materiale cât și cele spirituale, întrec mult câștigurile, în afară de morți, între ei femei și copii în număr aproape egal cu al soldaților morți în luptele de pe pământ, ape și văzduh.

Mă gândesc că dacă oamenii ar fi stăpâniți de sentimente creștinești, și'n celelalte zile ale anului, așa după cum sunt stăpâniți în sărbătorile Crăciunului sau ale Paștilor, multe lucruri și evenimente din lume ar lua altă față și altă întorsătură istorică. Câtă mireasmă divină revarsă în suflete, la noi românii, de pildă colindele, umblatul cu steaua, cari vestesc nașterea Mântuitoru'ui, în versuri atât de duioase, împlânzitoare de suflete.

Mă duc cu gândul și mai departe. Câte minuni de îndreptare ale lucrurilor din lume s'ar săvârși, dacă toți câți își zic creștini, ar fi creștini în datini și în fapte. Ce regenerare spirituală s'ar face, dacă măcar jumătate dintre credincioșii noștri, ar posti întreg postul Crăciunului, toți aceștia s'ar spovedi și împărtăși. Câte certuri dintre oameni s'ar stinge, câte vrăjmășii ar fi potolite, dar mai ales câtă pace și bunăînvoire între oameni ar aduce Crăciunul. Ce ar fi dacă aceasta s'ar face în lumea întreagă? Cred că atunci n'am fi avut războiul, iar dacă totuși ar fi fost, i s'ar pune mult mai de vreme sfârșit prin presiunea spirituală creștinească o opiniei publice.

Numai când măsurăm cu închipuirea rezultatele unei vieți cu adevărat creștinești, ne dăm seama ce putere formidabilă este Biserica și ce obligații grele apasă pe umerii slujitorilor altarelor. Crăciunul, dar mai cu seamă Anul nou, este un prilej foarte potrivit să ne facem bilanțul rezultatelor pastorale și eventualele deficite să ne servească drept îndemn pentru intensificarea străduințelor, căci mari și minunate lucruri poate să facă o credință tare în Dumnezeu. Tre-

bue să mai ținem seamă, că oricâte necazuri s'ar abate asupra neamului nostru, tot în Biserică va căuta sprijin și alinare, deci datoria noastră este să o slujim și îngrijim, cu purtarea, învățătura și exemplul vieții noastre, ca să fie cât mai îmbietoare, primitoare și odihnitoare pentru tot sufletul dosădit și necăjit. În felul acesta vom ajuta să vină cât mai curând „pe pământ pace și între oameni bună învoire”.

† EMILIAN ANTAL TÂRGOVIȘTEANU

CUTREMURUL DE PAMÂNT ESTE SEMNUL MÂNIEI LUI DUMNEZEU

«Noi credem și mărturisim că Dumnezeu ne învață și ne dă semnele sale» Is. VIII 20.

Toată lumea se plânge de greutatea vremurilor pe care le trăim, dar nimeni nu vrea să recunoască și partea lui de vină în această răsturnare și răvășire a valorilor morale.

Observăm cu toții cum aproapele nostru este stăpânit de cel mai sălbatic egoism dar nu ne dăm seamă că și noi înșine în același păcat hălăduim. Ne revoltăm de sgârcenia altora, fără să o lepădăm pe a noastră. Măreți și trufași suntem dar ne turbură numai mândria și semeția celorlalți. Hulim neîncetat pe Dumnezeu dar ne scârbim când auzim pe alții luând în deșert numele lui. Suntem îndărătnici și neascultători de părinți, nerecunoscători și nemulțămitori față de binefăcătorii noștri, lipsiți de cuviință și de dragoste, în raporturile cu semenii noștri dar grozav ne supărăm când alții ne întorc cu aceiași măsură. Neînduplecați când e vorba să tre-

cem cu vederea greșala și supărarea ce ne-a cășunat-o vecinul nostru, dar suntem cuprinși de mânie și dor de răsbunare, când el se poartă la fel cu noi. Grăim de rău pe alții, cu gândul vrăjmaș de a le strica numele cel bun, dar să nu auzim pe cineva clevetindu-ne, că-i punem mâna în gât. Trăim o viață ușurată și fără frâu, dar nu găsim cuvinte cât mai tari pentru a să înfierăm pe nesocotitorii bunelor moravuri. Ne supără nedreptatea dar noi întrecem măsura. Cruzi până la vărsare de sânge și haini până la crimă, cerem totuși milă și omenie dela alții. Ne bucurăm cu drăcească bucurie când vedem pe fratele nostru în suferință și strâmtorare, dar vai și amar de el dacă s'ar purta la fel cu noi.

Vedem adică paiul din ochiul aproapelui, dar nu vedem bârna din ochiul nostru.

Fiecare dorește de istov și așteaptă cu înfrigurare schimbarea vremurilor și a oameni-

lor, dar nici unul nu încearcă să înceapă cu el însuși această prefacere. Ne mulțumim doar cu înfățișarea adevăratei credințe, dar prin purtarea noastră nechibzuită, tăgăduim puterea ei.

Pentru astfel de păcate și alte multe fărădelegi, despre care rușine este a și grăi, din pricina nesupunerii față de Tatăl Ceresc și a nesocotirii poruncilor lui, viața a ajuns o povară strivitoare, iar zilele pe care le trăim crunte și apăsătoare până la desnădejde. *«De aceia s'a aprins mânia lui Dumnezeu împotriva acestei țări, ca să aducă peste ea tot blestemul scris în cartea aceasta»*. (Deut. XXIX 26). *«Purtarea ta și ale tale fapte rele au pricinuit aceasta»* (Is. IV 18). În adevăr. Anul 1940, este anul încercărilor celor mai dureroase pentru neamul nostru. În acest an, mânia sa care nimicește și urgia sa care înspăimântă, s'au revărsat puștiitoare peste țara noastră scumpă.

Mărețul edificiu al României întregite rădicat pe morminte de eroi, ca pe niște umeri de uriași, s'a prăbușit. Hotarele isvodite cu sângele vitejilor noștri, au fost sfărțicate. Zapisul de veșnică și neturburată stăpânire asupra acestei sfinte moșteniri a fost sfâșiat iar trupul patriei noastre scumpe, mutilat de lăcomia nesățioasă a vrăjmașilor neamului. Visul într-o mie de ani au nădăjduit și de dorul căruia ne-au răposat și moșii și părinții s'a spulberat numai după 22 ani de dăinuire din pricina netrebniciei noastre.

Cu lacrimile în ochi, cu fața crispată, cu inima însângărată de durere, cu mâinile încheștate pe arme am privit neputincioși cum se năruie și se risipește clironomia încredințată pe mâinile unor moștenitori nevrednici.

Dar a trebuit să se îplinească Scriptura ce zice: *«Regele fără rânduială prăpădește pe poporul său»* (Sirah X 3).

Și fiindcă am lepădat legiuirile lui Dumnezeu am călcat în picioare rânduețile lui și nu ne-am trezit la pocăință, valurile mâniei dumnezeiești încă nu s'au potolit.

Am sămănat zadarnic sămânța noastră și în deșert ne-am ostenit frământând pământul cu sudoarea frunții, *căci dușmanii au mâncat roadele muncii noastre*.

Basarabia ca și celelalte provincii ne-au fost răpite tocmai când holdele pârguite erau gata pentru seceriș.

Dar cum nici după aceasta nu ne-am înțeles, urgia mâniei lui Dumnezeu s'a arătat și sub altă înfățișare.

S'a închis cerul și pământul s'a făcut ca arama și silințele noastre s'au sleit în deșert căci ogoarele n'au mai rodit și pomii din livezi n'au mai făcut fructe. Am ajuns să plătim kgr. de mere și de pere dela 40—60 lei kgr.

De vreme ce însă nici după toate acestea nu ne-am întors și nu ne-am pocăit ci ne-am pus deacurmezișul și n'am ascultat legea Domnului, *a adus Dumnezeu sabia străină în țară*, ca să sfărâme semeția puterii noastre și pâinea o mâncăm cântărită cu cântarul. (Vezi pentru toate acestea. Levitic. XXVI 16, 19, 20, 25, 26), iar foametea rânjește amenințătoare la ușa fiecăruia, întrucât nici odată nedreptatea și lăcomia de câștig n'a înflorit mai mult ca acum. *«Dela cel de rând până la cel mai de frunte toți sunt lacomi de câștig»* (Ierem. VI 13). Și în această dorință după înavuțire nimeni nu mai ține seamă de lege și dreptate, de milă și iubire. Nu-i zi lăsată dela Dumnezeu în care să nu apară în jurnale nume de negustori, care pierzând simțul rușinei și omeniei speculează fără îndurare pe cel aflat la ananghie, deși dumnezeiască învățătură poruncește: *«Să nu faceți strâmbătate în judecăți, la măsurătoare la cântar și la măsuratul bucatelor, ci să aveți cântar drept, greutate drepte»* (Lev. XIV 35-36). Iar de vei nesocoti cuvântul lui Dumnezeu, *«Vei mânca, zice Domnul, dar nu te vei sătura și foamea ta va roade, vei pune la o parte, dar nu vei putea să scapi nimic de mâna vrăjmașului și cîia ce vei scăpa eu voi trece prin ascuțișul sabiei»* (Miheia VI 13-14).

Cu toate acestea amenințări înspăimântătoare însă, toți s'au abătut împreună netrebnici s'au făcut.

Pentru aceste mari neorândueli și grele nelegiuri, alte amenințări încă și mai cumplite atârnă deasupra capului nostru. Căci nu numai că Dumnezeu ne va lipsi de orice sprijin și ajutor, dar *«voi pune pe copii căpetenii peste ei și nerozii vor domni peste ei»*. Zice Domnul Atot-

țitorul. (Is. III 4). Ce este oare amenințarea comunistă, care devine din ce în ce mai cutezătoare, decât încercarea de a răsturna buna rânduială și a întrona anarhia când *«oamenii se vor necăji unii pe alții fiecare pe aproapele său, copilul va hărțui pe cel bătrân și cel moșic pe cel de neam bun»*. (Is. III 5).

Dar noianul fărădelegilor noastre a întrecut marginea răbdării și milostivirii dumnezeiești care este zăbavnică la mânie și pentru aceia altă Scriptură se împlinește astăzi în urechile noastre precum zice: *«Orașele voastre le voi face paragină și voi pustii sfintele voastre lăcașuri... și astfel voi nimici țara aceia, încât dușmanii voștri, care vor locui într'însa, vor ră-mănea incremențiți»* (Levit. XXVI 31-32).

Căci iată, cine nu s'a înfiorat de groaza cutremurului din noaptea de 9-10 Noembrie a. c., și cine n'a auzit de prăpădul și pustiirea pe care le-a făcut în regiunile bântuite?

A căuta să tâlmăcești acest năprasnic fenomen geologic numai ca fiind datorit deplasării și așezării straturilor adânci ale pământului fără a vedea într'însul degetul amenințător a lui Dumnezeu, însemnează a spori încă și mai mult sentimentul de spaimă și de groază în fața puterilor oarbe și înfricoșătoare ale naturii.

De oare ce dacă omul s'ar ști lăsat numai la cheremul acestor forțe nestăpânite, unde s'ar mai putea găsi el sprijin și nădejde, unde va afla cheazășie vieții în astfel de împrejurări?

De aceia, în aceste clipe de obștească groază *«și preotului i se va întâmpla ca și poporului, stăpânului ca și robului, slugii ca și stăpânii sale; vânzătorului ca și cumpărătorului, împrumutătorului ca și celui ce se împrumută, datornicului ca și celui ce are zapisul datoriei»*. (Is. XXIV 2). Oamenii învățați, ca și cei neînvățați sunt cuprinși de acelaș sentiment de nimicnicie, care-i înfrățește în rugăciune. *«In ziua aceia, zice Domnul, va pieri curajul regelui și al dregătorilor, preoții își vor pierde cumpătul lor...»* (Ier. IV 9), nădejdea unora ca și a celorlalți fiind numai la Dumnezeu. Și nimeni în astfel de momente nu mai stă pe gânduri și nici nu aleargă la raftul cu cărți ca să-și lămurească pe cale științifică pricina cutremurului, ci gândul tuturor se înalță numai și numai către Cel de sus de unde așteaptă ajutorul.

În deosebi, creștinii cei adevărați sunt pe deplin convinși, că dacă nici o pasere din cele ce se vând două de un ban, nu cade pe pământ fără știrea Tatălui nostru (Mat. X. 29), cu atât mai vărtos pământul nu se va clăti de pe temeliiile lui fără îngăduința ziditorului său.

Și cu drept cuvânt. Din razoarele Cărții sfinte culegem lăstarii prea frumoasei învățături, că Dumnezeu, cel ce se îmbracă în veșmânt de măreție și strălucire, urzit din raze de lumină, a întins cerul de azur ca un cort ocrotitor și tot el a întărit pământul pe tăria lui, care nu se va clăti în veacul veacului. (Ps. 104 2 și 5).

Unele ca acestea știind când vedem că se petrec totuși astfel de înfiorătoare întâmplări că pământul ne fuge de sub picioare *«noi credem și mărturisim că Dumnezeu ne învață și ne dă semnele Sale»* (Is. VIII 20) și deci, cutremurele de pământ, despre care până acum oamenii de știință n'au putut să constate încă origina lor și nici dacă să propagă prin atmosferă sau prin pământ, nu sunt numai simple fenomene sistice, ci și semnele mâniei dumnezeiești; pentru păcatele și fărădelegile noastre.

După ce Dumnezeu a zidit pe om după chipul și asemănarea sa și l-a pus ca pe un împărat făpturii, l-a așezat apoi în rai ca să-l păzească și să-l lucreze. Dar omul, neascultător dumnezeieștii porunci făcându-se s'a înmulțit răutatea în lume, în așa măsură, în cât *«i-a părut rău lui Dumnezeu că a făcut om pe pământ și s'a mâhnit în inima sa. Atunci a rostit Domnul: Nimici-voi de pe fața pământului pe omul pe care l-am zidit; și pe om și dobitoacele și târătoare și păsările cerului, căci îmi pare rău că le-am zidit»*. (Fac. VI 6-7). Lar această mânie a lui Dumnezeu s'a arătat și se arată încă în multe feluri și în multe chipuri: în potop de ape multe sau în secetă cumplită, în molimă ucigătoare sau în crâncene răboaie, în groaznice semne cerești sau înfricoșătoarea cutremurare de pământ.

Căci, dacă deschide Dumnezeu mâna sa toate se umplu de bunătați, iar ascunzându-și el fața, toate se înspăimântă. Le ia înapoi sufletul, ele mor și se întorc în pulberea lor, de le trimite iarăși duhul lor, se zidesc din nou și primenesc fața pământului. Se atinge de mulți îi face de fumegă iar de-și aruncă ochii spre pământ, îl

face de se cutremură. Așa cum tremură în fața tatălui sau mamei sale copilul vinovat, așa cum se înfioară de frică în fața profesorului, școlarul care se știe cu lecția neînvățată sau precum se sgudue criminalul în fața conștiinței muștrătoare.

La toate acestea cugetând adusu-mi-am aminte de proorocul ce grăește: *«Iată Domnul va pustiî pământul și îl va preface în pustietate va răsturna fața lui și va împrăstia pe locuitori»...* Pământul stă pângărit sub cei ce-l locuiesc, căci ei au călcat legea și au înfrânt rânduiala și legământul l-au stricat pe veci. Pentru aceasta blestemul mistuește pământul și locuitorii de pe el ispășesc păcatul». Pentru aceasta «pământul se sfărâmă, pământul plesnește și sare în bucăți, pământul se clatină, pământul se mișcă încoace și încolo ca un om beat, se dă în sus și în jos ca un scrânciob» De ce? Pentru că «păcatele îl apasă...» (Is. XXIV 1. 5. 6. 19-20), și înțărătă mânia lui Dumnezeu. Iar «de mânia lui pământul se cutremură și popoarele nu pot îndura urgia lui». (Ier. X 10). «Munții se cutremură din pricina lui... pământul se sbuciumă în fața lui... Impotriva urgiei lui cine stă și cine poate să stăvilească arșița mâniei lui?» (Naum I 5-6).

Și acum de se întreabă cineva ce legătură poate fi între păcat și cutremurul de pământ, va afla răspunsul tot în sf. Scriptură, care ne încredințează că din pricina păcatului strămoșesc, nu numai omul, ci «toată făptura suspină laolaltă și este până acum ca în dureri de naștere». (Rom. VIII 22). Ba de va fi cu luare aminte va observa multă asemănare între durerea și sbuciumul sufletului omenesc și această svârcolire a măruntaelor pământului. Căci precum după o boală grea omul este adeseori scuturat de friguri și suspine, tot așa pământul după marele cutremur încă mai este sgâlțâit din când în când de ușoare svâcnituri, ca niște tresăriri de conștiință turburată de remușcări.

Ci, de vreme ce știm că valurile mâniei lui Dumnezeu se revarsă cu urgie împotriva celor răi, păcătoși și îndărătnici, împotriva celor necredincioși și nepocăiți, împotriva celor ce-l uită pe Dumnezeu și sunt nedrepți, prigonitori și fățarnici, nu cumva să se suie în inima noastră

trufașul gând și vicleana părere, că numai cei ce au îndurat pagube nimicitoare sau au căzut de moarte năpraznică cu acest prilej au fost mai păcătoși iar cei rămași în viață, sunt singurii rânduiți de Dumnezeu spre dobândirea mântuitorului. Să nu fie. Despre aceasta ne încredințează însuși Mântuitorul.

Căci, iată ce citim în sf. Evanghelie.

«În vremea aceea, erau câțiva acolo, care dădură de știre lui Iisus despre acei Galileeni, al căror sânge Pilat îl amestecase cu jertfele lor. Atunci el răspunzând le-a zis; Credeți oare că acești Galileeni, fiindcă au pățit aceasta, au fost ei mai păcătoși decât toți Galileenii? Nu! zic vouă; dar de nu vă veți pocăi, toți la fel veți pieri».

«Sau, acei optsprezece inși, peste care s'a surpat turnul în Siloam și i-a omorât, gândiți oare că au fost ei mai greșiți decât toți locuitorii din Ierusalim? Nu, zic vouă; dar de nu vă veți pocăi, toți veți pieri la fel» (Luca XIII 1-5).

Deci, te întreb și eu acum pe tine iubite cititorule: crezi oare că sutele de oameni peste care s'a năruit blocul Carlton, ori au pierit sub ruinele altor clădiri prăbușite de cutremur au fost ei mai păcătoși decât toți ceilalți locuitori ai țării noastre? Nu, desigur. Dar, a vrut Dumnezeu, ca prin pedeapsa altora să ne înțeleptim.

Drept aceea, Bine știind că nimeni nu se poate împotrivi certării dumnezeiești, firese este să ne întrebăm: Ce vom face dar, pentruca «miostiv, blând și lesne iertător să fie nouă bunul și iubitorul de oameni Dumnezeuul nostru și să-și întoarcă mânia, care se pornește asupra noastră și să ne izbăvească de îngrozirea lui cea dreaptă». Răspunsul este scurt: «Impăcați-vă cu Dumnezeu». (II Cor. V 20).

Iată calea. Dar cum vom ajunge la această împăcare? Să ne recunoaștem mai întâi păcatele, prin care am atras urgia lui Dumnezeu asupra noastră, să le spălăm cu lacrimi de pocăință și să luăm nestrămutata hotărâre de a nu le mai săvârși. «Deci pocăiți-vă și vă întoarceți, ca să se șteargă păcatele voastre, ca să vină dela fața Domnului vreme de ușurare...» (Fapte III 19-20).

Ci, de vom asculta cuvântul lui Dumnezeu și vom umbla după rânduelile lui de vom păzi po-

runcile lui și le vom împlini atunci ne va trimite el ploii la vreme și pământul va da roadele lui iar livezile poamele lor. Atunci precum zice Scriptura «treeratul vostru se va lungi până la culesul viilor și culesul viilor până la vremea sămănatului și veți mânca pâinea voastră până veți fi sătui și veți sălășlui fără grijă în țara voastră. Voi hărăzi pace în țară și veți locui într'insa fără ca nimeni să vă stingherească...» «Veți urmări pe vrăjmașii voștri și ei vor cădea în sabie sub ochii voștri. Cinci dintre voi vor pune pe fugă o sută și o sută dintre voi, vor pune pe fugă zece mii și dușmanii voștri, vor cădea în sabie sub ochii voștri». (Levitic XXVI 3-8).

Iar pentru a nu mai cădea din nou în mreaja

păcatelor și a pricinui iarăși aprinderea mâniei lui Dumnezeu, să ne rugăm neîncetat ca să nu cădem în ispită. Atunci se va împlini Scriptura ce zice: «Și dacă e văzut Domnul că ei s'au umilit, fost-a cuvântul Domnului... grăind: s'au umilit și nu-i voi mai nimici». (II Cronici XII 7), căci mânia lui Dumnezeu se îndulcește față de credincioși și se ușurează prin îndurarea lui.

«Cel ce cauți spre pământ și-l faci pe el de se cutremură izbăvește-ne pe noi de groaza cea înfricoșată a cutremurului, Hristoase Dumnezeu nostru și trimite-ne nouă milele tale cele bogate, pentru rugăciunile născătoare de Dumnezeu, unule iubitorule de oameni». (Troparul cutremurului).

Pr. CONST. MOISIU

PENTRU CE A VENIT MÂNTUITORUL?

Nașterea Domnului Iisus Hristos Mântuitorul lumii, este semnul vădit al dragostei dumnezeiești manifestată față de omenirea întreagă. Această dragoste dumnezeiască ne lămurește orizonturi de viață nouă și îndemnuri neîncetate, a ne schimba în oameni spiritualizați din oameni de rând ce suntem înglodați până în gât cu patimi ce denaturează firea și rostul nostru cel adevărat pentru care am fost creați de Dumnezeu pe pământ. Dumnezeu dela început a vrut și vrea mereu ca omul să fie într'adevăr creatura cea mai nobilă și mai desăvârșită, ca trăire, față de toate celelalte ființe.

De atâtea mii de ani, graiurile dumne-

zeești, s'au coborât din slava cerului, poruncitoare pentru noi oamenii, fie prin proci — oameni iluminați de flacăra sfântă a credinței în Dumnezeu — fie prin manifestarea bunătății dumnezeiești: trimiterea la noi a fiului Său Domnul Nostru Iisus Hristos care a venit să răscumpere pe om din păcatul cel greu al veacului, venire care a avut ca scop sublim legarea firului de comunicare rupt cu Dumnezeu și cunoașterea voii Lui.

Voia lui Dumnezeu, înseamnă dragoste; cea mai desăvârșită dragoste care trebuie să înfrățească toți oamenii pe pământ. Fără această dragoste, isvorâtă din plinătatea dum-

nezeiască nu se poate concepe o înfrățire între oameni pe pământ. Cărmaciul cel adevărat al vieții noastre este această dragoste dată din cer de Dumnezeu și pentru care s'a jertfit Iisus Hristos. Dacă nu uzăm și nu trăim sub împărăția acestei dragoste poruncite de Dumnezeu, tot rostul nostru pe pământ, cu toată trăirea noastră, nu înseamnă nimic și atunci, scopul pentru care am fost creați îl denaturăm și suntem străini de venirea în lume a Domnului Iisus, ca unii ce n'am înțeles voia lui Dumnezeu, fiind pasibili de osânda cea veșnică. Dacă dragostea poruncită de Dumnezeu prin vasele sale alese și desăvârșit arătată prin trimiterea Mântuitorului ar fi vie în noi, trăirea noastră n'ar mai fi așa de rătăcită și stăpânită de Satana.

Ea, însă nu se observă, nu-și dă roadele; este absentă și gonită din toate faptele omului. În locul ei, omul îngâmfat și semeț, a pus invidia și gândul de răzbunare a urei. De aceea a umplut pământul: războaiele ucigătoare și distrugătoare a tot prisosului de faptă omenească; cutremurile înspăimântătoare, și câte alte nenorociri și lipsuri. Toate acestea sunt o consecință reală prin depărtarea dela scopul pentru care am fost creați și pentru gonirea dragostei dumnezeiești născătoare de viețuire sfințită.

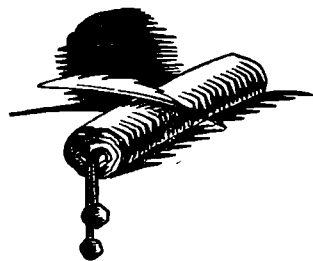
Dumnezeu însă, nu vrea moartea păcătosului ci îndreptarea lui căci pentru aceasta L'a trimis pe fiul Său în lume, ca oamenii să se lepede de invidia și semeția eului lor, care denaturează ființa, și să se îndrepteze, pe calea mântuirii arătată lui cu atâta dragoste de Dumnezeu prin Domnul Hristos.

Crăciunul să ne fie prilejul cel mai potrivit a reflecta adânc asupra rostului pentru care am fost creați de Dumnezeu.

Și înțelegând acest rost al vrerei dumnezeiești, cu umilință și cutremurare, să strigăm din adâncul sufletului: Doamne Iisuse Hristoase, stăpânitorul cel puternic al firei omenești, luminează-ne mereu cu lumina cea înțelegătoare care se coboară din slava cerului Tău, și ne luminează cugetele și sufletele orbite de uneltirile vicleanului Satan.

Fă-ne Doamne să renaștem în duh nou de înțelegere spre fericirea noastră și slăvirea numelui Tău în toate veacurile.

Preot IOAN V. HUȘTIU

FLORILE DALBE

Florile dalbe și azi îmi cânt colindătorii
Și despre Domnul cor de îngeri iar mi-au spus
Sufletului meu din nou și azi—ca altă dată
I se aduce 'n dar, iubirea pruncului Iisus.

Ce greu mă simt și cât mă văd de obosit
Încărunțit de ani, măhnit de soarta vieții mele
Florile dalbe îmi dau azi binecuvântarea,
Și mângâieri îmi vin pe raza unei stele.

Florile dalbe îmi cântă anii tinereții.
La geamul vechii case părintești
Ce fericit mă simt întors acasă —
Și când te simt Iisuse că 'n mine azi trăești !

Trezit din drumul pribegiei mele
Ca magii îți aduc în dar inima mea —
Departe am fost de Tine până acum :
Ajută-mi să mă nasc și eu cu Nașterea Ta. !

1940

Pr. PETRU GH. SAVIN

BISERICA SF. NICOLAE-BUZEȘTI DIN BUCUREȘTI

Înainte de anul 1840 partea din București, care formează enoria parohiei Buzești, era ocupată de grădini și locuri virane. După planul Boroziu din 1840 acea parte a Bucureștilor era cuprinsă între calea Victoriei, calea Griviței și bulevardul Basarab (fost șoseaua Basarab), care forma bariera orașului în partea de Nord.

Biserici vecine erau: Biserica Sf. Vasile din calea Victoriei, Bisericile Sfinții Voevozi și Sf. Vineri-Nouă din Calea Griviței și Biserica Mavrogheni în partea de Nord, dincolo de bariera orașului.

În ținutul parohiei Buzești, pe la anul 1840 erau 40-50 case, înconjurate de grădini și vii. Locuitorii se ocupau cu îngrijirea viilor și a pomilor pe care îi cultivau pentru trebuințele lor casnice, nu pentru comerț. Alții aveau vaci de lapte pe care-l vindeau în oraș.

Pe lângă ocupațiile casnice, locuitorii erau zidari și dulgheri. Ei erau grupați într-o corporație — cum era obiceiul vremii — numită corporațiunea dulgherilor și zidarilor, de unde cartierul a luat numele de Mahalaua dulgherilor.

Pentru trebuințele lor religioase se duceau la bisericile vecine, fiindcă n'aveau biserică în mahalaua lor.

După anul 1840 s'au gândit să-și facă biserică proprie. În locul unde se găsește astăzi biserica, la intersecția străzii Buzești cu str. Dr. Sergiu (fostă Dulgheri) și cu bulevardul Alex. I. Cuza (fost fundătura Dreptului), era un loc viran, numit, «Maidanul de pe deal».

Pe acel maidan, mărit cu donațiuni dela proprietarii vecini, s'a construit biserica; iar în jurul ei s'a făcut cimitir, în care s'au îngropat morții până după anul 1864. Cimitirul ocupa mai toată strada Dr. Sergiu și jumătate din

str. Buzești. Când se fac săpături mai adânci, se găsesc cosciuge cu oseminte pe acele străzi.

Construcția bisericii a început în anul 1847. Din cauză că locuitorii erau săraci și în număr mic, construcția s'a terminat în anul 1850; iar cultului a fost dată definitiv în Decembrie 1852, după cum arată pomelnicul ctitorilor, săpați pe piatra dela proscomidie. Ctitorii principali ai bisericii sunt corporația dulgherilor și a zidarilor și alți pioși creștini. În capul ctitorilor este trecut Dobre și soția sa Elenca. Acest Dobre este meșterul Dobre, vestit constructor, care a clădit multe din casele vechi boierești din București. Meșterul Dobre a construit și un pavilion la expoziția din Paris. Când Pr. D. Georgescu a venit ca preot la această biserică, mai trăiau meseriași, cari istoriseau cum au lucrat la Paris și atrăseseră admirația parizienilor asupra modului cum făceau sobele de cărămidă.

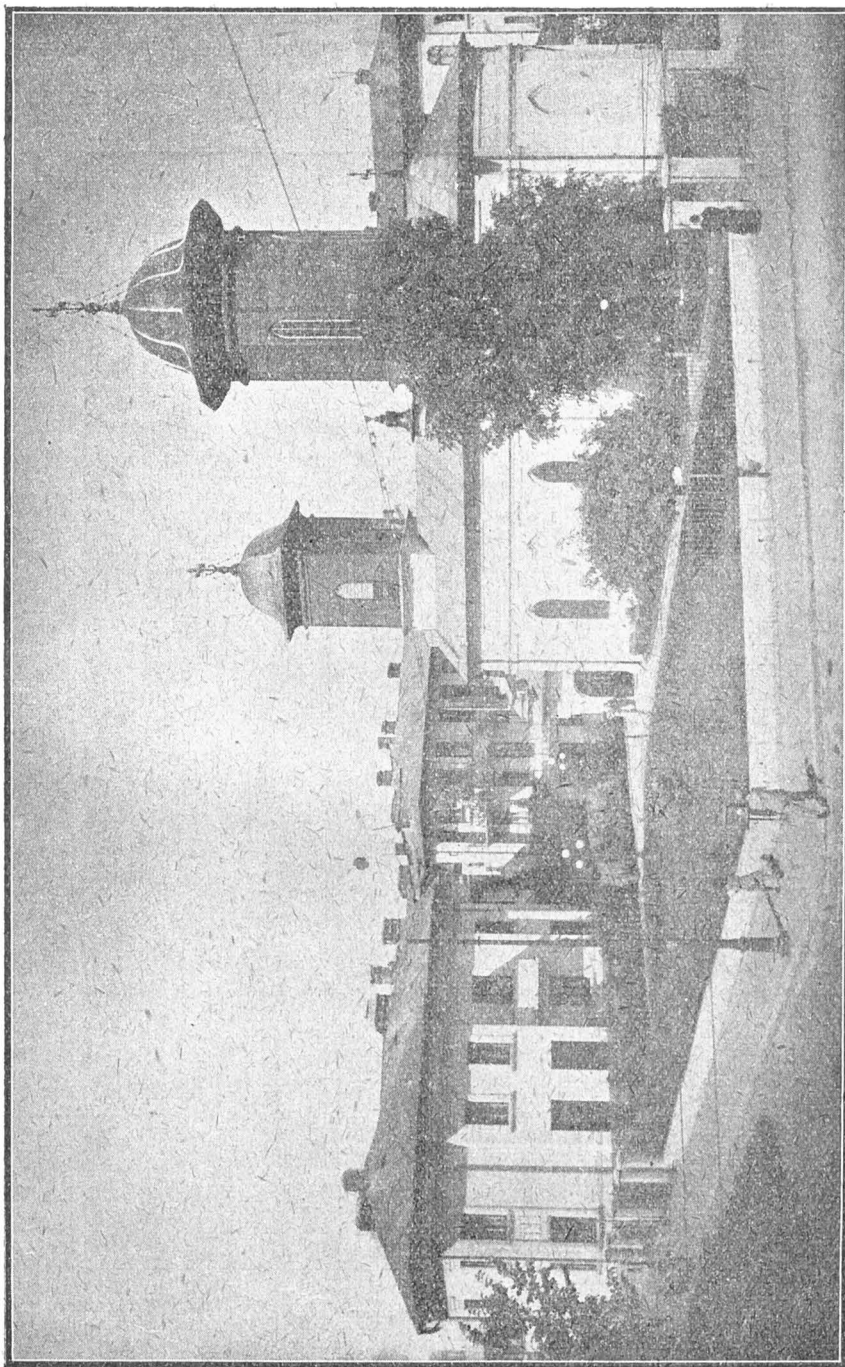
Meșterul Dobre este tatăl lui Dumitru (Matache) Dobrescu, fost primar al Capitalei și secretar general al Ministerului de Domenii. Casa Dobreștilor există și astăzi la intersecția străzii Știrbey Vodă cu str. Berzii în parohia Bisericii Cuibu cu Barză.

Biserica Buzești este de mărime mijlocie, în formă de cruce. Fațada este făcută în linii drepte, fără încărcături de ornamente.

Cărămida nu este bine arsă, materialul întru buințat la construcție este slab. Constructorii însă, fiind specialiști, i-au făcut temelie solidă și au proporționat bine zidăria. De aceia biserica nu s'a crăpat nici de cutremure, nici de deplasarea terenului, de și în anul 1947 împlineste o sută de ani de existență. Bolțile și turelele ei sunt de lemn. Fiind ușoare, au rezistat

sguduirilor, provenite din cutremure și din trecerea tranvaelor și a vechiculelor, de oarece biserica este așezată la intreșeția a cinci străzi.

dulgherilor și a zidarilor, au construit și o casă, cu aspect de grajd, compusă din patru camere și trei antreuri. Trei camere și două antreuri

BISERICA SF. NICOLAE-BUZEȘTI DIN BUCUREȘTI

Nici cutremurul din 10 Noembrie a. c., nu i-a făcut stricăciuni mari.

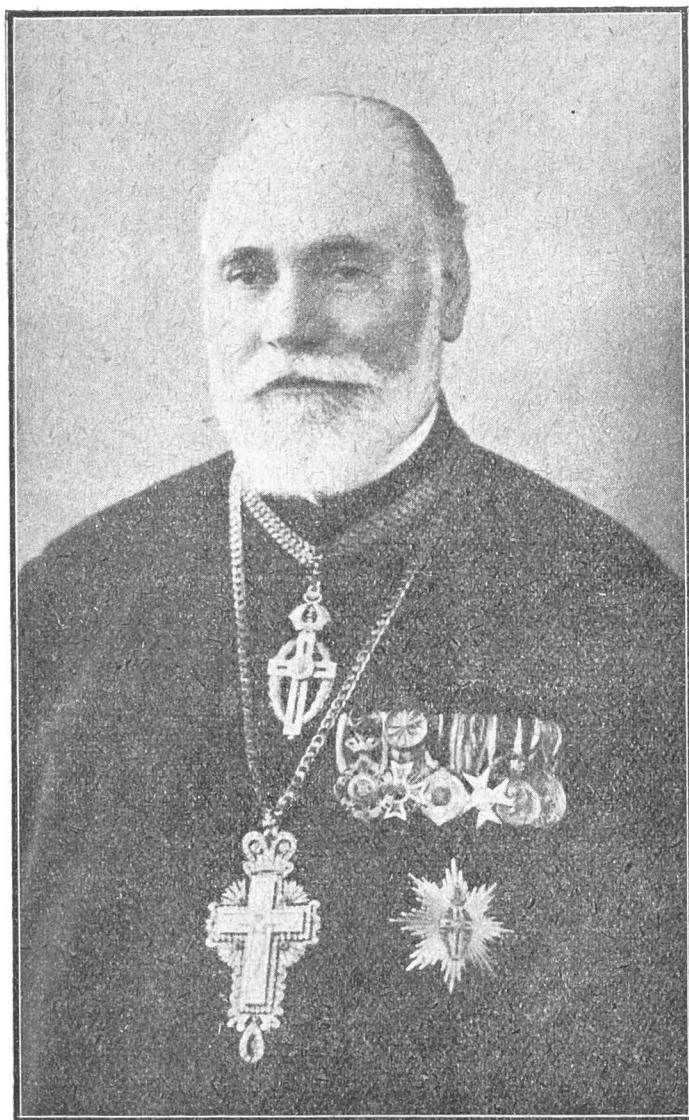
Lângă biserică, în partea de Sud, corporația

erau date celor doi preoți ai bisericii spre locuință; iar o cameră și un antreu servia de sediul corporației. După anul 1870 s'au unit cor-

porațiile din București, formând, «Uniunea Constructorilor români». Atunci corporația dulgherilor și a zidarilor a părăsit sediul din curtea bisericii.

Cu timpul biserica începuse să se ruineze.

Tot acel preot a făcut reparațiuni și schimbări casei parohiale; iar în anul 1884 a construit a doua casă în str. Dr. Sergiu, 1, a făcut din nou împrejmuirea bisericii și a cumpărat dela un vecin o fâșie de pământ lungă de 40 m.

Preot D. GEORGESCU

Preotul paroh Ioan Cristescu (1869-1900) a reparat biserica și a refăcut pictura în anul 1897.

și lată la un cap de 2 m., iar la altul de 3 m. Și astfel a lărgit curtea la intrarea în biserică.

În anul 1900 a venit ca paroh Preotul D. Geor-

gescu, actualul paroh. Timp de trei ani a stat cu chirie, neavând loc în casa parohială; iar casa din str. Dr. Sergiu nu se putea scoate de sub închiriere.

În anul 1903, cu cheltuiala sa, a adăugat două camere și un antreu la casa parohială, făcându-o încăpătoare pentru doi preoți.

În anul 1908, a făcut grilajul de fier dinspre str. Buzești și Dr. Sergiu.

Biserica fusese învelită la construcție cu tablă veche, luată dela fosta Episcopie, pe locul căreia s'a construit Ateneul român. Învelitoarea se stricase și apa trecea prin bolți: Turlele n'aveau învelitoare cu strașină și se prezentau vederii ca niște coșuri de fabrică. Pr. D. Georgescu a colectat sume și în 1911 a făcut învelitoare nouă cu tablă galvanizată. Turlele au fost învelite pe laturi și acoperiș cu tablă de zinc și li s'au scos strășini, așa cum sunt astăzi.

În anul 1916 a căzut tencuiala bolții din altar și dela Pantocrator. În cursul anilor 1917 și 1921, s'a refăcut bolta altarului pe rabitz de sârmă groasă cu tencuiala de gips și zugrăveala. Bolta Pantocratorului a fost făcută din tablă groasă de fier pe care s'au făcut zugrăvelile.

În timpul marelui război schije de la bombele aeroplanelor găuriseră turlele și acoperișul, stricaseră zidurile, clopotele fuseseră luate.

În cursul anilor 1924 și 1925 s'au cumpărat clopote noi, s'a dărâmat toată tencuiala fațadei și s'a refăcut din ciment, s'a făcut trotuar în jurul bisericii s'o apere de igrasie, s'a făcut podul corului (cavasul) pe planșeu de beton armat, s'a refăcut și spălat toată pictura. Aceste lucrări au costat peste 450.000 lei, sumă sirânsă prin osârdia Pr. D. Georgescu, ajutat de Pr. ajutor Gh. Călin.

De oarece casa parohială nu era pe alinierea străzii, Primăria Capitalei a expropriat-o în anul 1934 împreună cu 300 m. p. teren. Prin stăruința Pr. D. Georgescu, primăria a dat bisericii în schimb proprietatea actuală din b-dul Alex. I. Cuza Nr. 4, cu o suprafață de 480 m. p. Pe acel teren era casa de raport cu două etaje din fundul curții și o casă mai mică spre stradă, care urma să fie dărâmată.

Fiindcă biserica nu mai avea casă parohială, Pr. D. Georgescu și-a luat angajamentul către

consiliul parohial și autorități să construiască actuala casă parohială cu două apartamente pentru doi preoți, iar sumele să le procure dânsul. Casa a costat aproape 950.000 lei din care parohia a dat 300.000 lei, iar restul l-a procurat Pr. D. Georgescu, contribuind personal cu 80.000 lei; iar Pr. Gh. Călin cu 25.000 lei.

Pr. IOAN CRISTESCU

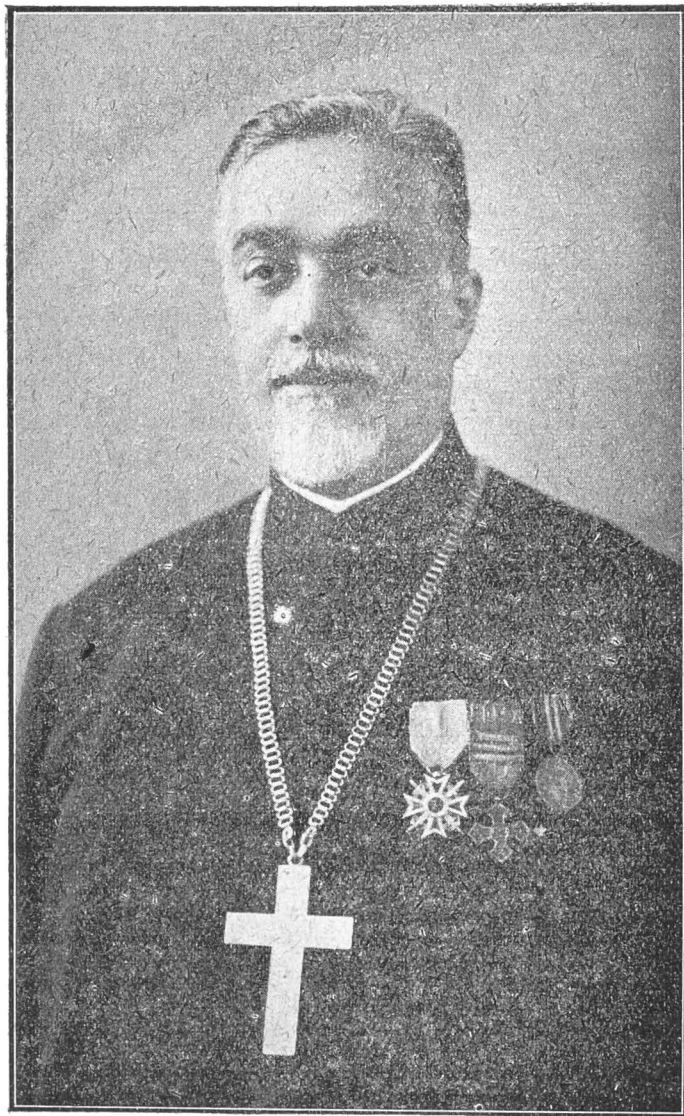
Pr. D. Georgescu a consolidat și reparat casa de raport și casa veche din str. Dr. Sergiu Nr. 1 bis, care se închiriază în folosul bisericii. A făcut noi îmbunătățiri bisericii, a făcut grădină în curtea bisericii pe care a înprejmuit-o

cu grilaj de fier, făcând două eșiri din curtea bisericii; una pe str. Buzești și alta pe b-dul Alex. I. Cuza.

Pentru facerea acestor lucrări Pr. D. Georgescu a pus la dispoziția bisericii 600.000 lei pe cari și i-a retras în curs de patru ani, fără do-

și sacrificiul Pr. D. Georgescu, ajutat și de Pr. Gh. Călin.

De oarece se ivise igrasie la soclul și la pereții din tinda bisericii, în anii din urmă Pr. D. Georgescu a scos igrasia, făcând subzidirii. Acele lucrări au costat aproape 100.000 lei.

Preotul GH. CALIN

bândă. Toate lucrările acestea au costat peste 1.400.000 lei, din care biserica a dat 300.000 lei, iar 1.100.000 lei au fost strânși prin osârdia

Strănilor și mobilierul din biserică erau vechi pronaos pentru icoane mari și strana arhierească. D-na Georgeta Puițel, în memoria soțului său

decedat Ioan Puițel, fost profesor, a făcut cu cheltuiala sa strănile, amvonul, patru tocure în pronaos pentru icoane mari și strana arhierească. Acest mobilier a fost lucrat la Școala superioară de arte și meserii din București din stejar sculptat și a costat peste 200.000 lei.

Astfel biserica a fost adusă în starea actuală, după cum se vede în clișeu. În față, spre stradă, este casa parohială; iar în fund casa de raport, cedată de Primăria Capitalei și refăcută prin stăruința Pr. D. Georgescu.

Preoții, cari au servit la această biserică, sunt următorii:

1. Pr. Nicolae Duhovnicul se găsește funcționând în anul 1852. Date despre activitatea lui și până când a servit la această biserică, nu se găsesc.

2. Pr. Toma Duhovnicul, numit în actele mai din urmă, Pr. Toma Popescu. A provocat mai multe anchete și timp de câțiva ani a fost înlăturat dela biserică.

3. Pr. Nicolae Mateescu, mort în anul 1897.

4. Pr. Ioan Cristescu, fost paroh al acestei biserici din anul 1869—1900, când a trecut ca preot ajutător. A murit în Noembrie 1918. A făcut multe îmbunătățiri la biserică.

5. Pr. Dumitru Georgescu, actualul paroh, a fost hirotonit și numit preot paroh la această biserică la 1 Octombrie 1900. Pr. D. Georgescu a mai ocupat posturile de membru și președinte al Consistoriului eparhial din București (1904 și 1908), revizor bisericesc (1908-1912), membru în Consistoriul Superior Bisericesc (1914 și 1925), președinte al Consistoriului Central spiritual și profesor de religie la liceul de fete «Regina Maria» din București.

Activitatea desfășurată de Pr. D. Georgescu la această biserică s'a arătat mai sus.

6. Pr. Gh. Călin, transferat la această biserică în anul 1918 dela Biserica Doamnei din București, ca preot ajutător. A lucrat pentru biserică și este profesor de religie la Colegiu Sf. Sava din București.

Din cele arătate se vede, că în timp de 71 ani (1869-1940) Biserica Buzzești a avut doi preoți parohi, Pr. Ioan Cristescu și Pr. D. Georgescu, care s'au nevoit în timpul păstoririi lor și i-au adus mari îmbunătățiri, făcându-i și un venit de aproape 200.000 lei anual.

Econ. D. GEORGESCU

DARUL DE SARBATORI

Crăciunul în anul acela venise de odată cu o iarnă grea și vorba părintelui Nae dimineața când să plece cu Sf. Icoană:

— „Dascăle ți-am spus eu, că iarnă mâncată de lup nu este“.

— Văd și eu părinte, dar tot ar fi fost un noroc să fi fost o vreme mai dulceșoară... măcar pentru bătrâneța sf. mătale...

— He hei, ia uită-te dascălul meu — degrabă mă pune în rândul nevoșilor... răsă părintele Nae, și zicând așa, iuți pasul mai voinicește cu cei 60 de ani trecuți, încât dascălul om în jumătatea vârstei lui, trebui să iuțească și el pasul.

— De, părințele eu cred că și Dumnezeu te întărește!...

— Adevărat ziseși dascăle — că doar și la carte scrie: pe cele slabe El le întărește... dar hai mai repede, că acuși se face ziuă și n'am făcut nici un spor azi cu toată truda noastră.

Așa vorbeau pe drum înspre Puricani — o cătună mai în susul Mânzăteștilor — părintele Nae, părintele paroh din Mânzătești, cu dascălul său Pintilie în dimineața aceia de ajun. Ii luau pe cei din Puricani cu ajunul Sf. Nașteri, — mai de dimineață, nu de alta, dar e mult mai bine să înapoiezi mai aproape de casă, decât în sat depărtat.

În cei, peste cei aproape 40 ani de slujbă părintele Nae, cum făcuse totdeauna își mulțumise poporul. Săritor, cu sfatul, cu banul, cu o vorbă de mângăiere, de împăciuire, el totdeauna știuse să se facă iubit — lucru ce-i aducea pe lângă bucuria copiilor — fiecare acu pe la casa lor — cea mai mare mângăiere. Iși crescuse cei 6 feciori, cinci băieți și o fată, — Dumnezeu știe cu câte osteneli și necazuri. Doi îi erau preoți, unul doctor, altul învă-

țător, altul profesor, — fata măritată cu învățătorul din sat, — n'avea decât bucurie dela ei — iar nepoții îi umpleau ochii de lacrimi de atâta fericire, — mai ales când preuteasa ca toate femeile slabă ca parte femeiască îi săruta și-i uda de lacrimile bucuriei nestăpânite

Slujise Domnului — cum zice la sfânta carte „cu frică și cu cutremur“ — și dădea slavă lui Dumnezeu că-l păstrase pentru așa zile bune și fericite.

Sărbătoarea, mai ales acum la Crăciun, la Paști, și mai des în vacanța cea mare, — colo în casă de era iarnă, — sau sub nucul din grădina din fața casei, vara, — părințele Nae, sedea colo în capul mesii cu haina — de șiac strânsă la piept pe trupu-i slăbănog, cu barba albă-argintie, cu ochelarii așezați de pe ochi — pe frunte, și cu roata de feciori gineri, nurori și nepoți — care de care mai zglobii, mai vioși, mai nestâmpărați. Câte n'a auzit nucul din grădină și vecinii și drumeții la asemenea zile!

Slave bisericеști cântate cu glas dulce și melodios, — singura patimă a părintelui Nae, ca unul ce era vestit cântăreț — nepoții cu vioarele și corurile lor, — umpleau bătrânului preot inima de adâncă și părintească bucurie...

Aceste gânduri și icoane treceau prin mintea părintelui Nae, când un glas din întunec nrec îl trezi pe neașteptate.

— Sărutăm mâna părinte Nae... și din umbră se deprinse un gospodar înălbit de zăpadă pe sus până jos iar în spate răsuflând și strănutând doi cai oprîți în spatele românului...

Părintele cunoscă pe Stan a Badii delegatul satului:

— Ei iaca, nepoate să nu te superi — dè,

noi nu te-am, mai așteptat, am plecat ca doi voinici... șugui părintele.

— Ba să ni-i ertați Sfîntia matală, noi n'am știut că vrei să te mînici așa — că veniam și mai de vreme, da ia haideti colia în sîniuță că-i mai bine ca pe jos. De, mătale ai oleacă de treabă azi și se cheamă dacă nu te-om crede noi pentru care te ostenește—cine oare te-ar putea crede... și tot vorbind când unul când altul, — părintele Nae se cuibări cu dascălul alături cu paele din sanie, iar Stan a Badii se sui lângă băiatul ce ținea hăturile și întorcînd sania, o luă înapoi spre Puricani: grăbit și vesel că duce pe părintele să vestească Crăciunul celor din Puricani.

Părintele Nae,—întrerupt în firul gândurilor lui, le înodă iarăși depunându-le mai departe:

Petrecuse,—o viață întreagă în slujba viei, Domnului. Acum se aproprie către sfârșit—dar nu-i părea rău de loc.

Se va duce din această lume ca fie care om muritor—dar va avea mulțumirea că n'a trăit în zadar. A îmbătrânit e drept cu trupul însă sufletul i-a rămas tot tânăr, inima tot mare, și poate fără nici o mândrie să spună că faptele pot vorbi pentru el.

În Mînzătești biserică, nouă, mare sunt abia 10 ani de când s'a sfințit și cunoaște și Sf. Sa că a ostenit puțin, în săvârșirea ei. Școala îi ridicată pe locul casei bătrînilor dăruit de Sf. Sa, iar fini și cumetri să-i fie cam jumătate din sat. Pe la sărbători din pădurea ce o are de zestre, se ducea în fiecare iarnă pe la câte o biată casă necăjită și lipsită câte-va cară de creangă,—și apoi de celelalte, o încălțăminte la un copil, o vițică de pomană la o fată de om nevoioș, un sac, doi de mălai, un ban, doi, de vre-o nevoie grabnică,—fie primite toate înaintea Domnului—și fie mie a mă lăuda întru neputințele mele—dar toate acestea părintele Nae le-a făcut nu din vre-o altă pricină, decât din dragostea creștinească și după cuvîntul Domnului. „Ce voiți să vă facă vouă oamenii faceți și voi lor“. Și-a iubit poporul, și-a iubit biserica, și mai ales a iubit pe Dumnezeu, din toată inima sa, din tot cugetul său și din toată vîrtutea sa.

Însă, o rană are și părintele Nae, o rană

ce-l roade ca un vierme neadormit și care în toate bucuriile sale pămîntești când își aduce aminte, de ea îl străpunge ca un fier înroșit în foc.

De vre-o patru ani încoace s'a pripășit, venit cine? Dumnezeu știe de unde un biet om nevoies, chipurile de meserie rotar, lemnar, cam așa ceva, un anume Ion Boghici. Cum se întîmplase îl și văzuse când venia: O căruță plină de boarfe, doi copii și cu nevastă-sa deasupra lor, iar el pe lângă doi mînzoci. Poate că ori unde era ostenit, ori nu l-a băgat seamă, dar părintile Nae, ține bine minte nu i-a dat nici bună ziua, nici măcar s'a uitat la el.

S'a uitat, lung, lung după el și mirat și-a zis:

— Cine știe poate a fi vre-o liftă străină. Însă după vre-o câteva luni de zile, părintele și-a cunoscut „lifta“. Era „adventistul“ Ion Boghici—cel care avea să-i amărască bătrînețele lui.

Ion Boghici, în adevăr se așezase în Puricani unde avea după nevastă ceva neamuri. Nu-l vedeai pe la nunți, nu-l vedeai printre oameni, ci toată ziua se învîrtia în jurul casei,—și lucru de a mirării unii îl văzuse și citind ba și cîntînd îl auzise unii. Cum se svonise că-i meșteșugar începuse oamenii a veni unul câte unul, ba unul să-și dreagă o roată, ba altul să-și facă un jug și câte unul, cercetase mulți pe Ion Boghici.

Biserică în Puricani nu era, și românii se duceau în Mînzătești care puteau, mai ales iarna — așa că Puricani nu prea erau ei duși la biserică — cum se zice vorba — însă spre deosebire ei erau oameni tare cuminți și de treabă. Pe părintele Nae din Mînzătești îl iubeau și-l ascultau — cu toate că-i c'am certa adeseaori:

— Mă, mă Puricanilor mă, — voi nu prea faceți pureci pe la Biserica pe la mine mă, și o să mă supăr pe voi.

— De, moș părinte, suntem și noi necăjiți, îi cam departe și... dar nu terminau vorba că părintele Nae și sărea cu vorba:

— Ce departe, mă, ce departe? da primăria nu vi-i departe? crișma nu vi-i departe, banca nu vi-i departe, — da mie când viu la voi nu mi-i departe? și omul tăcea că știa că n'avea

ce răspunde. Toate și primăria și crășmele și banca erau în Mânzânești și de, nici la ele n'ar prea fi venit Puricanii, dar îi aduceau nevoile și necazurile pe la primărie sau bancă, și de crisma fiind în drum pusă, nu puteau să nu se abată de voie, sau nevoie.

Ion Boghici în Puricani cum venisă s'apucase de lucru. Venise din ținutul Tutovei și avea de acolo multe vești: ba cărți, ba jurnale și de vre-o câte-va ori primise și bani. Către oameni întâi, spune că are niște „frați” care îl ajută, — lucru ce pe oameni îi pusese pe gânduri:

— „Halal frați ce are mă veneticul ista, zicea și poștașul când îi aducea banii care îl cam mirosise că-i adventist, miloși prea din cole afară — dar vorba lui — treaba lor — ce am eu cu banii lor. Facă borș cu ei...”

Făcea ori nu făcea borș cu banii — dar Boghici, făcea venin la inima părintelui Nae. Când a simțit bătrânul că i-a intrat dușmanul în turmă, s'a dus la el cu barba împărțită de vânt în două, cu întreaga-i ființă sbuciumată de ciudă, de mâine, ca să iasă potolit și liniștit.

— Domnul să-l judece și să-l lumineze și pe el și pe mine. Boghici, cu meșteșugurile, în care era deprins, — se apără, — de tot ce-i spune părintele Nae — biruindu-l la urmă cu încăpăținarea că așa crede — așa face.

— Miluiască-te Dumnezeu — a fost vorba părintelui Nae, când a eșit de la el — întâia și cea din urmă oră. Doar El să facă vre-o minune și l-a lăsat în pace — deatunci iacă acu sunt vre-o 4 ani.

Se zăresc lumini, s'aud lătrături de câni! cucoșii întetesc, se vede satul că-i aproape. Părintele Nae, se gândește că nici anul acesta nu va merge cu Sf. Icoană la casa lui Ion Boghici, — care va fi și de data asta, întunecată și pustie, ca stăpânii cari dorm nesimțitori la ostenelele bătrâneților sale, și la bucuria cea deobște Nașterii Domnului. L-ar întreba pe delegat ce-mai fac alde Boghici — dacă nu cumva și-a mai căpătat vre-un prieten în rătăcire, — dar crede că nu face — ce ar zice delegatu — ar spune la toată lumea, că părintele Nae în ziua aceia de ajuns cel dintâi

gând a fost către un rătăcit, către un venetic în loc să fie către ei, către sfânta zi.

Nu, nu face — își zise părintele Nae, să lăsăm la voia Domnului și ca să-și desmorțească și limba și capul de gânduri zise voios către dascălul Pintilie:

— Pintilie, Pintilie frig mi-i mie, d'apoi ție, Văd că ți-o înghețat și limba 'n gură de nu roștiși o vorbuliță măi băete...

— Ei, părințele și Sfințenia matală mă mai răzi, da eu am crezut că ațipiseși, de aceia tăcui... dacă-i vorba așa apoi atunci eu ți-s omul. Ia întreabă mă și oi răspunde.

— N'avem când că iacă Puricanii — zise delegatul — și se opri să deschidă poarta țarinei. Părintele Nae, mai sugui cu dascălul și ușurel când delegatul opri caii sări din sanie, strângând la piept cu dragoste și bucurie patraful în care era înfășurată Sf. Icoană.

Ceata de copii, încotoșmănați cu căciuli cât obrocul cu bețe în mâni pentru câini, unii cu felinare îl așteptau pe părintele Nae, în poarta delegatului ca în toți anii.

— „Gata băieți” — zise părintele voios. Gata moș părințele, — n'am închis un ochiu nime-nă toată noaptea — și se porniră cu toți spre casa delegatului.

Nașterea Ta Hristoase Dumnezeuul nostru... incepu pentru aproape a patruzecea oară părintel Nae, iar ceata de copii de afară chiură din băerile inimilor.

— „Uuu mă! Sculați c'a venit Nașterea” și întărindu-și virtutea cu vârzările și pânea de la delegat, blagoslovite și dăruite de părintele Nae, ceata se porni gălăgioasă, în larmă și vorbă spre alte porți strigând și vestind c'a venit părintele cu Nașterea.

— I s'a părut, sau cine știe ce poate fi, — dar părintele Nae, a văzut de data asta lumină la adventistul Ion Boghici. Nerăbdător să afle — întreba un băetan:

— Ce o fi măi flăcăule la alde Boghici că văd lumină.

— Da moș părinte ne-o spus de aseară că să mergi și pe la el. Nuștiu ce o fi având cică să-ți spue.

Părintele Nae, simți un nod ferbinte în gât

și care se răspândi ca o dulceața prin tot trupul. Grăbi picioarele — și zise dascălului:

— Hai Pintilie de vezi minunile Domnului. In poartă la Boghici, îl văzură dedeaparte cum îi aștepta.

— Bună dimineața Ioane, zise părintele vesel, nevoie mare, — și-i întinse mâna.

— Sarut mâna părinte Nae, ia poftim de ne binecuvintează casa și masa. Înăuntru curățenie lumină, și voie bună. Nevasta, copiii, cu veselie sărută Sf. Icoană a Nașterii Domnului, preotul binecuvântă casa și masa, cântă cu cea mai mare voieșie Troparul și Condacul zilei — și se așează pe o margină de pat:

— „D'apoi cum avusei parte de așa bucurie Ionică tată — că parcă vre-o câți va ani...

— „Ei părinte, mari sunt minunile Domnului. Iaca, uite așa mi-a venit eu cred — că Dumnezeu nu m'a lăsat și îți doi băieți“.

— „Ei cum?

— Te-i fi grăbind da îngăduie-mă părinte să-ți spun cine m'a întors la dreapta credință — și dintr'un colț, aduse și puse înaintea părintele Nae, o stea de hârtie colorată, în șase colțuri și cu icoana Nașterii Domnului în mijloc.

Băieții mei, de vre-o câte va zile tot pereau din casă. Und'să fie, und'să fie, nu-i găseam nicăieri și nici ei nu spuneau.

Stăteam așa într'o zi acu — vre-o săptămână, când nu-ș ce aud — parcă cântau unii de nuștiam: mi se părea că parcă era așa din văzduh...

Ce să fie? Ascultă nevasta, — să știi bărbate că-s băieții în pod. Mă urc în pod — când colo, ce să vezi: băieții mei își făcuse steaua asta și cântau și ei cum văzuse și auzise băieții din sat. I-am dat jos părinte, și așa mi-a venit o mustrare, și o aducere aminte din copilăria mea ce vesel și fericit eram în casa părinților mei, când umblam și eu cu steaua vestind Nașterea Domnului, cum umblam cu preotul din casă în casă și cum tata Dumnezeu să-l erte stătea toată noaptea așteptând Sf. Naștere. Și m'am gândit eu — cine-s să mă fac mai mare și mai drept ca fratele meu. Mai cunoscu, pe cel care predică de la Mălușteni, — și când auzii că dădu cu furca în capul

omului, mai simții cam de unde vin bani ce ni se trimit, văzui procese pe la tribunal de loviri, de insulte și batjocuri. În casa mea parcă era ciumă nu mai venea nimeni cu drag cu copiii mei nu se lua nimeni — și așa mi-a venit părinte, un desgust de viața mea pustie de până acu, jale și dor de sfintele și strămoșele noastre sărbători când am văzut copilașii mei în pod făcându-și steaua lor și cântând Nașterea Domnului încât n'am mai putut.

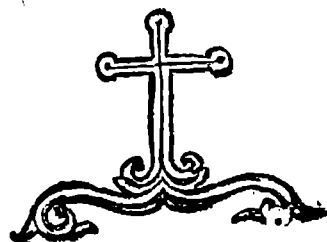
Nu părinte Nae, nu în pod, ci în casa și în inima noastră. Să ni cânti Nașterea de acum înainte și Sfinția Matala și copiii satului.

Pot fi om de treabă și cuminte și fără să-mi lepăd credința părinților mei! Iartă-mă părinte dacă te-am supărat, și roagă-te pentru mine și primește-mă iarăși în rândurile credincioșilor... sfârși Ion Boghici.

Părintele Nae tăcea. Un bob de lacrimă se sfărâma în colțul unu ochi și de acolo prelingându-se, unul câte unul pe barba-i argintie, pe patrarfirul umed de ghiață topită de căldura din casa lui Ion Boghici, se ridică sub formă de aburi jertfă către Dumnezeu — care-l dăduse bucuria, să aibă cel mai frumos dar de sărbători: sufletul curățit pe rătăcire al celui care-l amărâse și-i întunecase de atâtea ori păstoria lui vrednică și viața — binecuvântată de Dumnezeu.

Părintele Nae, era la sărbătorile anului aceuia cel mai fericit om, căci suflet, din moarte mântuise.

Preot PETRE G. SAVIN

PROBLEMA CÂNTĂREȚILOR BISERICEȘTI

Este — afirm dintru'nceput — nu numai problema clasei lor, a cântăreților stranei, ca slujbași, ci e problema instituției însăși a cântării Bisericii noastre, acest farmec sfânt care ne-atrage spre biserică, ne leagă inimile în taina credinței strămoșești și ne luminează sufletele cu senin ceresc. Este, deci, o problemă a Bisericii ortodoxe române, problemă care, deși s'a pus demult, a rămas mereu neatinsă; în ultimul timp chiar nici nu se mai vorbește de ea.

Mă rog, chestiunea trebuie limpezită din capul locului. În biserică noastră slujba se face de preot și cântăreț. Iată celula corpului bisericesc. Fără preot și fără cântăreț nu se poate face slujbă, după tipicul bisericesc. Și tot ce se face fără cântăreț, se face prin substituție, neconform tradiției. E „de mântuială“, ceea ce ar trebui să fie de mântuire. Și să observăm că, totuși, nici o publicație, din necunoaștere, nu scrie în vre o dare de seamă despre slujbe oficiale, că serviciul s'a făcut de preot și cântăreț; ci că: răspunsurile au fost date de corul condus de ...cutare, — a fost sau n'a fost cor. Și chiar dac'ar fi fost, cum și sunt atâtea coruri, să fim cinstiți și să mărturisim: are vre-unul cunoștință de ce trebuie, după tipic, să răspundă și, mai ales, cântă (să zicem!) vre-unul în stilul muzicii noastre bisericești? Și cântărețul stă uitat, la o parte cu cartea la subsioară și dălnăind cădelnița. Asta e slujba, asta e misiunea lui? Nu scrie, oare, în toate cărțile de slujbă:

Preotul zice... cutare, iar cântărețul sau strana răspunde... cutare?

Și-acum să'ncercăm să punem problema drept, sincer, hotărât. Eu am stat de vorbă cu mulți p. c. preoți și p. s. chiriarhi. Pe toți i-am

rugat stăruitor să ia o inițiativă, cumva, pentru rezolvirea acestei chestiuni a cântăreților stranei, în interesul însuș al bisericii. Fiindcă, am întrebat: Credeți că nu mai sunt necesari acești cântăreți bisericii? Atunci e simplu: renunțați la ei! Stăruiti să fie obligați învățătorii să cânte, în biserici, cu școlari, la țară, iar la oraș puneți la strană diaconi, la utrenie, căci pentru liturghie sunt coruri destule!

— Nu, nu, nu, nu! mi s'a ripostat din partea tuturor. Cântăreții bisericești, „dascălii“ noștri sunt absolut necesari, sunt indispensabili cuvântul acesta a fost răsrepetit și scris și vorbit de toți clericii sfintei noastre biserici. Noi, fără ei nu putem sluji, m'au asigurat toți slujitorii altarului.

— Ei bine, am intervenit, dar în situația lor de astăzi sunt, totuși intolerabili. Adică, vreau să zic, n'au nici pregătirea necesară, nici remunerația cuvenită, așa ca biserică să fie slujită cum trebuie, iar ei să fie mulțumiți omeneste în traiul lor. Ia să vorbim deschis: nu-i așa că între starea socială a unui preot și aceea a unui cântăreț este o distanță prea mare? De ce? Fiindcă preotul are cel puțin 16 ani de învățătură foarte serioasă, are cultură generală și specială, adică are un rezervoriu intelectual larg alimentat și își poate reprezenta funcțiunea socială și misiunea religioasă în mod onorabil. Bine înțeles, cu variante în plinătăți sau deficiențe dela om la om. Dar cântărețul? Cu 4 clase primare și cu 2, 3, cel mult 4 de școală de cântăreți, cu profesori empirici, cu programe în care intră și contabilitate, și stupărie, și grădinărie, și muncă manuală — se poate numi un intelectual? Nu. Și nici pe departe nu e socotit astfel.

Dovadă că în toate manifestațiile culturale nici vorbă nu se face de „dascăl”.

Și, cu toate acestea, el are misiunea, nu funcțiunea — să fim bine înțeleși — de a face din slujba dumnezească a bisericii mijlocul de atracție a credincioșilor către sfintele altare, trebuie prin cântarea sa, să miște inimile creștinilor și să 'nalțe sufletele lor către Dumnezeu. Cu slaba lui pregătire și în situația de inferioritate și culturală-artistică și morală, ca și — mai dezastruos — materială, o poate face cântărețul? Nici pe departe. Vă gândiți, poate, la talent? Da, și eu mă gândesc. Dar, câte talente sunt? Și mai întâi de toate, ce e talentul, fără învățătura tehnicii, e o vorbă goală. Și aici vreau să stăruiesc nițeluș. Eram în școala de cântăreți din R. Vâlcea, între anii 1903—1906. Episcop la Râmnic era Atanasie Mironescu. Se făcea, e drept, atunci școală bună. Dimineța, la Episcopie, episcopul mă pune să cânt „Troiejnucul”. — „Tu, ăla, cu vocea de inger”, îmi zicea. Dar eu nu-mi dădeam seama ce e ăla talent. Știu că avem glas frumos — și-atât. Ei, am cântat o viață, poate am cântat frumos, uneori, poate mai puțin frumos... Dar considerație de artist al stranei nu mi s'a dat niciodată, fiindcă tocmai, eram cântăreț... de strană. Și azi, când am bacalaureatul, și academia de muzică, și-am fost și profesor de muzică, adică am oarecare tehnică, — nu mai am glas frumos. Ia să fi avut atunci și glas frumos și cultură, adică și tehnica talentului, nu mi se dădea și considerația cuvenită?

Să trecem, însă, la precizii. Muzică, știm, înseamnă artă. Arta cea mai grea. Dovadă: foarte puțini cântăreți buni și compozitori și mai puțini buni. Ei, bine, ca să interpretezi un rol, într'o operă muzicală, îți trebuie sumedenie de ani de studiu, cu profesori de notorietate universală. Iar ca să intri în plin rol de cântăreț de strană e de-ajuns paralizarea, pe gât, pe nas, din cap, din piept de 2 ori pe săptămână, trei ani, — adică 2 ani, căci vacanțele înlătură unul, — cu un profesor absolvent al aceleiaș școli! În asemenea condiții, se mai poate numi muzică ceea ce se face la strană? Dar interpretarea

literară, citirea, spusul, dicțiunea într'un cuvânt? Este, în cărțile de strană, în minee, octoihuri, în canoane, paremii, stihiri, tropare, condace, etc., o literatură din cele mai minunate. Unică în scrisul românesc. Cea mai aleasă. Din ea s'au adăpat toți scriitorii. O poate debita mulțumitor un cântăreț nepregătit? Să fim serioși! De aceea lumea nu prea înțelege mare lucru din ce „citește dascălul”, și diamantele cuvintelor dumnezești scrise de melozi inspirați de Duhul sfânt, își irosesc strălucirea între filele ceruite ale tomurilor.

Iată schițată foarte sumar, problema: Rol covârșitor, în sfânta noastră Biserică; pregătire rudimentară, în veacul acesta al culturii și-al artei. Aceasta e starea cântărețului de strană. Să mai vorbim de salarizare? E de-ajuns să arătăm că în tablourile de așa zisa „armonizare” ei au fost trecuți în ultima categorie, deosebit de toate funcțiunile, ca ușierii, cu cea mai mică leafă... Ba încă, știu sigur, erau să fie omiși cu totul!

Ei, acumă întrebăm! cum pot funcționa bine celulele corpului bisericesc, parohiile, Biserica propriu zis, cu asemenea componente? Înseamnă că partea a doua a celei e bolnavă. O mai ții? O scoți sau o vindeci? Aceasta e chestiunea. De scos, de înlăturat, se susține, cum am văzut, că nu se poate, fiindcă, e drept, ar trebui o reformă revoluționară a tipicului slujbelor bisericești. Atunci, trebuie procedat grabnic la însănătoșire până nu e prea târziu. Cum? Foarte simplu, însă poate să pară foarte greu; e, totuș, singurul mijloc de-a nu compromite Biserica însăș. Trebuie dată cultură serioasă cântărețului de strană și, bine'nțeleș, în aceeaș măsură, solidă asigurare vieții lui materiale.

— Da' ce vrei, dom'le, — îmi striga odată un p. c. preot, — să-i facem pe cântăreți licențiați?

— Da p. c. părinte, licențiați să-i facem! Atunci nu-ți va mai fi nici sf. tale rușine cu ei trențăroși și palizi pe lângă sf. ta, și Biserica ar avea slujitori la înălțime! Acum, când se studiază reorganizarea Bisericii românești, ar fi o mare greșală dacă s'ar neglija rolul, misiunea cântărețului stranei. Școalele de cân-

tăreți nu sunt induse în nici un ciclu de învățământ. Unele sunt în bugetul statului, altele nu. Au fost averi ale chiriarhatelor. A mers așa: cum o fi! Nu mai merge azi cum o fi! Biserica nu e o instituție cum o fi! Și cântăreția ca și preoția nu mai poate rămâne cum o fi!

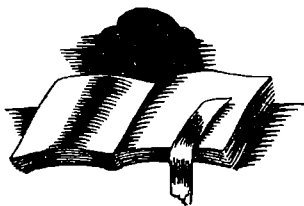
Școalele de cântăreți trebuie negreșit reorganizate. Ele trebuie să fie făcute licee, sau academii, dacă vreți, de cântăreți. În primii patru ani să se facă cultură generală; iar în ultimii patru, muzică bisericească. Muzica, știm, e artă. Artă grea. Arta nu se prinde pe inima goală. Fără cultură generală, fără această fertilizare a intelectului și-a inimii nu se va prinde în firea nimănui, nu va crește și nu va înflori muzica. Va fi, totdeauna, un simulacru, un surogat, ceva mai mult de speariat decât de atras. Dar frumusețe de cântec

și de dicțiune nu va fi! Nu va fi artă! Biserica trebuie să aibă în cântăreț un artist, cum trebuie să aibă în preot un orator. Asta e celula ideală a trupului văzut al Bisericii noastre.

Avem o academie de muzică religioasă! — se va zice.

— Da, avem. Aceea, însă trebuie ajutată să se ridice, în adevăr, în ciclul învățământului superior de unde s'ar putea recruta profesorii de licee sau academii de cântăreți și ar răsări compozitorii bisericești. Și-acolo, susțin, totuș, trebuie revăzută situația căci în starea și situația de azi noi, cântăreții nu o putem nici iubi, nici urma, când se conduce și se antrenează pe un drum, alături de vechea noastră tradiție a lui Macarie și a lui Dimitriță Suceveanu.

MARIN I. PREDESCU

SECTELE SUNT EMANAȚII ALE FRANCMASONERIEI IUDAICE

În numărul pe Octombrie a. c. al revistei „Apostolul”, Părintele Econom D. Georgescu, scrie un articol foarte judicios cu privire la secte.

P. C. Sa, luând temeiul de la lucrarea despre francmasonerie a D-lui Florin Becescu, spune că sectele alcătuiesc *masoneria poporului*, iar comunismul nu s'ar fi putut întinde atât de fulgerător, dacă terenul nu ar fi fost pregătit de secte.

Într-adevăr, sectele au la baza lor, ca și masoneria, ura împotriva bisericii oficiale și a odorelor sacre, distrugerea statelor nați-

onale, colectivismul și refuzul de a lua armele spre a apăra hotarele Patriei, iar în doctrina lor au idei iudaice, cum ar fi (la adventiști) ținerea sâmbetei, zeciunile și darurile Vechiului Testament, precum și alte practici iudaice.

Căci toate erezile, de la Ebionismul primitiv până la Protestantism și până la puzderia de secte difuzate din ele, au fost zămislite în atelierele Lojilor Masonice și Cabalei. Francmasoneria a urmărit pas cu pas misiunile catolice printre păgâni, pentru ca ceea ce zidea crucea să darme Francmasoneria. Numai pro-

testantismul a fost protejat de Francmasonerie, ca unul ce lucra la desagregarea sufletului creștinilor prin roiul de secte ce naștea, de aceea protestantismul și este socotit de Francmasonerie ca o mare isbândă a ei. Primele Loji Francmasonice au luat naștere în Anglia pe la începutul secolului XVII, iar primul protejat al Lojilor a fost Cromwell.

Șefii protestanți din Anglia au fost încurajați de lojile masonice pentru a lovi catolicismul

Dar în perfidia ce o caracterizează, masoneria a știut să îmbrace forme așa de inofensive, încât n'a stârnit bănuiala nimănui.

Așa spre exemplu, Asociația : „Bunii Templieri” — cu fațadă antialcoolică — a fost și este de factură masonică, având la origină Templul lui Solomon din Ierusalim (de unde își trage și numirea de Templieri) și face parte din ramura *masoneriei populare*, așa după cum asociația americană I. M. K. A. face parte din ramura masonică pentru copii și tineret.

Ei bine, cine chiar dintre preoți, ca să nu vorbesc de unii Miniștrii de Culte, n'au ajutat aceste instituții și pe oamenii cari le conduceau? Și totuși ele au fost și sunt elaborate în atelierele hrubelor masonice. Doar nu degeaba francmasoneria a ridicat *minciuna* la rangul de dogmă pentru a putea înșela mulțimea neștiutoare, așa cum spune Sft. Apostol Pavel Corintenilor : „oamenii aceștia sunt niște apostoli mincinoși, niște lucrători înșelători, cari se prefac, că sunt apostoli ai lui Hristos. Și lucrul acesta nu este de mirare, căci chiar Satana se prefacă într'un inger de lumină. Nu este mare lucru dar, dacă și slujitorii lui se prefac în slujitori ai unei vieți sfinte (2 cor. XI. 13-15).

Deasemenea, sectele au propovăduit și propovăduesc *comunismul*. Analiza principiilor sectelor rusești — din care multe au făcut prozești și pe ogorul sufletesc al poporului nostru — arată că ideia colectivistă le era comună tuturor. Astfel : 1) *Niemoliakii* (lângă Urali) ziceau că Isus a fost simplu om, învățând averea comună 2) *Neplătitorii* refuzau plata dărilor, căci Dumnezeu a făcut lumea fără percepatori. 3) *Iehoviști*, învățau că statul

și biserica sunt uneltele lui Satan. 4) *Duhoborții*, respingeau averea particulară, admitând pe cea colectivă. 5) *Chliștii* propagau comunismul sexual. 6) *Scopiții* combăteau căsătoria și familia. 7) *Stranikii* ziceau că țarismul este antihrist. 8) *Nicudisnikii* negau valabilitatea legilor civile și sociale. 9) *Stundistii*, învățau *comunismul agrar* ca să se pună capăt „domniei faraonilor”.

Ei bine Stundistii nu sunt decât *Baptiștii*, cari sunt și la noi și despre cari fostul ambasador francez în Rusia, Maurice Paleologue, spune în cartea sa „Împărăția Țarului” că erau în Rusia, înainte de războiu mai multe sute de mii. Și în legătură cu aceasta, descoperirile făcute, nu de mult, la Tighina și Buteni din Basarabia sunt concludente. Deasemenea și mai concludent e faptul că acum, după desmembrarea Basarabiei, ebreul conducător, Averbuch, dela Chișinău, a deschis larg ușile casei de rugăciuni *Baptiste*, din apropierea gării, în vreme ce Mitropolia din Chișinău a fost transformată, dându-i-se turnurile jos.

Iată deci, cum aceste secte au spart omogenitatea sufletului rusec, anarhizându-l și pregătindu-l pentru tăvălugul revoluției comuniste, propăvăduită de evreul Karl Marx.

Dar sectele sunt și împotriva *apărării patriei*, adică sunt antinaționale, cum este și zămislițoarea lor francmasoneria.

Nu voi înfățișa aici principiile lor doctrinare — care resping jurământul, folosirea armei pentru apărarea Patriei și războiul — dar voi arăta fapte petrecute, acum o lună, în țara noastră, cu ostași sectari români și care invederează afirmațiile de mai sus : Iată ce spune Cucernicul Preot I. N. Oboran, mobilizat ca preot la Bat. 4 V-tori Munte, într'un articol intitulat „Activitatea sectelor religioase în armata noastră” (revista „Orientări” Octombrie 1940) : „La întrebările puse de mine sectarilor din Batalion, nici unul n'a declarat, sus și tare, că va trage în dușman” — Rusul pe care-l aveam în față — dacă ne va ataca. Din contra : Soldatul *Dorobanțul Stelian*, sectar din Ploiești, mi-a spus că în Ruși nu trage, dar dacă eu m'ași așeza în fața lui ar trage în mine, că

să-mi dovedească datoria, pe care înțelege să și-o facă față de dușmanii lui“.

Se știe apoi, câți soldați sectari au fost condamnați la închisoare de Tribunalele militare, tocmai pe temeiul refuzului lor de ași face datoria către țară, fără ca pedeapsa s'aducă însă vre-o îndreptare: „Soldatul *Nica Alexandru*, fiind pedepsit cu închisoarea a declarat că se lasă de credința adventistă.

Venind, însă, în cadrele Batalionului, a început să-și trăiască din nou credința sa“ (preot N. Oboran. Ibidem).

Sectele, apoi, sunt și *antimonarhice*, ca și francmasoneria din care au purces. Așa au fost Stranikii la Ruși, cari ziceau că țarismul este antihrist, iar la noi: „Adepții lui Iehova“, Penticostaliștii, Secerătorii, Inochentiștii și în general toate sectele, care spun că Statul și Conducerea Lui sunt dela cel Rău.

În articolul menționat mai sus, Preotul N. I. Oboran, povestește: „În ziua de 8 Sept. a. c. când se orânduiseră serbări cu prilejul urcării pe tron al M. S. Regelui Mihai I, sergentul *Mușetoiu Gheorghe* și soldatul *Pârșoi Gheorghe*, sectanți, au refuzat să ia parte pe motiv că ei *nu vin la bucurii lumești*“.

Deasemenea, revista „Slova Ortodoxă“, în ultimele sale numere. arată pe larg toată primejdia doctrinei sectare în mărturisirile unui fost predicator adventist, *Ioan Florea*, după cum altă dată a făcut-o un alt fost predicator, *Constantin Oatu*, într-o carte editată de subscritorul acestor rânduri.

Și acum, de încheiere — deși în cadrul restrâns al unui articol de revistă nu s'a putut spune tot ceiace era necesar unei ample documentări — cred că s'a putut vedea totuși că sectele îmbracă numai aparent și de cir-

cumstanță forme religioase, căci în fond ele au fost și sunt cele mai de seamă auxiliare ale masoneriei populare cu tendințe: *anti-creștine*, *antimonarhice* și *antinaționale*, adică stau pe aceleași temelii ca și francmasoneria care le-a născut.

Deaceia, e greșită părerea, după care sectele ar intra în cadrul unor probleme ce interesează numai biserica.

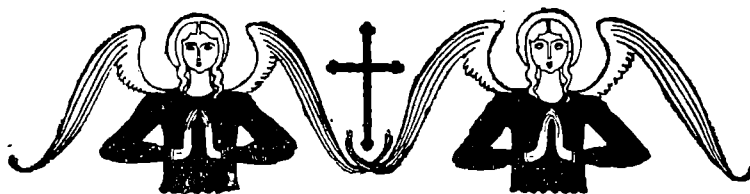
Dimpotrivă — cum bine observă Părintele D. Georgescu în articolul din „Apostolul“ — sectele, prin acțiunea lor, sunt mai periculoase pentru Stat decât pentru biserică. Căci sectele sunt emanația hrubelor masonice sunt avangarda văzută a francmasoneriei indaice, sfărâmătoarea hotarelor statelor naționale, dărâmătoarea omogenității sufletești a popoarelor creștine și internaționalizatoarea conștiințelor.

E naiv să se creadă, prin urmare, că desființând, prin lege francmasoneria, cum s'a făcut la noi, se desființează și faptic până ce nu se vor tăia toate tentaculele ieșite din atelierile Lojilor Masonice, cum sunt sectele.

Statul Legionar are nevoie de o conștiință omogenă, de o disciplină doctrinară unitară pe toate tărâmurile și ca atare soluționarea problemei sectelor este o problemă vitală nu atât pentru biserică, cât mai ales pentru Statul Național Legionar și Creștin.

De aceia, acum când se pune în discuție, de către autoritățile superioare de Stat, rezolvarea problemei sectelor, noi nu putem încheia decât cu vorbele lui Cicero: *Caveant Consules!*

Preot Iconom I. DĂRVĂRESCU
București

06 S 323

IN PRAG DE AN NOU ȘI SUB SEMN DE DUH NOU

Timpul, această formă de cunoaștere, care dă posibilitate ființei umane să-și înțeleagă mai bine nimicenia în raport cu veșnicia, a mai tras încă un an din caerul vremii noastre de osteneală și durere cu bucurii sau tristeți, cu năruire sau împlinire de năzuinți. scurgerea ultimei zile din anul ce se stinge, trebuie să 'ndemne la o reculegere, la un popas în gând și faptă. Ce-am făcut în anul scurs? Ce facem în puținii și nesigurii ce vin? Intrucât firul gândurilor și convingerilor noastre creștinești s'a cristalizat în ceva? În ciuda celor orbiți numai de grija nesigurului mâine pe care nu-l știm nici cum va fi, sau cât va fi, cel puțin odată în an să răscolim și trecutul. Dacă prezentul înseamnă o culme, cu atât mai bine, dar pentru împlinirea gânditului ideal de făurit în îneguratul mâine, este absolută nevoie să-ți plimbi privirea peste sușul lui „eri“. Să vezi cât ai înfăptuit și mai ales cum ai împlinit din rostul tău, ca văzându-ți osteneala să poți da slavă sau cerși îndurare. „Astăzi“ nu trebuie să surprindă niciodată fiindcă, mai ales azi, când satana a izbutit să facă a înflori răul său cel mai mare, rășboiul, nimeni nu mai știe ziua sau ceasul când va avea a da socoteală de cele ce a făcut „aici“ pentru fixat merit „dincolo“.

Poate din cauza acestor gânduri „zilele mari exercită o atât de mare și de deosebită tensiune asupra tuturor. Poate de aceea apropiată de Hristos, simplii, curații sufletește, prea puțin posedați de materie se bucură, pe când îndepărtați de El, înecați în griji materiale, stăpânirii aurului și ai înbogățirii se enervează, încercând remușcarea. Și poate de aceea la zile mari chipurile unora se

schimbă, inimile sunt deschise și sufletele de ingeri ale copiilor sunt mai căutate și mai iubite. Cum altfel am explica spontaneitatea prin care într'o sărbătorească dimineață aproapele îți strigă „e Nașterea“ sau „la mulți ani“, etc. deși Nașterea a fost real acum două mii de ani și deși fiecare zi e de fapt o pășire în ceva nou?

Totdeauna ne naștem, datorită, răscolirii noastre, interioare cu Nașterea și totdeauna simțim nevoia să ne strigăm, cu fiecare an nou, însetând după ea, înnoirea. Dar câți ne naștem din apa și din duhul cel nou, sau câți ne înnoim îmbrăcându-ne în anul cel nou după chipul lui Hristos, și singurul în stare a face, pe pământul înegrit de patimi și vini, voia Domnului și deci să realizeze aci zi de zi ceruta împărăție a cerurilor?

Și dacă acest popas e atât de trebuitor și pentru sufletul și gândirea preotului ca om, apoi cu atât mai vârtos acest deținător al tezaurului mântuitor e dator a-l prilejui în sufletele păstoriților săi. Să nu prididească taina spovedaniei, să nu înceteze împreunarea în har a sufletelor surprinse în minunată așteptare și înnoire în aceste zile în parohie. Și mai ales, ar fi de dorit ca la aceste zile mari, când pentru unii păstoriți e singura dată când pot vedea altarul și auzi cuvântul fânt, pe care îl vor frământa un an întreg în atelierul nemilos, sau în vârf de munte, de unde cine știe când s'o mai putea coborâ a fi de dorit zicem, ca la liturghisire, cea mai bună predică în cultul ortodox, preotul să se depășească pe sine, să facă a prisosi țărul, să aibă ipostază de inger, să se rupă complet de grija cea lumească și să dea

sufletelor împărtășirea prea doritei împăcări și a dumnezeescului început. Câte sufilete nu se întorc la Dumnezeu datorită chemării mistice dintr'o noapte de denii a cine știe cărui preot cu barbă de argint și suflet de crin! Istoria cunoaște un neam întreg care s'a creștinat în urma asistării trimișilor săi la o liturghie dela Bizanț!

II

Peste atâtea necazuri și încercări ce am avut de îndurat în anul trecut începând cu neînfrățirea îmbelșugată a grâului, continuând cu involburarea din ce 'n ce mai cruntă a neamurilor în care rând pe rând nouă ni s'a ciuntit țara bună și ascultătoare, dar fără noroc, în sfârșit, am avut parte și de o bucurie: Ne-a fost dat ca prin zăbranic de lacrimi să ne vedem stăpâni la noi și scăpați de toată schelăria streină de rostul, gândul și idealul nostru. Ne-a fost dat să putem vorbi românește, să ne conducem românește și să ne realizăm românește.

La noi biruit-a gândul înfiripat la amvon, trâmbițat de cronicari, prezentat unde trebuie de martiri care l-au înroșit cu sânge nevinovat și întronat, până la urmă, prin atât de multe și nevinovate jertfe încât, însăși Dumnezeu, s'a 'nduiosât de ispășirea jicnirilor aduse lui de atâția înstrăinați ai pământului acestuia.

Trăim sau mai bine zis am intrat sub semnul unui stat național legionar cu un duh și ideal nou, în raport cu băjboșile ultimilor decenii, dar de fapt, vechi ca ne-omul, prin aluatul din care s'a frământat și din care trădește. Căci legionarismul conceput de Corneliu Zelea Codreanu, susținut de Nae Ionescu, Paulescu, etc. nu este nici național-socialism și nici fascism, fiindcă în el nu predomină mitul rasei sau mitul statului, mitul puterii — Legionarismul este o împletire a idealului acestui neam, născut din sânge daco-roman. cu ortodoxism. Este un drum de realizare a lui Dumnezeu prin creștinism drept credincios și nație—Legionarismul este românism — Istoria întinderii și biruinței lui nu se aseamănă decât cu istoria creștinismului pe care l-a realtoit pe nație spre

a o putea mântui și-i da puțința să se realizeze pe sine prin membrii ei, Ceace este creștinismul pentru mântuirea individuală este legionarismul pentru mântuirea nației sau, mai bine zis, legionarismul este unirea creștinilor desăvârșiți într'o viață oarbă de ascultare și supunere pentru rea lizat mântuirea și a colectivismului național. E o eșire din individualism a creștinilor, o străduință a lor pentru realizat și pentru alți condiția optimă de mântuire.

Până mai decurând nația ajunsese să fie sugrumată de statul iudeo-masonic. Opri-marea nației de către stat distrugerea nației deci prin înscăunarea metodelor machiăvelice abătuse și înstreinase enorm inșii dela mântuire. Românii, deși creștini, însă oameni din carne și oase nu mai puteau merge pe drumul dreptății și omeniei evanghelice fără a nu risca să fie periculoși și deci distruși. Nu erau înstreinați dela mântuire? Căci au văzut ce însemna a te încăpățâna să mergi și să trăești creștinește: Bistrița, Jilava, Vaslui, Râmnicul-Sărat etc. — Deci închisoare sau moarte, martiraj. — Poți să transformi tot neamul în martiri, deci în cimitir — Menținerea în vechea stăpânire nu avea deci decât doar două alternative: Moartea, sau înecarea în materie și înstreinare de creștinism deci tot o moarte a țării? Și atunci, când năvălesc dușmanii peste țară nu te aperi? Te oprește creștinismul să-ți aperi moșia? Te oprește creștinismul să realizezi condiții optime pentru mântuirea colectivului? Afirmațiunile noastre vizează legionarismul pur, legionarismul conceput de Corneliu Zelea Codreanu și care trebuie să fie pururea model și ideal celor ce azi îl practică. Așa stând, legionarismul adevărat și complet înfăptuit este egal cu toată perfecțiunea posibilă a omului, adică este pe drumul împărăției dreptății divine.

Recenta conducere legionară înscăunată în vremi atât de turburi și grele ne-a adus totuși mare lucru: ne lasă libertatea să fim creștini, ne ajută spre deosebire de stăpânirile trecute să ne realizăm pe noi și neamul ferindu-ne conștiința de jigniri și altarele de profanări. Legionarismul cel puțin ne lasă

să ne creștinăm păstoriții să ni-i îngropăm creștinește să-i creștem în cultul dreptății și omeniei, să ne sfințim neamul. Sub stăpânire legionară nu vom mai vedea troițe sfărâmate cimitire profanate sau chiar biserici dărâmate. Și-i foarte mult!

Ca și altădată în vremi voivodale Biserica începe să fie alături cu statul și în vremi și peste vremi, ea începe să fie înțeleasă și urmată de nație în idealul ei spre înfăptuit o istorie cu început pe pământ daco-romano și sfârșit în cer, în Dumnezeu. Iată ce ne-a adus, peste atâtea încercări grele, ca bucurie,

anul acesta: calea cea adevărată pentru re-
intrat în rosturile noastre firești ca neam
românesc și creștinesc. Iată sub ce semn
începe șirul anilor ce vor urma! Iată calea
pe care umblând trebuie să înțelegem că vom
putea înfine, indivizi și popoare, să rostim,
rugându-ne și nădăjduind dela Nașterea Dom-
nului, acea mult dorită. „Slavă întru cei de
sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între
oameni bună voire!”

Diacon MIHAIL TĂTĂRĂM
profesor

METAFIZICA JERTFEI

A te jertfi, nu înseamnă a renunța la tine. Pentru că jertfa nu este o negațiune, ci o afirmare. Jertfește cine poate și cine crede că poate să jertfească: căci jertfa nu e silnicie, ci dragoste. A te jertfi din dragoste, înseamnă a iubi pe aproapele tău ca pe tine însuși. Dragostea e jertfă, jertfa e dragoste. Iar viața creștină nu e altceva decât jertfă și dragoste,

Jertfești nu ceiace vrei să jertfești, ci ceiace se cere să jertfești. Adică ceiace trebuie să jertfești. Pentru că jertfa nu este condiționată de nimic. Jertfești pentru că simți tu că trebuie să jertfești, nu că ți se impune, din afară, ca să jertfești. Jertfa, fiind un corolar al dragostei, înseamnă că se impune din lăuntrul ființei tale să fie înfăptuită și nu din afară. Ea este, astfel, organic legată de ființa ta.

Jertfești, nu atât că trebuie să jertfești, cât pentru faptul că nu poți să nu jertfești. Jertfa se cere înfăptuită, cu aceiași putere organică,

la fel cu viața. Imboldul lăuntric spre jertfă este egal cu imboldul spre viață. Adică în aceeași măsură în care iubești viața, iubești și jertfa. De aceea, jertfești nu ceiace trebuie să jertfești, ci ceiace nu poți să nu jertfești. Corelația dintre jertfă și viață e aceeași ca între creatură și creator. Adică în raport direct.

Nu e drept când spui: respect principiul jertfei. Asta ar însemna că jertfa vine din afară ta. Or, ea se află în lăuntrul tău. Drept este să spui: îmi place jertfa. Și poate mai drept este să-mi spui: doresc să trăiesc în jertfă și pentru jertfă. Asta înseamnă că jertfa departe de a fi un principiu, este însăși viața. Și viața e în tine și nu în afară de tine. Jertfa e deci o stare interioară și nu exterioară. E de natură biologică și nu psihologică.

Socotind jertfa, un principiu, înseamnă că o condiționezi, conștient, unei cauze din

afară. Dar atunci jertfa nu mai este dragoste. Intervenind conștiința, intervine silnicia, și jertfa nu mai e jertfă. Pentru că jertfa se înfăptuiește, cu adevărat, numai în deplină libertate și deplină libertate nu ți-o dă decât dragostea. Conștiința impune, conștiința silește. El este impulsul unor stări din afară. Or, jertfa este înlăuntrul tău și trăiește liberă în sânul dragostei care se află în ființa ta. Că doar jertfa este dragoste și dragostea este jertfă.

Poate că există o metafizică a jertfei. Dar această metafizică a jertfel noi o vedem izvorând din adâncime. Ea este produsul unor forțe creatoare interioare, supuse și ele, la rândul lor, unor suveranități interioare. Ea se află pe același plan cu metafizica sângelui. Adică rodesc amândouă aproape din același climat lăuntric. Acest climat nu poate fi definitiv prin logica propriu zisă. E în afară de sfera cunoașterii. E un mister în care epistemologia nu poate pătrunde.

Am putea spune că metafizica jertfei își are rădăcinile în subconștiință: Te jertfești pentru că o suveranitate lăuntrică îți poruncește să faci acest lucru, chiar dacă rațiunea te-ar opri, tocmai pentru că jertfa nu e în funcțiune de conștiință. Legea sângelui e lege biologică și nu una a spiritului. Și ceea ce poate constitui o lege pentru suveranitatea biologicului, adică o ordine. Legea jertfei se apropie și ea mai mult de legea biologicului decât de cea a spiritului. De aceea, jertfa nu totdeauna poate fi înțeleasă, pentru că nu totdeauna și nu oricine poate s'o judece cu măsura ei. Și măsura jertfei nu e la îndemâna oricui.

Metafizica jertfei e expresia unei adâncimi, nebănuite. Tăsnită din dragoste, adică din ce are mai profund în interior ființa omenească jertfa nu poate avea propriu zis o măsură. Adică nu-ți dă o unitate de măsură prin care să-i poți afla potențialul ca valoare calitativă sau cantitativă. Esența jertfei n'are o valoare exterioară, ci una interioară. Cu alte cuvinte o valoare intrinsecă pe care cu mintea nu o poți cuprinde și cerceta. Scăpând rațiunii, jertfa scapă de condiționare și rămâne în

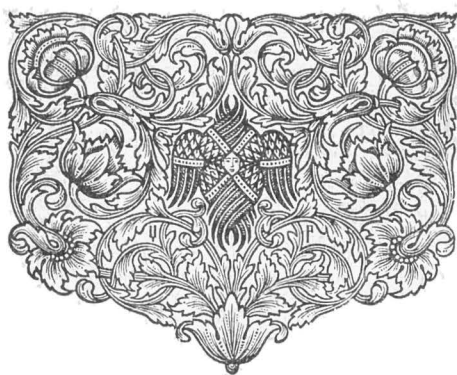
sfera libertății dragostei din care a isvorât. Și astfel, prin jertfa din dragoste, omul se apropie de Hristos.

Spuneam că jertfa nu înseamnă o renunțare la persoana ta Jertfa, în adevărul înțeles al cuvântului, nu este o pierdere, ci o întregire. Nu este o negație a persoanei tale, ci o afirmare. Jertfindu-te, ridici ființa ta la un potențial la care, fără jertfă, n'ai fi ajuns niciodată. Cu cât dragostea din care a izvorât jertfa este mai mare, cu atât valoarea intrinsecă a jertfei își mărește potențialul. Cu alte cuvinte, puterea jertfei rezidă în puterea dragostei și a jertfei ai ajuns la definitivă întregire a ființei tale. Deci jertfa nu este o pierdere, ci o întregire.

Dar metafizica jertfei, căreia i se subordonează, total, și psihologicul, va rămâne, pentru mântuirea omului, scara nevăzută întinsă dela pământ spre cer. Prin jertfă omul se mântuie pe sine, întregindu-se atingând o limită de sfințenie sau de eroism, fără de care viața adevărată nu are nici un sens. Așa că jertfa, departe de a fi negație sau o renunțare, rămâne, pentru viața creștină, cel mai autentic potențial pozitiv de autentică trăire.

Și dincoio de frumuseța înfricoșătoare a jertfei izvorâtă din dragoste, începe împărăția lui Dumnezeu. Adică viața veacului ce va veni...

AL. AL. LEONTESCU

SPRE INTENSIFICAREA ACTIVITAȚII MISIONARE

De ani de zile Biserica noastră așteaptă oamenii cari să înceapă o adevărată acțiune misionară, după anii de lăncezeală în această privință.

Este drept, și nu putem ignora faptul că și în trecut Prea Sfinții Ierarhi ai Bisericii noastre românești, împreună cu organele administrative — referenți culturali, protoierei, etc. — s'au încercat să intensifice această lucrare, dar rezultatele au fost slabe.

Motivul acestui eșec trebuie căutat atât în lipsa de pregătire serioasă a celor puși să lucreze pe ogorul misionar, cât și în lipsa de fonduri din care să se satisfacă oarecum și munca misionarilor și tipărirea cărților neapărat trebuincioase misionarismului.

Căci, fără îndoială, nu se poate face operă misionară, numai cu cuvântul, ci și cu tipărirea. Cuvântul rostit, desigur, poate convinge, poate însuflă, poate mișca, dar dacă nu se pune la îndemâna credincioșilor și cuvântul scris, care să rămână totdeauna în fața lor și să-i facă să nu uite ceea ce au ascultat — munca misionară este zadarnică; deasemenea, dacă păstorul de suflete care în continuu stă în mijlocul păstorilor săi, nu duce mai departe lucrarea pregătindu-se neîncetat (prin tipăriri anume), iarăși munca misionară se pierde.

În momentul de față, observăm cu bucurie, că această activitate misionară a luat un mare avânt. În toate eparhiile au fost numiți misionari cu pregătire — misionari eparhiali — în afară de misionarii protopopești.

Dacă ne-am opri numai la Sfânta Arhiepiscopie a Bucureștilor — despre care cre-

dem că trebuie să fie luată ca pildă în această privință — avem de constatat măsuri satisfăcătoare. Astfel, găsim aici un puternic sprijin al Înalt Prea Sfințitului Patriarh, care a simțit nevoia acestei lucrări misionare și a numit în această eparhie misionari eparhiali, cu pregătire.

Găsim la conducerea secției culturale și misionare, preoți cu mult tact misionar și pregătire îmbinată cu experiență îndelungată cari au dat la iveală un plan de lucru misionar.

Iată dar, *că pentru prima dată se lucrează după un plan mai dinainte stabilit, iar nu la întâmplare*. Acest lucru este de mare importanță, fiindcă munca la întâmplare nu dă mai niciodată roadele așteptate.

În sfârșit, mai observăm punerea în practică a colportajului într-o mai mare măsură ca până acum, prin distribuirea tipăriturilor necesare atât pentru lămurirea credincioșilor asupra învățăturilor ortodoxe, cât și pentru combaterea rătăcirilor sectare.

Accentuăm aceasta, fiindcă misiunea internă la care noi ne referim deocamdată, se întinde în două direcții: una care are de scop întărirea vieții religioase a creștinilor și combaterea relelor sociale: alcoolismul, crima, furtul, analfabetismul, concubinajul, desfrăul, pauperismul, etc. și alta care are de scop combaterea învățăturilor sectare, știut fiind că sectele s'au înmulțit la noi și ca număr de adepți, și ca varietate de credință, și că ele constituiesc un pericol atât pentru Stat, cât și pentru Biserică.

În acest fel, misiunea trece dincolo de

pastorație; este ducerea mai departe a pastorației, este încoronarea ei.

Dacă este așa, neapărat trebuie să conchidem în acest scurt articol, cu dezideratul că *este neapărat necesar ca în această operă misionară a Bisericii, să fie folosiți și mirenii.*

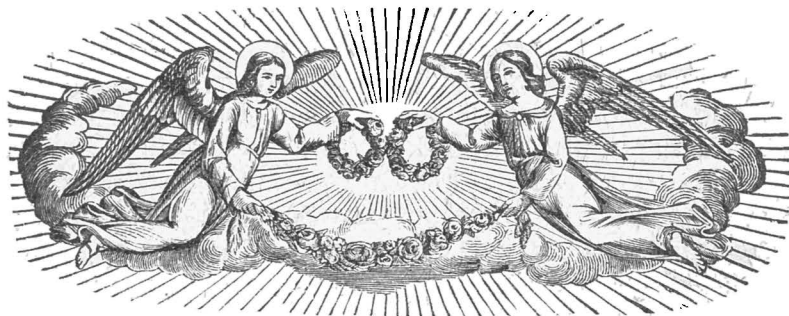
Vom căuta să dovedim cu alt prilej că apostolatul laic pe care-l cerem, nu numai că este absolut trebuitor, dar este și scripturistic și tradițional.

Astfel că numirea și deci folosirea în lucrarea misionară și a unuia sau doi mireni cu specială pregătire în această direcție, ar fi binevenită.

Căci în modul acesta, intensificarea activității misionare în această sfântă Arhiepiscopie a Bucureștilor, ar îmbina armonios lucrarea clericilor cu a mirenilor, a Bisericii învățătoare cu a Bisericii ascultătoare, dând cele mai frumoase rezultate.

În sensul acesta suntem de acord cu părerea actualului consilier referent al secției culturale din această eparhie, care vrea să folosească pe mireni zeloși pentru lucrul misionar, și cari, în afară de zel, au și pregătirea necesară.

Prof. TOMA CULCEA

MESIANISMUL ȘI IMPERIALISMUL IUDEO-MARXIST

Berdiaeff constată — pe bună dreptate — că marxismul este opus mai mult creștinismului decât capitalismului. Tăgăduind existența spiritului din om și pe cea a lui Dumnezeu din lume, Karl Max și-a transformat principiile în adevăruri, absolute, în dogme sacrosante, urmărind înlăturarea creștinismului¹. Renunțând la mult trâmbițatele sale pretenții «științifice», el a voit să creeze un puternic curent de fanatizare irațională a inculte mase proletare. Această religie nouă, «*cu fanaticii și ereziile săi, cu ortodoxia și apostasiile ei, cu entu-*

siasmul și mesianitatea ei, cu perspectivele și făgăduințele ei pentru o fericire integrală și prezentă, opusă celei viitoare a creștinismului»², este în esență doctrină marxistă care a reușit să tulbure, ca o imensă furtună subterană, cele cinci continente ale globului.

Atitudinea, anti-religioasă, mai exact anti-creștină, pe care Marx o impregnează sistemului său de gândire, are o justificare psihologică-etică și nu una teoretică. Lunga lui ascendență rabinică, a influențat profund asupra felului său de a gândi și de a simți. El avea în sânge ebraismul, ca pe o fatalitate. Atât mama cât și tatăl său, descindeau dintr'un întreg șir de rabini. Bunicul său rabinul Marx Lévi, era des-

1) N. Berdiaeff: *Marxismul și religiunea*, pag. 26.

2) I. G. Savin: *Creștinism și comunism*, pag. 61.

cendentul celebrului Marx Katzenellenbogen, directorul unei universități talmudiste.

Toți biografiile lui Marx vorbesc despre acest *spirit rabinic*, despre această țară iudaică a sistemului său care, grefată pe un organism bolnăvicios și pe un temperament violent și de un orgoliu aproape monstruos, a dus la crearea intolerantei religii marxiste.

Proclamându-se pe sine religie, marxismul -- ca orice religie, dealtfel -- nu mai îngăduie existența altor religii. Exclusivitatea și intoleranța sunt doar caracteristicile religiilor. Fiecare pretinde că este depozitara adevărului absolut, deaceia nu admite coexistența altora și nu poate concepe o împărțire de patrimonii. Marxismul însă este cel mai tipic caz de intoleranță religioasă. Originea iudaică a lui Marx, explică cum nu se poate mai bine ateismul și mai ales anticreștinismul său.

Nu e lipsit de semnificație faptul că, din imboldul unor străvechi porniri ancestrale, Marx a plecat de la critica creștinismului și, trădându-și maestrul spiritual, pe *Hegel*, a trecut în tabăra detractorilor lui Iisus: Straus, Bauer și Feuerbach. Numai incidental în urma unei polemici cu «Gazeta generală de Augsburg», ajunge la comunism ³⁾.

Nevoind să recunoască în fiul dulgherului din Nazaretul Galileii pe Mesia cel promis de probroci, «poporul ales», înspăimântat de crima nereușită de pe Golgotha, se străduiește, de două mii de ani, să omoare din nou și definitiv pe Fiul Omului. De aceea, a declarat războiu tuturor celor care cred în El.

«In Karl Marx s'au incarnat toți vechii cărturari pentru a răstigni din nou pe Mântuitorul lumii. In el s'a concentrat toată ura iudaică ancestrală împotriva creștinismului, pe care fostul popor ales îl combate cu toate armele imaginabile de 1900 ani încoace. Acest permanent războiu al talmudului împotriva lui Hristos, și-a creiat prin marxism, armata de ieniceri

a proletariatului mondial prin care dă, în zilele noastre, ultimul și cel mai sângeros asalt din câte cunoaște istoria, împotriva bisericii lui Hrist ⁴⁾.

Capitalul lui Marx, pare a fi o nouă ediție a Talmudului. «*Homo semiticus*» prin excelență, Marx a dat în opera sa expresia cea mai pură a spiritualismului ebraic, îmbrăcat de circumstanță în haina dialecticei hegeliene. Teoriile sale asupra valorii și plus valorii, asupra profitului, rentei, salariilor, crizei, etc., n'au nici un pic de originalitate. Sunt erezii vechi, expuse sub o formă dogmatică nouă.

Marx a răspândit în lume legenda după care societatea capitalistă va dispărea într-o catastrofă cumplită care va înghiți sistemul de producție și schimb și va transforma iadul vieții de azi într-o stare de paradisiacă fericire.

Mai puțin decât oricine însă Marx putea să prevadă evenimentele. Marea lui ignoranță istorică, datorită căreia a căzut în erori sau paradoxe grosiere, fantesia sa artistică (în tinerețe a fost poet și romancier), educația sa filozofică hegeliană în virtutea căreia el nu vedea în lume decât o *devenire* continuă, și mai presus de toate natura sa ebraică, l-au dus la concepțiunea și la previziunile sale care sunt negațiunea însăși a realității ⁵⁾.

Francesco Nitti, adversarul regimului musolinian, în cartea sa «*La désagrégation de l'Europe*», printre multe alte erori datorite nostalgiiilor care-i turbură liniștea exilului, are multe vederi, juste asupra marxismului. *Talmudul*, spune el, în care două mii de rabini în cursul a 19 secole, și-au concentrat subtilitățile lor de spirit, unindu-le cu perceptive de viață practică, este ca o închisoare spirituală a lui Israel. *Kapitalul* lui Marx, atât de obscur și de ingenios, prin atmosfera de vis și de legendă, prin farmecul misterios pe care îl exercită asupra credincioșilor săi, este și el un fel de închisoare intelectuală a socialismului marxist. Milioanele de evrei care gândesc după talmud și care nu încep și nu sfârșesc nimic decât prin abuz de logică, au spiritul deformat ca și tinerii socialiști care vor să explice totul cu *Kapitalul* lui Marx în mână.

Legenda marxistă, mistica proletară care a

3) Ibidem, pag. 6 și urm.

4) Nichifor Crainic: Puncte cardinale în haos, pag. 59.

5) Francesco Nitti: La désagrégation de l'Europe. Essai sur des vérités impopulaires. Paris. Editions Spes, pag. 125 și urm.

exercitat atâta fascinantă atracție asupra infometaiților de pâine și de dreptate, se datorește nu teoriilor economice ale lui Marx, — care sunt atât de naive și contradictorii încât al treilea volum din *Kapital-ul* este negația celui dintâi și Engels, în interesul însăși al doctrinei marxiste, a ezitat mult înainte de a-l publica, — ci *Manifestului Comunist*, singurul care va rămâne din toată opera sa. Manifestul conține și el erori istorice și economice, concepții eronate și previziuni sociale false — însă, această broșură politică rămâne din punct de vedere artistic de o încântătoare frumusețe revoluționară. Ea exercită o atracție enormă și un farmec deosebit asupra oamenilor puțin culti care caută mai puțin adevărul decât ceea ce le excită instinctele și patimile lor. Niciodată, înainte sau după Marx, nu s'a scris ceva mai eficace din punct de vedere revoluționar.

Afirmând că societatea actuală tinde către descompunere, că lupta de clasă este singurul motor al istoriei, care va duce la unirea tuturor lucrătorilor, la revoluție, la dictatura mondială a proletariatului, din tot acest ansamblu de absurdități și de acrobații intelectuale, se desprinde clară *ideea catastrofel finale* și a *paradisului terestru* pe care Marx l-a promis proletarilor «din toate țările».

Toate aceste idei sunt pur ebraice, izvorâte dintr'o viziune talmudică care n'are nimic comun cu realitatea și cu atât mai puțin cu știința.

Francesco Nitti vede în Marx pe *ultimul profet evreu*, și-l pune alături de *Ieremia* prin faptul că asemenea acestuia a răspândit ideea catastrofei inevitabile, și de *Iezechil* care striga că va veni ziua când toți vor fi despuiți.

Manifestul Comunist este o altă formă a *Apo-calipsei* care deși nu este considerat ca text sacru pentru Evrei, este totuși cea mai tipică formă a spiritualității iudaice. Aici se găsește ideea catastrofei ultime, a judecății finale, triumful binelui pe pământ, realizarea paradisului terestru, etc., toate idei de bază ale spiritualității iudaice.

Berdiaeff merge mai departe și explică prin amintita *țară iudaică*, caracterul de mesianitate al marxismului ca și elementul sanguinar și satanic pe care-l poartă printre rânduri materialismul istoric.

«*Din străvechea conștiință rănită a jidovului rădăcitor și a evreului din ghetto, ofensat și alungat pretutindeni dincolo de zidurile cetății creștine, a răsărit ideea investirii cu menirea mesianică a clasei proletare, care va distruge prin ură și prin suferință pe toate celelalte clase, pentru a realiza fericirea materială a clasei muncitoare, fără religie și fără patrie*» ⁶⁾.

Marxismul, ca instrument de răzbunare a iudaismului împotriva creștinismului, a substituit termenul de «*popor ales*» prin acela de «*clasă aleasă*». El consideră proletariatul ca fiind singura clasă productivă, deci singura clasă vrednică să trăiască, deaceia o investește cu misiunea universală de a dărâma întreaga ordine burgheză și de a realiza noua ordine socialistă, societatea fără clase, în care va domni dreptatea absolută. Muncitorimea, în concepția lui Marx, este *Noul Mesia*, Mesia cel adevărat, liberatorul și mântuitorul omenirii.

«*Ideea că muncitorimea are de îndeplinit o misiune specială în lume, că ea e chemată să libereze omenirea, să-i dea tăria și fericirea, să rezolve toate chestiunile apăsătoare ale vieții, iată în ce constă creația cea mai originală a lui Marx*» ⁷⁾.

Marx vrea să realizeze ordinea lui Dumnezeu pe pământ, însă fără Dumnezeu. El are o religie proprie. Făcând deosebire între proletariat și burghezie, el face deosebire între *bine* și *rău*. Susținând că burghezimea este exploatatoare el afirmă existența păcatului originar care trebuie ispășit. Crezând în prăbușirea catastrofală a societății capitaliste, el mărturisește ideea credinței creștine în mântuirea lumii.

Înainte de a fi un raționalist deci, Marx a fost un temperament religios. El se depărtase de realitățile lumii pământești și plutea în sferile unui univers nou, creat de imaginația sa bolnavă.

Deși materiast și lepădat de prejudecățile religioase ale părinților săi, el păstra în subcon-

6) I. G. Savin: Op. cit. pag. 21.

7) N. Berdiaeff: Op. cit. pag. 35 și urm.

știentul său așteptările mesianice ale lui Israel. Glasul sângelui îl făcea să creadă încă în venirea Impărăției lui Dumnezeu pe pământ. Odată cu neamul său, el nu recunoaște în crucificatul de pe Golgotha pe Mesia cel promis de prooroci. Acesta a murit ca sclav, pe crucea Sa. Adevăratul Mesia este *proletariatul*, care va deschide o epocă nouă în istoria omenirii, epoca dreptății și a fericirii absolute. Poporul ales nu mai este pentru Marx poporul evreu, ci proletariatul. El este *Noul Mesia*, nu Iisus Nazarineanul care, singur a spus: «*Impărăția mea nu este din lumea aceasta*»...

Fără să știe, Marx mărturisea prin doctrina sa vechiul milenarism evreesc, potrivit căruia Mesia cel așteptat trebuia să înalțe din nou templul din Ierusalim, să restabilească autoritatea legii lui Iehova și să răzbuie «poporul ales» de toate persecuțiile suferite din partea popoarelor creștine. «*Doctrina lui Marx, este o prefacere a hiliasmului evreesc vechiu secularizat*»⁸).

Mesianismul proletar se aseamănă *mesianismului iudaic*, pentru că e pătruns de *concepția hiliastă*, după care Noul Mesia trebuie să realizeze binele pe pământ în timpul unei domnii de o mie de ani. El se deosebește fundamental de *mesianismul creștin* care e pătruns de *concepția eshatologică*, de credința într-o lume ideală, în temporală și nepământeană.

Se poate vorbi deci de *hiliasmul marxist*, de idealul fericirii tereste pe care o va realiza adevăratul Mesia, proletariatul. Acesta e miezul religiei lui Marx. Acesta e taina răspândirii ei. Conștiința mesianică a proletariatului a creat marxismului o întreagă armată de apostoli, o stare de entusiasm gata la jertfă.

«*In clasa proletară concentrează Marx toată ura nepotolită a evreimii milenar peregrinară, văzând în biruința ei, biruința acestei pământestii mesianități iudaice, pe care o substituie mesianității creștine*»⁹).

Dacă muncitorimea este singura și adevărata

omenire, cum crede Marx, cu drept cuvânt ne putem întreba: această omenire există? Și dacă nu există, cu ajutorul cărei științe a descoperit el existența ei?...

Aici ne răspunde Berdiaeff¹⁰): Descoperirea umanității viitoare nu se poate face decât cu ajutorul *credinței* care, după cum spune Ap. Pavel, este «*afirmarea și dovedirea lucrurilor nevăzute*». Proletariatul conceput de Marx, nu există ca tot. El apare *altfel* în istorie. Are aspecte și preocupări variate în timp și spațiu, după epoci și după țări.

Marx pleacă de la o concepție falsă, El se ocupă de o abstracțiune, de «*ideea de proletariet*». Proletariatul-idee, nu proletariatul-realitate istorică. Concepția lui devine cu atât mai greșită, cu cât la această idee abstractă, adaugă alta de natură religioasă: *ideea mesianică*.

Este capabil însă proletariatul istoric (nu proletariatul idee) de a primi o credință și de a împlini o misiune universală? Muncitorimea exploatată, muncitorimea ignorantă, a cărei soartă vitregă provoacă compătimirea și indignarea, poate ea să înțeleagă și să îndeplinească misiunea cu care a însărcinat-o Marx? Poate ea să înțeleagă ideologia socialistă?...

A susține că da, ar fi o copilărie!...

Socialismul ca doctrină e produs burghez, nu proletar. El n'a apărut în capul unui muncitor de fabrică, ci s'a descoperit burghezilor Marx și Engels care, mărinimoși, l-au făcut cadou proletariatului «din toate țările»...

Marx decretase că «*muncitorul de fabrică este noul tip de umanitate*». Acest muncitor însă trăiește într-o groaznică ignoranță. Munca sa este lipsită de lumină și de veselie. Viața sa este o viață de iad. Exploatat și lipsit de bunurile vieții intelectuale, el este incapabil de a înțelege socialismul, această ideologie confuză și abstractă, produs al burghezimii culte, nu a proletariatului ignorant...

Marx, rabinul revoluției universale, avea nevoie de o pârgă cu ajutorul căreia să urnească din loc blocul masiv al indolenței și ignoranței proletare. Avea nevoie de o formulă magică care să entusiasmeze și să pornească la luptă masa amorfă a muncitorimii «din toate țările». A născocit atunci *mistica proletară*, mitul ca-

8. Al. Boldur: Problema politicii creștinești și statul, pag. 30.

9) I. G. Savin: Op. cit. pag. 61.

10) N. Berdiaeff: Op. cit. pag. 38 și urm.

11) Traian Brăileanu: Sociologia și arta guvernării, pag. 350.

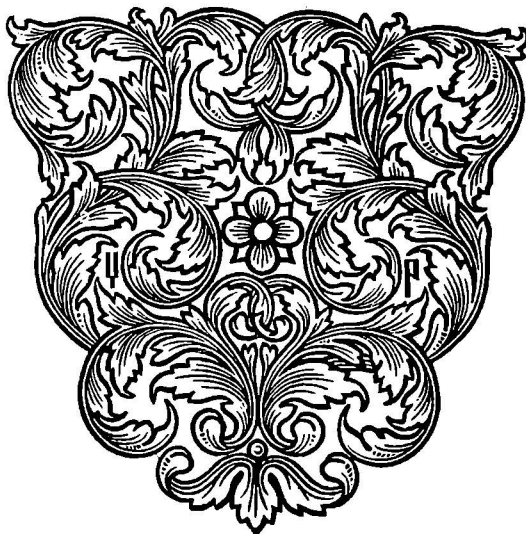
pital al doctrinei sale, cu ajutorul căreia spera să împingă mulțimea lucrătorilor în baia de sânge a revoluției universale.

Incompatibilitatea dintre misticism și materialism n'a fost sesizată de Marx, după cum n'a sesizat nici împerecherea hibridă dintre rațiune și materie care l-a dus la formularea faimoasei dialectici, materialiste. Nu este dar nici pri-

mul și nici ultimul fals al acestei geniale țesături de idei confuze și contradictorii pe care n'o poate suporta nici o cugetare normală.

Iată de ce «*marxismul trebuie scos din teorie și din practică și aruncat în muzeul istoric al marilor rătăcirii ale minții omenеști!...*»¹¹⁾.

G. I. IACOB

PAGINA FEMEII

CRĂCIUN 1940

În curând, glas de îngeri va răsună din nou în miez de noapte, vestind lumii bucuria cea mare a Nașterii celei de taină. În curând, steaua cea luminoasă va călăuzi iarăși pe cei ce vor s'o vadă și s'o urmeze spre Ieslea minunii. Păstori cucernici vor îngenunchia iarăși înaintea Pruncului — Mântuitor. Căci serbăm din nou coborârea printre oameni a Celui ce trebuie să fie Mântuitorul oamenilor.

Dar, pe platurile noastre românești, câte au mai rămas, Crăciunul acesta va fi

însoțit de un mic, și sfâșietor sentiment de tristețe. Și'n micile glasuri de copii ce vor vesti, în colinde și'n cântece de stea, marea bucurie va tremura, dureroasă, aducerea aminte a căminurilor părăsite sau a părinților și fraților rămași departe sau chiar a trudei lor micuțe împrăștiate pe glia ce acum nu mai este românească. Și câte gânduri și câte simțiri și dureri nu-și vor face drum în cântecele micuților, în acest an!

Dar, iată, Mântuitorul lumii s'a întrupat sub chipul umil de Prunc. Oare din întâm-

plare? Noi știm, doar, că Dumnezeu nu lucrează la întâmplare, chiar atunci când noi, ființe mărginite și trecătoare, nu putem prinde sensul adânc și veșnic al faptelor Lui. Dumnezeu a pogorât pe pământ ca prunc, pentru ca, trăind apoi alături de noi, viața noastră, noi toți să ne putem regăsi, în orice moment al vieții noastre, în El; pentru ca în orice moment, noi să putem avea în El modelul și ținta.

De sigur, mulți Români din cei ce n'au fost încercați de vitregia vremurilor vor căuta să aline, după puterile fiecăruia, durerea și lipsa copiilor țării noastre. Hrană imbrăcăminte, graiu de mângâiere vor primi, alinătoare, din mâinile și inimile generoase.

Dar se cuvine să nu uităm un lucru: fiecare copil reprezintă un suflet, pe care Pruncul — Mântuitor îl vrea al Său. E vremea acum să pornim la încreștinarea neamului nostru. Cum? Prin copii: făcând, încă din pruncie, din sufletul copiilor noștri leagăn pentru pruncul din ieslea Betleemului. Căci mâncarea și haina vor pieri. Pământul însuși — pentru care luptă și mor atâția oameni Dumnezeu ne-a arătat recent că este supus voii Lui. Dar ceea ce nu va trece sămbrele de dlvinitate din noi, este sufletul nostru. Pe acesta se cuvine să-l cultivăm cu toate forțele noastre, să-l creștem, în duhul și după porunca Izvorului lui. Să-l creștem, să-l cultivăm în noi înșine și în copii noștri, în copii pe care, într'un fel sau altul, Dumnezeu i-a așezat în preajma noastră.

Crăciun nu înseamnă numai reeditare de datini strămoșești sau împărțire de milostenie; ci înseamnă, mai ales și peste toate *întoarcere la Dumnezeu*.

Și poate că Dumnezeu, prin restriștile prin care trecem, a vrut să ne arate, ca o supremă punere în gardă, că bucurie, viață mântuire nu vom avea decât mergând pas cu pas alături de El, din ieslea Betleemului până la Crucea Golgothei și de acolo mai departe, peste lespeda mormântului, în veșnicie...

MARIA PREOT SÂRBU
profesoară București.

GÂNDURI DE CRĂCIUN

Înceem peste câteva zile un an trist, un sir de zile dureroase, de nedreptăți sângeroase, de patimi adânci și desnădejdi mute. Pentru toți, anul care se sfârșește acum, a fost un an de sfâșieri și de cădere în haos. Ființa fiecăruia s'a cutremurat de povara unor umiliri amare și de gândul că s'ar mai putea greși încă, sau că n'am plătit destul pentru păcatele noastre.

Toate acestea ne-ar ispiți să fim triști de Sărbătoarea Nașterii Sfinte. Și totuși! Acest an sbuciumat se încheie ca toți ceilalți, care au trecut. În progresul anului ce vine, aceiași nădejde înflorește pentru noi. E nașterea Hristosului cel viu, cel tare, cel veșnic și prea îndurat.

Să adâncim bine și să pricepem toată

înțelepciunea lui Dumnezeu. Vom vedea că, în adevăr, Crăciunul din acest an este minunat. Va fi sărac în cele materiale, nu vom mai fi ispitiți să ne desfătăm cu vinovăție; dar în schimb, ce prilej de reculegere sufletească! Ca și acum aproape două mii de ani, când Hristos s'a născut în mijlocul unei lumi nelegiuite și împetrite, Sărbătoarea sfintei Nașteri din acest an este lumină vie, care ne luminează în suflet. De acest lucru să ne aducem mereu aminte. Ni s'a născut un Mântuitor. Steaua Lui strălucește în veac deasupra noastră. După ani grei în care

mult ne-am sbuciumat pentru deșertăciuni și patimi, să lăsăm acum toată grija cea lumească și să mergem ca păstorii cei blânzi, să ne închinăm Pruncului care vine să ne mântuiască. Ca magii să ducem la picioarele Lui darul smereniei noastre căci la capătul blestemățiilor și urâteniei noastre, Nașterea Mântuitorului luminează și în acest an din Eternitate pentru Eternitate. Și în acest an în care prea des am răstălmăcit cuvântul Lui și râvnă pentru cele plăcute Lui ne-am lăudat că avem, dar pricepere n'am arătat; da, și în acest an, în care atâta s'a greșit din patimă lumească și din orbire spirituală, puteam totuși să strigăm cu aceiași dreptate, care dreptate, este:

Avem un Mântuitor! Ne ducem la El și El ne mângâie; Plângem desnădăjduiți la picioarele Lui și El ne întărește. În El este puterea noastră; la El scăparea noastră. Și atâta vreme cât omenirea va recunoaște, în nașterea Lui, coborârea lui Dumnezeu în inima oamenilor, atâta vreme cât ea va striga, insetată de noi nădejdi, *avem un Mântuitor!* nimic nu o va împiedica să se ridice și să pășească spre viața eternă.

Pentru surorile mele femei creștine, scriu cu deosebire, acestea toate. Împovărați și triști copii și satul se strâng la vatra părintească, să petreacă Sărbătorile Sfinte.

Aduc cu ei sbuciumul rătăcirilor primejdioase, sau chinul unei neînțelegeri voite. Femeia are acum prilejul să pătrundă în suflete, să le lumineze. Anul ce vine trebuie să fie un an de mântuire voită căutată, în făptuită. Pentru fiecare în parte și pentru tot poporul.

Dacă femeia va voi scest lucru cu toată puterea inimii ei, Dumnezeu va da rod bun trudei sale.

ELISABETHA MĂNESCU

CAPRIOARA ȘI VIȚA DE VIE

Niște vânători, odată,
fugărind o căprioară,
ea s'ascunse, speriată,
sub o viță; ei o ca'tă,
dar n'o văd, și-o înconjoară.

Căprioara, astfel, crede
că, putând să se ascunză,
nimenea nu o mai vede, —
și la viță se repede,
lacomă, să roadă frunză.

Dar din coardele-argintate
prind de veste vânătorii
că, aci, o vietate
e ascunsă'n frunze late, —
și îi scutură fiorii...

Înspre trup de căprioară
ei săgețile și îndreaptă,
iar acestea iute sboară,
o izbesc și o doboară, —
ca răsplată, după faptă!

Deci murind, ea zice 'n sine:
„Mi-a fost soarta meritată,
„C'am plătit cu rău un bine:
„vița m'a salvat pe mine, —
„eu vream s'o las dispuiată!“

Iar povestea ne învață
că acel, ce face rău
cui îi face bine'n viață
e bătut de Dumnezeu.

MARIN I. PREDESCU

VINE CRĂCIUNUL

I

Vremea cetirilor sfinte.

Orice vreme cheamă pe om spre cetirile sfinte, fiindcă ele sunt cele mai folositoare pentru sufletul lui. Cu toate acestea omul ușor se abate spre alte gânduri și nu-și mai frământă mintea cu ce s'ar afla în ele. Vine însă vremea marilor amintiri ale creștinătății, cum sunt Sfintele Sărbători pe care ne gătim a le prăznuî. Atunci inimile sunt mai primitoare și de aceea trebuie să folosim aceste prilejuri pentru a îndemna lumea să cetească scrierile sfinte.

E adevărat că lumea se îndeamnă spre cetire la vremea sărbătorilor, dar nu numai decât spre cetirea creștinească. Vezi librăriile mai pline în preajma lor. Nu însă cartea creștinească e cea cerută, ci în deobște scrierile de literatură.

Sărbătorile însă au rodit la alte neamuri o literatură a lor. Condeie de seamă s'au pus pe treabă pentru a așterne în imbinări măestrite frumusețile lor. De oarece la noi este multă lume care cetește în limbi străine, trebuie să-i pomenim de toate acestea și să le punem chiar sub ochii ei. Nu trebuie să le tăcem, ci să facem o largă pomenire despre ele, mai cu seamă la așa zile. De pildă, într-o frumoasă colecțiune de scrieri religioase a librăriei *Flammarion* din Paris, se găsește o carte cu numele „Povestiri pentru vremea Crăciunului (*Récits pour le temps de Noël*) Cuprinde frumoase povestiri din trecutul Franței, toate legate de sărbătoarea Crăciunului și de orânduiala creștinească a vieții.

Apoi tocmai o carte ca aceasta trebuie cunoscută și pusă spre cetire la așa vreme. Fără îndoială că va umplea cu simțiri dulci

vremea când omul are mai mult răgaz și când e mai învăluit de gândirile sfinte.

Câte povestiri de acest soi găsim, trebuie să le scoatem la lumină și să le punem sub ochii oamenilor. Niște sărbători ca ale Crăciunului nu trebuie să treacă fără a folosi prilejul lor și a aduce inima omului mai aproape de gândurile sfinte.

Dar cu ceice nu știu să citească în limbi străine ce facem?

O! dar nici limba noastră nu e lipsită de povestiri de acest fel. Când ne apucăm să ne facem socoteala, găsim, dacă nu alta, dar traduceri care pot fi întrebuințate cu folos. Așa sunt traduceri din Dickens, care a scris „Povestiri de Crăciun“. Dar, la urma urmei, nu e nevoie să ai numai decât povestiri în care să bată unda Crăciunului. Orice povestiri creștinești sunt bune la așa vreme, fiindcă Crăciunul este un prilej de a vorbi despre toate gândirile creștinătății.

Vremea Crăciunului este potrivită pentru orice fel de cetiri de soiul acesta, fiindcă ea poartă pe om prin toate meleagurile credinței. Avem însă o scriere care este în deosebi a Crăciunului. Aceasta e romanul *Ben Hur*, care pornește chiar dela călătoria celor 3 Crai dela Răsărit. Mai cu seamă la o așa vreme este un bun prilej de a îndemna lumea să cetească această carte.

Povestirea aceasta eu am desprins-o din întreg și am dat-o la lumină ca o povestire aparte, despre închinarea Magilor, în „Biblioteca pentru toți“.

În altă vreme, înaintea marelui război, am dat la lumină, în revista *Văitorul*, frumoasa bucată a lui François Coppée despre vremea Crăciunului, purtând numele de „Crăciun împărătesc“.

Când le cauți, le găsești. Numai să avem setea și grija de a hrăni pe oameni cu cetiri de felul acesta, care numai decât trebuiesc scoase la iveală la așa vreme.

Tot ce este caldă povestire despre Nașterea Domnului trebuie scos la lumină la astfel de prilejuri. Așa se cuvine să lucrăm și cu asemenea unelte să ne pregătim la așa însemnat prilej. Foloasele nu vor întârzia să se arate, fiindcă aceste scrieri se află, dar dacă nu sunt pomenite, rămân în umbră și nu-și pot da roada lor.

O asemenea lucrare noi o numim *Pastorală Crăciunului*, fiindcă este o treabă pastorală a lucra în felul acesta la vreme de sărbători. La fiecare vreme trebuie folosită unealta cea mai potrivită pentru ea. La Crăciun nu trebuie să ne lipsim de scrierile pomenite ca unealtă de lucru la vreme de sărbători.

II

Crăciunul în fața necredinței.

Toate cele spuse până aici sunt gânduri foarte dulci și care însoțesc cu împletituri duioase frumoasele vestiri ale Crăciunului. La ceiace sărbătoarea ne aduce prin ea însăși, adăogăm și silințele noastre, pentruca ea să fie gustată cu toată căldura și să lase urme simțite.

Din nefericire, în timpul ei ne întâlnim și cu gânduri mai puțin plăcute, care ies la iveală mai cu seamă la asemenea împrejurări. În adevăr, sărbătorile Crăciunului dau prilej la plăcute întâlniri, la ospete între rude, prieteni, și cunoscuți. Fiind prilej de sărbători creștinești, se face vorbă uneori despre rostul lor, despre obârșia și temeiul lor. În asemenea împrejurări însă, nu se aud numai graiurile creștinești moștenite din moși-strămoși, nu se aud numai dulcile vestiri ale cântecelor de stea, ci și graiuri aduse de vânturile necredinței. Atâtea zeci de ani de propoveduiri străine împotriva credinței, atâtea cărți cu îndoieli față de vechile mărturisiri ale Bisericii, au spălăcit seninătatea sufletească a multora. De gustat gustă ei Crăciunul, pentrucă e dulce prin prietenia și belșugul lui, dar nu

mai păstrează părtășia sufletească trecutului. S'a vătămat ceva în viața sufletească tocmai a multor oameni trecuți prin școale, iar apoi răcirea lor creștinească se scoboară și în sânul mulțimii.

Când vorbim de Crăciun, nu putem să nu ne gândim și la aceștia. Dacă, prin cele spuse mai înainte, ne-am gândit mai mult la cei pe care nu i-au cuprins vânturile îndoielii și nepăsării religioase și cum să-i facem să guste răgazurile sărbătorii încă mai viu; pe de altă parte, nu trebuie să scăpăm din ochi nici pe frații care s'au mai răzlețit de sufletul sărbătorii și au slăbit în mărturisirea dulce a veștilor ei.

Ce e de făcut cu aceștia? Îi lăsăm să guste Crăciunul numai prin încărcarea meselor și mulțămirea întâlnirilor la clipe de fericite răgazuri? Dar tocmai cu aceste prilejuri mai auzi și graiuri ciupite din cărțile cu care oamenii mai luminați de azi cred că-și întregesc cunoștințele lor despre marile întrebări care străbat lumea. Ei au cetit pe Renan, pe Couchoud și pe alți răspânditori de îndoieli în ce privește mărturisirile Evangheliei despre Iisus Hristos. Aceștia sunt cu diumul, au propoveduit păreri pe care oamenii le-au primit fără a sta mult pe gânduri. Când se face vorba despre ei, tovarașii de ospaț îi răsar cu cutare vorbe din cutare carte și-i vezi crezând în ele ca în cuvântul cel mai de temei al cercetărilor învățate. Scrierile de soiul acesta n'au decât să iasă în lume cu înveșmântarea cercetărilor adânci, și îndată se găsesc oameni, nu dintre cei de rând, care cred în ele și-ți stau împotrivă cu ce au găsit în ele.

Nefiind oameni care au trăit și s'au frământat cu astfel de gânduri, nu vad partea slabă a lor. Ușor sunt prinși în laț și cred în ele.

Nu e rar să ne întâlnim cu oameni păcăliți în felul acesta. Sunt de bună credință și se proptesc pe ce au cetit, ca pe o bună mărturisire a adevărului.

A cui e vina? A lor nu. Au cetit ce au găsit.

De ob'cei, cartea necredinței se răspândește

mai ușor. Are mulți slujitori în sprijinul ei și astfel găsești în bibliotecile unor oameni aleși mai cu seamă scrieri de acestea. Nu le lasă necetite, ca să nu rămâie în urmă față de marile întrebări din lume.

Cu de alde dumnealor te întâlnești la prieteneștile ospete ale Crăciunului. Lesne se naște vorba despre temeiurile creștinismului, și atunci iată-i ieșind la iveală cu armătura numitelor scrieri.

Ne-am întâlnit cu aceștia în cele mai felurite împrejurări, așa că aici nu avem decât a zugrăvi „după natură”. Totdeauna ne-am putut da seama că ceice au fost amăgiți de astfel de scrieri iau parte cu noi la sărbătoririle Crăciunului, dar nu le mai pot gusta și cu alipirea sufletească, așa cum se cuvine și e de dorit.

Iar ne punem întrebarea: Ce facem cu aceștia?

Este de făcut mult și înainte și în timpul sărbătorilor. Trebuie să folosim răgazul lor, pentru a-i face să guste și scrisul cel drept și sănătos. Dar pentru aceasta trebuie să aflăm de el.

Ca să-l afli, trebuie să-l cauți.

Dar oare se găsește? Cum de nu! Atâta numai că despre acestea se face vorbă mai puțină și de aceia este chemarea noastră să le scoatem la iveală și să le propoveduim.

Din acestea urmează că, măcar în ce privește orașele, de Crăciun trebuie să avem și o astfel de grijă. Trebuie să ne silim a câștiga și pe oamenii trecuți prin școli mai înalte, a căror credință a putut suferi lovituri neașteptate și deci al căror Crăciun este ros la temelie de vermele îndoilelii și al tăgăduirii. De aceia, de aici înainte, trebuie să vorbim și despre chipurile de a lucra printre ei.

III

Uneltele învățaturii creștinești.

Veacul trecut a avut parte de o mulțime de tăgăduitori ai credinței, ale căror glasuri răsună și în vremea noastră. Nu e vorbă, sămânța lor nu s'a stins cu totul. Sunt destui și în vremea de azi. Acum ei se înveșmăntază mai mult ca atunci cu laudăroșia cercetă-

rilor istorice, din care ar urma fără greș că spusele lor nu mai pot fi răsturnate.

Mai cu seamă persoana lui Iisus este arătată ca fiind studiată în toate amănuntele și că, pe temeiul lor, nu mai putem primi mărturisirile credinței precum le avem în evanghelii sau în alte scrieri ale vechimii. Ce a croit închipuirea credincioșilor n'ar mai putea sta în picioare față de rezultatele de netăgăduit ale criticei istorice.

Scrieri alcătuite pe aceste temelii s'au ivit între noi în veacul nostru. Astfel sunt scrierile unor autori, precum Couchoud, Guignebert și alții de acest soi. Ele pătrund între creștinii luminați și le dau închipuirea că află despre Iisus Hristos adevărul neclintit al cercetărilor vrednice de toată ascultarea.

Cu acest soi de creștini te întâlnești de Sfintele Sărbători. Stau alături de tine la ospățul lor, vine vorba despre Hristos, Biserică, apostoli, temeiurile credinței și, cu acest prilej, scot din traista științei lor ce le-a rămas din cetirea unor astfel de cărți. Socotesc a avea prin acestea cel din urmă cuvânt al cercetărilor celor mai vrednice de luat în seamă.

Ce fel de Crăciun prăznuiesc acești creștini? Fără doar și poate, un Crăciun cu totul dărăpănat. Ei stau alătura cu noi să guste desfătările sărbătorii și le primesc cu drag, dar rădăcina bucuriei lor e roasă. Nu mai împărtășesc temeiul sărbătorii și gustă numai înveșmântarea ei din afară, belșugul ei, prilejurile ei de veselie. Cum pătrund însă în adâncul ei, sunt măcinați de îndoielile și șovăirile lor. Socotesc că știu unele lucruri mai bine ca noi, pe temeiul scrierilor care le-ar fi dând roada fără greș a cercetărilor științifice.

Aceștia sunt de fapt păcăliții culturii. Lor li s'a dat șarpe în loc de pește, după vorba Evangheliei, și-l primesc ca atare, prin închipuirea că dumnealor stau pe pământul neclintit al culturii.

Cercetarea însă nu e tot una cu adevărul. În numele culturii s'au răspândit atâtea închipuiri deșarte! Până ce o părere să ajungă deplin intrată în ogorul științei, trece vreme. Trebuie verificare neîncetată a celor propo-

vedute odată și numai cuvântul definitiv este acel pe care te poți bizui.

Dar în astfel de materii cine a dat cuvântul definitiv? Autorii pomeniți, care strică bucuria Crăciunului, cu niciun chip.

Acei dintre noi care au sorbit din scrisul lor și s'au păcălit nici n'au mers până la capăt cu urmărirea discuțiilor. Ei au aflat ceva din ce s'a scris numai pe o parte, iar toată critica urmată după propoveduirea unor asemenea gânduri le este necunoscută.

Deci în astfel de chestiuni, ori știi lucrurile până la temelie, ori, dacă nu, degeaba te mai incurci cu ele. De fapt, sunt atâția cei ce s'au incurcat și rămân păcăliți, care cred despre Iisus Hristos închipuirile necredinței.

Vorba este acum: Ce facem noi pentru aceștia? Îi lăsăm să-și aibă Crăciunul lor ciuruit de îndoieli și de înstrăinările dela vechea propovedanie a credinței? Nu; trebuie să-i avem în vedere și pe aceștia. Pastorală Crăciunul trebuie să poarte grijă și de ei.

Dar cum? Aceștia sunt oameni luminați. Ei cred că pot vedea prin ei înșiși de mijloacele luminării lor. Dacă au apucat să guste din cărți vătămătoare, îi vom mai putea întoarce noi la izvoarele uitate de ei ale credinței?

Suntem datori însă și către ei. Nu trebuie să lăsăm Crăciunul să treacă fără a ne osteni și pentru ei.

În vremea noastră, dacă n'au perit tăgăduitorii vechilor mărturisiri ale Evangheliei, au ieșit la iveală însă și puternici mărturisitori în sprijinul lor. Azi ne putem întemeia pe scrieri de mare însemnătate și răsunet, care nu pot fi trecute cu vederea. Este cu puțință însă ca cei păcăliți de scrierile din partea necredinței să nu fi ajuns la cunoștința sau la folosința lor. Atunci este de datoria noastră să propoveduim aceste scrieri. Să le facem să ajungă sub ochii celor amăgiți de Couchoud, Guignebert și de alții din școala lor.

Nu este cu neputință să le câștigăm inimile, pentru că s'au putut vedea bărbați trecuți dela cea mai vie vrăjmășie a necredinței la o caldă mărturisire a ei. (Ioan Nădejde, fost socialist turbat la Iași, era apoi mărturisitor

al credinței creștinești prin 1912 la București). De ce să nu indulcim noi inima oamenilor prin împărtășirea scrisului care pecetluiește frumos drepturile credinței în vremea noastră?

În mijlocul lumii care cetea *Viața lui Iisus* de Renan și a altora din acelaș aluat, s'a putut ceti în vremea noastră *Istoria lui Iisus* de Giovanni Papini. Dar mai sunt și alte scrieri însemnate, pe acelaș calapod, care sunt mai puțin cunoscute. Este chemarea noastră să le folosim și pe acestea și să le aducem la cunoștința celor ce pot fi tămăduiți prin ele.

Astfel este scrierea mai nouă a romancierului rus Merejkovski, cu numele: *Iisus cel Necunoscut*. Aceasta e o cercetare amănunțită a tot ce s'a scris despre Iisus Hristos. El ne dă, prin măiestriile scrisului său inaripat, pagini de mare prețuire despre Iisus Hristos. De aceia trebuie să-l folosim în tot chipul, ca să ajungă a fi cât mai cunoscut și mai citit.

Altă lature din cercetările privitoare la Iisus Hristos, ni le dă un medic, Dr. Vêrut, în scrierea *Voilà vos bergers. Jésus devant la Science*. E o cercetare foarte întăritoare, împotriva tuturor celor ce tăgăduiesc minunile lui Hristos.

Apoi cu asemenea scrieri în mână, salți altfel în vremea sărbătorilor. De aceia trebuie să le folosim cu tot dragul, pentru că și frații noștri cei amăgiți de tăgăduirile necredinței să poată sta cu altă inimă alături de veselile noastre.

Iată deci încă o parte din căile Pastoralei Crăciunului pe care o înfățișăm înaintea preoților datori a griji ca să avem un Crăciun cât mai prețuit și mai gustat.

Arhim. SCRIBAN

D. J. 123.

ROLUL MUZICII ÎN DESVOLTAREA SENTIMENTULUI RELIGIOS

Muzica are o mare înrăurire în formarea sufletească a omului, dar mai ales în ceea ce privește partea religioasă. În scrierile evului mediu, dar mai ales în cele ale clasicismului antic, ideea de muzică și de educație religioasă prin muzică, este des amintită iar însemnătatea ei cu convingere discutată, în perfecționarea vieții sufletești a omului. — În operele lui Platon și Aristoteles este exaltată înrăurirea pe care cântarea o poate exercita asupra sufletului de unde este dedus și afirmat cu impresionant accent, rolul predominant al educației muzicale.

Din trecutul cel mai îndepărtat și până astăzi, găsim muzica la toate neamurile omenesti — căci fiecare popor a cântat după cum l-a călăuzit mintea, știința și împrejurările împodobind cultul divin și dezvoltând în același timp sentimentul religios — care este unul din cele mai nobile și mai constante. Primele noțiuni de educație religioasă și cultură pedagogică sunt însoțite de muzică.

Cântecele patriotice inspiră ostașului simțământul vitejiei, iar omului iubirea de țară. Cântarea religioasă în biserică înalță pe omul credincios și-l apropie de Dumnezeu. Puterea muzicii asupra sufletului cunoscută de când lumea a fost consfințită în teoria muzicală, prin ceea ce ne-a rămas dela vechii Greci.

Părinții Bisericii creștine au cunoscut învățătura muzicii grecești și au utilizat-o.

Aceste mențiuni pot ține loc de date istorice doveditoare ale strălucitului trecut al unei laturi, în dezvoltarea sentimentului religios, a cărei existență dăinuiește neîntrerupt prin veacuri, dar care cu greu ar mai fi putut să

fie concepută și tratată la fel în lungul drum pe care mintea și simțirea omului l-a parcurs de atunci și până azi. Muzica a reprezentat mijlocul cel mai potrivit de expunere a sentimentelor sale.

Între mișcările fenomenelor muzicale și cele ale sufletului omenesc existând raporturi strânse, fenomenele muzicale influențează în diverse chipuri caracterul omului, întărindu-l sau slăbindu-l. Ele fac sufletele entuziaste, dezvoltă virtuțile cetățenești, spiritul războinic, vitejia, oțelește caracterul desănuie și susține extaza, întărește devotamentul, sporește capacitatea de supunere la voința divină. O națiune care nu cântă, piere. Prin muzică, sufletul se deschide în comunicativitate, se leagă în solidaritate. Unitatea de simțire în joc, în marș, în atac nu se poate realiza decât prin același cântec. Aceiași melodie intensifică sufletul pentru o clipă. În muzică omul simte desinteresat, fiindcă simte o durere, o bucurie, un dor, care nu este al lui personal, care nu este nici legat de un caz special. Ci simte nuanțe sufletești în sine, le simte — deci — perfect obiectiv. Prin dezvoltarea susceptibilității pentru nuanțe sufletești omul devine mai primitiv, pentru ceea ce se petrece în sufletul celui alt își mărește gama de simțire, își vastizează astfel orizontul emoțional. Concepută astfel, muzica devine o problemă capitală, care privește de aproape soarta poporului (statului) în dezvoltarea sentimentului religios. Prin muzică pătrundem în cel mai intim interior al vieții sufletești, modificând și perfecționând întreg ansamblul de manifestări ale spiritului omenesc, sdruncinând întreaga viață

instinctuală și sentimentală și căutând să o adaptăm urmării unui ideal creștinesc în viață. Cântarea religioasă înviează sentimentele religioase.

Cântarea religioasă sprijină trezirea și creșterea sentimentelor superioare. Cântările religioase înseninează sufletul, fructifică viața și contribuie la înălțarea credinței.

Reșese clar — că muzica rămâne mijlocul cel mai potrivit prin care omul exprimă starea sulească cea mai intimă, de bucurie sau de durere, dar mai ales dependența sa de o ființă atotputernică, adică de Dumnezeu. Ea naște, întreține și desvoltă sentimentul religios.

C. MANOLESCU

Licențiat

Bis. Sf. Vineri Herasca, Buc.

DUPA SERBAREA CENTENARULUI BISERICII „NUCȘOARA” CTITORIA ARHIMANDRITULUI EUFROSIN POTECA

Joi 12 Decembrie a. c., s'au împlinit 82 de ani dela moartea Marelui Dascăl Arhimandritul Eufrosin Poteca și 100 de ani dela sfințirea Bisericeții pe care el a construit-o în satul Natal Nucșoara din Com. Râncezi Județul Prahova.

Protoiereul Vălenilor de Munte, prețuind precum se cade personalitatea și opera Arhimandritului Eufrosin Poteca, n'a voit a fi trecut cu vederea acest important act și a organizat din vreme, o pioasă solemnităte cu acest prilej.

Astfel, Miercuri seara 11 Dec. în bisericuța lui Eufrosin Poteca s'a oficiat slujba Privegherii de preoții: Ioan I. Nae și Vasile Constantinescu cu diaconul Grigore Băbuș.

A doua zi, în acelaș Sfânt Locaș de închinare, scăpat ca prin minune de groaznicul cutremur, s'a oficiat Sf. Liturghie de un sobor de 18 preoți în frunte cu P. C. Consilier Econom Savin delegatul I. P. S. Patriarh Nicodim și P. C. Protoiereu Iliescu Gh. Isovoare.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul de adulți din comună pe care-l conduce harnicul învățător Vulpescu, epitrop parohial, Slujba a fost împre-

sionată, a stors lacrimi și a produs suspine mulțimii credincioșilor pentru care Biserica era neîncăpătoare.

După terminarea Sf. Liturghii, s'a oficiat parastasul pentru fericitul ctitor Arhimandritul Eufrosin Poteca. Au fost momente înălțătoare.

După vecinica pomenire primul a vorbit C. Preot Vasile Gh. Constantinescu paroh în Nucșoara-Râncezi. C. S. ca proaspăt lincențiat în teologie a făcut pe larg biografia lui Eufrosin Poteca, pe care l'a avut ca subiect la teza de lincență, sub aspectul catehetic și anume: „Misiunea Arhimandritului Eufrosin Poteca ca educator creștin în școala românească”

Anunță apoi că a fost readusă, la credință femeia Sultana Gh. Antonescu de 88 ani care, dela răsboi a trăit la adventiști.

Este a 17 revenire care se face dela venirea Părintelui Paroh Vasile Constantinescu.

P. C. Consilier Referent Econom P. Savin-delegatul I. P. S. Patriarh Nicodim, a rostit apoi o impresi-onantă cuvântare.

P. C. Sa a început printr'o comparație între Eufrosin Poteca și I. P. Patriarh Nicodim ale cărui binecuvântări le-a transmis celor de față. A tratat des-

pre păstrarea credinței pe care unii Nucșorenii au părăsit-o trecând la adventism și a încheiat făcând un călduros îndem tuturor de a lumina pe rătăciți mai ales, azi când în țară s'a întronat credința ortodoxă, cinstea, și dreptatea.

Predicator dibaci, părintele Consilier a ținut încordată atenția tuturor și a căpătat unanima admirație pentru darul cu care este înzestrat și pentru puterea de convingere ce are. P. C. Sa a dăruit Căminului 1000 lei.

D-l. avocat Gh. Ionescu fost Prefect de Prahova, mișcat de cuvântul înrăpătat al Părintelui Consilier, a vorbit în numele fiilor satului și a promis suma de 20.000 lei pentru ajutorul bisericii din Nucșoara de jos, ctitoria părinților d-sle.

D-l Profesor P. Dumitrescu-Directorul Gimnaziului Comercial din Văleni de Munte, într-o aleasă formă literară a vorbit despre însemnătatea operei lui Eufrosin Poteca și a mulțumit Păr. Consilier și Protoieriei Vălenilor. Amândoi au, fost recunoscători Părintelui Vasile Constantinescu, pe care îl arată că este un păstor exemplar.

D-l. Nicolae Gârbea subinspector școlar primar a vorbit în numele școlii care și-l revindecă pe Arhimandritul Eufrosin Poteca.

C. Preot Ioan Nae institutor în Râncezi, a vorbit despre foștii preoți din Nucșoara și a promis toată strădania pentru convertirea tuturor sectanților de aci.

P. C. Econom D. D. Ștefănescu Văleanu fost Protopop ca fiu al Satului și nepot al Fericitului Arhimandrit Eufrosin Poteca a rostit o duioasă cuvântare amintind de timpul copilăriei petrecută pe lângă Biserița strămoșului său. A dăruit cărți Căminului și 500 lei.

P. C. Protoiereu Iliescu, a rostit o cuvântare în care a mulțumit tuturor celor ca i l'au ajutat pentru buna izbutire a acestei pioase serbări și a încheiat făcând urări de bine pentru M. S. Regele Mihai I și Augusta Sa Mamă Regina Elena. Toată adunarea a întonat Imnul Regal.

A omagiat personalitatea Biblică a I. P. S. Patriarh Nicodim pentru care s'a întonat Imnul Patriarhal.

A omagiat energia și înțelepciunea Domnului General Antonescu Genialul Conducător al Statului și a Domnului Comandant al Mișcării Legionare Horia Sima. Corul a cântat, mulți ani trăiască.

P. C. Consilier Savin s'a retras, apoi după ieșirea din biserică într-o sală de clasă în școala primară unde a avut o conferință misionară cu preoții prezenți

Aci au vorbit: P. C. Protoiereu, Preotul Vasilescu Sion și P. C. Consilier Savin.

S'a servit apoi o masă comună la 450 persoane oaspeți și săteni în Școala Primară unde P. C. Consilier a închinat pentru M. S. Regele, I. P. S. Patriarh și Domnu General Antonescu, cărora li s'a expedit câte o telegramă.

Cu prilejul acestei serbări, I. P. S. Patriarh, a

trimis cărți religioase, calendare, icoane spre a fi împărțite gratuit și 5.000 lei pentru a face milostenie la săracii din Nucșoara.

Onor Casa Școalelor, a acordat tot cu această ocazie 20.000 lei pentru instituțiile din Râncezi și a trimis o frumoasă scrisoare.

La această serbare, au luat parte toți frunțașii satelor din Plai și toată lumea a plecat spre casă mișcată de bunul lucru ce s'a făcut aci.

Ca zi pentru pomenirea anuală a lui Eufrosin Poteca s'a hotărât data de 11 Septembrie când Biserica prăznuiește amintirea Sf. Eufrosin.

Să imităm viața și fapta lui Eufrosin Poteca!

Protoiereu ILIESCU

Cu această ocazie Părintele Vasile Constantinescu, a făcut frumoase propuneri și anume:

1). Pentru dragostea de biserică și sprijinul dat în luptă cu sectanții, să fie distinși prin mulțumiri și diplome semnate de Înaltul Nostru Stăpân I. P. S. Patriarh Dr. Nicodim: D-nii: Avocat Gh. Ionescu, Profesor Petre Dumitrescu; Învățător Gheorghiu D. Vulpescu, iar prin ordin colectiv învățătorii: Fam. Inv. Ioan Stănică, Fam. Inv. Virgil Popescu, Dr. Primar Nic. Terzea, Fam: D. Voinescu, Ștefan Antonescu, Nic. Zaharia, I. Stroescu, D. Ionescu Simion, Notar, Maria Dumitrescu, Elena Ionescu, Gh. Trateș, Radu Dimache, Ilie Iancu Tănase, Maria Tudoroiu, I. Chirescu, și I. Ștefănescu.

2). Comuna să poarte în viitor numele de „Eufrosin Poteca, iar nu Râncezi, nume dat după o gâră secată.

3). Casa Școalelor să tipărească opera Arhimandritului Eufrosin Poteca, după manuscrisul ce-l posedă Pr. V. Constantinescu.

4). Sf. Arhiepiscopie să tipărească Sf. Scriptură pe scurt în 104 Istorii din V. și N. T. și catehismul Arhimandritului Eufrosin Poteca.

5). În comună să rămâie o singură parohie la biserică Arhimandritului, la care să fi dat spre serviri și misionarism, un preot sau un monah fără greutăți familiare și care să fie salarizat special.

6). Lângă școala Râncezi care este în ordinea istorică cea mai veche după a Arhimandritului se care va purta în viitor numele de Eufrosin Poteca, să se construiască o sală de festivități, unde să funcționeze Căminul; iar lângă monumentul eroilor, din fața școlii să se ridice un bust al arhimandritului.

Tot Părintele Constantinescu aduce mulțumiri, următoarelor persoane, cari l'au ajutat în cunoașterea științifică a arhimandritului:

D-lui. Profesor Vasile Ispir; Părintelui Mihail Bulacu Păr. Consilier Savin Păr. Gh. Comana, Păr. Protopop Alexandru Georgescu-Strejnicul, părintele Proto-

pop Gheorghe Iliescu, Domnului Profesor Toma Culcea, Păr. Armimandrit Filaret Jocu, Păr. Căciulă, Dlui, Avocat Gh. N. Ionescu, D-lui Anton Oprescu București, Diacon Gh. Moisescu Dlui Inv. Enache sub inspect. școlar, D-lui Prof. Petre Dimitrescu, Dlui Jean Eufrosin etc.

Iar post mortem, pentru munca depusă la biserica Arhimandritului s'au pomenit următorii; Pr. Ilie Dumitrescu, Pr. Matache Ștefănescu, Inv. Gh. Dumitrescu, Avocat I. Popescu Râncezi, Avocat Ioan Obrocea.

Dăm mai jos în întregime cuvântările rostite de d-nii Avocat Gh. N. Ionescu, Profesor Petre Dumitrescu, cuvântul Casei Școalelor rostit de Pr. V. Constantinescu introducerea la extrasul articolului despre Eufrosin Poteca, făcută de Păr. Consilier Savin și al telegramelor trimise cu răspunsul lor.

Menționăm: 1) Că răspunsul la telegrama trimisă Înalț Prea Sfințitului Patriarh D. D. Nicodim, a fost dat personal Părintelui Protopop care a fost chemat la București spre a i se aduce calde mulțumiri și felicitări pentru felul cum muncește. Atunci li s'a adus tuturor preoților din protopopiatul Văleni mulțumiri și binecuvântări patriarhicești iar Părintelui protopop Iliescu i s'a conferit rangul de Econom stavrofor și pr. Vasile Constantinescu rangul de sachelar.

2). Cuvântul în numele Fundației Culturale Regale „Regele Mihai I” care este foarte mulțumit de activitatea Căminului Cultural Eufrosin Poteca, l-a avut părintele Consilier Savin, Inspector al Fundației. Cucernicia Sa a elogiut conducerea Căminului.

O DATORIE DE RECUNOȘȚINȚA

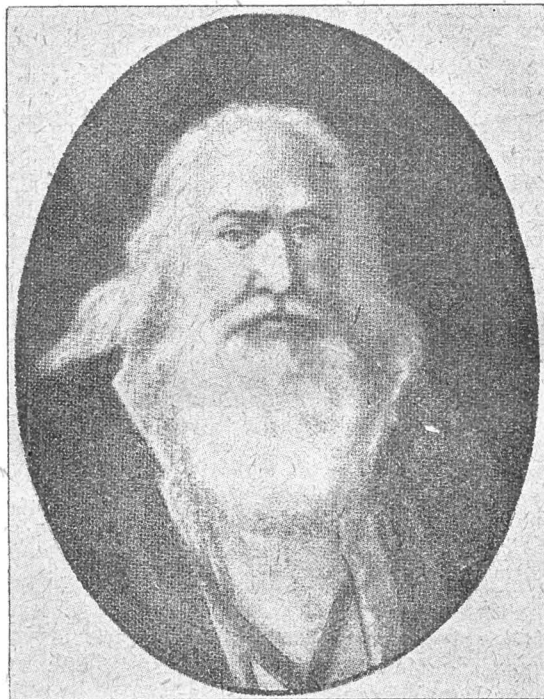
La temelia culturii românești sunt multe osteneli așezate, multe și neștiute sacrificii ne-au adus repede la starea de înflorire și de prestigiu la care suntem azi. Pe cei mai mulți istoria i-a așezat în catalogul ei și patria printre jertfelnicii ei. Cultura țării noastre are a se mândri în această pricină că nu puțini au fost aici cari prin agerimea minții, căldura sufletului și spiritul de jertfă așa de caracteristic rasei noastre, au cucerit repede locul de frunte în cultura neamului, care datorită unor oameni cu suflet și inimă adânc iubitoare de țară, ne-au fixat pentru veșnicie în propria noastră istorie și în fața lumii întregi.

Cu o legitimă mândrie putem printre cei dintâi luptători să înscrîm în această luptă culturală pe reprezentanții bisericii lui Hristos preoții, călugării ierarhii. Cu adevărat bine s'a zis că tinda bisericii a fost poarta culturii românești, iar clericul cel întâi pedestal al acestei culturi naționale.

Unul dintre aceștia a fost și învățatul călugăr Eufrosin Poteca, pe care-l amintim azi cu prilejul

împlinirii a 100 de ani dela zidirea bisericii în satul său de naștere Nucșoara-Prahova. Din inițiativa Pr. V. Constantinescu, parohul Nucșoarei, cu îndemnul și conlucrarea P. C. Protoiereu Gh. Iliescu al Circ. Vălenii de Munte din care face parte parohia, a avut loc în ziua de 12 Decembrie 1940 comemorarea învățatului călugăr Eufrosin Poteca, cu prilejul împlinirii a 100 de ani dela zidirea bisericii sale, făcută în semn de cinstire și iubirea satului, mângâere și împlinirea unei scumpe dorințe a sufletului său, dar neamului și adâncă credință și recunoștință lui Dumnezeu.

Cu acest prilej dăm pentru generația de azi, desgropând din cronicile trecutului nostru glorios o pa-

Arhim. EUFROSIN POTECA

— 1786 — 1858 —

gână de fapte și învățăminte ce se desprind din râvna acestui pilduitor și entuziast cărturar, ca o vie mărturie cum a răsbătut și a trăit biserica străbună și'n năuntru și'n afară granițelor ei — prin dragostea de neam, de credință și de carte.

În veci fie dar exemplu Arhim. Eufrosin Poteca, smeritului și neobositului cercetător al Sf. S. ripturi, și a întregii noastre culturi naționale.

Asemenea exemple ne dau nouă cîlor de azi vii pilde de cei ce avem daforia de a împlini în viața noastră. E o faptă ce ne cîstește pe cei ce luăm parte la amintirea vrednicului nostru înaintaș.

Iar atențiunea și grija I. P. S. Patriarh Nicodim al României, cărturarul bisericii de azi, de a con-

tribui printre cei dintâi la această aniversare, nu e fără o semnificativă coincidență: cărturarul trecutului bisericii noastre, în legătură peste vremi, în această zi de slavă a bisericii, a râvnei pentru credința și iubirei pentru carte — cu acel ce azi este pe aceeași vrednică cale — Biserica și slujitorii ei și-au făcut o cuvenită datorie de recunoștință față de cel ce-a fost și-a rămas la temeliea culturii românești — o vrednică pildă, pentru noi cei de azi.

În veci — fie pomenită amintirea lui Eufrosin Poteca.

Econ. PETRE G. SAVIN
Consilier referent cultural al
Sf. Arhiepiscopi a Bucureștilor

CUVÂNTAREA DOMNULUI AVOCAT GEORGE N. IONESCU

Ca fiu al acestui sat, mă închin cu smerenie, în fața faptei creștinești pe care o comemorăm azi, a împlinirii a 100 ani de când s'a sfințit această biserică clădită de Arhimandritul Eufrosin Potecă.

Evenimentul acesta are o importanță foarte mare.

Pentru a-l înțelege trebuie să ne ducem cu mintea înapoi și să desprindem din negura vremurilor înțelesul și morala lui.

Vedem pe micul fiu de țăran, plecat din plaiul Nucșoarei din comuna Râncezi, isteț la minte, prinzând a învăța din bucoavnele călugărilor, — păstrătorii și cercetătorii slovei românești, — și apoi, sânguitor, luptând cu mari greutăți a isbutit a trece prin școlile noastre, și din străinătate, la Roma, și a deveni învățatul teolog, filosof, și mare pedagogi perfectul cunoscător al mai multor limbi străine, latină, greacă, italiană și franceză.

Îl vedem apoi profesor la București, luptând din greu împreună cu Gheorghe Lazăr, să aducă pe adevăratul făgaș cultura noastră națională năpădită de străinism, odată cu mișcarea politică a lui Tudor Vladimirescu, și după aceea multă vreme.

Mare scriitor, filosof și mai ales pedagog, el avea darul ca din cele mai complicate probleme ale gândirii să scoată învățături simple pentru înțelegerea tuturor, — a elevilor săi în prim rând ca și a masei mari a poporului.

Îl urmărim apoi pe înțeleptul călugăr ajuns arhimandrit la Mănăstirea Motru din Oltenia, că după o viață de trudă dusă în folosul Țării sale, se gândește cu drag la satul său îndepărtat din poalele Carpaților — și trimite banii necesari din care s'a construit o școală și biserică.

El fiul de țăran din Nucșoara a înțeles a pune la baza vieții sale credința în Dumnezeu tradusă în faptă: din puținul lui a dat bani de a construit biserică și școală, după cum marii boeri ai timpului dinainte, ca și Domnii Țării au clădit biserici mărețe.

Domnitorii boeri și țărani, — căci aci, în sat au mai construit și alții o biserică — s'au remarcat în trecut prin sfințenia faptelor lor, au construit mai ales bisericile care astăzi străjuiesc asupra sufletului sănătos al nației.

Aceasta să ne servească nouă drept învățătură și îndemn, căci nimic nu se face în viață fără credința în Dumnezeu.

Neamul nostru a durat tutulor furtunilor care s'au abătut asupra lui, numai prin biserică și iubirea nemărginită de pământul Țării.

Dragostea de moșie — de pământul scump al Țării și de lege — de legea cea sfântă a lui Dumnezeu au fost virtuțile de totdeauna ale poporului român.

Să le păstrăm cu smerenie în sufletele noastre, iar noi, scumpi consăteni, să urmărim pilda înaintașilor noștri și să ne trudim să refacem cele 2 biserici din comuna noastră, care au fost distruse de cutremur.

Fapta arhimandritului Eufrosin Potecă, înțeleptul nostru înaintaș, să ne servească ca un îndemn, iar nu ca o mustrare.

Să mulțumim Domnului că acum nația noastră a început a intra temeinic în drepturile ei răpitate de străini.

Să fim de strajă cu toții în jurul stăpânirii Statului care a pus la temelie Statului credința nemărginită în Dumnezeu, și iubirea fanatică a nației românești, care numai ea trebuie să se bucure cu cinstă și dreptate de bunurile care ni le-a dat Dumnezeu, și să facem zid prin iubire și înțelegere în jurul ei spre a isbândi.

Legătura cu trecutul neamului este condiția esențială, logică și normală a progresului.

De aceea să-mi îngăduiți să mulțumesc sfinției sale preotului Vasile Constantinescu, care s'a străduit prin cercetări amănunțite în satul nostru, în satele vecine prin cercetări migăloase, prin tot felul de cărți și reviste și a răsușit a strânge un bogat material și a scrie o foarte bună carte despre viața și opera înaintașului nostru Eufrosin Poteca, pe care a prezentat-o și susținut-o cu un frumos succes ca teză de licență la Facultatea de teologie din București. Asemenea mulțumesc tutulor ce au muncit pentru organizarea acestei pioase comemorări.

Cu voia dv. mulțumesc tutulor: părintelui reprezentant al Sf. Patriarhii, părintelui referent Savin, părintelui protopop Gh. Iliescu, c. preoți și tutulor celor ce ne-au onorat cu prezența d-lor.

CUVÂNTAREA D-LUI PROFESOR PETRE DUMITRESCU

Satul Nucșoara, în mare sărbătoare, trăește astăzi, amintirea celui mai ilustru fiu al lui.

Se împlinesc 100 de ani de când Arhimandritul Motrenilor, Eufrosin Poteca, a urcat acest deal al

Nucșoarii să sfințească biserica, făcută cu cheltuiala sa în satul nașterii și copilăriei.

Acum o sută de ani, dangăt prelung de clopot, a strâns în genunchi, în fața acestui sfânt altar, creștini de pretutindeni, care smeriți, au adus mare mulțămire și laudă lui Dumnezeu.

În acest veac, atâtea rânduri de oameni și-au atins cucernic fruntea de lespede rece, și au atins cu buzele tremurânde icoanele sfințite.

Câte gânduri, câte speranțe, câte suferințe, câtă alinare!

Răsărit sub poala codrului, fiul lui Dumitru dela potecă, strajă a potecii ce străbătea ca o dără de lumină și lega prin codrii negrii frații de dincolo și de dincoace de Carpați, Ene cum îi spuneau tovarășii de pășunat oile și de joacă, a fost născut sub zodie bună.

Ursitorile l-au dăruit din belșug, cu multe daruri și rodul muncii lui a fost plăcut și oamenilor și lui Dumnezeu.

La București ajunge prin ducerea tatălui său cu sindrilă, unde rămâne la Mitropolie, urmând academia grecească între 1812—1816 și apoi ajungând profesor la academie și colaborator al lui Gh. Lazăr.

De aci trimis pe cheltuiala statului în Italia și apoi în Franța, Eufrosin Poteca, deveni mare învățat, teolog și filosof.

Cunoscător a mai multor limbi, traducător și autor el însuși, profesor și apoi monah, Eufrosin Poteca este, prin opera, prin ideile, prin lupta și patriotismul său, una din figurile cele mai reprezentative, ale culturii noastre din prima jumătate a secolului al XII-lea.

Școala și biserica și-l revendică, deopotrivă. Și dacă ne gândim că școala a crescut la umbra bisericii înțelegem de ce Eufrosin Poteca, organizator al școlii naționale, a rămas totuși al bisericii.

Măreață adunare creștinească și românească! Sărbătoarea de astăzi, ne prilejuește nouă un popas al gândului.

Un popas înviorător și dătător de credință tare în virtuțile neamului nostru.

Exemplare umane rare, în atâtea domenii, sunt răsărite din adâncul gleei, din marele rezervor de energii, țara.

După cum popoarele statice, supuse dispariției sunt involburate la viață nouă de vigoarea și energia popoarelor migrante, tot așa și neamul nostru, este împrăștiat de vigoarea primară a elementelor de elită, rurale.

Eufrosin Poteca, este unul din exemplarele de elită, românești; un umanist în sensul strict al cuvântului, întrebuințat în cultura renașterii, a rămas român neaș în simțirea și delicateța sufletească.

Eruditul, poliglotul și umblatul în multe țări, n'ar fi putut închide ochii liniștit, fără să-și mai revadă

plaiurile copilăriei și fără să ridice un altar, în satul nașterii sale.

Sătenii din Nucșoara, prin mine, simt sufletul plin de emoție și de bucurie plâng, că lor le-a fost hărăzit să trăiască, să vadă și să audă, din gura Prea C. Voastre și a iluștrilor oaspeți, că un fiu al sătucului lor modest a însemnat atâtea pentru cultura și sufletul neamului nostru

Se simt umiliți în modestia lor, dar, vor putea spune copiilor lor și vor duce cuvânt din generație în generație, că la o sută de ani dela sfințirea bisericii și cimitirului lor scump, atâtea înalte fețe bisericești, și atâtea cărturari, au prăsnuit după datini, scumpa amintire, urcând pe aceeași potecă, pe care ctitorul ei, Eufrosin Poteca, a urcat-o la 1840.

P. C. Părinte Referent, P. C. Părinte Protopop, onorați oaspeți, în numele sătenilor din Nucșoara și din com. Râncezi, vă aduc cele mai vii și respectuoase mulțumiri, asigurându-vă că vom purta în sufletele noastre pentru totdeauna amintirea acestei prea frumoase prăsnuiți și imaginea nobilei prezențe a Domniilor Voastre. Mulțumim cu recunoștință și organizatorilor locali în frunte cu Părintele Vasile Constantinescu. Conducerea Căminului Cultural și D-nii Învățători, care, deși veniți în satul acesta, au putut și-au știut să se identifice cu simțirea și gândirea satului, și-i vedem nu pentru prima dată, cinstind după cuviință pe toți înaintașii și ziditorii acestui sat.

Mulțumim deasemeni Părintelui Protopop G. Iliescu și tuturor, cari s'au ostenit și au dat tot concursul, ca prăznuirea de astăzi, să fie la înălțimea iluștrului fiu al satului Eufrosin Poteca.

CUVÂNTUL CASEI ȘCOALELOR

În ziua în care se sărbătoresc o sută de ani de când Eufrosin Poteca a ridicat în satul lui de naștere această sfântă biserică, Administrația, Casei Școalelor și a Culturii Poporului, care avea până astăzi sarcina să aducă la îndeplinire testamentul lui sufletesc, se simtă mândră că poate să spună un cuvânt în mijlocul oamenilor adunați pe aceste înalte plaiuri ale Teleajenului.

Viața lui Eufrosin Poteca ne-a lăsat mai multe pilde din care trebuie să tragem toată învățătura pe care ele o cuprind.

Cea dintâi este aceea că omul, dus de voia lui Dumnezeu prin alte locuri, nu trebuie să-și uite niciodată satul de unde a pornit. Biserica, a cărei zidire o prăznuim, este, în ce-l privește pe Poteca, o dovadă. Ajutorul pentru copiii de școală din Nucșoara, e altă dovadă, care trăesc amândouă până în zilele noastre.

Altă pildă este aceea că, la orice mărire ai ajuns în lume, gândul la Dumnezeu, care este adevăratul adăpost și singura mângâiere, nu trebuie să te părăsească.

răsească. De aceea marele Arhimandrit, tocmai din inima Olteniei, dela mănăstirea Motru, unde păstora, a hotărît să dea oamenilor între care se născuse, cel mai scump dar, un lăcaș, în care Dumnezeu să coboare în mijlocul lor și să-i apere. De o sută de ani rugăciunile la care el se gândise, răsună fără întrerupere între copiii și copiii de copii sufletești ai săi.

Eufrosin Poteca este astăzi, prin fapta lui, viu în mijlocul nostru. Să-i laudăm numele și să căutăm să călcăm pe urma pașilor lui, care au fost pași de bun român și de om al lui Dumnezeu. Nucșoara, care l-a născut și se poate mândri cu el, să-i păstreze totdeauna luminoasă amintirea.

DOMNULUI GENERAL ANTONESCU

Conducătorul Statului Român
București

Cler, învățători și mult popor adunați spre a sărbători centenarul Bisericii din Nucșoara — ctitoria marelui dascăl Arhimandritul Eufrosin Poteca, trimit Domniei Voastre, respectoase omagii de admirație și recunoștință pentru adâncă înțelepciune și pilduitoarea energie cu care conduceți scumpa noastră Țară.

Cu devotament

Consilier *Savin*
Protoiereu *Iliescu* Isvoarele-Prahova
Inspector-Școlar *Gârbea*

PREA CUCERNICULUI PROTOEREU ILIESCU

Isvoarele-Prahova

Buc. 14 XII.1940

Mulțumesc clerului învățătorilor și sătenilor adunați la serbarea centenarului ctitoriei neuitatului Eufrosin Poteca, pentru sentimentele patriotice și pentru devotamentul exprimat prin telegrama Dv.

General Antonescu

SANCTITĂȚII SALE NICODIM

Patriarhul României
București

Cler, Învățători și credincioși, adunați spre a sărbători centenarul Bisericii din Nucșoara, ctitoria marelui dascăl Eufrosin Poteca, Vă trimit smerită metanie și cucernice omagii, rugând pe Dumnezeu să vă țină deplin sănătos.

Întru mulți ani stăpâne.

Consilier *Savin*
Protoereu *Iliescu* Isvoarele-Prahova
Paroh Preotul *Vasile Constantinescu*
Învățător *Vulpescu*

RUGA

Când sufletul sdrobot imi e
În viforul vieții
Spre Tine ochii-mi plânși rădic
În geana dimineții.

O, Doamne, milostiv Stăpâne;
Scâncește buza 'n șoapte
O rugă, în suspinul mut
Al chinurilor coapte.

De lume, doar atâta-ți cer
Să-mi dai descătușare
Să fiu scăpat din lutul strâmt
Să sbor spre liberare,

Spre neîntință să m'avânt
Și dezrobot de mine
Să fiu iar spirit cum am fost
Întruchipat în Tine.

Și-n extas împărtășit
Din bunurile Tale
Misterul pulberii din nou
Trudește — aceiași cale.

Când sufletul sdrobot imi e
În viforul vieții
Spre tine ochi-mi plânși rădic
În geana dimineții.

SPIRU HASNAȘ

CRONICA

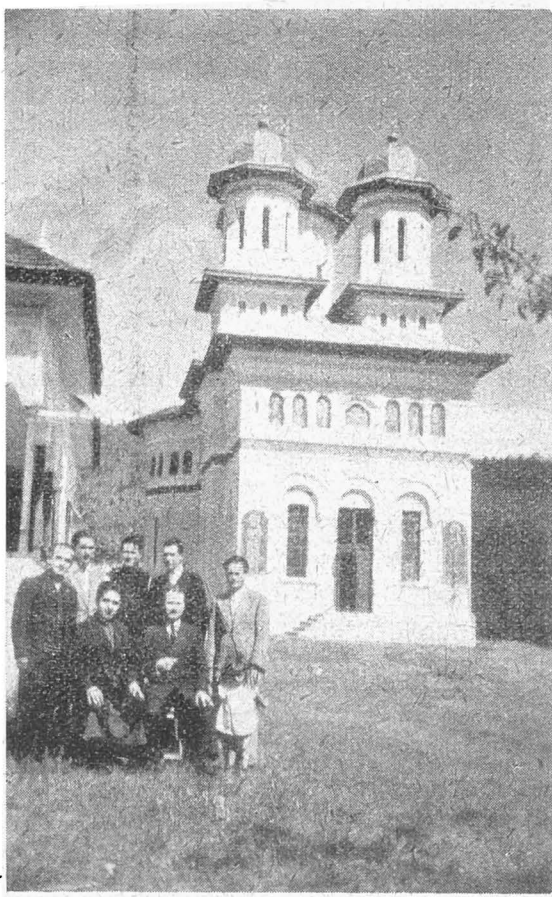
Note, fapte și însemnări

DIN EPARHIE

Sfințirea bisericii din Lereștii de jos jud. Muscel

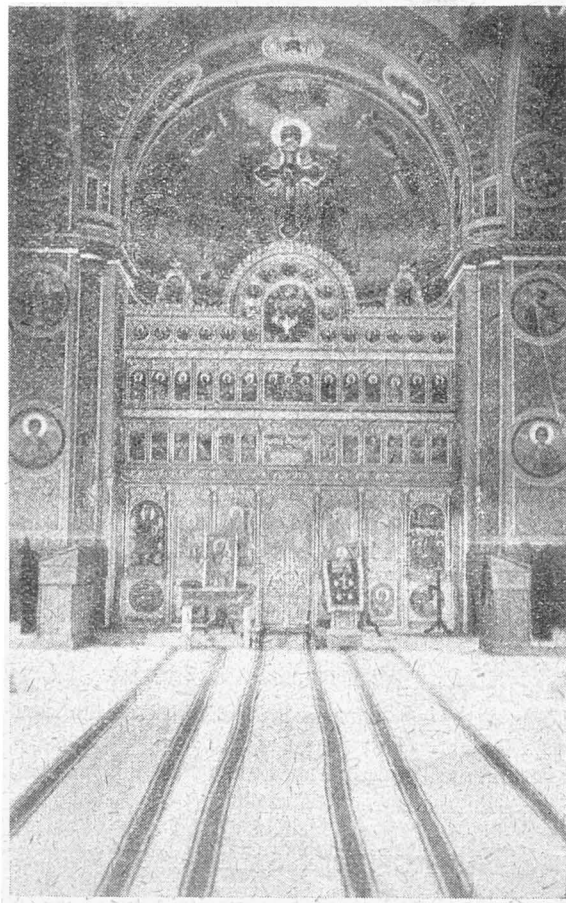
Măreața Biserică din Lereștii de jos Muscel, cum a numit-o toți cei cari au văzut-o, care face cinste comunei, județului și bisericii în genere a fost începută în anul 1927, din inițiativa unui comitet, pentru a împlini nevoile comunei cari nu mai puteau fi deservite de o singură biserică și pentru a cinsti memoria eroilor

Răcaru, N. St. Berevoianu, D-tru și N. Polexe, I. B. Uleia, preum și răposatul N. Cornățeanu din Comuna vecină Voinești care a adus un frumos îndemn și curaj

noștri morți pentru patrie și al cărei cimitir este alături.

Din acest comitet au făcut parte următorii: Pr. I. Polexe parohul vechii biserici, Pr. Gh. Mușetescu parohul bisericii vecine dela Răceni și fruntașii; N. Popescu Schiancu, N. Catana, inv. Ion Axintescu, Iosif

material și moral, la care s'au alăturat toți ceilalți fruntași și binefăcători ai satului nostru.

În anul 1930, Pr. Eugen Polexe a fost numit preot ajutor pe lângă această nouă biserică cu scopul de a desăvârși lucrarea, iar în anul 1935, a fost numit preot paroh, care ajutat efectiv de episcopul Mihai Firică și cu ceilalți episcopi Ion Vișoianu și Ion I. I. Popa, precum și de toți fruntași și săteni; au putut, luptând cu greutatea timpurilor dar cu ajutorul lui Dumnezeu, au reușit să termine și să înfrumusețeze cu ce au putut mai bine frumoasa noastră biserică, iar în ziua de 27

Octombrie a.c., i s'a făcut sărbătorirea cea mare a sfințirii, care s'a făcut de către P. S. Veniamin Ploesteanul cu Diaconul Nica Tuță și un sobor de preoți format din; Pr. Gh. Stroian protopopul județului; Pr. Eugeniu Polexe parohul noiei biserici, Pr. Ion Polexe parohul vechii biserici tot din Com. Lerești, Pr. Ion Poenăreanu, Pr. Gh. Mușetescu, Pr. Ion Ionescu, Pr. Gh. Boteanu; Pr. Mihail Enescu, Pr. Iosifescu și alții.

A luat parte un mare număr de credincioși de prin C.-Lung și comunele vecine. Timpul până în momentul când s'a început slujba sfințirii a fost ploios, iar atunci, minunea Dumnezeiască și-A arătat puterea cea mare, deschizând cerul și trimitând razele arzătoare și dătătoare de viață ale soarelui.

Tot cu această ocazie lumea a putut vedea cum se hirotonește un preot, căci în acel locași nou sfințit s'a hirotonit Diacon un tânăr tocmai de pe la Galați, cu care ocazie P. S. Veniamin a ținut o frumoasă cuvântare mulțumind tuturor celor ce s'au străduit de au ridicat acest locaș înmânând Pr. Eugeniu Polexe din partea I. P. S. Patriarh, rangul și insignele de Econom.

A vorbit apoi Pr. Ioan Polexe, făcând o dare de seamă a începutului construcției.

A vorbit Pr. Eugeniu Polexe parohul Bisericii, făcând o dare de seamă generală și mulțumind tuturor cari s'au ostenit mult sau puțin cu bună-voință și trudă la această măreață operă.

A vorbit apoi fruntașul Invățător N. Popescu Schiancu, care într-o frumoasă cuvântare a arătat că datorită unirei ce a fost în acest sat s'a făcut ce se vede.

A urmat apoi o masă comună, la care s'a ospătat toată asistența.

De atunci zilnic se face slujbe în biserică 40 zile, pomenindu-se toți donatorii și bine făcătorii.

Mișcarea misionară la T.-Măgurele și jud. Teleorman

La Penetenciarul din T.-Măgurele s'a început din ziua de 9 Noiembrie a. c., un ciclu de conferințe care se vor sfârși la 1 Martie 1941. Fiecare conferință se ține Sâmbăta, între orele 17-18.

Subiectele ce se tratează sunt moral religioase. Conferențiarilor repartizați la această lucrare sunt: Pr. Metodie Popescu Protoiereu, Pr. I. Băldescu, Pr. Cristea Ionescu, Pr. Marin Drange, Pr. Gh. Păunescu și Pr. Mihail Stănescu.

Conferințele se încep și se sfârșesc cu rugăciune, apoi se distribuie deținuturilor cărți și reviste religioase. Aceste conferințe se țin cu multă regularitate și au fost bine primite, atât de deținuți cât și de administrația Penetenciarului.

*

La 14 Mai a. c., s'a ținut în T.-Măgurele, conferința misionară a întregii preoțimi Teleormănene. La această conferință a asistat Pr. D. Cristescu fost consilier cultural și Pr. Fl. Găldău, misionarul Sf. Arhiepiscopii.

Cu această ocazie a luat ființă «Asociația Misionară

a Clerului Ortodox din Jud. Teleorman». S'a întocmit statutele acestei Asociații și au fost aprobate cu frumoză și înțelepte cuvinte de îmbărbătare de I. P. S. nostru Patriarh. Scopul acestei Asociații este: organizarea și susținerea unei acțiuni misionare-unitare pe întreg județul.

Fiecare preot dă o cotizație lunară de lei 50 și cătăreții lei 10. Din aceste sume se v'a întreține întreaga mișcare de propagandă misionară în județ.

Asociația are un Consiliu de 9 membri dintre care șase aleși iar trei de drept, Protoierei județului. Actualul consiliu este compus din:

Pr. Dobre Mangăru, Pr. Mihail Stănescu, Pr. Dragomir Petrescu, Pr. Ilie Popa, Pr. Ioan G. Popescu-Tigănești, Pr. Alex. Bălțeanu.

Cenzori: Pr. I. Băldescu, Pr. Fl. Ionescu și Pr. Gh. Stăiculescu — fost Protoiereu. Președintele Consiliului de Administrație este preotul Metodie Popescu Protoiereu și secretar, Pr. Stan Dimancea.

Asociația a început să funcționeze și dă frumoase rezultate.

*

Miercuri 27 Noiembrie a. c., s'a ținut în T.-Măgurele, ședința consiliului de administrație al «Asociației misionare a Clerului ortodox Teleormănean». S'a hotărât:

1. Organizarea unor conferințe misionare în întreg județul. S'a luat act ca în Protopopiatul I. T.-Măgurele aceste conferințe s'au organizat și funcționează.

S'a delegat Pr. Protoiereu Nic. Marinescu cu preoții Ilie Popa și Pr. Dragomir Petrescu să organizeze pentru Protopopiatul II Roșiori-de-Vede și Pr. Protoiereu Ștefan Popescu împreună cu Pr. Ioan Popescu-Tigănești și Aurel Bălțeanu să organizeze pentru Protopopiatul III Alexandria.

2. S'a hotărât cumpărarea unui cinematograf «Eumig». S'a format echipe pe Protopopii care să lucreze cu acest aparat precum și cu aparatul «Gaumont» cu film normal, proprietatea Protopopiei I. T.-Măgurele.

3. S'a hotărât înființarea unei edituri proprii, în care se vor tipări cele mai bune conferințe.

4. Tutozor conferențiarilor misionari li se vor plăti cheltuelile făcute cu transportul.

5. Se va căuta înființarea unei instituții de credit județean, al cărui beneficiu net să fie atribuit mișcării misionare.

*

În urma conferinței Protopopești din jud. Teleorman, din ziua de 15 Octombrie a. c., prezidată de Pr. Florian M. Găldău, misionarul Sf. Arhiepiscopii, în Protopopiatul I. T.-Măgurele s'a început din ziua de 14 Noiembrie a. c., ținerea unor conferințe religioase. Ciclu acestor conferințe se vor termina la 1 Martie 1941.

S'au ales parohiile cele mai greu încercate de propaganda sectantă. În total 12 parohii. În fiecare parohie se ține săptămânal o ședință, după amiază, între orele 16-18. Preoții conferențieri sunt din alte parohii, preoți versați în lupta sectantă, buni vorbitori și gata de sacrificiu. La fiecare ședință se țin 2 conferințe.

Una cu subiect dogmatic iar alta cu subiect practic aplicativ.

Fiecare conferință se începe cu o rugăciune și se termină cu rugăciune. Cu această ocazie ascultătorii sunt invitați să cânte o cântare ușoară bisericească.

În conferințele ce se țin nu se caută polemica cu sectele ci se caută să se lumineze creștinii ortodoksi în ceea ce privește adevărurile bisericii noastre ortodoxe. Numai la închiderea ciclului se revine la studierea sectelor religioase.

Conducețea ședinței o are totdeauna conferențiarul principal. Parohiile unde se țin aceste conferințe sunt: Traian, Putineiu, Băduleasa, Furculești, Voivoda, Spătărei, Moșteni, Ulmeni, Părlita, Secara, Crângeni, Balta-Sărată.

Subiectele conferințelor sunt:

«Creștinismul la Români», «C. Brâncoveanu», «Sf. Scriptură Sf. Tradiție», «Neagoe V. Basarab», «Botezul», «Sf. Dimitrie», «Pocăința Sf. Mir», «Sf. Nicolae», «Sf. Împărtășanie», «Sf. Gheorghe», «Nunta-Maslu», «Sf. Haralambie», «Alcoolismul», «Ierarhie», «Sf. 40 de Mucenici», «Învieerea morților», «Sf. Liturghie», «Cul-tul Sfinților», «Rug. pt. morți», «Înjurături», «Sf. Icoane», «Secte religioase», «Duminica», «Adventismul».

Preoții conferențieri sunt:

Pr. Mihail Stănescu, Pr. Dobre Mangăru, Pr. Stan Bunea, Pr. Stan Dimancea, Pr. C-tin Stănescu, Pr. Stancu Mitroi, Pr. Alex. Rădulescu, Pr. Vanghelie Mihăilescu, Pr. Oprea Săndulescu, Pr. Nic. Burcea, Pr. Gh. Marinescu, Pr. Ioan Marinescu, Pr. Ioan Tuinea, Pr. Nicolae Popescu-Dracea, Pr. Nicolae Ivan, Pr. Marin Popescu-Olteanca, Pr. Th. Ghinea, Pr. Ștefan Dumitrescu, Pr. Adrian Constantinescu, Pr. Ioan Mihuț, Pr. Gh. Oancea etc.

În total se vor ține 144 ședințe cu 288 conferințe.

Pentru tot s'a întocmit un program amănunțit, care a fost aprobat de Sf. Mitropolie. Conferențiarilor li se plătește transportul. Conferințele au început și se țin cu multă regularitate. Preoții noștri dau dovadă de mult sacrificiu. Se poate spune că într'adevăr înțeleg chemării vremii.

* *

Joi 21 Noembrie a. c., Pr. Protopop Metodie R. Popescu inspectând ținerea conferințelor misionare în parohiile Spătărei, Furculești, Moșteni s'a oprit în parohia Voivoda, unde s'a ținut ședința conform programului stabilit.

Ședința s'a ținut în biserică. După ce s'a făcut rugăciune, a vorbit Pr. conferențiar Nicolae R. Popescu-Dracea, tratând subiectul «Sf. Scriptură — Sf. Tradiție».

Lipsit nemotivat, al doilea conferențiar Pr. Nicolae Gheorghe, a tratat subiectul Pr. Protoiereu. Ședința s'a închis cu rugăciune și s'au distribuit multe broșuri religioase.

Joi, 25 Noembrie a. c. Cercul pastoral «Măgurele» de sub președenția Pr. Petre Popescu-Flămânda a ținut ședință religioasă lunară la Penetenciarul din T.

Măgurele. Această ședință a fost onorată cu prezența Pr. misionar al Sf. Arhiepiscopii Florian M. Găldău. La buna reușită a acestei ședințe au dat concursul și elevii școalei de cântăreți din T.-Măgurele. Conferința a fost ținută de Pr. Vanghelie Mihăilescu tratând subiectul «Supunere ce trebuie să dăm legilor statului și legilor divine».

A tratat subiectul bine. Au urmat coruri și recitări spuse de următorii elevii:

Popescu Gheorghe, Stoican Tudor, Băloiu Florea, Bunea Ioan, Ionescu Ioan, Ene Marin, Popescu Romulus.

Apoi Pr. Protopop Metodie Popescu a făcut un interesant «jurnal» al întâmplărilor interne și externe trecute prin lumina Sf. Evanghelii.

Ședința a încheiat-o Pr. Florian M. Găldău, care în cuvinte mișcătoare a vorbit deținuților de datoria de a-și ridica sufletele către Dumnezeu. Mulțumește membrilor cercului pastoral «Flămânda» de munca ce a depus-o în executarea acestei frumoase șezători.

Duminică, 10 Noembrie a. c., a ținut ședință parohia Margareta, Cercul pastoral «Voivoda».

La Sfânta Liturghie au slujit următorii preoți: Pr. Dumitru Popescu, președintele Cercului, Pr. Daniil Iliescu, Pr. Vicior Marinescu, Pr. Dumitru Z. Barbu, Pr. Dumitru Constantinescu și Pr. Nic. Burcea.

Predica zilei a fost ținută de Pr. Dumitru Popescu. Răspunsurile la Sf. Liturghie au fost date de corul cântăreților bisericești și al tineretului satului.

După Sf. Liturghie s'a oficiat parastas pentru eroi apoi «Sfeștanie» pentru inaugurarea casei parohiale, clădită prin stăruința și jertfa Pr. paroh Nicolae Burcea, tânăr venit în această parohie de 2 ani.

Casa parohială este adăpost bun pentru preot, care până aci trebuia să stea prin casele enoriașilor, plătind chirie și îndurând multe neajunsuri.

Munca preotului Burcea este frumoasă și merită a fi apreciată.

După amiază s'a ținut ședință publică, la care a vorbit Pr. Daniil Iliescu despre «Datoriile creștinilor către biserică». C. S. a vorbit și despre casa parohială, aducând mulțumiri în numele Pr. Protoiereu, atât preotului paroh Nic. Burcea cât și enoriașilor.

Au urmat recitări, coruri etc.

A asistat mulți enoriași, premilitari și d-l Comandant Rădulescu C.

Poporul a plecat mulțumit și ridicat sufletește, mândru că munca și dania lor a fost încununată de laude și cu roade de mulțumire.

Impresionanta procesiune religioasă de pe străzile Capitalei

Bucureștii n'au cunoscut niciodată ce-i ruga obștească!

Ingenuncherea smerită pentru rugăciune. Au cunoscut însă ingenuncherea umilinții. Viața plină de păcate, a oamenilor ce nu știau de cât să petreacă nu să se și închine, se revărsa tumultos, pretutindeni.

În biserici stranele erau goale, credincioșii preferând să facă temenele altor sfinți cu trecere în viața lumescă.

Se făcuse atâta gol în sufletele noastre!

A trebuit însă să ne trezim din somnul morții, să se zguduie întreaga noastră ființă și conștiință românească. Un semn al cerului, o mânie dumnezeiască a fost deajuns ca să se manifeste, ca pământul pe care trăim să miște din tălâni și să îngroape sub ruinele așezărilor prăbușite, sute de vieți și sute de milioane agonisite cu trudă și cu păcat.

S'a spăimântat atunci lumea. A început să tremure în fiecare clipă și să-și aducă aminte de Dumnezeu. În ploae, în frig, în case și pe străzi, să ingenuche plângând și să se roage fierbinte pentru ertare.

Și se roagă continuu.

Se roagă Capitala pentru care Dumnezeu există doar în biserică.

Cine a văzut prosternarea de aseară, cine privind zecile de mii de oameni resemnați și întorși din nou cu gândul către cer, ținând lumânările, făclii aprinse pentru luminarea căilor drepte, a mai avut curajul să tăgăduiască o credință, o existență, o putere nemărginită?

Valurile de suflete răbufnite peste străzi, nu se mai zbăteau, ci lin, ca o apă nebântuită de furtuni, curgeau la vale, spre limanul mântuirii.

La ferestre pălpăiau luminițe. Candelă de untelemn curat. Se părea că cerul cu miliardele de stele s'a furisat în casele și străzile Bucureștiului.

Se strânseseră în piața Sf. Gheorghe zeci de mii de oameni.

Încă dela ora 3 încep să sosească preoți și diaconi dela toate bisericile din Capitală. Sosesc școalele de fete, Asociațiile feminine, Asociațiile de foști luptători, oficialitățile, etc.

Ordinea este menținută de Poliția legionară. Alinierea se fac cu greu, din cauza puhoiului impresionant de lume, venită se să roage.

Prapurii dela toate bisericile bucureștene, își leagă chipurile sfinte spre slavă.

La ora 4 moaștele Sf. Dumitru cel Nou, purtate de legionari sunt aduse dela Patriarhie.

Norodul ingenuche.

În piață se oficiază de către preoți o ectenie pentru buna întocmire a văzduhului, răspunsurile fiind date de corul preoților.

După slujbă, impresionanta procesiune poruncește să străbată inima Bucureștiului.

În fruntea cortegiului se află Crucea Sf. Patriarhii, purtată de un călugăr încadrat de 2 diaconi în veșminte și cu cădelniți. Prapurii bisericilor din Capitală, icoanele Bunei Vestiri, Maica Domnului, Mântuitorul și sfesnicele cu lumânări aprinse, Asociația veteranilor din 1913 Avântul Țării, Asociațiile foștilor luptători, toți cu drapele, cântăreții bisericești, școalele ortodoxe de fete, liceul industrial Robescu, Școala Centrală, Liceul internat, toate cu icoanele purtate de câte

3 eleve (cea din mijloc icoana, cele două amforele).

Drapelul Soc. ortodoxe Naționale a Femeilor Române, urmat de un grup de eleve. Toți diaconii din Capitală în veșminte sacre și cu cădelnițe, preoți din Capitală cu epitrahil și culion, în rânduri de câte șase încadrați de protopopi.

Arhiereii în veșminte sacre înconjurați de clerul Sf. Patriarhii în sfite și epitrahil, în frunte având pe I. P. S. S. Mitropolitul Gurie al Basarabiei; studenții teologi și Sfintele Moaște ale Sf. Dumitru cel Nou, într'un sicriu de argint purtate de un corp de legionari, după care urmau:

D-na Alexandrina Gr. Cantacuzino Președinta Societății Ortodoxe a Femeilor Române, d-na general Antonescu, d-na Elena Corneliu Z. Codreanu, d. prof. Traian Brăileanu, ministrul Educației Naționale cu d-na, d. Vladimir Dumitrescu, secretar general al ministerului cultelor, d-nele: general Petrovicescu, Veturia Goga, Zoe Cantacuzino, Vivi Darian, Barbu, Vines; d. A. Otetelișanu cu d-na, Maria Muncu, Maria Soare, Ștefania Perssi, comandant legionar colonel Ștefan Zăvoianu, prefectul poliției Capitalei, Preotul Stan, director general în ministerul Cultelor, profesor V. G. Ispir, cu d-na, pâr. Gh. Gheorghiu, președintele asociației «Frăților Domnului Iisus Hristos, Apriliana Medianu, etc.

După grupul doamnelor inițiatoare și al demnitarilor urmau delegațiile: «Casa Femeii», școala de Asistență Socială a Casei Femeii, Consiliul Național al Femeilor Ortodoxe Române, «Gruparea Femeilor» și membrele tuturor asociațiilor de sub președenția Doamnei Alexandrina Gr. Cantacuzino.

Cortegiul străbate Bulev. Colței, până la Universitate, Bulev. Carol, Bulev. Elisabeta până la Palatul Ministerului Justiției, în cântece religioase ce se înălțau pioase și solemne pentru Cel Atot-Puternic.

Lumea ingenuche la trecerea Sfintelor moaște. La toate clădirile ard lumânări. În faptul inserării ard tremurânde, ca aștrii în infinit, făcliile credincioșilor.

Lumea drept credincioșilor a invadat tot dealul Patriarhiei.

Luminițele pălpăie la adierea vântului, drept credincioșii făcând zid de apărare a flacării cu palma.

Copii, femei, bătrâni și tineri, înșirați pe ambele laturi ale drumului ce duce la Sf. Patriarhie, așteaptă trecerea cortegiului religios.

O profesoară conduce un grup de fete la sfânta biserică.

Dangățul clopotului, cu o rezonanță adâncă, a trezit conștiințele, făcându-le să se reverse spre sfântul lăcaș de închinăciune. Valuri-valuri se scurg, și puhoiul se îngroașă prefăcându-se într'o mare de capete. Văzduhul

Lumea uitase de mult să mai ingenuche și să se cutremurâ, de chemarea sunetelor îmbietoare la rugăciune și ingenuchieri.

roage, mîniind astfel pe Dumnezeu.

Certările Atotputernicului au venit tocmai spre a ne

reîntoarce pe calea cea dreaptă și cea adevărată a credinței.

Megafoanele instalate din vreme, pentru cei cari n'au loc în curtea Sf. Patriarhiei, așteaptă să transmită slujba religioasă.

Se întunecă. Reflectoarele se aprind și lumina inundă întreaga curte.

Mulțimea descoperită, ingenunchiază. Din vale cântecetele de slavă, Celui de Sus, străbat până în Dealul Patriarhiei.

Cortegiul religios a ajuns în Dealul Patriarhiei. Prapuri și drapelele se apleacă în semn de închinăciune.

Cei 400 de preoți cari au condus procesiunea se închină în fața altarului.

I. P. S. S. Nicodim, Patriarhul României coboară din Palatul Patriarhal urmat de soborul de arhieriei și preoți.

Slujba religioasă a fost oficiată de I. P. S. Nicodim, Patriarhul României înconjurat de arhierul Eugen Laiu, Filaret Jocu, Nicodem Zamfirescu, Evghenie Orghidan și Firmilian Marin.

Răspunsurile sunt date de corul Patriarhiei condus de maestrul Țincoca.

I. P. S. Patriarh a citit rugăciunea de iertare, și a ținut o foarte documentată și impresionantă cuvântare.

Toată procesiunea a fost difuzată la Radio și a fost publicată în toate ziarele, — Aici, noi am dat-o după ziarul «Cuvântul», care a scris-o cel mai simțit și mai frumos.

Știri și fapte din Giurgiu

În legătură cu marea procesiune-religioasă care s'a desfășurat la București, de către Soc. Ortodoxă Națională a Femeilor Române, s'a făcut și la Giurgiu din inițiativa D-nei Ana Urlici Președinta Societății, Joi 21 Noembrie a. c., rugăciuni pentru păzirea Țării noastre de alte cutremure pustiitoare. Slujba divină a fost făcută la Biserica «Sf. Arhanghel Mihail și Gavril» a Liceului Ortodox «Alexandrina Cantacuzino», de un sobor de preoți în frunte cu Protoiereul I. Hurduc, care a și vorbit credincioșilor «Despre întoarcerea noastră la Dumnezeu», «Pe cine iubește Dumnezeu îl ceartă», a spus P. C. Sa, dar cel Atotputernic nu vrea nimicirea ci mântuirea noastră.

PROGRAM MISIONAR.

Pentru a se începe o activitate mai vie clerul orașului nostru a fost convocat de Păr. Protoiereu I. Hurduc, în ședință misionară, Joi, 21 Noembrie a. c., orele 5 p. m., la Liceul Ortodox de Fete. Cucernicia Sa a arătat preoților orașului că potrivit spiritului vremii, fiecare trebuie să muncească cât mai intens și cu o cât mai mare tragere de inimă pentruca Biserica să se găsească în fruntea instituțiilor ce au ajutat la înălțarea Statului. Activitatea misionară se va întinde în tot județul cât și în orașul Giurgiu. Astfel au fost rânduiți preoți pentru bolnavii din Spitalul «Regina Maria»,

alții pentru muncitorii din Portul «Ramadan» pentru deținuții din Penitențiarul local, precum și pentru elevii școalelor primare și secundare.

S'a stabilit ca la fiecare Biserică din oraș pe lângă slujbele de Duminică și sărbătoare să fie înt'o zi din săptămână, o oră de catehizare a creștinilor.

O MISIUNE CREȘTINĂ LA MUNCITORII DIN GIURGIU.

Potrivit programului misionar stabilit de P. C. Protoiereu I. Hurduc, Sâmbătă 23 Noembrie a. c., orele 5-6 p. m., s'a făcut o misiune religioasă la muncitorii. În fața lor și a șefilor lor, au ținut cuvântări religioase Păr. Protoiereu I. Hurduc și Pr. Gh. Niculescu misionar Eparhial. Elevii școlii primare de băieți Nr. 5., conduși de d-l Director Savin Popescu au executat mai multe cântări religioase. Cu acest prilej s'a pus bazele unei biblioteci a muncitorilor.

Aceste ședințe se vor ține regulat de două ori pe lună.

Biserica Stavropoleos a fost târnosită

Cel mai frumos, monument de artă, biserica boerască ridicată în 1724 despăcată de cutremure și sărăcită de urgia oamenilor declarată muzeu istoric, s'a redeschis după 40 de ani.

Sfântul lăcaș care s'a deschis spre slava ortodoxiei române acum 216 ani, din bunăvoința mitropolitului Ioanichide Stavropoleos, a fost târnosit în ziua de 6 Dec. (Sf. Nicolai) a. c.

Înființată la 1724 drept o casă de rugăcini pentru musafirii negustori care veneau în capitala Țării; mărită an de an și împodobită și înăvuită cu 7 moșii ajunse să fie un splendid locaș de închinăciune pentru boerii ortodocși.

Despăcată de cutremure succesive și furată și sărăcită de egumeni foarte rău chivernisitori — cari au fugit și cu mobilierul mănăstirii; restaurată în două rânduri, ea a rămas de aproape 40 de ani un simplu obiect de muzeu, un obiect prețios de pictură, sculptură și arhitectură la răstimpul unei epoci — într-un complexul tuturor stilurilor din Orient.

O bisericuță în miniatură reprezentând întreaga transpunerea Noului și Vechiului Testament.

Orice încercare de redeschidere a fost stânjenită atât de mult, de război și în urmă, de lipsa de ortodoxie a dregătorilor din țară.

Într'o zi, un arhitect a rămas uimit de evlavie unor creștini cari sărutau pereții exteriori ai unei biserici vechi uitată de lume.

Acest creștin Octavian Dobrin a încercat ușile și a aflat-o dată în îngrijirea preotului Iliescu Palanca un vrednic ostaș al bisericii, și ferecată cu decret ca muzeu de artă.

S'a făcut o cerere la Ministerul Cultelor care a permis redeschiderea.

De atunci activitatea continuă, muncă și trudă — în sărăcia vremurilor pentru a reda credincioșilor lăcașul atât de dorit de inimile celor cari îi sărutau pereții.

Încă din ajunul Sf. Nicolae s'au făcut vecernia și privegherea cu slujba sfintelor artose. Apoi din grija preotului paroh s'au așezat sfintele moaște la Proscodie.

În dimineața Sf. Nicolae s'a început sfânta slujbă a târnosirii.

Î. P. S. Sa Mitropolitul Gurie al Basarabiei, Arh. Iuliu Scriban, pr. Gh. Butnariu, pr. Savin Petre, pr. paroh Iliescu-Palanca și diacon Lavru Florea au început ritualul slujbei prin ocărirea sfintei biserici de trei ori — și rugându-se în cele patru laturi ale bisericii tot soborul preoțesc cu înalții ierarhi care purtau în mâini sf. moaște.

Apoi în fața ușilor din afară care închise fiind, au bătut și rostit prin vocea — celui care a târnosit peste 100 biserici — I. P. S. Gurie :

„Deschideți boeri, porțile voastre...

Ușile s'au deschis și n'ungere cu Sf. Mir și stropind peste tot cu aghiazmă, s'a redat slavei ortodoxe pronaosul și naosul bisericii — Stavropoleos.

Urmează îmbrăcămintea în alb a înalțelor fețe bisericești și a inițiatorului Octav Dobrin — care au așezat Sf. Moaște și pregătit aranjarea Sf. Mese cu chipurile celor patru evangheliști, s'a uns cu Sf. mir, s'au așezat Sf. Chivot, Sf. Evanghelie, Sf-ta Cruce și Sfântul Antimis pe care se face liturgia.

Apoi toată lumea a trecut prin altar, sărutând Sf. Antimis și Sf. Masă.

După aceasta s'a dat citire de P. C. Econ. Petru Gh. Savin consilier referent actului de sfințire.

Între timp, terminându-se slujba de ritual, lumea a ieșit din biserică pentru a reîntra la ora 11.30.

În lumina celor 51 de candelă și a unei mormântale liniști, Mitropolitul Gurie a rostit:

„Doamne, Doamne caută din cer și vezi și cercețează via aceasta și o desăvârșește, pe care a sădit-o dreapta Ta“.

Corul bisericii Domnița Bălașa, condus de maestrul Chirescu, a dat răspunsurile, iar clopotele se auzeau ca niște bătăi venite din adâncimile unei lumi ferice de izbândă acestei zile și spre muștrarea lumii de eri.

Au asistat d. gen. Petrovici cu d-na, d. miniștri membri ai guvernului: Tr. Brăileanu, Iasinschi, Constantin Alex., Radu Mironovici, prefectul Capitalei d. I. Gh. Vântu, primarul general al Capitalei, Ilie Gârneață dir. și subdirectorul Poștelor, d. avocat Iosif, etc.

Familia legionară Bucium cu o gardă de onoare din divizia II-a a grupului Răsleți au păstrat ordinea.

Cu concursul d-lui Ionel Mânzatu s'a instalat un post de radio care a transmis toată slujba în împrejurimi pe o întindere de 500 m.

CUVÂNTAREA ARHIM. IULIU SCRIBAN

Primul care a luat cuvântul a fost Arh. Iuliu Scriban care în cuvinte de muștrare a arătat calvarul isbiturilor omenescii suferită pe nedrept de această biserică care avea altă menire.

A enumerat lupta dusă și de alte biserici care trebuiesc cucerite întru slava ortodoxiei românești.

Odată alungați stegarii nepăsării, creștinii să fie demni de faptă și truda celor de azi și dărnici celor de demult.

P. C. Preotul paroh Iliescu a rostit printre altele următoarele :

Arată că această biserică stând închisă în timp când în țara asta lovită de năpastă și în localurile sfinte devenite muzee, cântă cucuvele — sunt semne rele. Arta este creată de genii pentru a fi spiritualizată, acestea sunt virtuți și clipe prin care omul se leagă cu Dumnezeu.

S'a dat cetire sprijinitorilor bisericii printre care C.E.C. prin d. av. Iosif, a refăcut lumina, etc.

Părintele Iliescu a mai spus că această locaș îl redă spre închinare zi și noapte (după modelele din străinătate) tuturor celor de aici sau veniți de departe,

cari au nevoie de sprijinul lui Dumnezeu în orice clipă.

A mai luat cuvântul și camaradul Iosif care a arătat redeşptarea neamului în spirit legionar și prin slava ortodoxă — Căpitanul purtând inspirația biruinței dela Sf. Arhangheli cari sunt și hramul acestei biserici.

CUVÂNTAREA I. P. S. MITROPOLIT GURIE

În măestrite cuvinte a explicat târnosirea noului locaș și arătând poziția mișcării legionare smulse din sufletul țărânilor noastre pravoslavnice complet potrivnice celor care negau pe Dumnezeu și din biserică făceau muzee de artă.

„Cu multă bucurie privim coborârea celor mândri și trufași și urcarea la locul lor a celor curați.

A făcut rugăciuni și urări de viață lungă spre conducerea navei românești la țarm sigur, pentru M. S. Regele Mihai I, pentru M. S. Regina Mamă Elena, d. gen. I. Antonescu Conducătorul Statului și membrii guvernului.

Slujba s'a terminat prin trecerea spre pomenire a cetățenilor care până atunci umpluseră străzile laterale din dosul poștei.

Această „defilare“ a ortodocșilor printr'un nou locaș de închinăciune care a durat până la orele 4 este semnul marei treziri a conștiințelor rătăcite în lumea celor care au fugit de Dumnezeu.

C. F.
 („Curentul“)

Propagandă religioasă din Protoieria Vălenilor de Munte.

P. C. Consilier Cultural Econ. Petre Savin — în dorința de a lua contact cu preoțimea din Arhiepiscopia Bucureștilor și voind a cunoaște pe teren nevoile misionare și culturale ale satelor, în ziua de 30 Noembrie a vizitat parohia Izvoarele unde a inspectat cancelaria oficiului parohial și cancelaria Protoieriei. Aci a cercetat biserica nouă, ce este în construcție, școala primară și cantina școlară unde au contribuit cu suma de 300 lei pentru a servi o masă caldă celor 45 copilași cari zilnic mănâncă, aci.

A doua zi Duminică 1 Decembrie a. c. s'a slujit sf. Liturghie în biserica parohială Sf. Voevozi de un sobor preoțesc în frunte cu P. C. Consilier. Răspunsurile liturgice au fost date de corul local condus de Dl. Institut G. Comișel maestru de muzică.

Predica zilei a fost rostită cu multă căldură sufletească dp P. C. Consilier Savin, care a încheiat cu frumoase aprecieri și îndemnuri pentru parohul din Izvoare și enoriași lui însă nu pentru meritele lor, ci mai mult, pentru stimularea lor, la lucru mai cu zel, în ogorul duhovnicesc.

La orele 14. P. C. Consilier Savin însoțit de P. C. Protoiereu Iliescu au vizitat parohia Gornetu Cuib. Aci au fost inspectate: Biserica nouă în construcție și capela provizorie. S'au dat instrucțiuni și îndrumări pentru renovare și o cât mai bună gospodărire parohială.

În această parohie P. C. Consilier, Protoiereu Iliescu împreună cu Preoții I. Penescu, Traian Ionescu, Nedelcu și C. Nicolescu au ținut o adunare creștinească sub cerul liber, unde a vorbit credincioșilor prezenți numai P. C. Consilier.

Prin forma, fondul și căldura cu care a fost rostită cuvântarea aceasta a fost de mare efect și scopul a fost ajuns, lămurind și convingând poporul că: „mântuirea se dobândește numai prin Biserică și numai cu ajutorul Preotului“.

III. La orele 16.30 a fost cercetată parohia Măgurele II unde în Biserica parohială „Adormirea“ a fost găsit C. Preot paroh Șt. Teodorescu vorbind enoriașilor săi veniți aci, într-o adunare creștinească. Prețuind precum se cade răvna și vrednicia acestui tânăr păstor, P. C. Protoiereu Iliescu a vorbit despre: „Puterea rugăciunii“, iar P. C. Consilier Savin despre: „Grija despre suflet“. Și acum, vorbirea Stegarului misiunii din arhiepiscopia noastră, a fost izvor de înțelepciune și comoară de frumoase îndemnuri duhovnicești.

Vădit emoționat, C. Paroh Teodorescu a mulțumit oaspeților săi pentru neașteptata cercetare și pentru frumoasele cuvântări rostite enoriașilor săi.

Pentru vrednicia sa, Preotul Teodorescu a fost notat cu mențiunea: „Foarte Bine“.

IV. Luni 2 Decembrie a. c. la orele 8 dim. a fost cercetată parohia Homorăciu unde s'a constatat: ordine, răvnă, muncă și jertfă preoțească, care a fost apreciată cu acelaș calificativ, pe seama preotului Gh. Cățeanu.

V. La orele 9-10 au fost vizitate Bisericele Groșani și Sf. Trei Ierarhi din Slănic. La prima s'a făcut observațiile cuvenite și s'au dat îndrumările trebuitoare pentru salvarea mobilierului din ruinele bisericii și pentru amenajarea unei capele.

La a doua, ca de obicei, aceiaș perfectă rânduială și verificată vrednicie, pentru care preotul paroh Mihăileanu-Proistos a fost călduros felicitat.

VI. La orele 10 dim. P. C. Consilier și P. C. Protoiereu s'au scoborât în imensele saline din Slănic, la 200 m. în pământ.

Aci, în prezența D. D. Inginer Stamatiu director în C.A.M., Inginer Condrea directorul salinei Slănic, Ionel Gaftoi primar Slănic, Enescu prim-pretor, toți funcționarii și lucrătorii salinei, P. C. Protoiereu a oficiat un serviciu religios: sfințind apa și terminând cu Polichronioul, ajutat de C. C. Preoți: Proistos Mihăileanu, Gh. Iordănescu, Mih. Popescu, Christea Doru, Octav Ionescu, Stelian Ionescu, I. Alexandrescu, I. Popescu, Gh. Popescu, I. Doru și N. Bălbăe. Slujba a fost impresionantă. Ecoul imnelor religioase, în armonii dufioase, se pierdeau în fundul salinelor și apoi iar se auzeau în alte galerii de sare, tăiate de mâna vrednică a omului.

P. C. Consilier Savin a rostit apoi o înălțătoare cuvântare care a mișcat până la lacrimi pe toți cei de față. Prin darul frumcasei vorbiri ce are, și prin agerimea minții sale Parintele Consilier a dominat și stăpânit auditorul, care l-a urmărit cu viu interes și cu o creștinească atitudine.

D-I Inginer Stamatiu impresionat de slujba divină și cuvântarea P. C. Consilier, și-a arătat recunoștința sa față de I. P. Sf. Patriarh Nicodim, care n'a uitat nici pe umilii lucrători din saline și le-a trimis cuvântul și binecuvântarea Sa.

Prețuind precum se cade rostul acestor momente de înălțare sufletească, D-sa a rugat pe P. C. Consilier să organizeze asemenea solemnități în toate salinile din țară și a făgăduit tot sprijinul C. A. M-ului pentru refacerea bisericilor distruse de cutremur.

Din partea Protoieriei Văleni s'au împărțit lucrătorilor 500 broșuri religioase și 100 icoane.

Diracția salinei a condus pe P. C. Consilier și toți Preoții să viziteze lucrările mai importante.

VII. La ora 13 P. C. Consilier, a avut o conferință cu Preoții veniți aci. S'au discutat probleme: misiune, culturale și gospodărești parohiale. Aci a vorbit P. C. C. Consilier, P. C. Protoiereu și Proistosul Gh. Mihăileanu.

Nu putem încheia această dare de seamă, fără să

amintim că în toată salina — pe pereții dela Răsărit erau așezate icoane mari sub cari ardeau candelă electrice, dovadă că lucrătorii și conducătorii acestor mari întreprinderi, sunt buni creștini și buni români.

VIII. La orele 18 P. C. Consilier Savin a avut o consfătuire în Ploiești cu P. P. C. C. Protoierei C. Petre, Popescu-Streșnicu și Iliescu-Izvoare.

Protoiereul Gh. ILIESCU

Premii de virtute.

Duminică 15 Decembrie a. c., într-o ședință, Academia Română a dat premiu de virtute, unei familii care prin felul cum au știut să înțeleagă și să ducă viața, în aceste vremuri, a meritat din partea semenilor o atențiune deosebită.

Premiul de virtute, este de o factură mai nouă, însă după noi el corespunde din vremea de când ne-a arătat Mântuitorul drumul la virtute și mai ales modul cum să stăm pe această culme morală a vieții. Cuvântarea și trăirea în virtute este chiar temeiul învățaturii evanghelice.

În vremea când s'a desvelit puțin perdeaua de pe putreziciunea morală în care a trăit o bună parte din oamenii vechiului regim, — unii pecetluind-o chiar prin ridicarea vieții când au fost constrânși, ne dă în adeverata strălucire frumusețea vieții celor ce au fost asțazi nu răsplătiți, dar menționați cu cinste.

Academia, de mai mulți ani a făcut acest gest nobil. Săcoteam că în anul acesta a făcut o operă cu adevărat creștinească însă.

Doi bătrâni: Vasile Ioniță cu soția sa, au avut 15 copii. Modest slujbaş factor poștal a început slujba cu 2 lei pe zi, a reușit să-și facă o casă, și celor 7 copii rămași în viață le-au făcut rosturi onorabile în viață. Dar la aceasta se mai adaugă și fapta creștinească de a crește pe lângă copii și sărăcia lor, un nepot orfan, care azi e și el tânăr cu rost bun.

Amănunt interesant e că cetățenii din cartier au arătat Academiei această familie și au propus-o spre premiere cu premiul de virtute.

În acordarea premiului, Academia a spus despre acești bătrâni:

«Pentru această viață de muncă cinstită, pentru creșterea bună, în sărăcie a atâtor copii, pentru creștineasca faptă a creșterii unui nepot, orfan, propunem premiul de virtute pentru Vasile Ioniță și familia lui, din str. Fundătura Lotrului Nr. 4».

E aici o răsplată dela Dumnezeu. Căci dacă Vasile Ioniță n'ar fi fost un om moral, credincios și cu multă răbdare în marea milă a Domnului, n'ar fi ajuns nici la ziua de azi, a răsplății, nici să se bucure de dragostea semenilor săi.

E un semn bun al vremii. Să nădăjduim în Domnul că el nici odată nu părăsește pe cei ce nădăjduiesc în El.

Pr. P. G. S.

Serbarea Sf. Spiridon în Vălenii de Munte-Prahova

Vălenii de Munte micul orașel care a fost greu încercat de cutremurul dela 10 Noembrie a. c., când i-a ruinat toate școalele, toate localurile mari și 4 biserici, a avut prilejul de a trăi câteva clipe de înălțare sufletească cu prilejul sf. Spiridon — hramul bisericeștei Berevoești, scăpată ca prin minune de groaznica încercare.

Astfel Miercuri seara 11 Decembrie a. c., s'a oficiat

în această sf. Biserică slujba Privegherei de un sobor de cei 4 preoți din Văleni în frunte cu Protoiereul Iliescu Isovoarele.

După terminarea sf. slujbe a vorbit P. C. Protoiereu Iliescu despre sf. Spiridon — viața și minunile lui.

P. C. Consilier Econom Savin dela Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor într-o inspirată cuvântare a adus binecuvântările I. P. S. Patriarh Nicodim pentru Vălenari și a vorbit despre datoria creștinului față de suflet pe care să-l păstrăm curat. Prin exemple și povestiri alese, P. C. Consilier Savin a înălțat sufletește pe numeroșii credincioși prezenți la sf. Slujbă.

În numele preoților și credincioșilor Vălenari a răspuns preotul D. D. Ștefănescu Văleanu — mulțumind distinșilor oaspeți trimiși ai Înaltului Patriarh.

Au fost vizitate toate bisericile ruinate unde P. C. Consilier și P. C. Protopop au dat prețioase îndrumări și dispozițiuni.

Protoiereul ILIESCU ISVOARELE

DIN ȚARĂ

Inmormântarea rămășițelor pământești ale lui Corneliu Z. Codreanu

Se îngână ziua cu noaptea. Prin ferestrele boltite ale Sfintei biserici Sf. Ilie Gorgani mijesc zorile. Ci, iată, biruința luminii asupra întunericului se revărsă încet ca o binefacere.

Măsurile timpului bat de șapte ori.

Nouri străvezii de smirnă și tămâie poartă în falduirii lor către înaltu mir sfânt de jertfă legionară.

D. avocat Fănică Anastasescu, cel dintâi venit la Biserică, imputernicit de d. Comandant Horia Sima cu rânduirea personalităților la sfânta slujbă, după planul alcătuit de Comandantul Mișcării Legionare, împarte, șoptit, ultimele dispoziții.

La Căpătâiul Căpitanului, cufundată în smerenie se închină d-na Elena Corneliu Z. Codreanu.

Bunica Decemvirului Fane Georgescu — o bătrână cu ochi secați de-atâtea lacrimi și cu trupul impuținat de ani — plânge mornit cu capul răzimat de sicriul martirului. Pălcuri, încep să sosească familiilor celor răpuși mișelește.

La cele patru colțuri ale catafalcului Căpitanului, înălțat ca un tron dintr-o lume mai bună și cu teamă de Dumnezeu, au încremenit ca niște stane de piatră, comandanții legionari cari fac gardă de onoare. În față, la ceasul acesta de dimineață, se vede comandantul legionar Dimitrie Popa — avocatul moldovean care a avut curajul să pledeze lângă Horia Cosmovici în cel din urmă proces al Căpitanului. La căpătâiu, comandanții legionari Constantin Popov și Puiu Traian.

Ostași germani vin să salute pe Căpitanul «Eiserne Garde»-i. Cu toții sunt pătrunși de măreția clipelor.

Sosește Comandantul Mișcării Legionare, Horia Sima, vice-președinte al Consiliului de Miniștri.

D. avocat Fănică Anastasescu întâmpină pe Coman-

dant și lămurește măsurile cari s'au luat în biserică. Amândoi, prieteni dragi din toate răspântiile Căpitanului, alină, cu blândețe, durerea de neînchipuit care izbucnește fără stavilă, din sufletele mamelor și ale soților celor fără de moarte.

Corul Patriarhiei, condus de comandantul-ajutor Remus Țincoca, se strecoară, în desvârșită tăcere, în podul Sfintei Biserici.

Clopotele Bisericii Sf. Ilie Gorgani vestesc lumii românești că din această clipă sufletele Martirilor s'au liniștit, acolo sus, în loc de verdeață, în loc de odihnă.

D. Victor Medrea, Șeful Protocolului Legionar, Director General al Presei și Propagandei, rânduește așezarea persoanelor oficiale.

Din amfore se împrășteie, tot mai des, fumul de smirnă și tămâie.

În partea dreaptă a Bisericii s'au orânduit: Reprezentantul M. S. Regelui Mihai I, d. lt.-col. Erwin Kraus Adjutant Regal, în fața sicriului Căpitanului; alături Conducătorul Statului, d. General Ion Antonescu, Președinte al Consiliului de miniștri, și Comandantul Mișcării Legionare Horia Sima, vice-președinte al Consiliului de miniștri; Comandanții Eunei Vestiri, d-nii: Ilie Gârneață, Radu Mironovici, Corneliu Georgescu, Mille Lefter și ing. Blănaru; membrii guvernului, d-nii: prof. Traian Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; N. Mares, ministrul Agriculturii; George Crețeanu, ministrul Finanțelor; Comandantul Legionar Vasile Iasinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale; ing. Ion Protopopescu, ministrul Comunicațiilor. General Constantin Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; N. Dragomir, ministrul Coordonării; Mih. Antonescu, ministrul Justiției.

În dreapta Bisericii s'au mai orânduit reprezentanții Puterilor Axei: E. S. Wilhelm Fabricius, ministrul Germaniei la București; trimișii extraordinari ai Marelui Reich: d. Baldur von Schirach Reichsleiter și Reichsstatthalter, reprezentantul Vienei — Gauleiterul von Bohle, conducătorul germanilor din străinătate și reprezentant al partidului național-socialist și al d-lui Rudolf Hess, d. Pelegrino Ghigi, ministrul Italiei la București și reprezentant al M. S. Regelui Împărat al Italiei, d. S. S. Obergergruppenfuehrer Lorenz, reprezentant al Reichsfuehrerului S. S. Himmler, șeful poliției germane, d. Silenzi reprezentantul personal al Ducelui Mussolini. Însărcinatul cu Afaceri al Spaniei E. S. Mery dell Val, E. S. ministrul Neubacher, primarul Vienei: E. S. d. Machida, ministrul Japoniei la București; Louis Beneyto conducătorul delegat al Falangei Spaniole în România; generali; Speidel și Hansen șefii misiunii militare germane în România; general von Scheich, trimisul extraordinar al Comandamentului Armatei Marelui Reich German, și alături de ei Înalții Demnitari.

O delegație a cavalerilor Ordinului, «Mihai Viteazul» cu pelerinii albe în frunte cu d-nii: general Băgulescu, general N. Samsonovici, general Virgil Bădulescu, general Radu, general Bucur Bădescu, col. în rezervă

Bolintineanu, col. Malamuceanu, col. Pălăngeanu, col. Popescu și col. Cristodulo.

Senatorul legionar d. profesor I. Găvănescul se așază în strană lângă sicriile Decemvirilor; în dreapta la rândul înalților demnitari: d. Coman Negoescu, procurorul general al înaltei Curți de Casație și Justiție, Vladimir Dumitrescu, secretar general la Culte și Arte, Iancu Petrescu, primul președinte și Benedict Stoenescu, procurorul general al Curții de Apel, Emil Vântu, primul președinte și I. Gheorghiade, prim-procuror al Tribunalului Ilfov; prof. P. P. Panaitescu, rectorul Universității din București; comandant legionar Andrei C. Ionescu, prof. Eugen Chirnoagă, rectorul Școlii Politehnice, prof. arhitect Jotzu, rectorul Școlii de Arhitectură; general Șteflea, amiral Roșca, general de escadră I. Negrescu, o delegație de ofițeri dela toate comandamentele și unitățile din Capitală în frunte cu d. general Petrescu Togu, comandantul Pieții; col. C. Simionescu, delegatul comendurii Pieței, col. Elefterescu adjutant al Conducătorului Statului; d. Botez, primul președinte al Curții Superioare Administrative, Ioanovici, președinte de comandanții legionari colonel Ștefan Zăvoianu, Victor Silaghi, prof. Vladimir Dumitrescu, Coriolan Matei, George Macrin, Ion Țurcanu, Al. Ventonic, D. Ifrim, P. Bolintineanu, avocat Cristescu, prof. Copuzcanu, Ion Bordeanu, Dimitrie Popa, dr. Iosif Dumitru, Ștefan Predescu, Dumitru Chica, d. I. G. Vântu, primarul Capitalei.

Familiiile martirilor s'au rânduie în stânga bisericii, într'un singur suflet răvășit de durere.

Printre flori, crizantime în volte de toamnă, se desprinde d-na Lilica Corneliu Z. Codreanu cu Cătălina, fiica Căpitanului. Lângă dâșii: Mihăiță și Gabriela Moța, profesorul Ion Zelea Codreanu își strânge nepoții; Mama și sora lui State Grigore, logodnica lui Bozântan plânge în hohote, pe sicriul martirului cu care vroia să întemeieze familia ideală.

La ora 9 începe Marea Slujbă a Liturghiei oficiată de: I. P. S. Gurie al Basarabiei, P. S. Veniamin Ploșteanu Vicarul Patriarhiei, P. S. Valeriu Moglan, vicarul Mitropoliei Moldovei; preoții: Andrei Mihăilescu Gorgani, Georgescu Edineți duhovnicul studențimii, Arhim. Atanasie Popescu, starețul M-rei Ghighiu, Dionisie Udișteanu directorul Seminarului Cernica, dr. Liviu Stan, director general în ministerul Cultelor, Ștefan Palaghiță inspector general la Culte, Protos. Firmilian Marin, directorul seminarului central, Ilie Imbrescu inspector general la Culte, G. Butnaru dela Biserica Domnița Bălașa, Pr. Prof. C. Diaconescu, Antipa Florescu, diacon A. Uncu, Irod Cristofor Dancu dela Mănăstirea Cernica, precum și reprezentanții bisericii Unite: Canonicul Titus Malai, Protopopul Capitalei și Preot Moisiu.

Glasul slujitorilor Domnului pătrunde cu tărie.

«Să ne rugăm pentru Corneliu Zelea Codreanu — Căpitanul Istoriei Românești și Piatra Unghiulară a Mișcării Legionare... să ne rugăm pentru Nicolae Constanțescu, Ion Caranica și Doru Belimace-Nicadori;... Ion

Caratănase, Ion Trandafir, Șt. Curcă, I. Pele, Fane Georgescu, B. Gavrilă, I. Atanasie, I. Bozântan, R. Vlad și I. State-Decemviri... ..Fă-le lor Doamne drum neted, înflorește-Le viața de apoi și fă-Le Lor Doamne Veșnică Pomenire».

Cu glas domol scandează Mitropolitul Gurie al Basarabiei prohodul de veșnică pomenire.

Clopoțele Bisericii glăsuesc departe, către toate unghiurile țării îndurerate.

Clopoțele tuturor Bisericilor din Capitală își împletesc chemarea.

Afară, în piața Bisericii, comandantul legionar Bartolomeu Livezeanu împarte dispoziții pentru rânduirea Batalionului de onoare din reg. 2 Grăniceri, cu muzică și drapel, comandantul de d. maior Polizu și a detașamentelor de comandanți legionari cari vor purta cele 14 Nășalii așezate la rând, în fața marelui panou decorativ pe care stă scris: «*Corneliu Zelea Codreanu: Prezent*».

În dreapta și'n stânga panoului, amfore mari în cari arde mereu smirnă și tămâie.

Pe margini, în poziție pioasă așteaptă ordinul de încolonare în cortegiu, asociațiile studențești cu drapele: Uniunea studenților creștini, Centrul studențesc București, Centrul studențesc Iași, Centrul studențesc Sibiu, Timișoara, Asociația studenților moldoveni «Ștefan Vodă», cea dintâi asociație studențească al cărei steag a fost botezat de Căpitan în anul 1929, la Mănăstirea Putna, condusă până la sfârșitul zilelor de Traian Cotigă.

Delegația Cămașilor Erune, Hitlerjugend, delegația Fasciilor și a Falangei Spaniole.

Asociațiile Patriotice cu drapel: «Vitejii Neamului», invalizi, văduve și orfani din războiu, «Bărbăție și Credință», «Legiunea Română», Cercul subofițerilor de rezervă, «Voluntarii Ardeleni», «Victoria», «Făuritorii României Mari», Voluntarii și voluntarele din războiul Virtutea Militară, de războiu, Surorile de caritate.

În fața liceului Lazăr s'a aliniat o delegație a elevilor. Școlilor militare de ofițeri din București.

Sfânta slujbă a prohodului se sfârșește la ora 10 și jumătate.

Reprezentantul M. S. Regelui Mihai I, Conducătorul Statului d. General Ion Antonescu, Președinte al Consiliului de miniștri și d. Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, vice-președinte al Consiliului de Miniștri, în toată ființa pătrunși de smerenie, părăsesc Biserica, în pas rar și iau loc în piață, lângă marele panou așteptând aducerea sicriilor pe nășalii și încolonarea imensului cortegiu funerar.

Comandanții Bunei Vestiri și Comandanții Legionari, poartă pe umeri povara sfântă, din Biserica până în piață, unde așează sicriile pe nășalii verzi.

Mireasma amforelor se întinde către țările albastre. Vremea și-a oprit răsuflarea: se închină parcă și dansa în fața Martirilor.

În desăvârșită ordine se face încolonarea. În fruntea convoiului funerar pășesc îngândurați tulnicerii din

codrii Bucovinei dragi Căpitanului și buciumașii din Vatra Moldoviței, cei ai Câmpulungului bucovinean, și gărzile legionare cu drapele.

După intervalul cuvenit, vin târgile cu colive și artoase în frunte cu instructorul legionar Filip Lupu. Apoi prapurele.

La depărtare măsurată crucea de la mormântul Jilavei, purtată de Comandanții legionari Banșa Dumitru și Vasile Jovin, apoi, în frunte, crucea Căpitanului, purtată de comandantul legionar Mihail Jorjoaia, deschide drum Nicadorilor și Decemvirilor.

Se deschide larg majestuoasă, într'un convoi fără capăt, cărarea florilor.

Cea dintâi, Coroana de Onoare a Mișcării Legionare, lucrată cu măiestrie, purtată de comandantul-ajutor Dimache Radian.

La rând, din parte: Casei M. S. Regelui Mihai I, din involte crizanteme meauve, cu panglică lată violet-cardinal; d-lui General Ion Antonescu, Conducătorul Statului: «Lui Corneliu Codreanu — amintire pioasă»...; Lilica și Cătălina — soție și fiică. Casa Femeii; Doamna Alexandrina Gr. Cantacuzino; coroana trimisă personal de d. Adolf Hitler, Fuehrerul Marelui Reich German; Rudolf Hess, locțiitorul Fuehrerului; Joaschim von Ribbentrop, ministrul Afacerilor Externe al Reichului, și aceia a M. S. Regelui-Împărat Victor Emanuel al III-lea; a Ducelui Benitto Mussolini; din partea Contelui Galeazzo Ciano, ministrul de Afaceri Străine al Italiei; Fasciile Italiene la București. Adelchi Serenna, secretarul general al Partidului Fascist; Familia «Dorului» — Grupul V «Răzleți», Marea cruce albă întocmită din flori; Pellegrino Ghigi, ministrul Italiei la București; coroana grupului etnic german; delegația Cămășilor brune germane; Familia Legionară «Armatolii». C. M. L. — Secția «Casa Verde»; Cătălina, fiica Căpitanului; Corpul Muncitoresc Legionar; Ministru Justiției: «Căpitanul Martir»; Familia Legionară General Gr. Cantacuzino; Familia Legionară Nichi Constantinescu; Grupul 8 «Răzleți» P. T. T.; Organizația Legionară S. T. B.; Organizația Legionară «Inginer Gh. Clime» — Uzinele Lemaitre. C. M. L. Secția Mija Dumitru; Cuibul «13 Jilava»; Subsecția XI «Sterie Ciumetti»; Georgescu Ioan din organizația «Ing. Clime» — Coșovenii de Sus Dolj; Frățiile de Cruce — «Nicadori»; C. M. L. Câmpina; d. Em. Antonescu. Surorile de caritate din războiu; Miron Trandafir; Camarada Maria Taras din cetățuia «Nicoletta Nicolescu»; Familia legionară «Oltenia»; Cuibul «Dor și Avânt» din corpul legionarilor; Grupul Arte Frumoase; Naționaliștii Ucranieni; D-na Moța; «Libertatea»; Seminarul monahal Cernica; Cuibul 78 F. D. C.; Familia legionară «Apostolii Neamului»; Secția Cismarilor C. M. L.; Subsecția 8 «Sterie Ciumetti»; Familia legionară «Costică Mantu»; G. Ieșeanu; Familia celor căzuți la Râșnov și R.-Sărat (o coroană imensă din crizanteme meauve; I. O. V.; Grupul etnic german; Teatrul Național; Corpul didactic, pe panglica căreia s'a însemnat simbolic: «Azi, sfințelor ouse le-am pus temelii»...

Numa drumul florilor a prins în verga sa o bună parte de ceas Urmează acum corul Sfinței Patriarhii și cel Legionar, conduse de comandantul-ajutor Remus Țincoca; corul Seminarului monahal dela Cernica, condus de ierodiaconul Felix Dubneac.

Pe rânduri se poate număra 200 de cântăreți.

După o altă pauză vine clerul de mir din provincie, apoi diaconii și întregul cler al Capitalei, de aproape 1000 slujitori ai Bisericii.

Asemenea convoiul funerar nu s'a mai pomenit pe meleagurile Țării. Nici istoria nu ne spune despre fapte ca acestea. Preoții s'au înfrățit în credință creștină-legionară. Pentru dânsa doar s'au înălțat martirii.

Majestuoasă, năvălia care poartă sicriul cu oasele sfinte ale Căpitanului este sprijinită pe umeri voinici de Marea Gardă de Onoare alcătuită din cei 5 Coman-

danți al Bunel Vestiri și Comandanții legionari, Douăzeci și patru de Comandanți poartă pe umeri, în drumul veșniciei, sicriul Căpitanului.

La celelalte năvălii, câte două în rând, sunt rânduiți câte 12 legionari, iar pe margini, pentru schimb, pășesc domol gărzi de câte 24 legionari.

Convoitul sicriilor este încheiat de Comandantul Legionar colonel Ștefan Zăvoianu, iar la distanță, familiile martirilor.

O gardă de onoare legionară și apoi Reprezentantul M. S. Regelui Mihai I; după altă gardă de onoare, echipată în mantale negre, urmează d. General Ion Antonescu, Conducătorul Statului, în cămașă verde, în rând cu d. Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, vice-președinte al Consiliului de miniștri.

Vin apoi trimișii extraordinari; Corpul diplomatic și membrii guvernului.

După altă distanță, urmează înalții demnitari, șefii autorităților, cavalerii Ordinului «Mihai Viteazul», delegații armatelor străine, ofițerii din garnizoană, delegațiile societăților cu drapele, detașamentul cămășilor brune-Hitlerjugend, detașamentul al Falangei Spaniole, în frunte cu d. Louis Beneyto, însărcinatul de afaceri al Spaniei; batalionul de onoare din reg. 2 grăniceri, cu drapel și muzică, și Asociațiile patriotice cu drapele.

Cu pas rar, măsurat pe ritmul tănguitor al marșului funebru se încolonează marea armată verde, având în frunte formațiile feminine conduse de comandanta Lucia Trandafir, apoi Corpul Muncitorilor Legionari, Frățiilor de Cruce și Corpul «Răzleți».

Încolonarea întregului cortegiu se face în cea mai desăvârșită ordine.

Ai crede că o minunată mașină electrică acționează lumea asta imensă care trăește smerenia prin toate culele ființei.

Cortegiul funebru înaintează pe bulevardul Elisabeta spre Universitate.

Pe-o parte și pe alta a trotuarului mulțime de capete descoperite. Femei, bătrâni și copii stau îngându-rați în timp ce din ochii le isvorăsc lacrimile.

Cortegiul face primul popas de rugăciune la piața Brătianu.

Ruga preoților este urmată de cea a credincioșilor cari se închină și plâng. Plâng femeile, plâng bătrânii, plâng copiii.

Durerea a copleșit pe fiecare. Măinile se ridică spre a face semnul sfintei cruci, izbăvitoare. În aer plutește mireasma de tămâie. Corul legionar condus de camaradul ajutor Remus Țincoca este impresionant. Chipul Căpitanului de pe imensul panou străjuește blând. Din adierea vântului care face să se 'ncline drapelele, se simte prezența sufletului Lui, sfânt.

Procesiunea pornește mai departe pe bulevardul Take Ionescu.

Din felinarele aprinse și îndoliate apar ca licuricii lumânările. Pe balcoane, atarnă flamura și draperia verde pe cari se află chipul Căpitanului.

Și mulțimea se 'nchină mereu.

Grupurile de tulniceri din Dorna Câmpulungului, atât de dragi Căpitanului se opresc din loc în loc și suflă în tulinice prelung, a jale.

Au coborât din munți și din păduri unde prin sunetele lor străpungeau liniștea codrilor, venind să plângă, pe străzile Capitalei pe Căpitan, conduși de Sebastian Erhan și învățătorul Hojbotă.

Alte grupuri de buciumași, din Vatra Moldoviței, iau locul tulinicelor.

Buciumile încep să sune.

Plâng, în graiul lor de munte, pe scumpii noștri Decemviri și Nicadori.

Jalea cuprinde suflarea. Semnele sfintei cruci în tâmpină sicriile.

Cortegiul a ajuns în Piața Romană. Este al doilea popas, unde se face o nouă slujbă, la răscrucea drumurilor.

Mii și mii de oameni ascultă sfânta slujbă. Alte lacrimi, din alți ochi, se varsă pentru Căpitan și ostașii săi dragi. Mulțimea salută, dând onorul cu mâna ridicată spre cer, legionărește. Sfântul duh a coborât în mijlocul mulțimei, înfrățind-o creștinește.

Cuvintele de rugăciune ale preoților se deslușesc clar în liniștea mormântală, înflând smerenie cucernică. Lacrimile curg din belșug.

Procesiunea pornește iarăși, mai departe, spre locul de veșnică odihnă, al martirilor.

În piața Victoriei peoparte și de alta a trotuarului, massă imensă de oameni așteaptă trecerea cortegiului funebru.

Se face al treilea popas de rugă.

Preoții fac sfânta slujbă pentru odihna sufletelor Căpitanului, Corneliu Z. Codreanu, a Nicadorilor și Decemvirilor, numindu-i pe fiecare. Corul dă răspunsurile. Mulțimea de oameni se închină smerită.

Cortegiul funebru pornește mai departe.

La răscrucea din Bulevardul Basarab, se face al patrulea popas de rugă. Preoții citesc sfânta slujbă.

În ochii celor prezenți se strivesc lacrimile, pornite năvalnic.

Din amfore, mirosul de tămâie îmbalsămează aerul.

Aceleași figuri, triste urmăresc cu privirea până departe, cortegiul funebru.

Calea Griviței este o mare de capete.

Din loc în loc se pornesc tulinicarii din Câmpulungul Bucovinei. Din tulinice se scurg, cu ecouri prelungi, jalnice sunete.

Buciumașii din Vatra Moldoviței continuă ecoul, prelungindu-l.

În fața Atelierelor «Grivița», cortegiul funebru se oprește. Se face al cincilea popas.

Rugi fierbinți se înalță către Atot puterniciul.

Ceferiștii și familiile lor sunt prezenți. Se închină tăcuți și smeriți.

Cortegiul pornește înainte, urmat de șirurile nesfârșite de preoți, îmbrăcați în odăjdii de mare sărbătoare, în culorile auri, verzui, albastre și negre.

Formațiile de cămăși verzi sunt nesfârșite.

Cortegiul funebru se apropie de Casa Verde unde urmează să fie depuse spre veșnică odihnă sicriile cu rămășițele pământești ale Căpitanului, Nicadorilor și Decemvirilor.

Ecoul de tulinice și buciume vestesc apropierea jalnicului cortegiului. De pe «aleea retragerii în veșnicie» se vede în depărtare, ca o pulbere de aur, norii fini de nisip, răscolit de pașii îndurerați ai celor ce calcă, frânți de durere, pe cel din urmă drum de însoțire cu dragul lor Căpitan înconjurat de Nicadori și Decemviri.

Se opresc. E ultimul popas la cea din urmă răspântie de drum. Cuprinsă de întristare mulțimea amuțește. S'aude iar o rugă: «Sfinte Dumnezeule, sfinte tare, sfinte fără de moarte, miluește-ne pe noi»; e cântarea înălțată de corul Sfintei Patriarhii. Din depărtare, ca un ecou venit de peste veac, s'aude rănsplănsul soborului de preoți.

Pășind agale cortegiul pornește mai domol voind parcă nici când s'ajungă la mormânt.

Buciumașii și tulinicarii vestesc din nou. E geamătul de jale al întregului popor. Clipe de înfiorare. Inimile abia mai bat. Din înălțimea panoului verde, așezat în fundul pieții din fața Casei Verzi, chipul Căpitanului domină zarea. De o parte și de alta a «aleei nemuritorilor» străjuesc din fondul verde al mândrelor flamuri verzi chipurile Nicadorilor și Decemvirilor.

Încet, abia urmindu-se, convoiul pătrunde pe sub bolta porții în incinta albă a Casei Verzi. Vin întâi buciumașii și tulinicarii, urmați de purtătorii crucilor; apoi tipsiile cu năprojne, colaci, prescuri și tăvile cu creștineasca colivă.

În urma lor vin purtătorii de prapori și nenumăratele coroane. Crucile sunt orânduite la căpătâiul fiecărui mormânt proaspăt zidit, alături de coroane. Tipsiile cu pomeni sunt așezate la picioare. Din depărtare, parcă pornite din ceruri s'aud acordurile «Sfintei Tinerețe Legionare». Voinicii Legiunii își așteaptă Căpitanul.

Incinta alba a Casei Verzi începe să devie neîncăpătoare. La dreapta, în front de fier, sunt înșiruiți comandanții legionari; la stânga, în fund familiile, rudele și cunoscuții celor căzuți; în continuarea frontului stau orânduiți preoții în odăjdii. Spre fundul criptei, în care martirii morți întru apărarea creștinismului, primi-vor ființa cea fără de moarte a Căpitanului, stau: reprezentantul M. S. Regelui Mihai d. general Ion Antonescu, Conducătorul Statului; d. Horia Sima comandantul Mișcării Legionare; membrii guvernului; reprezentanții Statului cari au participat la această tristă ceremonie, comandanții Bunei Vestiri și Cavaleriei Ordinului «Mihai Viteazul». Mai în fund au luat loc delegația Fasciei Italiene din România, delegația grupului etnic german din România, delegația Minorității sașilor, F. D. C.-eul, C. M. L.-ul, Cetățuile și stegarii societăților studențești, mai la o parte, purtând o durere nespusă, își arată situația o mașină în care stă suferind mama văduvă a lui Moța.

Purtat de preoți și comandanți legionari, sicriul cu

rămășițele sfinte al Căpitanului este așezat la intrarea criptei. Sunt apoi aduși Nicadorii și Decemvirii.

Sicriile învăluite în flamuri tricolore sunt orânduite în front în fața Căpitanului.

În stânga: R. Vlad, I. Trandafir, I. Bozântan, Șt. Curcă, I. Atanasiu, La mijloc; Nicadorii: I. Caranica, Niki Constantinescu, Doru Belimace.

În dreapta: I. Caratânase. I. Pele, I. State, B. Gavrilă, St. Georgescu.

Frontul s'a încheiat. Toți sunt prezenți. Soborul de preoți poruncește la oficierea slujbei într-o odihnă sufletelor martirilor neamului. Se'nalță în văzduh rugă de slavă, Mireasmă de tămâie, suspine și chemări de nume dragi plutesc peste sutele de mii de capete plecate, frânțe de durere.

Din bolta cenușie a cerului, încep să cadă molateci rari fulgi de zăpadă. Sunt florile legiunilor nevăzute. Păsările de oțel sbârâie prin aer. Parcă desprinse de torțile cerului, încep să cadă flori albe. Zeci de petale imaculate coboară legănându-se și se așează peste tot.

Ca un trimis al cerului, în înălțimi plutește 'n sbor lin un vultur. Se'nalță ochii către cer. Credința se 'ntărește. Nimic, deacum în colo, nu-l va putea desparte pe Căpitan de Garda lui de fier.

Se face liniște. O comandă scurtă: Gardă... drepti! Pentru onor, înainte! E vocea comandantului legionar Vasile Iasinschi, Ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

«Trăiască Legiunea și să trăești Căpitane!

În ziua cutremurătoare a jertfei, ne legăm să păstrăm până la sfârșitul zilelor noastre legile Tale.

JURAM!

Trăiască Legiunea și Căpitanul!».

Formula jurământului este repetată, cuvânt cu cuvânt, de sute de mii de glasuri.

Un semn. O nouă comandă scurtă și dărză. Cu brațele spre cer, Legiunea cântă «Imnul Legionarilor căzuți».

Se face din nou tăcere. Sicriile sunt coborâte în cripte. Căpitanul va sta deacum încolo, în aceeași criptă sobră, alături cu martirii eroi Moța și Marin.

Acolo, în singurătatea lor, luminătorii de veac nou își vor ține ședința lor de cuib.

Acolo va fi izvorul credințelor noastre, puterea și dărzăria în luptele noastre de-acolo vor porni.

În freamăt de 'ntristare și frângere de suflete, soția Căpitanului Cătălina, Reprezentantul Măiestății Sale Regelui, d. Erwin Krauss; d. general Ion Antonescu, Conducătorul Statului și d. Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, Vice-Președinte al Consiliului de Miniștri au coborât treptele criptei sfinte.

Neclintii cu brațele înălțate, cu ochii în zare, legionarii cântă «Cu Fruntea Sus».

Văzduhu-i plin de sunete de buciuri și de tulpă. Suspine, lacrimi, suferințe fără de popas. Mireasmă de tămâie de smirnă și de brad.

Titulat sub învelișul lui de cetină, un bordei își arată ființa lui umilă și resemnată. E bordeiul în care Căpitanul a trăit zile de adâncă mulțumire și împăcare.

În el a stat ziditorul de veac nou, în timpul când se lucra la ridicarea Casei Verzi.

Acum acolo stau de veghe doar trei iconițe; sub care ard sfioase trei candelă. Și în singurătatea de mormânt par'că se aude un glas: revino Căpitane!

Tăcerea pogoară din nou în suflete. Lacrimile se usucă pe obraji. Fără de vrere se înalță în ceruri acorduri noi.

E «Cântecul Eroilor Moța-Marin», eroi ai țării, eroi între eroi.

A. «Cuvântul»

Îndemn la înfrățire, la pace, la uitarea tuturor desbinărilor și patimilor din trecut, punând toți mai presus de orice, grija pentru salvarea țării

COMUNICATUL SF. SINOD

Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe române întrunit în sesiunea ordinară de toamnă constată că dela sesiunea sa trecută s'au produs mari schimbări în viața Statului și Neamului românesc.

În tot timpul acesta de adânci dureri și prefaceri biserice a fost alătură de neam, suferind cu el, ajutându-l să-și recapete nădejdiile în ziua de mâine și îndreptându-i sufletul spre Dumnezeu care încearcă pe cei ce nu vrea să-i părăsească, ci să-i îndrepte pentru a împlini prin ei înalte roluri în istorie.

Dând glas cugetului ei de mamă iubitoare față de evenimentele care s'au produs în viața neamului românesc în lunile din urmă, Sfântul Sinod declară:

1. Răpirea unor mari părți din pământul țării și trecerea mai multor milioane de români sub jug străin sunt acte potrivnice dreptății dumnezeiești care poruncește ca stăpânirea pământului să o aibă aceia cari-l locuiesc și care nu poate aproba ca anumite neamuri să subjuge pe altele, ci cer ca fiecare să se bucure la fel de darul sfânt și dumnezeesc al libertății.

Prin sfășierea pământului românesc, mai multe eparhii sau părți de eparhii ale bisericii ortodoxe române au rămas între hotare străine și milioane de credincioși și de preoți ai ei își văd strâmtorate putințele de a-și manifesta credința religioasă, cea mai fundamentală și mai necesară pornire a sufletului omenesc.

În fața acestei situații, biserica ortodoxă a neamului românesc își îndreaptă nădejdiile și rugăciunile spre Dumnezeu milostivilor, dreptății și al atotputerniciei, care va aduce cu toată siguranța timpuri mai bune pentru poporul nostru, dacă acesta își va spori și mai mult frumoasele însușiși și virtuți de credință, de seriozitate morală și de jertfelnicie.

2. Biserica înconjoară pe noul și tânărul Rege al neamului nostru, Mihai I, cu toată dragostea ei, rugându-l pe Dumnezeu — dela care vine tot darul puterii și toată înțelepciunea stăpânitorilor — să-i dăruiască o domnie îndelungată, aducătoare de fericire pentru neam și sortită să reintregească pământul țării: Îi urează să fie un rege apropiat de sufletul poporului și

înțeleghător al poverilor lui, un adevărat părinte pătruns de răspundere pentru viața morală a supușilor săi, pe care să o promoveze prin pildă personală, printr-o școală inspirată de duhul creștin și prin aducerea întregii vieți publice sub frică de Dumnezeu.

3. Asigură de toată sollicitudinea și ajutorul său noua conducere a Statului Legionar în frunte cu d. Gen. Ion Antonescu. Constatând voința acestei conduceri de a aduce în viața Statului și a poporului român un duh de reînnoire morală sub semnul credinței și al virtuților creștine, își îngăduie să-i dea indemnul ca această voință să o aducă pe toată linia și fără nici o excepție în concordanță cu voința lui Dumnezeu arătată în Sfânta Evanghelie, căci numai astfel înnoirea pe care o intenționează va fi profundă, reală și durabilă.

4. Sfântul Sinod adresează tuturor credincioșilor Sfintei noastre biserici un indemn la înfrățire, la pace, la uitarea tuturor desbinărilor și patimilor din trecut, punând toți mai presus de orice grija pentru salvarea țării. În ordine, în disciplină, în spirit de frățietate să-și dea fiecare contribuția la ridicarea țării și la pregătirea unor zile mai bune. Prin ascultare și supunere la legi, prin împlinirea datoriei și prin munca nepregetată să înlesnim opera salvatoare ce o îndeplinește Conducătorul Statului și guvernul țării. Îndeosebi se impune după grozavele încercări pe care ni le-a trimis Dumnezeu prin părăsirea atâtor întinderi din teritoriul țării și prin cutremurul înfricoșător dela 10 Noembrie, să sărăm cu toții în ajutorul fraților noștri loviți de soartă, a refugiaților, a sinistraților și a tuturor celor lipsiți.

5. Un apel deosebit îndreaptă Sfântul Sinod către preoțimea bisericii, să stea cu întreg devotamentul și cu toată râvna în slujba lui Hristos și a Evangheliei, propovăduindu-i cu însuflețire voia lui așa cum este, neștirbită și nerăstălmăcită. Numai descoperind fără încetare și imprimând sufletelor Evanghelia Domnului și Mântuitorului Nostru Iisus Hristos, numai slujindu-i Lui fără compromisuri, numai silindu-se să facă pe Hristos Domn și stăpân al vieții neamului, aducem cu adevărat cel mai mare serviciu acestuia pentru prezent și viitor.

Un neam care nu are cu adevărat pe Hristos Domn al său e ca o corabie purtată pe valurile tuturor greutăților și nenorocirilor, fie într-o parte, fie într'alta.

Aducând acestea la cunoștință și punându-le în inima tuturor fiilor sfintei noastre biserici, Sfântul Sinod își împărtășește binecuvântările sale Statului, Neamului și tuturor drept credincioșilor creștini, ca Dumnezeu să le ajute, să scoată la lumină și la biruință deplină asupra tuturor greutăților și neajunsurilor scumpei noastre Țări.

Din ședința Sfântului Sinod dela 3 Decembrie 1940.

Președinte, Patriarh NICODIM

I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Irineu.

I. P. S. Mitropolit al Ardealului, Banatului și Crișanei, Dr. Nicolae.

I. P. S. Mitropolit al Bucovinei, Tit.

I. P. S. Mitropolit al Olteniei, Râmnicului și Severinului, Nifon.

P. S. Episcop al Romanului, Lucian.

P. S. Episcop al Buzăului, Ghenadie.

P. S. Episcop al Hușilor, Grigorie.

P. S. Episcop al Argeșului, Dionisie.

P. S. Episcop al Caransebeșului, Dr. Vasile.

P. S. Episcop al Oradiei, Dr. Nicolae.

P. S. Episcop al Constanței, Gherontie.

P. S. Episcop al Armatei, Partenie.

P. S. Episcop al Maramureșului, Dr. Vasilie.

P. S. Episcop al Americii, Policarp.

P. S. Arhiepiscop, Ilarion Băcăoanu.

P. S. Arhiepiscop, Veniamin Ploșteanu.

P. S. Arhiepiscop, Galaction Silisteanu.

P. S. Arhiepiscop, Efreim Tighineanu.

P. S. Arhiepiscop, Valeriu Botoșeanu.

P. S. Arhiepiscop, Emilian Târgovișteanu.

P. S. Arhiepiscop, Evghenie Suceveanu.

Umilință și mândrie legionară

CONFERINȚA D-LUI G. RACOVEANU LA RADIO

Spun cărțile părintești că venind, odată, diavolul la sfântul Macarie i-a zis lui: «Tot ce faci tu, fac și eu; tu postești, eu nu mănânc deloc; tu lucrezi, eu nu dorm deloc. Este, însă, ceva cu care tu mă biruești! — Ce, anume? îl întreabă sfântul.

Esti smerit și eu nu pot fi smerit! răspunse diavolul.

Pentru viața creștinului, smerenia este ceiace este rădăcina pentru copac. «De mă veți întreba care este cea dintâi dintre virtuți — zicea sfințitul Augustin — vă voi răspunde == smerenia! Care este a doua, a treia, a patra? — Smerenia! «vă răspund».

«Zadarnică este toată înfrânarea, toată supunerea, toată neagonisirea, toată nevoința și toată învățătura — spune sfântul Efreim Sirul — dacă ele sânt lipsite de smerita cugetare!

Fără umilință, nu poate fi viață duhovnicească!

Fără umilință, nu este credință.

Smerenia izvorăște din desăvârșita cunoaștere de sine. Florile ei sunt lacrimile, — cele mai puternice dintre solirile la ceruri ale pământenilor.

Luând pornire din smerenia Mântuitorului, din smerenia Maicii lui Dumnezeu, din smerenia sfinților, umilința creștină a cunoscut înălțimi neajunse de minte. Aceasta este smerenia singuraticilor drumeți ai cărărilor mântuirii.

*

Viața neamului nostru a cunoscut, în anii din urmă, o mișcare nouă == Mișcarea Legionară.

Deosebită, în esența ei, de toate mișcările cunoscute nouă, mișcarea aceasta se înfățișa și în haină nouă. Sărăcia îi era tovarășă credincioasă; bucuria de a putea fi de folos fratelui căzut în nenorocire, era cea mai hrănitoare dintre bucuriile tinerilor înfrății în această mișcare.

Pentru mântuirea nației, — pentru sănătatea sufletului nației, acești tineri zideau altare, durau diguri, tăiau drumuri în stâncă, ajutau la muncă, răbdau loviturile jandarmilor, stau «viteji în închisori».

Pentru preschimbarea țării noastre într-o țară frumoasă ca soarele și puternică și temătoare de Dumnezeu, slujeau ei tuturor, se umileau neincetat, se dăruiau, fără ogoiu.

Tâlcul acestei atitudini îl aflăm în cartea vieții Căpitanului. Spune el acolo, că «în afară de dragoste, pe care Dumnezeu a sădit-o în sufletele oamenilor ca pe o sinteză a tuturor însoțirilor, nu există nimic care să poată da liniște și pace.

«Toate își au rădăcina în dragoste: și credința și munca și ordinea și supunerea».

«De aș vorbi în limbi omenești și îngerești — spune sfântul Pavel — iară dragoste nu am, făcutu-m'am aramă sunătoare și chinval răsunător. Și de aș avea darul proorocii și aș ști toate tainele și toată știința, și toată credința, încât să mut și munții, iară dragoste nu am, nimica nu sunt. Și de aș împărți toate averile mele și de aș da trupul meu să-l arză, iară dragoste nu am, nimic nu-mi folosește.

«Dragostea rabdă îndelung; este plină de bunătate, dragostea nu pizmuește, dragostea nu se înalță, nu se trufește. Nu caută ale sale, nu se mânie, nu gândește răul. Nu se bucură de nedreptate; ci se bucură de adevăr.

«Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește. Dragostea niciodată nu cade.

«Proorociile se vor sfârși, limbile vor înceta, cunoștința va pieri. Dragostea veșnic va sta.

«De aci pornește mișcarea noastră. Nu știu cum să vă indemn mai mult ca să cultivați dragostea și cei ce comandați și cei ce stați sub comandă.

«Ea vă va da puteri nebanuite și nesfârșite de rezolvare a tuturor problemelor grele care vi se vor pune. Acolo unde nu este dragoste, nu este viață legionară.

Priviți, o clipă, această viață legionară și înțelegeți ce ne leagă pe noi toți, unul de altul».

Am citat acest imn înălțat dragostei, după cartea Căpitanului. Nu după Noul Testament».

Și acum, iată, înțelegem ce este umilința legionară: este umilința dragostei.

Spre deosebire de umilința sufletului singuratec, desprins de «patrie și rudenie», ea nu isvorăște din conștiința ticăloșiei noastre.

Umlința legionară înfloarește din conștiința nevoii de ispașă a neamului. Nevoie care trebuie plinită.

Și trebuie plinită nu de cei ce au păcătuit, ci de cei ce n'au greșit, dar care sânt trup din trupul nației și suflet din sufletul ei.

«Cine știe câte veacuri de ispășire, în robie și chin, vor trebui să treacă peste viețile nefericiților noștri urmași — scrie Ionel Moța, de pe frontul spaniol — până când să ne învrednicim a ne bucura din nou de stăpânirea Bisericii asupra sufletului oamenilor.

Ceasul de azi e un ceas greu. De împlinirea datoriilor

noastre în acest ceas atărnă faptul ca rândurile viitoare de oameni, copiii, nepoții și strănepoții noștri, să se bucure ori apoi să plângă în ziua Nașterii Domnului.

Să nu lăsăm pe urmașii noștri să piardă binefacerile sufletești ale Nașterii Mântuitorului!

Să nu le lăsăm o țară fără Biserici, fără icoane, fără ocrotirea mâinii lui Dumnezeu! Să nu lăsăm copiilor noștri o viață în care vor fi pierdut pe Hristos!

Iar pentru aceasta, să nu fugim din fața jertfei pentru apărarea Crucii!

Numai această jertfă poate răscumpăra, pentru urmașii noștri, pe Iisus Hristos; numai prin această jertfă îl vor putea avea pe Hristos între ei, în zilele de Crăciun ale anilor viitori, — ale veacurilor viitoare!»

Moța s'a jertfit pentru mântuirea nației lui. S'a jertfit precum a crezut.

«Coborise adânc în el incredințarea că mântuirea neamului nostru are nevoie de jertfa patetică a ființei lui trupești — scrie profesorul Nae Ionescu —; și a plecat într-o transfigurată hotărâre; nu ca să lupte; nu ca să învingă luptând; ci pentru ca, cu moartea lui să calce moartea noastră.

«Dacă Moța s'ar fi întors nevătămat din războiu, bucuria omenească a noastră, a celor cari l-am cunoscut, ar fi stat alături de îndoiala lui Moța, care se va fi gândit că, pentru păcatele cuiva, Dumnezeu i-a refuzat jertfa. Oricât de groaznic ar fi, omenește, gândul acesta, eu sunt astăzi incredințat că pentru mântuirea nației noastre. Dumnezeu trebuia să accepte jertfa lui Moța, așa după cum, pentru mântuirea neamului omenească, a acceptat jertfa mielului».

Moța s'a smerit, luptând în Spania ca soldat în legiunea străină. S'a umilit și s'a jertfit pentru neamul lui. Așa era hotărât: ca jertfa să fie plinită în ce are neamul nostru mai bun.

Și lanțul jertfelor s'a adăogit.

Dela tabăra din Ungheii peste rușinea dela Vișani, prin miile de ani de temniță, și până la măcelul din noaptea Sfântului Andrei (1938), cel din 22 Septembrie (1939), și până la verigile fragede ce se adaugă neincetat la lanțul ispășirii noastre — lanț ce nu se mai încheie! — legionarii au sămănat întreg pământul țării cu această floare a sufletului: cu umilința dragostei lor.

Dar pământul țării a cunoscut și altă podoabă, a sufletului neamului verde. Pământul nostru, martor al atâtor lașități, al atâtor defectări, al atâtor vânzări, al atâtor rușini, a săltat, uimit, văzând virtute nouă, virtute străveche, de demult uitată.

A săltat, bucurându-se, că din nou a răsărit pe aceste locuri mândrie dreaptă, mândrie rumânească.

Pământul acesta care a cunoscut palmuri și sfârtecări, simte că de acum s'a sfârșit cu vremile ofenselor. Lumea verde, lumea care nu are nici o vină pentru tot ce s'a întâmplat până acum, ia pe umerii ei sarcina de a spăla, prin jertfe noi, rușinea trecutului. Din conștiința nevoii de jertfe noi, pentru ispășirea păcatelor

vechi, și pentru mântuirea nației naște *mândria legionară*. Mândria aceasta nu se înrudește, într-o nimică cu orgoliul singuraticilor lipsiți de dreaptă socoteală. Mândria legionară nu e nici măcar sentimentul *demității* de care ne vorbește cartea Căpitanului în capitolul *Pe Rarău*; nici sentimentul *mândriei de om* de care vorbea scrisoarea lui Moța către Mareșalul Avesrescu. Ci e mai mult decât atât.

Mândria legionară *isvorăște din conștiința alegerii noastre drept unele ale mântuirii*. Este aceasta o bucurie. O bucurie mare.

Cel ce încearcă această bucurie — bucuria cinstei de a te jertfi *tu* pentru neamul tău, adâncit în păcate de fapta altora — este *mândru*. Sentimentul acestei mândrii îl încearcă legionarul ori de câte ori pune cămașa verde.

Îmbrăcând cămașa verde, el are sentimentul că s'a îmbrăcat în odăjdii. De aceia nu o îmbracă decât la slujba lui. Mândria pe care o încearcă legionarul atunci, este ca mândria pe care o simte Arhiereul în sfântul Altar, la vremea slujbei: mândria de a fi fost ales *unealtă a mântuirii*. Mândria al cărui nume adevărat este: *bucuria*; bucuria pe care o naște conștiința alegerii tale spre jungchiere.

Mândria aceasta e partea Legiunii.

După cum a ei, a fost partea calomniei, partea prigoanei, partea atătui sânge bun vărsat.

Pedagogul acestei mândrii e Căpitanul.

Prin pricina mândriei noastre am biruit, până acum.

Prin ea vom birui definitiv.

Trăiască Legiunea și Căpitanul!

G. RACOVEANU

22 de ani dela unirea Ardealului

În anul acesta, la Alba-Iulia 1 Decembrie, ziua unirii Ardealului, a avut loc în împrejurările dureroase ale sfârșirii — pământului scump al patriei, un mare și înălțător document de revizuire a trecutului, — care ne-a adus prin nepregătire și neprevădere, la această tristă aniversare dar și o caldă și puternică mângâiere și încredere într'un viitor, ce prin munca și jertfa noastră, într'o țară nouă și într'un ritm nou, — ne va aduce zorile unor zile luminate de dreptate și reabilitare în fața noastră, în fața istoriei, în fața lumii.

Dăm, înălțătoarele cuvântări ce s'au ținut cu acest prilej — cuvântarea D-lui Horia Sima Comandantul Mișcării Legionare și vice-președinte al Consiliului de miniștri și a domnului general Ion Antonescu, Conducătorul Statului și președintele Consiliului de miniștri.

Domnule General,

Mărită Adunare Națională.

Este pentru întâia oară când sufletul românesc de pretutindeni, după 22 de ani dela unirea dela Alba-Iulia, se regăsește cu atâtă însuflețire în cetatea lui Mihai Viteazu.

Această sărbătoare amintește, prin numărul ei mare și clocotul de viață care o stăpânește, ziua de 1 De-

cembrie 1918, când zecile de mii de români din Ardeal și Banat, adunați aici, au hotărât să dărâme o stăpânire nedreaptă și să-și unească destinul cu frații de dincolo de munți.

Actul săvârșit atunci la Alba-Iulia a isvorit în chip nesilit din conștiința de drept a poporului nostru și din dreptul lui de a decide asupra teritoriului pe care îl stăpânește, ca număr și vechime istorică.

El încheie o epocă nesfârșit de lungă a luptelor dintre noi și unguri și care trebuia să însemne un veac nou în istoria poporului nostru.

Ceeace a lipsit, din clipa unică și teritorială și până azi pentru ca viața poporului nostru să se desfășoare pe o linie de ascendență, au fost oamenii de mare răspundere la cârma țării. Nici unul n'a vrut să înțeleagă că numai o puternică închegare sufletească a tuturor, în serviciul ideilor de permanență ale neamului nostru, numai o mobilizare a tuturor eforturilor unei națiuni, poate să-i asigure trăinicia hotărârilor sale.

După ce poporului nostru i s'au dat prin legi și constituții toate drepturile, prin metodele de guvernare i s'au răpit toate puterile și libertățile, până când i s'a nimicit credința în viitor și până când a ajuns să se simtă asuprit în propria lui țară și să privească cu desnădejde ziua de mâine.

Sub această greșită orientare a conducătorilor țării, sufletul de luptător al Ardealului a fost nesocotit. Sufletul acesta sumsl în chinuri pe roata Bălgradului și în spânzurătorile de pe întreg cuprinsul Transilvaniei, sufletul Ardealului înebunit de durerea nedreptăților cari au pustiit inima Iancului: sufletul sbuciumat prin închisorile Vașului și Seghedinului, sufletul care și-a căutat apărări până pe câmpiile din Majadahonda Spaniei, sau care a ars ca jarul în inima lui Șiancu și Banea, n'a fost înțeleasă.

Acest suflet ardelenesc de luptător permanent, singurul care a asigurat trăinicia aspirațiilor și hotărârilor poporului nostru, nu a aflat ascultare de multe ori nici chiar la mulți dintre conducătorii politici ardeleni din ultima vreme, care în loc să cultive acest spirit de luptă, au luptat contra lui.

Dar noi, Ardealele schingiuit nu te-am uitat. Sufletul tău uriaș cât un munte și mare cât o furtună răscolitoare, și-a găsit împlinirea în Legiune. La chemarea Căpitanului, mii de flăcăi din Ardeal au pornit să se înscrie sub comanda lui și mulți dintre ei n'au mai prins răsăritul soarelui.

Ardealele, leagăn al neamului, tulnicul durerilor tale răsbate peste tot. Din cetatea aceasta a suferințelor și nădejților noastre unde am venit să slăvim împlinirea unui act de dreptate, astăzi, când în fruntea țării se află un ostaș care trăește și conduce în spiritul marilor tăi luptători, Ardealele, sufletul tău ne vestește biruința.

Trăiască Ardealul Legionar!

Trăiască Generalul Antonescu, Conducătorul Statului!

Trăiască România Legionară!

În tăcerea evlavioasă a mulțimii începe să grăească d. general Antonescu, Conducătorul Statului.

Români!

Frați Ardeleni!

Legionari!

1. Decembrie nu este anul acesta ziua bucuriei naționale.

1. Decembrie este ziua durerii Neamului.

1. Decembrie este astăzi, pentru noi, ziua martirilor cari au suferit și au murit, s'au jertfit și au căzut odată cu granițele noastre sfinte.

1. Decembrie este anul acesta ziua judecății trecutului, este ziua muștrării și a pocăințelor, dar este, fraților, și ziua care ne deschide calea drepturilor viitorului. Să pășim pe această cale cu încredere în biruință.

Am pus două mii de ani, ca să ne întemeiem hotarele vieții și drepturilor românești, hotarele lui Traian, ale lui Mihai Bravu și ale lui Ferdinand; am umplut de rușine și paginile de glorie milenară ale istoriei noastre și slovele biruinței românești, lăsând să se prăvălească în prăpastia robiei ceea ce zidise glia martirilor atâtor veacuri și sângele ultimilor 800.000 de morți.

Să nu uităm, fiindcă, istoria nu va uita pe vinovați, și vinovați suntem cu toții. Unii pentru că au tăcut, alții pentru că au greșit, cu toții pentru că am suportat.

Douăzeci de ani ne-am frânt puterea, ne-am slăbit cugetul și ne-am sleit mințile în lupte fratricide pentru ideologii, în desbinări stupide, în bârfeli odioase, în vrajbe dureroase și în apucături neomenești.

Greșelile au venit la scadență. Teribilă scadență!

Granițele s'au prăbușit rând pe rând, fără ca să încercăm să le apărăm, fiindcă România a fost surprinsă de furtună total slăbită înăuntru și fără nici un sprijin în afară.

A fost pedepsită o națiune care va fi eternă, pentru păcatele unei generații care este trecătoare. Dar să nu ne robim durerii. Durerea și înfrângerea închid în mormântul istoriei neamurile sortite pieirei, dar redeșteaptă și înalță adevăratele popoare. Și Neamul Românesc nu piere.

Din îndepărtate veacuri și până azi, el a reinviat de nenumărate ori triumfător și înviorat din cenușa suferințelor și umilințelor sale.

Deaceia, din această cetate a unirii, a drepturilor noastre veșnice și încercate, mă adresez cu încredere tuturor. Imi îndrept gândul plin de nădejde spre ardeleni, spre ostași, spre legionari și spre toți românii.

Frați ardeleni!

Voi care v'ați sfâșiat sufletul și trupul;

Voi care v'ați părăsit încăodată vetrele vieții și crucile mormintelor;

Voi care ați adăugat dureri noi la hrisovul suferințelor de veacuri;

Nu desnădăjduiți.

Pe umerii voștri stă apăsarea sfântă a datoriei strămoșești.

În această clipă de ingenunchiare, ingenunchiați ca

să auziți trosnetul de trupuri pe roată ale lui Horia și Cloșca simțiți în sânge clocotul de viață ardelenescă a lui Avram Iancu și ritmul de redeșteptare națională a lui Mureșanu. Plecați urechea la brazda strămoșească și purtați în cuget icoana gândurilor lui Lazăr, Șincai și Șaguna și cutremurați-vă de biruința măreață și veșnică a lui Mihai Viteazul.

Ne-am născut, aci, suntem cei dintâi așezați aci și vom pleca cei din urmă. Vom muri aici, frați ardeleni, fiindcă nu putem părăsi ceea ce nu se poate părăsi. Nici furtunile, nici trufiile, nici trădările nu ne vor clinti. În fața noastră, viitorul stă aspru și greu, dar plin de nădejde.

Am făcut totul pentru a mângâia suferințele pribegilor. Credința lor este nesfârșită, durerea lor este nemărginită, ura lor este fără limită.

Deși am găsit o țară secătuită, am dat totuși multe ajutoare și vom face toate jertfele pentru a le da putința să înceapă, prin muncă, viața lor de la capăt. Am expropriat pentru ei toate proprietățile rurale evreiești; pe ele am așezat mare parte din pribegii neamului.

A vrut Dumnezeu ca eu, care am luptat în tinerețe pentru granițele neamului și m'am străduit pentru onoarea și puterea armatei, să am la bătrânețe dureroasa soartă de a aduna pe risipiții granițelor sfărâmate, fără să am puțința de a le mângâia rănilor atât cât sufletul meu și al D-voastră ar dori-o.

Am făcut totul ce este în putința unui om să facă pentru a opri lovirea celor rămași peste frontieră și pentru a le apăra viața și avutul. Exodul și prigoana sfâșietoare pare că s'au oprit. Am fost la Roma și la Berlin pentru ei, pentru noi toți, pentru generațiile viitoare. Am arătat cu un suflet și cu cuvinte ce se vor cunoaște odată, tot trecutul nostru, toată durerea și toată sfâșierea noastră de azi. Am găsit înțelegere. Românii nu mai este detestată. România nu mai este singură. Aveți încredere. Aveți răbdare. Nu pot astăzi să vorbesc mai mult. Sunt soldat și om politic și trebuie să tac. Toți trebuie să înțelegeți că nu poate fi refăcut în două luni ceea ce am sfărâmat în 20 de ani. România nu se reclădește cu vorbe, ci cu muncă, cu răbdare și cu perseverență.

Toți trebuie să păstrăm încrederea în drepturile neamului, să ducem o luptă de credință, de muncă și de jertfă, și prin jertfă să ne câștigăm dreptatea. Fiindcă dreptatea străjuște lumea. Și dreptatea lumii va fi dreptatea noastră.

Ostași, din cetatea biruinței lui Mihai Vodă, dela temeliile întregitoare de neam, imi îndrept gândul spre voi toți, pentru a vă remărturisii toată iubirea, toată nădejdea și toată siguranța pe care neamul întreg o pune în voi.

Am fost la Roma și la Berlin, în ostaș. Am mers acolo ca să apăr onoarea voastră, mândria voastră, fiindcă nu sunteți voi vinovați că neamul și-a prăvălit granițele fără luptă; și nu apasă pe voi umilirea de a le fi pierdut prin luptă. Pe umerii voștri apasă însă răspunderea asigurării prin luptă a drepturilor acestui

neam. Pregătiți-vă pentru această răspundere și fiți mândri de ea, după cum noi toți suntem mândri de fapta de ostaș a bravului Mihai.

Țara și cu mine nu vom cruța nimic pentru ca să vă pregătim destinul pe care-l meritați. Țara și cu mine așteaptă dela voi ca să nu fiți mai prejos decât glorioșii voștri înaintași.

Legionari, România național legionară și viitorul întreg al neamului depinde astăzi de fapta voastră de mâine.

De alătea ori mi-am deschis sufletul pentru voi, de alătea ori mi-am îndreptat gândul spre voi. Astăzi, în această zi sfântă și tristă, din această cetate de biruință românească, vă trimit din nou sfatul și nădejdea mea.

Mistica națională însemnează convingerea în dreptatea și puterea unui neam. În această cetate s'a zămislit întâia oară mistica națională, prin luptă și prin jertfă. Aci s'a zămislit prima ctitorie a drepturilor și a afirmării românești.

Legiune a Arhanghelului Mihai, tu trebuie să slujești crezul în puterile neamului. Pentru aceasta, fiecare faptă a fiecărui legionar trebuie să fie o închinare și o ingenunchiere zilnică la drepturile și la datorile față de patrie. Dacă țara este astăzi a Legiunii, și Legiunea trebuie să fie a țării. Adevăratul legionar, legionarul legendar, servește însă țara sa numai prin muncă, numai prin ordine, numai prin supunere oarbă la legile și la chemările țării. Numai făcând astfel, vă veți împlini datoria față de neam, față de istorie, față de voi înșivă și față de jertfa Căpitanului.

Am suferit pentru voi, am luptat pentru voi, mi-am sfărâmat în țândări o carieră strălucită pentru voi și am pătimit pentru voi, Am nu numai dreptul, dar și datoria să vă cer și ascultare neșovăitoare și dăruire completă. V'o cer eu fiindcă prin mine v'o cere țara. Ascultați-o! Lucrați în ordine, în liniște, în înfrățire și în armonie. Numai așa vom putea scoate țara din sbucium și răstrijte, numai așa îi vom dura viitorul și îi vom asigura biruința.

Ați luptat, ați suferit, ați invins. Intindeți frățeste mâna la toți și cu toții construiți.

Români,

Ne-am împletit destinul din fire de jertfă și de răbdare. Au putut vremurile să ne ingenunche dar niciodată n'au smuls din noi credința în drepturi și voința de a le împlini. Și aceasta pentru că în ceasurile de răstrijte, în ceasurile de încercare, Românii toți au știut să-și facă din credință și din iubire de patrie stânca de care s'au spart neputincioase toate valurile învrăjbirilor și primejdiilor.

Din această cetate a unirii românești, a unirii lui Mihai și a lui Ferdinand I, a unirii Ardealului, fac azi un apel, un strigăt la unirea tuturor în acelaș crez, la aceiaș faptă.

Am primit zdrobitoarea povară a conducerii țării în ceasul cel mai greu al istoriei noastre moderne. Am găsit granițele sfărimate, sufletele prăbușite, frații go-

niți din căminuri pe drumurile pribegiei, câmpurile puștiite. Statul, cu poveri indoite, și-a pierdut isvoarele de bogăție, primind în schimb sarcina instituțiilor, funcționarilor și a populațiilor isgonite. O adâncă sdruncinare morală, gravă și prea lungă destrămare politică, o neîncredere cumplită și o secătuire a puterilor națiunii. Toate acestea nu eu le-am făcut și nici noua generație a legionarilor nu poartă răspunderea acestei sfâșieri. Și ei, și eu am dat cu desperare alarma prăpădului care venea. În loc de ascultare, am găsit și ei și eu, loviri brutale și dușmănoase.

Pentru a putea îndrepta totul, pentru a putea acoperi rănilile, pentru a asigura viitorul, este astăzi, mai mult ca oricând, nevoie de înfrățirea tuturor fiilor neamului, de netezirea tuturor frământărilor și de înlăturarea tuturor vrajbelor. Numai prin această intrupare într'un singur cuget și o singură faptă, vom putea ridica patria. Numai astfel vom putea ajuta ca noua domnie a tânărului nostru Rege începută într'un apus de desnădejde, să se ridice într'un răsărit de siguranță.

Români!

Nu vin cu laude înaintea voastră, nu vin nici cu vorbe, nici cu promisiuni. Conducătorul și ostașul trebuie să tacă și să înfăptuiască. Sunt până la moarte și cu totul desinteresat, în serviciul vostru. Nu vă cer nimic. Nu vă iau nimic. Vă dau tot ce poate să vă dea un suflet de român curat, îndurerat că nu vă poate vindeca total și cu un minut mai devreme, toate rănilile și nu vă poate înfăptui toate visurile.

Dați-mi sprijinul vostru și încrederea voastră. În câteva zile voi arăta țării tot ce am înfăptuit în trei luni de guvernare, din ceeace m'am angajat să înfăptuiesc și ceeace am dorința să înfăptuiesc pentru viitor, dacă mă voi bucura de sprijinul și de încrederea voastră.

De aceea, din Alba-Iulia, unde gloria celui dintâi întregitor a adus peste veacuri afirmarea de voință și unirea Ardealului, pentru ca în sunetul de clopote al credinței strămoșești să dea coroana unirei celui din urmă rege întregitor, în numele trecutului, pentru apărarea prezentului și pentru gloria viitorului, cer azi unirea românilor într'un singur suflet.

Trăiască România!

Trăiască Regele!

Trăiască Legiunea!

Trăiască Unirea Românească!

Trăiască biruința care va veni!

RECEPȚIA DIN SALA ISTORICĂ A UNIRII

După terminarea cuvântărilor, ascultată de poporul întreg, cu evlavie adâncă a marilor mărturisiri românești, d. general Antonescu, d. Horia Sima și oaspeții, trec în sala istorică a Unirii, unde are loc o recepție intimă.

Vorbește, întâi protopopul Baba în numele bisericii ortodoxe a Ardealului, P. S. Aftenie, vicarul Mitropoliei unite și d. general Petre Dumitrescu.

Tuturora le răspunde mulțumind d. general Antonescu.

Aniversarea actului Unirii Ardealului cu patria mamă, act răscumpărător de seculare suferințe și aducător de dreptate istorică, ne-a pus în fața conștiinței, ca o usturătoare muștrare, imaginea sfâșiată a acestui Canaan românesc. Față de această viziune, figura Căpitanului ne dă glasul durerii dreptății și nădejzii fraților strânși sub falnica cetate a pătimirii ardeleni. Strigătul aspru al Ardealului sfârtecat răsbătea, ca și în tot trecutul nostru de calvar, culmile amețitoare dar înfrățitoare ale mândrilor noștri Carpați.

Peste clopotul năvalnic și răscolitor al ecourilor durerii frățești, veghea crucea de pe creștetul înzăpezit al Caraimanului, ca un simbol al unirii în biruință prin jertfă.

«Cuvântul»

Un apel pentru unirea bisericilor române din Ardeal

Cu ocazia adunării clerului «Andrei Șaguna» secția Arad, la propunerea părintelui Ilarion V. Felea, profesor la Academia Teologică, s'a format și aclamat prin unanimitate această moțiune:

«Granițele țării sângerează; dar sângerăm și acasă. Suntem desbinați. A sosit ceasul unirii. «Dacă nu ne-am unit în bucurie la Alba-Iulia în 1918, să ne unim acum, în durere: «E momentul suprem. Vremea noastră ne încredințează că n'avem de nicăeri nici un ajutor, numai de sus, dela Dumnezeu și dela noi înșine. Românii când au fost uniți în cugete și simțiri, au fost neînvinși.

*Pe voi vă nimiciră a urii răutate
Și oarba neunire...*

Să ne unim în credința strămoșilor în Ortodoxie. Să împlinim visul și testamentul lui Petru Maior și Simeon Bărnuțiu — cei mai buni dintre blăjeni — a lui C. Zelea Codreanu și a neamului întreg: să formăm o singură Biserică, ortodoxă, Biserica neamului românesc.

Să avem în vedere că ungurii în statisticile lor numără și pe românii greco-catolici și să mai avem în vedere că binefacerea morale și materiale ale unirii religioase, ar fi incalculabile.

Dela Arad s'a pregătit unirea din 1918; să pornească tot de aici strigătul și chemarea neamului la sârbătoarea împăcării și a unirii religioase, ca să restaurăm pacea lui Dumnezeu în inima neamului românesc.

Această moțiune se va comunica tuturor preoților ardeleni.

Congresul Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române.

Smâmbătă 7 Decemvrie a. c., a avut loc deschiderea Congresului societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române, sub președinția doamnei Alexandrina Cantacuzino.

Adunarea a fost deschisă printr'un serviciu divin

oficiat în Capela Internatului Ortodox din str. Principatele Unite 63, de următorii preoți: P. C. Victor Popescu, profesor al Institutului ortodox; Gh. Popescu Lahovari, confesorul Aviației; P. S. Sa Episcopul Grigore Leu al Hușilor; P. S. Eugen Laiu (Cernăuți) delegatul I. P. S. Patriarh, Eugen Bărbulescu, președintele societății Clerului ortodox.

După oficierea serviciului religios, d-na prezidentă Alexandrina Cantacuzino, deschide ședința adresând mulțumirile d-sale personale și ale membrilor. Răspunde P. S. Laiu delegatul I. P. S. S. Patriarh Nicodem care n'a putut lua parte personal la Congres fiind reținut la deschiderea școlii de pictură dela Patriarhie, aducând binecuvântarea lui Dumnezeu și mulțumiri societății că se adună astăzi din nou să-și facă bilanțul activității. Aduce binecuvântările Sf. Sale arhieresti pentru începerea lucrărilor congresului, urând societății să lucreze și de aici înainte pentru țara și biserica noastră.

CUVÂNTAREA D-NEI ALEXANDRINA CANTACUZINO

De 14 luni de sbucium unele atât de grele încări în viața noastră particulară, dar toate la olaltă cu sufletul întreg, ne întrunim spre a ne verifica munca, a ne deslusi bine năzuințele ceasului și cu lealitatea ce caracterizează oameni întregi, a desprinde nevoile și imperativul ce ne incumbă atât față de familiile noastre cât și față de societate, Stat, dar mai presus de toate de Patrie, către care am păcătuit cu toții, care cu trupul însângerat așteaptă dela noi vindecarea ei.

O societate ca a noastră, întemeiată pe neșovăelnic devotament către credință, Țară și Tron, nu poate să nu-și puie toate problemele de conștiință și să nu se dăruiască individual și colectiv națiunii a cărei înaltă expresie este. Toată catastrofa desfășurare a evenimentelor, cu repezeală de fulger, provine mai ales din lipsa totală de caracter, din grija prea mare a intereselor particulare și din indiferență pentru nevoile obștești.

O singură mulțumire putem avea noi, cei strânși în familia Societății Ortodoxe, este că am păstrat opera aceasta în afară de aceste năruiri.

Doamnelor prezidente de pe tot cuprinsul țării, aveți datoria fiecare în locul de activitate, a fi străjer de conștiință, a vă ocupa în toate așezămintele Societății: Grădini de copii, școli primare, licee, școli profesionale, în contactul d-v. cu toți concetățenii, a determina o nouă atmosferă, a strânge în jurul d-v. voințele de bine, a crea forța de rezistență morală indispensabilă în vremuri ca acestea.

Să determinați din contră, mai mult ca oricând, caracteristica femeii ce trebuie să fie deopotrivă, eroică și bună, duioasă și neînduplecată, conștiințioasă, dreaptă înainte de toate păstrând cumpătul și judecata adâncă cu tot sentimentalismul și sensibilitatea ce sunt podoabele ei.

Să-l întrebuințați numai și numai în slujba nevoilor adevărate și a marilor interese obștești. Ordine, economie și disciplină să vă fie călăuză în viață.

Mareșalul Pétain acum câteva zile vorbind femeilor franceze, le spunea: „De devotamentul, de sârguința, de spiritul vostru de sacrificiu depinde viitorul!”.

Aceiași chemare o aveți și d-v. și chiar mai mare, căci purtați „Crucea” pavăza veșnică de viață.

În aceeași ordine de idei vă rog mai mult ca oricând să aveți grijă ca contabilitatea d-v. să fie în perfectă ordine. Să nu angajați fonduri ce nu sunt

prevăzute în buget, să fii extrem de atente la mânuirea banului.

Vă cer deci, pentru societatea Ortodoxă, ca și pentru mine personal, a nu înfrânge regulamentul și statutele ce sunt legile voastre de conducere.

Filiilele din teritoriile ocupate sunt rugate a răspunde la atâtea apeluri făcute, ele nu mai pot întârzia a depune socotelile, expunându-se dacă nu o fac, la mari neplăceri și pe noi la alte necazuri.

Surorile noastre din Bucovina, Basarabia și Ardeal, le rugăm să păstreze toate legăturile cu noi, căci numai așa vom fi o turmă și un păstor.

Activitatea noastră se va desfășura anul acesta mai ales pentru ajutorarea refugiaților, cărora societatea Ortodoxă le-a făcut dar 2.000.000 lei pentru burse la școlile sale.

Duminica Ortodoxiei, Ziua Mamei, Concursul de Religie, Concertul religios, bazarul, — toate să se desfășoare ca de obicei, desigur în marginea mijloacelor posibile și poate în primăvară dacă timpul va fi prielnic, vom mai face și cununii, căci acestea au fost una din fericitele activități ale filialelor Societății Ortodoxe.

Deschizând această a 28-a Adunare Generală, vă rog să ne ridicăm câteva momente, ca omagii pentru frații noștri din Ardeal, Basarabia și Bucovina, jertfii pentru neamul lor în urgiile din Ungaria și Basarabia.

Lor le jurăm că nu ne vom odihni până nu vom reîntregi România în hotarele ei firești.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Declar deschisă a 28-a Adunare Generală a Societății Ortodoxe.

După ce aplauzele însuflețite ale sălii conțin, ia cuvântul P. S. Sa Episcopul Leu al Hușilor, care recomandă în cuvinte viu simțite membrilor Societății să trăiască un traiu înțelept, „răscumpărând vremea căci zilele rele sunt” — după cuvintele Apostolului Pavel.

Un traiu în care să domnească dragostea de biserică, dragostea de neam, dragostea de țară. Răspunderea Societății e mare. Toată speranța Neamului e astăzi în femeia Țării care crește și educă pe copii. Numai datorită unei educații creștine, copiii aceștia vor ajunge oameni buni Țării.

După cum nu există păcat neplătit în ființa lui Dumnezeu, nu există nici virtute nerăsplătită. Sufletul de mamă al femeii duce la mântuire.

D-na președintă a Societății comunică adunării că toate membrele vor fi primite la ora 12,30 de I. P. S. S. Patriarh Nicodem la Patriarhie.

„Curentul“

Festivalul dela „Aro“ organizat de Seminarul de călugărițe și orfelinat dela Mănăstirea Bistrița

Seminarul de călugărițe și orfelinatul «Acoperământul Maicii Domnului» dela Mănăstirea Bistrița-Vâlcea, a dat în capitala țării cel mai mișcător examen de vrednicie creștină și românească.

Ochii celor ce-au privit și au admirat manifestarea artistică a unor copii cari peste îmbrăcămintea lor sărăcăcioasă, arborau podoabele sufletului, — au lăcrimat de bucurie.

Gingășia, drăgălășenia, avântul și evlavia s'au revărsat din plin. Au înviorat. Au înduioșat.

Copii cari până eri au fost ai nimănui, cari n'au știut ce-i mângâerea de mamă, ocrotirea de tată, aveau acum părinți. Sorbeau din privirile măicuțelor îmbrățișarea

mamelor, din ale publicului, dragostea sinceră de mulțumire și de sprijin părintesc.

În liniștea mănăstirilor, focare de credință creștină și cultură națională, monahismul a fost întotdeauna izvorul nesecat al culturii poporului nostru.

Între zidurile mănăstirii «Bistrița» la poalele Arnoței, în zilele noastre Asociația «Acoperământul Maicii Domnului» își duce viața ei neobosită și cu rezultate ce sunt cunoscute de foarte puțini dintre noi.

Un mănunchi de maici, ce într'adevăr au înțeles rostul monahismului ortodox român, își dedică munca lor, iubirea și jertfa, creșterii copiilor ce nu se pot bucura de căldura dragostei părintești.

În această mănăstire a Bistriței, adevărat cămin părintesc, își găsesc adăpost, creștere și educație copii orfani, copii abandonati.

Se cresc aici dela vârsta de 4 luni. Băieții sunt îngrijiți până la cl I de liceu, fetele până la bacalaureat.

Încă din 1912 a luat ființă o grădiniță de copii și o școală primară.

Călugărițele conducătoare Monahia Epiharia Moisiu cu cele două nepoate ale sale Olga și Teodosia Gologan, în dragostea lor jertfelnică nu cunosc osteneala greutăților cu care au de luptat.

Cu mijloace materiale foarte reduse, căci nu au nici o subvenție și trăesc numai din lucrul mâinilor lor, au reușit să facă operă de temeinică educație morală și națională.

Au convins de necesitatea acestei instituții pe câțiva profesori dela R. Vâlcea, cari vin și predau cursuri gratuite.

Abea, acum 5 ani ministerul Educației, după multe stăruinți depuse de măicuțe a încuviințat ca corpul didactic să fie plătit de stat.

Se simte însă nevoia unei școli superioare.

Viața în această școală nu se deapănă ca în celelalte școli, căci trebuie să ținem seamă că e o școală de pregătire a celor mai valoroase elemente monahicești.

De dimineață primează grija de gospodărie, apoi urmează orele de clasă după care, începând cu cea mai micuță ucenică și până la ultima, intră în atelier, unde își petrece în cântece restul zilei, lucrând măestrite covoare cusături cu izvoade românești. Acest atelier este singurul izvor de întreținere.

Seara merge la rugăciune, în retrasa lor capelă. Se culcă apoi pentru ca odihnindu-și truditele trupuri să fie treze când clopotul le cheamă în mijloc de noapte pentru priveghere.

Și așa, zi de zi, se trăește în muncă și reculegere, viața în mănăstirea Bistrița.

Odată ajunse la capătul lucrului, după cuvenitul bacalaureat, tinerele măicuțe își îndreaptă pașii lor spre universitate, unde în mijlocul colegelor și colegilor fac să rodească cuvântul Evangheliei. Sunt adevărate misionare ale credinței noastre străbune.

Singura obligație a celor ce-și primesc educația conform cu aptitudinile lor, este ca odată ce au un titlu să rămână tot în cadrul Asociației pentru a putea servi

și mai departe ideea ce a călăuzit pe conducătoarele lor.

Măicuțele cari sunt și părinți și educatori și îndrumători, au înțeles că sprijinul și priceperea lor trebuie să se reverse și asupra păturei țărănești. Cunosce nevoile țărănimii.

Au mai înființat pe lângă mănăstire și o școală de țesătorie pentru tinerele vlăstare ale neamului nostru. Toată această muncă cere sprijin și din afară, sprijin oficial. Din nefericire o asemenea instituție n'a fost susținută de nimeni, în mod oficial până acum.

Seminarul de călugărițe și orfelinat «Acoperământul Maicii Domnului» în nădejdea care nu le-a fost înșelată, a hotărât să organizeze un festival artistic în București, pentru sporirea fondurilor de întreținerea copiilor.

Era primul drum în Capitală, prima încercare de afirmare în fața unei lumi pretențioase.

Serbarea aceasta care a fost onorată de patronajul d-lui și d-nei general Antonescu, a întrecut orice așteptări.

A fost în sala «Aro» Joi 12 Decembrie o serbare cu adevărat artistică, cu un program frumos și admirabil executat.

A participat la acest festival toată elita Capitalei.

Au fost prezenți d. și d-na general Antonescu Conducătorul Statului d-na Elena Corneliu Z. Codreanu, d-na Elvira Horia Sima, I. P. S. S. Patriarhul Nicodim, d. I. Antonescu d. ministru Traian Brăileanu, d-na și d. ministru Protopopescu, d-na și d. ministru Iasinschi, d-na Sturdza, d. ministru Mihail Antonescu d. Constant subsecretar de Stat, Victor Medrea secretar general la ministerul Propagandei, d. avocat Fănică Anastasescu, d. comandant al Bunei Vestiri Ilie Gârneață com. «Ajutorul Legionar», comandant al Bunei Vestiri Mile Lefter din Imprimeriile Statului d. Gh. Racoveanu, d-na ing. Ionică d-na ing. Florica Clime, d-na Liliana Cotigă, d-na Bolintineanu d-na Bratu, d-na Simpliceanu, d-na Ionescu, d-na Paraschiva Albu, d-na și d. judecător Dragoș d-na Georgescu-Vâlcea, d. av. Ionescu, d-na și d. Știrbu, d-ra Natalia Gheorghiu, d-na ing. Mihăescu, d-ra Moroianu, d-na și d. Christescu, d. Vrabie, d. ing. Predescu, arh. Pocitan vicarul Patriarhiei, Arh. Filaret Jocu, Pr. Firmilian, Pr. Georgescu-Edineț cu familia, Pr. Palaghiță, d. Dumitrescu-Militari, etc.

S'a executat: 1) România, tablou alegoric; 2) Pleacă Doamne urechea Ta, cor religios; 3) Imnul Muncii, cor (melodie legionară); 4) Balada Iancului cor; 5) Sus vânători, cor; 6) Imnul tinereții legionare; 7) Doina Căpitanului; 8) Umbra lui Mircea la Cozia (recitare).

Jocuri naționale: Alunelul, Spoitorita, Lugojana, Banul Mărăcei, Brăulețul executat de către elevele școlii țărănești, A. M. D. și Limba românească, recitare.

Exerciții gimnastice cu bastonașe, Castelul și cocioaba (recitare), Dansul celor doi strengari, Dansul florilor.

În pauză s'au cântat cântece legionare.

Apoi camarada Popescu asistentă universitară fostă

profesoară a Seminarului, a vorbit despre: «Înfăptuirile Asociației Acoperământul Maicii Domnului».

S'a executat Epurașii 'n varză (întâmplare din două nopți) și S'a sfârșit serbarea noastră (recitare).

Tot programul acesta bogat s'a executat cu atâta căldură, cu atâta viață și talent că nimănui n'a dat impresia că rolurile sunt interpretate de copii.

Cel puțin Puiu de 3 ani și 2 luni și Florica au fost copii minune. Au cucerit sufletele tuturor. Atât grație atâta gingașie, de exterioritate și stăpânire a scenei rar a fost dat să se întâlnească la serbări de copii. Festivalul dela «Aro» n'a fost numai pe deplin reușit, a fost o revelație.

După «Cuvântul»

DELA ALȚII

Biserica ortodoxă în Rusia Sovietică

În Polonia. Când armatele sovietice au intrat în Pocaev—la 10 Sept. 1939,—călugării și frații în număr de 200 au rămas pe loc. Slujbele dumnezeiești continuau ca și în trecut. Această stare însă n'a durat mult. La o săptămână au venit comisarii și au examinat mănăstirea cu de-a-mănuntul. Apoi au organizat comitetul local, începând confiscarea avutului și strâmtorându-i pe călugări.

Foarte deseori au fost chemați la cercetare starețul mănăstirii și ajutorul lui. Lor li-se spunea: „Voi v'ați trăit traiul, acum trebuie să vă împrăștiati; cum veți trăi mai departe?” Călugării le răspundeau: „N'avem unde să plecăm, aici am trăit și aici trebuie să trăim”.

Cu toate acestea—în trei luni de zile—aproape toți frații s'au dus pe la casele lor și o parte din călugări. Ceilalți au rămas în voia Domnului, hrănindu-se cu puținele rezerve de alimente ce le-au fost lăsate: cereale, cartofi, varză.

Comisarii veneau adesea în chilii și spuneau: „voi trăiți ca niște burghezi”.

Librăria au luat-o, iar cărțile le-au ars. Biblioteca și veșmântăria le-au lăsat. Mobila din casa arhierească au cărat-o toată.

Veneau în biserică mare a Adormirii Maicii Domnului și se uitau la icoane. Veneau să vadă și moaștele cuviosului Iov, cerând să li-se descopere mâinile și picioarele cuviosului.

Spuneau ieromonahului dela peșteră: „I-ați uscat pe călugăr și-l țineți, când l-ați uscat?” Acela răspundea liniștit: „nu știu, pe vremea aceea nu eram”. Ei plecau, iar el cu rugăciune acoperea sfintele moaște.

În schitul Sf. Duh, de lângă mănăstirea Pocaev, mai înainte trăiau 40 de frați. Acelora le-au lăsat numai trei hectare de pământ, datorită intervenției țăranilor, cărora li-s'a dat pământul schitului.

De Sfântul Petru și Pavel a venit în mănăstire un mare șef din Chiev și a intrat în biserică în timpul citirii acatistului. A stat un timp, apoi a spus: „De ce nu lăsați toate astea?” Lui i-au răspuns: „Noi așa am fost creștini”. Șeful a zis: „Demult a trebuit să lăsați toate astea.” Atunci un ieromonah i-a răspuns lui și însoțitorului lui: „Greșiți, dvs. trebuie să vă lăsați de fărâdelege și să credeți.”

Inchinători vin mai mulți decât pe vremea polonezilor.

* * *

Toți episcopii din fosta mitropolie a Varșoviei se află la locurile lor. Întreținerea lor o au în grijă

preoții, cari dau o parte din venitul lor pentru acest scop. Consiliile eparhiale au fost desființate. Preoții sunt impuși la impozite mari: dela 1000 la 10.000 ruble. Bisericele de asemenea sunt impuse dela 300 la 3.000 ruble. Mulți preoți, neavând cu ce plăti impozitele, au încetat să slujească și — fără să renunțe la preoție — au plecat în lume. Prin satele părăsite de preoți, apar din când în când călugări, cari săvârșesc slujbe dumnezeiești. Clopotele nu le-au ridicat. Procesiunile religioase au fost oprite. Predarea religiei în școale a fost oprită. Icoanele din școale le-au ridicat, iar în casele oamenilor ele atârnă ca și înainte

* * *

În mănăstirea din Poceaev vin mulți credincioși de peste granița sovieto-polonă, care acum e păzită mai puțin. Credincioșii se spovedesc, se împărtășesc, sfințesc țărâna adusă de pe mormintele dragilor lor, roagă să se facă rânduiala înmormântării a celor îngropați deja, stropesc țărâna cu apă sfințită, ducându-o apoi la mormintele rudelor lor. De Sfinții Petru și Pavel au fost sfințite cincisprezece sacușoare de țărână. Așa a fost toată vara. Credincioșii spun că până la Chiev nu se mai află nici o biserică.

În Chiev se slujește numai într-o singură biserică. Tot așa și în Odesa.

Oamenii vor să-și boteze copiii, dar n'au unde. Se mai află câte unii preoți necunoscuți, cari slujesc în ascuns, în case particulare. Vin pentru biserică nu se poate găsi în toată Rusia. Greu se găsește și făină de grâu pentru prescuri.

* * *

Conducerea bisericii din Cremenet a intrat în legătură cu mitropolitul Serghie, apoi au început să-l pomenească pe mitropolitul Serghie. În luna Mai 1940 a venit din Moscova un arhiepiscop care a vizitat pe toți episcopii din regiunile ocupate de soviete, invitându-l pe arhiepiscopul Alexie la Moscova, care a și plecat în Iunie la mitropolitul Serghie. Mitropolitul Serghie locuiește într-o casuță înafară de oraș. Când a venit arhiepiscopul Alexie, el i-a spus: „voi v'ați făcut o autocefalie neîngăduită, de aceia sunteți schismatici“, apoi a îmbrăcat epatrahilul, a cetit rugăciunea de deslegare și după aceea a început să vorbească. Mitropolitul l-a rugat să păzească Biserica, să se țină de pravilele sfinților apostoli, adăogând că greutățile vor fi mari. După cuvintele mitropolitului, nu mai există în Rusia *biserică vie*, dar sunt foarte multe secte, care, însă, nu satisfac poporul. Mitropolitul Serghie a spus că are sub conducerea lui, în toată țara, numai 80 de biserici. Dar credincioși sunt peste tot. Sănătatea mitropolitului Serghie e slabă de tot. Vede prost și aude prost.

* * *

Propaganda împotriva religiei continuă prin presă și conferințe. Propagandiștii spun că religia e o amețeală pentru popor. Oamenii le răspund: „amețeala e pentru cei amețiți, iar pentru cei cuminți — nu e amețeală“. Într'un sat se legase de un preot. Oamenii îl apărâu. Politrucul le-a spus: „de ce-l apărați, fiindcă el slujește fără să se pregătească (nu citește pravila)“. — „Pentru aceasta Dumnezeu îi va cere socoteală, nu e treaba voastră“, au răspuns oamenii. Comisarii spun poporului: „pe voi v'au mințit și vă mint încă“. Iar oamenii spun: „Nouă trebuie să ne slujească preotul, doar nu ne putem asemăna dobitoacelor“.

În Basarabia se întinde foametea. În Ismail oamenii stau la rând pentru pâine dela orele 4 dim., se dă numai câte 300 grame de om. Cele mai multe funcții sunt

ocupate de evrei. În biserici încă se slujește. Preoții au fost alungați din casele bisericesti și chiar din ale lor proprii. Preoții sunt ajutați de soldați, între cari sunt mulți credincioși. Învățătorii, funcționarii, ofițerii cu familiile lor fac o impresie proastă prin sărăcia cu care au venit. Între ei s'au constatat mulți credincioși: ei botează copiii lor — unii deja mari — ceia ce nu puteau face în Rusia. Vinul a dispărut cu totul. Cu el a dispărut orice urmă de beție.

Catedrala din Chișinău a fost închisă. Casa eparhială a fost transformată în „casa armatei roșii“. În Chișinău au fost lăsate numai patru biserici.

Averea imobilă a bisericii se confiscă, astfel că situația materială a bisericilor devine foarte grea.

În Letonia, situația nu e mai bună. Unii preoți s'au lepădat de preoție, alții muncesc ca simpli salahori.

Pământul e declarat al statului. S'a dat pământ celor cari n'au avut, câte 10 ha. Cei ce au avut mai puțin de 30 ha. continuă să muncească pământul, în schimb dau statului o cantitate de produse. Ce e peste 30 ha, trece la stat.

Toti sunt dator să-și lucreze pământul cu mâinile lor proprii.

Peste tot se afirmă că în curând va începe o revoluție mondială, iar Stalin va deveni tatăl întregii lumi. Atunci va fi o vieță fericită peste tot...

Clericii tuturor cultelor sunt urâți, ca cei cari predicaseră împotriva Uniunii Sovietice. Православная Пыч nr. 20/1940.

Preotul DIMITRIE BALAU

Recenzii asupra cărților și revistelor

Nostalgia Paradisului, Cugetarea, București, 1940, pag. 416.

Poetul și filosoful creștin, Nichifor Crainic, a atins în ultimul an o serie de culmi pe planul vieții spirituale. A implinit mai întâi vârsta de 50 ani, fapt semnalat de o mulțime de ziare și reviste, și în special de revista *Gândirea* pe care neobositul publicist și cărturar o conduce de două decenii, făcând-o adevăratul monitor al cugetării naționale și creștine române. Reținem din mulțimea judecăților de valoare exprimate în numărul festiv al sus menționatei reviste o singură frază exprimată de marele ierarh al Ardealului, Mitropolitul Nicolae Bălan, spunând: «Nichifor Crainic a fost într-o așa măsură purtătorul de cuvânt al adevăratelor aspirațiuni naționale din timpul nostru, încât când viitorul va întreba ce a gândit epoca noastră, generația de azi, la el se va adresa. Prin glasul lui cei buni ai noștri vor da cel mai limpede și mai demn răspuns».

A fost apoi ales membru al Academiei Române în scaunul rămas vacant pe urma trecerii la cele veșnice a lui Octavian Goga, cântărețul pătimirii noastre. Este una din cele mai fericite alegeri ale Inaltului for de cultură română, căci «alegerea d-lui Nichifor Crainic ca membru activ al Academiei Române — spunea d-l Ion Petrovici în raportul academic —, n'ar fi decât răsplata meritată a unei activități literare de primul rang, încoronarea unei serii de distincții dobândite, cum ar fi diverse ordine culturale și mai ales Premiul Național de Poesie în 1930. Convinsă că în locul ilus-

trului Octavian Goga — căruia Crainic i-a închinat dăunăzi un lung elogiu vibrant — era cu deosebire indicată o personalitate multilaterală, cu străluciri intense în variate domenii de creație».

De asemenea a fost ales și consacrat de curând «Doctor honoris causa» al Universității din Viena. Numele distinsului profesor a trecut granițele de mult, dar acest eveniment i l-a fixat deplin. În persoana sa avem, așa dar, încă un ales purtător de cuvânt în conștiința europeană a specificului nostru românesc.

Dar peste aceste culegeri de roade bogate, ca urmare a unei neobosite risipire de suflet pe altarul culturii noastre, este noua sa operă, atât de sugestiv intitulată: *Nostalgiea Paradisului*. Ea se însirue pe linia altor opere capitale ale autorului: *Puncte cardinale în haos, Ortodoxie și Etnocrație*. Toate aceste opere reprezintă un mare dar pentru idealul spiritualității românești. Ceva mai mult, ele constituiesc piatra din capul unghiului al noului edificiu Statal.

Intr'adevăr, pe lângă eleganța stilului, masivitatea și originalitatea gândirii, este de remarcat aci actualizarea unor chestiuni dificile din tezaurul ortodoxismului, pecetea cea mai fecundă și mai autentică a spiritualității noastre. Lucrarea însăși în forma ei inițială a fost concepută pentru o serie de prelegeri universitare. Ea răspunde însă unei nevoi mult mai mare, fapt pentru care a și fost primită cu atâta însuflețire în toate cercurile de adevărată cultură românească. Lucrarea este împărțită în trei părți, după punerea problemei într'un capitol, intitulat, *Modul Teandric, tratează Religie și Cultură, Teologie și Estetică și Nostalgiea Paradisului*.

Este important de știut ce accepțiune dă autorul expresiunii: *modul teandric*, dat fiind că el constituie nervul imaginii despre lume și viață a autorului, acea *Weltenanschauung* specific creștină. Iată-o: «A gândi lumea precum Dumnezeu o gândește, a o iubi precum el o iubește și a lucra în ea precum el lucrează, iată în ce stă modul teandric al credinței și al înțelepciunii creștine, modul lui Iisus Hristos adaugă: «Hristos e unul în toate și toate sunt una în Hristos. Ca atare, nu există un adevăr al credinței și altul al științei; nu există un bine al moralei creștine și altul al eticii filosofice; nu există un frumos al Bisericii și altul al artei. Există un singur adevăr, care ia aspectul binelui în practica dragostei și aspectul frumosului în plasmuirile artei. El nu se impune samavolnic, ci se îmbrățișează cu credință, în virtutea libertății ontologice a omului. Drumul credinței, înțelegând prin aceasta aderența neclintită la revelație, duce prin Dumnezeu la esența lumii și a vieții. Din această aderență curge ca izvorul din stâncă modul teandric de a cerceta, de a filosofa, de a înfăptui și de a plăsmui» (pp. 11-12).

Aceasta e poziția autorului în deslegarea marilor valori ale gândirii umane, valori cari au avut și vor avea fel și fel de accepțiuni, fiind în funcție de libertate rațiunii noastre, care, se știe, are o gamă nesfârșită de orientări, depinzând, în ultima analiză, de însăși con-

cepția despre lume și viață a prăsnuitorilor respectivi. De aci și mulțimea sistemelor cari se bat cap în cap. De aci, controversele nesfârșite asupra marilor probleme ale existenței. Și tot de aci isvoresc nenumăratele conflicte sociale. Cu totul altfel s'ar prezenta lucrurile dacă modul teandric ar deveni axa orientărilor în știință, artă, educație și viață.

Privitor la participarea omului la colaborarea teandrică, autorul se referă la două concepte de antropologie creștină: *chip și asemănare*. «Omul—zice dânsul—e chipul real al lui Dumnezeu prin creația divină, dar omul e asemănarea posibilă a lui Dumnezeu. Nu atârână de om să poarte chipul lui Dumnezeu sau nu, fiindcă ocest chip e un dat în făptura lui, în structura lui spirituală, prin care se deosebește de toate celelalte creaturi. Dar atârână de el să se asemene sau nu cu Dumnezeu, și această posibilitate stă în libertatea voinței lui, care are în față modelul de perfecțiune morală Iisus Hristos... Gradul culminant al chipului lui Dumnezeu în om e geniul, care poate să fie sau nu creștin; gradul culminant al asemănării e sfântul, care nu poate fi decât creștin» (pp. 17-18).

El o concepție teocentrică. Teocentrismul autorului se mișcă pe planul adevărilor revelate, ce s'au păstrat cu sfințenie de ortodoxie. În această lumină sunt studiate apoi cele mai subtile și controversate probleme ale cugetării noastre. Astfel, vorbind de conceptul, cultură, autorul o pune în antiteză cu natura, spunând: «Natura e creația lui Dumnezeu; cultura e creația spiritului omenesc». De unde «cultura e tot ceea ce creiază omul cu elemente din natură, dar în afară de natură, în vederea necesităților practice sau a scopurilor ideale, potrivite cu firea lui proprie» (pp. 26-27).

Luând în sprijin unele păreri ale învățaților, cari s'au ocupat cu această problemă, d-l Nichifor Crainic conchide că, «dacă la temelia culturii vedem cu Burckhardt un impuls de spontaneitate și dacă în sensul ei descifrăm cu Herder un elan de perfectibilitate, ne găsim, prin aceasta, în strânsă vecinătate cu religia. Cultura exprimă un raport simbolic cu cerul; religia un raport real» p. 40).

Sub acest raport, misiunea creatorilor de cultură este conformă cu aceea dată lui Adam: «de a fi colaboratori și continuatorii creației divine, în ordinea finalității, pe care Dumnezeu a încredințat-o acestei lumi» (p. 55). În susținerea acestei teze autorul invoacă și mărturia unor mari savanți ai religiunii, ca W. Schmidt, N. Berdiaeff și alții. Acest înțeles înalt de armonie între cultură și religie pe care-l distingem în ortodoxism, nu-l găsim tot așa de categoric exprimat și la celelalte confesiuni creștine. Autorul le evidențiază, sub acest raport, deosebirile. Așa de pildă face o justă observație cu privire la protestantism, zicând: «Individualismul protestant, prin învățătura răstăcită despre *sola fide*, desmembrând pe om din comunitatea Bisericii, îl izolează totdeauna din societate. Faptele neavând în lucrarea mântuitoare rolul, pe care îl accentuează cu atâta tărie ortodoxia, este evident ca

și faptele de cultură să-și piardă însemnătatea. Pentru noi însă creațiile culturale au deopotrivă o valoare morală-religioasă din moment ce îndeplinesc condiția de a fi plătuite ca și cum Dumnezeu le-ar plăsmui și de a înrăuri prin puterea lor spre folosul tuturor» (pag. 68).

Autorul face și alte distincțiuni între marile confesiuni creștine, în special aduce dovezi inextricabile în favoarea ortodoxismului, față de romano-catolicism. Mai întâi cu privire la cult, d-se spune și cu drept cuvânt: «O liturghie ortodoxă cântată e un torent de evlavie fierbinte ca sufletul din care izvorește. O liturghie romano-catolică, susținută de orgă sau de orchestră, are măreția teatrală, dar n'are intimitate. Cel puțin pentru modul nostru de a simți, ea pare ceva impersonal și artificial. Admiri efectul artistic și uiți că ești în rugăciune și adorare» (p. 78). Tot deasemenea în ortodoxism nu găsim urme de *închiziție* și de *index* pe seama creațiunilor naturale, ea fiind convinsă că ele nu pot contrazice revoluția supranaturală, de vreme ce același spirit dumnezeesc lucrează în lume, câtă vreme în catolicism printr'o unilaterală înțelegere a procesului de asimilare a culturii laice, a dat naștere la nenumărate abuzuri și conflicte între știință și credință.

În aceeași înaltă concepție spirituală creștină, studiază autorul valoarea frumosului, căreia deasemenea îi consacră adânci flexiuni. Astfel, «frumosul în sine, definit în mod vag de metafizică, devine pentru noi frumosul în Dumnezeu și astfel el este izvorul transcendent al tuturor frumuseților din ordinea văzută, fie frumusețile naturale, fie frumusețile artistice, fie frumusețile morale. Știința teoretică a acestor frumuseți se raportează la izvorul lor absolut și supranatural ca la fundamentul lor sechimbat și etern, și ca la criteriul cel mai sigur, în lumina căruia putem distinge și valorifica toate celelalte categorii ale frumosului creat» (pp. 147-8). Sau «divina dragoste a frumuseții transcendente e astfel nu numai un reflex de strălucire a luminii de sus peste lume, dar și un apel, o chemare, o atracție permanentă a lucrurilor către obârșia lor comună de dincolo de timp și spațiu» (p. 151).

Spațiul restrâns al unui foileton nu ne îngăduie, firește, urmărirea firului gândirii autorului și la alte chestiuni, tot atât de magistral tratate, cum ar fi de pildă: *Artă și Artist, Despre Inspirație, Despre Sublim, Genialitate și sfințenie, Problema Stihului*. Totuși nu putem să nu însemnăm, de încheiere, accepțiunea pe care d-l Nichifor Crainic o dă ideii de Nostalgie a Paradisului. Iată-o: În *Nostalgia paradisului* noi vedem sentimentul adânc și universal omenesc, din a cărui substanță își trag vigoarea toate operele de cultură și de civilizație ale spiritului... Nostalgia paradisului e sentimentul că suntem din această lume și totuși nu-i aparținem; că lumea din spiritul nostru nu e identică cu lumea, care ne înconjoară; că suntem în mijlocul ei ca niște rămași pe dinafară dintr'o ordine înaltă de existență, ce ni se refuză; că din această pricină nu

putem adera întru totul la condiția mizeriei terestre în care ne simțim ca exilați; și că în sfârșit, tot ceea ce în ființa noastră rimează în chip tainic cu veșnicia ne împinge la depășirea modului actual de existență și la căutarea unui mod superior și desăvârșit». (p. 346).

Este o lucrare, care, prin stilul sobru și elegant al poetului; prin larga informație și putere de sinteză a gânditorului; prin admirabila poziție ortodoxă a creștinului, și prin bogăția de idei ce conține, este menită să fie și să rămână o adevărată capodoperă a spiritualității noastre etnice.

Diac. Dr. I. LANCRANJAN

Dr. Emilian Vasilescu, Asistent universitar la Fac. de Teologie. «Râvna Casei Tale». Gânduri și indemnuri spre folosul Bisericii. — București «Cugetarae», 1940, 204 pag., 50 lei.

Dela început ținem să precizăm că «Râvna Casei Tale», ultima tipăritură a d-lui Dr. Em. Vasilescu, nu se poate rezuma numai la a fi considerată, cuprinzătoare de «gânduri și indemnuri», așa cum modest Domnia Sa o spune în subtitlul cărții. Noi am văzut în cuprinsul acestei cărți, o adevărată luptă dusă de autor, împotriva unor realități și lipsuri dăunătoare Bisericii și teologiei românești, realități create tocmai de lipsa de «râvnă» a multora... Luptă care onorează pe autor, atât prin faptul că a pornit-o la vreme, cât și prin discernământul cu care a înfățișat aceste impietări și lipuri ale Bisericii și Teologiei românești ca și prin competența și seriozitatea cu care a dezbătut și a conchis în diferitele și dificilele probleme de care s'a preocupat.

D-l Em. Vasilescu deschide acest minunat tratat de luptă creștină printr'un interesant capitol «de orientare generală prin vreme», în care, pornind dela o constatare mai veche a d-lui profesor Nichifor Crainic, demonstrează prin sugestive exemple, cât de necesar este pentru Biserică, de a veghea și a nu se lăsa surprinsă sau depășită de evenimente.

Și pentru formarea acestui cadru de orientare, D-sa arată sub titlul «Pentru o atitudine creștină», cât de greșită este acuzarea adusă teologilor, că se fac vinovați de «prejudecăți teologice», atunci când aceștia se preocupă de înalte probleme teologice și filosofice. Este un judicios răspuns data celor care prin această acuzație, vor să-și justifice pasivitatea lor față de exigențele vieții spirituale a timpului...

Iar prin alte două probleme «Legătura cu trecutul» și «sporirea preocupărilor de filosofie religioasă», d-l Em. Vasilescu, înfățișează nevoia imperioasă pentru teologia românească să iasă din situația ei de «beneficiară» și să pășească la lucru, pentru a-și avea «temeiurile ei proprii, înfipte în inima ortodoxiei patristice și ecumenice» (p. 27), iar în al doilea rând, de a satisface un alt deziderat impus de vremuri «nevoia de a face *actuală* învățătura Bisericii, înțeleasă și acceptată conștient de lumea de azi» (p. 31). Capitolul al II-lea intitulat «Scrișul bisericesc» se caracterizează nu numai prin originalitatea propunerilor și concluziu-

nilor, cât și prin justețea cu care prezintă diferitele chestiuni ce intră în cadrul scrisului bisericesc.

Amintind de documentele propunerii, pentru un control al scrisului bisericesc, pentru o editură creștină, pentru o bibliotecă teologică, pentru o enciclopedie teologică ortodoxă, etc., va trebui să subliniem rândurile cu care se deschide acest capitol, rânduri scrise «contra spiritului gazetăresc în presa bisericească», a căror evidență o întăresc din ce în ce mai mult atâtea condee duhovnicești...

Intr'adevăr este inadmisibil pentru un preot să uite, că cu aceeași mână cu care ține condeiul, ține și Sfânta Cruce. Și dacă e admisibil pentru orice gazetăraș să-și ia aere de mentor, să umfle faptele, să le speculeze până la calomnie, — toate acestea pentru tiraj și senzațional, este cu totul în detrimentul scrisului bisericesc atunci când un preot recurge la asemenea stil... Căci așa cum observă d-l Vasilescu, în scrisul bisericesc «Mijloacele folosite nu trebuie să fie pur omenești. Și cu atât mai puțin gazetărești. Ele trebuie să fie duhovnicești și creștinești» (p. 43).

Spațiul restrâns al acestei recenzii ne face să trecem, cu părere de rău, peste capitolul III «Credința poporului», închinat de autor lipsurilor constatate în rândurile populației sătești, cu interesante propuneri de remediere spre o restabilire a simțământului creștin ortodox la sate.

Nu putem însă să nu ne oprim cu mult interes asupra capitolelor IV și V, «Educația morală și religioasă a tineretului» și «Infrățirea popoarelor prin Biserică», a căror importanță vremurile de totdeauna au evidențiat-o cu prisosință, dar care n'au ajuns în faza împlinirii lor, din cauza negurei așternută, peste oricî început de precizare, tocmai de cei care trebuiau să-și însușească aceste propuneri. Căci nu vedem cum s'a putut ca propuneri serioase, a căror temei, se vede, este scos din realitatea vieții școlarești, făcute de d-l Em. Vasilescu, de ani de zile, n'au căpătat un studiu și un început de realizare decât în parte. Credem că republicarea lor, în acest minunat volum, va atrage atențiunea celor în drept, atât de vigilenți și bine intenționați cu destinul tineretului nostru, pentru a face să dispară dintre obiectele de «dexterități», obiectul religiei, spre a-l pune în principala cultură a sufletului.

Interesante sunt iarăși precizările pe care le dă d-l Em. Vasilescu, unei probleme, care în mintea multora este încă neclară, aceea a infrățirii popoarelor prin Biserică.

Se găsesc în acest capitol descrieri documentate asupra unor începuturi în această direcție făcute de «Alianța universală pentru infrățirea popoarelor prin Biserică», la a cărei încercări de lumină, în această privință, a luat parte și România și ale cărei rezultate nu sunt în afară de orice speranță de reușită.

Ne oprim aici cu arătarea cuprinsului acestui minunat dar de Crăciun al d-lui Dr. Em. Vasilescu făcut tuturor acelor care se gândesc la mai binele Bisericii și credem că în afară de orice apreciere din partea no-

astră, va vorbi și încânta frumusețea stilului, corectitudinea expresiilor, oșebit de seriozitatea și competența fondului.

Preocupările d-lui Em. Vasilescu din «Răvna Casei Tale» nu pot fi decât binevenite, astăzi când o nouă epocă de redresare națională și spirituală, caută să întărească temelile sdruncinate de atâtea prihăniri, astăzi, când toți dorim să vedem prestigiul Bisericii investmăntat din nou cu haina neprihănirii, în care a îmbrăcat-o Sfânta învățătură și sublimitatea jertfel Mântuitorului lumii.

Însfârșit orice tânăr teolog, ca și orice tânăr preot, citind cartea d-lui Emilian Vasilescu va învăța că Teologia nu înseamnă numai examene și diplome, ci și altă ceva: răvnă pentru Casa Domnului!

AUREL P. ȘAVIN

O carte scrisă tendențios:

Minuni și false minuni — de M. URZICĂ.

Iată o carte venită la timp, care pune clar problema dacă trebuie sau nu, să credem în inspirațiile, minunile și profețiile din zilele noastre, și la care forurile competente ale Sfintei Biserici, ortodoxe, Sf. Sinod trebuie să se pronunțe de îndată spre a nu se slăbi credința și intra îndoiala în sufletele credincioșilor.

Dupăce arată autorul, ce sunt puterile suprafirești, îngerii, demonii, oamenii care se ocupă cu chemarea duhurilor, adică spiritiștii, despre ghicitori și prezicători, trece la iluminatii și profeții din zilele noastre, la cazurile dela Maglav și altele din țară revelate în ultimul timp, ca în concluzie să afirme că toți acești inspirați sunt îndrăciți și că în loc să credem cele ce spun ei, să-i alungăm dela noi.

Minunile și profețiile ocupă un loc central în sanctuarul credinței noastre, și de felul dacă credem în ele, ca în semne exterioare, vădite, arătate de Dumnezeu, depinde și puterea credinței noastre: Sufletul omului, atât de plâpând, atât de fragil, este doritor, în speranța ce i-o dă Biserica în viața de apoi, de a se convinge și prin ceva intuitiv ca: profeții, minuni de orice natură, însănătoșiri supra firești, fără medicină, fenomene ale naturii, ca ploii venite la timp, în urma rugăciunilor și altele.

Toate acestea fac parte din actele de manifestare, săvârșite de inspirați și profeți. Dumnezeu a lăsat această satisfacție oamenilor și din când în când își arată voința, atât cât putem noi înțelege. Sf. Părinte Ioan Damaschin se exprimă: „Îngerii și oamenii proorocesc pentru că Dumnezeu le revelează și le poruncește să proorocească; pentru aceea se și realizează toate câte spun ei. (Dogmatica, Izvoarele ortodoxiei pag. 65).

În cartea sa, d-nul Urzică precizează că: 1) Vindecări neobișnuite se pot produce în rândul oamenilor credincioși și cu puterea rugăciunii, dar și în aceste cazuri suntem situați într'un teren vicios, și într'un domeniu de acțiune satanică. Puterea rugăciunii și a credinței o afirmă chiar oameni de știință ca doctor Al. Covvel în lucrarea („l'homme cet inconnu") când constată influența rugăciunii, asupra boalelor ca tuberculoză, abces, cancer, când după câteva ore rana se cicatrizează; simptomele dispar și pofta de mâncare revine. Singura condiție indispensabilă este rugăciunea și credința. N'a spus oare Mântuitorul slăbănogului: „Scoală, ia-ți patul tău și umblă. Credința ta te-a mân-

tuit; „iar în altă parte zice Mântuitorul: „De-a-ți avea cre dința numai cât un bob de muștar, și a-ți zice muntelui acestuia să se mute din loc s'ar muta“. D-nul Urzică nu se referă la aceste cuvinte de foc spuse de Mântuitorul, le trece sub tăcere și zice că dacă rugăciunea nu este spusă în Biserică și sub auspiciile ei, nu-i valabilă. Un punct slab în această argumentare a Autorului. N'a zis oare Mântuitorul: „iar când te rogi, nu face ca fariseii să te știe toți.“ Să nu știe stânga ta, ce face dreapta ta. Deci aci se recomandă rugăciuni de unul singur, în tăcere, și nu numai în Biserici de față cu toți.

Când Autorul se referă la citate din V. Testament sau scrierile Sfinților Părinți, sau orânduirile Bisericești ulterioare, excluzând Noul Testament și însăși cuvintele Mântuitorului, face ca și când dă anumite conșururi, neprecise unor broderii țesute fără calapod. Vasăzică poi pe harta geografică văile afluenților, dar omiți albia izvorului și a fluviului. Nu se poate una ca asta.

Dece argumentează cu spusesele fericitului Nicodem Arghioritul care spune: „chiar dacă în multe indicii vei cunoaște că semnele sunt dela Dumnezeu, fugi de ele: cât poți și alungă-le dela tine: deci iată o greșală de neiertat când afirmă: „chiar de cunoști că minunile Vine dela Dumnezeu, să te îndoești, să fugi să nu vezi!“

Ce-a zis Mântuitorul lui Toma Geamănul? „Fiindcă ai văzut, ai crezut; fericitii vor fi cei ce n'au văzut și au crezut. (Ioan cap. 20 vers 28) deci iată ce formidabilă replică găsește autorul și fericitul Nicodem Arghioritul în Sf. Scriptură. Vrea să treacă prin tangentă fără a se lătura lor? Nu se poate! Încercările noastre prin mijloacele rațiunii și ale științei de a descoperi legăturile dintre lumea „de aici și cea de dincolo“, nu înseamnă vrăjitorie.

Știința „Metapsihicii“ creată de Charles Richet, savant cu reputație mondială, ca și Flammarion, Lamprozo, Edison, n'arată că au fost mai puțini creștini ca noi, când și-au dat girul autorității lor în misterul științelor psihice și al constatării fenomenelor misterioare.

„Crede și nu cerceta“ zice sf. Augustin; deci nu înseamnă că s'au depărtat de Cristos și s'au îmbrățișat cu Satana cei ce cred în minuni. Toți căutăm să ne pătrundem de biruința adevărului, iar nu de biruința părerilor noastre, deci iată o iluminare în însăși cuvintele spuse de autor de a nu lua de „chiar“ bune părerile sale în cartea ce a scris.

Despre credințele de ordin inferior ale mulțimii în vrăjitorii, hipnotism, ghicitorii, nu discutăm; ne referim cum zice autorul la comentariile Ieromonahului Nicodim Sachelarie care scrie în pravila Bisericească următoarele: „Vedeniile sunt arătări percepute aveau de ochiul minții, fie în stare de funcție normală a organismului, fie într'un somn complex, fie în extaz. Vedeniile bune se descompăr oamenilor sfinți, uneori și celor obișnuiți. Numai atunci Dumnezeu învrednicește de vedenii pe cineva când voește să lucreze faptele mântuirii, atât pentru cel ce are vedenia, cât și pentru ceilalți oameni. Vedeniile sunt posibile și azi și sunt credincioși cari se învrednicesc cu adevărat să aibă vedenii bune, însă sunt cazuri rare. Deci și aci autorul se contrazice, când citează un autor care afirmă ceace neagă el, adică, că sunt posibile și azi vedeniile. Cât privește fenomenul cu toiagul lui Moise, prefăcut în șarpe și celelalte minuni, că le-au făcut și vrăjitorii lui Faraon, autorul unde situează pe Moise, între profeți sau simpli vrăjitori? Ce mai rămâne din inspirațiile lui cu „Tablele legii“ și alte minuni? Autorul vine în flagrant conflict cu Sf. Scriptură! Ori e profet, ori e vrăjitor! Atunci toți profeții Vechiului și

Noului Testament sunt posedați de diavol și nu trebuie dată crezare celor spuse de ei în sf. Scripturi! Se poate noi, oameni atât de mărginiți să contestăm totul implicit textul Sf. Scripturi?!

Autorul cărții „Minuni și false minuni“ e foarte abil însă. Sub titluri impresionante cu termeni științifici și harici cu numiri scripturistice, cu date din cărți vechi religioase și tratate noi de știință, de false baze de tradiții și dogme luate ce convin, caută să dărâme orice revelațiuni.

Și acuma rezumăm cazul atât de impresionant dela Maglavit al lui Petrache Lupu: Când inspiratul dela Maglavit spune: „Eu mi-am făcut datoria; să nu credeți pe vrăjmașii care spun că nu-i adevărat, că e rău de voi.

„Dacă ne lăsăm de faptele noastre rele, ne dă sănătate, ne dă grâu, ne dă porumb, ne dă de toate!“

Aici lipsește ideea de mântuire pe care o susține d-nul Urzică? Nu! Căci e vorba de păcat, deci pe plan spiritual de mântuirea sufletului! Dece neagă evidența autorul, când subestimează ecoul viziunilor lui Petrache Lupu ca acestea: „La toamnă vom avea război! iată că a fost! iar când un om a cerut iertarea păcatelor i-a răspuns: Te voi ierta când va învia popa pe care l-ai omorât! Și așa a fost! Era criminal nedescoperit. De unde aceste vedenii? Toate, dar absolut toate s'au verificat în fața noastră.

Război.—Foamete — Cutremur — morți. etc.

Cred că și autorul cărții își dă acum seamă că: Dumnezeu ne arată calea prin viziunile celor slabi și simpli ca să umilească pe cei trufași și mândri. Socotesc chiar că regretă ce-a scris.

Numai continuăm, căci la însinuările debitate în volumul său ar trebui de 3 ori comentarii; ceace-i de prisos. Atât doar. Și la noi în țară din mila Atotputernicului s'au făcut minuni, spre a le cunoaște noi, a le înțelege și a le urma la timp.

Gh Năchescu

Comori din trecutul cultural al Mănăstirii Secu-Neamț, așa de sugestiv și semnificativ își întitulează Păr. Dionisie Udișteanu, starețul Sf. Mănăstiri Cernica și directorul Seminarului monahal, o foarte poetică și ca stil și ca fond broșură despre Istoria piciorului Sf. Ioan Botezătorul.

Ceace a făcut părintele Udișteanu prin publicarea acestei broșuri este un act de mare respect pentru trecutul nostru cultural, prin desgroparea acestor „Comori“.

Aceasta este după mine adevărata atitudine ortodoxă și cea mai ideală luptă a preotului cercetător și scriitor să dea la iveală pentru cunoașterea temeinică a credincioșilor, tot ceea ce a făcut și face puterea de viață a credinței ortodoxe: scumpele moșteniri ale trecutului nostru, aceasta mai cu seamă la poporul nostru românesc. Pe de altă parte, se face tuturor cunoscut că sf. Monastiri n'au fost numai refugiu nostru, în fața primejdiilor neamului, nu numai începutul și viața culturală aproape întreagă a veacului trecut, dar ele sunt prilej de înălțare sufletească prin scumpele comori ce le au în cuprinsul lor cele mai multe, ale Sf. Moște ale Martirilor.

Cu acest prilej, ale aducerii lor în atențiunea cititorilor așa de plăcut și frumos scris cum a scris Păr. Udișteanu prin broșura de față, se face cea mai vastă și mai folositoare operă de misiune și apostolat, dând posibilitate poporului credincios să cunoască, viața jertfelnică a sfinților ce stau la temelie credinței, și ne ridicăm prestigiul Sf. Mănăstiri.

E ceace de altfel a gândit și a înfăptuit, marele iubitor al tradiției culturii, artei, atmosferei ca și rostului sf. Monastiri, d-nul G. Racoveanu, P. C. Arhim.

At. Dincă ș. a. prin publicațiuni despre care vom vorbi, — e ceiace o viață întreagă s'a silit și a isbutit să le dea prestigiul și să le dea acea măreție și importanță pe care au avut-o în trecut Sf. Monastiri în-suși I. P. S. Patriarhul Nicodim ctitorul de azi al Sf. Mănăstiri Neamț.

Recomandăm broșura păr. Udișteanu tuturor C. preoți spre a și-o procura și a o răspândi în popor.

E o carte care pe lângă frumusețea și poezia stilului, aduce o credință a stilului, aduce o întărire a credinței, și o desfătăre lectură pentru sufletul creștinului ortodox, mândru de comorile „sf. Monastiri” și fericit de a le cunoaște prin râvna și dragostea cu care sunt făcute cunoscute, pentru cei ce poate nici nu le-au bănuț...

Broșura costă 20 lei și se poate cere dela Sf. Monastire Cernica.

Pr. P. G. S.

Revista: «Poporul românesc».

De nouă ani apare una dintre cele mai bune reviste pentru popor. De nouă ani un neobosit prieten adevărat al poporului muncitor dela sat și oraș, d. Ștefan Manole din Chitila-Ilfov, trimite în țară, în fiecare sat un bun sfătuitor revista sa «Poporul Românesc».

Pentru cucernicii preoți, domni învățători nu se poate recomanda o mai bună revistă pentru a fi pusă în mâna sateanului ca Poporul Românesc.

Această revistă nu a fost și nu este încadrată în nici o sinecură a oficialității. E munca singulară a unui om, a unui român, a unui adevărat prieten și iubitor al poporului.

A știut să-și atragă lângă munca lui curate condee alese și cinstite din țară, profesori universitari, preoți, profesori doctori, învățători, plugari, ori de unde a crezut că poate căpăta un gând cinstit și un sfat bun, d. Ștefan Manole, a cerut, a căpătat, a publicat.

De nouă ani, ca o albină, împreună cu vrednicia sa tovarășii de viață. Lelița Catrina, a cules mierea bunilor învățători cu pecetea naționalismului adevărat și creștinismului practic și le-a trimis întru întărirea și învățarea poporului românesc.

În numărul acesta găsim în frunte un articol de activitate scris cu multă simțire și adevăr: *Să ne clădim țara cea nouă* de d-l Prof. univ. I. G. Savin pe care pentru frumusețea lui îl redăm și noi, ca să poată fi cetit în sate la serbările culturale sătenilor de frații preoți:

«Să ne clădim țara cea nouă e porunca ceasului de față! Să o reclădim din temelie, peste toate întâmplările și căderile, dezastrele și cutremurele prin care am trecut. Și cu cât au fost mai mari, mai neașteptate și mai îngrămădite toate aceste lovituri prin care am trecut, cu atât mai grabnice și mai vajnice trebuie să fie eforturile noastre de ridicare. Nimic nu trebuie să ne abată, nimic să ne clatine, nimic să nu ne înspăimânte. Și mai ales nimic să nu slăbească încrederea în noi și în ajutorul Domnului. Oricât de grele au fost încercările care ne-au venit «de sus», de jos, și de la prieteni, și de la neprieteni, și de la dușmanii din afară și de la cei dinlăuntru, nu trebuie să ne lăsăm pradă desnăde-

jdii. Să nu pierdem încrederea nici în puterile noastre, nici în drepturile noastre și nici în ajutorul Celui de sus, care, mai ales, în aceste vremuri grele nu ne va părăsi, cum nu ne-a părăsit în împrejurări asemuitoare și poate și mai grele în trecut.

Să ne rugăm și să lucrăm este porunca zilei de azi.

Să muncim toți, în toate rosturile unde ne aflăm, cu puteri înalte și îndoite, cu jertfire de sine, cu încredere în viitorul acestei țări, cu care trebuie să biruim. Dar mai ales trebuie să muncim brazda care ne-a hrănit deapănura, care este temeiul existenței noastre, și care este chezașia biruinții noastre. În satele noastre mai ales nu trebuie să se furișeze nici o idee rătăcită sau vre-un gând vrăjmaș din cele cu care neprieteni și din afară și dinlăuntru caută să ne zădărnicească munca de refacere. Să avem încredere în noua ordine creștinească și românească care s'a înscăunat la cârma țării. Majestatea Sa Regele Mihai, rege tânăr, curat și bun, Majestatea Sa Regina Mamă, suflet cercat de atâta suferință și plin de atâta credință, Conducătorul Statului, General Antonescu, ostaș brav și încercat el însuși prin lamura acelorași suferinți, conducătorii de care e impresurat, oameni de credință, de faptă, de jertfă și eroism, toți sunt chezași că țara se va reface. Prin legăturile de prietenie ce le-am încheiat cu marea și puternica împărăție germană, granițele strămtate de azi ne sunt apărute, cele drepte de mâni, asigurate. La adăpostul lor, să ne reclădim căminele, să însămânțăm ogoarele, să ne refacem bisericile, să ne întărim și să ne pregătim sufletele.

Să ridicăm țara cea nouă, țara dreptății și a muncii, țara frăției de sânge și credință, țara cea tare și dărză pe care o vrea și ne-o cere sufletul României de astăzi».

«Apostolul» urează colaboratorilor, fraților preoți și d. cântăreți din eparhie, precum și tuturor cititorilor calde urări cu prilejul Sf. Sărbători ale Nașterii Domnului și Anului Nou 1941, dorind tuturor spor la muncă și mulțumire sufletească întru împlinirea îndatoririlor și multă plată de la Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu însuși și Tatăl nostru care ne-a iubit și ne-a dat mângâiere veșnică și nădejde bună prin har. Să mângâie inimile noastre și să vă întărească în tot cuvântul și lucrul bun. (Sf. Ap. Pavel II Tes. 2. 17).

